

**Comença lo quart del car-
tora aromancat: corregit:
simentat: e ben examinat: per
lo reuerēt e magnificb me-
stre joā roic de corella caua-
ller: e mestre en sacra theo-
logia.**

**Dela passio del senyor no-
stre. Capítol I**

La passio de
nre sepor deu jesu
crist a les deuotes
cristianes peses en
aqt libre se presen-
ta: dela ql lo cristia
se deu recordar al
meys set vegades lo dia. Siu sanct ber-
nad que la cotidiana lico nostra deu es-
fer dela passio de Jhesus cōtinua memo-
ria: e que algua cosa no encen ari lo cor
nre com la humanitat e passio del sen-
yor ab deuocio souint recordada. Qui
dōchs en la creu e passio d Jhesus desija
gloziar se: ab cōtinu studi stiga ferm en
lo recort e pteplacio d aqlla. La ql com
a ioya inestimable deu star stojada e so-
uint regoneguda dins los retrets dela
nra aia: que ari com en lo seu immortal
cors pera tostēps les nafres porta: e re-
suscitat dela sua luminosa carn no vol-
gue q fossen rases: ari dins les entrane-
nes del nre cor deuē esser per cōtinu re-
cort emprētades: e ab los claus e lança
aqlls mateix ferros que la sua delicatiffi-
ma carn nafrarē en la nra aia sculpidel
De aqsta dolorosa passio si los misteris
dolors: e penes se cōtēplē: encert en hū

nouell stamēt sera trāsportat lo q les cō-
tēpla: y aqll q ab pñide cor e ab totes les
medulles d la sua aia cerca d la passio d ic
s los ieffables misteris e tormēts dolo-
rosos: secrets no sabuts ni jamesho its
li māifestara la diuina clemēcia: dls qls
noua p passio: nouelles affectiōs: dolçes
psolaciōs: e ala fi hū nou stamēt attēye-
ra d ptemplacio excelsa q li sera senyal e
pncipi dela sdeuenidoza efna glozia. e
ari vna deuota religiosa en ptemplar la
passio del senyor se trāsportaua q mirāt
lo crucifici cabēt en terra p amor e com-
passio defallia Es mester dōchs que lo
cristia pñent se transporte ab affectio de-
uota a tots los actes e misteris quen la
passio del senyor se prenē: e q tota la vi-
sta dela aia ab suellats vlls totes les an-
fies de aqt mō oblidades ab perseuerā-
ça hi endrece: e si en aqsta sciēcia q totes
les altres auāça apfitar desiges: es me-
ster ab grā studi de coses corpals delica-
des te abstingues: mas q a sola necessi-
tat del cors respōgues. E ari en lo dor-
mir com en lo vestir ab cubertes delica-
des lo teu cors no cobres: e tingues re-
cort q lo sopar e beure ala cōtemplacio
molt ptrastra: encara es mester d vanes
paraules te apartes acompanyades so-
uint d indiscretes rialles d vana alegria
q no ptany al q la dolor de iesus vol sen-
tir e colre: en paraules: rialles: e jochs
vans iutilmēt se occupe. e apartat y ab-
sent deles vanitats mūdanes fes te pre-
sent ari al teu senyor e mestre y ensēps
ab ell a sufferir pōpte com si ala hora q
sufferia los te plozats vlls pñent lo mi-
rassen. E ari apendras de dolre com si
dauall la creu ell crucificat ab la sua ver-
ge mare plozāt lamētaues: hi ell senyor
benigne essent a tu pñent en spiritual p-
sencia ari com si fos en effecte accepta-

ra la tuá affectio deuota: lunyat dōchs
 de goigs e p̄solacions mundanes: e les
 coses de aq̄st mō amargues e dures sti-
 ma suaus e dolces si en les dolors de ie-
 sus: h̄i en la sua dolorosa passio desiges
 acōsolar te: que en cert carnal p̄solacio e
 p̄tēplacio dela sua mort no puenē: ni la
 carn e lo sperit ensemps delitar se podē
 cō entre si p̄traris se mirē. *Deu sant ber-
 nad:* la creu d̄ iesus ala voluptat e la vo-
 luptat ala creu p̄traſta: ni scufar se podē
 los q̄ les voluptats segueirē: q̄ la mort
 del senyor p̄ ells soferta ari menys p̄reen
Deu sant b̄nt recitat̄ d̄l apostol *Fora* sia
 de mí q̄ sino en la creu d̄l meu senyor ie-
 su crist yom glorie: p̄ la q̄l lo mon es cru-
 cificat ami: e yo al mō. no dir solament
 q̄ era mort al mon: mas crucificat: que
 es mort entre les altres v̄gōyosa: e dir
 yo al mon h̄i ell a mí: q̄ vol dir totes les
 coses d̄l mō: y q̄l mō ama: son ami creu-
 turmēt h̄i pena: h̄i aq̄lles coses q̄l mō p̄
 creu e turment stima: aq̄lles ab tota la
 mia affectio abraçe: ab tot q̄ en les pa-
 raules del apostol no es incongrua cosa
 entēdre: q̄ ell stimaua lo mō de esser cru-
 cificat digne p̄ sos peccats e vicis: h̄i ell
 esser crucificat al mō p̄ visceral cōpassio
 a sos p̄hismes. *Deu sant gregori:* q̄ sens
 delit no pot n̄ra aia viure. car h̄o en les
 coses baixes: h̄o en les altes se delita: e
 p̄ço es grā dolor d̄ molts q̄ tātost q̄ diui-
 na p̄solacio no trobē affectadament ala
 mūdana corré: e iustamēt se fā indignes
 q̄ ala diuina en algū tēps attēyer puguē
Deu sanct b̄nt: aq̄ll q̄ la cōsolacio de les
 coses mūdanes no lāça: en cert desi ban-
 deja la grā dela celestial alegria: la q̄l si
 ab deuocio digna: ab affectio plena: ab
 feruent desig la cerques e la demanes: e
 toques ala porta: sens dubte a tu ari de-
 manāt: te sera donada: h̄i cercāt: te sera

maifesta: e tocāt ala porta te sera vberta
 dōchs altra p̄solacio no cerques si la di-
 uina attēyer desiges. *Deu sanct b̄nt.* de-
 licada es la cōsolacio diuina: q̄ nos do-
 na als q̄ ensēps ab ella altres ni acullen
 ni ab duplicada affectio la dmanes q̄ p̄
 a p̄seguir la te faries indigne. *Deu sanct
 b̄nt.* manifestamēt se mostra que no me-
 reix attēyer la celestia grā: q̄ ab dubtosa
 affectio la cerqua: e qui ab doblada intē-
 cio la demana: tenint ja aparellat altre
 refugi si de nostre senyor deu no li venia
 defalli als iubeus la manna tantost q̄ls
 fruyts dela terra menjaren. La manna
 que en si totes les sabors contenia la su-
 auitat de iesus significa. Qui defall als
 religiosos q̄ començen a menjar los fru-
 yts dela terra: quand ales terrenes p̄er-
 facions se donen. *Deu riquard.* nunca
 la pensa perfetament ala contemplacio
 dels celestials delits es eleuada: si la
 carn primer dels carnals delits nos lun-
 ya: encara d̄ls necessaris *Si d̄l n̄re cors
 diu sant gregori.* apartam les coses que
 li plaen: tātost trobam en lo sperit coses
 quens deliten. Lunyem dōchs de nosal-
 tres les mūdanes alegries: perq̄ la n̄ra
 pensa les celestials consolacions experi-
 mente: e comēcem a planyer iesus deu e
 senyor nostre ab certa sperāça que si en
 aquesta p̄sent vida les sues dolors nos
 dolen: en la sdeuenidora nos alegraran
 les sues alegries. Plora la magdalena
 la sua mort e absēcia: mereixque prime-
 ra veure la sua vida e presència: los q̄ en
 lagremes sembrē. diu lo propheta colli-
 rā en alegria *Si* ab iesus soferim diu lo
 apostol. ensēps ab ell serem glorificats
Deu sant bernat quād lo senyor dix: qui
 menja la mia carn: e beu la mia sanch
 haura la vida eterna. vol dir: si ensemps
 soferim ab mí: e no solament en lo cor:

mas en lo cors es mester lo cristia per ie
sus sofira. **D**iu sant ambros aqll qui p
iesus sofir: les sues dolors e afflictions en
lo seu cors accepte. **A**xi com diu lo apo
stol. yo les nafres del meu senyor iesus en
lo meu cors porte: p dejunis: afflictions:
e penitencia. **E** axi diu lo spos en los can
tichs ala deuota ania: posam com a sa
gell sobre lo teu cor: hi com a sagell so
bre lo teu braç per amor que hixqua en
obra. axi com la sagell q empreta la sua
forma en lo q sagella. **D**iu mes q amor
es fort cosa axi com la mort. q si dient ra
ho es q tu ames ami q he tāt amat a tu
q so mort p amor tua. diu mes dura es
la grā amor com lo infern. q vol dir: ni
excessiues dolors: ni acerbissims tur
mets: ni diaboliques temptacions han
pogut dela tua amor e saluacio reuocar
me: ni yo he hagut cōpassio a mi p rem
bre a tu: axi com en lo infern algu no ha
cōpassio dls turnets dls altres. p mol
tes tribulacions dōchs es mester q entre
en lo celestial regne hi es be figurat p la
creu q entre lo cor e los cāsells la posen:
q aqlls q en lo cor étrar volē: es mester
dauall la creu passen: q de aqsta militāt
sgleya algu ala triūfant sino per la creu
noy entra. molt es plaent al senyor q la
deuota aia porte en ptinu record les su
es doloroses nafres. **H**ū hermita de san
ta vida legim humilmēt e deuota al se
yor suplicaua qn seruey entrels altres li
feria mes accepte: veu a iesus ab la creu en
aqll stamēt figura e forma q al mōt de
caluari la portaua: diēt li ab cara e veu
piadosa acostat a mi ajudam q ptu aq
sta pesada creu portar puga. **A**qst es lo
mes plaēt fuey e ami pus accepte: q la
creu dolors e nafres q yo p tu he porta
des: tu p amor mia en temps ab mi les
portes ajudāt al senyor deue la sua creu

pendre en lo nre cor p cōpassio: en la bo
ca per la ors e gracies: en lo cors p disci
plines a abstinēcies. pque al nre redem
ptor li façam gncies ab lo cor e ab la bo
ca e ab les obres. **D**esijaua saber vna de
uota reclusa del senyor lo nombre de les
sues nafres: hi ab feruent deuocio cada
dia suplicaua ohi del cel vna veu que li
deya: cinch milia q̄trecētes nozāta foze
dīl meu cors les nafres: les q̄ls si vols ve
nerar e coltre: digues lo Pater nre: e la
Aue maria: cada dia q̄use vegades: e a
cabat lany hauras saludat totes e cascu
na de les mies nafres. **L**a q̄l oracio ami
es molt accepta: foze dīl senyor tātes les
nafres ptāt cada nafra dls açots p vna e
p lo semblāt dles spines. **L**o q̄l nombre
e parts d aqll singularmēt al mysteri de
la sua passio puenē. lo milenari q es per
fet e terme dels nombres significa la vl
tima pfectio al home en aqsta vida posi
ble. **L**a q̄l iesus en la perfectissima vida e
mort sua pferamēt pogue attenyer. **L**o
nombre de cinch als cinch senys corpo
rals sguarda: en los q̄ls tots iesus sofe
ri: perq reparas los nres. **L**o nōbre de
cent pfectio denota: e axi p q̄trecēts la p
fectio del nouell stamēt se figura princi
palmēt en los q̄tre euāgelistes declara
da. **L**o q̄l nouell stamēt en la sāch de les
nafres dīl seyor ha pres la sua valor e for
ça. **L**o nōbre de nozāta q p deu multipli
cats en nou se acaba: los nou ordēs dls
angels significa: en los q̄ls p obseruan
cia dels deu manaments: p merits dela
passio d iesus sera la nra posada: molts e
grans bens al cristia ptēplāt la passio dīl
senyor attenyē: q si ala sua diuinitat pu
jar desiges: es mester q p la sua humani
tat e passio dolorosa: axi cō p grabōs hi
puges. car nos atorga ala ptēplacio dīa
sua diuinitat attēyer sino a aqlls q p la sua

humanitat hi pugé: e si deirát aq̄sta via
 algu pujar hi afaja tāt de mes alt cabēt
 pēdra maior cayguda: aq̄sta es la via p
 la q̄l rectamēt se acamīa: aq̄sta es la por
 ta p la q̄l ala desijada fi entrar se atozga
 Car p la fructifera passio de ies⁹ de tots
 los n̄res spirituals bēs tenim materia p
 feta. hō es la n̄ra gl̄ia: hō es la n̄ra spe
 rança: hō es d̄l n̄re cor lo goig e alegria
 sino en ies⁹ h̄u sobira e v̄dader be n̄re: hō
 deu esser lo n̄re cor sino alli hō es lo n̄re
 tresor q̄ es la mort e passio sua per nosal
 tres a ell mateix deu oferta: e fos plaēt
 ala bōdat diuina q̄ la p̄tēplacio d̄la mort
 dolorosa d̄l senyor nunq̄ en lo n̄re cor se
 enmarceixq̄: mas reuiuīt tostēps nouel
 lamēt dins la n̄ra aīa b̄rote en b̄rots fu
 llats de nouelles p̄tēplaciōs doloroses
 e pief. ¶ Tu bēauēturat apostol dela cri
 stiana se lum gl̄iosa: qui ab los vlls d̄la
 eleuada pensa q̄ ignoraues si la tua ania
 dins hō fora del cors staua poguist veu
 re la claredat d̄la celsitud diuina hoynt
 paraules q̄ no te home facultat que par
 lar les pugā: e deuallāt de altitud tā al
 ta ab affectio dolça publicāt dela passio
 e mort de ies⁹ lo p̄fide mysteri deles en
 tramenes d̄l cor has p̄nūciat vna melli
 flua paraula dient: yo no he stimat sa
 ber alguna cosa entre vosaltres sino iesu
 crist: e aq̄st crucificat. ¶ Paraula melli
 flua sobres dolça q̄ sucre: mel: ni bresca:
 deles deuotes p̄ses p̄tinuament digna
 de ser remirada: hoyda: e p̄tēplada. d̄la
 q̄l vna liquor emana q̄ls miserables als
 goig d̄ salut p̄uida. Aq̄sta es p̄clusio sci
 entifica que als humils indoctes fa do
 ctors e grans mestres: no de sciēcia q̄ in
 fla: mas de caritat que edifica: hi als sci
 ents supbos no solamēt d̄l q̄ saber p̄su
 meixen: mas de tot seny los despulla la
 passio d̄ ies⁹ es lo n̄re libze de vida en lo

q̄l totes les receptes a n̄ra salut necessa
 ries ab la sanç de ies⁹ scrites se trobē p̄
 sētas aq̄st libze ab vna dolçoz melliflua
 als q̄ legir lo volē: en lo q̄l amar lo sen
 yoz aprenē: menysprear lo mon e tota p̄
 fectio d̄ virtuts e gracies. Vig en aq̄st li
 bre deuot cristia no q̄si passāt: ni ab cuy
 tada pensa: mas ab assoslegada deuota
 e cordial memoria q̄ dins lo teu cor sem
 bre p̄passio plorosa: que si lo fruyt de a
 quest arbre ab gust de deuocio nos mē
 ja: la sabor sua sobre totes dolça la inde
 uota aīa nola gusta: e si tant la tua com
 passio no basta q̄ a plorar ab lo teu sēyoz
 te pugā moure: alegrat e no plozes fēt
 li ḡcies de tātes ḡcies cō p la sua passio
 graciosamēt te dona: e si ab cōplāyēt a
 mor ni ab p̄solacio alegre la duricia del
 cor nos pot moure: discorre ari com pu
 gues. de aq̄sta salutifera passio tots los
 actes e ales sues crucificades mās aco
 mana: q̄ obren en tu lo q̄ dins tu no tro
 bes bat ab la v̄ga d̄la creu ari cō moyses
 dos vegades la roqua p̄ interior recort:
 e p̄ exercici de piadoses obres: hi encara
 ab gests d̄l cors ala tua aīa ajuda: batēt
 te los pits: stenēt les mās al crucifixi: e
 dels pens besant les nafres: humiliāt lo
 cors e besāt la terra: affligint la carn e cō
 tinuāt misericordiosos actes: fins q̄ abū
 dants aygues de lagremes brollen: e la
 tua aīa aygua d̄ vida comēce a beure: e
 lo cors afflictiōs e treballs sofira: e ari a
 esser s̄biecte e no rebelle se abilita a q̄tre
 specials gracies sens altres innumerab
 les la p̄tinua meditacio d̄la passio d̄l sē
 yoz principalmēt te aprofita. La prime
 ra pera repellir tres generals vicis q̄ en
 lo mon regnen. Segonament pera mi
 tigar les tribulacions: angusties: e pe
 nes. Terçament pera lançar de tu desor
 denada tristicia. Quartament pera es

de nostre senyor.

ser te deixada la pena als peccats d'guda en aqst mō ho en lo purgatori. La p̄me ra gr̄a se mostra en les lamētaciōs d' ie remies diēt: record te d'la mia pobretat e d'la mia afflictio d' amargor e d' fel passant totes les altres dōchs la p̄cupiscencia d'la carn deu esser crucificada per la amarissima amargor q̄ senti quād lo crucificarē La p̄cupiscēcia d'ls vlls p̄ la sua miserable pobrea La supbia n̄ra p̄ la sua humilitat p̄fūda: q̄ axi vilmēt e dejecta lo tractaren. mas los amadors dela voluptat ala creu de ies⁹ son p̄traris: p̄q̄ en ella sostench dolors amargues. Los superbos perq̄ en ella soferi v̄gōyolos opprobriis Los auars perq̄ pobre tot nuu en la creu lo mirē. La segōda gr̄a que es mitigar e alleujar les tribulacions e angusties clarament se mostra: q̄ la viāda q̄ p̄ si no es saborosa: ben aparellada ab salia ho ab algū altre aparell ab gr̄a sabor la menges. Axí les tribulaciōs e angusties que de si amarguē: p̄fitades: recuytes e cādides en la sanch d' iesus son fetes sua⁹ saboroses e dolces. La terça gr̄acia es que bādeja e lança d'el cor tota dolor e tristicia. Hun religios en lo principi d'la sua p̄uersio soberga tristicia axil tenia sbiecte: que ni legir: ni orar · ni fer algu be li cōportaua: stāt hun dia sol en la cella afligit de aqsta dolor trista: senti vna veu d'ins la sua pensa dient: q̄ staf aci trist ocios miserable: visita d'la mia passio les staciōs e passos: e atenyaras remey d' aqsta tua dolor trista: comēça n̄rost lo obediēt religios dela passio d'el senyor seguir les sendes: e recordar les sues dolors opprobriis e penes: e remeya la sua tristicia ab aqsta saludable medicina. la quarta gr̄a es remetre les penes als peccats degudes en aqst mō: ho en lo purgatori quāt hauria si la pena als

peccats de hū peccador deguda q̄ p̄ satisfactio sua pugues esser d'lliure. O trista miserable aia sperāt remey de larga sperāça. Pero mira com aqsta terribilissima pena ab vna laugera e breu satisfactio se recōpena si tens cōpassio ala passio e mort del teu senyor e mestre: est fet p̄ticipāt en lo tresor infinid d'la sua s̄ach p̄ciola e tāt cō te dols tant mes ne pots pēdre: e no solamēt q̄ la tua pena hi en tēps hi en dolor se abreuge. mas que de tot ne romāgues quiti q̄ aqlla sua mort dolorosa a tota satisfactio sobreabūda: p̄ la sua caritat immēsa p̄ la q̄l soferia p̄ la sua p̄sona dignissima e p̄ la dolor intentissima. si dōchs vols la pena als te⁹ peccats deguda en aquest mō: ho en lo purgatori p̄stamēt passe ho d'el tot te dei re coneix primer e pondera ab cor p̄trit lo pes e gūitat de totes les tues culpes cogitāt ab p̄tricio amarga la legea dela ofiēsa p̄tra qui las comesa: quād mereix gran pena apres atumateix humilmēt menyisprea: stimāt te axi vil dauant los vlls d'el etern iutge: que ab lo publica barent te los pits: no goses al cel los vlls stēdre: hi ab los labis polluts stimar te indigne q̄ lo seu nom glorios nomenes hi q̄ tu no home mas v̄me podrit miserable te stimel: e ab gemech d'el teu cor p̄ funde misericordia reclames. Diēt pare meu peccat he dauāt tu: e dauāt la tua cort excelsa: ja no so digne q̄ fill teu me nomene: hages te ab mi axi cō si fos hu dels te⁹ mercēnaris. deus apres ab cordial affectio eleuar e magnificar lo sobreabūdāt merit d'la sua mort dolorosa q̄ vna minima gota dela sua p̄ciosa s̄ach a satisfactio de tots los peccats d'el mon basta Pero volgue p̄ totes les parts d'el seu cors brollant mostrar quand la sua redēpcio era copiosa: incitāt n̄res dures

De la passio de nostre senyor.

pêses en reamar a senyor q̄ tāt nos ama
suplica dōchs la sua infinida misericor-
dia alargue ves tu la ma dī seu adiutori
ab spāca ferma: q̄ ell fōt tostēps brollāt
d' amor e pietat es a pdonar prōpte als
q̄ de cor venia li supliquē. **D** grā refugi
o solacio ineffable: q̄ ari prōptamēt en
la passio d' iēs⁹ trobem don podem nres
peccats absolve: lauar nres raques: satisf
fer nres penes adq̄rir la grā: mereixer la
gloria. emprenta donchs en lo teu cor e
lagella dela passio de Jhesus continua
memoria: e sobrel fresch en la tua anima
pinta hū doloros retaule: les colors ab
lagremes destēprades: en lo qual tota
la figura dela passio de iesus se rep̄sente
E si per hū amagat mysteri la diuina sa-
piencia ala tua aia p̄tēplāt algūa solacio
no atorga: guarda algū altre remey
no cerques: mas ari com a desēparat y
vdader crucificat paciētment spera e cō-
porta y a tu mateix desempara e tot lo
teu intēt al celestial pare endreça vnida
la tua volūtat ab la sua: en tot seblāt ab
aql̄l p̄ quit crucifiq̄s: e ari molt amat p̄
deu son pare: e pēsa q̄ aq̄st es hū pas d'
streta batalla: q̄ los cauallers en la host
de iēs⁹ molt stretamēt se examinē: tornē
dōchs ala historia d' nre p̄posit si en los
libres passats deuotamēt has cōtēplat
de iēs⁹ la sua excelsa vida: mira en aq̄st li-
bre la sua mort e passio dolorosa ē la q̄l
mostra d' foch d' amor hū tan gran incē-
dī q̄ deuria les nres pēses no solamēt en
cendre. mas fer q̄ d' p̄tinu enceses en fla-
mes d' caritat cremassen: q̄n cor p̄tēplāt
d' amor nos crema: hi cremāt nos infla-
ma pēfant q̄ ell deu creador senyor nre p̄
nosaltres ingrats peccadors abomiab-
les: dela hora q̄ d' nit ab armes e falles
ari com a ladre lo cerquaren e trobaren
fon tostēps ē batalla: fins ala sua mort

dolorosa pero scolta e mira: lo dexeble
lo trabeix: los cauallers lo p̄nē los hūis
lo liguē: los altres lo strenyē: los altres
lo tirē: los altres lo empēyē: los altres
lo aualotē: los altres lo diffamē: los al-
tres cōtra ell se leuē: los altres lo veixen
los altres lo roden: los altres lo inter-
rogē: los altres falsos testimonis li cer-
quen: los altres lo accusen: los altres
testifiquen: los altres lo scarneiren: los
altres lo blasphemē: los altres lo ba-
ten: los altres lo scupen: los altres lo
velen: los altres cō a foll lo vistē: los al-
tres lo menyē: los altres lo desonrē
los altres lo auilen: los altres lo despu-
llē los altres ala colūnal liguē: los al-
tres lo açotē: los altres açotat li fan cer-
car e plegar la roba hi aquoçes y empē-
tes lo derroquē: los altres lo visten de
porpra: los altres d' spines lo coronen:
los altres en la ma vna cāya p̄ ceptre li
posen: los altres lay leuen e lo cap li ba-
tē: los altres ficāt lo genoll p̄ scarn com
a rey lo saludē: los altres lo malabeiren
aquests dolorosos scarns e oppbris e
molts altres: moltes e mltiplicades ve-
gades en ell executaren: es portat e tor-
nat d' jubi en jubi: d' opprobri en oppro-
bri: de suplici en suplici: presentat: ara a
anna: ara a cayphas: ara a pilat: ara a
herodes: ara ala porta: ara en lo palau
ara en lo p̄tozi: ara defora. senyor meu:
mestre meu: deu meu q̄ es aço **D** cristia
cō morir no desiges ensēps ab ell en aq̄-
sta cruel batalla. po no muyres encara
spa q̄ ab ell expires stāts fermis e p̄stāts
cōtra ell en diabolica p̄tinacia los prin-
ceps dela sinagoga fariseus e doctors e
millenars d' pobles tots en altes ve⁹ cri-
deri: leual nos dauāt e crucificat muyra:
sens tarda la creu damūt los muscles a
çotats li posen: d' tota la ciutat a mirar

lo corrè: no solamēt los q̄ en ella habitē
mas los strāys q̄ molts eren: los grās e
pochs vils ribalts e sutze: no perq̄ sen-
dolguen. mas pque ab scarns lo insultē
noy ha algu que mirāt lo plāga. mas ti-
rāt li fanç e immūdicies li venē al encō-
tre e per los caps dels carres abauat
lo tornen a reueure e ala hoza q̄ sobre si
dls peccats dells e d̄ tot lo mō portaua
la pena: per hū scarn lo mirauē. Siu lo
ppbeta. parlauē ptra ell los q̄ seyen en la
porta: e aq̄lls quis beuien lo vi scarns li
cātauen: empenyē lo: e angustiāt lo cuy-
ten: e ari fatigat: açotat: cruciat: tot ca-
scat: e ple d̄ opprobriis: descans ni spay
no li donē: ni sol hūn moment que respi-
re fins quel pugē ē lo mōt d̄ caluari: hō
posarē fi e repos ales sues cruels penes
Mas quin repos: la creu lit d̄ mort do-
lorosa. mira q̄n repos mes cruel e aspre
que la batalla. Siu lo ppbeta en preso-
na sua. les aygues d̄ tribulacio son ētra
des dins la ma anima: han me circubit
molts cans terribles e feroces. Los q̄ls
contra mi afilarē les lengues com a col-
tells q̄ a totes parts tallē. Empe en la
passio d̄ l̄ seyor tres coses en sobirā grau
se declarē: ales q̄ls totes les altres se re-
doheirē hi en elles la excellencia d̄ peni-
tēcia se declara. La verdadera pfectio
de paciēcia se expimenta. La primera
de tot los bens expoliacio nua La sego-
na scarn e menyspreu e vergōyosos op-
pbris. La terça afflictio de acerbissima
pena. Totes aq̄stes en grau sobira en lo
senyor foren: fō despullat tot nuu per a-
quells crudlissims quil crucificarē: que
no legim en algu nefādissim ladze tal ex-
poliacio sia may feta: tāt q̄ no stimam in-
cōgrua cosa creure que la piadosa mare
li cobris part d̄l cors ab algūa pobzelle-
ta touallola: ari dōchs tot nuu puja en

la creu nua q̄ si per lo sepulcre volem en-
tendre la terra de tots mare. Rectamēt
aquell parlar del sanct Job ala letra de
la sua nuditat parla: nuu so exit d̄l vètre
d̄la mia mare: e nuu tornare a ella. Siu
sanct Ambros. hauem a psiderar lo sen-
yor q̄n es pujat en la creu: yo veig que
tot nuu tal dōchs y puge aq̄ll qui lo mō
vol vençre: vēcut Adā se cobri d̄ vestidu-
res: vençedor es aq̄ll q̄ les ha deirades
Ihu stigue en parabis lo primer Adam
Ihu en la creu nre parabis es pujat lo se-
gon adā. mas qual enteniment huma e
āgelich stimar basta: lo exces e alt grau
de aq̄sta mort e passio dolorosa: pēsant
qui soferia: quines dolozs e penes sofe-
ria: qui eren aquells qui les hi donauen
pque soferia: hi en quin loch soferia: qui
soferia: deu rey senyor creador de totes
les creatures hi de aq̄lls quil matauē: q̄
nes penes e dolozs soferia: les mes cru-
els acerbissimes cōtinues e v̄gōyosos q̄
algu may haja soferter: en carn sobre to-
tes delicada: qui erē aq̄lls qui ari cruci-
auen: parēts e amichs e prohibimes d̄la
sua ley trib linatge e parētela. perq̄ sofe-
ria: p amor excessiua p saluar e rembre
aq̄lls qui ari penauē. en quin loch sofe-
ria: en la ciutat p dret real sua. en la q̄l
quatre dies passauē q̄ en excellēt triūfo
com a rey e natural seyor rebut lauiē: en
la sua ppia ciutat lo pdānē: en lo mōt d̄
caluari lo crucifiquē loch pudēt abomi-
nable en mig d̄ dos ladzes: hon los cele-
rats homeyes e ladzes sentēciauē: leuat
en la creu ari com spectacle de oppbris
La mare e los amichs plozauē: los cru-
els inichs blaffemauē en dia dela preci-
pua e principal festa q̄ls iube colie: ala
qual p honoz e reuerēcia e bellea d̄l tem-
ple: no solamēt era vēguda innumerable
gent iudaica: mas encara d̄ diuerses na-

Dela passio

tiōs dls gentils multitud grādissima: e
tots corrien a veure la cruel sentencia dl
grā ppba q̄ rey messies dls iube? se no
menaua. **D**iu jeremies en p̄sona sua **D**
vosaltres tots los q̄ pasau p̄ lo camí de
natura humana ateneu e mirau si ha do
lor sēblant ala mia: q̄ ab tot q̄ls martres
molts hi en moltes maneres cruels tur
mēts sofirē. po no en carn axi delicada:
sens peccat mūdissima mes q̄ altra sen
sible hi ell piados sēyor no solamēt als
se? martres sforç d̄ fortitud los donaua
mas ēcara mitigaua les penes q̄ sentiē
hi moltes vegades la dolor en delit con
uertia. o bō ief? p̄ als altres piados e pa
tu deu e sēyor meu la pietat amagues: q̄
ab tot q̄l sēyor als se? cauallers martres
comūicas aq̄st beneficis. Pero piadosa
mēt podem creure: q̄ ell fōt d̄ pietat aq̄
stes pietats ala sua humanitat no comu
nicaua. mas en aquella carn mūdissima
volgue tanta dolor pendre com fins ala
mort sostēir se podia. **C**ōsiderem dōchs
quāt a tal sēyor aq̄stes tantes e tals do
lors nos obliguē: q̄ p̄ nosaltres ingrats
fugiti? cati? haja sofertes. q̄n cor tā dur
pot no amar senyor q̄ tāt nos ama. **E** p̄
go tant cō pugues vnir te ab ell p̄ feruēt
amor studia p̄que de feruēt amor com
passio brolla: e d̄ cōpassio amor reuiu e
augmēta: e axi amor e cōpassio entre si
enceses regalaran la tua aia en aromati
ques lagremes p̄ lauar les nafres d̄ aq̄ll
senyor p̄ qui plozes: tota la tua solitud
cura e ansia al teu senyor crucificat la gi
ra: e algū altre si no a ell d̄ tu algūa part
no dones pēsa q̄ tu est tot d̄ aq̄ll dl qual
es tot: lo q̄ tu est: e axi si tot en ell te trās
formes: no sera possible q̄ la tua anima
dins ell no reba les sues nafres. Pero es
mester q̄ sa iēs que en sis maneres algu
en la passio dl senyor se exercita. **P**rima

ramēt pa seguir la. segonamēt pa com
planyer. terçamēt per quet marauelles.
quartamēt p̄que ten alegres. q̄ntamēt
p̄que en ella tot te resolgues. sisenamēt
p̄que en ella reposes. **P**rimamēt es sū
ma e pfeta retgla de pfet viure ala qual
los filosofos ni bastaren ni bastar pogue
rē. **D** com excelleix e passa tota moral
filosofia. **D** cō en les humanes étrame
nes entra si supbia noy p̄trasta: p̄siderar
e veure q̄ deya q̄ obrava aq̄ll home ief?
fill de maria v̄ge be mostrava en les pa
raules e obres que no era sols home. sia
dōchs la retgla d̄ nra vida la sua mort e
vida. **C**ōsiderem q̄ ha sofert p̄ nosaltres
e axi siam p̄optes seguint a ell: soferir
p̄ ell sēblats penes. p̄tēplem segonamēt
la passio del senyor p̄ dolre e cōplanyer
pensant q̄ totes les dolors e penes q̄ ha
sofertes som stats nosaltres la causa. **D**
quāt raho tenim de plozar lamentar e
plāyer. p̄siderāt q̄ tal mort podēt la scu
sar ha sofert p̄ nosaltres solamēt p̄ cōui
dar nos q̄l amasem. ploze dōchs lo nre
cor hi als vlls fōts de lagremes enuie e
los nostres ossos se dissolguen: e les me
dulles se regalen: hi en lagremes d̄ ploz
tot lo nostre cors se cōuerteixca: plozāt
mort de sēyor q̄ axi mor p̄ tāt amar nos
hi morint maior dolor dela nra ingrati
tud sentia q̄ dela mort q̄l mataua. **T**er
çamēt p̄tēplant mira que ha sofert pere
grinacions: fuytes: fami: set: fret: calor:
son: cansamēt: tēpestats: terros: p̄secu
ciōs: obediēcies: ligams: açots: scarns
dolors: menyspre?: e vituperis: ho cosa
de marauella la gloria fō scupida: la in
sticia p̄deninada: iutjat lo iutge: encul
pat lo q̄ nunq̄ feu offensa: diffamat lo in
nocēt: deu blasfemat: lo rey messies cru
cificat: la vida morta: lo sol obscurat: la
luna ennegrida: les steles scurides:

de nostre senyor.

Quartament la sua passio e mort dolorosa considerem per alegrar nos de la redempcio humana. de la restauracio de natura angelica. de la sperança que tenim mirant la sua clemencia: qui es lo qui nos alegre com se recorde remut de la damnacio eterna: munde de la legea de la culpa: delliure de la potestat diabolica. gra alegría es nra pesant q de nosaltres se repara en parabis lo angelich collegi q sia fet hun ramat hu pastor de hun senyor hun poble. Quintamet deuem considerar aqsta passio del senyor preciosa per regalar e resollre per acabada transformacio en iesus lo nre cor e pensa couertint se lo cristia axi en ell crucificat com si fos present: e dauant ell lo crucificassen: e oblidat lo mo e afirmateix axi en ell se trasport: q no veja: no senta: no guste: sino iesus en la creu: e ab ell se crucifique. Sextamet aqsta passio e mort preciosa considerem per repos e consolacio nra: e axi lo cristia la considera quant ja resolt en iesus incessantmet en ell crucificat prepla e per excessiua amor defallint en simateix en lo seu amat reposa. Lo ql en los cantichs canta: adiureus filles de syo no desperteu la mia sposa: q es lanima q prepla fins q ella vulla. Deuem dochs seguir la passio del senyor pera purgar nres culpes: hi endreçar nostra vida. deuem li hauer compassio per vnir nos per amor ab ella. deuem nos marauellar de tan alt misterio per eleuar nra pesa. deuem nos alegrar per dilatar nra sperança. deuem nos en ella resollre per transformacio pferat. deuem hi pendre repos per deuocio acabada. Tres coses entre les altres la passio del senyor nos mostra. La primera quat ha nostre senyor en hoy los vicijs: quat del infern son doloroses les penes com son grans de parabis les alegries. soferi lo senyor

per rembre les nres culpes per delliurar nos dels infernals suplicis: e per ques donas de parabis los premis: aqstes coses en lo present capitol generalment hauem dites. Les qls apres tractarem particularment en son orde. Car nos deu enuajar lo cristia vna e moltes vegades tractar les: q ell deu senyor nre nos enuja per nosaltres soferir les: e no solamet per tots vna vegada: mas e cara si mester era tornar ala creu per cascu de nosaltres. Deu meu senyor meu misericordia mia q sera qui nos marauelle: considerat tan gran pietat tua. Legim de aquell sant home Carp: q molt trist stava perq hu infel ha hu cristia puertit hauia fet lo apostatar de la sancta religio cristiana: hi stant en oracio ab vna zelant fellonia deya: q no era cosa iusta aqst dos scelerats vires: e perq feruement lo senyor suplicaua aqsts dos se sumissen: e axi pregat veu en lo mes alt del cel iesus en humana forma circubit de angeliques ierarchies: q ab dolca veu li deya. Carp: carp: yo so aparellat altra vegada la mort e passio per saluar los homens pendre.

Oracio.

Suauissim senyor iesus sposa dins mi peccador yot suplique abundancia de la tua caritat: pque no desige alguna cosa carnal: ni terrena: mas a tu sol sobre totes les coses ame: perq la mia aia sino en tu esser consolada totalment refuse dulcissim deu meu: scriu ab lo teu dit en les taules del meu cor: memoria de aqlles coses q per mi has soferit: perq tostets presents les mire: e quem sia cosa dolca: no solamet pensar les: mas soferir les per tu: segons la potestat de no poder si mester era qui per mi les has soferites: e seruir e obedir a

Del primer

tu ab totes les mies forces : encara per amor d' tu esser auilat injuriat e vilmēt condemnat. Amen.

Del primer cōpletoxi. La. II

Quna dōchs a ptenir
plar aia cristiana dl p̄cipi de
la passio tots los mysteris e p
segueix los fins ala fi per orde: e sta attē
ta ari com si p̄sent ho mirasses: mira lo
senyor com a hora de cōpletes leuant se
dela cena ab los apostols al hort d' geth
semani los seus passos endreça: aq̄st es
lo darrer camí q̄ ells lo acōpanyarē: el
deixarē. p̄sidera cō ab affectio e amor fa
miliar los parla: hi entrant dins en lozt
los diu: reposau aci hun poch: sperau e
nous mogau stau segurs ari en lo loch
com en la pēsa fins q̄ vaja alli e faça ora
cio: e vosaltres feu oracio: perque no en
trēu en temptacio que la tēptacio nous
vença. **D**iu sant hieronym apartas d' ells
en la oracio: ari com se aparta d' ells en
la passio. **D**iu sanct grifostom: era son
costum que sol apartat oraua donant a
nosaltres exemple que apartats deles
cogitaciōs mundanes en loch secret ab
lo cor mūde a deu p̄sentem n̄res p̄gari
es. **D**ix als huyt apostols aq̄stes parau
les q̄ judes ja noy era: e pres a Pere e a
Jaume e a Joā: p̄ mostrar nos q̄ en no
stres oraciōs los p̄regam. p̄que a deu si
en acceptes: fermetat de fe figurada en
Pere: menyspreu dels corporals e tēpo
rals delits figurat en Jaume: puritat d'
cors e pēsa q̄ Joā significa. Pres aq̄stes
tres cō a specials familiars e secretaris
als q̄ls en la sua trāffiguracio hauia mo
strat dela sua magestat la gloria volgue
mostrar dela sua humanitat la tristicia:
perq̄ ells q̄ en ell haviē vist coses glorio
ses mirassen en ell les humils e baixes: e

comēça dauāt ells entrestir se e hauer te
mor. **A**q̄ll dauāt q̄ los cels e la terra tre
molē en lo q̄l lo aduersari res no tenia p̄
q̄ ni hauia tengut ni fet peccat: acostant
se ala mort comēça entrestir se hi tēbre:
Diu sant jeronym en la sua temor e tri
sticia hun grā documēt nos mostra que
hajam temor e tristicia en la vida p̄ lo iu
hi q̄ en la mort nos spa: e no podem dir
lo q̄ ell immaculat ancell deya. **E**s vēgut
lo p̄cep d' aq̄st mō hi en mi cosa algūa
no troba. fō molt grā en lo sēyor aq̄sta
tristicia: p̄ la q̄l dir: trista es la mia aia
fins ala mort. q̄si diēt: es tan grā la mia
tristicia: que sino mort altra dolor nola
pasa. ho podem entēdre trista es la mia
aia fins q̄la mort de tal tristicia la delliu
re: q̄ la sua corporal mort deles sues pe
nes era terme. **D**iu sanct anselm. **D** mā
fuet senyor apres q̄ en aq̄lla amarosa ce
na haguist donat als deirebles aq̄lls sa
ludables documēts de amor: caritat: e
paciēcia. disponēt los cō amichs e ger
mans lo regne de ton pare: ensempe ab
ells volguist anar al hort lo q̄l tu sabies
q̄ aq̄ll quit deuia trahir lo sabia: car tu
senyor res no ignoraves dl q̄ sobre tu ve
nir deuia: aqui la tua dolorada aia vol
gue sentir aq̄lla tristicia. **L**a q̄l ab altres
defalts dela humanitat n̄ra: p̄ nosaltres
p̄sos e acceptats hauiēs: hi tu humil sē
yor no haguist vergonya p̄sentar la tua
miseria ales orelles de tos deirebles: cō
a familiars e carissims amichs te. **D**e
uota aia ell va primer al mont oliuet: se
gueix lo tu hi ab tot q̄ tot sol se aparta:
miral de luny: cō sobre si ha transportat
totes n̄res miseries. mira cō aq̄ll q̄ d' no
res ha creat lo cel e la terra se comença
sp̄atar e tembre: diēt trista es la mia aia
fins ala mort. **D**ō es aq̄o deu meu q̄ ari
est et mostres ver home q̄ par q̄ no sies

completori.

deu . pres lo senyor aq̄sta por e tristicia p moltes causes. La primera segōs s̄nt hieronym . perq̄ manifestas la veritat d̄ natura humana q̄ en vnitat de supposit hauiā assūpta que natural cosa es al ho me la mort tembre: e d̄ aq̄sta natural tristicia fon verdader trist lo s̄eyor . es vna tristicia e vna temor q̄ ala raço sobra: p les q̄ls los manamēts d̄ n̄re senyor deu se deirē. Axi sant pere trist e temeros jurā quel senyor no coneixia. Ibi axi enten los doctōrs quād̄ dien q̄ en iesus no fon temor . lo q̄l venint a hierusalem per acabar d̄la sua mort los mysteris. In crepa a s̄pere quād̄ d̄ anar ala sua passio lo volia retraure . es vna altra temor moderada natural en q̄lseuol home . axi cō fam: set: son: cāsamēt: e altres semblāts passiōs e miseris: q̄ sens peccat son en los homēs y en iesus forē: e axi ell . v̄dader home naturalment auozri la mort e les cruels penes. Les q̄ls preueu q̄ en breu soferir deuia. Pero en altra manera aq̄stes passiōs en iesus forē: hi en altra en nosaltres . car en nosaltres les mes vegades lo iubi dela raço e lo manamēt d̄la volūtat puenē . en lo senyor rostēps la raço e la volūtat seguien . hauiā fam e set temor e tristicia quād̄ volia: q̄ en lo senyor no consideram algūa cosa forçada: mas totes les p̄fessam voluntaries . fon dōchs aq̄sta sua tristicia axi natural: q̄ no deira q̄ no fos volūtaria: car fon p la raço excitada: e p̄ço senyaladamēt los euāgelistes scriuē diēt: comēça entristirse: comēça a tembre: no diē: fon p̄tristat ho sp̄tat . car la tristicia e les altres passiōs elles començē en nosaltres: e no comēçam en elles nosaltres. Pero en lo s̄eyor nos mouiē: sino quād̄ la sua raço e volūtat ho manauē . podía lo senyor no morir axi cō Adā si no peccara q̄ no fon

deutor ala mort de algū peccat ni culpa Pero axi cō pres la vera humanitat n̄ra pres los d̄falts e miseris n̄res: no aq̄lls qui ala sua deifica p̄sona derogauen: cō es ignorancia ho p̄cupiscēcia q̄ tart: ho nunq̄ sens peccat venial nos asalta . e de attendre que les passiōs en la n̄ra aia en tres maneres se trobē: ho q̄ ans del imperi dela raço nos asaltē: q̄ no es en poder n̄re: q̄ axi nous moguē: ho son p̄tra lo imperi d̄la raço en nosaltres passant tant auāt q̄ a peccats nos portē. Tercamēt p la raço e volūtat incitades e manades . axi cō es la tristicia q̄ sent lo penident de hauer offes la magestat diuina ho la dolor q̄ sent dela miseria de son p̄hisme. En lo primer modo son les passiōs en tots los homēs p molt q̄ p̄fets siē . En lo segō sō en los q̄ pequē . En lo terç forē en lo senyor de q̄ la sensualitat era d̄l tot ala raço s̄biecta: e no solamēt s̄biecta axi cō en los virtuosos homēs mas encara q̄ nos comēçaua moure: lo q̄ en dengū altre nos troba: sino quād̄ la raço e volūtat ho manauen: e la vna potencia no empachaua a laltra: en les sues naturals obres ētristias . encara lo senyor segōs s̄nt Hieronym . no solamēt p temor p̄s̄drāt q̄ en breu deuia soferir mort dolorosa. La q̄l natura auozreir e refusa . mas encara p lo peccat de judes per lo scād̄el dels apostols . per la destruccio de ierusalem e dejectio e seguedat d̄ la gēt iudaica: p q̄ specialmēt ell moria hi encara fort se entrestia: pensant q̄ les nafres oppbris penes e dolors q̄ en tan acerbissima mort soferir sp̄aua: a molts obstinats peccadors miserables no apfitaren. Segonamēt pres temor e tristicia p nosaltres q̄ som parts del seu cors mystich: pque en ell v̄cedor les nostres tristicies vençessem: axi com morint ab

Del primer

la sua mort ha mort la nra. **E** perço soferi esser téprat e altres passios moltes pque a nosaltres ne fes delliures: q̄ si no voliem nōs derrocassē. **T**erçamēt pres aq̄sta temor e tristicia en exēple e doctri na nra. **P**rimeramēt q̄ sequint lo senyor apzēgam refrenar ab lo fre d'la raho les tristicies temors e altres passios q̄ dins nosaltres se leuē hins asalten: posāt los obstacle q̄ dins nra aia no entren: mas q̄ de fora en la sensualitat se aturē: e sots lo imperi d'la volūtat subiectes stiguē. **S**egonamēt q̄ desesperacio nōs cōpren ga: si vna e moltes vegades temor pusil lanimitat e tristicia nos asalten. **D**iu sāt **A**gosti **A**costāt se ala mort lo sēyor era trista la sua aia: p mostrar als seus mar tres d'el seu adiutori no desesperassē. **E**n cara q̄ en les penes del martiri tristicia sentissen. **L**o terç document es q̄ apren gam d'esser trists p la miseria de nres p himes. **L**o quart documēt q̄ apzēgam en nres dolors tristicies e miserias recoz rer a nre senyor deu ab oracio deuota: sequint a ell deu e home pastor nre: que hauēt dit: trista es la mia ania fins ala mort: se posa deuotamēt pgar al pare. **L**o quint documēt q̄ls nres oraciōs en algū loch apartat a nre senyor se presen ten. **L**o sisen document: q̄ totes les nos tres tristicies: tribulaciōs: aduersitats dolors: malalties: e penes: encara que p reguem p esser delliures. **P**ero la fi de nres p garies sia remetren tot ala volū tat diuina. **E** axi quasi les ligam en lo plech d'les sues depcatories letres endre çades a deu son pare: q̄ ensemps ab les de son fill reba les nres: e seran les nres tribulaciōs: dolors: e penes en alt grau c̄noblides: q̄ enseps ab les d'el senyor liga des ala diuina magestat se p̄senten. q̄ axi cō la sua passio ha portat ifinit fruyt en

lo cel hi en la terra. **L**es nres tribulaci ons quasi en aq̄sta manera al sēyor aco manades ala sua passio vnides: serā axi fructiferes q̄ donaran en los cels als an gels glia: als iusts en la terra augment de grā: als peccadors venia: als de pur gatori sufragi. **S**tudies donchs lo cri stia recogitāt aquest article. **T**ristar a si mateix. hauēt dolor e cōpassio al sēyor dela sua tristicia p̄sa p nosaltres: e si en algūa aduersitat se troba: treballe q̄ ab la d'el sēyor la faça vna: pque ab tal vnio e mescla les sues amargors se façen dol ges: e dauāt deu odor suau donē en pfe ra paciencia. **D** senyor iesus q̄ p mi pec cador has volgut esser trist. atorgam q̄ totes les mies tristicies ab les tues vni des yo les sofira: pque ensemps ab les mies apzēga planyer les tues: e a tu fōt de misericordia te placia p cōpassio de la mia miseria pendre les mies: per les q̄ls has pres les tues. **V**olent apres lo senyor encara d'ls tres apostols apartar se: diu los sperau aci e vetlau ab mi: no ab lo diable: ni ab lo mō: ni ab la carn: mas ab mi com amichs meus specials entrels altres. car los amichs en les cō gores mostrar se deuē: hi p̄sents en los infortiis a socorrer als amichs tostēps promptes. **R**ecort vos com prop e aco stats ami staneu alegres en la mia real e trada poch's dies passen: als altres cō a menys animosos: he manat que mes luny me speren. a vosaltres cō a priuats amichs meus e d' maior animo he por tat fins aci: pque vetlant e fēt oracio sti gau prop d' mi en les mies agusties. yo no vull per ara mes auāt passeu los vres passos: aturau aci q̄ de p̄sent lo vre ani mo mes auāt no vull ques allargue: vet lau axi com yo vetle: e prenga cascu exē ple q̄ stiga en lo grau q̄ nre senyor li do

completori.

na: car tota grā q̄ algū home tinga: per grā q̄ sia te sobre si maior q̄ en algu y en molts gra⁹ lo sobrepuja. Iltū poch spay se aparta d'ills lo senyor: tant ho menys q̄ hūn git d' pedra. e agenollat prostras sobre la terra: pque lo gest del cors ab la humilitat dela pēsa fos pforme. **E** orāt de cor ab la boca deya: pare: si es possible salua empo la redempcio humana: e la mort yo no morint pot esser morta: trāsporta de mi aquest calzer. q̄ si dient: si es possible sens la mia corporal mort sia natura humana salua: lo amarch calzer dela mia passio de mi trāsporta. **A**q̄sta oracio p moltes causes la sua acaba da pfectio mostra. **P**rimeramēt p̄q̄ era solitaria. car oracio es eleuar en deu la nra pēsa. la q̄l en loch apartat millor se trāsporta. **S**egonamēt humil prostrat sobre la terra. **T**ercamēt deuota: que al pare deu recorre. **Q**uartamēt recta: sotmetēt la sua volūtat ala diuina. **Q**uinamēt caritatiua: q̄ fent oracio en tā grā agoñia nos oblidaua pfortar los deirebles. diu abba pater: p mostrar q̄ nostre senyor deu es pare del hū hī del altre poble. abba es nom ebraich: pater es nom grech e lati: mostrāt q̄ la hū e laltre poble deuia a ell cōfessar e creure. **D**iu si es possible: referint ho equalmēt: ala potēcia e ala iusticia: q̄ ab tot q̄ sia omnipotent infinit tot poderos. **E**mpo no vol perque es perfetament iust sino lo que iusticia ordena. **A**uozria lo seyor la mort com a verdader home: e quāt ala sensualitat morir no volguera: si iusticia ho cōportara. **P**erho hauia decretat lo pare deu ab rectitud de iusticia: hūn home deu son fill moris en quāt home: ver pel lca q̄ ab la sua s̄ach resuscitas natura humana morta: hī aq̄sta iusticia sabedora p los sants harauts pphetes ja de loch

rēps era publicada: hī en diuersos sacrificis e figures pmesa e decretada. **C**ōsiderades donchs p si les penes dela sua mort dolorosa: cō a v̄dader home les auozria. po obedint al pare. p la salut de natura humana volūtariamēt les acceptaua: ari cō lo malalt de cor e voluntat pren la amarga purga p la sanitat quen spera. **A**q̄sta natural volūtat de no morir: fa gliosos los martres. car si la mort los delitaua: e naturalmēt nola auozriē morint p iesus: no par q̄ fos rabo q̄ mereixssen. mas pque aq̄sta volūtat d' no morir a deu sotmetē: e pque la mort q̄ naturalmēt fugē: p amor del senyor acceptē: p̄co ari morint mereixē. no entēgam q̄ la volūtat de ies⁹ delliberada ala volūtat d'el pare fos p̄traria. **P**ero ari cō hauem dit: la s̄esualitat d'ill verdader home la mort refusaua. car en altra manera cō poguera donar a nosaltres de paciencia verdader exēple: si no obedint al pare en la mort. la q̄l la s̄esualitat no volia. **P**ensem nosaltres q̄na es la nra obediēcia: si a tot lo voler nre ordenam nosfres obres. **D**iu sant agosti. lo vnigenit fill de deu dir al pare: yo no vull lo q̄ la mia sensualitat vol q̄ vulla: mas lo q̄ la tua volūtat mana. **E** nosaltres homes volem obrar segōs nres volūtats ppies q̄ res no tenim propi. **D**iu sant ieronim no cessa fins ala fi mostrar nos obediēcia: humiliāt se e obedint fins ala mort: aq̄ll q̄ en la diuinitat era equal al pare: e nosaltres miserables som rebelles: qui gitats en lo fanch leuar nons podem: si ab la sua oipotēt virtut: la sua ma nons leua. **D**iu beda. lo senyor nos mostra: si la mort ho algū altre perill nos spāta: preguem la bōdat diuina quēs ne delliu re. **P**ero q̄ siam prōptes q̄ la volūtat d'ill nre creador tostemp se acabe. **T**orna

Del primer

iesus als tres deixebles e trobá q̄ dormí en: erē pesats los vlls de aq̄lls q̄ pes de son los carregaua. **Diu** beda. lo pes de la son corporal seyalaua: q̄ breumēt car regats de pes de infidelitat: son deu rey senyor e mestre desemparrarien. **E** dix a pere: simo dormis: quasi dient: ara es temps q̄ dormes: aço es lo quem pmeties: no has pugut ab mi vetlar vna hora en cōpanyia mia: tu q̄ ab tan grā feruor me feyes offerta: que si era mester y cargre e mort per mi pendries. **E** com se mostra la tua infirmitat e flaqa. **Diu** vna hora: p mostrar com es breu d̄ aq̄st mon en la p̄sent vida q̄lseuol tēptacio e molestia: en sguart del premi quēs spera. **Diu** tuli. totes les coses q̄ son breus deuē esser cōportables: encara q̄ sien dures. **I**ncrepa lo seyor a pere mes quels altres: ab tot q̄ tots dormiē. **P**erq̄ mes quels altres e sobrels altres sera gloriat q̄ ab ell morria: hi encara q̄ principal e cap entre tots p̄stituhir lo volia. **H**i hū mateix defalt en los plats es de maior culpa quen los altres **N**o li diu cephas ni pere: mas lo seu p̄pi nom li nomena. car mostraua q̄ p lo seu p̄pi defalt dormia. vetlau hi stau attēts ab los vlls del cors e dela p̄sa: e feu oracio deuota de cor e d̄ boca: p que no entreu en temptacio hi ella no entre **N**o diu no siau temptats: q̄ impossible es no esser tēptat en aq̄sta p̄sent vida: mas no entreu en temptacio cabent en lo p̄fide de aq̄lla. e arí siau sobrats p̄ p̄sentimēt v̄fe: e apres ho poseu p̄ obra. **L**o principi dela tēptacio es p̄samēt d̄l mal. **L**o mig es lo p̄sentiment. **L**a fi es la obra: e lo remey oracio q̄ arí cō hauem dit: es eleuar en deu la pensa: tant quāt la pensa en deu mes se eleua: tant la tēptacio del n̄re cor mes se lunya. arí com lo ladre sentint los crits

se conuerteix en fuyta: e los vehins als crits socorren: arí ala veu dela ōo fuig lo diable: e los seruēts a socorrer cuytē **Diu** sant ysidre. es lo verdader remey: de aq̄ll q̄ en les tēptaciōs perilla ala infāçonia dela oracio cuytē: e allis tanq̄: e ab aygua de ploz de lagremes deuotes lo foc apague. **E** arí cō lo seruent q̄ sentint lo ladre en casa no crida: fauor hi esforç al ladre dona: hi dauāt lo senyor es fet culpable: arí aq̄ll q̄ sent q̄ les tēptacions en la sua p̄sa entren: ho entrar volen: si p̄ ōo tātost no reclama: fauoreix al demoni: e dauāt lo seyor de tracio es culpable: e p̄ q̄l diable a tēptar tostēps es p̄opte: hi aq̄st es lo seu p̄pi offici. **D**eu lo cristiā tāt com pot d̄la ōo no leuar se: hi p̄ expellir q̄lseuol tēptacio: p̄sar en la p̄sent mort y en la eterna. **Diu** sanct agosti q̄ tal p̄samēt fa tremolar la pensa: e tots los mouimēts dela carn del mō: e de supbia ab la creu de iesu crucifica **E** tornant ala historia euangelica **Diu** los mes lo senyor: encert lo sperit es p̄opte per la sua natural cōdicio: es prompte en mi: hi en vosaltres **P**ero la carn es malalta: no en mi: mas en vosaltres: q̄ la carn p̄ lo peccat corripuda tostēps lo sperit carrega: e molt souint lo calciga. e perço es mester q̄ la v̄ra oracio no cesse **Tu** has tēgut lo sperit p̄opte en p̄metre la tua vida p̄ mi: e ab mi si era mester p̄dre: e ja d̄ p̄sent en la infirmitat e flaqa dela tua carn lo p̄traris mostra. **Diu** sanct ieronym. pensen aq̄lls q̄ de si p̄sumint stimen: q̄ poden acabar tot lo q̄ p̄sen: e no entenē q̄ tant cō speram en la ardoz d̄ n̄re aīo: tāt d̄la fragilitat de n̄ra carn mes deuem tembre: e q̄ preguem al seyor en tals paraules. **S**eyor iesu q̄ has manat q̄ vetlem e façam oracio: donās grā q̄l teu manament po

completoxi

sem en obza: q̄ ab tot q̄l sperit sia p̄d̄pte
la carn es malalta: q̄ euides pot softenir
q̄ ab tu vna hora vetle: e q̄ ozāt en tēpta
ció no cayga. Apartas dells lo sēyor al
tra vegada e torna en les mateires p̄ga
ries dient: pare meu sino pot passar aq̄st
calzer sino q̄l bega: sia feta la tua volun
tat. Aci mostra que de tot ab la volun
tat de deu es p̄corde: volguera cō a v̄da
der home q̄ passas lo calzer. po obediēt
al pare vol q̄ la sua mort e passio se aca
be. **Diu** sant leo papa. Aq̄sta veu d̄l n̄re
cap ief̄ salut es d̄ nosaltres: q̄ som cors
e parts sues: aq̄sta veu instroeix tots los
fels: encē tots los p̄fessors: corona tots
los martres. q̄ poria del mō sobrar les
malicies: q̄ deles tēptacions los terrib
les p̄flictes: q̄ deles aduersitats les do
lores e miserias: si ief̄ p̄ tots y tots en ell
y ell ē tots no hagues dit al pare: sia feta
la tuavolūtat. A p̄reguē d̄ochs aq̄sta pa
raula tots los fills dela s̄ata s̄gleya: q̄nt
tribulaciōs: angusties: aduersitats: e pe
nes los cōbaten: a ōo recorreguē. dela
q̄l sia la vltima paraula: sēyor no la mia
mas la tua volūtat se acabe. Torna al
tra vegada lo sēyor als derebles: e tro
bals dormit: q̄ p̄ tristicia los vlls de son
carregats tenien: los vlls dela p̄sa per
remoz e tristicia pesats stauen: e los del
cors p̄ largues vigilies: e p̄ la gr̄a tristi
cia la gr̄a son no podiē v̄cre: e axi cō te
nien son dins en la p̄sa: axi la tenien en
los vlls del cors de fora: q̄ moltes vega
des dela p̄rea dela aia la son als vlls de
ualla. **E** dir los: q̄ dormiu en t̄ats pilla
com vos sperē: seria mes rābo q̄ en tal
tēps verlassen p̄ defēdre dela tēptacio
q̄ jaus asalta: leues d̄ochs en alt la v̄ra
p̄sa: p̄q̄ la tēptacio en lo fōdo nola aba
re. Apartas d̄lls lo sēyor altra vegada:
e feu la terça ōo en les mateires parau

les. feu ōo lo sēyor de vna mateira sē
tencia tres vegades: p̄ donar nos exem
ple de p̄tinuar n̄res p̄garies: h̄i q̄ si tan
tost no atēyem lo q̄ n̄ra ōo demana: q̄
sperem ab paciēcia. **E** lo piados sēyor
apres d̄la ōo los derebles t̄atost visita
ua: p̄ mostrar nos q̄ ab la ōo les obres
de caritat deuē esser mesclades: e q̄la vi
da actiua e p̄tēplatiua son germaues: e
q̄ls p̄lats p̄reguē exēple: q̄ la vida actiua
e p̄tēplatiua ensēps exercitē. ala ōo d̄l
sēyor p̄feta. les paraules d̄l eccl̄iastic̄
no p̄trasten diēt: en la tua ōo la parau
la no tornes: ço es axi en la tua ōo attē
tamēt parles: e diligētmet la p̄nūcies:
que no sia mester p̄ sinena altra vegada
la tornes. po tornar la ōo p̄ instācia de
uora es a n̄re sēyor deu accepte. **E**s en
cara en la p̄hicacio documēt saludable:
quād es mester tornar vna mateira sen
tencia. **A**ēch lo sēyor en gr̄a agonia: e
stiguē en la sua presēcia sanct miql: co
fortant en ell la sensualitat: segons la
qual era menoz quels angels: e p̄ la q̄l
morir refusaua: son present al sēyor lā
gel tantost q̄la sua humana volūtat sot
mes ala diuina. h̄o prenem gr̄a exemple
q̄ si lo que demanam algūa vegada nos
acaba: es perq̄ a nosaltres no es expedi
ent q̄s acabe. po al q̄ en duota p̄garia la
sua volūtat ab la d̄ n̄re sēyor deu cōfor
ma: no li fall p̄solacio āgelica. **Diu** theo
fil. p̄q̄ a nosaltres la virtut dela ōo sia
manifesta: e q̄l recos de n̄res miserias en
deuotamēt ozar stiga. **E**olgue lo sēyor
fent ōo en la sua agonia esser p̄fortat p̄
langel: h̄i ell deu home sēyor e mestre
n̄re: humil: māsuet: benigne: ab mansue
ta humilitat p̄es p̄fort d̄la sua creatura:
p̄sant com era h̄ū poch menoz q̄ls an
gels en cors mortal: peregrī en aquesta
misera vall de lagremes: e axi com se

paraules del angel com a vñader home
 lo pfortanē: ni es de pēsar aq̄st angel: ni
 altre fos del senyor angel custodi: car ni
 era mester: ni ala sua dignitat cōuenia.
Siu beda. lo sagrat euāgeli en hū loch
 recita q̄ angels lo seruiē: e aci diu q̄ an-
 gel lo pfortaua: pque natura diuina: e na-
 tura humana en ell claramēt se mostre:
 q̄ a natura diuina los āgels serueixē: e a
 natura humana pfortē: aparegue lāgel
 pfortāt lo senyor en humana figura: ab
 gest paraules e forma de humil seruent
 e pura creatura dl senyor: a q̄ pfortaua:
 fō encara aq̄st pfort p los derebles q̄ mi-
 rassē: e creguesen: q̄l sēyor era deu e ho-
 me: e apreguesē: cō los angels quāt fem
 oō sō p̄sents a nosaltres: e q̄ en les nres
 āgusties nōs fall la p̄solacio diuina. diēt
 lo psalmista. Segōs la multitud deles
 mies dolors dins lo meu cor: les tu-
 es cōsolacions hā alegrat la mia anima
Siu beda. no hāuia mester lo creador
 aiutor: ni pfort dla creatura. Pero ari
 com p nosaltres hā pres la humanitat
 nra: ari p nosaltres hā pres la tristicia e
 p̄solacio nra. Algūns aci p̄teplē: q̄ stigue
 sant miq̄l p̄sent ala oō del senyor: dient
 li com la sua oō hāuia al pare deu p̄se-
 rada: e q̄ tota natura angelica p̄strada:
 hāuia p̄gat p lo q̄ ell pregaua: e q̄ hāuia
 respost deu son pare: be sab lo amat fill
 meu vnigenit: q̄ la redēpcio de natura
 humana: la q̄l ell e yo e lo sperit sāt vna
 deitat hāuem decretada: sens scāpamēt
 dela sua sāch nos pot fer q̄s acabe. pfor-
 ta dōchs lāgel al senyor essent li p̄sent:
 ari com lamich al amich conforta: o po-
 gue esser lo p̄solas ab algunes paraules
 p̄solatories dient. **D**años magnanim
 senyor: ara sera vēcut lucifer en la terra:
 lo q̄l son ja vençut en lo cel: hī q̄ a ell so-
 bre tots los magnanims magnanim se

sguardaua sostenir grās coses: e q̄ la do-
 lor dela sua passio prest passaria: e q̄ lo
 fruyt de aq̄lla seria ppetu: natura huma-
 na remuda: y exalçada: reparada la ruia
 āgelica: e altres paraules de seblant sen-
 tencia. exalcāt tostēps loāt e glificant lo
 senyor dient li: cō ell tot sol tenia poder
 d matar la mort: despullar los inferns:
 vētre hī abatre lo princep de tenebres.
Jesus q̄ posat en oō hās volgut esser a
 cōsolat p lāgel: donam p virtut dles tu-
 es p̄garies: q̄ p̄gāt yo la magestat tua:
 lo teu beneyt āgel p̄sent me pforte. Sta
 aci attēt o deuot cristia: hī p̄sidera la no-
 stra impaciēcia: q̄l senyor nre tres vega-
 des feu oō: ans q̄ rebes la p̄solacio āge-
 lica: en tres diuersos lochs en lo desert
 fō tēptat hī tres vegades: e aci feu oō ē
 tres distāts lochs e tres vegades: disticts
 los lochs entre si hū git o menys de pe-
 dra: hō encaras mostrē vestigis de tres
 capelles: quey forē edificades. **E** p̄stitu-
 hit lo sēyor en agonía mes p̄lixamēt ora-
 ua: donāt nos exēple que les maiozs ne-
 cessitats e perills la nra oō se deu mes-
 tendre. la agonía aq̄sta dl senyor se pot
 dir angustia dela mort: la q̄l ari present
 tenia: com si ja en la creu lo clauassen: p
 la certitud dla sua sciēcia. e aris diu quel
 senyor era en agonía: com dien los ma-
 lalts q̄ stā en la passio quāt son ala mort
 p̄pinques. **P**ot esser dita aq̄sta agōia
 la luyta e batalla dla rāyo e sensualitat:
 q̄ entre si dins la sua sacratissima aia pu-
 gnauē en hū admirable p̄flicte. La sedu-
 sionalitat naturalmēt la mort auozria: e la
 voluntat delliberada zelāt: la honoz di-
 uina la acceptaua: per la salut de natura
 humana: e cascuna dles parts: p la vir-
 tut diuina podia fer e soferiz lo que li era
 propi: ala fi dela voluntat fon la victoria
 acceptāt ab ferm delliber lo que deu son

completoxi.

pare manaua. **D** grā dolor pēsar de alguns peccadors aq̄sta luyta: q̄ a molts fa tornar atras e caure: q̄ son aq̄lls qui mortalmēt pequē: altres fa anar lenta i ment e tardar en la via: son aq̄lls q̄ veni alimēt pequē. **E** perço en aq̄sta perillo sa luyta deu lo cristia deuotamēt les sues p̄garies stendre: hi tostēps acabe no la mia voluntat sia cōplida: mas la tua. **E** deus notar tu cristia q̄ en la mort hū stret iuhí te asalta: hi en sēyal d̄ aq̄o acostāt se ala mort lo senyor stigue en agōia **H**ō diu sant gregori. volgue lo sēyor en la sua agonia mostrar a nosaltres la nra batalla: q̄ acostāt nos ala mort entram d̄ temor e terror en hū aspre perillos cōflicte: e no sēs causa la nra temerosa anima en aq̄ll pas fort se spāta: p̄que spera trobar e veure coses: regiōs: e gentes: de les q̄ls non te algūa experiēcia: e q̄ partint se del cors lo q̄ trobara d̄be o d̄ mal li sera en possessio eterna. si cōsideram q̄ lo camí dela p̄sent vida no podem pasar sens culpa: e q̄ les obres q̄ hauem fet bones sens defalt nos trobē: q̄ farem si es lo iuhí d̄ nosaltres sens misericordia: **D**ōchs meritamēt en tal pas som p̄stituhits en agonia: e cō lo senyor mes pliamēt allargas les sues p̄garies: vna feruentissima suor de s̄ach brollāt d̄l seu cor en terra abūdātmet corria d̄la feruor de la oracio deuota: dela temor d̄ tenir p̄sent la mort: dela magnanima volutat q̄ la dita por lācaua: e dela sensualitat q̄ tremolāt la mort no volia: e cascuna de aq̄stes porciōs li era p̄mes fer son exercici: e soferir lo q̄ naturalment soferir podia. fon lo delicatissim cors d̄l sēyor ari inflammat e calēt d̄ tals dolors e angusties q̄ brolla suor sanguinea en tā grā abundancia: q̄ la terra e les herbes rubricaua fon verā e natural sanch d̄les venes d̄la

sua carn purissima. Pero fon miraculo sa cō en loch de suor d̄l seu cors stillaua. **B**u beda q̄ suar sanch es p̄tra natura: e ari hauem a dir d̄la s̄ach e aygua del seu costat: q̄ forē vera s̄ach e vera aygua. po q̄ del seu cors mort miraculosamēt emanarē. **L**uyta donchs o aia deuota e no tardes venir a pendre de aq̄st suauissim balsem: q̄ emana dela sarmēt iesu: q̄ arasta en lozt de gethsemani: p̄q̄ molt prest en la creu se trāsplāte: e apres en lo sepulcre de hon gliosament germine: corre e aq̄lles suauissimes aromatiques gotes mesclades ab la pols dels seus pe: ab la boca les plega. **N**o dormes ab pere p̄q̄ ari cō ell no oges: no has pogut ab mi vetlar vna hora. leuas dōchs lo adolorat senyor tot sāgonos d̄la rubricada terra. **C**ontēpla o cristia: mira cō se torca la cara: socozel ab hū sudari: q̄ pogue ser que lo torrēt de cedrō lo pobrellet sēyor se lauas la sāgonosa cara: miral ab reuerēcia: suē les tues entrameses s̄ach: fins q̄ p̄ los vlls degorē. e cōsidera quāt fon grā hi icstimable la āgustia d̄la sua adolorada aia. car no fō possible en ell se pogues causar aq̄sta suor sāguinea: sēs grā acerbitat de dolorosa tristicia. nunq̄ james en scriptures se troba: q̄ p̄ terror de la mort: algū home haja suor d̄ s̄ach scāpada: don claramēt se demostra: james es stada semblāt dolor ala sua: e manifestamēt se declara. **Q**uāta fon la dolor d̄la sua passio amarga: q̄ la cogitacio sola elo suar d̄la s̄ach: ari pogue mudar o alterar la natural p̄dicio humana. aq̄sta dolorosa pugna significa los cōbats: e batalles dels strenus gliosos martres: e als pusillanims molt aconsola: e als ingrats a morir conuida: e perque vejam aquest tan gran mysteri: com aquesta suor sanguinea pogue del seu treba

Del primer

Il·lat cors brollar e correr. deuen notar q̄
 manifesta experiència nos mostra: que la
 sanç en lo nre cors corrēt ala part lesa
 focorre: e ari quāt tenim por d̄ perdre la
 vida. la nostra cara e les altres parts dl
 cors grogues e descolorides se mostren
 pque la sanç corre al cor q̄ es principi e
 fōt d̄ nra vida e quāt temem perdre nra
 honoz e fama dō speram v̄gōya: la sanch
 alef parts exteriors corre. car temem co
 ses exfiors p̄dre. e p̄ço la nra cara se mo
 stra colorada. **Deuallāt dōchs al nre p̄**
posit la sanch en lo cors dl senyor segui de
la sua oō los passos: q̄ temēt p̄dre la vi
da dix: pare si es possible aq̄st calzer de
mi passe: e ari la sanch corre que hi stigue
entorn d̄ aq̄ll adolorat cor: q̄ la mort e
tā dolorosa mort temia. apres ab sfoz d̄
magnanim aīo: obediēt al pare accepta
e volgue la mort p̄ natura humana rēbre
Diēt: no sia feta la volūtat mia: mas la
tua. hi ab aq̄st sfoz d̄ voluntat dellibera
da vençēt la temoz empes e lāça la sanch
fora dl cors ala redēpcio humana. vol
gue lo senyor suar sanch p̄ moltes causes
La primera segōs sāt agosto. q̄ tot lo seu
cors q̄ es la sancha sgleya deuia suar sanch
en los gliosos martres. La segōa diu be
da q̄ la terra d̄ la sua p̄ciosa sanch regada:
declara q̄ls homēs terrenals la sua sanch
los deuia rēbre. La terça diu sāt crisostō
q̄ tots los homēs morts p̄ lo peccat de
uien resuscitar d̄ la terra: e p̄ço volgue q̄
la sanch bāyas la terra. q̄ ari cō lo primer
home fō fet dl lim e sanch d̄ la terra ari fō
refet d̄ la terra p̄ la sua sanch bāyada. La
q̄rta raho diu sāt bñt. q̄ no solamēt ab la
gremes dels vlls: mas ab lagremes de
tot lo seu cors volgue lauar la sancha sgleya
e volgue la terra regassen p̄q̄ fos fertil. e
fecūda pa ḡ rmiar molts sāt̄s p̄ ala eter
na gl̄ia: en la suor se mostraua la feruor

q̄ tenia d̄ natura humana rembre: en la
 sanç lo preu ab q̄ la remia: en decorrer
 fins en terra: la abūdācia d̄ la copiosa re
 dēpcio nra: en les gotes: la particular ef
 ficacia: q̄ ab tot q̄ fos sufficiēt pera infi
 nits mōs a rēbre. Pero no aprofita sino
 aq̄lls: q̄ ab fe e bones obres la etna volū
 tat los p̄destina. **Aq̄sta suor sāguinea dl**
senyor hun salutifer documēt nos p̄senta:
q̄ siam en nra oō ari atēts e deuots:
q̄ trāsportats en la passio dl senyor: ari
sue sanç lo cor nostre: q̄ si mester era si
am p̄ōpres: q̄ la nra sanch p̄ ies̄ se scam
pe: e q̄ tant nra deuocio se ençēga: q̄l nre
cors: o alimēys los vlls suor d̄ aygua stil
len. car son d̄ gran efficacia en la oō les
lagremes: e maior mēt aq̄lles q̄ p̄ dolor
d̄ la passio d̄ iesus brollen. Aparegue lo
senyor a vna deuota p̄sona dient li: si al
gu en memoria dela mia passio lagre
mes deuotes scampa: ari ami son accep
tes: com si per mi bagues la mia passio
soferta. Recordāt lo cristia aq̄st article:
orāt p̄stres sobre la terra: e pense com li
sta present la angelica custodia: e treba
lle tant com puga: q̄ lagremes d̄ls seus
vlls brollen: e sino pot atenyer: q̄ p̄ los
corpals vlls corre que: treballe q̄ dins lo
seu cor stillē: e seblant a ies̄ la sua volun
tat ala volūtat diuina sotsmeta. **piados**
ies̄ q̄ posat en agōia admirablement suist
gotes d̄ sanch: fes me gr̄a q̄ ēces p̄ record
d̄ la tua passio dauāt la tua imatge: p̄ la
tua sanç mereixca suar gotes de lagre
mes. Adira attētamēt com dormit los
deixebles lo piados mestre d̄ fer oō lo
mostra: ari en lo corporal gest cō en les
paraules: com en la p̄sencia dl angel. de
uem nos p̄strar en terra regoneixent lo
nre p̄pi defecte. cau dōchs sobre la tua
cara e no d̄ subines: p̄q̄ tiques dauāt: hi
en la tua p̄sa lo q̄ parles q̄ no diga vna

completoxi

cosa la veu dela tua boca: hi altra la tua pēsa. Segonamēt q̄ la volūtat del pare sia preposada ala n̄ra. Tercament q̄ ab feruēt duocio les tues p̄garies p̄sentes: e si pots plixament e distincta: no ari cō aq̄lls qui ab cuyta passāt les hores: crehen satiffier al q̄ la sgleya los obliga. dient: desircaim nos del offici q̄ altres coses hauem a fer mes vtils: e mes necesfaries. Pero si tu deuotament pregues ab les p̄diciōs quel senyor pregaua: tan tost sera ab tu langelica custodia. e multiplica les tues p̄garies ari com lo sēyor p̄que impetres lo q̄ demanes: e per los morts: e p̄ los vius: ari iusts com peccadors p̄ tots p̄ga. Prega lo sēyor tres vegades: p̄que nosaltres demanem dels peccats passats venia: dels p̄sents s̄nena: dels s̄deuenidozs cautela. o perq̄ en la ōro demanem tres coses: venia: gr̄a: e gloria: o p̄que ab lo scut de oracio contra les tres generals tēptaciōs tingam armes. p̄cupiscēcia: supbia: e auaricia. o perq̄ ales tres p̄sones hū deu: pare fill e sanct sperit n̄ra oracio se endreçe. y en cara perq̄ orar p̄fetamēt nos mostra: q̄ perfectio sta en p̄ncipi: m̄ig: e fi: hages ara compassio al senyor: e pren admiracio dela p̄fūde humilitat sua: que essent egual e coeterna a deu son pare: p̄strat en terra ari p̄ga com hū pobzeller dejecte home: p̄gar al pare a iesus p̄ la humanitat li p̄uenia. en la q̄l es menor del pare no p̄ la diuinitat: en la q̄l es egual al pare. ari cō v̄dader home p̄gal pare: q̄ en q̄nt deu vna essencia. vna deitat es ab lo pare. Cōsidera ēcara la sua p̄fetissima obediēcia: p̄ quel pare vol q̄ muyra reuerētment ho accepta. Adira encara ineffable caritat ari del pare: com del fill: cō d̄l sanct sperit. Aq̄sta dolorosa mort lo pare la mana: lo fill la softe: lo sperit sanct

la ordena: p̄ la excessiua caritat q̄ deu te a nosaltres. Vench apres lo senyor als seus deirebles: e q̄si cōplanyent los p̄ la temptacio q̄ p̄stamēt los deuia vençre. D̄iu los dormiu ja e reposau: volia dir: molt poch tēps tenui: que ab repos dormir pugau. hū poch h̄auie dormit los deirebles. diu los q̄ dormen: p̄ mostrar q̄ls te cōpassio: es p̄dol d̄la sua tristicia mirauals carregats de son: e volia q̄ regoneguessen la infirmitat e flaquea q̄ te nien: que no h̄uien pogut ab ell vetlar vna hora. D̄iu los d̄ochs q̄ dormen: p̄que hū poch recrehē: e tingue força pa fogir deles m̄as dels q̄ venie a pendrel. Cōsidera en lo sēyor m̄asuetut e benignitat piadosa: tāt com mes ala mort era p̄ pinq̄: tant mes dolç als deirebles se mostraua. B̄n bō pastor com sobre la custodia del seu poquet bestiar vetlaua: e posat en tan gr̄a agonia: aq̄ll poch tēps q̄ resta sobre ells vetla: perq̄ reposen: nou fā ari huy molts pastors quels subdits vetlen: hi miseries e angusties senten: hi ells suaumēt dormē e reposen. miraua lo s̄uetlat solicit senyor venir de luny les falles: sentia la gent armada. sp̄aua los seus aduersaris: e no diu res als deirebles fins q̄ son tan prop q̄ ja q̄si p̄sents los erē: lauozs los despta dient: lo q̄ haueu dormit basta leuau vos anem. De poch dormir ap̄nem exēple. De hon legim algūs bons pares: sino d̄ peus o si ent e poch dormir acostumaue. Tres vegades los deirebles se adormē. tres vegades lo sēyor los despta. significa tres morts q̄l sēyor h̄auia desptat de mort a vida. leuau vos deirebles e amichs me q̄ ja esv̄guda la hora: q̄ en m̄as d̄ls peccadors sera liurat lo fill d̄l home. Bon diu origenes. ēcara d̄ p̄sent es liurat en m̄as d̄ls peccadors: cō aq̄lls q̄ stā en pec

B B ij

Del primer

eat mortal lo toquē menegē: hīl rebē. hī
ēcara cō algū iust dins la pēsa dīl q̄l ief?
abita. es posat en mās d' celerats iutges
Biu los leuau vos anem al encōtre a iu
des: hī als q̄ ab ell venen ateneu q̄ ja es
prop aq̄ll q̄ ve p̄ trahir me. del q̄l ni vull
fugir ni apartar me: encara q̄ fer ho pu
ga. q̄si diēt: no vull q̄ amagats nos tro
ben: e com a temerosos q̄ fogim dīla ba
talla. acaminem liberament ala mort: e
ab sforç anem los al encōtre: e pendran
los martres me? exēple: fortitud e aīo: d'
vengre les sues sangonoses batalles: e
apendrà sostenir ab alegra cara les cru
els e mortals penes. De aci prenem ex
emple de offerir nos ala mort: quād no
es expedient la fuyta: ni laoz del senyor
nre: ni vtilitat dīl p̄hīme. Aci mostra lo
magnanim senyor la affectio q̄ tenia ala
redēpcio nra. q̄ no solamēt spera als q̄l
venien a pendre: mas encara podent sen
anar: los vench al encōtre. Bō nos do
na de tres coses exemple La primera. q̄
ales tēptaciōs nos aparellem diēt nos:
leuau. La segona. q̄ en bones obres ap
fitem: en ço q̄ diu anem. La terça. q̄ spe
rem la tēptacio tostēps q̄si pp̄inā: en
lo q̄ diu mirau ja es prop. Encara par
laua lo senyor ab los deirebles: com fō
aq̄ iudes hu dīs dotze: ço es en nombre
no en merit. Bīu hu dīs dotze: per mo
strar lo seu nefādīssim peccat: q̄la digni
tat apostolica camnia en tracio nefādīssi
ma: anaua dauāt la gēt armada: ari cō
aguia e portaua dīl p̄sident molts cau
llers gētils: dīs q̄ls era lo offici los mal
factorz pēdre: e portaua molts dīs mini
stres e huidors dīs grās sacerdots e bis
bes; cruel pessima p̄pāyia: ell primer ca
pita dīla emp̄ssa: e ari ab lāternes e falles
al hort aribarē. p̄q̄ les tenebres dēla nit
scura no poguessē defendre: q̄ ab tantes

lums nol trobassen. B infēlats folls mi
ferables ab les lums fosques d' aq̄st mō
vosaltres entenebrats voleu cercar e tro
bar la replādor dīla lum etna. venien ab
arnes p̄q̄ restir poguessen si algūns voli
en obuier q̄ nol p̄reguessē. p̄fiauē ēla mi
serable prudēcia humana: desespats del
dīuial aiutorī. segōs lo q̄ obrauē: erē se
puebits en auctoritat dīla vna cort: e de
laltra q̄si fuāt orde d' legitima iusticia: q̄
no fos algu q̄l gosas defendre: de vna
part los cauallers d' pilat: hī dīlaltra los
ministres dīs sacerdots e bisbes: hī ēca
ra dīs farise? q̄ p̄sones d' grā santedat en
trels pobles se stimauen: mostrāt q̄ era
cosa iusta: e zel dīla ley tal home pēdre.
temē lo poble e p̄ço fō lo delliber q̄ de
nit ho executassen: p̄q̄ era molta la gent
q̄l seguia: p̄ los miracles: e p̄ la sua doc
trina. hauials donat senyal iudes diēt
lo q̄ yo besare aq̄ll es tenuu lo e prudent
mēt lo portau q̄ no fuja: o q̄l poble nol
vos leue. aq̄st seyal dona iudes p̄ los ca
uallers gētils q̄ nol conerīē: hī encara p̄
los altres q̄ a sāt jaume menor q̄ molt li
seblaua no p̄reguēsse: tāt li era seblant q̄
germa dīl senyor lo nomenauē. recelaua
ēcara q̄ en les mās dīs trāsformāt se nol
pdeffē q̄ moltes vegades volēt lo pēdre
era pasat en mig dīs q̄ nol poguerē veu
re: sabent dōchs ief? totes les coses q̄ en
ell acabar se dūiē: anāt ala redēpcio nra
vēch los al encōtre p̄fortāt los deirebles
q̄ ab grā temoz lo seguien. Bīu sant an
celm. B bō ief? com fō lo teu sperit ala
passio p̄dōpte: q̄ venit ensēps ab lo tray
dor aq̄lls homes d' sāch ab arnes lāter
nes e falles cercāt ab la mort la vida: los
vinguist al encōtre: hī essēt los p̄sent los
diguist: aq̄ demanau: nols entroga: p̄ q̄
ignoras lo q̄ voliē: mas p̄q̄ ells sabessen
q̄ ell era lo q̄ demanauē: e que volūtaria

completoxi

mēt ala mort se p̄sentaua : respōgueren iefus de nazareth. **D** miserables diu be da. no deuieu cercar p̄ ala mort aq̄ll q̄l seu nom iefus : significa donar salut als q̄ lay demanē: ni deuieu perseguir ni voler pendre aq̄ll d̄ qui lo sobre nom nazareth: significa flor d̄ honor: de honestat e d̄ odorāt bellea. dix los iefus manifestāt q̄ ell era lo q̄ demanauē. yo so q̄si dient: p̄q̄ portau p̄ senyal lo besar d̄l meu apostol: p̄quem cercau cō home q̄s amaga ab lāternes e falles: yo so lo q̄ cercar vō lieu no fuig: no mē vaig: nom amague: vofaltres me cercau: yo so vēgut al ecōtre. **D**iu sanct crisostō. q̄si diēt: si yo volgues: no solament pendre: mas encara nom pogueren veure: fō dispensat p̄ virtut dinina q̄ venint lo apendre nol coneguessen: no solamēt los cauallers e ministres: mas encara lo deireble q̄ venia p̄ trahir lo: perq̄ fos manifest: com ales mās de los enemichs volūtariamēt se p̄sentaua: d̄ls q̄ls si volguera liberament absentar se podia. Pero encara mes clarāmēt se mostra: quād obida vna humil simple paraula: tremolāt hi spantats al tro de aq̄sta veu: tornarē atras: e de subīnes en terra cayguerē: axi iudes cō los altres: feu la diuinitat insoportable la sua veu humana: volgue encara donar los causa si puertir se voliē. p̄siderāt lo miracle dela sua admirable potēcia: erē cayguts despartes: axi cō los inichs e mals homēs cabē: no dauāt la cara: com fan los iusts: quād dauāt deu se humiliē. hi encara los peccadors quand no de subīnes: mas sobre la terra: e p̄ fragilitat en tropeçāt caben: e penedint se del peccat ab les mās mijançāt la grā a leuar se ajuden. **A**ci deuen p̄sar quāt sera aspra terrible hi spātale als miserables dānats la veu d̄ll mateix irat jutge: q̄ les parau-

les humils dolces de home p̄demnat a mort: no pogue softenir la gēt armada q̄l veniē a pēdre. **E** p̄ço exclama sāt ago sti diēt: q̄ es lo q̄ feu nefandissima compāyia: p̄q̄ vres senyors noy venē: p̄q̄ en temps ab vofaltres cayguē. hō son les armes fusts falles e lanternes: q̄ arivna veu suau vos derroca. gēt iniq̄ gēt feroçe armada p̄ esser temuda: hi en tal manera q̄si morts jabeu sobre la tra q̄ noy ha algu qui mire: q̄ leuāt vos les armes no aparelle la sepultura e tots los qui mirassē mes tost d̄ vofaltres cō a morts se spātariē: q̄ no cō a homēs q̄ p̄ esser temuts les armes portē: q̄ fareu miserables com mirareu iutge: aq̄ll q̄ ara arius derroca: quand p̄ esser iutjat a vofaltres se p̄senta. **D** q̄n se mostra regnant en lo seu regne q̄ p̄pinch ala mort tan grā poder mostra. **A**q̄sta marauellose victoria d̄l senyor fō en Sāso figurada. en Sagar. hi en Dauid. Sāso ab la barra del ase mata mil homēs. Sagar ab vna rella cinchcēts. Dauid ab hū aios impetu huytcēts. **E** si aq̄sts ab lo ajutori de nre seyor deu tāts enemichs matarē: no es marauella q̄ dauāt la sua p̄sēcia tots cayguessē **L**euarē se apres spātats temerosos po no benignes hi lo benigne senyor altra vegada los infroga: aq̄ demanau: e ells ab tot lo spāt p̄seuerant en la malicia. responē iefus de nazareth. **C**larāmēt se mostra q̄ ni ells lo conexiē: nil podiē pēdre: fins q̄ ell los solta q̄l prenguessē q̄ p̄sos los tenia: e p̄cols responyous he dit ja q̄ yo so. q̄si dient: yo so lo q̄ demanau q̄ volūtariament a vofaltres me presente: e lauors lo conegueren: hi puix ell volgue tingueren poder de pendrel: e p̄cols diu: puix voleu a mi deixau anar aq̄sts me deirebles: q̄ ēcara no es temps que per mi morir vullen hon cla

BB iiii

rament se mostra: ell los dona poder q̄l
 prēguessen: q̄ ari com ab la sua potēcia
 guardaua los deirebles: milloz si vol
 gues a simateix guardar podia. q̄si diēt
 arius done poder de pendrem: q̄ a mos
 deirebles no pogau noure. guardauals
 lo senyoz p̄ q̄ haviē p̄ tot lo mon ans de
 morir p̄hy car lo seu euāgeli: e fins ala vl
 tima hora los mostra la amor: q̄ d̄ p̄ser
 uar los tenia: deixant als senyozs e pa
 stors exēple com deuē guardar los sub
 dits vassals e ouelles: e p̄ ells si mester
 es ala mort p̄sentar se. **Diu sanct agosti**
Es tan grā lo seu poder q̄l obedir e fan
lo q̄ls mana los quil prenen: e ala hora
q̄l prenen: e fon la sua paraula cōplida.
Bels quem has donat non he p̄dut al
gu. A costas lauozs aq̄ll celerat: y ab en
gan lo saluda diēt. Deus te sal mestre:
e saludāt lo besa. A costas al senyoz ari
cō domestic̄ dela sua casa: hi era ladre.
saluda cō a deireble: hi era traydor. be
sal cō amich: hi era enemich. diē q̄ era
p̄suetud d̄ls iuhe? lo besar: quād defora
venien: significāt q̄ en pau era la sua vē
guda. e seguint aq̄sta pratica lo senyoz:
quād los deirebles veniē arils rebia. E
p̄co lo traydor aq̄st senyal portaua. be
sa donchs lo senyoz: q̄si diēt no vinch
yo ab aq̄sta gent armada: mas tornant
ari com acostume besāt te salude. **Diu**
sanct agosti. o sobre tots los q̄ son stats
e serā nefādissim traydor iudes: d̄ tants
beneficis q̄ d̄l senyoz has rebut: aq̄sta es
la gratitud que li mostres: **Diu beda q̄l**
senyoz pres lo besar de iudes: no q̄ dissi
mular nos mostre: mas p̄que no pare
gues q̄ al traydor fogia: e q̄l tocas en lo
cor aquell besar de amicitia. E fon com
plit lo que diu lo psalmista. ab aquells
q̄ la pau teniē en oy: era yo pacifich. **Re**
spos li lo māsuet senyoz. amich p̄que est

vengut: amich lo nomena: segōs lo pri
 mer stamēt: en lo q̄l lo hania elet amich
 e apostol. q̄si diēt: com en tan profūde
 peccat te deroq̄s: d̄ apostol te fas tray
 dor. deireble traheix lo mestre. creatu
 ra liures a mort lo teu creador. diu li a
 mich. q̄si diēt: yo com amich te ame: e
 tu mortal enemich me beses: ho diu li
 amich p̄ ironia: que es quād les parau
 les significū lo p̄trari de aço que diē.
 q̄si diēt: q̄n amich est tu: que ab tracio
 als me? enemichs me liures. **En** los
 traydors senyals de amistat: p̄que los
 engans milloz acabē. **E p̄co diu lo sen**
yor: iudes besant traieix lo fill del home.
q̄si diēt en senyal d̄ amistat tan grā tra
cio portes? **D maleyt senyal: en lo qual**
batalla p̄ pau se p̄cura. p̄ besar homici
dī. p̄ salutacio p̄dēnacio. **Diu sanct am**
bros. fill de home se nomena: e ari mes
la ingratitud del traydor iudes reprova
que essent fill de deu: p̄ ell iudes e p̄ nos
altres era fill de home. q̄si diēt. **D in**
grat nefādissim celerat ypocrit: p̄ tu me
so fet home: e ari tens poder de trahir
me. **D benigne senyoz com ab amigab**
le affectio lo traydor corregia. **Diu sāt**
crisostō. en lo p̄pi nom lo nomena: mo
strāt que bel coneria: e que no ignoraua
lo q̄ feya: e ari tingues causa que deixas
tanta malicia. **Diu sanct ancelm. **D sē****
yor: acceptāt lo nefandissim besar de iu
des: manifestaues que tu eres lo q̄ ala
mort cercauē: e ari acostātse a tu aquella
cruētissima bestia: la boca en la q̄l engā
trobar nos podia: dolçamēt applicuist
ala boca: en la q̄l abūdāt malicia staua
tancada. **D innocēt anyell de deu: q̄ te**
nia ab tu lo crudelissim lop? **Quina con**
uēcio pot esser de iesus ab lo diable: tot
aço piados sēyor era benignitat tua: q̄
totes aq̄lles coses li p̄sentasses que po

completori.

dien amollir del seu maluat cor la dura
ptinacia. Primeramēt te plague: amo-
nestar lo ab record dela fermada amici-
cia: que poch spay passaua: q̄ a ell e als
altres hauies dit en la amigable cena: ja
no? dich fuēts: mas amichs: vosaltres
amichs meus sou. E perço ara li dius
amich p̄que est v̄gut: apres las volgut
corregir ab hozroz hi spant del seu nefā-
díssim delict: diēt iudes besant traheix
lo fill del home. quasi dient com not spā-
tes dela pena eterna: q̄ de tal tracio spe-
res. E deuen notar q̄ a q̄l seuol q̄ indig-
namēt cōbrega: dir li poden iudes besāt
traheix lo fill d̄l home. moralmēt es iu-
des lo mō: q̄ lauors se riu quād riques
nos dona: quād delits e solagos nos pre-
senta lauors nos besa: quād nos dona
honors e pompes: lauors nos abraça.
Però en totes maneres nos engana: hi
ala eterna mort nos porta. Axi lo bena-
uēturat iob ho testifica q̄ diu. portē en
be los se? dies: hi en hū pūt als inferns
deuallē. Quants ni ha huy simulats
amichs semblāts a iudes. no es tan dā-
nos lo enemich descubert: cō lo amich
fict: lo q̄l tant nos pot mes noure quāt
maior amistat nos mostra. Siu lo boe-
ci. que no es maior pestilēcia q̄ familiar
enemich. En aq̄st article se mostrē tres
coses que feyen aquesta tracio al senyor
molt dolorosa: e lo peccat d̄ iudes molt
agreugen. La primera q̄l acometia ser-
uēt amich seu apostol e deireble: hu d̄ls
dotze elet entre tots los d̄l mō: p̄ la ex-
cellēt dignitat apostolica. Siu sant am-
bros. lo seruēt traheix lo senyor. lo dei-
reble al mestre. lo elet al elector. La se-
gona es q̄l traheix ab sēyal de pau e ami-
cia. Siu sant ambros. ab penyora de
amor nafres. e ab offici de caritat scam-
pes sanch: e ab instrumēt de pau dones

mort. La terça es q̄ aq̄lla pudēta pesti-
fera boca del traydor: lo cor d̄l q̄l hauiā
satanas v̄mplit de tota malicia: gofa a-
costar se ala amorosa e melliflua boca:
dela paraula eterna ies? fill d̄ deu. Siu
sant crisostom. al anyell mansuet lo lop
cruel sangonos besa. De aq̄st article po-
dem tres documēts apēdre. Lo primer
quēs guardē d̄ traheix lo sēyor cō fā los
miserables heretges: q̄ besāt e loāt la sa-
cra scriptura: treballē en falsificar la ver-
dadera itelligēcia: hi encara algu ab en-
gan al sēyor saluda quād mostrāt amar
a son phisme: pēsa cō li pora noure: la q̄l
tracio lo senyor stima p̄ sua diēt: lo que
hauen fet a hu de aq̄sts minimis: hauen
fet a mi. hi encara aq̄ll saluda e besa lo
senyor ab iudes: q̄ fictamēt pmet algu-
na cosa a son phisme: e no lay vol atten-
per. en fiāça dela q̄l lo phisme perilla: hi
aq̄ll saluda ab engā: e traheix lo sēyor ab
iudes q̄ diu q̄ es bon cristia: e negal ab
les obres: e aq̄ll q̄ en peccat mortal com-
brega. Lo segō documēt es q̄ apregam
cōportar paciētmet los engās d̄ls mals
homens: axi cō lo senyor cōporta los d̄
iudes. Lo terç documēt es q̄ls n̄res mal-
factors nols tigan en oy: mas en amor
de phisme. De aq̄st article d̄l besar d̄ iu-
des pot hom fent lo p̄trari ab cor sancer
e deuot: besar los pe? d̄l crucifici: stimāt
se indigne de besar li la boca: e si no tēs
psent d̄l senyor algūa imatge: besa la ter-
ra tenint en la pensa a iesus al temps q̄l
nefādíssim traydor lo besaua. Lo senyor
ies? q̄ has sofert esser traheix ab lo besar
d̄ iudes. fes me grā q̄ yo nunq̄ tracio co-
meta: ni p̄tra mi peccant mortalmēt: ni
p̄tra tu enganāt mō phisme: hi als mal-
factors me? hi aq̄lls q̄m fan aguayts p̄
nourem: q̄ p̄ la tua grā: yo obres d̄ vera
amistat los mostre. Aquest nefandíssim

BB v

saludar d' iudes figura Joab quand ab
 engā saluda son cosin germa Amasa. di
 ent li: germa. iudes saludant lo senyor li
 diu mestre. Joab ab la ma dreta prē de
 Amassa la barba semblāt q̄ befar lo vo
 lia: e ab la squerra ab coltell lo mata. ari
 iudes q̄si dī senyor pres la barba: quād
 li dix de? te sal mestre: e ab la squerra ti
 ra lo coltell: quand lo liura en mans de
 aquells q̄l mataren: era stat lo rey saul:
 retent mal p̄ be figura dls iube? e de iu
 des. David mata lo enemich d' saul go
 lies: e totes les honors e utilitats q̄ po
 dia li pcurava. Pero saul p̄ oy d' terrible
 enueja tostēps li porta aguayts q̄ la vi
 da li fes perdre. Ari nre senyor deu p̄tra
 farao: e p̄trals enemichs dels iube? to
 temps fō iust e terrible: hi als iube? pro
 pici e fauorable: hi ells ab sūma diligen
 cia treballen cō la mort li pcurē. seblāts
 a Caim q̄ sens causa altra q̄ enueja son
 germa Abel mata sens culpa. Acostrarē
 se dōchs al senyor aq̄lla gent nefandissi
 ma: e Pere q̄ mes ardent en amor q̄ls al
 tres prop dī senyor staua: tira hū coltell
 e a hū seruent dī grā sacerdot: q̄ hauia
 nom malc?: q̄ mes q̄ls altres al seyor se
 acostaua: tira li al cap p̄ matar lo. Pero
 disponent ho la diuina sapiēcia declina
 lo cap malcus: e talla li la ozella dreta.
 Mansuet anyell q̄ mana a pere q̄ tor
 ne lo coltell en la bayna: que no vol als
 mortals enemichs noure. q̄si diēt: no es
 ara tēps ni la sūma pfectio dela mia ley
 euāgelica es defensa: encara q̄ puga es
 ser iusta: mas paciēcia: e ari a tu p̄stitu
 hit en la dignitat ap̄lica: no es licit q̄ fe
 rint ab coltell ni ab armes te defenses.
 Tot feruēt pere en la defensa dī senyor:
 nos recorda dī manamēt de son mestre
 si hū bufet te donen: sta p̄ōpte que pa
 res l'altra galta: mes amaua guardar

la vida d' son mestre q̄ obedir los mana
 ments d' son mestre Stoja lo coltell diu
 lo senyor. q̄ yo so vengut p̄ mostrar pa
 ciēcia no venjāca: torna lo coltell en la
 sua bayna: e dīa bayna d' māsuētut. trau
 la virtut d' paciēcia. Defene dōchs lo se
 yor la defensio dles armes: p̄ q̄ls ecclesi
 astichs pugnar ab armes no presumen:
 B̄iu sanct ambros: les nres armes son
 oraciōs e lagremes: y en altre modo no
 puch nim dech defēdre. po en aço molt
 poch los p̄lats de p̄sent hi atenē q̄ dels
 reys les armes e insignies per ales bata
 lles prenē com fos mes ppia cosa q̄ls
 reys p̄reguessen dils los cilicis: pera fer
 dels grās peccats penitēcia. E dix mes
 lo senyor: tot hom q̄ pēdra coltell: ço es
 vsara d' coltell p̄ auctoritat ppia: sēs au
 ctoritat d' seyor legitima: perra p̄ coltell
 e q̄lseuol q̄ lo philine nafra: ab aq̄ll ma
 teix coltell la sua aia fir e traueffa: e cau
 en la fossa q̄ ell ha cauada. p̄ses q̄ yo no
 puch pregar lo meu pare: e trametram
 mes de dotze legiōs de angels. q̄si diēt
 nom fretura defensa d' dotze pobrellets
 apostols. q̄ si volia poria hauer dotze le
 giōs de angels: les q̄ls ni vull: ni les de
 mane: p̄que ab paciēcia done fi ales scri
 ptures q̄ de mi los p̄phetes scriuē. B̄iu
 sanct agosti. ari puenia a ell deu e seyor
 nre soferir p̄ nosaltres: que ab tot q̄ a ell
 oipotent no li fallis altre modo: p̄a na
 tura humana rēbre: algū altre mes pue
 niēt p̄a sanar nra miseria trobar nos po
 dia: e ari no tenia loch en ell restēcia ni
 defensa: mas sola paciēcia. B̄iu li. en
 cara p̄ q̄l acōsole: lo calzer quem ha do
 nat lo pare: no vols q̄ bega. q̄si diēt con
 corda la tua volūtat ab la diuina: altra
 mēt seras satanas p̄trastāt al q̄ deu ma
 na: ignorant los mysteris dela sua iustī
 nida sapiēcia. B̄iu sanct crisostom. no

completoxi.

menât la mort calzer: dclara q̄ li era gra
ta e accepta la mort. encara q̄ fos amar
ga: cō a medicina pa guarir les nostres
malalties. Pres lo sēyor ab les sues sa
cratiffimes mās q̄ ēcara no les hi haui
en ligades la ozella de malc: e tornant
la sana: e salua en lo loch dō pere la ha
uia tallada. acaba lo q̄ manat hauia di
ent. amau los enemichs vres: benificau
als q̄ en oy vos tenē. *De* caritat de iēsus
immēsa. *De* santa immaculada religio cri
stiana: en q̄na altra ley filosofia ni secta
se ligē tals actes. torna e guarí la ozella
d aq̄ll q̄ ensempe ab los altres lo venia
a pēdre e p̄ ala mort lo p̄nien hi ala ho
ra q̄l p̄nien: e mes q̄ tots aq̄st malc se a
costaua. feu aq̄st miracle p̄ la sua sobre
abūdāt bonea p̄ augmetar la fe dls se
deixebles hi als enemichs quida los a
creure. hi a nosaltres de paciēcia. de hu
militat. e māsuetut donar nos exēple.
De benigne senyor: no basta q̄ ari cō an
yell te deixes pēdre: po lo anyell no gua
reix les nafres d aq̄lls q̄ p̄ ala mort lo p̄
nen. *Est* tu senyor anyell qui portes los
peccats del mō: e ab les mans sanes les
nafres dels q̄ p̄ ala mort te p̄nen. hi ab
la tua sanch de tot lo mō e dels q̄t matē
vols si ells volē deles sues animes gua
rir les nafres. giras lauors lo senyor ala
gēt iniq̄: e dix los ab gest humil: māsuet
benigne q̄ a pietat ales tigres poguera
moure. *Ari* com ha hun ladre sou exits
ab coltells: fusts: e armes a pendrem. p̄
que haueu pres aq̄st tan grā treball e fa
tiga: cadadia pacificamēt: e sens armes
vos era p̄sent en lo tēple en loch hō vos
altres potestat tenieu: e lauors sens vio
lēcía de armes me podieu pendre. Pero
nim prēgues: nim detingues: ni ara fer
ho porieu si yo nou pmetia: hi en les vo
stres mās nom posaua. *De*iu sant remi

gi. ari cō si lo senyor digues: cō a ladre
qui fuig his amaga sou venguts a pen
drem: ni he pres ni volgut vres bens ni
roba. a molts he donat sanitat e vida:
en les sinagoges: e tēple vre manifesta
ment he prehycat v̄dadera doctrina: co
sa folla es q̄ vingau ab coltells e armes
denit ab lanternes lums e falles: a pen
dre aq̄ll q̄ volūtariamēt a vres mās se p̄
fēta: e denit ari com a home q̄s amaga
e fuig de v̄ra vista: ab senyal de traydor
quem bese: voleu trobar: conerex e pen
dre ami: q̄ en v̄ra p̄sencia als cechs qui
nom veyē feya quem vessen: tornât los
la vista: mirât ho vosaltres q̄ nou volieu
veure. *De*iu sant crisostō. no gosarē pen
drel en lo tēple p̄ temor del poble: e p̄co
obehint al pare lo senyor: hixq̄ defora p̄
quels donas loch: tēps: e hora: pera po
der lo pendre. *De*iu sant ancelm. aci de
uem notar la humilitat del senyor beni
gne: q̄ ari dolçamēt los parla: e ab sua
paraules los increpa: hi a nosaltres a se
guir la sua benignitat quida: aq̄sta es la
hora v̄ra: ço es a vosaltres per apēdrem
atorgada. *Aq̄sta* es la potestat deles te
nebres q̄ lo diable p̄icep de tenebres en
tot lo q̄ feyē los incitaua. *E* ari ells en
tenebrats congregats en tenebres con
tra la resplandor e lum verdadera se ar
mauen. *De*iu theophil. acabades totes
les coses ab les quals de pendrel los po
dia retraure: hi ells perseuerant en la
malícia: permes q̄l poguessen ligar e pē
dre: dient lo sagrat euāgeli. *La* cōpāyia
dels cauallers ab lo capita: e los seruets
dels bisbes se acostaren: e ari cō a lops
crudelífims ab gran ferocitat e impe
tu les sutzies mans en lo māsuet anyell
posaren: e lo creador e redēptor d̄l mon
cruelment prenguerē: pmetent ho la sua
infinida bondat e sapiēcia. *De*iu sanct

Del primer

remigi. moltes vegades lo volgueré pē dree no pogueren ni aral prēguerē: si ell nou volguera. ab vna sola paraula arí com morts en terra cayguerē: ab aq̄lla sola podia fer que nos leuassen. Bon se mostra la sua grā p̄tinacia: q̄ mirant tā asenyalats miracles: de tan celerat p̄posit nos deixarē: ans a males arts magiques: los seus marauellosos actes atribubíē. Cōsidera en la preso del sēyor q̄ si grā dolor e pena es a q̄lseuol home que pres lo detinguē: perq̄ perd la libertat q̄ sobre totes les coses que desijar se poden: la creatura racional desija: quād fon mes dolorosa pena al sēyor e creador del cel e dela terra: lo q̄l degun loch nol pot circubir ni rebre: q̄ aquells nefādisims sutzē abominables lo circubissen: hīl prēguessen. De aq̄st article hun moral document podem aprendre: q̄ per amor de ies⁹ catiuem e prēgam tots los n̄res senys p̄ seruitut sua: los vlls p̄sos e catius q̄ no miren p̄que p̄tra los se⁹ mandaments desijar no puguē. les ozelles q̄ a paraules desonestes stiguen closes la lengua a ociosos e noci⁹ parlaments se tanq̄. les mās ligades: q̄ a males obres allargar nos puguē. los pe⁹ posats en grillons: que mals passos no passegem. E arí com lo sēyor p̄ nosaltres fō pres: nosaltres per ell prengam e liguem n̄ra p̄cupiscencia: quels limits d̄la raho no passe. lo entenimēt q̄ males cogitaciōs no cogite: e que a errors e falses doctri⁹nes no adereisca. la volūtat q̄ dins los mandaments de deu stiga presa. Siu lo apostol. posau en captiuitat tot lo v̄re enteniment en seruey de ies⁹: e podem entendre p̄ lo entenimēt totes les virtuts dela aia. les q̄ls als actes del entenimēt serueixē. deu encara tot lome esser catiu de iesus perq̄ dela mort etna sia delliure

arí com lo caualler p̄ staluiar la vida en lo perill dela batalla: p̄ catiu se dona a hū sēyor strenu e noble: perq̄ venint en mans de altra gent vilana: cruel: feroçe sens misericordia: es cert quel matariē Ari nosaltres cōstitubits en los perills de aq̄sta present miserable vida. la qual es milicia sobre la terra. Deuem nos donar p̄ catiu a ies⁹ q̄ es benigne sēyor nostre. lo qual no vol la mort n̄ra: q̄ sēyor es dels vius: no d̄ls morts: perq̄ls diables cruels feroços enemichs n̄res: en la eterna mort nons matē: en la q̄l los qui morē tostēps morir volē: e no podē En lo recort de aq̄st article pēse lo cristia: e stime q̄ es en cāp de batalla: arí dels enemichs diables circubit: q̄ no pot fogir: ni vengre: ni campar la vida: si a ies⁹ sēyor benigne catiu nos dona. E arí a ell se done e ab algū gest ales paraules conforme diga. Benigne iesus q̄ volūtaria mēt has volgut dels iuheus esser pres: fes me grā q̄ tots los meus senys: tot lo temps de ma vida en lo teu seruey vols catiue: p̄que dela etna mort p̄ la tua bōdat yo mereisca esser delliure. Prengueren donchs lo sēyor e aq̄lles delicades mans ensemps e poderoses q̄ haniē creat lo cels e la terra: ab cordes fort les strēgueren: e arí com a malfactor digne de mort e ladre: ligaren aq̄ll: al q̄l quels desligas a ell ligat suplicar deuiē aq̄lls quil ligauen: puix era vengut p̄ desligar los ligams d̄ n̄res infirmitats e culpes: e ligar a satanas serpēt atiga: q̄ si no volem nons puga noure. E pogue esser q̄ entre los celerats q̄l ligauē: ni hagues algu q̄ ensemps ab los altres lo ligaua: q̄ apres demanant li misericordia lo benigne sēyor li rompes d̄ sos peccats los laços: perq̄ delliure cantas ab lo psalmiste: romput has sēyor los me⁹ ligams

a tu sacrificare hostia de laor: hi lo teu nom inuocare. Ara pots veure ioseph ligat: cō sos germās lo venē. mira lo fort Sāso com lo liga Salida: q̄ es la fina goga. mira cō les mās q̄ ell hauia fetes lo liguē. Siu sant anclm. Cristia yo se q̄ lo teu cor tot se inflama: hi p̄ amor d̄l teu senyor ira ençē les tues entrames. coltells: spases: hi armes cerques: perq̄ a tō senyor socorrer pugues: e si armes no trobes: ari desarmat acorrer li desiges: hi ençes d̄ amorosa furia la gēt darmes trauesses: e defesant ton senyor matant a ells valls: si fer se pot q̄ dauāt ell muyres. Sta segur not mogues. mira: p̄sidera: e p̄tēpla: no torbe la tua furia la general redēpcio n̄ra: q̄ si als quil prenē tallaues: braços: mans: e canes: ell anyell māsuet los ho tornaria: ari cō a malc̄ la orella. e sils mataues los resuscitaria. Per tres coses lo senyor ligan. La primera p̄ q̄ iudes los hauia dit q̄l tinguessē: e que prudentmēt perq̄ no fogis lo portassen. La segona. perq̄ era costum d̄ls iube: q̄ls dignes de mort al p̄sident ligats los presentauē. La terça es grā mysteri lo q̄l ells ignorauē: quels seus ligams d̄ n̄res culpes e penes: los laços desligauē: hi d̄ls sancts pares los cargres rōpiē. Volgue lo seyor q̄ pres e ligat lo portassē p̄ delliurar a nosaltres: e per lo furt de Adā esser pres cō a ladre e tots los seus descēdēts fer delliures. los q̄ls cati⁹ ligats e presos: per lo primer furt erē en poder d̄l diable. Cōsidera o aia deuota cō iesus fill de deu fon ligat com a ladre: p̄posat a ell barrabas nefādissim ladre: crucificat être ladres: blaffemat de ladre: dona parabis al ladre: mort per amor d̄ Adā primer ladre e d̄ls seus descēdēts ladres. Tres vegades legim q̄l senyor ligan. La primera

en lozt. La segona quād de casa de Anna a Cayfas lo presentarē. La terça cō lo portarē al pretozi. Que segōs diu be da. pogue esser q̄l soltassen: ol aflurassē al tēps q̄l examinauē. Quartamēt podem dir q̄ fō ligat quād ala columna lo açotarē: encara q̄l euangeli nou diga. finalmēt en la creu quād ab claus lo clauarē. De aq̄st article molts documēts brollen. Lo primer. q̄ sian grats al senyor d̄la libertat n̄ra: la q̄l per los seus ligams nos ha guāyada: e guardar nos q̄ de p̄sent nol tornem a ligar ab nostres peccats e culpes. les mans del senyor liguen aq̄lls: q̄ no crebē ni sperē q̄ls puga administrar les coses ala vida necessaries. Lo segon documēt es. q̄ amor e caritat tan fort ab lo senyor nos ligue: q̄l d̄l ligar en aq̄st mon sia difícil: hi en laltre impossible. car es la caritat vindle: ab lo q̄l lanima en aq̄st mō se liga per grā: hi en laltre per gl̄ia. Lo terç documēt. que ari sian ligats en vindle d̄ caritat fraterna ab los phisimes: q̄ q̄lseuol grā que la diuina bōdat nos atorgue: treballen q̄ ab nosaltres hi participen: ari cō lo apostol tigue tots los fels ligats ab si en aq̄st amoros vicle: desijāt q̄ tots ab ell en los se⁹ goigs e alagries participassē. Lo quint documēt. q̄ volēt seguir lo senyor deuem ligar a nosaltres p̄ algū vindle d̄ bō preposit. p̄posant p̄ amor del senyor acabar algūa bona obra: o aq̄lls ab ies⁹ se liguē: q̄ per instinct d̄l sant sperit en algūa aprouada sancta religio: ab la corda de tres cordells d̄ls vots se strenyen: en ari q̄ per la ppia voluntat nos poden gens moure: e ab lo obedient y sac pofats sobre lo altar d̄ obediēcia: la sensualitat q̄si morta: a n̄re seyor deu en viu sacrifici: lanima viua p̄ la grā deuotamēt ofirē. Iesus qui p̄ les mās d̄ls inichs

est volgut esser ligat: desliga d nres pec-
 cats los ligams yot suplique: hi ab les
 cordes dls teus manamets ab laç d ca-
 ritat ami strêy e liga: q ja mes les parts
 del meu cors: ni les forces dla mia aia:
 a delits ala tua voluntat cōtraris se pu-
 guê stêdre. Pres dōchs lo sêyor e ligat:
 los deirebles tots aterrats fogit lo dei-
 raren: los amichs al amich. los seruets
 al sêyor. los vasals al rey. los deirebles
 al mestre. les creatures al creador. poch
 spay passava q ell eterna veritat los ha-
 uia dit: q tots en ell scādalizats serien: e
 que pres lo pastor serien dispgides les
 ouells. Diu theofil. permes lo sêyor q
 cayguessen: perq en soeuendoz en si ma-
 teix no pfiassê. Diu sant remigi. la fra-
 gilitat dls apostols ara clarment se mo-
 stra: q aqlls qui per ardent amor haviê
 pmes q ab ell morriê: ara fugen e dla p-
 mesa se obliden: semblats aqlls q ab hū
 deuot pensamêt grās coses pmeten: e a
 pres no les acabê. Pero desesperar nos
 deuê: mas ari cō en los apostols ql sen-
 yor p la grā en lo cor dlls resuscite: e ari
 creguen e fins ala fi seguint no fugen.
 Diu raban. lo negar d pere. lo ql apres
 lagremes de penitēcia lauarê: figurava
 lo tornar q alguns martres farien: enca-
 ra quen los turments p temor fallit ha-
 guessen: e lo fogir dls deirebles mostra
 cautela q fugen aqlls q a soferir martiri
 perfets nos stimen: als qls fogir es mes
 segura cosa: q ala batalla p̄sentar se. po-
 gue la virtut diuina los deirebles hi a
 pere: que ab coltell los feria defendre hi
 aquell poder q ab sola vna paraula der-
 rocats los haviat: pogue dles mās dlls
 fer los delliures: caygueren dela gracia
 los apostols: e la lum dela fe en ells fō
 apagada: sola stigue ferma la sacratissi-
 ma verge mare: en la qual romas tota

la fermetat dela sancta sgleya. Repre-
 sentê aqst misterio les maties dls tres di-
 es en la setmana santa: quād totes les ca-
 neles se apaguen sino sola vna q encesa:
 la lum dela fe dela nra sêyora declara:
 los altars tots se despullê: perq iesus dī
 qual son figura los derebles q eren los
 seus paramets e palis: tots lo dexarê.
 hi encara en los tres dies los officis no-
 cturns ab altes veus se cantê: q signifi-
 ca qls pfetes en aqlls tres dies altamêt
 les p̄fecies declarauê: e les hores diur-
 nes ab vna submissa veu les celebren: si-
 gnificāt qls apostols en aqlls tres dies
 amagats callauê. les cāpanes no sonê:
 perq no sona ans calla la p̄hycacio apō-
 stolica: dela part dī mont de lyon: en la
 vall de iosaphat son vnes coues q dels
 apostols se nomenen: en les qls ells fo-
 gint se amagarê. Diu sāt march q hū
 joue a iesus seguia cubert d vna vestidu-
 ra d li sobre la carn nua: q altre vestimêt
 no portava. Algūns opinen q fos jobā a
 q lo sêyor molt amava. Diu beda no ve-
 da alguna cosa creure q fos jobā aqst jo-
 ue: hi es ne indici q aras nomena joue:
 segons lo temps dela sua larga vida: lo
 ql volent fogir deles celerades mās: fo-
 gint tot nuu deixada la vestidura: dells
 fogia: p̄q la sua p̄sencia e obres en strem
 abominava. ell fogia pero no la amor
 q a iesus dins lo seu cor portava: la qual
 no era aqlla amor e caritat encesa: q desi-
 tota temor lança. Diu beda. en aqst jo-
 ue aqlls se figurê: q per seguir a ief^s dels
 bens d aqst mō se despullê. Del benauê
 turat ioseph prenê exemple: q foga dei-
 xat lo mātō en mās dla egipciaca: mes
 amat despullat servir a deu: q vestit ala
 desonestia sêyora: ari tu despullat: e qsi
 volant ala bandera e joya dla creu corre
 e les pesades riqueses not aturê. Jobā

completori.

empo cobrades altres vestidures lo senyor seguia: e ab les tenebres d'la nit mesclar se pogue ab los que portauē: fins en lo palau del grā sacerdot e bisbe: ab lo que tema coneixença: jobā ab vna sola vestidura d' li cubert staua. hi ara les vestidures quēs sobren: es mester que stengam en grans palaus e porchēs: pque arnes no les rosegue: moztint se de fret los pobres e quād les mudam de hū loch en altre: carros e grās adsembles nons basten: e com les portam vestides: hauem mester que les faldes nos porte. Los apostols fugen: e a nosaltres tres documēts romanen. Lo primer que peccāt mortalmēt: de iesus no fujam. Lo segō: que si peccant fogim: nons desesperem: mas p vera penitencia tornem ab los apostols. Lo terç que moltes vegades aqsts que amichs nostres se mostre: si en tēps de nres miserias de nosaltres se lunyen: que benignamēt e māsueta nos recordem: en quāt grā necessitat los apostols lo senyor deixaren. e per que lo cristia peccāt d' l' seyor nos lūyetinga record d' aqll parlar del psalmista aqlls que de tu se luyarā perran. has destrōbit tots aqlls que luy de tu pequen. Pero amistar acostat a tu es bona cosa e ab aqst record lo cristia supliq. Jhesus que has pmes fugir de tu los teus dexeables: amī seruent fugitiu teu pren hi accepta: liguem la virtut dela tua oipotencia: e no cōportes que apartat de tu: en vayo pasege: seguint lo arbitre d' ma voluntat ppia. Aten aci aia deuota ab quins aualots crits e iniuries en lo senyor anyell māsuēt les mās lançaren com cruelment strenyēt lo liguē: cō irreuerētmēt e v̄gōposal portē. Cōsidera la cōpassio que de sos dexeables porta: p que fogint ari li fallien: hi sentia encara dolor ensemps ab la sua: dela dolor que ells p ell sentien.

Com fon grā lo dol e plāt dels miserables dexeables. Considerāt que p temor de son deu senyor e mestre fugiē: e que p fogir de la mort hi staluiar la vida fugien de aqll que era vida: lo que nos oblida dells ala hora que prenē: diēt que si a ell voliē a ells no tocassen. Qnes lamētaciōs tā doloroses lamentauen. Recordant la sua amor e māsuētut benigne: tots aterrats spantas: hi ofens ab miserables veus: los ayres e los cels fenien: plozauē e cridauen: e plozāt deye. Mestre bo. o senyor benigne. o dolç iesus. o vida d' nra vida. o piados pare: com los teus fills de tu fugint se lunyen. o poderosa dolorosa força: que de tu vida nra nos separa: fogien los trist: e fogit se girauē p veure sils enemichs los seguiē: ab los vlls seguien lo senyor qui dells se luyaua: soltauen hi sentien los crits: blasfemies: e injurias que li deyen: sobre la terra semblats a morts se laçauen: apres en vers lo cel reclamāt cridauē: e la intolerable dolor fort en ells augmētaua: quād veyē les lums e falles que d'la sua vista ab lo senyor se luyauē: voliē ensemps moztir e viure: moztir volien p que la vida sens iesus que era la sua vida: p mort stimauen: viure voliē: que aconortar nos podiē: que de aqst mon deixāt hi son senyor: se partisen: de hauer lo deixat se penediē: ab penitēcia sens fruyt dolorosa: que sfozç no tenien pa seguir lo: p duda la sperāça de poder lo focorrer: e la dolor que mes les sues aies trauessaua: era veure e pensar la māsuētut de aqll anyell sens macula son rey e senyor esser ari mal tractat: p aqlls cās feroces sens clamor ni restencia: que aculeo d' dolor les sues aies trauessaua: mirant que ari affligit ala mort lo portauen. Ara pensa quā era la dolor d' aqsts: qui tant lo amauen: que aqll impiados iudes

qui p'ala mort lo trahia: fon ari tocat d'
 amarga penitència q' auozrit la vida: ell
 mateix se p'dena hi executa la mort q' me
 reiria. *Q*ua aia deuota cogita e p'templa
 si la senyora v'ge mare ab los derebles se
 trobara no fogira: mas ab lo fill enseps
 p'sa e ligada volguera morir o viure. *Q*
 senyora n'ra v'ge adolorada mare: com
 fera doloros e amarch pera vos de ma
 tot lo dia: quãd obireu e veureu tã cruel
 spectacle. *Q* dolça mare q'l es lo cor q' re
 cordat tãt dolorosa historia p' dolor no
 r'opa: *Q* d'ira d'ochs e p'sidra cõ aq'lls ne
 q'ssims scelerats lo mäsuet ayell portē:
 les mäs ligades ab grã impetu deuees
 la ciutat lo tiren: despullat lo manto ab
 vna pesant cadna: la tunica mal se'yida:
 lo cap descobert: los vlls en terra: les
 spatles encozrades: p' mig d'la vall d'io
 saphat lo portē: e ari ala ciutat q' sta en
 alt lo pugen: e p' lo torrēt d' cedrō lo pas
 sen: p' cõplir d'l psalmiste la p'phecia. d'l
 torrēt d' amarga passio beura en la via:
 e ab aq'st crudelissim impetu p' la porta
 daurada entrarē: p' la q'l ab solēne festa
 era entrat e adorat rey d' iudea: ligat cõ
 a digne de mort lo portarē. primer a ca
 sa de anna: p' moltes causes. *L*a vna p'q'
 la casa d' anna primera staua al encõtre:
 e ari no pareguera be: e quasi menyspreu
 semblara: si passant p' la casa noy entra
 sen. o pogue esser quey entrassen temēt
 aualot de poble: o p' que cayphas ho vo
 lia p' honrar anna q' era son sogre: e p' lo
 diuinal iuhí q'u dispēsaua: que en lo pec
 cat fossen p'iuncts ari cõ ho eren en deu
 te: hi ēcara p'q' āna a maior edat atēyia:
 e lo iuhí als vells primer se presētaua:
 hi p'q' lo iuhí mes iustificat paregues da
 uant lo poble: e cayphas se mostras sens
 culpa: en p'denar aq'll q' āna primer exa
 minat h'auia: hi ēcara p'q' elle dos se par

tien lo sacerdocí p' anys: la hu apres del
 altre: hi era comuna d'ls dos la vtilitat
 del offici: e ab tot q'ls iuhē sots lo impe
 ri lo iuhí dela s'ach no tinguessen: po te
 nien poder de examinar les causes q' ala
 ley iudaica s'guardauē: e ari instrobít lo
 p'ces al p'sident de cesar lo p'sentauē. *E*s
 ver q' segõs la ley lo grã sacerdocí tot lo
 tēps dela vida duraua: e apres la mort
 lo fill li succebia: p'q' lorde d'la generacio
 ari cõ en los reys fos ē los sacerdots ser
 uada: apres creixēt ābicio e auaricia: no
 solamēt lo fill al pare no succebia: mas
 encara mes de hū any lo offici no dura
 ua: lo q'l d'ls romãs ab pecñia se adq'ria:
 e ari aq'st dos cayphas e anna lo grã sacer
 docí se partiē: ab tot q' d'l trib de leui no
 deuallauē: e cascu dells hū any lo offici
 administraua: hi aq'l any cayphas lo pos
 sebia: donchs no fon marauella q' sacer
 dots ari inichs iniqumēt iutjassen: e ha
 uēt mal adq'rit lo offici: sentēcia injusta
 p'nunciassen: e q' tot fos mal lo q' d'ls p'
 cebia: q' offici o dignitat adq'rida ab sce
 lerat principi: molt tard o nunq' si no en
 plozosa fi acaba: e aten q' p' simonia am
 bicio e d'sma peri la sinagoga: guardes
 la s'gleya q' ari no li s'deuinga. *E* tornant
 ala historia euāgelica deuem p'sidrar: q'l
 senyor en lo discurs dela sua passio nou
 vegades lo portarē. Primeramēt a casa
 de anna. Segonament a cayphas. *T*erça
 ment a pilat. *Q*uartament a herodes.
*L*inquānamēt a pilat. *S*isenamēt los ca
 uallers lo portarē dins en lo palau hon
 lo scarnirē: aq'otarē: e coronarē. *S*erena
 ment lo porta pilat de fora al poble co
 ronat de spines hi vestit de porpra. *L*a
 huytena lo porta pilat al loch hõ li pro
 nūcia de mort la sentēcia. *M*ouenamēt
 al mōt de caluari. hi en totes hi en qual
 seuol de aq'stes peregrinaciõs soferí ex

cessives injuríes: oppbrijs: dolors: e penes. Aq̄stes nou peregrinaciõs huy los cristians rep̄sentē: si nou sglesies visitē. e meritamēt huy visitā les sglesies: per obtenir indulgēcies e gracies: per quels sants huy es raõ q̄ de liberalitat vsen: q̄ delliurats del carçre foren exalçats al celestial imperi: hi en record de tan excellet benefici: en lo semblant dia atorquē tot lo quels demanē. ffon lo portar e p̄ so d̄l senyor ab gran violēcia: que ab gēt armada: fon ignominiosa e de gran vergonya: que ligat com a digne de mort e ladre: fon sensible e dolorosa: per la sua carn q̄ sobre totes delicatissima: mes q̄ altra les dolors sentia: e ari podia dir lo angustiat senyor: aquell parlar del paralipomenon: per totes: e de tots parts angusties me strenyē. Podem de aquest article quatre documents apendre. Lo primer: q̄ visitant lo cristia les nou sglesies: considere e p̄temple: com si present hi era: lo que soferi lo senyor en la stacio primera: e ari per orde seguint les altres. Lo segõ: que hon se vulla que siam portats ho tollerem ab paciēcia recordāt nos les sues doloroses penes. Lo terç: q̄ ab tot que deuem comportar quēs porten a mal de dolor e pena: pero no com portem que siam portats a mal de peccat e culpa: ala qual nons pot algũa potencia strenyer p̄ la libertat d̄ n̄re frāch arbitre: podem ess̄ tēptats: po podem en la tēptacio no caure: mijancāt la gracia: que si volem nons dera. Lo quart documēt: q̄ siam facils de esser portats p̄ lo camí de iusticia: no p̄traštāt: ni mururāt: seblant al senyor: q̄ ari cõ a ouella no obr̄it la sua boca: ala mort lo portauē. Per p̄formar se al p̄sent article: lo cristia visitant hun bon p̄posit forme: d̄ esser obediēt a tot lo q̄l senyor mane: hi

agenollat deuotament diga. Jhesus qui has volgut ligat: e pres esser portat de hun loch en altre: ab mēyspre dolors e penes: de aq̄lls inichs q̄t portauē: atorgam virtut e gr̄a: q̄ ni p̄ lo spit maligne: ni per alguna mala p̄fona yo sia portat en algũa obra: q̄ p̄tra los teus mana mēts sia: mas p̄ lo teu spit bo sia portat a cõplir tot lo q̄ la tua volūtat mana. Seguiē a iesus simõ pere: hi hū altre d̄ereble: lo q̄l era iohan: po p̄ temor de lūy lo seguien: q̄ ab tot q̄ aq̄sts dos: iohan e pere: en lo principi: ari cõ los altres fugis sen: p̄ amor tornarē: car mes q̄ls altres lo amauē: hi ētre ells la hual altre molt se voliē: hi aq̄st seguir d̄ lūy: significa q̄ la sgleya dels iube e d̄ls gentils la passio d̄l seyor seguiria: po d̄ lūy: q̄la perfeccio d̄l senyor: algu p̄ fant q̄ sia: li basta q̄ de lūy la segueisca. Aq̄sts dos d̄erebles: la vida actiua e p̄tēplatiua figuren. Segueix la actiua obehint al senyor: q̄ simon obedient se interpreta. La p̄tēplatiua p̄templa: quel nom de iohan se interpreta: aq̄ll en qui es gracia: e p̄q̄ iohan en la casa d̄l gran sacerdot lo conerxen: entra ab iesus ensemps ab los altres: podia esser la causa dela sua conerença: algũ present de peix que al gr̄a sacerdot portar acostumaua: o si algun parēt seu ab lo gr̄a sacerdot viuia: o perq̄ dela generacio de dauid deuallaua: les q̄ls genalogies los grans sacerdots sabiē: q̄ d̄ aq̄ll trib de juda sperauen lo gr̄a rey messies. Parla iohan ab la seruenta q̄ tenia la porta: e posa dins a pere: q̄ per temor defora staua: quasi presentint lo que seguir li deuia. Don diu lo psalmista: los qui stauē defora fugirē de mi. lo entrar de iohan ab iesus: significa q̄ li es molt familiar la vida p̄tēplatiua. Staua pere defora: que la vida actiua en les coses

EL

exteriores sta occupada. feu entrar johan a pere: q̄ la vida actiua: apres de hauer molt treballat p̄ la p̄templatiua: a ieh̄ entra: h̄i p̄tēplant reposa. Treballa tu o deuota ania cristiana: q̄ en lo palau ab aq̄sts dos derebles entres: perq̄ lies me reitedor de participar en les sues dolores penes. Era aq̄st palau hun descobert pati: en lo q̄l los seruents del sacerdot: seguts entorn del foc se scalfauen: ètrels quals pere ensemps ab ells se calfaua: e passat lo pati: dins congregats stauen los p̄nceps dela sinagoga: los doctors: e ansians: e lo senyor entrells: com a mansuet ayell entre lops cruells feroçes. Aci comēça lo negar de pere: y acaba en casa de cayfas q̄ era bisbe: mal p̄ p̄tinuar la h̄istoria: posarem totes les tres negaciōs en lo seguēt capitol. Cōstituhit lo benigne māsuet s̄eyor en aq̄st p̄flicte tu hun poch spay e no sens lagremes dorm: e reposa si la compassio e dolor de ieh̄us to comporta.

Oracio.

Senyor ieh̄us q̄ stāt p̄ mi en agōia: fuisst d̄ s̄ach abundantismes gotes: fes me gr̄a sino podē s̄ach: al mēys lāgremes: p̄ tu los meus vlls e lo cor luen: perq̄ en repos ocios yo non emmarcerca: mas en suor dela mia cara mēge a tu pa d̄ vida: e lo balsem d̄la tua suor sanguinea ami malalt sane e guarit: al loch d̄la tua celestial cort me p̄sente: e tu q̄ ab lo besar d̄ iudes: has p̄mes esser trahtit: e liurat en les mās d̄ls inichs ministres: e ligat esser portat a casa d̄ anna: e ab los teḡ ligams has desligat los d̄la eterna mort en nosaltres: q̄ yo senyor en mans dels meḡ enemichs sia liurat: tu nou p̄metes: e placiāt s̄eyor los ligams

dela mia captiua e ligada p̄sciēcia desligar e rōpre: p̄que solt e d̄sliat cāt̄ar purga. Ikōput has senyor los meḡ ligams a tu sacrificare sacrifici de laoz Amen.

De matines. Capitol III

Esptat o cristia a hora d̄ matines: si dolor te ha cōportat que dormes: contempla en sperit e mira: com si p̄sent ho miraues: com sta lo teu senyor ieh̄us ètrels enemichs menyspreat: affligit: e desonrat: deseparat dels seus amichs e derebles: circuhit de rabiosos cans e feroçes. Senyor dolç benigne: cō stas axi segut sobre la terra: q̄ les tues mās crearē. Unich e sol be dela mia ania: goig meu singular e vida: q̄ fare: mirant a tu mon deu e senyor en stamēt tā miserable: seurem ab tu: stare ab tu pregant los que t̄delliuren: o que ensemps ab tu ligat me prengue. Cōstituhit dōchs lo senyor: y stant en lo examē del p̄sell maligne: enterrogal anna de sos derebles: h̄ō eren: q̄si dient: perque hauia p̄gregat e fet stima de tals homēs: q̄ axil deseparauē: cautelosamēt lo enterroga: si dela sua resposta inferir poguera: que ells homens grosses: ydiotes: eren stats decebuts seguint tal mestre: q̄ls fora stat milloz: no hagueffen deixat los filats e les barqs: enterrogal dela sua doctrina: no perq̄ la volgues apendre: mas si poguera dela sua resposta calumniar e pendre contra la ley alguna paraula: e axi tingues causa: que al president condemnat lo liurassen. Sos crims los iubeus a ieh̄us imposauen: que ab noua e falsa doctrina se dubia los pobles: e que la fi de ago era q̄l iurassē rey d̄ iuda: e p̄ço lo examia anna d̄ls derebles. q̄si dient q̄ enganats: e

De matines.

seduhits los portava: e per conseguent li demanava dela doctrina notant la de enganosa e falsa: calla lo senyor e no respōs dls dexeblef: pque no podía dls la uors be respōdre: q̄ fogint la fe haviē p̄duda. donāt nos exēple d̄ callar: encara q̄ sia veritat lo mal del phisme: pero respōs dela sua doctrina: dient: yo manifestamēt he parlat al mon: he p̄ricat en los lochs publichs: hō molts me obīē: en les sinagogues: hī ē lo tēple: p̄sent lo iudaic̄ poble: hī en amagat no he parlat alguna paraula: pque enterrogues a mi: del q̄l veritat obir no desiges: enterroga aq̄lls q̄m hā obīt: d̄l testimoni dls quals no hauras enueja: ni sospita: ami plau al testimoni de aq̄lls sotmetrem. q̄si dient: a mos enemichs q̄m han obīt ēterroga: testifiquē ells: e tu donals creença. Aq̄sta es veritat inalterable: com algu p̄ sa part los enemichs en testimoni porta: ari lo senyor tēpra la resposta: q̄ no callāt la veritat: la dix ē tal modo: q̄ mostraua q̄ no la deya: p̄ voler se defēdre: donāt nos forma de ari als enemichs tēpraomēt respōdre: q̄ ni celem veritat: nīls prouoquem a ira. L'auors hu dls seruēt̄s d̄l sacerdot: q̄ dien: alguns q̄ fon malcus: al q̄l lo senyor hauia tornat la orella: dona a iēs̄ hū bufet: rep̄sentāt aq̄lls inichs puerfos: q̄ del beneficis rebuts tornē semblāt guardo: e dix li: ari respōs al bisbe: aq̄ll fuēt de peccat pres del senyor la resposta: q̄ responēt: q̄si hagues notat al sacerdot de enterrogacio vana: e donant li bufet p̄ impperi: volgue vējar de son senyor la injuria: castigāt a iēs̄: p̄q̄ breumēt e plana: atoragāt: o negāt: al gran sacerdot no responia: q̄l bufet comunamēt se dona p̄ venjāça: en offença de paraules. En aq̄st bufet se cōpli aq̄lla p̄fecia: que diu: donara al p̄cu-

ciēt la sua galta. ell po anyell patiēt: mā s̄uet e benigne: no rete mal p̄ mal: mas aq̄sta injuria ari cō moltes altres: ab p̄feta māfuetut e paciēcia soferi per nosal tres: ab humilitat māfuetuta responēt ala sua creatura seruēt̄ d̄l diable: al q̄l si volgues adnichilar podia: diēt: si mal e cōtra veritat yo parle: e tens de quem pugues repēdre: mostrau e cōtra mi testifica: si he parlat be e veritat: no tens causa de repēdre: pque injustamēt bats la mia cara: q̄l pot esser resposta mes iusta: q̄l mes v̄dadera: humil e māfuetuta: Aci aprenem corregir e arguïr als q̄ns injuriē pacificamēt e modesta: car de respōdre es algūa vegada al foll: q̄ mire la sua follia: e no p̄se esser saui: hī en lo mal no pseuere. **D** v̄dader: o māfuet iēs̄us: q̄l aia a tu deuota se pot abstenir de lagremes: hō q̄ p̄ zel lo cor tot nos inflame: e p̄ cōpassio tot en lagremes no ressolga: **D** iu sant crisostō: hū nefadissim abominable fuēt: a iēs̄ son deu creador e senyor hū bufet dona: q̄ pot esser cosa mes horrible: spātes lo cel: nou sostringa la terra: amague lo sol la sua lumiosa cara: pque tals dos p̄trarīs mirar nos puguen: del senyor māfuetud tan benigne: del seruēt̄ iniquat tā folla. **D** iu sant agosti: si p̄sam de q̄ es la cara q̄ ha rebut aq̄st bufet: voldriem q̄ aq̄ll celerat q̄l dona: hū lamp d̄l cel tātost lo cremas el cōsumis: la terra se obris: hī satanas e innumerables diables hixq̄ssen: e primer tot lo squinçassen: hī apres en lo p̄fide infern lo picassen: hī etnamēt bollint lo cremassen. aq̄stes e maiors penes lo senyor q̄ lo bufet rebia: les podia executar ab vna sola paraula: o volēt hō sens paraula: mas era vēgut p̄vēcre: no ab potēcia: mas ab paciēcia: p̄ donar nos exēple q̄ ab māfuetud benigne vēçam la ira dls

inichs vencedora: po diu ell mateix sant
 agosti: perq̄ lo senyor q̄ posaua primer
 p obra: tot lo que mostraua: no para l'altra
 galta: q̄ ari ho hauia manat als se-
 derebles: respon qls dits e manaments
 dela sacra scriptura: p les obres del sen-
 yor e dels sancts claramēt se declarē: e p
 go lo senyor no para l'altra galta: p q̄ en
 entēguessē: q̄ parar l'altra galta: no deu
 esser posat en acte: mas tenir ho en vo-
 lūtat p̄ōpta: si mester era: q̄ fos vtilitat
 del phisme: e laoz de nostre senyor deu:
 e dela sua s̄ata sgleya: car poria algu ab
 ira: e ranquoz parar l'altra galta: e no fa-
 ria lo quel senyor mana: e ari es benauē-
 turat aq̄ll q̄ soferint injustamēt: p testi-
 ficar la veritat de iusticia ab paciencia:
 pot cātar ab lo psalmista. Aparellat es
 lo meu coz senyor: aparellat es lo meu
 coz. Aq̄st manamēt de parar l'altra gal-
 ta e semblants en los sagrats euāgelis:
 absolutament no deuen esser entesos: cō
 en la letra par q̄ sonen: mas segōs la pre-
 paració dl animo: q̄ lo coz dl cristia apa-
 rellat se trobe: a cōplir ho quāt es laoz
 dela maiestat diuina: e la sancta sgleya
 sen edifica: e ari lo senyor era aparellat
 parar l'altra galta: si fos vtilitat del qui
 lo bufet li donaua: q̄ no solament la ca-
 ra: mas tot lo seu coz los liura en acer-
 biffimes penes: e ala fi a mort dolorosa:
 e p̄go als injuriāts quāt es expediēt p in-
 structio dels: e dels altres se deu respon-
 dre: hi encara resistir hi ab obres: per no
 donar occasio als mals que mal façen.
 Aquest article dos documents nos mo-
 stra. Lo primer: q̄ aq̄st bufet lo seyor ha
 volgut rebre p nosaltres: q̄ moltes vega-
 des lo mereixem: parlāt p̄tra nostre deu
 senyor e mestre: hi encara p quens desp-
 rem d̄la son e carnal perea: en fer bones
 obres. Lo segon es que en n̄res injurries

aprençam tenir paciencia: seguint al sen-
 yor: q̄ en aço specialmēt li plague donar
 nos exēple: e ari com ell humil mansuet
 en aq̄sta nit: e seguēt dia: totes les injuri-
 es: dolors: e oppbris sustengue ab pfe-
 ta paciencia: ari lo cristia totes les inju-
 rries mals e vergonyes: p amor del sen-
 yor paciēt mēt sofira: q̄ molt maiozs les
 soferi ell deu e home p nosaltres. Per cō-
 formar se ala paciencia d̄ aq̄st article: se
 pot lo cristia dōar ab modestia hū colp
 en la galta: p totes les sues paraules o-
 cioses: hi encara nociues e falsioses: e p̄-
 gar al senyor dient. Jhesus q̄ del seruent
 de āna hun buffet te ha plagut rebre: do-
 nam yot supliq̄ la tua gr̄a: la q̄l me desp-
 te: perq̄ lo ar a tu nunq̄ cesse: e de tota pa-
 raula falsa e ociosa yom abtinga. Tra-
 mes anna iesus ligat ari com a digne de
 mort: e dauāt ell ja p̄damnat a cayfas
 gran sacerdot: al q̄l lo examē de ies̄ p̄ri-
 cipalmēt sguardaua. Ajustarē se los p̄ri-
 ceps d̄la sinagoga: doctors e los ansiās
 qui erē los iutges ordinaris: per exami-
 nar de iesus la causa: e tractar com ala
 mort lo liurassen: alegras tot lo consell
 maligne: cō lo māsuēt āyell en mig d̄lls
 presentarē: e pot esser q̄ ari com a home
 vil: menyspreat: e indigne: cansat: feble:
 miserable en terra lo manassē seure. Be-
 de? stimar cō vergonyosamēt: e ab q̄ns
 oppbris: vergōyes e injurries lo reberē.
 Stauē p̄tents e alegres cō fa lo leo cō te-
 p̄set e certa la p̄sa. Segual pere q̄ molt
 lo amaua: ab tot q̄ temia: fins en lo pa-
 lau dl gran bisbe: de lūy lo seguia: amor
 lo tiraua: temor lo luyaua. Diu beda:
 q̄ tots deuen molt honrrar a pere: q̄ p
 tots nosaltres encara que de lūy al sen-
 yor seguia e p̄p̄yaua: hi entra pere d̄n̄i
 en lo palau dl gr̄a bisbe: ari cō era ētrat
 en casa d̄anna: e ab los seruets segut al

De matines.

foch se calfaua: q̄ fret feya erē en març: e poch spay la mija nit passaua: staua pe re mirāt hī sperāt q̄na si pēdr̄ia aq̄st do- lozoz negoci. cercauē falsos testimonis ab los q̄ls digne de mort p̄dēnar lo po- guesen: e ab tot q̄ molts de fals testifi- cassen: po no erē sufficiēts p̄ acabar lo q̄ voliē. Ihd̄o diu lo p̄feta: d̄fallirē en lo cer- car: los q̄ cercauē e la iniquitat mēti a si mateixa: ari com la sēyoza p̄tra ioseph: e los sacerdots p̄tra susanna: car lo foch sens lenya defalleix hīs apaga. Ihd̄on diu origenes. los falsos testimonis en- cara se scolten: quāt ab algūa color testi- fiquē: po p̄tra ief̄ nos podia trobar sē- bālça: que pugues ajudar ala falsia: es gran laoz de les sues obres e doctrina: q̄ algū ver semblāt d̄ rep̄esio en ell no tro- bassē tāts astuts inichs e mals homēs: e ala fi de tots los falsos testimonis sols dos ne p̄reguerē: los q̄ls testificāt deyē: nosaltres hauem obit aquest dient: yo puch destrōbir aquest temple de deu obrat ab mans: e apres tres dies reedi- ficar ne hun altre no obrat ab mans: per aquestes paraules mostrar enteni- en: que ell se volia vsurpar la d̄uina po- tencia: erē falsos testimonis: que les pa- raules ensēps mudauē e la sentēcia: als q̄ls ief̄ no volgue algūa paraula respō- dre: car deyen manifesta falsia: perq̄ no parlaua lo sēyoz del iudaich tēple: mas del seu cors q̄ era v̄dader tēple. Ihd̄iu sāt hieronim: aq̄ll es fals testimoni: q̄ no re- cita les paraules en aq̄ll seny q̄ sō dites: y ēcara aq̄sts en les paraules mudauē: hī ajustauē: lo senyoz dix: desfeu aq̄st tē- ple: ells mudē diēt: puch destrōbir aq̄st tēple: lo sēyoz dix: desfeu lo vosaltres no yo: que no es licit q̄ algu en si mateix les mans pose: dien encara: apres tres dies y otreedificare: p̄ mostrar q̄ p̄piamēt d̄l

iudaich tēple parlaua: e lo senyoz perq̄ vessen q̄ de tēple animat ho deya: dix en tres dies lo despertare: despertar e reedi- ficar son destiuctes coses: no era empe- ro maior miracle: lo tēple material redi- ficar en tres dies: q̄ lo seu cors v̄dadera- ment mort resuscitar lo terç dia: eren en cara falsos testimonis: p̄que a falsa intē- cio testifiq̄: car ēteniē p̄curar la mort al qui era sens culpa. Tenim tres docu- mēts de aq̄st article. Lo primer que tin- gam en oy fals testimoni: e qualseuol al- tra falsia: perq̄ al senyoz ab falsos testi- monis e falsies la mort li d̄cretarē: quāt aq̄st crim es d̄testable: mostrau sant ysi- dre dient: lo fals testimoni a tres p̄sones es culpable. Primeramēt a deu: lo qual perjurāt menysp̄rea: al iutje: al q̄l mētit ēgana: al inocēt: al q̄l restificāt d̄ fals cō- dēna. Lo segō: q̄ ap̄regam ab paciēcia cōportar quād de fals p̄tra nosaltres te- stifiq̄. Lo terç documēt es: que nosal- tres tāt com en n̄re poder sia: treballe- en desniar: q̄ algu de fals crim nons ac- cuse: p̄ no donar occasio al p̄bisme que peque. Ihd̄o respos lo senyoz: q̄ diu sanct agosti: q̄ tan manifestes falsies no erē di- gnes de resposta. Per cōfor:mar nos ab aq̄st article: faça gracies lo cristia al sen- yo: q̄ admetent cōtra si los falsos testi- monis: ha guarnit a nosaltres d̄ armes de veritat p̄tra la falsia. Ihd̄es a q̄ ha plā- gut esser accusat d̄ls iuhens ab falsos te- stimonis: fes me gracia y ot suplique: q̄ algu yo no calumnie: ni de fals accuse: e les calumnies: e accusacions cōtra mi fetes: per la tua amor yo paciētmēt les sopo:te. Ihd̄dirant cayfas princep del sa- cerdots q̄ ief̄ callaua: e q̄ls testimonis ala sua p̄dēnacio no bastauē: p̄turbat e fo- ra d̄si: p̄uir p̄dānar nol podia: ni ab iusti- cia: ni ab algūa colorada causa. Venāt se

de la sacerdotal cadira: diu a ieh̄: res no
 respōs ales coses q̄ p̄tra tu testifiquen.
 En lo mouimēt del cors mostra la insa-
 nia d̄la pēsa: y es mes q̄ cert q̄ la tēp̄raça
 e grauitat en les paraules: en les obres:
 en los gests e mouimēts es decent cosa
 al prelat e iutge. **Biu** beda. q̄l sacerdot
 inciraua al senyor a respōdre: p̄ veure si
 d̄la sua resposta lo poguera reprēdre. de
 tal reprehensio q̄ ala mort lo iutjassen: po
 ieh̄us callaua: e alguna paraula no respo-
 nia. **Primeramēt** perq̄ les coses q̄ li im-
 posauē eren axi falses: q̄ la resposta algu-
 na actozitat los donara: hi eren tals q̄ si
 fossen v̄dadres: a mort ni altra pena lo
 obligauen. **Segonamēt**: p̄ la sua pietat
 e misericordia no responia: p̄q̄ responēt
 los testimonis mes no peccassen pseue-
 rant en la malicia. **Tercamēt**. per la sua
 sapincia: en la q̄l com a deu sabia: q̄ q̄l-
 seuol cosa q̄ respongues en defēsiō sua:
 inútil seria. **Quartamēt** tenim exēple d̄
 menysprear les ve? d̄ls q̄ falsament nos
 accusē: e val mes ab virtut de p̄stācia ca-
 llar: q̄ sens vtilitat defendres: e tāt quāt
 ieh̄us mes callaua: tant lo gran sacerdot
 maiors flames de ira lo cremauē: e mes
 a respondrel puocaua. **E** perço altra ve-
 gada lo enfroga dient: yot adiure p̄ deu
 viu quēs digues: si tu est crist fill de deu
 beneyt. **A**q̄ll q̄l h̄auia trames a pendrel
 com a ladre: ara d̄furt e de vsurpacio de
 la diuinitat lo examina: no empo la veri-
 tat saber desija: mas axi com ha acostu-
 mat: dan e calūnia li aparella: po ieh̄us p̄
 honor e reuerēcia d̄l nom d̄deu: en lo q̄l
 lo enfroga: volgue respōdre diēt: tu ho
 has dit car yo so: veritat respon perq̄ fos-
 sen inexcusables: e p̄q̄ no diguessen quel
 nom d̄l n̄re s̄eyor deu menyspreaua. **E**m-
 po dich̄vos q̄ d̄ aci auāt veureu lo fill d̄l
 home: ço es a mi: lo q̄l ara menyspreau:

e axi ignomiosamēt tractau: en lo jorn
 del iuh̄i segut p̄ iutjar ala d̄reta part de
 la virtut de deu: ço es d̄la maiestat d̄l pa-
 re: q̄ vol dir: en egualtat e plenissima po-
 testat d̄l pare: regnāt en vida etna: veu-
 reu lo venir al iuh̄i en forma humana: d̄
 uallara en nuols d̄l cellumiosos: e veu-
 ran lo tots los homēs: hi aq̄lls q̄l cruci-
 ficaren. q̄si dient: vosaltres cō a pur ho-
 me me vituperau: e com a culpable me
 cōdēnau: e p̄com veureu q̄ exalcat sobre
 tots los cels de uallare vniuersal iutge.
 lauors lo p̄cep d̄ls sacerdots ences en
 maior e terrible ira: en rabiosa furoz rō-
 pe les vestidures. **Biu** beda. aq̄ll lo q̄l
 furoz lo h̄auia leuat d̄la cadira: aquella
 mateixa furoz lo prouoca les vestidures
 rōpre. **E**n aço cayfas p̄fetiza: y ēcara q̄
 no fos p̄feta: dos vegades ignorāt p̄fe-
 tiza. la vna ab paraula: quād dix q̄ era ex-
 pediēt q̄ h̄ū home moris p̄ lo poble. l'al-
 tra en obra: rōpēt les vestidures. **E** car se-
 gōs sant hieronym: p̄fetiza q̄ deuia per-
 dre la honor e gl̄ia e cadira d̄l iudaich̄ sa-
 cerdoci: lo q̄l en la cuberta d̄la ley staua:
 e romania nua sens cuberta d̄ figures. la
 veritat d̄la ley noua en los sagrats euan-
 gelis. **Biu** beda fō p̄fude misteri que lo
 grā sacerdot rōpes les vestidures: e la tu-
 nica d̄l s̄eyor no cōportarē q̄ fos tallada
 aq̄lls q̄l crucificaren: significaua quel sa-
 cerdoci d̄l iuh̄e? se deuia rōpre: e lo sacer-
 doci d̄la ley euāgelica nos pot fer: algu lo
 rōpa: ni s̄q̄nce: e axi claramēt miram los
 miserables iuh̄e? hauer p̄dut lo sacerdo-
 ci: les offertes: e sacrificis: e la s̄gleya san-
 ta sobre la pedra ieh̄us fūdada en la sua fer-
 metat star ferma. **E** costum era dels iu-
 heus rompre e tallar sobre si les vesti-
 dures en senyal de dolor: hi en senyal
 de crim abominable: volgue mostrar
 lo sacerdot quel senyor blasphemau:

De matines

que es peccat sobre tots los altres enor
me: e pço exclamāt ab alta veu dix: blas
femat ha: atribuhit a si lo q̄ sol es d̄ deu
propī. Axi legim en los actes dels apo
stols. q̄ sant pau: e sant barnabeu rōpe
rē les vestidures cō los pobles: cō a de
los volien p̄sentar honors diuines: es
blasfemia atribuhir ala creatura lo q̄ a
sol deu sguarda: o atribuhir a deu algu
na deles impfections creades: exclama
donchs lo grā bisbe dient: q̄ hauem me
ster mes testimonis: enua treballam cer
cant q̄ testifique: mirau ara claramēt: e
dauāt tots: haueu obit la blasfemia? **D**
miserable inich sacerdot: lo senyor ven
rat diu: no blasfema: impossible es q̄ ve
ritat e blasfemia ensemps stiguē: tu cele
ratissim est lo q̄ blasfemes: q̄ no atribu
heix a ell deu lo q̄ ptany ala sua deifica
p̄sona: hi stimes q̄ ell fill de deu natural
solament es creatura: e pço la tua blas
femia sera ab tu en perdicio eterna. Axi
donchs com iesus en lo examen e perill
dela vida: no deixa la veritat e iusticia:
axi lo v̄dader cristia per dengū perill no
deu callar: q̄ la veritat no confesse. **D**e
aquest article aprenem que siam inmu
nes e nets d̄ tota blasphemia: que no co
metam ni digam alguna cosa: per la ql̄
lo nom del senyor se blasfeme: q̄ en mol
tes maneres se causa. **E**l vegades mani
festamēt parlant cōtra deu e los sants.
o p̄tra los articles dela santa fe catholi
ca. o p̄tra los sacraments dela sgleya: e
la paraula de deu blasfema aq̄ll: q̄ no la
vol obir: e la meynsprea: hi aquell q̄ als
sagrats canons e retgles dela sancta ro
mana sgleya derogā: e ab tot quel purif
sim senyor de blasfemia e de tot peccat
fos immune: po blasphemia li fō impo
sada: p̄ lo maior peccat q̄ imposar li po
dien: perq̄ nosaltres nos guardem nets

e q̄tis de blasphemia. **D**euem nos enca
ra guardar q̄ no blasphemem n̄res p̄bis
mes: car la blasfemia d̄les creatures en
lo creador se torna. **E** de aço legim ma
nifest exēple en la epla de sanct iudes: q̄
sant miql archāgel altercant del cors de
moyses ab lo diable: no gosa blasfemar
al diable: mas dix li lo seyor: a tu mane.
sobre la ql̄ paraula diu sāt hieronim **S**i
lo archāgel sāt miql no gosa blasfemar
al diable digne d̄la maledictio et̄na: q̄nt
mes nosaltres nos deuem guardar d̄ no
blasfemar algūa creatura: esser blasphe
mat mereria lo diable: e la boca d̄l āgel
no deuia p̄nūciar blasfemia: po sil diab
le ab la volūtat mala puerfa: e la effēcia
bona p̄q̄ deu la creada d̄l āgel no pogue
obir blasfemia: p̄que es de deu creatura
quāt mes algu se deu guardar quels ho
mēs no blasfeme: los ql̄s p̄ mals q̄ sien
lo esser d̄ls es bo: e tāt com en la p̄sent vi
da acaminē poden esser bōs: e ala diuina
voluntat acceptes: e si axi desplau a deu
blasfemar les creatures. q̄ pot pensar de
aq̄st peccat la malicia: quāt lo creador se
blasfema: e pço deu lo cristia p̄ lo otrari
de blasfemia benehir tostemps e loar lo
creador: diēt de cor e d̄ boca: sia lo nom
d̄l senyor et̄namēt beneyt: siē a n̄re seyor
deu gr̄es fetes: o altres semblāts beney
tes paraules. **J**es? q̄ has volgut q̄ falsa
ment te hage iposat crim de blasfemia:
guardam humilmēt te supliq̄: q̄ james
lo teu nom en fet: ni en paraula yo blas
feme: ni contra algu james la mia boca
blasfemia p̄nūcie: e cō lo princep dels sa
cerdots hagues dit: mirau haueu obit
ara blasfemia: queus sembla: quasi diēt
segons la ley aquest blasfemador queus
par que mereisca: lauors tots responen
h̄il p̄dānen dient: digne es de mort: ells
eren los qui accusauen: ells los qui dis

De matines

cutien:ells los q̄ sentēciauē: certa cosa es q̄ dient ell q̄ era fill de deu natural: si nou era blaffemaua: e si ell ho era: ells blaffemauē: diēt q̄ ell blaffemaua: e q̄ de mort era digne: e ari sentēciant mort p̄ blaffemā: ells mateix se p̄dānen: e cōtra ells de mort sentēcia p̄nūcien: cometien los inichs miserables la maior blasphe mia q̄ esser podia: p̄dēnāt a mort p̄ blaffemā: aq̄ll deu e home q̄ ells sperauen: e dela sua carn: hi p̄ ells: e a ells p̄ncipal mēt venia. Lo q̄l p̄ los miracles obres e doctrina claramēt veure podiē q̄ era: car los cechs q̄ naturalment mirar nol podien: illuminats p̄ ell lo miraren: hi l coneguerē: hi los peccadors y diotes lo ētenguerē: y ells grās doctors ala mort lo liurarē: apres q̄ dela mort com a deu mirāt ho ells los morts tornaua ala vida. **D**e aq̄st article podem apēdre quēs guardem: q̄ aq̄sta veu: digne es d̄ mort: q̄ del senyor innocent e immune de tota culpa ells inichs p̄nunciaren: los enemichs n̄res diables: nunq̄ ab veritat de nosaltres la p̄nunciē. la q̄l iustament se diu de q̄l seuol q̄ en peccat mortal stiga. hi encara deuem apēdre: q̄ si nosaltres p̄ amor d̄ iesus a mort nos p̄damnē: nōs p̄turbem: ans si fer se pot nos alegrem: atenēt al p̄mi d̄ la eterna glia. Per p̄for mar se lo cristia al present article: p̄side re quātes vegades los seus demerits digne de mort lo denūcien: e la diuina bō dat e misericordia com paciēt mēt lo spera: sperāt q̄ se smene. **J**esus q̄ no has temut la p̄phana veu de aq̄lls inichs que deyen: q̄ tu senyor bo de mort erets digue: guardam y ot supliq̄: q̄ dauant los teus vlls dela eterna mort yo no sia trobat culpable: lauors los q̄ eren en lo cōsell tots ensemps sobre iesus se acostā stare: los h̄us lo scarnien: los altres lo

scupien: los altres lo ferien en lo coll hi en la cara: los cabells del cap e dela barba li tirauē. **A**ri tractauē com a home vil despecte pestilent e d̄ mort digne: lo qual en sguard dells essent ari inutil miserable esser equal ab deu p̄fessat h̄auia s̄fon cōplida la prophēcia q̄ diu: no giri la mia cara dels q̄ lam scopiē. propi costum d̄ls iubeus era: en meny p̄reu e virtut p̄ scopir en la cara de aq̄ll q̄ en stren auozrien: tant q̄ alḡus ne offegauē: podia esser cosa mes iniq̄: mes vil: leja: def onesta e v̄gonyosa: que scopir en la cara d̄ la racional creatura: maior mēt en aq̄lla: la qual los angels tostemps miren e p̄templē: hi eternamēt mirant la desigen veure. **C**ega ē ueja. o ceguedat en uejosa dels inichs iubeus: q̄ spāt no tingueren ab les pudents salines: e no sola mēt salines: mas pudrides scopines arrancades deles sues pestilents entrames: macular: deturpar: e ensutziar la cara d̄ iesus amable: sobre totes bella: gloriosa: deifica: e beneyta: fon tota la sua cara d̄ aq̄lles sutzierats immūdes: ari cuberta: enlegida: e despecta: com de h̄u le brospudent abominable. **C**ōtra aq̄lls homes o dones q̄ ab colors strāyes les sues cares afayten. **D**e aq̄st article apre n̄em: q̄ nosaltres ab grā diligencia nos deuem guardar: q̄ d̄l senyor no scupam la cara: car en moltes maneres se p̄ratca. **P**rimera ment la cara del senyor scupen: aq̄lls q̄ la sua p̄sciēcia ab sutzies cogitaciōs e obres ensutzia: p̄q̄ iesus dins la santa p̄sciencia habita: en la q̄l la sua imatge sta figurada: e ari aq̄ll qui la sua p̄sciencia de peccats ensutzia: q̄ si fanch e immūdicies en la cara d̄l senyor lança. **E** p̄q̄o lo senyor volgue q̄ la sua cara ari fos scopida: perq̄ ab aq̄stes pudēts scopines lauas la cara de n̄ra p̄sciēcia. **D**e

gonament diu raban⁹. aq̄lls la cara de iesus scupē: q̄ la v̄guda d̄ la sua p̄sencia en carn humana no atorguē. Terçamēt aq̄lls diu sant gregori. la cara de ieh̄ scu pen q̄ als sants iusts e b̄os en aq̄sta p̄sent vida parlāt p̄tra ells difamē. Quar tamēt aq̄lls qui los pobzellers humils menyspreē: vituperē: e scarneixē. Quin tament aq̄lls q̄l seu cors sacratissim indignament p̄tractē e reben: q̄ certa cosa es q̄ ab la salua sutzia dela poluta p̄sciēcia bāyen: toquen: e mengē lo sant sacrament dela admirable eucaristia. Sisena mēt aq̄lls q̄ los p̄lats mēyspreē Setenament aq̄lls qui dels benifets rebuts al senyor no regraciē. Lo segō documēt q̄ aq̄stes scopines sutzies abominables: e tots los vituperis e oppbris d̄l n̄re deu senyor e mestre: nosaltres los stimen per gran benauentura gl̄ia honor e vida n̄ra. Idō diu sant crisostō. aten q̄ls euan gelistes ab sūma diligēcia les coses que en la passio del senyor son sutzies: abominables: e leges: scriuen e manifesten: stimāt alta excellent gl̄ia: q̄l senyor creador del cel e dela terra p̄ nosaltres creatures sues: e p̄ redēpcio n̄ra haja sostengut t̄ats e tals oppbris. Ijam los dōchs p̄tinuamēt e tingam los scrits en n̄ra p̄sa: sien repos e gl̄ia n̄ra. Per p̄formar se lo cristia al present article: formes en la sua p̄sa iesus ari scopit: deturpat en la sua speciosissima cara: e faça li gracies com ho ha sofert p̄ lauar les n̄res taqs: hi recordes quātes vegades peccāt mortalment: ell ha scopit la sua cara: sculpi da en la sua p̄sciencia: hi p̄nent indignament lo sacramēt d̄la eucaristia. Jhesus q̄ ab les immūdes scopines d̄ls iube⁹: te ha plagut la tua faç bellissima fos maculada. fes me gr̄a que la cara dela tua imatge en la mia aia figurada: ab cogi

tacions ni obres sutzies yo james la en sutzie. Los altres li velauē la cara: lo q̄l vel pa ells de p̄sent en la cara del senyor resta: puir ells loy posarē q̄ nil veben nil coneren: e p̄que la cara del senyor vela ren: sta la pensa d̄lls velada e cega: q̄ no poden p̄ sa culpa veure lo sol de iusticia: q̄ tot lo mon illumina. **O** cega follia. o ceguedat folla: aq̄lla tā desiderable e de sijada cara: la q̄l s̄deuenidora los pares dells patriarqs e p̄phetes tant desijarē: hi ab t̄ats larchs sospirs la sua venguda suplicarē: hi ells inichs com p̄sent la tinguērē: ignominiosamēt la cobzirē: figurauē: e no sabent: p̄phetizauē: q̄ la faç e e conerença del senyor: als infels: hi en cara als q̄ stan en peccat mortal se amagua. po ari com diu lo apostol. com algu se p̄uerteix: sera li leuat lo vel p̄q̄ pu ga lo s̄eyor veure. **O** gr̄a dolor q̄ molts dauāt la cara del senyor vel posen: quād sens v̄gonya pequen: ari com si n̄re senyor deu nols miraua: e sens temor en libertat com a senyors de si e d̄ sos actes los peccats acabē: hi aq̄lls encara la faç del senyor velen: q̄ ab affectada ignorancia la ymatge del senyor en la sua p̄sciencia pintada cobren: no volent saber lo q̄ als seus peccats p̄trasta. **O** diu sant agosti. volgue lo senyor li velassen la cara: p̄ que leuas del nostre cor lo vel d̄ culpa e de ignorācia: hi la cara del senyor velen los cristiās: q̄ de hauer lo conegut no li regracien. Tenim aci h̄ū documēt q̄ nosaltres velem n̄res cares p̄ quels vlls vanitat no miren: portāt los baixos enues la terra: q̄si porten la cara cuberta: cosa de marauella q̄ no mirant: dels laços d̄ p̄cupiscencia milloz siam delliures. Per p̄formar se al p̄sent article. lo cristia pense com totes les coses als vlls de nostre senyor son nues: descubertes: e clares:

R. L. v

De matines

e aq̄st sol pēsamēt d̄ peccar lo deu retrāu
re. **J**es̄ q̄ la tua gratissima cara has vol
gut q̄ sia stada cuberta: fes me gracia q̄
ami indigne seruent teu la mostres lumi
nosa: e no cōportes q̄ la tua imatge p̄ tu
en la mia ania sculpida sia scura ni vela
da. Los altres en lo coll lo ferien: solen
ferir en lo coll als folls e persones despe
ctes. **E** axi no solamēt p̄sideram lo dan
e la lesio dela sua carn delicada: mas la
gran defonor: meny p̄reu: e injuria. **P**re
nem documēt d̄ aq̄st article: quēs guar
dem nosaltres: no firam en lo coll lo sen
yor: axi cō los mals cristiās q̄ en parau
les lo p̄fessen: hi en obres lo neguē. lo q̄
fir ē lo coll ales spatles se acostā. dōchs
aq̄lls lo senyor en lo coll firen: q̄ dauant
lo loē: q̄ vol dir q̄ en paraules lo p̄fessē:
e acostāt se ales spatles axi cō lo deurien
seguir p̄ obres: en lo coll lo firen: peccāt
e fent lo p̄trari: del q̄ ab la boca p̄fessen:
hi aq̄lls ē cara en lo coll lo senyor batē:
q̄ les honors q̄ sol a ell pertāyen: ells su
perbos les hi volē leuar e tolre: e aq̄lls
qui al p̄hisme en p̄sencia lo en: hi en ab
sencia lo infamen. **D**e aci tenim doctri
na: q̄ axi cō lo senyor per nosaltres en lo
coll ha rebut ferides: les sues spirituals
ferides sofram ab paciēcia: stimāt que
son v̄daderes medicines per ala sanitat
n̄ra. **A**xi com diu lo apostol. perq̄ la cel
situd deles reuelaciōs en supbia non al
ce. es me donat hun stimol d̄ la carn mia
hū angel d̄ satanas quim atribula. **P**er
cōformar se al p̄sent article: se pot ferir
lo cristia en lo coll: per record de aq̄lles
ferides: q̄ per nosaltres lo senyor rebia:
y deuotamēt lo p̄gue. **J**esus q̄ has vol
gut dels iubēs esser batut en lo coll: fes
me gracia: q̄ axi per la mia boca yo a tu
p̄fesse: que ab p̄traries obres ferinte en
lo coll: p̄tra la tua magestat no peq̄. **A**l

tres bufetes li donauē: e li batien la cara
que es maior afflictio y mes defonesta.
son tots los cinch senys en la cara hi es
la carn mes tendra: mes sensible: e de
licada: e mes facil a lesio pendre. **S**on
se deu creure: que de tals e multiplicats
colps: encara q̄ls euāgelistes ho callen:
per lo nas e per la boca la sanch li corria
De peccat nefādissim dels iubēs ipeado
sos: que aq̄lla tā bella cara axi cruelmēt
batien. **D**iu sant hieronymi volgue lo sē
yor encara esser batut ab les mās planes:
p̄que nosaltres alçem les mans en laors
sues: e les stengam en almoyna als pro
himes. **A**prenem de aquest article sofe
rir pacientment: si alguns fir en la ca
ra: e no solamēt se deu entēdre quād ab
les mans nos firen: mas quād ab parau
les nos injuriē: q̄ lo senyor en colps e pa
raules soferi molts dās e injuries: e nū
qua gira la cara d̄ increpaciōs: blasphemies:
colps: bufets: hi scopines: ans p̄
nosaltres se p̄senta a tots dās: injuries:
e penes. **E** axi nosaltres deuem esser a
soferir p̄ ell p̄ōptes: e deuem nos guar
dar: q̄ no donem bufets al senyor enuer
gonyint en la cara n̄res p̄himes. **P**er cō
formar se al present article. lo cristia pē
se quātes vegades mortalmēt peccāt ha
offes lo senyor en la cara: e sia aparellat
per lo senyor soferir e rebre semblāts in
juries. **J**esus qui has volgut la tua spe
ciosissima cara per les mans dels iubēs
sia stada batuda: fes me gr̄a humilmēt
te suplique: q̄ la cara dela tua imatge:
la qual en mi tu has emprētada: neta e
sens lesio yo la p̄serue: q̄ james per iniq̄
tat deles mies mans: ni dela mia pensa
sia ēlegida. **Q**uād aq̄lla deifica faç li t̄
gueren velada: en multiplicats colps d̄
coll: del cap: e de la cara lo batien. dient
li: qui es lo qui ta ferit: p̄fetisa: has do

De matines:

nat a entēdre al poble q̄ est grā profeta:
ara ho pots mostrar ab la cara cuberta
si aduinant nomenes: q̄l d̄ nosaltres te
dona. era la fi de aquestes neq̄ssimes pa
raules ferir la sua carn d̄licatissima. **S**iu
theofil. lo deu e senyor n̄re pfeta d̄ls p̄
fetes: los inichs lo batē: p̄q̄ aduinat re
sponga q̄ es lo q̄ li dona. **D** grā dolor.
o grā scarn. o abominable malicia: no sa
bien altre modo: pa saber e veure si era
pfeta: sino batēt la sua venerable cara.
Quād v̄res ifirmitats sanaua: s̄yal d̄l
cel li demanē: ara batēt li la cara dema
nē q̄ aduine: folla cosa fora respōdre: q̄
p̄ scarn ho demanauē: ni speraua q̄ dela
sua resposta se cōuertisen: e volia: p̄uir
ells ho voliē: q̄ lo q̄ feyē acabssen. **A**q̄st
article q̄tre documēts nos mostra. **L**o
primer. q̄ no vullam scarnir lo s̄yor: p̄ē
sant q̄ls seus vlls los n̄res mals no mi
ren. **S**iu beda. q̄lsenol repuat carneix
lo s̄yor: quād greumēt peccāt p̄esa: q̄
les sues obres en les tenebres d̄l peccat
lo s̄yor no les mira. **L**o segō documēt
q̄ recelāt nosaltres a n̄re senyor deu offē
dre: e ignorāt e dubrāt si li h̄uem fet of
fensa: ab cor piados lo supliquem quēs
p̄fetize: e quens mostre sil offenem en al
guna obra. **L**o terç documēt es q̄ p̄ tem
tar a deu no demanem p̄fecia ni mira
cle: q̄ p̄cebeix d̄ poca fermetat en nostra
crehença: h̄i es peccat abominable. **L**o
quart documēt es. q̄ als indeuots e in
dignes nos deu comunicar la sua grā: e
p̄ço lo s̄yor v̄dader pfeta no volgue p̄
fetizar als q̄ p̄ scarn ho demanauē: e ari
los doctōrs seguint loch tēps e mesura
deuē als indignes callar la paraula diui
na. **P**er p̄formar se al p̄sent article lo cri
stia p̄se quāta irrisho: quant mēyspreu:
quātes dolors e penes en aquest loch lo
senyor ha sofertes: h̄ō los iubeus com a

iochs de fadrins: po cruelmēt lo scarni
en. **J**esus qui batēt los iubeus lo teu cap
p̄ scarn: te deyē q̄ p̄fetizasses: q̄ era lo q̄t
batia: p̄fetisa ami e dins mi pot supliq̄:
p̄q̄ conega q̄l e qui so yo miserable: q̄ tā
tes vegades ab la ma d̄les mies injustel
obres he ferit la tua cara. p̄se lo cristia e
p̄temple: que los h̄ns de pla: los altres
de reues: aq̄lla sua melliflua boca batiē:
altres ab los p̄nys strets lo feriē: altres
aquella reuerēd barba li pelauen: altres
aq̄lls larchs venerables cabells li tira
uen: e tirāt lo derrocauen: e sens pietat e
mificordia aq̄ll q̄ls h̄auia creat: ab los
sutzus peus cruel e vilmēt calcigauen.
moltes altres injurries: d̄as: e oppbris:
p̄tral senyor deyē: e acabauē: e no deira
uen en ell executar tots los mals penes
e vituperis: q̄ ala memoria los venien.
los h̄ns p̄ propia voluntat puerfa. los
altres p̄ mostrar q̄ en aq̄ll qui tan grā se
nomenaua: tant poder teniē. los altres
p̄q̄ als inichs p̄iceps d̄la sinagoga po
guessen plaure. **D** deuota aia q̄ faries si
alli p̄sent ho mirasses: com lançāt lo teu
corz sobrel s̄yor: ab q̄ns jamechs plores
e sospirs als inichs cruels p̄garies. **N**o
mateu ari lo meu s̄yor vosaltres mi
nistres dela iusticia: sperau h̄i poch q̄ re
spire: e veureu a q̄na mort voldra pilat
q̄ muyra: si ara scarnint lo mataueu: cō
aptes executareu d̄l p̄sidēt la sentencia:
cō les v̄res entramenes a pietat nos mo
uen: mirāt la edat sua: la bellea: la humi
litat e māfuetud benigne: e que es vnich
fill dela sua viuda mare: p̄neu ami pecca
dor abominable: deixau a ell q̄ p̄ vosal
tres e p̄ mi a les v̄res mans se dona. **A**q̄
sta meditacio deuota tu cristia ab tal af
fectio al s̄yor la p̄senta: cō si p̄ obra a
genollat dauāt ell: los seus colps e inju
ries en la tua p̄sona p̄nies: perq̄ a ell deu

e senyor teu no passassen. **D**iu sanct an-
celm. **D** amantíssim senyor iesus: quants
oppbrijs d'la tua propia gent sofirs e pas-
ses: al gran sacerdot p'sentat: e p'fessat ve-
ritat: axi com de blasfemia a mort te cõ-
demnarē: e la tua admirable cara: en la
qual los āgels eternamēt mirar desijē:
e tots los cels de goig e alegria vimple:
e totes les hierarq̄ies la adoren: de le-
ges scopies la macularē: e ab cruels sut-
zies mans la ferirē: e p' fastig la velaren:
hí a tu deu e senyor de totes les creatu-
res: com a seruent e menyspreat catiu te
baterē. **D**iu beda: totes aq̄stes coses se
feyen dispensant ho ell: q̄ per nosaltres
ho soferia. **A**xins amōesta sāt pere en la
sua canónica: que p' les penes q̄l senyor
ha sofert p' nosaltres: nos armen de pa-
ciencia a soferir per amor sua: foren fi-
gurats aq̄sts miserables p' los filiste: q̄
a famso ligaren: e los vlls li tragueren:
lo qual apres morint: pres deles sues in-
juries cõplida venjança: derrocāt sobre
ells hí sobre sos fills lo temple: axi lo sē-
yor morit: en nosaltres ha la n'ra mort
morta: hí en ells morta la vida: e la sina-
goga sobre ells derrocada: la qual los
streny ab multiplicades leys e cerimoni-
es: e finalmēt los mata. **A**dira donchs
o deuot cristia a iesus: digne q̄ totes les
creatures lo adorē: com indignamant e
vil lo tracten: híl mēyspreen: e seguint a
ell: apren de humiliar te: e de menyspre-
ar la honoz de aq̄st mon e gl'ia: e si algu
per despecte e vil te reputa: lo q̄l no pot
mirar sino lo que deforas mostra: tu en
lo p'specte d' n're senyor deu molt mes vil
te humiliā: q̄ les coses tuas dins les en-
tramenes d'la tua aia mira: e no murmu-
res p'tra aq̄lls q̄ axi desestimē: q̄ grā be-
nifici es lo quet p'curē: donen te causa q̄
dauāt n're sēyor deu humiliāt te abaxef:

p'que la sua grā te alçe: q̄ als humils ver-
daders alça: hí als eleuats p' superbia
abara. **E** tornant ala h'istoria euangeli-
ca. p'sidera com pere e iohā q̄ dins lo pa-
lau stauen: hí podia ser q̄ del senyor mi-
rassen les penes: hí si no les mirauē sen-
tir les podien: q̄na dolor les sues entra-
menes turmētava: hí d'l seu coz q̄nes la
gremes brollanē: hí mes que per temoz
dels iubeus no gosauē publicamēt plā-
yer. **A**dira apres hí p'sidera cõ pere fret
de poca fe hí de caritat verdara: ab tot q̄
al senyor molt amaua: entrels fuentis a
segut se scalfa: apagat en ell lo foc d' fer-
uent amor: q̄ lo seu coz en la cena scalfa-
ua: ara se acostā a foc d' q̄ de fora lo scal-
fe: p'uir aq̄ll q̄ les sues entramenes dins
ençenia: la freda aygua de temoz ja qua-
si del tot lo apagaua: nega a son mestre
e senyor tres vegades: q̄ la tēptacio lo
pogue asaltar e vēgre: p'uir lo troba lūy
de iesus: que de lūy lo seguia. **P**rimera-
ment lo nega en lo pati ala veu d' vna ser-
uenta q̄ la porta guardaua. **D**iu sanct
gregori ala veu de vna seruenta temēt la
mort: nega la vida: p'mes ho lo sēyor p'
finenar la p'sumpcio de pere: q̄ dona no
home: catiua no franca dell obtengues
la primera victozia: hí encara lo senyor
p'netia: q̄ dones e homēs ē la sua mort
e passio tractassen. car per la sua mort e
passio homēs e dones generalment: hí
tots aq̄lls quiu tractauē atēyer podiē:
la salut que matauē. **T**ement apres pe-
re star molt entrels ministres: leuas q̄ se-
gut staua: p' anar sen de fora: e cantā lo
gall ala hora que ell sen anaua: e miral
vna seruenta quād dela porta exia: hí es-
sent ell ja defora: dix als ministres: aq̄st
q̄ sen es anat ab iesus era: e quād torna
pere: hí dels q̄ al foc stauen: li dix axi
com la seruenta deya: e apres molts al-

De matines

tres loy diguerē: e negau pere: ajustāt iu ramēt al q̄ negaua. Aci claramēt se mostra: cō lo peccadoz d̄ hū peccat en altre maioz se derroca. **Si**u raban? star en lo peccat: augmet d̄ peccats porta. diu sāt gregori: lo peccat que nos desfa en penitēcia: tantost per lo seu pēs en altre maioz nos tira: hī temēt pere e mirant q̄ jal conerxiē: hixque altra vegada defora: e apres torna: passat spay q̄ si de vna hora: hī al tornar hun parent de malcus hī al tres en cert refermāt li diguerē: com ell dela companyia de iesus era: e ell iurāt molt fort dir: q̄ nol conexia: aiustant hī terribles maledictiōs e flastomies si ell sabia qui era: e tantost canta lo gall la segona vegada: e perq̄ dels euāgelistes la hu diu: que hū fuēt: laltre diu q̄ molts li parlarē: pogue esser que fos hu lo p̄cipal: e que mes lo instaua: e los altres aduerant ajudauen al que ell deya: e ari se mostra mes la veritat del sagrat euangeli: concordant tots en la sentencia en diuerses paraules. **N**ega donchs ans dela primera veu del gall vna vegada: e dos vegades ans dela veu segona. Aci aprenem doctrina: q̄ no solamēt nega iesus aq̄ll qui diu no esser ell lo q̄ es: mas aq̄ll q̄ nega esser son dereble: e aq̄ll q̄ esser cristia no atorga: q̄l senyoz no dix a pere tu negaras esser mō dereble: mas dix li: ans q̄l gall cāte: me negaras tres vegades: nega donchs pere al senyoz q̄nt nega esser son dereble. **Si**u sant agosti: mira com es stat v̄dader lo p̄nostich del metge: e mira com la p̄sumpcio del malalt es stada p̄uēcuda: no ses fet lo que deya pere: p̄ tu posare la mia vida: mas lo q̄ dix lo senyoz: tres vegades me negaras: augmenta segōs lo p̄ces d̄les negacions lo peccat de pere. primeramēt ses iurar dix que nol conexia: apres ab iura

ment: apres p̄tra si mateix ab maledictiōs e flastomies si ell sabia qui era: si algu demana cō ans q̄ lo gall cātas: nega pere tres vegades. **R**espō sant agosti: quels galls tres vegades canten: ala entrada d̄la nit es la primera: ala mija nit la segōa: e la fi d̄la nit la terça: hī en cada hora de aq̄stes: moltes vegades cantē: po aq̄stes multiplicades ve? hū cant se nomēna: e perço la veritat q̄ls altres scriuen. **S**āt march distinctamēt la posa di ent: ans q̄ lo gall done la sua veu dos vegades: e ari tantost q̄ pere nega la primera vegada: lo gall dona la veu primera: e pere apres nega dos vegades: e lo gall dona la veu segona: e ari sta en veritat clara: q̄ ans q̄ lo gall cantas: ço es acabas de cantar: pere nega tres vegades: e si di? q̄l senyoz no dix: ans q̄l gall lo seu cant acabe: mas dix ans quel gall cante. **R**espō sant agosti: q̄ acostumada manera es de paraules: ans q̄ yo scriua aq̄sta letra: tocarā deu hores: comēce yo scriure la letra: e ans q̄ la acabe toqn deu hores: es certa cosa q̄ les mies paraules sō verdaderes: quād digui: ans q̄ scriua aq̄sta letra tocarā deu hores. **D**e aq̄st negar d̄ pere: q̄ fos tot en casa de cayfas algūs ho dien: altres q̄ tot en lo palau de anna: es la opinio comuna: q̄ en casa de anna comença la negacio primera: hī en casa de cayfas acaba les altres: hī pogue fer vingues cayfas a casa de anna: o anna anas ala sua: que prop se stauen: e ari aq̄stes cases lauozs d̄l hu o d̄l altre nomenar se podiē. **A**dira lo senyoz a pere quād les tres negaciōs acabaua: e ari com lo basilis mirāt mata al q̄ mira: lo senyoz al mort quāt lo mira resuscita. **A**lgūs doctors dien: q̄ no ab corporals vlls: mas ab la sua diuina potencia mira lo senyoz a pere: perq̄ stant pere en

lo patí de fora nol podia lo seyor ab los
 vlls corporals veure. **B**iu sāt leo papa:
 pogue lo senyor q̄ circubít del inich cō-
 sell dins staua: ab la sola diuítat mirar
 a pere: h̄i ab aquesta diuía vista lo seu te-
 meros aïo puerti en ploz de penitencia.
Biu sāt agosti: aq̄sta fon la diuína vi-
 sta: q̄l senyor gira a pere: q̄ feu p̄sent ala
 sua temerosa pensa: com negant lo tres
 vegades: mal li atēyia lo q̄ li hauia pro-
 mes en la cena: e cō era veritat lo negar:
 q̄ ell veritat infallible p̄ferizat li hauia.
Altres doctors opinē: quel senyor ab la
 humil misericorde vista dels seus corpo-
 rals vlls miras a pere: lo q̄l mirar d̄l sen-
 yor entrāt p̄ los vlls de pere: penetra les
 sues entramenes. q̄si dient: lo senyor en
 aq̄sta piadosa vista: pere h̄ō son les tués
 offertes: hon la feruor del teu aïo: hon
 es la amor quem mostraues: hon es lo
 cargre e la mort q̄ p̄ mí e ab mí p̄meties:
 recordas pere e tigue p̄sent la sua culpa:
 e feu principi ala sua penitēcia. **B**iu sāt
 crisostō: cosa algũa tāt lo peccat guareix
 e cura: cō del senyor p̄tinua memoria: p̄
 del peccat q̄na es la sua offesa: es mester
 q̄l senyor te mire: p̄q̄ en la sua misericor-
 dia la tua penitēcia comence: h̄i en ella
 materia acabe. scalfades d̄ aq̄st mirar les
 entramenes d̄ pere: en fōts d̄ lagremes
 totes regalarē. **E** axí diu lo sagrat euan-
 geli: q̄ exint de fora ploza amargues la-
 gremes: fugi de mig d̄ aq̄lls: en la com-
 panyia d̄ls q̄ls negāt lo senyor hauia co-
 mes la culpa. encara d̄ p̄sent vna couas
 mostra: la q̄l lo cant del gall se nomena:
 hon pere ab cor affligit e tribulat ploza
 ploz de contricio amarga. **A**q̄st primer
 ploz es amarch d̄ penitēcia. **L**o segō es
 dolç e suau de ja obtesa misericordia: en
 aq̄st loch h̄ō scampa tātes lagremes pe-
 re: entrel mōt d̄ syō e la ciutat: en recort

d̄ aq̄stes lagremes: sots inuocacio d̄ sāt
 pere: vna sgleya fō edificada. pres ē cō-
 fuetut tots lo tēps dela sua vida sant pe-
 re: q̄ d̄l primer cāt del gall en oño staua:
 ab plozs e sospirs en tā grā abundācia:
 q̄ a manera d̄ canals: en la sua cremada
 cara: hauia fet sēyal la calēta aygua de
 les sues decorrents lagremes: e p̄ço de
 p̄tinu hun sudari en lo si portaua: pa ex-
 ugar de aygua tā grā abundācia: la q̄l cō-
 tinua e abundāt deles fōts dels seus vlls
 corria: tāt p̄ la comesa culpa: cō p̄ la mā
 fuetut benigne: q̄l senyor mostrat li ha-
 uia: com lo mira ab la sua misericorde vi-
 sta. **B**iu sāt crisostō: plozaua pere no
 ja p̄ temor dela pena: mas p̄q̄ hauia fa-
 llit al senyor q̄ tāt amaua: h̄i que axí mi-
 sericorde en hauer lo mirat se mostraua
Cōsidera e aten o cristia: en q̄n loch pe-
 re ha comes la culpa: e fuig tot loch q̄ a
 peccar te cōuide. **B**iu sāt ambros: h̄ō
 nega lo senyor pere: no en la mōtanya:
 no en lo tēple: no en la casa: no en la bar-
 raca: no en la barca: mas en lo palau del
 grā bisbe: allil nega: h̄ō la veritat ligada
 staua: e falsa desligada. **B**iu sāt h̄iero-
 nim: pere en lo palau: ab los ministres
 se scalfa: lo palau significa star circubít
 de males cōpanyies: los ministres son
 los díables: lo foç es lo carnal desig:
 ab les q̄ls coses algu no pot plozar ses
 culpes. e ara pots apendre: quāt es grā
 mal en les cortz d̄ls senyors conuersar e
 viure: entra en la cort pere vna vegada:
 al foç del palau se scalfa: e dela amor
 d̄ son deu e mestre se refreda: pecca greu-
 ment en lo palau: ploza lo peccat greu-
 ment de fora. **L**os reys dins la ciutat:
 h̄i en la cort d̄ herodes la stela p̄deren:
 defora la cobrarē. h̄ixq̄ d̄oçhs pere dela
 casa: p̄que tingues loch sol e delliure pa-
 poder plozar e dolre: com era possible

De matines

XXIII

entre aquells iníchs plorar la sua culpa : donat exemple a nosaltres: hixquam de males cōpanyies: pa plorar nres culpes: dolias pere quād entrels iníchs se scalfaua: e les dolors del senyor cordialment plāyia: e per los vlls plorar no gosaua : p q̄ aquells claramēt no veheffen lo p̄trari del q̄ deya: semblāt a molts q̄ p vna vergonyosa temor se dexē de fer penitēcia. diu beda: quāt son dānosos dls mals ho mēs les cōpanyies. La hystoria de pere clarament ho mostra. Pere entrels apostols Jhesus fill de deu viu etern natural p̄fessa: en lo palau entrels celerats ministres: no solamēt fill d̄ deu lo nega: mas ab terribles iuramēts aduera que no co neix tal home: ētrels iníchs lo nega home: ētrels apostols deu lo atorça. E axi de p̄sent molts en los grās palaus a ies̄ neguē: e tard o nunq̄ tāt com hi stā se peniden. Diu sant bernit: molt es cosa perillofa: si algu vol fer penitēcia : q̄ entre les gēts de aq̄st mō puerse: los huns ab p̄suasiōs verinoses e mortals e exēples p̄tra los enemíchs te instē: los altres ab lagots e paraules vanes a vana gloria e supbia te puidē: los altres ab melodies e dolces veus als delits carnals te p̄uoquē. segueix dōchs a pere o cristia: q̄ a ies̄ p tu crucificat ab males obres negues. Conegue pere la sua culpa: dol se: penit se: vassen de fora: fuig lo p̄cili dels malignes: loch secret cerca : en loch secret amich d̄ lagremes amargamēt plora: p̄que pēsa q̄l sacrifici a deu plaent es lo sp̄it tribulat: e q̄l sēyor lo cor cōtrit: e humiliat nol mēysprea. Axí tu recorda la passio del teu sēyor dulcissim ensēps ab la tua culpa. hix del palau ab pere : e sobre tu amargamēt plora: q̄ aquell d̄l cel te mira: q̄ en lo palau mira a pere. Aprē o peccador lo camí d̄ penitēcia: has pec

cat sta segur: mes auāt no poques. Cōsidra la culpa: has temor d̄la eterna pena: comēcat a dolre dela eterna gl̄ia: q̄ peccāt has p̄duda: la q̄l p̄ la gr̄a merxies: pica e mol ētre aq̄stes dos moles la tua p̄sciēcia : e sia pa tu lo goig de aq̄st mon amargues lagremes : e such de amarch donzell lo teu cor abeure: hi que dos amargos tinga. la vna d̄ls te p̄ccats q̄ cōtra lo senyor has comesos. l'altra dela mort e passio q̄l senyor p tu ha soferta: e axi purgada la tua aia: sera per al sp̄it sant neta posada. Diu sant ambros: yo trobe e lig de pere la culpa: trobe com plora: lig les sues lagremes: altra satisfacciō no trobe: de hō clarament femostra. fon sufficiēt la sua cōtricio ab la diuina gr̄a: p̄ ala culpa e ala pena. Diu sanct leo papa. De beauēturat apostol : beneytes forē les tuēs lagremes: q̄ pera lauar lo teu peccat: tiquerē virtut del sagrat baptisme. De aci podem apendre q̄ pot la p̄tricio esser tanta: q̄ satisfia tota la pena: Considera ab deuociō en la hystoria de pere: lo p̄ces de penitēcia. Primeramēt lo gall cāta: apres lo senyor lo mira. pere plorar comēca: e apres defora amargament plora. Axí deu esser en nosaltres diu sant gregori: lo gall canta quād lo s̄monador a penitēcia lo nostre cor despta: pero lo cant del gall noy basta: si lo senyor los vlls de pietat nōs gira: q̄l misfable peccador en les tenebres d̄l peccat asi mateix no mira: si la lum q̄ tot lo mō illumia algūa claror no li dona. comēcē los vlls d̄l peccador: d̄l cors o dela pēsa stillar lagremes: quād la cintilla dela p̄sciēcia se començā en flames encēdre. anam de fora quāt exint nos d̄ nosaltres : nos fem altres nouells homes dels q̄ erem. Diu beda: pere passada la nija nit comēca la penitēcia: e la

De matines

errada d'les tenebres pogue corregir ab la lum del dia: q̄ d'la redempció nra ja sa costaua: no es marauella q̄ lo cor d' pere ari tot regalas en lagremes: per temor: fret semblat a gel staua: po no pogue no regalar ala lum e calor d'la diuina vista: e ari no podia pere negat: en les tenebres del peccat romadre: lo ql̄ la resplador de la lum eterna mirat illuminaua. **D**e excellentis diu sant ancelm: senyor son los teus vlls: q̄ ari lo cor fret en la tua amor engenē hi scalfē: hi scalfant lo illuminē: que la creatura puga mirar e veure la error e culpa sua: e lo seu creador q̄ la illumina. **D**e piadosos vlls quat prest lo cor gelat regalē: hi en aygua de cōtricio lo puerteixen. **D**iu sanct crisostō: mira ab quat benignes vlls: e quat misericordes: e d' quata efficacia mira iesus a pere: ha uent lo negat tres vegades. **D**e mirar d' virtut poderosa: q̄ ari p̄optament feu plorar aq̄ll: qui lauors lo negaua: e fortment juraua que nol coneria. **D**e placia a tu diu sant ancelm bō iesus: q̄ls teus dolços vlls: miren ami: q̄ tates vegades ala veu dela rebelle fuente carn mia: ab affectiōs e males obres he negat a tu: p̄ mi crucificat mon deu senyor e mestre. **D**e oralmēt la primera seruēta: q̄ feu negar a pere: auaricia significa. La segōa carnal ocupiscencia. Los fuentis signifi quen los demōis. Aq̄sts tres enemichs de otinu nos cōbaten: e q̄ neguem a iesus tostēps treballē. La primera fuēta auaricia: huy en casa de molts senyors e p̄nceps te la porta: e p̄ ella tots entren. **D**iu Salamo en los puerbis: lo donatiu de aq̄ll q̄ vol entrar exampla la entrada: e fa gran loch e spay dauāt los p̄nceps. e p̄ço es grandolor q̄ foragitada la caritat dela casa dels p̄lats e bisbes: la fuēta auaricia te la porta: e p̄ als q̄ ētrar vo

len es senyora: q̄ certa cosa es: q̄ hō cupiditat entra: caritat sen va defora: es lo veri de caritat la miserable auaricia. **P**ere q̄ es interptat coneixēt: pot esser entef qualseuol clergue: q̄ vēcut d' auaricia lo senyor nega: po no dera la cort ni hix d' fora ari com pere: e p̄ço en aquest mon amargamēt no ploza: p̄que en lo infern eternamēt ploze. **A**solts documēts aq̄st artidens p̄senta. Lo primer q̄ deu esser tal lo p̄lat d'la sgleya: q̄ senta compassio dela miseria deles sues ouelles: car p̄ço p̄mes lo misericordios senyor lo seu general vicari ari p̄fundament caure. **D**iu sant crisostō: no fon als angels la potestat sacerdotal comesa: q̄ ells q̄ peccar no podē: p̄sumint d'la sua innocēcia sēs misericordia iutjassen: mas fon donada a home q̄ peccāt e cabēt ringues: e ap̄regues expiencia dela fragilitat humana: e ari als peccadors se p̄sentas benigne. Lo segon documēt es: q̄ algu nos deu eleuar ni p̄sumir d'la sua propia virtut e força. **D**iu sant leo papa: p̄mes lo senyor caygues pere: p̄q̄ en lo p̄ncep dela sgleya se miras clar lo remey de penitencia: e no gosas algu p̄fiant d' virtut ppia alguna cosa p̄metre: cō aq̄ll p̄ncep d'ls apostols p̄fiāt de si: no pogue atēyer: lo q̄ ab tāt feruēt amor p̄mes hauia. **D**iu sant crisostō: scriuirē los euangelistes lo negar de pere: mostrāt nos quat es grā mal en simateix tenir p̄fiança. **D**iu sant ambros: aq̄stes coses son scrites p̄que ap̄rengam q̄ algu de si no p̄fie: car si pere caygue: p̄que dix: yo no caure encara q̄ls altres cayguē: dōchs si pere caygue q̄ es algū altre q̄ de si p̄sumir puga. **D**ix dauid: en la mia força yo no sere mogut eternamēt: hi en laltre vers: quant li pogue noure aq̄sta iactācia manifestamēt ho p̄fessa diēt: has girat de mi la tua ca

De matines.

XXV

ra: e yo so fet molt tozbat. Lo terç document es: que lo cristià en lo principi als peccats fortment cōtrafeste: que axi com hauem vist en lo negar de pere: lo peccat en si tostamps augmenta: hi en altre peyor nos derroca. Lo quart documēt es que si per fragilitat peccam alguna vegada: quens guardem de perseverar en nra culpa. a pere lo empes a peccar vna seruenta: apres hi fozen dos: vna seruenta hi hun home: y apres molts altres lo empengueren. Lo quint documēt es: q̄ algun peccador per molt que sien greus les seues culpes: nos desespera: ploze axi com ploza pere: e ab lagremes les taqs dela sua consciencia laue. En aquest article lo remey de penitencia claramēt se mostra: hi dels peccats per grans que si en d̄ venia no perdre la sperança: que al gū peccat no es mes gren en lo diuinal conspecte: que desesperar dela sua misericordia: lo q̄l peccat de si es irremisible pere apres d̄ tā grā peccat d̄ parais tingue la porta: e ab les claus del cel en la ma: la santa sgleyal representa. Lo sisen document es: que p̄sem que qualseuol qui mortalment pecca: lo senyor nega: e molt mes aquells miserables: que a fetilles malefics: sortilegis: e coses prohibites recorren: neguen hi reneguen lo senyor: hi lo diable per senyor atorquen: e adoren: que si publicament en ses fetilles e sortilegis nou pronūcien: pero aquells qui primer ab los diables ho trobaren: fermaren per ells tals pactes: hi per tots los qui apres tals actes farien. nols mira lo senyor: ans los gira la cara: perque ab los diables: ab los quals han fet ses lligues: en les penes d̄ infern eternament penen. Per conformar se al present article: lo cristià considere: quel senyor ab vlls d̄ pietat lo mira: y en sem

blants paraules lo suplique. Jhesus qui has sofert q̄ pere princep dels apostols: te haja negat tres vegades: e mirant lo ab los teus vlls misericordes: li has fet plozar amargamēt la sua culpa: miram yot suplique: ab los vlls dela tua clemēcia: fes me gracia: que en paraules: hi obres: yo nunca a tu negue: e dignament los meus peccats ploze. Beliberraren los princeps dela sinagoga e grās sacerdots que hun poch dormissen: e reposassen: p̄que no era tēps fins al mati: que a pilat presentar lo poguessen: e manaren a iesus posar dins hun carçre: del qual encaras mostren vestigis: hi encara se mostra part de vna columna de pedra: ala qual lo ligaren: hi dexaren cavallers e ministres: que fins al mati lo guardauen. passa sens dormir aquesta gent iniqua tota la nit: scarnint: vituperant: blasphemant e malaynt lo senyor: hi entre les altres injurias li deyen: pensaves tu que mes saui e mes prudent series quels princeps nostres: mes sanct e milloz quel fariseus dignes: mes sabēt en la ley quels grans doctors e sauis: aras mostra la tua follia: aras mostra com ēganaues los pobles: ara stas axi cōmexeixē tes obres: q̄ tāost de mati p̄ros d̄merits morras en creua mort crudelissima. Aquestes e altres leges abominables paraules. Bui sanct ancelm: Aquesta vil iniqua gent li deya: homēs sens vergonya: pessims asoldadats: dānats miserables: e pot esser encara les mans hi posassen. Considera tu: o deuot cristià: e mira lo teu senyor circuhit de tants opprobris: affligit d̄ tantes penes: los vlls baixos sens respondre: ab maior paciencia de qualseuol altre: que molt fos culpable: acostat a ell als seus peus te lāga: plany sospira e lamēta: e lo

BIB

De hora

teu cor p dolor scdate: dignes li si plors e sospirs paraules te comporten. **D** piados senyor: perque vols comprar tan cara la redempció nostra: anem nos ne mon deu e senyor: anem que encert mes que tota natura humana val la tua vida. **D** liberalitat prodiga: que lo mes p lo que menys val se done. **D** paciència inestimable: que tu deu: tu creador: tu senyor que les tues imatges: les tues semblances: les tues creatures: los te? vassalls: axi mal te contracten: muyra yo senyor ab tu: o sens tu: perque tu sies deliure: que tan gran es la dolor: que dela tua: lo meu cor turmenta: que no puch sentir maior torment: si tu no morint me dexes de rembre: del que sentir sperere: si per mi: tu qui est vida: te dexes de viure. Pero senyor per obedir lo que tu manes: sia feta la voluntat tua: aquesta senyor es la hora e potestat deles tenebres: la qual no seria si tu senyor nou volies. **A**pres de aquestes doloroses paraules leuat de peus dient: mo deu e senyor pui no vols que per tu muyra: reposa hun poch lo teu cap sobre lo meu muscle: e axi fins al mati de la sua companyia not parteirques.

Oracio.

Senyor iesus qui a hora de matines dauat an na te dona buffet hun seu ministre: e a tu plague per metre: que ligat a casa de cayfas te portassen: hon tota la nit ab molt obris: dolors e penes te penaren: atorga a mi peccador gracia: que sia alegre e content soferir per gloria del teu nom semblants colps: dans e injuries: per quem faces mereixer los goigs d'la eterna gloria: e ab aquells vlls dela tua pietat ab

los quals lauors mirist a pere: a mi peccador moltes vegades mira: qui souint a tu he negat ab praues cogitacions: ab paraules: obres e negligencies. **B**ira donchs senyor vers mi los teus vlls misericordes: perque mos defaults conerexer puga: e conerent penedir me: e penedit mererexer dauat tu gracia e misericordia. Amen.

De hora prima. Ca. III

A hora de prima ab adolorada e plorosa pesa psidra: com tantost de mati comegat lo dia: q pera ells molt tardaua. **D**auat cayfas se ajustare tots los princeps dela sinagoga qui en dignitat e reuerencia precellie: los vells e ancians qui eren jutges ordinaris: e los doctors dela ley qui als pobles prycauen: tots se ajustaren en aquell impia dos concili: com Jhesus a mort liurar poguessen: e axi trameteren als saigs cavallers e ministres: que trabet Jhesus del carcere: dauant ells ligat vinga. **D**aia cristiana eleuat en preplacio deuota: al teu seyor acopaya: q p tu ala mort acamia. **C**osidera aqlls celerats ql porten: quines paraules li dien: iesus de nazareth gran profeta: hon son les tues prophecies: com no has sabut adeuinar los mals que per tos peccats e demerits te seguiren: vine axi com stas desenyit: scabellonat: scupit: sutzeu e dejecte: que poca sera ta vida: Cayfas gran sacerdot: e tots los princeps dela sinagoga te speren: e tots en lo consell decreten: que tantost a pilat te liure: que clauat en la creu: com a malfactor ladre celerat: huy en aquest dia muyres. **D**tu deuot cristia: que en lo precedent ca

pitol : ab ell en lo carge staues:hoínt tã cruels parau les e mirant:que les mans li strenyen : e mes fort lo liguen:que fara la tua anima:que fara lo teu cor:qn coltell de dolor traueffara les tues ètramenes:o com seguiras lo teu senyor dient. **S**enyor meu.o mestre bo.o bon dat de tot bona.o vida mia.o goig meu.o alegria mia:e ara mort mia:ffor mia dolor mia:pena mia:jat porten perque ala mort te liuren:que fare yo miserable: si ab tu matar nom volen:com poze viure. **A**dirant morir la vida : aquin so despertaran los teus amichs e derebles:ire a morir ab tu:puij no es possible que sens tu qui es vida mia virca: ire primer ans que muyra : e effer nuncio de mort ala tua verge mare seyoza mia benignissima : que vinga e ab tu muyra:perque la vida sens tu:mes que mort li sera dolorosa. **A**xil portarẽ los inichs ministres : com anyell mansuet qui es portat al sacrifici : e axi ligat e afligit en mig del consell lo presenten : tots lo miren : tots lo insulten : tots lo blasphemien : tots lo vituperen. **C**onsidera diu sanct agosti. quand la sua sanch sedeja uen : que fatigats dela passada nit:grã mati ab quina instancia treballẽ de cruel mort executar li sentencia : e axi dos vegades:contra iesus en casa de Cayfas lo consell ajustaren:e apres de mati començant lo dia. **D**iu sanct crisostom per quels testimonis que en la nit testificat hauien : no bastauen : que dauant pilat condemnar lo puguen:ara d' mati mes auant se consellen:com digne de mort a pilat lo presenten:e perço cautelosament lo enterrogen dient:digues nos si tu es rey crist. **D**iu beda. veritat no desigẽ:mas calũnia li aparellen:que si effer rey confessa : vsurpant se contra

lo emperador la dignitat regia : com a digne de mort a pilat sens altre discurs lo liuren. **R**espon iesus:si yo dich queu so nom creureu : axi com james no haueu volgut creure ales mies paraules : ni obres:e sius enterroque : nom respondreu : axi com nom respongues quand vos enterroguí:com era fill de dauid lo rey messies:nim dexareu: encara que be conereu : que so innocèt de culpa. **P**ero de aquesta hora auant:que es lo temps dela mia passio:resurrectio e ascensio:sera lo fill dl home:sient ala dreta part de la virtut de deu.que vold dir:en los mes excellents bens del pare : segons la humanitat:hi en egual del pare:segons la diuinitat:e dir fill dl home:que en quãt fill d' deu:to temps fon:es:e sera egual al pare. quasi digues:sera regnant en vida eterna:e virtut diuia. **Y**o qui ara axi miserable e dejecte dauant vosaltres me presente. diu Theofil : axi com fils digues:ja de açiauant no es temps pera vosaltres de sermons:ni doctrina:mas de iubi e pena:quãd veureu lo fill dl home sient en la iudicial cadira:lauors respoungueren tots e diguerẽ:dõchs tu est fill d' deu:respos iesus:vosaltres ho dieu:q̄ yo so. q̄si digues:yo nou atorgue:ni u negue:mas vosaltres ho dieu:encara q̄ nou cregau:e axi la vostra sentencia vos condemna. **D**iu beda. **A**xi temprã la sua resposta : que dient veritat : loch a calumnia no dona : mes ama : com es fill de deu : quels seus miracles ho prouen:que no dir ho en paraules : per no donar los occasio:que del seu parlar lo condemnen:e axi mes pequen. **S**timarẽ los celerats jutges blaffemia la sua resposta : e digueren : pera que desijam testimonis : pera prouar que ell crist e fill de deu se nomene : a nosaltres ho re

De bora

spou : a nosaltres hō diu : hōim hō nos
altres. Aquestes dos coses mes greus
ponderauen : la vna contra deu ; la al
tra contra lo imperi : e la vna : e la altra
eren veritat infallible : que iesus deu hī
hōme era : e segons la diuinitat era deu
etern fill de deu : segons la humanitat
era rey natural de judea : fill de maria
verge reyna per recta linea : aquí lo re
gne pertanyia . **D** insensats diu sant cri
stostom. Com vos ha cegat la malicia :
hauet hōit dela sua boca la diuina reue
rencia : per la qual deu esser adorat : no
blaffemia : que mereixca esser crucificat :
e arius condemnau : liurant a mort a
quell : qui ab testimoni de vostres pa
raules : e deles sues admirables obres :
esser deu clarament demostra . Porta
ren donchs a iesus apres de molts op
probris : de casa de cayfas gran sacer
dōt : a casa de pilat president per cessar
en iudea : al qual lo iubi en causa d' s'ach
pertanyia : perquè a ell hō imputassen
si mal iurtjaua : hī ells en sguard del po
ble : immunes de culpa se mostrassen .
Portaren lo les mans ligades : ab cade
na en lo coll : faciat de injurries : la qual
apres en ierusalem als peregrins se mo
straua : qui ab gran deuocio posant las
en lo coll : en gran reuerencia la adora
uen. **C**onsidera ab quant menyspreu :
ab quin aualot : ab quines clamors e
veus : per mig dela ciutat lo porten : ala
mort lo acompanyen : hī ab grās crits :
hī vituperis li dien : vine celerat encan
tador : enganador del poble : ara en breu
hauran si los teus malefics . o en tot hī
per tot terrible impiadosa malicia : que
mitigar nola pogueren tants oppro
bris : dans e injurries : en hōme axi man
suet humil e benigne : ans ab crueldat
indomable al iutge : fora dela ley ido

latre : del iust ofiren la vida . **E** mirant
iudes que lo inich consell d'ls princeps
dela sinagoga : a iesus condemnat ha
uia : portat per penitencia : pero infru
ctuosa : porque era sens speranza : tor
na los trenta diners de argent als prin
ceps dela sinagoga : los quals en preu
del a tracio prelos hauia . Pensa encara
aquest sobre tots los del mon celerat
abominable : que tornant lo preu : e ato
gant la culpa : poguera dels inichs sa
cerdots amansar la malicia : porque de
Jesus reuocassen la sentencia : hī que ab
ab aquell mateix preu : per lo qual iesus
venut hauia : deles mans dells : iesus
pogues cobrar e rembre . **B**on tenim ex
emple : que molts poden mal consellar
lo prohibine que apres ab tot ques peni
den : no poden del mal que li han conse
llat retraurel . **E** considera o cristia : q̄ si
iudes tan celerat : restituí la pecunia
mal adquirita : compossebeix lo vsurer la
vsura : e lo ecclesiastic hō benifet ab si
monia : hī cascu la pecunia : o qualse
uol cosa : que no sia sua . **E**s de creure :
que pronunciada contra iesus la senten
cia : aquells qui en lo decret dela sua
mort principals se trobaren : com a zela
dors dela ley al temple vengueren : e la
uors vench a ells lo penident traydor :
portat per infructuosa penitencia : la q̄l
era vna angustiant tristicia : qui per la
enormitat dē tan leig crim lo turmenta
ua : e no pogue en ell lauar la culpa : per
que desespera dela diuina misericordia .
torna la pecunia dient : peccat he liu
rant la sanch iusta . no valgue aq̄sta p̄fes
sio a iudes : p̄q̄ li fallia d' venia e salut spe
rāca . diu sāt crisostō : mira p̄ totes parts
dela innocencia de iesus veritat replan
dent e clara : lo celerat traydor qui la tra
hī : contra si mateix testifica : e clou e tā

de prima.

XXVII

ca la boca de aquels qui a iesus accu-
sen e p'danen: p'que de tãta malicia algũa
scusa no tinguẽ. respos aqll inich collegi
dels sacerdots e bisbes: e p' scarn li dien.
Bel teu peccat a nosaltres no toca: vegef
ho tu: e jutja la tua causa: que gẽs nõ te
nim cura ni aña. Desuergoyada e cega
resposta: hã cõprat la sanch d'l iust: hi sti
mẽ esser q'tis de culpa: hi en lo venedoz
tot lo peccat trãsportẽ: hi no en ells: q' p'
ala mort dell iudes lo compraren. Siu
sant crisostõ. ells celerats nefãdissims a
iudes accusẽ: q's penedia del mateix pec-
cat: q' ells nos peniden: ans donauen la
mort aqll q' per matar lo de iudes com-
prat hauien: ala hora q'l venedoz testifi-
caua: q' la sãch q' ells li haviẽ comprada
era iusta. Adirãt iudes q' ari scarnit mal
lo acollie: derrocas d' p'eitẽcia en d'sepe-
rada pena: e lãgãt la pecunia en lo tẽple:
don la hãvia rebuda: anassen d'esperat
dela diuina misericordia. e ari com diu
Aristotil: q'l mal en si porta: q' tot lo mõ
lo auozreica: e p'co los homes en strem
mals: p'q' d' si fugir puguẽ: ells mateix se
matẽ. ari lo miserable iudes tenit en oy-
la sua puerfa vida: ab hun laç en lo coll
se penja d' hũ arbre: mes que a simateix
ama los diners q'l haviẽ fet p'dre: los di-
ners dona al tẽple: e la sua aña e coz al di-
able. ari cõ fan molts auars mesq'ns mi-
serables: q' les mal acq'sites pecunies a-
les s'gleyes en sõ testamẽt dexẽ: e les sues
aïes als inferns deualen. Prenem dos
documẽts d' aqst p'jar de iudes. Lo pri-
mer q' la auaricia es hũ laç d'l d'moni: ab
lo q'l los mesq'ns auars se penjẽ. Lo segõ
q' la aspredat del jutge es occasio als pe-
nidets ques d'esperẽ. als sacerdots iu-
des la pecunia torna: e penedint lo pec-
cat p'fessa: ells celerats durament li re-
sponen: dient quens fa a nosaltres: ve-

ges ho tu: e ari al laç dela forza lenuiẽ.
Sõ tres rahõs: p' les q'ls ell traydor en
tal mort deuia finir la vida. La primera
p'que moztint en layre se mostras amich
d'ls diables: q' en layre habitẽ: e fins al
iubí final p' carçre tenẽ. La segõa q' p'uir
parlãt hãvia fet lo nefandissim pacte: lo
streyer d'la gola fos la mort sua: p'q' fos-
sen punids aquelles parts: ab les q'ls ha-
uia fermat la nefãdissima v'eda: q' per les
parts q' algu pecca: en aq'les moltes ve-
gades soste la pena. Terçamẽt perq' p'e-
jat en layre se mostras auozrit del cel: e
dela terra: aqll q' no sabe ab la sãch que
hãvia venuda lauar la culpa: q' p' hauer
la venuda: lo damnaua. Cruel e dura
dels iube' la malicia: no la pogue amo-
llir la p'fessio de iudes: ni la restitucio de
la pecunia: ni veurel penjat en layre: rõ-
put p' lo costat: les entramenes sobre la
terra scãpades. Increduls pl'es d' ma-
licia: no hã cregut al traydor p'fessant: e
penedint: e lo preu dela sãch restituhit:
e finalment a simateix matant. Penjas
dõchs iudes: hi rõp'et lo dogal sclata p'
lo costat squerre: y en la terra forẽ les su-
es entramenes scãpades: p' q' la dãnada
aia no hixq's per aq'lla boca: q' haviẽ to-
cat de ies' los sagratissims labis. e fõ co-
sa digna: q' aq'les scures tenebroses en-
tramenes q' tã nefãdissima tracio haviẽ
amagada: manifestament sobre la terra
se mostrassen: e la sua gola q' vberta ala
veu del traymẽt hãvia donat libert pas-
satge: ab lo dogal fos ari streta: q' ala ne-
q'ssima aia no li donas carrera: car dispõ
la diuina sapiẽcia: q' moltes vegades la q'
litat dela pena: declara la malicia dela
culpa. Maleyt iudes q' per lo camí d'
sperança no tornes ala font de misericor-
dia. Siu sanct hieronym: que mes of-
fene iudes lo senyor en la forza quand

BIB iij

De hora

se penjaua: q̄ en lozt quād besant lo liura
ua. **D**iu sant leo papa. o iudes celerat e
malauēturat mes q̄ tots los homēs: lo
q̄l la penitēcia nol porta a misericordia:
mas d̄espacio lo porta ala forza: q̄l teu
peccat fōs acabat sperar deuies: fins q̄ la
sāch d̄l iust q̄ h̄auias venuda: p̄ los pec-
cadors fōs scāpada: ab la q̄l si tu volies:
podies dela tua aia leuar les taqs: be co-
mēçaues: lo peccat conexies: e dell te pe-
nedies: claramēt lo p̄fessaues: a cruels
metges manifestist les nafres: dels q̄ls
ells nafrats: ni a tu: ni a ells guarir vol-
guerē: e ala fi fō pijor la culpa dela tua
desesperada penitēcia: q̄ no lo peccat: p̄
lo q̄l p̄reguist tal penitēcia: respōguerē
los sacerdots e bisbes a iudes: quād lan-
ça la pecunia en lo temple: q̄ no era lícit
tals diners fossen posats en lo corbanā:
q̄ era la caixa h̄o tācauē los tresor: q̄ per
als ornamēts d̄l tēple f̄uie: la q̄l pecunia
quāt a iudes la donarē: de aq̄lla caixa la
h̄auiē p̄sa. deyē q̄ preu de sanch era: e re-
celauen quels sāgrats armaris nols fes
polut aq̄lla sanguinosa pecunia. **D**iu
sant hieronym. es la p̄sciēcia de aq̄sts ce-
leratissims e de tots los altres ypocrite
aq̄ll garbell: q̄ los mosq̄ts atura: h̄i als
camells dona ampla carrera: si la pecu-
nia preu de sanch acceptar no volie: p̄q̄
en aq̄lla hora scāpauen aq̄lla sanch: que
ab la mateixa pecunia cōprat h̄auiē: e
axí ells primer en la seca d̄la sua malícia
pa preu de sanch lauiē batuda. **D**iu s̄act
agosti. **D**olla e iniq̄ simulacio de s̄acte
dat fingida: lo preu d̄la sanch en les ca-
res del temple tancar no gosen: e la s̄ach
ab gr̄a affectio tanquē dins los armaris
polut dela sua diabolica p̄sciēcia. **T**in-
guerē entre si p̄sell los celerats p̄iceps
dela sinagoga: e de aquells diners hun
camp d̄hun oller cōprarē: perq̄ fōs als

peregrins sepultura: lo q̄l apres camp d̄
sanch lo nomenaren: e perq̄ era preu de
mort: en sepultures lo cōuertiren. aq̄st
camp cōprarē: no per acte de misericor-
dia: mas perq̄ de iesus fōs infamia: e si-
mulāt pietat a iniq̄tat ateniē: q̄ en lōch
temps: h̄i en lūys terres: la mort del q̄s
feya rey dels iube: les gēts hoissen: tra-
h̄it per h̄ū seu d̄ereble: p̄ enegrir la fama
del mestre: q̄ aq̄ll q̄ ab ell p̄uersaua: e bel
conexia: lo liura en mans dels q̄l sentē-
ciaren. **D**euallāt d̄l mōt de syō ala vall
de iosafat: prop natatoria filoe: d̄la vall
h̄ū tret de pedra: es aq̄st camp del pere-
grins sepultura. h̄o fon edificat hun mo-
nestir sots inuocacio d̄ tots los s̄acts ab
vna solēne s̄gleya. **D**e aq̄st cāp fō gr̄a fi-
gura: q̄ ab diners d̄ s̄ach cōprarē: p̄q̄ tin-
guessen los pegrins sepultura: significāt
q̄ iesus ab lo preu d̄la sua p̄ciosa sanch h̄a
cōprat p̄ nosaltres pegrins lo repos d̄la
eterna gl̄ia. **D**iu la glosa: gran secret e
misteri en la obra de iniq̄tat se amaga:
lo oller es deu: per la ma del qual sta fet
h̄ū verell en honore altre en mēyspreu:
de vna mateixa pasta. lo camp es tot lo
mō: q̄ p̄ preu dela sua sanch lo cōprē: p̄q̄
soterrē los q̄ moren al mō: h̄i en deu vi-
uen: soterrē si los pegrins: q̄ son los gē-
rils: venint ala santa fe catholica: soterrē
si los pegrins aq̄lls: q̄ en aq̄st mō po-
sada no tenē: mas pegrinen en aq̄sta ví-
da p̄ anar ala eterna gl̄ia. **E** tornant ala
tenor dela historia: p̄ tots los camins e
places de ierusalē: la remoz e fama cor-
ria: q̄ h̄auiē pres iesus d̄ nazareth lo gr̄a
profeta: e com a casa del president p̄ liu-
rar lo a mort lo portauē: tocaren aq̄stes
doloroses noues ales orelles dela trista
dolorosa verge mare: dela q̄l se deu creu-
re: que en sperit: h̄i en alta intelligencia
dela preso de son fill h̄auiā vist tot lo ne-

goci : ab ploz̄s gemechs e lamentaci
ons inestimables hix̄q̄ dela casa d̄ lazer
la verge seyoza : acōpāyada d̄ la magda
lena : e deles sues germanes : ab altres vi
dues honestes e matrones : seguit la via
e los carres : p̄ hō son fill portauē : seblāt
a v̄dadera morta anaua la dolorosa ma
re : demanāt e mirāt hon son fill pogue
ra veure : ab veus lamētables q̄ls leons
e tigr̄s a dolor poguerē moure : e les pe
dreyeres obrir e fendre : plozāt e sospirāt
e gemecāt deya : o vnigenit dolç fill meu
tot meu : q̄ en la terra no tens : ni has tē
gut pare : deu fill d̄ deu : q̄t ha gosat tra
hir e pēdre : hō est ania e vida mia : q̄ ha
pogut tāt q̄ls me⁹vlls not puguē veure :
prenguē ami : dexē a tu : e serā mēys cru
els p̄nent la mare : la q̄l si tu est pres : no
pot esser solta : o si a tu d̄xar no volē : prē
guen ami ab tu : vnes cordes nos liguē :
vnes p̄sons nos tanquen : vna mort nos
mate : puix vna amor nos liga : o anyell
māfuet sens macula : q̄t ha portat sēs la
ouella mare al cruel sacrifici : Tals e se
blāts paraules la trista dolorosa mare
lamētava : ab gest veu tristoz e p̄tinēça :
q̄ a tota natura humana : sino als inichs
q̄l matauē : mostrara plāyer : eriē per les
portes p̄ los carres e plaçes : p̄ acōpāyar
e a dolre la v̄ge mare trista : e tots plo
rāt plāyiē : hī plāyent deyē . Grā es la do
lor d̄ aq̄sta dolorada viuda : q̄ axi hā p̄ref
sō fill lo grā p̄feta : e p̄ liurar lo ala mort
dauāt lo p̄sident lo portē : arriba la trista
dolorosa ab aq̄sta plozosa cōpāyia : fins
a veure passar sō fill : com pres e ligat lo
portauē : cāsāt aflagit e mal tractat : cir
cubit d̄ gēt armada : e q̄nd lo portauē : ja
mes no cessauē d̄ multiplicar en ell aflagi
ciōs e penes : noy basta humana ni āgeli
ca lēgua d̄scriure tragedia ni lamētaciō
d̄ dolor tan dolorosa : quāt en aq̄st dolo

ros cami lo fill e la mare la hual altre se
mirarē . Tu o duot cristia al fill o ala ma
re acōpāya : grā crueldat seria : en tā grā
angustia a tō senyor : o ala sua verge ma
re desēparasses . Portarē dōchs iesus : e
a pilat p̄sident lo p̄senten : stimāt que ell
gentil incircūcis : prest cō a leo feroce lo
deuozaria . Straua pilat en lo p̄tozi : que
era hū palau hō lo p̄sident iutjaua : e te
nia la iudicial cadira : hī ells d̄ins lo pre
tozi no entrarē : p̄que no fossen contami
nats : e poguessen mējar los pans alifos
dela pasca : los q̄ls sino p̄sones mundes
no mējauē : o folla nefādissima santedat
simulada : puerfa manifesta ypocresia :
teniē recel d̄ esser fets immūdes : p̄ entrar
en la casa d̄ gentil hī strāy home : e no re
nien recel de instar p̄curar : e decretar la
mort a ies⁹ innocent home . Siu sāt ago
sti . o ceguedat impiadosa : o impietat ce
ga : stimē q̄ la casa strāya los fa immūdes :
e no la ppia malicia : temē esser cōtami
nats si entren en lo p̄tozi del strany jur
ge : e no recelē scāpar la sāch d̄ sō germa
sens culpa . Lō dōchs ies⁹ fos en lo p̄to
ri : volent pilat portar honoz ales obfua
ces iudaiques : hix̄q̄ a ells de fora : dema
nāt los d̄ q̄ accusē aq̄st home : q̄ axi ligat
guardat e mal tratat lo porten : circu
bit de tanta gent armada : demanals la
causa : seruāt les p̄suetuts romanes : les
q̄ls p̄demnar algu no acostumen : si pri
mer no hoen al qui accusen : e li donen
loch e temps ques puga defēdre . respō
guerē : si aq̄st non fos malfactor : q̄ la no
stra ley nol cōporta viure : nosaltres en
tals dies nol liurarem al decret dela tua
sentencia . quasi dient : som de tanta reli
gio equitat e iusticia : que deus creure
sens altre examen ala veritat de nostres
paraules : nosaltres empero ab gran di
ligencia hauem examinat d̄ aq̄st tota la

De bora

causa: lo q̄l hauem trobat de mort e cru
el mort digne: hauem pres sobre nosal
tres aq̄st negoci: solamēt resta: q̄ tu qui
rens poder lo manes executar als te⁷ mi
nistres. **D**inichs ēcegat̄s celerat̄issims
digne d̄ mort p̄dē nau aq̄ll: q̄ als morts
dela mort resuscita: e malfactor aq̄ll q̄
circubint les viles: ciuitats e castells de
iudea: ha guarit los malalts: resuscitat
los morts: lançat dels humans cosfos
los demonis: benificāt e sanāt tots los
quiu demanauē. cōpliē aq̄st celerats aq̄
lla p̄fecia q̄ scriu lo p̄feta: toznauen me
mal p̄ be. Pilat empo q̄si indignat d̄l q̄
ells respōniē: q̄ sabia en cert q̄ p̄ enueja a
el lo liurauē: dix los: p̄neu lo vosaltres: e
segōs la v̄ra ley siau ne iutges. q̄si dient:
si lo v̄re examē hi basta: bastey la v̄ra sen
tencia: q̄ yo no sere iutge d̄ mort ala vo
lūtāt v̄ra. ja phibia pilat en aq̄sta respo
sta: q̄ nol mataffen: p̄que ells de iutjar a
mort poder no teniē: e p̄ço respōguerē:
no tenim nosaltres poder de matar al
gu: q̄ no basta a tāt la licencia e facultat
n̄ra: ells empo lo matarē: puix feren q̄l
matas injustamēt: aq̄ll qui matar lo po
dia. ari fan aq̄lls q̄ ab frau e simulacio
mort: o q̄lseuol dan al phisime p̄curē. di
en encara de p̄sent los eccliastichs: a nos
altres no prany q̄ algu pugam leuar la
vida: hi ab cauteles a molts la mort cor
poral p̄curē: e p̄ mals exemples les ani
mes dls pobles matē. o podiē dir que a
ells no era licit en aq̄lls dies algu mataf
sen: p̄ la solēnitat d̄la grā festa. **D**iu sant
agosti. si es malfactor: p̄que no es licit
matar lo: si no es licit p̄ los solēnes di
es: p̄que cridau tan fort crucifical: cru
cifical: o si per maioz pena: e infamia sua
q̄ fos crucificat desijauē: e de tal manera
de mort deyen: q̄ no teniē licēcia: ab tot
q̄ en altra mort com a blaffemadoz: ari

có sant steue executar lo poguessē. hauia
lo senyor p̄fetizat q̄ per mans dels gen
tils en creu morria. **C**omēçarē donchs
aq̄lls inichs accusar lo en moltes coses
Deles q̄ls sant luch tres d̄stintes ne pō
sa: diēt: nosaltres hauem trobat aquest
ab falsa ley e doctrina: puertit lo nostre
poble: e vedant pagar lo tribut a cesar: e
vsurpāt la potestat regia. diu sant agosti
diēt ells: nosaltres hauem trobat: v̄itat
deyē: q̄ ells ho trobauē h̄iu fingiē: q̄ ies⁹
ab noua ley puertis lo poble: ans decla
rant la ley en lo cors h̄i en la aia los illu
miaua. pō ells mal la enteniē: e pijoz la
obrauen: ni a cesar pagar lo tribut veda
ua: q̄l dimarts passat: e pilat beu sabia:
hauia dit: donau a cesar lo q̄ es de cesar:
e donau a deu lo q̄ es de deu: y ell ab tot
que noy fos obligat: p̄que era verdader
rey de iudea: p̄que no fossen scādalizats
los q̄ plegauē: paga lo tribut p̄ ell e per
simon pere. **A**ccusen lo mes: q̄ ell diu q̄
es crist rey messies: veritat diu: pero no
es vengut p̄ regnar tēporalment en los
regnes dela terra: e ari tot sol fogi en la
montanya: quāt rey elegir lo volien. diu
sāt Agosti. **D**impietat maliciosa: o ma
licia impiadosa dels inichs sacerdots e
bisbes: que no solamēt de fals lo accu
sen: mas d̄ ari manifestes falsies: q̄ a ve
ritat algūa no puguē tenir semblança.
No cura pilat dela accusacio primera:
si la ley iudayca trencaua: era gētil e no
sen etremetia. **L**a segona accusacio ma
nifestamēt conegue esser falsa: hauēt re
lacio del q̄ iesus hauia respos: tres dies
passauen: e ari se atura en la accusacio
terça: que diēt se rey: p̄trastras al roma
imperi: lo q̄l no volia algu dels iuheus
prengues nom de real corona: p̄ leuar
los occasio d̄ esser rebelles. **E** p̄ço pilat
entra dins lo pretozi: p̄q̄ fora dels crits e

de prima.

tumulto dels sacerdots e poble: pogues ab iesus tot sol examinar aq̄sta causa: e aril enterroga. *Est tu rey dels iube?* q̄ si dient: es aço veritat quet imposen: q̄ vuller vsurpar lo regne de iudea: o q̄ sia veritat q̄ rey sies: si es rey p̄ dret natural li demana: q̄ be sabia q̄ nou era en effecte *Diu theofil: q̄ pilat quasi per hū scarn e mēyspreu lo enterroga: del crim q̄ li imposanē: diēt: a tu pobre mal vestit mendicāt: quet vols fer rey te accusen: respos iesus: tu dius ho aço d̄ tu mateix: o hā ho dit a tu altres de mi: q̄ si diēt: ariu sti mes tu: q̄ yō vulla fer rey: q̄ mires en la mia puerfācio e vida: com poch a voler esser rey sguarda: e p̄ço mira de q̄na rael les acusaciōs p̄tra mi p̄cebeiren: cō en mi no veges algū senyal del quem accusen: respos pilat: so yo iubeu: quasi diēt: be pots pensar que yo puix no so iubeu: les causes q̄ ells te imposen: yo no les cerque: nim entramet d̄les genalogies d̄ v̄re regne: puix veig q̄ la tua vida no la portes: en modo d̄ls q̄ regne desigen: la tua gent e los teus sacerdots: q̄ de mi te deuenē defendre: te han liurat ami cō a digne de mort p̄ quet crucifique: tu digues me q̄ has fet: respos ies̄: lo meu regne no es de aq̄st mon: q̄ si dient: la mia potestat p̄ la qual so rey: no te principi de causes mūdanes: ni de electio de poble: rey so no tal com ells me accusen: ni tu sospites: po d̄ molt maior excellēcia. lo tēporal regne he menyspreat: segons claramēt has pogut veure en mos actes e vida. *Diu sanct crisostō. Algūa cosa q̄ a rey sguarda no mostra: no te cauallers no capitans: no caualls: ni gēt darmes: no adfēbles: no carruatges: no oz argēt corones: ioyes: ni reals porpres: ans tot lo p̄trari de les coses q̄ls reys de aquest mō stimē: humil pobre mēdicant fretu**

rosa porta la vida: portāt ab si dotze peccadors humils mansuets e pobres: ab tot q̄ p̄ la sua diuinitat totes les creatures li sien subiectes: hī ēcara en quāt ho me es cap rey e senyor de natura angelica e humana: hī special rey de iudea: fill dela natural reyna: ala q̄l per recta linea lo regne ptanyia. tingue aq̄sta potestat en lo seu primer aduenimēt amagada: en lo q̄l no p̄ regnar: mas per fuir: soferir: e finalment morir en la creu venia donchs la veritat atorga: po temprā la resposta dient: q̄ no es de aq̄st mō lo seu regne: e ari ni als romās: ni als iube: cōtrafa: ni algū impediment ala senyoria dells porta: p̄que ells solamēt curauen del regne q̄ en aq̄st mon regna. q̄ si dient yo no empache en aq̄st mō la vostra senyoria: no hajau temor de mi: ni siau cruels p̄tra mi: veniu al meu celestial regne q̄ no es de aq̄st mon: al q̄l vos duide: ab obres doctrina e mirades: q̄ no son de pur home. *Jes̄ rey deu e senyor dix: no es de aq̄st mō lo meu regne: e molts prelats vicaris seus manifestamēt lo p̄trari diē: sino en paraules: po clarament en les obres: passant en riqueses e pōpes los temporals princeps. e diu mes ies̄: si de aq̄st mō fos lo meu regne: los ministres me ēcert p̄tra los mē enemichs batallariē: e ni los teus cauallers me poguerē ari facilmēt pēdre: e liurar als iubeus: ni los iube a tu: hō clarament se mostra: q̄ no es d̄ aq̄st mō lo meu regne. E p̄ço en cert te dich: q̄ lo meu regne no es de aci: es empo aci. *Diu sanct crisostom. ateny d̄l mō: hī d̄l cel tots los termes: e p̄ço no es de aci: q̄ tal potestat no li ve de electio terrena. *Diu theofil. no dix lo meu regne no es aci: mas no es d̄ aci: car regna en aq̄st mō: ari cō es placent ala magestat sua: e dispō: e ordena***

BB v

De bora

ala sua volūtat totes les creatures : po
 no li ve de aci dela terra:mas del cel ab
 ans dls setgles. **Di**u sant crisostō:quād
 diu:no es de aci lo meu regne:no priua
 lo mō dela sua puidencia:ní dla sua om
 nipotencia : pero mostra lo seu regne
 no esser tēporal ní corruptible:car de alt
 dls cels dualla:respos pilat:dōchs rey
 est tu:respos iesus tu dius:q̄ rey so yo .
 q̄si diēt:yo nou negue:niu aferme:mas
 dius ho tu:no afermāt:mas enterrogāt
 amí : ab aq̄lla paraula respos a pilat q̄
 haviā respost al gran bisbe:perq̄ ab vna
 mateixa sentēcia ab duys los p̄dāne:no
 volgue dir no so:perq̄ no digues falsia:
 ni volgue claramēt dir yo so:perq̄ no do
 nas loch a calūnia. tēp̄ra lo māsuet sen
 yor la resposta:q̄ diēt v̄itat: nol pogue
 sen notar de culpa. diu encara mes lo sē
 yor benigne:yo so nat e v̄egut en aquest
 mon prenēt carn humana:perq̄ ala veri
 tat faça testimoni:preycant:semblant e
 radicāt la veritat dels coses diuinals en
 les entranyes humanes:e axi qualse
 uol q̄ es d̄ veritat e veritat ama:hōu les
 mies paranles:e obint creu:e crehēt les
 posa en obra:hi en los tals yo spiritual
 mēt regne. dir lauors pilat. q̄na cosa es
 veritat:e no spera la resposta:y conerēt
 dels iube? la malicia:e de iesus la inno
 cencia cuytaua:perq̄ pogues dles mās
 dells fer lo delliure. o pogue esser :q̄ no
 mereixques pilat obir la resposta: q̄ dla
 veritat demanaua:perq̄ lo seu iubi en ve
 ritat tingue principí:e no fon en veritat
 lo seu terme. legim empo en lo euange
 li dels nazareus : hi encara sanct agosti
 ho afferma:q̄ lo senyor respos q̄ la veri
 tat era del cel:e no dela terra : e q̄ pilat
 nou hoi:q̄ hixque als iube?:q̄ ab grā tu
 multo grans ve? cridaue: que es veritat
 dmana:e no spera la resposta:es sēblant

la veritat en sguard d̄ molts q̄ a pilat sē
 blen:ala aygua beneyta:ala q̄l tots coz
 ren:e com lals donē:posen la ma dauāt
 la cara q̄ nols toq̄. axi molts veritat de
 manē:e quād la hōen:les ozelles tāquē:
 perq̄ als vicis q̄ ells amen p̄trasta.e ha
 uent dit pilat:q̄na cosa es veritat: hixq̄
 als princeps dela sinagoga altra vega
 da:perq̄ del senyor defenses la causa:di
 ent los:yo no trobe en aq̄st hōme causa:
 p̄ la q̄l de mort sia digne. **A**xi manifesta
 mēt se mostra:q̄ molt mes iustamēt so
 uint se pratica en la cort secular:q̄ en la
 eccliaistica. Los p̄iceps dels sacerdots
 iesus culpable de mort p̄dānen:lo q̄l pi
 lat iust e innocēt de culpa declara. **E**axi
 de p̄sent en moltes parts se pratica : q̄ls
 malfactors q̄ los seculars jutges en pe
 na de mort punirien : los eccliaistichs
 en gran scādel del poble lo defesen. **E**ndi
 rāt los sacerdots q̄ pilat p̄ la innocēcia
 de iesus parlaua:fallint los veritat d̄ iu
 sticia:a clamoses veus recorre:e cridāt
 dien:ha comogut e aualotat lo poble :
 preycāt per tot lo regne fins aci:comen
 çant a galilea. **Di**u beda. **A**q̄stes parau
 les e veus de accusacio:del accusat mo
 strē la innocēcia:e dels acusadors mo
 stren la iniq̄tat puerfa:no es crim preyc
 car e instrobir lo poble:mas vtut d̄ cari
 tat excelsa : q̄ pot dir aq̄ll aualote lo po
 ble: de q̄ la doctrina es pau:caritat mi
 sericordia humilitat e concordia. como
 gue ief? lo poble de comocio salutifera:
 preycāt los de veritat la carrera. dela q̄l
 comocio diu psalmista : has comogut
 la fra ehas la pturbada : sana les feses
 d̄ aq̄lla q̄ sta moguda. sfozauē donchs
 molt fort los inichs:e altes veus crits e
 clamors cridauen:perq̄ no solament en
 veritat:mas en semblāça de veritat defa
 llien. **C**ōsidera humilitat que acabada

de prima .

ment p̄siderar nos dera de iesus rey jutge e senyor de totes les creatures : q̄ vol gue esser subiecte al jutge de iudea : esset ell rey verdader p̄ linea natural dela terra e ciutat hon lo jutjauē : e dels pobles quil accusauē . De aquest article deuem apēdre . q̄ aq̄lls d̄ fals lo senyor accusē : q̄ ala scriptura sacra alḡna falsa imposen : e de iesus : no segōs la veritat d̄ls s̄ats articles alguna cosa opinen . hi altres d̄ fals lo senyor accusen : q̄ los seŷ peccats en n̄re senyor deu los tornē : diēt que yo peccas deu jau sabia : ja so nat en tal planeta : semblāt de aq̄st fō lo miserable adā ara sant glorios : qui lo seu peccat torna sobre la muller : q̄ n̄re senyor li hauia donada : diēt la dona quem has donat : me ha fet p̄sent del fruyt . q̄si dir volia : perq̄ lam donaues . Miserable cristia : perq̄ d̄l teu peccat al teu creador accuses : qui ha fet lo cel : e les stelles e planetes que a tu apfitē : e a loar e benehir lo teu creador te p̄uidē : no q̄ a peccar te forcen . hat donat fr̄ach arbitre ab m̄ltiplicades gracies : perq̄ obedint als seus manaments sobre les stelles eternamēt repoes . Per p̄formar se al p̄sent article : p̄sidere lo cristia : com aq̄ll q̄ es veritat eterna : ha volgut esser accusat de falsos testimonis : p̄ q̄ p̄fermas a nosaltres en la veritat sua . Jesus q̄ dauāt pilat has volgut q̄ molts falsos testimōis te accusassen : mostram fugir humilmēt te supliq̄ : los engans e falsies d̄ls inichs homēs : e q̄ ab bones obres p̄fesse la sancta fe cristiana . E cō pilat hagues hoit q̄ iesus era de galilea : e dela potestat de herodes : q̄ ab tot q̄ iesus no fos nat en galilea : po aqui stigue fins q̄ puja al baptisme : stima pilat que tenia camí d̄ poder lo fer delliure : e trames lo a herodes q̄ era p̄sident en galilea : lo q̄ll lauors per la solēnitat dela pasca en hic

rusalem se trobava : q̄ era nat iubeu : p̄ son pare lo gran herodes : q̄ p̄ amor d̄ sō muller q̄ era iuhia se circūci : e passa ala ley iudaica . Volēt dōchs pilat d̄lliurar a iesus : fēt honor a herodes : trames li home : q̄ essent d̄la sua iurisdicció delliurar podia : puix ell pilat ho apbaua : qui era p̄sident sobre tot lo regne . E dō podem pēdre exeēple : q̄ algu no pose la fals en les messes q̄ no son sues : encara q̄ de sō enemich sien . creya pilat q̄ herodes de bon cor d̄lliuraria home d̄la iurisdicció sua : maior mēt innocēt de culpa : hi ell pilat seria delliure de hauer a sentēciar home iust e benigne : d̄l q̄ll sabia q̄ p̄ enueja loy liurauē . Corria molt poble quād lo portauen : e p̄seguint lo seguiē fins ala casa de herodes . Adolorada senyora n̄ra v̄ge mare trista : ab q̄na dolor tō fill vni genit en tanta pressa seguies : quit sostenia : quit ajudaua : o quina tragedia de dolor p̄sentel : a tots aquels q̄ a tu e ton fill amen : les entramenes nos squices : e de lagrenes los pits nos abeures : ab tu anam mare dolorosa : a tu acōpāyam a tu seguim : hi ab tu : e p̄ tu : ensemps ab tō fill volem q̄ n̄ra vida m̄myra . Molt se alegra herodes quād a iesus li p̄sentarē q̄ de molt tēps lo desijaua veure : p̄que grans coses hauia hoïdes : dela sua doctrina e miracles : hi speraua d̄ ell alḡna cosa merauellosa veure : hi dela sua boca hoïr alḡna excellent paraula . Enterro gal dōchs herodes en moltes e diuerses pararaules : no axi cō a home studios i q̄ vol apendre : mas cō a curios q̄ no p̄ utilitat : coses noues vol hoïr e veure . Jesus empo no li respos : ni dauāt ell feu alḡn miracle : p̄que la incredulitat de herodes no merexia hoïr : ni veure diuinals misteris . e lo senyor declinava iactācia e no volia : d̄la sua passio empachar lo effecte

De hora

Diu la glosa. p̄ q̄ herodes stimaua que ieh̄ era nigromàtic̄: se rete indigne d̄ls seus miracles e doctria. **D**e aci podem apèdre: q̄ ari cō ell dauāt herodes incestuos e homicida: no volgue: ni parlar: ni obrar algūa cosa: ari nosaltres dauāt los semblats no abādonem la sua santa scriptura: e q̄ deuem callar: quād los quēs hoen: nōs volen hoir p̄ simenar la vida: mas p̄ loar n̄ra sciēcia: e permet la diuina sapiēcia: q̄ quād ari p̄ycam la diuina paraula: perq̄ los hoints nos loē: ni ells dexē dels peccats la culpa: e nosaltres ne guanyem vna q̄ no teniem: es senyal q̄ls homēs poch apfitē: quād loant tostēps lo q̄ hoen: nunq̄ segueirē lo q̄ loen. **J**eh̄ qui has volgut en moltes paraules per scarn esser enterrogat d̄ herodes: hi no volguist a deguna paraula respōdre: fes me gr̄a yot supliq̄: q̄ paciētmēt q̄lseuol paraula d̄ scarn: p̄ amor tua hoint yo cōporte: e ari callāt de mi tota iactācia lānge. **S**tauen los celerats inichs obstinats en sa pertiācia: accusār ieh̄s dauāt herodes. **E** callen los euangelistes les coses de q̄l accusauen. pero es de creure: q̄ de aq̄lls tres crims q̄ dauant pilat li imposauē: e senyaladamēt dela comocio del poble: comēçant a galilea: q̄ era sots lo regimēt de herodes: per ques mogues p̄tra ell: q̄ en la sua iurisdic̄tio li aualotas lo poble **C**alla lo sēyo: e no respos cosa alguna: car tan manifestes falsies diu sāt **A**gosti: no erē dignes de resposta. **E** donāt nos exemple de paciēcia: cōplia aq̄lla p̄fecia d̄ ysaiēs **C**allara ari com lo anyell en mans del q̄l squila. **E** a nosaltres mostra: q̄ no entot loch: ni en tot tēps: ni a tots deu ess̄ la verirat p̄ycada: ans moltes vegades lo callar es cosa diuina. **J**eh̄s q̄ cōstituh̄it dauāt herodes: no volguist repellir

les falses culpes: fes me gr̄a: q̄ les injuries la virtut d̄ paciēcia nom façē perdre: hi q̄ls teus sagrats misteris als idignes yo nols māifeste. **A**dirāt herodes q̄ ieh̄ algū senyal no obraua: ni algūa paraula responia: ni p̄tra aq̄lls quil accusauen nos defēsaua: stima que era home lech̄: idiota foll demēt sens algūa prudēcia. e ari ell e tota la sua cort lo mensprearē: perq̄ tots fossen participats en vna mateira culpa. **D**e p̄sent los sancts e bons cristiāns qui a ieh̄ segueirē: son reputats homēs demēts: folls ignorats e besties. molts a ieh̄s ab herodes carneiren: de manāt q̄ faça sēyals e miracles: als q̄ls lo senyor ha respost en lo sagrat euangeli diēt: tenē a moyses e als p̄fetes a ells hojē. **T**enim nosaltres los euāgelis: les epistoles canoniqs: los actes dels apostols: q̄ per ala crehēça e saluacio nostra si nosaltres volem: abūdamēt nos bastē **T**enim de aq̄st article h̄ū salutifer exemple: q̄ deuem mes amar les injuries d̄ls mals e supbos quād nos menysprehen: q̄ no les laors dels q̄ loāt nos lagotegē. **D**iu sant gregori. **A**des ama lo senyor esser publicamēt mēyspreat p̄ los superbos: q̄ no vanament loat p̄ aq̄lls q̄ en ell no creyē. **J**eh̄s q̄ no has mēyspreat: esser mēyspreat p̄ herodes: e p̄ la gēt sua: fes me gr̄a: q̄ yo les mundanes pompes mēyspree: e q̄ d̄ls vituperis d̄ls inichs no cure. no solamēt lo mēysprea herodes: ans encara lo scarni vestit li vna vestidura blāca: e aço en scarn e mostra d̄ p̄sona folla. ari cō los orats q̄ls vistē de algūa vestidura sparça: deles q̄ls altres vestir acostumē: o podia ser q̄ lauors en aq̄ll poble era cosa de scarn: portar d̄ tal modo vestidura blāca: era tallada segōs dien: a manera de scapulari q̄ls religiosos porten. pogues fer q̄ h̄ū troç d̄ drap

de prima.

blāch p̄rēguerē: e donāt hi hū tall aril co
brirē: po aq̄st scarn no fō sens grā mīste
ri: ari cō totes les altres coses: que en la
sua mort e passio acabarē. Significa la
vestidura blanca: la puritat: innocencia
castedat dela humanitat assumpta: e la
glia del immortal regne: del seu glōzifi
cat cors: q̄ p̄ la sua mort e passio atēyia.
hi ē cara significa q̄ el anyell immaculat:
per los peccats de tot lo mō soferir ha
uia: en la sua carn innocent: neta e pura
e casta. Herodes dōchs en aq̄st acte no
sabent lo q̄ feya: significa q̄ iēs⁹ era vestit
de blāco: de puritat e innocēcia. Treba
lla tu cristia q̄ no sies scarnit: sino en ve
stidura blāca: q̄ vol dir ab innocēcia sēs
culpa: rep̄senta lo p̄uere en lo camis aq̄
sta vestidura. Hō deuem atēdre q̄ iēs⁹
nre grā sacerdot e bisbe: en la sua passio
tingue les pōtificals vestidures: pres lo
amit: cō la cara dauāt cayfas li velarē.
lo camis quād p̄ scarn lo vesti herodes.
la casulla: quād los cauallers lo vestirē
de porpra: pres lo senyil quād ala colūna
lo ligarē: la stola: quand en lozt al coll li
posaren la corda: lo maniple: quand les
mās li ligarē: les q̄ls li desligaren: quād
p̄ scarn en la dreta ma li posarē la cāya:
e romas en la squerra la corda: e p̄ço en
la squerra se porta lo maniple: la ponti
fical mitra: fon la corona de spines: e p̄
croça la canya: guāts porta en les mās:
e en los peus sandalies: quād los peuse
mans li clauarē: e p̄ço les sandalies q̄ls
bisbes se calçē: quāt en pōtifical celebrē:
deuē tenir en la cara dl̄ peu vbertura: ab
algū senyal de ceda carmesina: e ari ma
reix los guāts algūa cosa d̄ color verme
lla: senyalāt del senyor les nafres. Tots
aq̄sts vestimēts: e pontificals insignies:
en memoria dela passio d̄ iesus porta lo
bisbe: quēd la saleya: o lo sacrament de

la eucaristia consagra: en lo qual dela
sua mort e passio memoria celebra. Hō
donchs lo nre deu senyor e mestre scar
nit en los ornamentals q̄ls bisbes e sacer
dots portē: hi es grā dolor: que de p̄sent
en tots aquests vestimēts: los preueres
lo senyor scarneixen: quād indignament
ab tals ornamentals celebren. scarniē aq̄ls
inichs a deu home mortal e passible: lo
q̄l ells no creyen: ni conerxiē. aq̄sts a ell
mateix immortal e impassible: cregut e
conegut: adorat en lo cel hi en la terra.
E perço q̄lseuol preuere que d̄ aq̄sts ve
stiments se orna: deu tenir aq̄lls del sen
yor en lo recort e memoria: e p̄ dolor cō
passio e volūtar deuota: cōformar se ab
lo senyor en tots los oppbris: q̄ls vesti
mēts significuē: e pensē q̄ en q̄lseuol ve
stimēt recorda e p̄testa: hi en son cor par
la diēt: yo fermamēt crech e p̄fesse: quel
meu dolç senyor fon ari vestit e scarnit p̄
redēpcio mia: en memoria del q̄l: d̄ aq̄st
vestimēt yom cobre: perq̄ dins mi senta
lo q̄ en mō deu e sēyor p̄ temple. Hōchs
aq̄lls qui de fora de tals vestimēts se co
bren: e de iēs⁹ dolor e cōpassio no senten:
a ell scarneixen: ari cō si deyen: nosaltres
mostram de fora dl̄ senyor los oppbris:
po lo nre cor dela sua dolor no sent algu
na tristicia. Tots aq̄sts vestimēts tenen
moral significāça. lo amit en lo cap spe
rança significa: la q̄l lo apostol: celada
de salut nomena: q̄ la sperāça d̄les coses
eternes: fa menysprear e vençre les tēpo
rals trāsitories. lo camis larch q̄ tota la
psona cobre: castedat de cor e de pēsa si
gnifica. lo sēyil: stola: e maniple: los ma
namentals e p̄fells euāgelichs significuē:
e si es religios: los vots d̄la religio que
ha presa la casulla que tots los altres
ornamentals cobre: la caritat significa: la
qual lo apostol via e carrera sobre excel

De bora

lēt d'les altres nomena: e pço q̄ no ama
 nre senyor deu mes q̄ les coses sues ppi
 es: e mes q̄ als seus: e mes q̄ así mateix:
 no es digne d' tal offici. La episcopal mi
 tra: sciēcia dels dos testamēts declara:
 la q̄l sciēcia deu treballar q̄ sembrada en
 les seus cāps: q̄ son les anies deles sues
 ouelles germināt fructi q̄: les dos benef
 q̄ dela mitra deualle: senyalē q̄ la sua sciē
 cia deu esser en pycacio de excellēt doc
 trina: e hi en exēple de virtuosa vida: la
 croça: q̄ es la pastoral gayata: lo tres of
 ficis d'el bon pastor figura: la part superi
 or q̄ sta corba: significa cridar los pecca
 dors ala bona pastura: e quāt sō vēguts
 endreçar los en la dreta via: q̄ la part q̄
 es dreta demostra: hi excitar los a bones
 obres: q̄ significa la inferior part q̄ te pū
 ta. Adira o deuot cristiā e cōtēpla cō lo
 senyor no solamēt malfactor: mas foll
 e infensat lo reputē: e cō paciētmet p tu
 misable ho cōporta: dōchs si a tu foll e
 malfactor te difamē: ab aq̄st recort prē
 ho ab humil paciēcia pēsant q̄ la diuina
 etna sapiēcia: cō a demēt es stada mēys
 preada: hi scarnida. Lo p̄sent article tres
 documēts nos p̄sēta. Lo primer q̄ tots
 aq̄lls q̄ en ies^u piadosamēt volen viure:
 son scarnits e mēyspreats: p los mals e
 puerfos homēs: hi de tals scarns: opp
 b̄ris e vituperis: los humils sp̄ituals: be
 nignes: deuē star alegres: recordāt com
 lo senyor: cō a demēt son vestit de vesti
 dura blanca: e ari cō la creu ans d'la pas
 sio: era a tots abominable: e apres es fe
 ta digna e venerable: exalçada en les co
 rones dels empadors reys e prínceps:
 ari la vestidura blāca es feta de venera
 cio digna: apres q̄l senyor la vestida: e p
 ço als qui bategē: la vistē: en senyal d'la
 innocēcia: q̄l baptisme dona en mostra:
 d'la q̄l purtat e mūdicia: los anāels en

la resurrectio e ascensio del senyor: en ve
 stidures blāques apareguerē. Lo segon
 documēt es: q̄ segōs loch e tēps esser re
 putat foll: es acte de grā prudēcia: e ari
 lo senyor font de infimda sapiēcia: vol
 gue dauāt herodes: q̄ foll e demēt lo sti
 massen. car si en obres e paraules mo
 strara la sua sapiēcia: herodes la sua
 mort no cōportara: puys a ell era remes
 lo iubi dela sua causa. Lo terç documēt
 es: q̄l home no cerque delicades ni p̄cio
 ses vestidures: mas solamēt les necessa
 ries. recordāt com lo senyor fon scarnit
 en les robes: q̄ p scarn li vestirē. Per cō
 formar se al p̄sent article: lo cristiā al se
 yor regracie: q̄ p los scarns dela sua blā
 ca vestidura: li ha plagut donar a nosal
 tres la vestidura de innocēcia: la q̄l ell
 peccador ha demigrat moltes vegades:
 e suplicāt al senyor diga. Jhesus q̄ ta pla
 gut esser vestit de vestidura blāca: e ari
 cō a foll esser scarnit p herodes: fes me
 grā: yo menyspreē de aq̄st mō la prudē
 cia: q̄ en lo teu p̄specte es follia: e puga
 atenyer a tu: qui est vera sapiēcia. No
 trobāt en iesus causa de mort: herodes
 mēyspreat e scarnit tornal a pilat cubert
 com a foll de vestidura blāca: hi en aco
 claramēt se mostra: q̄ en la mort e passio
 del senyor participa herodes: q̄ p̄ix lo
 coneria quiti de culpa: e p dement sens
 arbitre d' poder peccar lo jutjaua: deuia
 de tot pnunciar lo sens culpa: e ari sens
 remetre a pilat: dexar lo delliure. Re
 mes dōchs iesus a pilat herodes: e pot
 esser q̄ li trametes a dir: quād lo remetia
 aq̄stes o semblāts paraules: fes d'ill lo q̄
 plaēt te sia: q̄ tot lo que tu faras: ho loc
 hui apue: e ari lo mansuet anyell torna
 delavna carniceria ala altra: portāt p to
 ra la ciutat en senyal de scarn hi de foll:
 la vestidura blāca: e d'la sua mort lo con

sentimēt de herodes: e forē fets amichs pilat e herodes en aqll dia: p la reuerēcia e bonor: quel a hu al altre en la mort de iefus se haviē portada: q̄ ans ētre si enemichs erē: p los galilej que pilat haviā mort en la iurisdicio de herodes: quand en galilea sacrificauē: mesclant la fanch dells ab los sacrificis q̄ oferiē. ara se reconciliē: q̄ molt stima herodes: com pilat axil honrraua: remetent li dins ierusalem home dela iurisdicio sua: e mes home d tan grā fama: lo q̄l haviā molt q̄l desijaua veure: axi de present molts inichs iutges: en la p̄dānacio dels innocēts se fan amichs e p̄cordes: q̄ ans entre si erē p̄traris. Aq̄sta amicicia figuraua: q̄ls iubej e gētils en la p̄secucio dels cristiāns seriē p̄cordes. B iu beda. aq̄sta amicitat nefādissima: q̄ pilat e herodes sobre la mort d iefj fermarē: fins ara p̄ dret hereditari los seus successors guardē: car los gētils e iubej en generacio: hi en religio discordes: en lo cor e pensa p̄traris: en la destructio e mort dels cristians: hi en destruhir la fe de aq̄lls egualmēt concordē. pot ēcara aq̄sta amicicia ē be esfigurada: significāt la p̄cordia d̄l puertit iudaich e gentil poble: ala santa religio cristiana. los iubej primer a pilat iefj liuraren: e pilat a herodes: e herodes a pilat lo torna. Axí lo sagrat euangeli: primer los apostols q̄ erē stats iubeus: als gentils en tot lo mon lo liuraren: apres los gētils als iubej lo tornē: puertint apres la mort d̄ atecrist tots los d̄la ley iudaica: los q̄ls puertits: seran en la mort d̄l senyor amichs e p̄cordes: los huns e los altres p̄fessant: q̄ p la sua mort e passio han pogut atenyer tal gracia. Aq̄st vergōyos hi scarnit trametre: e remetre volgue lo senyor: p̄que la sua innocēcia se declaras mes clara. Cōsídra o cristia

com si p̄sent ho mirasses: com lo porten com mal tractat lo tornē: la cara scopida: los vlls baros: noy ha q̄ hū sudari li done: noy ha q̄l plāga ētre aq̄lls q̄l porten: noy ha q̄l acōsole: tots lo insulten: tots lo empēyen: tots lo tirē: podia ser q̄ li tirauē terra: fanch e immūdicies: des cals los peus delicats: p fanch e pedres: cuytat q̄ ala mort lo cuytauē: puys herodes nol feya d̄lliure. mira la trista mare ab altres tristes: q̄ la acōpanyē: cō lamentant de luy lo seguia: q̄ de prop los inichs sarjāts no loy cōportauē. Aquest article hū documēt nos p̄senta: q̄ tā grā forza te lo be: q̄ ētrels mals amistat causa: la q̄l amistat es bona cosa: encara q̄ ells mal ne vlen: po los mals: p loy que al be portē: es fet en ells hū voler: hi hū no voler q̄ es amicicia: car en auozrir lo be son p̄cordes: no tema dōchs lo iust: ans se alegre: si contra ell los mals se liguē: q̄ aq̄o testifica q̄ en ell algū be trobē en loy d̄l q̄l ells son p̄cordes: e axi ab iefj se p̄forma: p̄tra lo q̄l los enemichs forē p̄cordes. Per p̄formar se al p̄sent article lo cristia p̄sidere: si ab algu te inimicicia q̄ p amor de iefj de cor la dexe: q̄ p nosal tres en la sua passio: encara los mals cōtra si ha fet p̄cordes. Jesj q̄ has volgut q̄ entre herodes e pilat: p̄tra tu se recōcilias amicicia: fes me grā: q̄ yo no tema la liga: q̄ los inichs p̄tra mi armē: mas q̄ exercitat d̄l que ells me impugnen: en be yo apfite: e axi mereixca a tu esser cōforme. Cōsídra quād al senyor fon grā fatiga: q̄ axil portassen de iutge a iutge el tornassen: q̄ tot delat sofir grā pena: q̄ sens esser deliure: sia axi remes de hū iutge en altre. Prenem molts documēts de aq̄st article. Lo primer q̄ no deuem tembre esser p̄sentats: e portats p amor de iefus dauāt inichs iutges: q̄ tāt quāt

so stats mes cruels e inichs los jutges :
tant mes gloziosos los martres. Lo se-
gon: que totes les nostres passions afe-
ccions e desigs: ans quels posem en o-
bra: los presentem ala raho: qui es jutge:
perque no repentinement nostra volun-
tat: nostres actes exercite: e q̄ tots los
mals que haue fet: portem dauant lo cō-
specte d̄ nostra consciencia: hi a ella la p̄-
sentem: dauant Jhesus piados jutge: q̄ la
examine: e nostres culpes nos faça co-
nerer: demanant ab cōtricio de cor atri-
bulat no iusticia: mas dementissima pi-
etat e misericordia. Lo terç document
es quels religiosos que son specials imi-
tadors de iesus: nos deuen torbar quat
de plat a prelat: de vn loch en altre sots
obediencia son tramesos: que iesus per
nosaltres volgue esser trames del hun
jutge al altre: sots obediencia del pare:
e axi com iesus calla dauant los jutges
e no parla irreuerent paraula: axi nosal-
tres callem: o parlem dauant los nostres
prelats ab reuerencia: encara que mals
siē. Pera p̄formar se al present article: fi-
gures lo cristiā la ymatge d̄ Jhesus en la
sua pensa: suplicant lo: q̄ per aq̄ll inich
examē quels celerats iutges ē ell exami-
naren: ell mansuet examinat p̄ nosaltres
ab copiosa misericordia: la nostra con-
sciencia examine. Cōsidere encara lo cri-
stia: com ell piados iutge volgue esser p̄-
sentat dauant lo tribunal d̄ls impiado-
sos: perque nosaltres iniusts: qui en a-
quest mō haure recozregut ala sua mise-
ricordia: per merits dela sua passio: pu-
gam dauant lo seu tribunal presentat nos.
Jhes⁹ qui de jutge a jutge has volgut es-
ser portat: e dauant ells esser examinat:
fes me gracia yot suplique: q̄ per amor
dela gloria d̄l teu nom les astucies e cru-
eldats dels mals jutges yo no tema:

e fiant d̄la tua misericordia puga dauant
tu cōparer en segura consciencia: hi ab sa-
na pensa als manaments dels meus su-
periors sotmetrem: e ab cor alegre sens
tarda correr al que la obediencia mana.

Oracio.

Senyor iesus q̄ a hora d̄ pri-
ma has pmes: q̄ ligat als
inich scili d̄ls iube⁹ te por-
tassen: e apres de moltes
injuries: e opprobris de cayphas a Pi-
lat te presentassen: hon los iubeus mal-
factor e digne de mort te iutjaren: hi de
molts crims falsament te condampna-
ren: e de Pilat trames a herodes acusar
te non cessaren: hi manant ho herodes
stimant te foll de vestidura blanca te co-
biren: e axi scarnit a Pilat volgue que
tornassen. fes me gracia yot suplique: q̄
vituperis: menyspreus e iniuries: p̄ glo-
ria del teu nom yo alegrement les con-
porte: perque apres ab alegria dauant lo
teu cōspecte puga presentar me: e la tua
desiderable cara eternamet veure amē.

De hora de terciá. Ca. v

A hora de terciá plo-
tos trist e adolorat cogita:
com de casa de herodes tor-
nat lo senyor en lo pretori:
aq̄lls feroces lops alegres dela amistat
e liga de pilat ab herodes: ab major au-
dacia les sues acusacions profegueren.
pero condempnant pilat dels iubeus la
dura malicia: en presencia manifesta: cō-
fessant declara: q̄ herodes ni ell en ies⁹
causa de mort no troben. Diu beda. di-
ent aco pilat clarament absol a iesus de
culpa: donhs per quel miserable apres
lo crucifica: absol lo en paraules: crucifi-
cal en obres: scolta cech iubeu: scolta
cruel gētil: ell mateix pilat atorja hi cō

fesa diēt: ni herodes: ni ell hā trobat en ieh̄ d̄ mort algūa causa: mas obtemperāt als crits e clamors de v̄ra p̄tinacia: ha sentēciat a mort lo inocēt p̄tra iusticia: e así mateix ha cōdānat ala mort eterna: grā fō de pilat lo studi: que d̄les mans d̄ls jube: pogues a ieh̄ fer delliure: e quant mes treballaua delliurar lo: tāt mes e ab major instācia lo acusauē: fermis e p̄tinages stauē en la sua malicia los sacerdots e bisbes: elo māsuet āyell no parlaua: ni scusāt: ni p̄trastāt alguna paraula respōia: ans humilmēt sostinīt les accusaciōs callana. lauors dix pilat no hōus quāts testimonis p̄tra tu diē? **B**iu sāt crisostō. volia pilat q̄ ell responēt li ajudas a poderlo fer delliure: pero lo sēyor algūa paula no responia: tāt que molt se maranella lo p̄sidēt de tāta paciēcia: forment se marauella pilat: q̄ aq̄ll de q̄ hāvia hoit: q̄ deya e obraua admirables coses: acusat d̄ tan manifestes falsies: q̄ aq̄lseuol ignorāt facil fora lo respōdre: ell nō respōgues algūa paraula: e p̄stitubīt en criminal iubi: spāt la mort: que a tots los qui morir podē spāta: ell stigues p̄stāt sēs turbacio alguna: donāt nos exēple: q̄ les accusaciōs: encara criminals paciētmēt les deuen pēdre: que mes la paciēcia los animos d̄ls martres admirables d̄clara: q̄ no faria defēsa: o q̄lseuol altra victoria. **B**iu sāt ambros. es acusat lo sēyor e calla: e callāt la acusacio mēys p̄ha: aq̄lls se defenen: q̄ esser vēcuts temē: mas no aq̄ll q̄ vēcut atēy la sua vltoria: quina veritat mostra la causa: q̄ vēcūda es vēcedora: e lauors la sua victoria d̄mostra: moriē los martres: e al mō vēcuts e morts e rē: e morit la mort vēciē. mort lo sēyor: clos e tātcat dins lo sepulcre: triūfa e vēcē p̄q̄ sera derat vēcre. **S**tigue dōchs ie

sus vniuersal jutge acusat: hi callant dauant lo miserable jutge. **E** de aq̄st silēci cinch rapōs los doctors assignē. **L**a p̄rimera p̄ esser ari manifestes falsies: q̄ no merexiē resposta. **L**a segona p̄q̄ no erē dignes de hoir d̄ ieh̄ aq̄lles deyifiqs paraules **L**a terça p̄q̄ no fossē pijors: si les hoie p̄seuerāt en la malicia. **L**a quarta q̄ sil dexauē: la n̄ra redēpcio nos acabaua. **L**a quinta: p̄donar p̄plit exēple d̄ paciēcia. **C**ōsidera dōchs: cō sta lo senyor dauāt lo jutge: lo cap inclināt: los vlls en terça: la cara benigne: aparellat als opprobris: als batiments prompte: algūa vegada respō cō a pastor p̄ les ouelles q̄ te acomanades p̄tra los aguayts d̄ls lops e ladres: calla e no respō com āyell portat al sacrifici: e q̄ ab la sua s̄ach siē sēyalades les ouelles: que lops ni ladres les puguen deuorar ni pendre. **E** plagues a ell deu e sēyor n̄re: q̄ d̄ p̄sēt los pastors al degut tēps: p̄ les ouelles parlassē: hi cō fos mester cō anyells paciēt mēt callassen. callana dōchs no cō a culpable: mas cō innocent benigne: q̄ no p̄ los se: q̄ nō tenia: mas per los peccats n̄res volia esser oferta e sacrifici: e perçorātes vegades la sacra scriptura p̄ āyell lo figura. hāvia acostumat lo p̄sidēt de par h̄i pres: ē la festiuitat d̄la pasqua a peticio d̄l poble: en recort e memoria cō forē delliures d̄la seruitut egipciaca: de llinrauē ne hu: lo q̄l poble volia: e matauē ne altres: q̄ de mort tingussen culpa. **A**q̄st p̄uilegi e p̄suetut p̄ los romās los fō atorgada: ari cō la teniē: ans q̄ al imperi fos iudea subjecta: si encara d̄ p̄sēt los jube: en tals dies algūi matē: e altrē delliurē: deu ho sab hi ells ho sabē. **S**abēt pilat quāt los jube: erē solicit̄ aq̄sta cōsuetut los fos obsuada: e p̄siderant q̄ h̄i pres barzabas era pessim e culpable **EE**

e molt odios al poble : pposals q̄l dels
 dos volíe: strēyēt lo p̄uilegi: stimāt q̄ p
 esser ari mal barzabas: nol demanariē:
 e q̄si p força p sostenir la cōsuetut e gr̄a
 q̄ tāt stimanē: ies⁹ delliurariē: no p ell:
 mas p la gr̄a q̄ no pdesen: e barzabas a
 la mort dexariē: q̄ era pessim homicida
 sedicios ladre insigne: no insigne de no-
 blea: mas insigne famos ladre de incri-
 minada fama: gr̄a fō la sollicitut e cura
 de pilat p fer a iesus d̄la mort delliure.
 Primeramet declarāt p ell: e p herodes
 la sua innocēcia. Segonamet strēyent
 lo tā stimat p̄uilegi: q̄ d̄ dos la hu elegis-
 sen. hō tenim exēple: q̄ treballē en deliur-
 rar los q̄ no tenē culpa: e q̄ p themoz ni
 affectió: ni algun altre interes ptra veri-
 tat no p̄nūcie sētēcia. **D**iu sāt crisostō:
 p̄sidera e mira q̄ fa pilat p̄q̄ ies⁹ no muy-
 ra: no diu p̄q̄ es digne d̄ mort vol dona-
 re ala v̄ra festa: ans primeramet lo defē-
 sa: e de tota culpa exempt lo mostra: a-
 pres a sobre abūdāt cautela al tā stimat
 p̄uilegi lo p̄sēta: q̄si diēt: si nol donau
 ala sua innocēcia: donau lo ala v̄ra festa:
 e sino p ell: feu hō p vosaltres: p̄q̄ v̄res
 libertats se fortifiquē: e barzabas indi-
 gne d̄la vida: e de moltes morts digne:
 p los greus delictes: e p seguretāt de vo-
 stra vidā muyra: hi stāt segut pilat en la
 iudicial cadira: trames a ell p̄cula mu-
 ller sua diēt: not entrametes de alguna
 cosa: q̄ al iust q̄ tā p̄sentat s̄garde: qua-
 si diēt: atē e mira q̄ no te culpa: guarda
 nol p̄dānes: moltes coses huy en sōnis
 p ell he sofertes. **D** marauellos mīsteri
 q̄ als inichs iube⁹ clarament p̄dāna: la
 dona ydolatre dormit ha pogut enten-
 dre: lo q̄ ells studiosos: e mestres d̄la ley
 vetlāt no enteniē: lo diable en la nit cō
 dormia: ab terribles menaças lauria a-
 monestada: que treballas a iesus fer de

lliure: recelaua sathanas que per la sua
 mort: ari en lo mon cō en los inferns: p
 dia los seus mobles: penedias d̄l q̄ tre-
 ballat hauia en la p̄so e mort sua: e p̄co
 asaja: si p dona p̄duhir poguera: que la
 mort d̄ ies⁹ fos epachada: e ari cō en lo
 p̄icipi hauia fet p̄sēt al mō d̄la mort p
 dona: volia p dona leuar la mort ques
 donaua vida: e mataua la mort q̄ ell nos
 hauia pcurada. començaua ja lo diable
 sentir e tembre d̄la creu la poderosa for-
 ga: e perço treballaua no moris aq̄ll qui
 mort en la creu lo vençia: podia ser q̄ ja
 los sants pares en los inferns se alegra-
 uē: hi ell ab dolor hō coneria: q̄ segons
Diu sāt agosti. hauia portat lanima de
 lazer al si de abraha alegres noues: que
 prest d̄l carcre seriē d̄liures: apres resuci-
 tāt mostra lo poder d̄ aq̄ll q̄l resucitaua:
 e sēti sathanas la ven d̄ ies⁹ alta: quant
 cridāt dix a lazer: vine de fora: e comen-
 ga fort a rembre: miraua encara les p̄fe-
 cies: les q̄ls vey a ies⁹ totes p̄cordes.
 dōchs q̄la muller d̄ pilat e son marit en
 deliurar a ies⁹ ari treballassē: no es ma-
 rauella q̄ diabolic⁹ instint los guiaua:
 lo q̄l ab suma astucia atenia enpachar
 la redēpcio n̄ra: ari cō en lo p̄icipi per-
 eua e adā son marit pcura la dāpnacio
 n̄ra. demanals dōchs pilat q̄l dels dos
 volíe: q̄ p honoz d̄la festa fos delliure: e
 q̄si exortāt los q̄ a ies⁹ demanassen: los
 diu si volíe q̄ lo rey d̄ls iubeus los dexe:
 rey lo nomena: p̄q̄ sabia q̄ era nom que
 ells molt desijauē: don se mostra la sua
 insupable malícia: q̄ p enueja matassē a
 q̄ll: la vida d̄l q̄l mes q̄ totes les coses d̄
 aq̄st mō amar deuiē: e d̄ p̄sent mes desi-
 gen: ells empo ab cor obstinat: e hoy-
 terrible ptra iesus a barzabas demana-
 ren home pestilent: sedicios celerat la-
 dre maligne: e ies⁹ son rey e senyor natu

ral d'l real trib de juda q̄ dauát ells lo leuassen: e posat en creu dexas la vida: q̄ en strem los era odiosa. stinaren poder mostrar al poble: q̄ pijoz que barzabas era: p̄ q̄ p lo p̄uilegi méys q̄ algū altre deuia esser delliure. ffiguraren en aq̄sta terrible malicia hun gran secret d'la sua sdeuenidora p̄dua: q̄ dexát a iesus verda der rey messies: al fill d' p̄dicio antecrist p̄dzien: lo qual de p̄fēt sperē: h̄i sperant als inferns deualle: ells ladres lo ladre demanaren: p̄ferint lo matador al q̄ dona vida. q̄ stimar basta quāt fō grā dels inichs juheus la iniqua malicia: q̄ p̄ a pcurar la mort de ief̄: demanarē que fos delliure p̄tra lo be publich e iusticia: h̄ū homeyer nefandissim sedicios celerat e ladre: ab iniqua follia: la mort ala vida: les tenebres ala lū: lo fill d'l diable: al fill de deu p̄feriren. *Diu sāt agosti.* o segue dat judayca: o furia frenetica: diēt: no a q̄st: mas a barzabas: mata aquell q̄ los morts refucita: e delliura aq̄ll qui apres los mate. o miserable canui: lo lop al anyell p̄posen: la pudēt inuidicia al purissim balsem. diu beda: ab tan grā treball e importuna instancia: aquesta demāda los juhe⁹ demanarē: q̄ fins a huy la poseheren. fō los donada obcio q̄ elegissē: elegiren: e demanarē p̄ iesus saluador: h̄ū matador ladre: p̄ aq̄ll q̄ dona vida: hun homeyer q̄ la mata: e perço merita mēt la salut e la vida p̄deren: e axi a tracions: e ladronicis stā sotmesos: q̄ la patria e lo regne: q̄ mes q̄ a iesus son rey a inaren: en sēps ab la libertat del cors h̄i dela aia tenen p̄duda: h̄i a barzabas lo diable h̄ā fet delliure: p̄q̄ liberamēt los sēyoreye: e axi catius p̄ totes les naciōs pau: liberat ni repos trobar podē: p̄que h̄ū traydor enemich de pau: sedicios homicida a ief̄ rey de pau e d' vida p̄ferirē

e axi de p̄sent molts en les electoins a iesus dexē: e barzabas elegerē: no elegint lo q̄ eq̄tat e iusticia ordena: mas aq̄ll q̄ ala vida d'ls es mes p̄forme: lo q̄l p̄met h̄o la diuina sapiēcia: apres los denora. *Lallaua ief̄* a tots aq̄sts actes: soferint ab suma paciēcia tots los dās e oppbris: e ab la mateixa paciēcia amant a nosaltres. *Cōsidera* quant pogue nafrar la sua p̄sa: d' n̄re sēyoz deu tā gran offensa: cometēt los juhe⁹ dos peccats terribles: cōdamnar lo innocēt: e delliurar lo culpable. *Diu salamo* en los proverbis. q̄ lo iust p̄dāna: e lo culpable deliura: la hu e laltre sō dauāt deu abominables. *Aq̄st* article dos documēts nos mostra: q̄ nosaltres ab quiet e māsueta nimo p̄portem: si p̄sones menors: e d' cōdicio mes bara nos sō p̄ferides: q̄ a ief̄ fō p̄ferit h̄ū ladre. *Lo segō* documēt q̄ no delliurem lo n̄re cors: q̄ es barzabas sēs pena: mas q̄ ab deiumis: disciples li donem sētēcia: p̄q̄ la n̄ra aia sia delliure *Diu sāt gregori* si grā merit es iustamēt d' mort delliurar h̄ū home: q̄ aps es forçat p̄ vellea muyra: quāt merit es sētēciar lo cors: p̄q̄ lanima no muyra: la q̄l en lo cel eternamēt deu viure. *Per* p̄formar se al p̄fēt article: lo cristia p̄sidere: si ha d'rat al sēyoz: p̄q̄ barzabas fos delliure: e penedit se ab dolor p̄gue diēt. *Jes̄* q̄ has volgut esser reprouat p̄ los juhe⁹ demanāt q̄ barzabas fos delliure: e q̄ tu actor de vida en creu te leuassen: fes me gracia: q̄ yo tostēps a tu creador meu: sobre totes coses elegerca: e q̄ p̄ alguna cosa creada: a tu mō deu e sēyoz nunca dexe. *Treballāt* encara pilat: a iesus poder fer delliure: altra vegada los demana d'l rey dels juheus q̄ faria: q̄ no trobaua en ell per a morir alguna causa: e quant mostraua: mes q̄ delliurar lo vo

Devora

lia: tāt majors ve? clamors: e críts mul-
tiplicauē: dient: crucifical: crucifical: hī
en aço les veus molt fort sforçauē: gran
mal fō demanar lo ladre: po pijor fō de
manar q̄ a iesus crucificassē: a barzabas
demanē: p̄q̄ iesus crucifiquen. hō se mo-
stra que a barzabas no volien: sino p̄q̄ a
iesus mataffen: mirant pilat q̄ en delliu-
rar a iesus p̄ aq̄sta via res no a p̄fitana:
volēt satisfere e plaure al seduhit poble:
a barzabas pronūcia delliure. Ari de p̄-
sent sdone en les corts dels p̄lats e prin-
ceps: q̄ souint los innocēs p̄dānē: e los
culpables delliurē. Son punits los qui
p̄tra los statuts ecclesiasticōs: o reals cō-
stitucions pequen: e no aq̄lls q̄ls mana-
ments de nostre sēyor deu trenquen: sō
les menors culpes punides: e les majors
disimulades: e p̄ quels juhe? tot lo pec-
cat dela mort de iesus sobre si prengues-
sen: hī ell pilat se mostras de culpa im-
mune: demana aygua e lauas les mās:
puix ab paraules p̄ les ozelles nols po-
dia de tanta crueltat retraure: afajaua si
lauant se les mans: ab la vista de matar
hū home iust los mostrara tēbre: diēt:
que ell innocēt era e sēs culpa dela s̄ach
de aquest iust: q̄ ells cōdamuen. o mise-
rable jurge com est immune de culpa: si
tu a mort lo p̄damnes: d̄la sua s̄ach les
mans te laues: e la tenyda p̄sciencia qui
lát laua: sabs que p̄ enueja lo aculē: e p̄
enueja lan liurat a tu q̄l mates: en temps
ab ells miserable en lo crim p̄ticipes: ab
tot q̄ inēys culpable sies: spera hū poch:
massa prestamēt les mās te laues: spe-
ra hora de nona: q̄ hū teu caualler obri-
ra en lo seu costat vna fōt clara: e de aq̄-
lla aygua sit penits laua en la tua p̄trita
aia d̄la tua sentēcia les taqs. tots los ju-
he? respōguerē la s̄ach de aq̄st sobre nos
altres: e sobre n̄res fills vinga: singular

berēcia a sos fills dexarē: la q̄l encara d̄
p̄sent heretē: e la culpa d̄la s̄ach de ic̄h
lo qual huy matariē los p̄seguen en ge-
neral catiueri: hī en oppbzi: e vituperi d̄
totes generacions humanes. hī encara
ab veritat de algūs se aferma: q̄ fluij de
s̄ach cascū mes nols oblida. Havia p̄-
fetizat lo psalmista: diēt: hals ferit lo sē-
yor en les parts v̄gōyoses e hals donat
oppbzi que tostēps dure: deles q̄ls tri-
bulaciōs: penes e opprobzis: fio poden
esser delliures: si en la clara font del sa-
grat babtisme nos lauen. D̄iu sant jero-
nym. A intēcio pessima paula singular
e saludable los juhe? respōguerē: deuem
desijar nosaltres: q̄ la s̄ach d̄l sēyor q̄ ells
inichs scāparen: sobre nosaltres vinga:
p̄q̄ n̄res culpes laue. D̄iu sant johan en
lo apocalipsi. ha lauat en la sua s̄ach
los nostres peccats e culpes. no trobāt
donchs pilat en ic̄h de mort algūa cau-
sa: diu als sacerdots e bisbes: yol casti-
gare: q̄ si algūa cosa ha comes p̄tra vo-
stres leys judayqs: o ha delinqt en algū
altre delictē: ari castigat p̄rega smena:
e smenat e corregit yol dexare: ab açots
scarnis e vituperis lo afligere en tal ma-
nera: q̄ serēu p̄tents dela iusticia. mirāt
pilat q̄ no podia ab bona pau dexar a ie-
sus sēs pena: e d̄ altra part stimaua leig
e cruel delictē: sētēciar a mort hū home
sens culpa: per satisfere a tanta malicia:
mana q̄ a ic̄h fort scarnissē hī açotassē:
p̄q̄ ari açotat scarnit e maltractat sens
culpa pogues faciar: o mitigar: tā cru-
el malicia. D̄iu sāt agōsti. no p̄ fer d̄a al
sēyor pilat lo açota: mas p̄ quela furoz
d̄ls juheus amāse: q̄ mirāt lo ari aflegit
lo dexē: es natural cosa la jra se amāse si
veu afligit e humiliat: aq̄ll p̄tra q̄s mo-
uia: po lo pestilēt hoy totalmēt d̄mana
la destructiō d̄ aq̄lla q̄ sēdreca. aquests

inichs p hoy q d enueja pcebia: tra ie-
sus se mouie: e pço sino mort: algū al al-
tra pena nols bastaua: ans mes los en-
cena: pēfant q d la mort lo luyaua. **D**
miserable jutge a ies⁹ castigues: hi testi-
fiqs q no te culpa: si ell no te culpa: e tul
castigues: dōchs tua es la culpa: casti-
ga primer a tu: e si pmer a tu castigues:
dexaras a ell sēs pena: q la obra q d si es
mala: algūa intēcio no la pot fer bona:
car nos deu fer mal: p q algū be venir pu-
gua affligir hū inocēt sēs culpa es ari ce-
lerat e mal acte: que p alguna bona in-
tēcio esser scusat no cōporta. **D**iu sanct
jeronym. volgue pilat quel açotassen p
seruar les leys romanes: que volie q lo
qui deuia esser leuat en creu primer fos
batut ab açots o vergues: e ari pēsa pi-
lat o q açotat poguera dls iube⁹ a man-
sar la furia: o q ja fora aparellat que en
la creu lo leuassen. volgue lo sēyor esser
açotat: perque scrit hauia lo psalmista.
Dmolts sō los flagells q mereix lo pecca-
dor p ses culpes: e ari cō la piadosa ma-
re quāt veu q a son fill açotē: ab los bra-
ços stesos corre: e sō fill cobre: pnent en
si los açots p q a son fill no passē. **A**ri ie-
sus cobrīt nos dls flagells d la diuina in-
sticia: ha pres los açots q nosaltres me-
reriem. **D**ana dōchs pilat q a ies⁹ aço-
tassē: e dauāt la gēt los cauallers lo des-
pullē: leuen li la vestidura blāca: q li ha-
uia manat vestir herodes: e laltra roba
q vestia. **D**e aqst despullar: dos docu-
mēts podem apedze. **L**o primer q d nu-
ditat ari corporal cō spitual nos guar-
dein p vna humana vergōya: q si fer se
pot nūca tots nius: los angels nls ho-
niēs nos mirē: los nostres primers pa-
res no dels homēs: que sino ells altres
noyeren: de nostre sēyor deu hagueren
vergonya: d la spitual nuditat. diu lo a-

postol. q la diuina p̄sēcia no despullats
mas vestits nos trobe: es ēcara p a nre
p̄posit aqll parlar d l apocalipsi. **S**ies
vestit de vestidures blanques: p q la ver-
gōya d la tua nuditat nos mostre. hō se
deu entēdre pla vestidura blāca la mūdi-
cia d puerficio s̄ata: la ql deu eser ari cō
a vestidura texida de molts fils de bo-
nes obres. **L**o segō document es q ari
cō lo sēyor fō despullat d les fues vesti-
dures: ari nosaltres nos despullem de-
les robes d peccat velles: e dauāt deu ro-
māga nua la nra p̄sciēcia. **P**er p̄formar
se al presēt article lo cristia cōsidere: ab
quāta p̄fusio e vergōya lo sēyor despu-
llaren: p q de virtuts vestis a nosaltres.
Jes⁹ q dls teus vestimēts te ha plagut
esser despullat p quet açotassen: fes me-
gracia q p vera cōfessio: de mos peccats
e d la mia pasada mala vida yom despu-
lle: e q nunq en lo teu p̄specte: despullat
dela tua grā e d virtuts yom p̄sente. **S**ō
ligat ala colūpna **J**es⁹ q p desligar no-
stres ligams: volgue ql ligasen: e lo seu
deificat cors liberament als batiments
abādonā. los cruels ministres aqll deli-
catissim cors p totes pts crudelissima-
mēt baten: tot nun joue elegant bell so-
bre tots los fills dls homēs: vergōyos
māfuet benigne: batiē aqlla mūdiſsima
delicada carn sens pietat temor ni mise-
ricordia: sforçauē se entre si q li donaria
major ferida: enmarceiren aqlla flor de
natura humana: cobrē la de plagues d
vertols e nafres: d la plāta d l peu fins al
cap en lo seu sacratissim cors: spay nos
mostra: q sēs ferides se mostre: e ari per
tātes parts la p̄ciosa s̄ach brolla: q la sua
florida blācor en ardēt carnesi es p̄uertida:
los açots multipliquē: aiustē plaga
sobre plaga: vtol sobre vtol: nafra sobre
nafra: s̄ach sobre s̄ach: tāt q ja dls flagells
EE iij

De hora

la sanch en los q mirauē fortia : e lo pahi mēt rubricaua fis q̄ls mistres cruels erē fatigats de batre: e los quiu mirauen d̄ veure . deslliguen a iesus d̄ la columpna: dela q̄l se mostra vna part en roma : en la sgleya d̄ s̄ta p̄aredis: dela major pt se opina q̄ en la sgleya del mōt de s̄io la tenen : en la qual segons diu beda . senyals dela sanch del senyoz encaras mostrē . les plagues quel sacratissim cors del senyoz rebe quantes foren: ari cō da munt hauem dit nos por sino p̄ reuelacio p̄cebre: po es de creure que forē quasi innumerables: q̄ ari com legim en lo deuteronomij : les plagues e açots segōs la mesura del peccat sien: h̄i ell piados senyoz fō açotat p̄ los n̄res peccats qui son innumerables: fon aplida la p̄fecia d̄ ysaies . D̄ela planta dl peu fins en lo cap noy ha en ell algūa part sana . diu ell mateix ysaies: nos mostra en ell algūa gētilea ni bellea: hauem lo vist e no tenia aspecte: e ari cō si fos cuberta e mē ysp̄reada staua la sua cara e reputam lo cō a lebr̄os e que deu lo h̄ania aflegit e humiliat . D̄iu sauct agosti: d̄la sua carà era fogida la bellea: e lo q̄ era bell sobre tots los fills dels homens: mes leig de tots se mostra: q̄ la cruel impietat dels inichs ab los açots e altres batiments la sua graciosa cara hauien enlegida . D̄ deuota anima atē e considera: que si mirant ari lo teu senyoz no aprēs de aplanyer : stima que lo teu cor es de pedra : e dignes li ab cordial veu e deuota . o dolç s̄eyoz q̄ es stat ari foll gosat sens vergō . ya q̄ a tu deu meu ha despullat la roba: q̄ ta ligat ala colūpna: q̄ es tāt celerat q̄ a tu ha gosat batre: po tu sol de iusticia los te⁹ raigs cobries: e ari erē tenebres: e potestat d̄les tenebres . M̄res erē los açots e tuls has p̄sos: p̄q̄ a nosaltres no

passassē . D̄iu s̄at ancelm . lo inich jutge no ignoraua q̄ p̄ enueja los inichs jubē tots aq̄sts d̄as e opp̄bris a tu s̄eyoz p̄curauē: pero ell no retrague les sues lauades m̄as: q̄ nō donassen amarissimes a margos ala tua aia: e finalment calser d̄ mort dolorosa . o elet d̄ deu vnigenit fill seu: quin delictē comes hauies: que d̄ tāta pena de tanta amargor: de tāta cōfusiō te feya digne: o piados s̄eyoz no era tua la culpa: mia es s̄eyoz mia: yo so ho me de perdicio miserable: q̄ de totes les tues penes e dolors so stat la causa : yo senyoz he mējat los rahims agres: e les tues dents se muçē: e lo que pres no hauies: lauors ho pagaues: la excessiua amor tua e la iniq̄tat mia: d̄ misericordios te ha fet ari miserable . D̄ maleyta iniq̄tat: p̄ la qual tātes dolors e penes tu s̄eyoz e deu meu cōportes . D̄mira atē e cōsidera o cristia: q̄ntes dolors sens causa lo s̄eyoz p̄ tu ha sofertes : e p̄re exemple d̄ paciēcia en los te⁹ treballs tribulacions aduersitats e penes : e ari cō aq̄lla carn verge delicada ab cruels açots fon batuda nafrada squingada: ari tu caualler de ies⁹: de⁹ lo teu cors castigar e batre: p̄ q̄ en lo seruey d̄l s̄eyoz no lia rebelle . fon p̄figurat lo açotar d̄ ies⁹ deu e s̄eyoz n̄re p̄ achioz p̄ricep ligat al arbre: achioz fō ligat p̄ los cauallers de olofernes : los cauallers de pilat a iesus ligaren: per la veritat achioz: per la veritat Jesus: ligat achioz que no volgne dir al gran olofernes coses falses que li plaguessē: ies⁹ p̄q̄ no callaua als sacerdots les veritats q̄ a ells no plahiē: achioz ligat p̄q̄ la gloria d̄ n̄re s̄eyoz magnificaua: ies⁹ açotat p̄ q̄l nom de s̄io pare deu exalçaua . fō eca ra lo açotar d̄ ies⁹ figurat en jeremies: q̄ fō açotat: h̄i āgustiat de moltes penes D̄eslligat lo s̄eyoz d̄la colūpna porten lo

tot nuu corrent sanch p lo ptozi: q cerq e
leue d terra la sua pobla roba: que staua
scampada entrels pe⁹ dels ql mirauen.
Mira e ptepla o cristia lo teu senyor: p
tu ari afligit: calét de açots: e d fret tre
mola. Còsira aten e mira lo miserable
e doloros stamét de ton senyor: faciat de
penes e oppbris: e pq de coz d la sua do
lor còpassio e dolor sentes: hi èsemps ab
ell te dolgues: dela sua diuinitat apar
ta hun poch la pèsa: la ql en res no li em
pachaua les penes q home soferia. mi
ra hñ jone elegat: gètil: bell: noble: inno
cent de culpa: humil: mäsuer: e benigne
ari açotat: cubert de sanch: plegat d ter
ra les pobres scãpades vestidures. Mira
ra ab qna vgonya tot nuu dauat la gent
cerca la roba: entre aqlls celerats q d cõ
tinu lo scarniè: e la roba p fer lo mes cer
car li amagauè. iesus d nazareth desem
pacha hi pren la tua roba: per scarn li de
pen: q prest la dexaras al môt de caluari
Pèsa apres e psidera aqlla inmensa eter
na inicõprehensible diuinitat encarnada
abarada e humiliada cercat los pobres
draps: p cobrir la nuditat sua: cercava e
prenia les robes: e lo cors sanxonos co
bria semblat a home vil: sclau fuèt deie
cte: catiu de algu de aqlls ql mirauè: q
volia q p algu furt: o greu delicte aqlls
sariants cruelmèt lo açotassen. Aqst ar
ticle dos documets nos preseta. Lo pri
mer q nosaltres acceptem los flagells e
aflicciõs ab paciècia: p que digam ab lo
psalmista. Yo a ql seuol flagell so apare
llat e pzopte: car si lo vnigenit fill d den
fõ aparellat e pzopte pèdre los nres fla
gells p obediècia del pare: pq no serem
aparellats nosaltres fills se⁹ adopti⁹ ac
ceprar e pèdre les penes e aflicciõs q ell
mitceix pare nre p si: o per los seus mini
stres p la sua misericordia nos dona en

smena de nra vida. Siu lo apostol: aqll
qui lo senyor ama castiga: e açota a ql se
uol q p fill accepta. Lo segõ document
es q ab grã diligècia nos guardem q pec
cãt mortalmèt no batam lo senyor: car
donam hñ açot a iesus en cascũ peccat
mortal: puir p nres peccats lo açotaren
Ari com diu lo apostol: q alguns mals
cristiãs rãt com es en ells: altra vegada
lo senyor crucifiquè. Per cõformar se al
psent article: poza lo cristia asì mateix
ab vga o ab disciplina discretamèt batre.
o hauèt còpassio del senyor: prenga e re
ba los seus açots dins la sua aia p amo
trãsportada en les sues dolors e penes:
hi agenollat dauat la sua imatge: e si no
la te: q ab vlls corporals la mire: dins la
sua pèsa la figure: e deuotamèt lo pgue.
Jesus q p nosaltres en tot: e p tot lo teu
cors has volgut esser açotat: fes me grã
quels flagells d la tua paterna correctio
d bon coz vols accepte: e p algun peccat
mortal a tu dolç seyor meu yo no açote.
Per quels inichs sacerdots e bisbes lo
crim maior q a ies⁹ accusauè: era q s feya
rey: vsurpãt ptra cesar lo regne de iudea
Volguerè los celerats ministres ab de
cret de pilat: cõ a home foll e dement q
acabadamèt lo scarniè. e pgreçarè to
ta la cõpanyia dls cauallers en lo ptozi:
pq del seu regne mes scarn mostrassè: e
vestirè li vna roba d color vermella: e co
brirè lo de hñ mato d color morada: ve
stidures velles esqñçades semblars aq
lles qls reys antiqamèt portauè. fon lo
senyor aqll dia vestit de tres vestidures:
blãca: vnmella: e morada: donat nos exè
ple: q lo qvol esser dela sua familia: deu
portar vestidura blãca de innocècia: ver
mella de caritat e obediècia: morada de
penitencia: be conuenia al seu cors aço
tat roba blãca e vnmella perq fos acabat

aquell parlar d'ysaies: p'que es v'mell lo teu vestiment: e la tua roba ari cō de home q' les venemes calciga s'fon aq̄sta de manda dels angels quis marauellauen que lo cors de iesus: que blanca e color venusta lo cobria: fos ari rubricat sāgonos en color vermella. ala qual demanda ell mateix dona resposta: dient: es lo meu cors rubricat de color vermella: q' yo he calcigat tot sol en lo trull les venemes. *Diu la glosa.* yo tot sol he sostengut e pres tots los açors penes dolors e opprobrijs: e ari mā stret e premiat en la premsa dela creu: q' dins lo meu cors dela mia sanch non romas vna sola gota: la qual decorrent del cap fins en los peus ha rubricat lo meu curo. figuraua encara la sua vestidura vermella la sanch dls marts: d'la qual tot lo cors mistich de iesus: qui es la sancta s'gleya sta de carnesi rubricada. Prenem documēts de aquest article: que nosaltres ab obres de caritat deuem cobrir n'res culpes: que ari com lo senyor tot sāgonos volgue esser cubert de porpra: ari nosaltres ab la porpra d' caritat deuem cobrir les nostres culpes d' peccat sangonoses. car diu sanct perē: la caritat multitud de peccats cobre: significa ēcara la porpra recort dela sua mort e passio dolorosa. *De hō* legim en los cātichs: que los cabells del cap dela sposa: qui es la cristiana anima: son ari cō a real porpra. q' les cogitacions de nostra pensa: que p' los cabells son ēteles: en la passio d'l senyor hi en obres d' caritat deuem esser ocupades. Lo segon documēt es. quel senyor volgue esser vestit per scarn de reals vestidures: perque nosaltres siam verdaers reys en lo seu etern regne: hi lo nostre nom d' cristia aq̄ significa: que vol dir vinctat com a rey de vinctio dela sua

gracia. Jhesus qui de porpra per scarn has volgut esser vestit: fes me gracia q' del recort dela tua passio de continu yō vista: e que los meus peccats ab porpra de caritat cobra. *Après* que de porpra lo sēyor vestiren: p' real diadema plegāt de spines vna real corona: sobre lo seu cap li posarē: era de iūchs marins aq̄sta pūyēt corona acutissims: q' fort pūchē: tāt que en aquella terza les çabates dls peregrins acamināts passen. *Dolç* sēyor fes me gracia humilment te supliq': que sia al meu cap cori de fluxell la tua spinea corona: sobre la qual adormit en contēplacio repose. per scarn de spines lo coronaren aiustant al scarn aflicio e pena. *Aq̄st* article tres documents nos p'senta. Lo primer que portem nostres peccats en lo nostre cap per recort de penitencia: ari com lo senyor porta en lo seu cap per nostres culpes la spinea corona. *Diu* beda. *En* la spinea corona q' iesus portaua: se mostra q' ha pres nostres peccats e culpes: d'les quals ha leuat les spines que nons punchen: per aquelles que a ell puncharen. *De* aq̄stes spines d' peccat dix deu al primer home *La* terra germinara a tu carts e spines. naren en la terza dela nostra carn spines e carts malicies e peccats: que la nostra consciēcia punchen enafren. *Après* lo sēyor aquesta corona per triumfant insignia de victoria: acostumen los reys vencedors dels vencuts portar les armes e insignies. les armes del diable son les nostres culpes: ab les quals contra nosaltres se arma. aquestes armes lo sēyor li ha leuades ab la sua mort e passio penes e opprobrijs: perque es lo anyell de deu qui los peccats d'l mon leua: e p'ço ha volgut portar sobre lo seu cap de spines la corona. *En* aquesta corona qual

seu ol anima deuota lo seu rey desija veu re: e ari la sposa en los cantichs ales de uores animes conuida: dient: exiu de fora filles de sion: e mirau lo rey salamo en la corona: quel ha coronat la sua mare la sinagoga: o la caritat: per la q̄l ses fet home: e ha volgut morir per nosaltres. Lo segon document segons theofil: que nosaltres prengam corona d' spines que pūchen la infladura de nostra superbia: e q̄ sagnen la nostra carn: e si no la carn lo nostre cor per cōtricio e penitencia. Lo terç document: que nosaltres treballlem d' les nostres temptaciōs vençre les spines: cascuna temptacio es vna spina que puncha lo nostre cap d' is nostra pensa: la qual si per nosaltres es vençuda: en loch dela spina se engasta vna pedra preciosa: en la corona de nostra gloria: verificant aquell parlar del psalmista. Mas posat sēyor sobre lo seu cap corona de pedres precioses. Jesus qui has volgut esser coronat de corona de spines soplich te: que ari les spines d' contricio e penitēcia lo meu cor pūchē: que per los teus merits yo merexca: esser per tu coronat en la eterna gloria. A pres de hauer li posat sobre lo cap la corona de spines: donaren li en la ma dreta p' ceptre vna canya: scarnint aquella ma que regeirs lo cel e la terra. Decla rāt en aquest ceptre la vanitat del regne que deyen que vsurpar volia: e no atien: que ell hauia dit: quel seu regne de aquest mon no era. Aquest article hun documēt nos presenta: que nosaltres d' uem atendre cō som fragils: vās buyts d' rot be e miserables semblants a cāya: si la ma dreta del senyor nons soste hins conserua. Volgue lo senyor tenir en la ma dreta la canya per mostrar nos: que ell es lo qui soste a nosaltres vās buyts

malalts e febles: hi ab la ma dreta dela sua gracia nos fa plens forts e poderosos. Siu encara sant jeronim: que la cāya es instrument per a scriure: scriui lo senyor d' is iubeus lo sacrilegi: e mostra que era aquell qui scriu los se' elers en lo libre de vida. Jesus qui has volgut q̄ en la tua ma dreta per ceptre: te sia donada vna canya fes me gracia: q̄ la mia imbecilitat e flaqa: ab la ma dreta dela tua potēcia ari tu la sustentes: q̄ lo teu regne d' ins mi tostemps ab fermetat stiga. O deuot cristia tres instruments d' illusio hi de scarn aci considera. la vestidura de porpra: la spinea corona: e la cāya vana: la vestidura al cors: la corona en lo cap: la canya en la ma: aquestes sō tres reals insignies: que per scarn li forē donades: per quel mostrassen culpable de crim de majestat lesa: volent vsurpar lo regne de iudea. Adoralment ari com lo senyor fon scarnit en aq̄stes tres scarnides insignies: ari la nostra anima per lo peccat es scarnida. Primerament p' ostentacio e gloria dela mundana potēcia: que significa la real vestidura. Segonament per la cobdicia de les mundanes riqueses: que signifiquen les spines q̄ punchen nafren e affligeren en la pensa: als q̄ les cullen hi les porten. Terçament en vanitat dela mundana sciēcia: q̄ significa la vacuitat e vanea dela canya: la q̄l si a gloria humana: e no a laoz de deu los homens la endregen: hi en ella cōfien: es basto de canya vana fesa hi squerdada: y en terra cabē los q̄ en ellas recolsen. Considera aci com lo senyor no solamēt a son pare deu: mas encara als quil scarniē obehia: vestis la porpra: para lo cap ala corona: pres en la ma la cāya. Ari donchs com iesus rey de gloria es coronat de spinea coronā: hi es scar-

mit en lo ceptre hi en la porpra: ari lo ser-
 uent de iesus com es meyspreat: e cō in-
 digne d' tota honor e gloria los homes
 del mon lo menysprehen: pense e pside-
 re: que no es major lo seruent quel sen-
 yor: e tinga per gran joya: si per son me-
 stre e seyor sofir seblants penes. Apres
 q̄ per scarn li posaren les reals insignies
 ficauē los genolls en terra: e cō a rey lo
 saludauē dient li: deus te sal rey dels ju-
 heus: quasi dient: regnar volies: aquest
 es lo teu regne de scarn de burles oppro-
 bris e penes. e no solament com a rey
 per scarn lo saluden: ans encara com a
 deu fill de deu ab lo mateix scarn lo add-
 ren: satisfent a les acusacions dels sacer-
 dots e bisbes: que d' aquests dos crims
 singularment lo acusauen: e ab tot q̄ls
 gentils ho executauen: pero los juheus
 eren los principals actors de tot lo que
 ells feyen: e perço lo diuendres sanct cō
 p' los pfidos juheus la sancta sgleya pre-
 ga: nos agenollen ari com en les altres
 pregaries: car si los juheus dauāt iesus
 los genolls no ficauen: po los gētils p'
 ells lo scarnien: e pogue esser que en seps
 ab los gētils hi fossen los ministres dls
 bisbes: que tāt cō los seyors no recelauē
 entrar dins lo p'tori. Bui sanct crisostō
 quels ministres d' pilat pagats p' los ju-
 heus lo scarnien: e q̄ p' manamēt o p' mis-
 sio d' l' p'sident ho feyē: p' q' fos faciada la
 malicia judayca. Apnem d' aq̄st article
 quēs guardem q̄ no adorem lo seyor ab
 fictio scarn o falsia. aq̄lls falsamēt lo se-
 yor adoren o saluden: q̄ dient oracio ab
 los labis: en la pensa alguna cosa p'tra
 los seus manaments fabrique: hi aq̄lls
 q̄ en ell crehē: y ab puerfes obres lo me-
 ysprehē: ab la boca lo adozē: hi en ac-
 tes lo neguē: hi aq̄lls q̄ en la sgleya deso-
 nestament se portē Jhesus q̄ has volgut

per scarn esser adozat e saludat: fes me-
 gracia q̄ a tu verdader deu meu en spit e
 veritat yo adozē: e a tu verdader rey re-
 uerētmet salute. Ep̄ q̄ ari d' obres cō de
 paules lo scarnissen: e los scarns no fos-
 sen sens dan dela sua carn delicatissima
 donauē li bufets: donāt li afflictio: li au-
 gnēt auē vergōya: p' q' en la obra clara-
 mēt mostrassen: q̄ era p' scarn la honor e
 reuerēcia q̄ li feyē. y feyē major lo scarn
 e vituperi: q̄ adozāt lo cō a deu e saludāt
 lo rey bufets li donassen. en casa de an-
 na rebe hū bufet p' castich e venja: en ca-
 sa de cayfas hi aci en lo p'tori molts per
 scarn e vituperi. Jhesus q̄ has volgut p' mi
 peccador q̄ ab bufets te batassē: fes me-
 gracia q̄ en paules e obres yo tostēps
 alegramēt te lohe: e les obres dls altres
 encara q̄ siē males: pa ben obrar me val-
 guē. scopiē li la cara cō a p'sones vils des-
 uergonyades: cauallers de vil e dejecta
 caualleria: en aços mostra q̄ aquests se-
 diē cauallers no segōs lo nom de hono-
 rable milicia: q̄ sō nobles e insignes de
 sperōs e spases d'aurades: q̄ tals caual-
 lers en la cara de algu no scopirien: nil
 scarniriē: nil crucificariē: ni entre si p'tiri-
 en les siues pobres vestidures: q̄ son ac-
 tes dls ministres d' la criminal iusticia:
 los q̄ls bochins se nomenē: mas deyen
 se cauallers homes d' peu seruents asol-
 dadats segons se mostra en les ystories
 romanes: hon dls cauallers als homes
 de cauall se fa diferencia. e legim en los
 actes dls apostols q̄ trameterē sāt pau
 ab docents cauallers: e setāta homes d'
 cauall de jerusalē fins en cesarea. dōchs
 aq̄sts cauallers q̄ aci lo sagrat euangeli
 parla: se entenē homes vils asoldadats
 bochins carnes de p'dēpnats homes:
 que no hā vergōya ni ferea de metre per
 obra q̄lseuol leig delictē. Bui sanct cri-

sofom: son dits cauallers no p noblea: mas per corporal força: eren robusts de cors: a tota viltat p̄dptes. Jhesus q̄ en la dilitosa cara tua has volgut esser scopit: fes me gr̄a q̄ p̄nent yo lo teu sacratissim cors la tua cara ab la idignitat mia no scupa: e la mia p̄sciencia ab cogitaciōs in mūdes no ensutzie. P̄reniē apres d̄la sua ma la canya: e lo cap li baten no sola- ment p̄ scarn: mas p̄que les spines mes fort en lo seu cap entrassen. q̄si diēt: mira com te ofen: mira cō te puncha: com te nafra la tua real corona. feriē ab la cā ya aq̄ll cap: qui spanta e fa tremolar los dimonis: reuerit e adozat p̄ totes les celestials jerarchies: del q̄l deualla: hi se scāpa lo enguēt d̄ tota benedictio e gr̄a: no solamēt en la barba de aarō qui son los apostols: mas encara en les ozles de la vestidura: q̄ es la sancta sigleya: per se sperāca e caritat ab lo seu cap iesus vni- da. **D** nefādissims miserables com ater rats cruxint les dēts: e tremolant veu- reu aq̄st reuerēt cap: q̄ ara bateu: quād vos iutjara a les eternes penes: mirant los v̄res vlls les flames: q̄ efnamēt vos cremarā les animes hi cosos. **B**rollaua la sanch p̄ les pūctures d̄les spines: e co- bria la sua deifica cara: e mesclada ab les sutzies scopines semblāt a lebr̄os la en legia. p̄sidera ab cordial dolor amarga: cō totes les afflictions: vituperis e penes ari obediēt les comporta: cō si fos ser- uent e catiu de aq̄lls q̄l affligiē: hi a tots los impperis semblāt a mut calla. e cō- tēpla e mira com en lo cap q̄ d̄ spines te corona: souint e fort lo baten: hi ell mā- fuet com sta enclinada la cara en vers la terra: soferint dolor aguda: de aquelles agudes spines q̄ lo seu cap nafrauē. **D**e aq̄st article hū documēt deuem apēdre: q̄ nosaltres nos guardem q̄ lo cap d̄l se-

yor no batam ab canya: aq̄lls lo cap del senyor batē: q̄ la sua diuinitat impugnē: y eser ver deu neguē: hi sō aq̄lls q̄ affermē iesus esser solamēt home. hi aq̄lls ab cā ya lo cap del senyor firē: q̄ p̄ lo vent d̄la fauor mūdana a n̄re senyor deu ofenē: hi encara lo cap del senyor ab canya ba- ten aq̄lls: qui mes del q̄ es mester los se- crets diuials inuestiguē: hi aq̄lls lo cap de iesus ab canya fire: qui en buyda e oci- osa vida dels manaments del senyor se oblidē: q̄ es cap n̄re: del q̄l tots nostres merits e viues obres deuallen: e de tot quāt be podem obrar nos ha donat exē- ple: e de n̄ra vida e paraules ocioses de- mana cōpte. Jhesus q̄ has volgut q̄l teu venerable cap sia stat ferit ab canya: fes me gr̄a q̄ yo no ofena a tu cap n̄re p̄ va- na e ociosa vida: mas que ab obres a tu- plaents te serueixca. La coronacio hi es carn del senyor en lo rey dauid fō p̄figu- rada: quād d̄l enemich seu semei ab gr̄a paciēcia cōporta les injuries: semei lan- ça sobre lo cap de dauid pedres e terra. la sinagoga lança sobre iesus bufets: spi- nes e sutzies scopines: semei crida da- uid: home de sanch: home del diable: la sinagoga crida iesus enganado: inuo- cado: de diables. no cōporta dauid que abisai leuas a semei lo cap e la vida: ni lo senyor volgue q̄ angels deuallassen: per a d̄struhir hi matar los q̄l scarniē. p̄refi- gurauē ēcara les injuries del senyor los embaradors de dauid al rey amon tra- mesos: enuergoyats ab oppb̄ris de ver- gōya. **T**rames dauid al rey amō p̄ q̄l vi- sitassen e p̄fermassen la amistat q̄ ab son pare tenia: als q̄ls lo rey feu tallar les ve- stidures e raure la mitat d̄les barbes. a- ri n̄re seyor deu trames son fill p̄ donar pan al mō: hi en special al iudaich pob- le: lo qual li despulla les vestidures e co-

De hora

bzi la sua cara e barba de sutzietaes ver-
gonyoses. Be aquests scars hi impro-
peris del senyor. Diu sanct agosti. ari e
ra mester donas fi al q̄ de si p̄fetizat ha-
nia: ari los martres p̄niē exemple: de
soferir totes les penes: q̄ en ells los cru-
els tirās executar volgueren: ari amaga-
da hun poch la sua redubtable potēcia
nos dona exēple: quel imitem en paciē-
cia. ari lo regne humil q̄ no era de aq̄st
mon: al regne d̄ aq̄st mon supbo vēcia:
no ab crueldat de batalles: mas ab paci-
encia d̄ opprobriis: ari lo gra de formēt
se deuia sembrar en terza femada de affli-
cions e impropis: e apres resuscitant
crexer en general monarchia: d̄l cel e de
la terza e d̄ls p̄fundes abissos. maleyts
donchs son aq̄lls vna: dos: e tres vege-
des: q̄ apres de spil d̄ humilitat tā dar e
mūde: en alt se leuē p̄ inflada supbia: fu-
gē als opprobriis: ales vanes honors af-
piren: lo senyor mēysprehē quant cruci-
ficat lo miren. Lo qual diu sanct grego-
ri. tant mes exalcat deu esser per los ho-
mēs: quāt per los homēs ha sofert ma-
jors dolors injurias e penes. Diu sanct
crisostom. quin exemple de aci auant te-
nim de cōportar scars e iniuries: pui-
x lo seyor nostre primer per nosaltres les
ha sofertes: no dera del seu cors sacra-
tissim vna mínima part: q̄ no haja sofert
dels cabells d̄l cap fins en les vnghes.
Tots aq̄sts opprobriis q̄ en lo senyor a-
quells celerats nefandissims executarē:
signifiquen en la redempcio nostra p̄fun-
des misteris: totes aq̄stes coses scriu sāt
johan q̄ en lo senyor forē acabades: ans
q̄ pilat pronncias de mort la sentēcia.
Sant matheu e sant march apres dela
sentēcia les scriuen: encara q̄ abans fos-
sen. staua lo senyor cubert de dos vesti-
dures vna blāca e altra vermella. la blā-

ca mostraua la puritat dela humanitat
assumpta. la vermella la sanch dela sua
passio dolorosa. signifiquen encara les
dos robes d̄l seyor: dos maneres d̄ mar-
tres: d̄ls q̄ls la fanta sgleya singularmēt
es hōrada: en los vns martres blanca:
hi en los altres vermella: e ari bella sēs
macula ni ruha produheix: e germia en
pau liris: en la batalla roses: car los ver-
gēs encara q̄ coltell nols mate: la victo-
ria d̄la carn p̄ continu martiri se conta.
E p̄ço en los cātichs la sposa d̄l senyor
canta: blanch e vermell es lo q̄ yo ame:
blāch en la pau p̄ los liris dels vergens:
vermell en la guerra per les roses dels
martres. E si tu miserable peccador no
tens algūa de aq̄stes vestidures: not de-
sesperes: corre ala general vestidura: qui
a tots los peccadors cobre: q̄ es la sanch
d̄l seyor p̄ciosa: q̄ vesti e cobri la creu: la
terza e les roqs d̄l mont d̄ caluari. Ma-
na lo p̄sidēt q̄ ari scarnit cubert de agots
batiments e vituperis coronat d̄ spines
dauāt tot lo poble defora lo p̄sentē: per
veure si vista tā miserable a misericordia
los poguera moure. hi q̄ donchs pilat
als juheus altra vegada dient: ateneu e
mirau: cō lous mostre: diligētmet exa-
minat e castigat per satisfer a vosaltres:
ab tot q̄ algūa causa de crim ni de mort
yo en ell no trobe: pero p̄ satisfer ala vo-
luntat vostra: he manat executar en ell
lo q̄ manifestamēt podeu veure. hi q̄
donchs iesus p̄ manament de pilat da-
uāt lo poble: portāt la corona d̄ spines:
e vna tunica vermella: hi hū matell mo-
rat sobre la tunica: vestidures de scarni-
velles squinçades: hi en la ma dreta per
real ceptre vna cāya. O anim a deuota
hi x fora d̄ tu p̄ p̄teplacio: contēpla e cō-
tēplāt gemeca: ploza lamenta e mira ie-
sus senyor lum e resplādor d̄la lum efna

en quin lamentable envergonyt e doloros spectacle als pobles lo presenten: circubít de confusio de impropis e vergonyosos opprobrijs. Adira donchs cristia: lo teu rey: lo teu deu creador redemptor e mestre: ab quina mäsuetut: ab quina humilitat paciètmēt ho ppor ta: pque a tu faça delliure dles afflictions e penes eternes: e primer en aqst mō te laue: dela pōposa inflada supbia. *Diu* fāt anclm. aten o anima deuota q̄ es a quest: q̄ ala porta del palau d̄ pilat por tāt ymatge de rey p̄ scarn lo mostren. la uors pilat prouocant los a misericordia q̄ tal home pēsas vsurpar la potestat regia: diu los: veu aci lome: qui engā pre neu q̄ de psona ari deiecta: pugan tenir tal sospita: pero si en res delinqt̄ hauria ja es punit molt mes d̄l q̄ ha pogut merer: si au cōtēts de veure hū miserable en tanta miseria: de v̄ra generacio e germa vostre. pensaua pilat q̄ vista ari dolorosa: a ppassio los poguera moure: hi a māsar la sua frenetica ira: hi que vomita rien lo veri d̄la sua mort: q̄ primer a ells mataua: mirau aqst home que mes vile deiecte nol porieu veure. quasi diēt: si cō a rey li tenieu ira: per stament ari miserable: mudau la en misericordia. hū document aqst article nos p̄senta: q̄ a ic̄? scarnit tingam dauāt los vlls de n̄ra pēsa: recordant que per nosaltres soferia: ab lo qual recort paciètmēt sofiriam nostres miserief. Aprenem encara en lo present article: q̄ alçant lo preuere la p̄sagrada hostia: lo senyor ari scarnit al poble rēp̄senta: quasi dient: veu aci lome. p̄ q̄l memorial d̄la sua mort e passio: es lo sacrament d̄la eucaristia: e ab tot quel senyor sia deu e home: p̄o soferi no en quāt deu: mas en quāt home: e perço mes cōgruament pot dir lo preuere veu aci lo

me: hi encara perq̄ no en quāt deu: mas en quāt home: fō manifest ala vista d̄ls homens. *Jesús* q̄ ab insignies de scarn has volgut q̄ als iubeus te mostrassen: fes me gracia: q̄ tota ostētacio de vana gloria yo fuja: hi squiue: e cubert d̄ls merits deles rues impropades insignief: dauant tu lo jorn del iubi yom mostre. Ab tot q̄ pilat p̄ delliurar d̄la mort a iesus: tots aqsts amarchs e penosos remeys cerque: pero la infaciable furoz d̄ aqsts cruels feroces no cessa. o terrible hoy: o cremāt encessa ira: q̄ aygua li encen majors les flames: q̄ la miseria que naturalment fa misericorde lo cor del q̄ la mira: a ells inhūmās mes los encē e crema: pēasant q̄ stamēt ari miserable en la pensa de pilat dela mort lo lūyaua. e p̄ço en altes vens cridē hi al poble a cridar inciten: dient: crucifical crucifical: nons basta gens nins satisfi la punicio que li has donada: si la vida li dones: e mes quāt lo miranē se enceniē: car la pēsa q̄ hoy la inflama: lauors del tot se crema quant lo q̄ auoreix viu lo mira. Doblen les paules crucifical crucifical: mostrant lo desig q̄ dela sua mort tenien: e que de cor e obres lo crucificauen: cruel dat inhūmana q̄ veurel ari p̄ totes p̄ts cruciat: gens no la refrena: ni son p̄tēts que muyra: si clauat en creu mort cruel nol mata: e q̄ prestament de aqsta vida no passe: mas clauat ab claus en pal de fusta: la sua penosa mort se allargue: e ari vna per moltes valga: e abvna mort en moltes muyra: hi encara p̄q̄ morint en creu sia difamat: p̄ la cōdicio d̄la vergonyosa sentēcia: e ari sia ras d̄la memoria dels q̄ viuen: q̄ de ell memoria sino vergonyosa nos trobe. *Diu* rabanus. los iubei de mort turpissima matar iesus pēsaren: p̄ ells fon nequissimament

pēfada: per lo senyor eternament eleta: p̄ q̄ v̄cut p̄ la creu lo diable: apres en l'o front fos defensa dl seu poble: hi en les coronas dls reys hi empadors singular spectacle. *Cōsidera tu o cristia: cō lo teu deu senyor e mestre: sta dauant lo poble circuhit de vergōyes dolozs e penes: cri den tots: e les veus multipliquen: crucifical crucifical. aq̄sts son los iube? q̄ ala hora de terciā lo crucifiquē: dls q̄ls diu lo psalmista. La lengua de aq̄lls es coltell smolat. D̄iu sant agosti. les mās tenen sēs armes: pero tenen la lengua cō a coltell afilada. guarden se dōchs los q̄ mal dien: e sos phisimes difamē: que no sinolen cō a coltells les sues lēgues: q̄ ari coin lo cors ab coltell matē: ari ab la mala lengua la fama dl phisime. D̄iu salamo en los prouerbis. la mort e la vida sta en mans d̄la lengua. Per confortar se al p̄sent article: recorde lo cristia si mal parlant: desonrāt o scarnint: ha o fes a son phisime. J̄esus q̄ les terribles veus dels iubeus sens t̄hemor has hoit q̄nt crucifical crucifical cridaue: fes me gr̄a: q̄ d̄les paules d̄ls meus enemichs nom sp̄ate: e q̄ la mia lengua als me? phisimes nocument algu no pcure. *Adi rant pilat de iesus la paciēt innocencia: e dels inichs iubeus la pseuerant malicia: recusant donar la sentēcia q̄ ells volien: respō preneu lo vosaltres e crucifical lo. aq̄stes paraules ab ira: e p̄ scarn les pnuncia: quasi dient: preneu lo vosaltres hi crucifical lo: qui hauē acostumat donar mort sens causa: coin lo crucificarieu si podieu: po nou fare yo: q̄ en ell alḡna causa no trobe: q̄ tal sentēcia com vosaltres voleu pnunciar puga. *Uer diu pilat quel senyor ni ha fet peccat: ni frau ni engan en la sua bocas troba: pero aren pilat en ell se troba la pe***

na: hi en nosaltres la causa. mirant los inichs sacerdots: q̄ pilat se detenia e al homey e culpa d̄la sua malicia nos derrocaua: e q̄ les ve? e multiplicades clamors nol derroquē: començarē allegar rahōs e causes: altres deles q̄ primer allegades haviē: dient q̄ iesus affermava q̄ fill de deu era: e ari cō a blasfemador mereria la vida p̄dre: q̄ los decrets dela ley ariu mananē. erzes miserable iubeu diēt que ell blasfema: ell diu veritat: e tu blasfemes: es fill de deu que sō pare deu eternamēt lo engendra: eterna lū dela lū eterna: fet home en tēps: p̄ a tu miserable rembre. *D̄iu sanct agosti. puit a pilat no vençen: poch los paria q̄ de rey lo accusauen: e p̄co hi aiusten q̄ esser fill de deu aferma. hi es ver increduls iubeus q̄ rey es: hi fill de den: hi p̄ aquesta hora ho amaga: p̄ q̄ tinga loch la sua mansuetudina paciencia: lauozs pilat hoint aquestes paules hague major temor dela q̄ ja tenia: pensant que ari lauiē scarnit e mal tractat per ell los seus ministres: e quāt seria crim enorme si a mort lo condānana. *D̄iu sanct agosti. primer teme matar hū home iust innocent de culpa: ara la temor li augmēta: q̄ matar lo fill de deu recela: e p̄co volent secretament inquirir aq̄sta causa: entra altra vegada dins lo p̄tozi: e ja del q̄ ha fet nol enterroga: mas diu li: don est tu: quasi dient: de hon la generacio tua deualla: es diuina del cel: o humana dela terra: ies? empero no li dona alguna resposta: cōplit aquell parlar del p̄feta: ari cō a simple ouella no ha vbert la sua boca. altaquestio pilat demana: e no mereix hoir la resposta: q̄ la diuina generacio eterna a hū gentil incredul no deuia esser explicada: hi encara p̄ q̄ pilat volia per la sua resposta dela mort fer lo delliure: hi ies?**

de tercià.

era vègut p̄q̄ ab la sua mort dela nostra nos fes delliures: dix li lauors pilat: p̄uocāt lo a resposta: p̄q̄ pogues ala accusacio que ls iudeus li posauē respōdre: a mi no ples: marauellas pilat del seu scienci cō fos en hora q̄ hauia esser mort: o dela mort delliure: e q̄ fes tan poca stima: o dela mort: o d̄la vida: stimar tan poch la vida q̄ tant se stima: e no hauer temor d̄la mort: q̄ tant se acostuma de tembre: p̄sava pilat q̄ era mes q̄ de home: e p̄ço porque responga mes auant li pla: dient ami no ples: no sabs q̄ tinch potestat de crucificar te: o d̄ fer te delliure: e de tot te puch absoldre: quasi diēt: si als altres calles: ami deuries respondre que t puch staluiar: o p̄dre. **P**ilat com iustamēt te p̄damnes: e ab la tua veu cōtra tu sentēcia p̄nūcies: p̄uix tēs potestat p̄q̄ nol delliures: p̄uix coneix e testifiques q̄ es innocēt d̄ culpa: hi que en ell causa de mort ni crim algu no trobes: dōchs p̄ potēcia no per iusticia a iesus ala mort liures: hi al matador ladre delliures: al q̄ dona vida: dones mort: hi al qui dona mort: dones vida. e per q̄ pilat en la sua potestat se gloriaua: respon iesus p̄ corregir la sua iactācia: no rēdries algūa potestat cōtra mi: si de superior not fos donada: ço es d̄ cesar: hi p̄ deu p̄mesa: qui es potestat suprema: d̄la qual totes les altres deualle. quasi diēt: si tu d̄ cesar e de deu tēs potestat: no pera p̄damnar los que tu claramēt ve: q̄ no tenē culpa: hi es major lo peccat dels iudeus: qui p̄ enueja a tu pilat me liurē: q̄ no lo teu: q̄ per temor d̄la superior potestat iniustament me condānes. **B**iu sant agosti. mes pecca aq̄ll q̄ per enueja liura lo innocēt ala potestat quel mate: q̄ no aquell q̄ p̄ temor de major potestat lo cōdāna. e axi iudeus e los

iudeus mes q̄ pilat peccaren: iudeus per auaricia: los iudeus p̄ enueja: pilat per temor humana: cercava pilat com dela mort lo pogues fer delliure: encara que no tengues tāt peccat: cō aq̄lls qui a ell lo liurauen. primer cō a home innocēt de culpa: cercava per quins camins delliurar lo poguera: ara q̄ ha hoit lo nō d̄ fill de deu: ab constāt animo cerca cō acabar ho puga. **E** dirāt los sacerdots que p̄ falses accusacins cōduhir lo jutge ala mort de iesus no podiē: p̄saren posar li temor de p̄dre lofici: encara posar li en perill la vida: acusāt lo de crim de majestat lesa: e p̄ço en altes ve: crida uē. **S**i tu aq̄st ques fa rey dexas: no seras amic ni fel seruēt de cesar: car ni lo be ni la honor nil stat d̄ rō senyor zeles: e axi meritamēt deus lo offici e la vida p̄dre: car tu no ignores: q̄ aquell quis fa rey: contradeix a cesar: hi al decret de les leys d̄ roma: hauien los emperadors leuat dels iudeus la dignitat regia: per q̄ mes subjectes los tinguessē. **M**isera bles iudeus. **B**iu sant crisostom. de hō mostrau que ell volvsurpar lo regne: ha ueu mirat en la sua pobla humil e mansueta vida: alguna cosa q̄ a stat real tinga semblança. hoint pilat les menaces d̄l poble en la indignacio de cesar: comēga mes a tembre en fer a iesus delliure: d̄l q̄ temia quāt les leys judayqs li allegauē: hi aq̄sta temor q̄ dauant cesar nol accusassen: lo feu seure en lo tribunal d̄ la iudicial cadira: e mana q̄ ies: fora del pretozi lo portassen: alli hon ell temia la audiēcia: que en grech se nomena litrostratos: q̄ vol dir: p̄himēt de colors diuerfes: hi en ebraych se nomena gabarta. hi era diuendres: q̄ per alendema di sabte les viādes aparellauen: e cadadia de aq̄lls set dies q̄la festiuitat duraua: se

De hora

podia nomenar pasqua: ari cō d present cada día dls tres dies dla nra pasqua: hi era hora quasi sexta. Eōuenia ala redēpcio nostra: quel senyor pujas en la creu en tal dia: p restaurar e refer lo primer home: creat: e caygut en diuēdres: q̄ dela creacio del mon era lo sisen dia: e hora sexta en la qual primer pecca lo primer home. **B**iu sāt jeronym. en aq̄ lla hora que pecca lo pmer adam: e per lo seu peccat comēça la nostra mort viure: en aq̄ lla hora mori lo segon adam: e pogue la nostra mort esser morta. volgue encara ief? pujar en la creu en la feruor d̄l mig dia: p mostrar que p sola calor de caritat per nosaltres hi pujaua. **E**l d̄na dōchs pilat q̄ iefus fos portat en jubí dauāt la sua indicial cadira: e q̄ si scarnint als jubē? hi ala sua insaciabile malícia los parla. dient: veu aci lo rey vostre: primer los h̄auia dit: veu aci home p mourels a misericordia: mostrāt d̄la sua dejectio stamēt miserable: arals diu p scarn veu aci lo rey vostre: primerament se sfozça fer lo delliure per la afflictio e miseria de tā dejecte home: ara per la vergōya dells ppia: quasi dient: maranella es: q̄ d̄igau q̄ h̄un home ari vil: menysprehat e pobre: vulla vsurpar lo vostre regne: si tals reys cō aq̄st fins ara tenieu: no es marauella h̄au p̄dut lo regne: com no preneu vergōya demostrar recel: que tal home pense fer se rey vostre: dō b̄ora en vostres entramenes tāta feeltat a cesar: cō tostēps siau stats rebelles: als qui fins ara h̄an tengut sobre vosaltres senyoria: desijau sobre totes coses que torne en vosaltres lo regne de iudea: dexau amí aqueys negoci: q̄ sabeu que no passen molts dies: q̄ sēs acusacions vostres matí a judes gallileu: e a quarrecēts qui ab ell eren: p̄q̄ lo

regne de iudea vsurpar volia: de aq̄st home ni del seu stament miserable seria vana cosa tenir tal sospita: h̄ajau li dōchs compassio e misericordia: dexau temoz e ira: p̄uix nos pot sospitar q̄ tal home en res vos puga: ni valer: ni offēdre. no podien les paraules d̄ pilat amansar dells inichs la furiosa ira: ans lauozs mes cri dauen: e les veus mes doblanen: leual lenal del mon: e ala mort lo dona: e a mort turpissima q̄ en la creu muyra: q̄ ses obres tal mort demanē. crucifical leual d̄l nostre aspecte: greu e pesada es a nosaltres la sua vista: nol podem veure leual p̄ mort d̄la puerficio humana: tāt quāt mes stinauen q̄ pilat delliurar lo volia: tāt mes fort la sua mort sfozçauē **B**iu beda. p̄q̄ veyen que totes les acusacions q̄ portauen p̄tra iefus: pilat examinant les desfeya: pensaren que aualo tāte cridant h̄o acabariē: lo qual modo cruel apres son obfnat en los gloriosos martres. **S**ulcissim iefus deu e senyor meu: qui sera aq̄ll ab cor de pedrēvera: que h̄oint aq̄lles cruels veus crucifical: crucifical: que fonts de lagremes en ell no brollē: e per gemechs plozs e sospirs no rompa e sclate: treballa encara pilat poder vençre la temoz q̄ de cesar li presentē: presentāt a ells la sua ignominia: que vullē q̄ lo seu rey crucifiq̄: e p̄ço quasi p̄ scarn los diu: voleu q̄l vostre rey crucifique? q̄ redūdara en grā vergonya vostra: dieu q̄ es publica fama: q̄ rey se nomena: quina infamia: e menyspreu sera vostre: quel vostre rey p̄damne: hi que a tā ignominiosa mort muyra: respōgueren en gran derogacio dela sua libertat e regne: hi en gran menyspreu de nostre senyor q̄ per specials vassals los tenia: no tenim rey sino cesar: e ari dexant son deu rey e senyor: e lo natural rey de ju-

dea: per a tot temps mererquerē perdre lo real ceptre: y esser catius subiectes al imperi: hi a totes les nacióes e gēts quē lo mon viuen: rennnciant ala propia dignitat regia: clarament mostrarē la obstinacio e ptnacia: que en la mort de iesus tingueren: que ab tan affectada malicia la demanauē: q̄ renunciarē: hes de spnllarē d'la cosa que sobre totes les d' mon lauors mes desijauē: hi ara de present mes desigē: e com a folls insensats sperē. *Diu sant crisostom.* Lo regne de deu lançē e renunciē: e al regne d'ls romans se donē: no prēguerē: ni acceptarē lo que teniē: e perço demanarē e fon los donat: e de present ē cara posseheirē lo q̄ voliē. *Sēblants de aq̄st molts bisbes se trobē:* que d'erant les sues sposes s'gleyes: ab gran sollicitut e diligēcia als tēporals negociis: en les corts d'ls reys se catiuē. *Aquest article singulars documēts nos p'senta.* Lo primer que nosaltres formem hun tribunal en nostra pēsa: per examinar e iutjar nostra vida: ari com lo senyor p' nosaltres stigue dauāt lo tribunal d' l' iutge. *Diu lo apostol* Si nosaltres nos iutjauē: iutjats no seriē. Lo segon documēt es q̄ en lo tēps d'les tribulaciōs nostres: paciētmēt stigam al iubi: d' l' que nostre senyor en nosaltres delibera. *Diu lo apostol.* *Cō* nosaltres som iutjats e afligits per temporals penes en la present vida: corregeix nos lo senyor: perque eternamēt nons damne. *Per conformar se al p'sent article: lo cristia ab deuota pensa pregue diēt.* *Jes⁹* qui has volgut esser constituhit en iubi danant lo tribunal d' l' iutge: fes me grā: q̄ dauant lo tribunal dela mia pēsa: ab lo testimoni d'la mia consciencia: deles mies culpes yo mateix me iutge: e lo teu iubi en les mies aduersitats ari pacient

ment sostinga: que dauant lo teu final iubi segur comparega. *Ençut ala fi pi lat per temor de cesar: gira lo camí d' veritat e iusticia: derrocant se ala iniqtat dels grans sacerdots e bisbes: contra la sua p'sciēcia: ab la q̄l h'auia ies⁹ iutjat innocent de culpa: pronūcia contra ell de mort crudelissima iniqua diffinitiuua sētēcia: diu empo q̄ a ells lo linra: mostrāt q̄ p' potestat e no p' volūtat sua lo crucifica: volēt condescēdre ala sua malicia: mostrāt q̄ d' l' es la p'ncipal culpa: e ari lo ambicios miserable p'sident elegi: ab ans matar hun innocent home: lo qual ell coneria sens culpa: que posar en perill perdre lo offici. Los euāgelistes no scriuen de quina tenor fon la sentencia: po en lo euāgeli d' nicodem⁹ en tals paraules se troba. La tua gēt te ha puat q̄ tu di⁹ q̄ est rey: e p'ço yo ponç pilat p'cedēt: p' lo empador tiberi cesar en iudea decrete: q̄ sies segons les leys p'mer aq̄tat: e apres leuat en creu p' que mnyres. *Seumēt pecca lo misfable iutge: y scusa algūa d' culpa nol leua: q̄ p' temor: ni p' algū altre s'quart no deuia p'tra algu: e maior mēt d' mort p'nūciar sētēcia. E ari d' p'sent molts iutges pratiquē: q̄ per amor o temor: d'la veritat d' iusticia d'clīnē: en grā miseria e damnacio d'les sues animes. *Mira cristia e cōtēpla com lo māsuet anyell sens macula: p'q̄ a tu del seu iubi fes delliure: ha p'mes q̄ iniustament lo cōdamnen: mira com per tu lo que tu has furtat paga: e tu anima mia dura cruel impiadosa: com p' cōpassio not resols tota: cō p' deuocio tota en aygua no regales. *Cōsidera quin dol: qn plant: quins gemechs e sospirs: los se⁹ amichs lamēten: com aq̄sta nefandissima sentencia hoen: hi com lo maleyrs inichs q̄ lan procurada se alegrē: hoint****

ff

De hora

e mirāt que hā pogut atenyer lo que tāt desijanen : stan contents e alegres : saltan: hī a iesus carneiren: q̄ mes q̄ ell sabē e poden: puir lan portat ala mort : q̄ tāt volien. La execucio d'la q̄l tāt com poden desempachē: dels beneficis q̄ d'ill hā rebut nos recozden: ni dela sua excelsa doctrina: ni deles sues marauellofes obres: nols refrena la sua innocencia: ni la sua māsueta afligida p̄sencia : e ari a hora d'tercia les lengues dels iube⁹ iesus crucificarē : e a sexta les mans dels cauallers en creu lo clauarē. **B**iu sanct agosti. p̄ quels nefādíssims iube⁹ la sua culpa en pilat: hī en los se⁹ ministres no trāspozten: p̄ço lo euāgeliste sāt march: callāt hora de sexta : quels ministres lo crucificaren: diu la hora de terciā: en la q̄l los iube⁹: crucifical: crucifical: cridarē: p̄ mostrar que no solamēt los cauallers lo crucifiquen: mas los iube⁹ q̄ lo seu crucificar reclamāt pcurauen : mes culpables son aq̄lls q̄ sabēt la ley p̄ malicia la mort li pcurē: q̄ no aq̄sts q̄ obe⁹ hīnt al p̄sident ignorāt la ley la executen **B**iē encara los doctozs: q̄ a hora d'tercia lo senyor p̄dānarē: e ari lo seu crucificar ja tinguē principi: e posant en execucio la sētēcia: dura fins hora d'sexta: e pogue esser segōs la veritat dela hīstoria: entre terciā e sexta: hī lo mig: del hūstrem: hī del altre se nomena: hī en seyal de aq̄sta veritat: la sgleya les misses solēnes p̄munament entre hora de terciā e de sexta celebra. **A**q̄st article hū document nos mostra: quēs guardem d'inerer mort iusta : ni en lo cors : ni en la aīa: e q̄ ari cō ies⁹ sostingue p̄ nosaltres: del iutje home iniq̄ sentēcia: q̄ nosaltres p̄ amor sua no curem d'ls inichs iuhins dels homēs: si nols donam causa quēs iutgen. **B**iu lo apostol: yo p̄ molt poca

cosa reputē: q̄ p̄ vosaltres iutjat sia. **P**er p̄formar se al present article : p̄regue lo cristia dient. **J**esus qui per mi sentēcia de mort : hī de mort en creu has volgut acceptar e pendre : fes me gracia: q̄ sentēcia de mort iusta: ni en lo cors: ni en la anima yo mereisca : e que p̄ la tua mort los inichs iuhins dels homēs yo no tema. **P**ronūciada la iniqua sentēcia tornen iesus en lo pretori : lo mātō e la pozpra li despullen: e les propies pobres vestidures li visten: p̄que portāt lo ala mort: en los se⁹ vestimēts milloz lo coneguessen: e tā prest com podē lo cuyten: p̄que la sentēcia vinga en effecte: e ari cō ja hauem dit: ab tot ells volguesen q̄ la sua mort en creu fos larga e penosa : p̄o la execucio fins a pujar lo en la creu volien que fos cuyrada. posen li la corda en lo coll com a malfactor: e la dre: senyal que ala mort lo portauen : e la creu larga e pesada sobre los seus affligits muscles li carreguen: perq̄ la portas al loch en lo qual en ella lo clauassē **B**iu petr⁹ comestoz: es opinio q̄ la creu del senyor en quinze peus se allargaua: e perq̄ la creu se reputaua pal d'vergōya: e impperi: e la mort d'la creu ignominiosa: car es scrit en la ley: maleyt es lo q̄ en la creu penja: e ari los mistres ni portar: ni tocar la volien: mas sobre ies⁹ cō a p̄dānat a mort la posaren. **D** māsueta anyell e com la pren: cō la accepta: com los muscles hī abara: com paciētment la porta: e per loguer d' que porta: en lo mōt d'caluari li donarā en ella la mort en paga **S**obre aq̄st portar d'la creu: diu sanct ancelm. **M**ira e p̄tepla aīa mia : com lo teu dolç iesus cruelmēt lo turnētarē: en tot hī per tot de penes e dolors circubit lo porten : dauall lo pes dela creu li manen encuruar les spatles: hī da

munt los se^r delicats e affligits muscles
la sua mort e ignominia porta. **D**iu sãt
ieroní: ara porta caim sã germa abel fo
ra en lo camp: p q̄l mate: aci es joseph
ab la garba somiada: y ab la roba d sãch
rmbzicada: aci es moyfes ab la v̄ga dls
se^r marauellosos actes: y ab la serpēt d
metall en lo pal trauesada: aci es lo ra
him dels exploradors: pējat en la gran
barra: aci es elizeu ab lo fust dla destrat
p cobrar lo ferrd: q̄ era caygut en los fō
des aygues. lo ferro dla destrat: es natu
ra humana ēgastada en parahis frenal
en l'arbre d vida: caygue p lo peccat: hi
partis del arbre: hi apres p les aygues
del baptisme nada: hi ēgastas en la creu
arbre d nra vida: aci es jonas lançat en
la mar p fortuna valida: hi sta tres dies
en lo v̄tre dla balena: la q̄l lo porta hil
vomita ala ciutat d ninive: aci mires la
viuda que cull e cerca dos bastōs de len
ya: aci yfac obediēt al pare: porta la len
ya p a ell mateix: que sia lo sacrifici: no
mor yfac: si non lo mansuet molto: q̄ te
nia los corns enbaraçats: en la crara de
nres culpes: car no mori en ies^r la diui
nitat oipotēt ipassible: po la humaitat
q̄ de nres peccats hauia pres les penes
Aq̄sta es la v̄ga de eq̄tat e iusticia: dela
q̄l diu lo psalmista. v̄ga e ceptre del seu
regne: aci pots veure lo seu principat so
bre los seus muscles: del q̄l ysaies parla
Es de ies^r la creu principat e regne: p la
q̄l es exalçat sobre totes les humanes e
angeliques ierarchies: e ari com los ca
uallers p isignia lo cint dela milicia por
ten: los reys e empadors les coronas:
los bisbes les croçes e mitres: ari por
ta ies^r la creu p la sua p̄cipal isignia:
e si be cerques: no trobaras q̄ ies^r en al
tra manera en nosaltres regne: si nō q̄nd
portam la sua creu p aspredat d penitē

cia: e ari son enemichs dela creu los ho
mens: q̄ en los delits de aq̄st mō se em
boliquen. **D**iu sant agosti. **E** gran spe
ctacle: en lo q̄l innumerables hi ineffab
les misteris se ptenē. **E** scarn d ignomi
niosa v̄gonya: si impietat lo mira: o ver
documēt dela santa religio cristiana: si
piadosamēt se ptepla: si impietat lo mi
ra: menysprea hū home deiecte scarnit:
rey que p excellēt triūfo: lo pal dela sua
mort per ceptre porta: si pietat ho mira
veu hun rey paciēt: māsuet humil: q̄ vo
lūtariamēt va ala mort: deu home: per
rēbre los homēs: q̄ ell deu creat hauia:
e decreta: q̄ apres dla sua mort aquesta
creu ari ignominiosa sia adorada: exal
çada: e sobre les coronas dls reys e em
peradors magnificada: menyspreada:
e blaffemada: en los vlls dls impiadosos:
loada e glorificada en los vlls dels sãts
gloriosos: gloriosa la pteplana sãt pau
quãt deya: nos puga fer: q̄ vom glorie:
si no en la creu de iesu crist senyor nostre
Aq̄st es lo canalobre: en lo q̄l se deuia
posar la canela cremāt per caritat: e illu
mināt lo cel e la terra: e los abissos: e no
podia star en amagat: ni dauall la bar
cella. **P**orta lo seyor la creu en senyal d
glia: p la q̄l guayaua possessio dela vni
uersal senyoria sobre totes les creatures
e ari com a v̄cedor: porta la isignia d
la victoria: ab la q̄l sobre los p̄cipats
e potestats triūfaua: cō a grã sacerdot:
per entrar en lo sancta sãctorū del mōt
de caluari. porta la clau sobre lo muscle
p obrir nos de parahis les tãcades por
tes. los gētils e iube^r dos pobles ies^r a
la mort portē: figurats p los dos explo
radores: q̄ portarē lo rahim en lo desert
al iudaich poble: es lo rahim ies^r de qui
tota la sanch en lo trull dela creu deu
en spremer: p lo rahim saberen los fills
ff ij

D'israel la bonea e fertilitat d'la terra de promissio que significaua: q̄ per la doctrina enangelica: conererien los verda- bers fills de israel la excellencia d'la eter- na gloria: fora d'la ciutat ier^m portē: per p̄plir la figura: q̄ la s̄ach d' animal q̄ d'is- lo s̄acta s̄actorū p̄ los peccats d' el poble: lo gr̄a sacerdot vna vegada l̄ay sacrifica- ua: ap̄res les carnis de aq̄ll animal d' fo- ra les cremauē . seguercam dōchs iesus deu senyor n̄re: q̄ ab la cren en lo coll va p̄mer: a morir p̄ nosaltres: ell pastor bo nos puída: diēt: q̄ ami vol seguir negue asimateir: p̄rēga la sua creu e seguercā: q̄ ari cō ier^m vida e actor de vida: p̄nūcia da p̄tra ell la s̄etecia: p̄sa sobre si la creu ana al loch d' el suplici: ari lo v̄dader ser- uēt de iesus: q̄ p̄ los peccats coneix q̄ de mort merer sentēcia: negue asi mateir tenit se en vil e p̄ enemich en quāt a deu ha fet offēsa: p̄rēga la creu de pentēcia e lo s̄eyor a p̄p̄aye: dauāt no li passe: an̄ q̄ ell nos crucifiq̄: ari cō iudes inich mi- serable: aq̄ll ans q̄l senyor se crucifica: q̄ en los meritis dela sua mort e passio no spera: irqua d'la ciutat d'ls peccats: q̄ li tenē la p̄sciēcia murada: puge al mōt d' caluari: q̄ es la botiga de n̄ra misericor- dia: e p̄ dolor d'les sues culpes allis cru- cifiq̄: h̄i p̄ dolor dela dolor q̄ ier^m p̄ ell en aq̄ll mōt ha soferta. **E** aten e p̄sidera q̄ tres coses en ier^m foren fetes: q̄ en lo seu cors mistich: dela santa s̄gleya gr̄as mi- steris figuren: les reals vestidures li de- spullē: les sues pobres li vistē : e porten lo al suplici: sera d̄spullada la santa s̄gleya al tēps de antecrist d'la tēporal potē- cia: sera vestida d'la sua p̄mera pobreza : sera cruelment p̄seguida: h̄i en los gl̄io- sos martres crucificada . **A**lla porta de pilat comēça la trōpera exclamar la cr̄- da: fō gr̄a e q̄si innumerable lo poble : q̄

ala veu corria: p̄ hoir la sentēcia d' el fill d' maria: **J**esus de nazareth lo gran p̄ro- feta: e los q̄ seguint nol podiē veure: exi en li al encōtre: e p̄ les trauesses d'ls car- res: era tā gr̄a lo p̄curs d'ls pobles: q̄ los h̄us ab los altres se empēyiē: h̄es derro- cauen: altres per pendre loch cuytauen primers al mōt d' caluari: los h̄us ploza uē e pl̄ayien: los altres blaffemaen h̄i scarniē: h̄i ell ayell m̄asuet ala mort aca- minaua: ab lo cap bait: les sp̄arles d' el pe- sat fust corbes: los pe^r descalços. **T**res maneres de gēts lo seguiē: los mistres: portes: e saixgs d' pilat: q̄ ala mort lo cu- ytauē: los inichs iube^r q̄l virupauē: los amichs q̄ amargamēt planyiē e lamēta- uen: e altres q̄ p̄ veure la sentēcia veniē: ari nol seguiē tors abvna pēsa: los h̄us p̄ q̄ alegres mirassen la mort d' aq̄ll : del q̄l trist p̄ hoy mirauē la vida : altres p̄ q̄ trist pl̄agueſſē la mort d' aq̄ll: del q̄l ale- gres amauē la vida: en cōp̄ayia de dos ladres lo portanē: p̄que los pobles cre- gueſſē: q̄ vna e s̄eblāt culpa: vna e s̄eblāt pena merexia: h̄i ēcara ajustē ala sua pe- na p̄ multiplicar la sua culpa: q̄ ell mateir lo suplici d'la creu porte : lo q̄ no legim d'ls altres ladres: hauia p̄fetizat p̄saies q̄ seria r̄putat ab los inichs: ari cō hu d' a q̄lls: e no solamēt es reputat mal ētrels mals : mas ētrels mals lo pijor: anaua entrels peccadors ladres : p̄ mostrar q̄ p̄ los peccadors moria. **L**euat aia mia corre p̄tēpla e mira: cō lo ten senyor pas- sa: e p̄ tu ab la cren cuytad amēt al loch d'la mort acamina: p̄ q̄ ab la sua pena pa- gue la tua culpa: miral q̄ ell te mira: e p̄ q̄ d' mana q̄ li ajudes a portar la creu pe- sada: cansat acamina: alenāt: e gemecāt quels sperits li fallē: la suor v̄mella p̄ la sua cara degota : que pren la color dela s̄anch per hon passa : cr̄ida : lamenta: e

plora: e les tues entramenes per dolor
lquinça: e tot lo q̄ ames sino a ief̄: q̄ tāt
te ama: p̄ ell oblida: acostat: o p̄ que aju
dar li pogues: o p̄ q̄ dauant ell h̄i p̄ ell a
q̄lls cruels te maten: digues li si en pa
raules pots la seca lengua resoldre. **D**
dolç senyor deu meu aia e vida mia: do
nam la creu: q̄ p̄ tu yo la porte: q̄ yot p̄
met q̄ may la dexare: fins que per tu en
ellam crucifiquen: vestē senyor ves ala
tua mare: q̄ prou sera q̄ viua la trobes:
altra gr̄a a tu deu meu no demane: sino
q̄ sies p̄tēt q̄ yo p̄ tu muyra: dexa sēyor
q̄l mō se p̄da: q̄ tot no val tant cō la tua
vida. **D** cruels inichs ministres dexau
lo māsuer anyell sēs culpa: preneu amī
peccador abominable: q̄ no stich ni aço
rat: ni cāsar: e mes p̄st enlo mōt d̄ calua
ri pozen executar en mi la crueldat vo
stra: nol cuyteu: nol vexeu: nol mateu:
ans q̄ al loch d̄ la mort plegue: q̄ si ans
lo matau: no pozen executar de pilat la
sētēcia **A**ltē aci o aia duota totes les do
lores q̄ls tragichs doctozs scriure podē
fō q̄si en figura en sgnart de aq̄sta: cō la
dolorosa verge mare no podent se aco
star al miserable fill per la gr̄a multitut
d̄l poble: cuyta e corre mes d̄l q̄ podia:
ab aq̄lla plozāt lamētable sp̄p̄yia: q̄ en
sēps ab ella plāyie: e lagremes sobre la
terza ploniē: e ja fora dela ciutat: en la
trauessa d̄ dos camins: vēch a sō fill al
encōtre: e mirāt dolor de tā dolorosa vi
sta: caygue verdadera ho semblāt a ver
dadera morta: caygue lo pilar d̄ nostra
sperança: sēs poder parlar al fill en q̄ vi
nia: e p̄ qui morir volia: gira los miseri
cordes vlls lo obediēt fill ala esmortida
mare: e los cruels bochins pēsāt q̄ par
lar li volia: fort lo enpēyē: e ab les pun
tes d̄ls peus coçes li donē: e p̄ la corda
d̄l coll: e p̄ la barba: e p̄ los cabells lo ti

ren: q̄ es lo cristia q̄ pēsant aq̄sta amar
gor tan amarga: q̄ p̄ nostres peccats se
causa: d̄ peccar nos deire: h̄i ab ief̄: e p̄
iesus: h̄i en ief̄: no muyra: leuē de terza
la smortida mare joā e la magdalena: e
les tristes jermanes: h̄i altres piadoses
vidues: q̄ al sēyor en lo p̄icipi dela sua
p̄ycacio: quāt parti d̄ galilea tostēps lo
seguirē: ana h̄i poch auāt lo aflegit e a
dolorat sēyor fōt de pietat e misericor
dia: e girant se a les tristes dones q̄ plo
rant lo seguien: diu los: filles de jerusa
lem no vullau plozar sobre mi: mas so
bre vosaltres: e sobre los fills vostres: q̄
si dient: no lamenteu: ni plozeu la mia
mort: q̄ la general mort: e lo actor dela
mort mata: h̄i spera tātoft la resurreccio
gloriosa: no vullau plozar aq̄ll q̄ no per
los seus: mas p̄ los vostres peccats: e d̄
tot lo mō volūtariament ala mort aca
mina: e diēt: filles d̄ jerusalem: mostra
q̄ no solamēt h̄i eren aq̄lles bones vidu
es: q̄ de galilea lo seguiē: mas encara al
tres deuotes q̄ en la ciutat habitauē. fi
gura portauen aq̄stes matrones: de a
quells q̄ los peccats d̄ls altres plozen:
e d̄ls seus nos recordē. **S**trals q̄ls scriu
lo ecclesiastich **B**ient: hages cōpassio
dela tua anima si desiges a deu plaure:
nols veda lo senyor: q̄ a ell en la sua pas
sio non cōplaguen: po altra causa mes
dolorosa no mes piadosa: de planyer e
dolre. los p̄fetisa diēt: plozau sobre vos
altres e sobre los fills vostres: plozau
sobre la destructio de vostra gēt: ciutat
e regne: e a vosaltres e v̄res fills lauan
ab dignes lagremes: que per venjança
dela mia mort ab los increduls no siau
p̄dānads: al literal sēy lo plozar: al q̄l lo
sēyor induheix les deuotes dones: fon
la calamitat e miseria q̄ per los romās
denia venir sobre lo judaych poble: h̄i

aquella miseria sobre totes les del mon miserable. fon encara figura e senyal de la eterna pena: e pço ab lagremes de cōtrició de penitēcia: denem pgar la diuina misericordia quēs ne delliure: din los mes lo senyor: encert vēdran dies q̄ les sterils q̄ no hā parit: ni han alletat se dirā benaueturades: car serā a fogir mes p̄dptes: hi solamēt p̄ si e no p̄ sos fills tendran temor e cura: lauors diran als mōts: e als colls cabeu sobre nosaltres e cobrin nos: pque morint no vejām tāta miseria: q̄ si en lo arbre verd fā aq̄o: q̄ sera fet en lo sech. lo sēyor es arbre verd portāt fruyt de vida: en lo q̄l la diuina sapiēcia pmetia en ell acabassen tātes dolors e penes. dōchs q̄ sera dels miserables q̄ la mort li pcurauē: arbres sechs p̄ q̄ eternamēt en los inferns cremē. quasi diu lo sēyor: Si yo q̄ no he fet peccat: hi so verd e ple d̄ totes les flors: e fruyts virtuts e gracies: q̄ mes non puch portar ni rebre: ab tātes dolors e penes d̄ a q̄st mō passe: q̄ns sō los turmēts q̄ las inichs peccadors eternamēt speren: encert dolç sēyor veres son les tues parauleo: q̄ si tu arbre de vida: verd fructuos e carregat de fruytes: en aq̄st mō has so fert tātes penes: q̄ sera d̄ nosaltres miserables: q̄ som arbres sens fruyt: sechs p̄ al incendi de infern aptes: E pço diu lo apostol: los q̄ piadosamēt volē viure so ferrā persecucions: axi com iesus ha so fertes: los mals empo seran prosperats en dānació efna: dōchs sils bons en aq̄sta vida psecncio tenē: los mals en aq̄st mon p̄speren: q̄ sostendran en les efnes penes. D̄iu sāt agosti: si d̄ aq̄st mō sens tribulació no passa aq̄ll: q̄ en aq̄st mō vi gue sēs culpa: cō no volē eser atribulats aq̄lls q̄ en peccat hi venē: hi sens peccat no viuen. D̄iu sant gregori. Com yo la

mort del senyor: confidere: D̄ joh les dolors e āgusties: la mort del sāt baptiste: dins mi parle. o peccador p̄q̄ no p̄sides q̄ so ferrā aq̄lls: los q̄ls ell du iust repua si tals penes sofirē los q̄ ell ama: e molt ama: quāt es grā be al cristia q̄ souit aq̄stes paules recorde: p̄q̄ tremolat ab temor de tāta angustia de peccar se dere: e p̄pose mes auāt la diuina magestat no offendre: hi en aq̄ll parlar de sant ieroni pense: ara menge: ara bega: o en algūa altra cosa me occupe: tostemps me parquen les mies ozelles aq̄lla terrible veu trona: o morrts leuau vos al juhi: q̄l sēyor vos crida: sēyals de dos capelles d̄ presēt se mostren: en los dos lochs hō lo sēyor encontra la sua dolorada mare: h̄is gira ales dones q̄l seguiē: passa vn poch mes anāt iesus fatigat e cāsāt. e p̄ tātes pasades afflictios aflegit: que sino ab cāsats passos acaminar non podia: e ja los se) muscles mes la creu loftenir no podiē: deixa dōchs la creu p̄q̄ vn poch respiras: e tātoft la tornas apēdre. pero aq̄lls celerats pessims qui ala mort lo cuytauē: temēt q̄ pilat q̄ tāt ha uia treballat en fer lo d̄lliure no mudas la sentencia: per força a simon cireneu la creu ferē pendre: pare de alexandre e rufo q̄ del sēyor erē derebles: lo qual venint ala ciutat los vēch al encōtre. ferē donchs que portas la creu seguint a iesus fins al mont de caluari: no per compassio que a ies) tinguessē: mas perque mes prest lo crucificassen: hi encara perques mostras que era home fatigat: debil: e sens virtut e força: e no fill d̄ deu: axi com ell deya. deixa la creu lo senyor quant mes portar non la podia: donāt nos exemple que no portem la penitēcia quens destrobeix hins mata. D̄iu lo apostol. Queus sacrificue a deu hostia

víua: que sia rasonable lo nostre sacri-
fici. aquest simon cireneu segós alguns
opinē no fō de jerusalē: mas vēgue strā-
per e peregrí ala ley judayca: e ab tot q̄
axí cō a home de mēyspreu la creu de ie-
sus li fessē portar e pēdre: po no fō sens
grā misteri. figuraua q̄ls gētils sobre si
la creu pēdziē: la q̄l los deuia delliurar
dles tenebres dla ydolatria: q̄ significa
lo nom d'alexādre: e q̄ ab la sāch dla creu
deuia esser en bellida: rubricada e deco-
rada dls gentils la sāta sgleya: q̄ signifi-
ca lo nom d'rufo. e q̄ls gētils senē obedi-
ents ala preycacio dels apostols: hi ala
creu de penitēcia: q̄ lo nom d' simō signi-
fica: e q̄ la creu los faria hereus d'l celesti-
al regne: q̄ nō de cireneu figura. ordena
la diuina sapiēcia: q̄ iesus pmer portas
la creu: e q̄ nosaltres dell la prēguessem
Hiu sāt ylarí. idigne era lo juheu d' por-
tar la creu d' iesus: po porta la aq̄ll q̄ era
strāy: significāt dls gētils la sāta sgleya:
q̄ d'l senyor la deuia pēdre. Hiu la glosa
mira q̄ no juheu: mas strāy prē la creu:
hi al oppbri de iesus sortmet los se⁹ mus-
cles: p ques mostre claramēt cō la pleni-
tud dls sacramēts dls juhe⁹ en los gen-
tils passar deuia. simō obediēt se interp̄-
ta: hi cireneu hereu significa: decētmēt
dōchs als gētils fets cristiās se appia:
q̄ cre strāys e peregrís dela scriptura sa-
cra: ara crehēt e obedīt sō fets here⁹ de
deu: ciutadans de parabis: ensemps he-
reus ab iesus: e domestichs dla sua casa:
Venia dōchs d' avila simō e la creu d' ie-
sus li carreguē: quāt los pobles dls pa-
gās la ley de iesus obeheren: vila en grech
pagos se nomena. Hiu theofil aq̄ll prē
la creu de iesus: q̄ dela vila a jerusalem a-
camina: hi es aquell q̄ aq̄st mō dera: hi
a jerusalem ciutat dela eterna gloria los
se⁹ passos endreça. Aq̄st article nos mo-

stra: que nosaltres cristiās seguim a iesus
deuem la sua creu portar e pēdre. Hiu
sāt ambros. no anaua pmer simō: mas
ab la creu a iesus seguia: hauia dit lo sen-
yor: si algū vol venir apres de mi: prēga
la sua creu e a mi segueirca. en les q̄ls pa-
raules tres coses nos mostra. La pme-
ra q̄ portem la creu volūtariamēt no p
força: e pço diu si algu vol. La segōa: q̄
portem la nostra creu ppia no la strāya:
e pço diu portela creu sua. La terçera q̄
no la porte p vana gloria: ni p ypocresia
e pço diu: amí segueirca. Hiu sāt agosti
no solamēt se diu creu de iesus aq̄lla d' fu-
sta en la q̄l lo crucificaren: mas aq̄lla q̄
lo cristia porta dis si d' penitēcia: car d'l
cristia tota la sua vida: si viu segós la re-
gla dls sagrats euāgelis: creu se pot dir
e martiri. aquesta alguns volūtariamēt
portē: hi aq̄sts sō los bōs e pfets q̄ a ie-
sus seguiren: altres q̄si p força: que pec-
cadors e habituats en los carnals vicis
venē ala penitencia: e los muscles hi pa-
rē: e fis al mōt d' caluari la creu porten:
car noy basta la sua penitēcia p al q̄ los
se⁹ peccats merexē: mas la creu de iesus
es la q̄ls iustifica. altres la creu: po no
la de iesus portē: q̄ sō aq̄lls: q̄ penitencia
altamēt preycuen: po ells no si acostē.
altres la portē: pero a iesus no seguiren:
q̄ p la gloria humana se crucifiquē: e lo
seu coz nos crucifica. aq̄sts sō los mise-
rables ypocrits: dls q̄ls diu lo seyor: q̄
en aq̄st mō dles sues obres lo loguer a-
tēyen. Hiu sāt bernat. o deuot cristia si
vols q̄ d' totes les tues tribulaciōs: do-
lors e angusties sia laugera la carrega:
liga les ab la creu de iesus: e sobre tu la
carrega: que axí com les plomes fā lau-
ger lo pes sobre lo qual se ainsten: axí la
creu de iesus fā lauger lo pes de nres cul-
pes e penes: has fet tots los peccats q̄

fer se poden: voldries que fets no fossē: pren la creu de ieh̄: en la q̄l ans q̄ tu los haguesses posat en obra: ell p̄ tu ne ha uia fet la penitēcia: tot atribulat de dolors e angusties: pren la creu de ieh̄: considera les dolors q̄ ieh̄ p̄ tu ha sofertes: e les tuas aiustales ales sues: e ari p̄ a tu serā lauges: puix per tu ell les ha portades. Aq̄st article singulars documēts nos p̄senta. Lo primer que lo cristiā molt se guarde: q̄ la creu de ieh̄ no la fabrique: ni sobre los sē muscles la pose. aq̄lls la creu de ieh̄ fabriquen q̄ fauoz e p̄sell als p̄hismes donen: p̄ hon los seus mals acabē: hi aq̄lls sobre los muscles la creu li posē: qui los seus peccats ala diuina p̄sciēcia atribuerē. Lo segō document q̄ lo superior p̄lat o mestre la creu primer porte: e ab temor de deu la ppia carn crucifiq̄: e ari als subdits q̄ si ab vna saludable força de bon exemple: q̄ la creu prenguen los amonestē. Per p̄formar se al present article lo cristiā recorde: ab quāta amor e caritat lo sēyor la creu porta: e quant pesa: ala qual eren carregats tots los peccats de natura humana. Ieh̄ q̄ sobre los tē muscles has volgut portar la creu: fes me gracia: que yo de bon grat p̄rega la creu de streta p̄tinencia: e seguit a tu d̄ p̄tinu la porte. De quatre legim que la creu portaren: lo ladre crucificat ala p̄ sinistra: q̄ los impenidēts significa: q̄ d̄ la creu dela present dolor e pena ala eterna passen. Lo segon: es lo ladre dela part d̄reta: q̄ los verdaders penidēts significa. simō cireneu q̄ significa los qui en la penitēcia murmurē. ieh̄ q̄ significa los qui sens culpa p̄ los peccats d̄ls altres fan penitēcia. los primers sostēnē pena pero no fā penitēcia. los segōs fan penitēcia ppia e meritoria. los al-

tres fā penitēcia ppia po no meritoria. los quarts fā penitēcia no ppia po meritoria. Portarē dōchs a ieh̄ a golgota q̄ es lo loch de caluari: aq̄st portar de la creu fon de major pena: de major dolor e opprobri de tots los altres p̄ moltes causes. La primera p̄ la gran ignominia q̄ no podia esser major vergōya: que esser portat al loch dela força. Segonamēt companyat d̄ dos ladres: per mostrar q̄ tots erē semblants en los delictes. Terçamēt p̄ la innumerable gēt quel seguia. Quartamēt p̄ raho d̄l loch hō lo portauen: q̄ donaua ensemps pudor e ferea. Tres documēts aq̄st article nos presenta. Lo primer q̄ ari cō lo sēyor volūtariament ala mort lo porten: semblant mansuetut anyell al sacrifici: ari nosaltres anem als manaments de nostra obediencia: e q̄ nostra ppia voluntat muyra. Lo segō document q̄ acompanyem lo sēyor: ables deuotes dones: plozant sobre nosaltres los peccats nostres: e la miseria de nostra p̄dicio miserable. q̄ segons diu t̄heofil. la pensa fragil qui es figurada p̄ dona: si pren p̄tricio de cor ab penitencia: seguit a ieh̄ ploza. aq̄st ploz represētam en nostres p̄cessions: letanies e p̄garies: seguit la creu q̄ va primera: hi obehint lo manament d̄ ieh̄ plāyem sobre nosaltres. Ha ges dolor: o anima deuota e lo teu cor ploze e dins les tuas entramenes fonts de lagremes brollen: p̄sant aq̄sta p̄cesso dolorosa: quāt portauen lo sēyor al mōt d̄ caluari. Lo terç documēt es q̄ls pelegrins p̄ penitencia: e los religiosos p̄ obediencia quāt acaminē: e cāfats descansē: q̄ de aquest camí de ieh̄ se recorden: quāt p̄ cansament no pogue mes a uāt portar la creu: que p̄ ala mort e per nosaltres portaua: e no era marauella:

q̄la nit passada: e lo dia era stat penat e affligit en moltes maneres. Jhesus qui has volgut esser portat al mōt de caluari p̄ esser crucificat: sies me guia yot suplique: p̄q̄ en la carrera dls teus manaments yo acamine: e ab les s̄ates dones los te⁷ passos seguexca: e la miseria d̄la mia p̄dicio sobre mi ploze: mira e p̄templa o aia deuota: tot lo q̄ ha sofert lo s̄eyoz d̄la nit passada fis ala sua mort dolosa: cō sta abeurat p̄ aq̄lls inichs de dolozs e opprobzis: q̄ poch los sembraua q̄l mataffen: si de penes hi scarnis primer la sua anima no vmplien.

Oracio.

Senyoz iesus qui a hora de tercia: p̄ nosaltres has volgut a cruels açots esser subjecte: delliuram humilmēt te supliq̄: d̄ls flagells d̄la eterna ira: los quals yo merexch p̄ los meus peccats iniqtats e culpes: e per les spines que lo teu sacratissim cap p̄nicharen e nafrarē: p̄ncha la mia pensa: q̄ yo puga lançar d̄mi les delectacions quem nohen: e fes me gracia q̄ ap̄res dela penitēcia yo puga atenyer ala corona: q̄ p̄ la tua de spines me has guanyada. e tu piados senyoz al qual en moltes maneres scarniren: e finalmēt a mort te p̄damnarē: delliuram d̄ls scarnis d̄l diable: e d̄la mort eterna: e tu māsuet: benigne: qui per mi has portat la tua creu: fes me gracia q̄ yo p̄rega e porte la mia: e atu seguexca: la mia creu senyoz als meus peccats de guda: mia s̄eyoz que sia voluntaria e deuota: q̄ peraquesta peruinga ala eterna gloria Amen.

De hora sexta. Capitol VI

Ahora de sexta trist ploros e adolorat p̄templa cō lo trompeta exclamāt la vergonyosa crida: iesus ple d̄ dolozs e impperis fon portat al loch pudēt del mont de caluari: en hebraych nomenat golgota: hon los malfactors sentēciauen: e allí stauē les publiqs forques. vol dir calnaria la testa d̄l cap calua: e per que allí los malfactors penja uen e degollauen: staua aq̄ll pudēt loch ple de ossos: hi de caraueres pelades e decaluades: e de aci pren lo nom de caluaria: volque lo s̄eyoz soferir mort en lo loch hon los peccadors sentenciats morien: car p̄ delliurar los peccadors moria: e allí hon era lo loch e plaça d̄ls delats e culpables: stigues la bādera d̄els gloriosos martres: e allí hō hauia abundat lo peccat: sobre abundas la gracia: hi q̄ en lo mont de caluari iesus d̄la sua carn q̄ era lo indaych poble se fes calbo: e ap̄res ē lo sen cap d̄ nosaltres gētils cabells en gran abundancia brotassen. Cō sidera donchs la turpitud d̄la mort d̄ iesus p̄ lo loch hon moria: p̄ la p̄dicio d̄la mort en la creu: q̄ era mort vituperosa: p̄ la p̄panyia ab q̄ moria: que erē dos la dres: en tēps dela major solēmpnitat e festa que ser podia: tēps de goig de alegria e de misericordia: e p̄ço fon major dolor en tal temps soferir mort ari acerbissima. soferi d̄ fora perq̄ mostras que la virtut dela sua passio no deuia ser enclosa dins los termēs d̄l judaych poble. **S**iu sanct crisostō. no ha volgut lo senyoz soferir en cubert: no en lo temple: p̄ que algū no pense q̄ sol per aquel poble moria: aq̄ll q̄ era sacrifici comun per tota natura humana: donāt nos exēple: q̄ aquells q̄ la passio de iesus seguir vo-

De hora

len: deuen erir d'la ciutat d' ocupaciōs humanes. **S**iu sant gregori. tāt algu a deu mes se acosta: quāt del mon mes se lunya. **A**q̄st loch s'act de caluari gran hi excellent dignitat ha obtesa: p' lo recort dela passio de iesus dolorosa: te special virtut per als qui si acosten de strēyer: e premer lo coz del peccador hūmil: e fer lo degotar gotes abūdants d' lagremes: per p'passio del senyor: e per los seus peccats e culpes. **D**e aq̄st cosagrat loch lo deuot cristia souint se recorde: hi en les sues temptacions ala memoria de aq̄st mont recorrega: hi en ell puge p' infācōnia: e refugi quels enemichs nol afaltē e quant lo foc de deuocio en tu se apaga: al mont de caluari corre: e deles stēles d'la creu plega: sino pots d'les grosses: plega d'les parzafalles que en terra restaren: hi d'la seradura d'ls forats que les barrines per als claus foradaren: e bufant ab deuot spirit treballa: quel foc de p'passio dins la tua pēsa creme: e si bufant algūa lagrema degora: sera liquor calenta: q̄ mes prest lo poras encendre: hi cremara en les entramenes d' la tua anima: hi en aq̄lla cēdra stara tostemps viua la centilla d'la tua p'sciēcia lo mont de caluari e lo sepulcre erē fora d'la ciutat ala part dela tremontana: e apres lo empador **E**lius adrian^o: ampliānt la ciutat los posa dins la muralla: en lo qual loch foren dos sgleyes fabricades sots vna cuberta: la qual lo mont de caluari: lo sepulcre q̄li sta a cinquanta passes: e altres sants lochs cobre: de uallant del mont de caluari la volta de ponēt: a dos canes es golgota: hon fō vna sgleya edificada molt larga: en la q̄l se mostrā la roca e lo loch hon la sancta creu fon posada: al qual p' quinze grahōs hi deualen baix del pahiment dela

sgleya: ay encara vna grā fesa: cō se moque la terra: e la roca se parti en testimonni: q̄ no podia soferir la mort: ni la s'ach del seu creador: que en ella fos scāpada. apres a cinquanta passes es lo sepulcre sots vna bella sgleya redona: p' la sgleya de golgota hi aquesta sō cubertes de vna mateixa cuberta: e perço diē que es vna sgleya: e nomenas la sgleya d' sant sepulcre: lo loch de golgota e senyalada mēt hō la creu fō passada: es en lo mig dela terra: q̄ per equal a tots los strems brollas en mig del mō la font de misericordia. **S**iu sanct jeronym: quels juhe^o dien: q̄ en aquest loch: fon lo misteri de ab: am: quant p' son fill ysach del molto feu sacrifici. mes baix de aq̄st loch es lo carce: hon lo senyor tinguerē: quant la creu aparellauen. **J**erusalem ciutat de deu: e d' mon senyora: dela q̄l tates maruelles han dit e scrit los s'ats patriarques e p'fetes: al deualant dela montāya dela part de mig jorn e de ponent situada: te lo siti d'la part de mig jorn al costat del mont de sion: e de aq̄ deualla la lōgitut sua deuers tremontana: hi te de ponēt lo mōt de sion: lo seu ample la volta de orient deualla: fins al torrēt de cedō: e ala vall d' josafat se dclina. sta lo siti dela ciutat en alt ala part d'la tremontana: hi en lo costat de ponent: hi en la part de orient es p' tot baixa: ari q̄ls fēs en temps d' pluja p' la porta q̄ d'ls fēs se nomena: al torrēt de cedon deualle. **M**ira o anima deuota e fes q̄ p'sent ho mires: cō iesus a golgota portē: mira lo teu seyor en lo loch d'la mort: e ala mort p'pinque: mira si lagremes mirar te cōportē: com aribat al pudent loch del suplici: en lo temps q̄ la creu aparellauen e adobanē: mirant q̄ stana cāsat sedejat afflegit e d'bil: vī amarch mesclat ab fel

e mirza abeure li donen: p fer del tot les
fues entramenes amargues: declarāt la
amarissima amargor dela sua passio a
marga. del q̄l vi diu sant matheu: cō lo
gustas nol volgue beure. diu sāt march
Que nou volgue pēdre. q̄ vol dir: q̄ nō
pres p a beure. pres ne lo sēyor al modo
de aq̄ll qui alguna sabor tasta: perq̄ fos
pplida la profecia: q̄ din donaren me p
vianda fel: hi en la mia fet me donarē a
beure vinagre. p dos causes lo senyor lo
tasta e no vol beure. La p̄mera perq̄ fos
manifesta la iniq̄tat e malicia d aquells
q̄ tal vie a tal hora li donauē. La segōa
diu sant gregori. gusta lo vi po nol vol
gue beure: p̄q̄ la amargor dela mort: en
la duracio dl temps poca seria: e tātost
en dolzor d̄la resurreccio puertida. Diu
sāt jeronym. la amargor d̄ aq̄st amarch
vi purga lo ventrell: e la boca de natura
humana: d̄la amargor dl amarch fruyt
del vedat arbre: hi ell anyell sens macu
la pres de nostres peccats les penes: pe
ro no la amargor deles culpes. Ei mes
clat ab fel lo peccador dona a ieh̄ a beu
re: qui ab zel de veritat les heretgies co
bre: e aq̄ll qui d̄ls bēs q̄ te de mal iust li
ofir sacrifici: hi aquell q̄ aflageix als po
bres. hi generalment vi mesclat ab fel e
mirza es la bona obra en peccat mortal
acabada: q̄ axi cō la mirza o la fello bō
vi basta corrupre: axi lo peccat mortal
la boua obra. Mira dōchs aq̄sts cele
rats ministres: cō la mort dl senyor dis
ponen: despullen li p augmēt de impo
perī e vergonya les vestidures: tenen lo
tot nuu al fret e ayre: sēti ieh̄us dolor ex
cessiua al despullar d̄la roba ala sua na
frada carn pegada: e lauors lo seu cors
de elegāt e bella forma: corrēt s̄ach e cu
bert de vertols e plagues: generalment
tots lo miren: hi als sens impperis hu

ni aiustē: que tot nuu ala creu lo acostē:
q̄ nos acostumana sino en p̄fones mise
res vils e dejectes: quines fōts d̄ la gre
mes als piadosos vlls abūdar poziē: p
a plozar la mētacio tā dolorosa: qual lē
gua tragica trista lamētable: dolor tan
misera descriure pozia: quant la verge a
dolorada mare veu tot nuu lo vnigenit
fill de deu e seu: per a ser crucificat en lo
mōt de caluari: axi cō lo pari en betlem
al pesebre. **D** coltell doloros de totes
parts tallāt q̄ lauors tranessa la sua do
lorosa anima: los angels dins la barca
ca d̄ betlem cantauē: ara ensēps ab ella
amargamēt lamētē: cuyta la trista que
morir volia: e ab animo de dolor sfozça
da al sangonos fill se acosta: hi leuāt se
dl cap vna toualloia: cobri aq̄lles parts
de sō fill: q̄ls primers n̄res pares apres
d̄ hauer peccat se cobrizē. **E** diferēcia
aq̄st despullar: de aq̄ll del p̄tozi: alli les
vestidures li despullaren: que apres de
uia tornar apēdre: aq̄l despullē: p a nū
ca cobrar lo que li leuē. singulars docu
ments aq̄st article presenta. Lo primer
quens despullē de totes les coses q̄ a se
guir lo sēyor nos empachen. Lo segon
q̄ si ladres e mals homēs nos d̄spullē:
sia presēt en lo recort nostre: q̄ al senyor
ladres inichs lo despullarē: p lo furt de
nostre pare adam e p los nostres. **J**eh̄
q̄ dauāt la creu has volgut: q̄ d̄les tues
vestidures te d̄spullassē: fes me gracia:
que d̄ totes les coses mūdanes: q̄ p ase
guir a tu detenir me poden: yom despu
lle: q̄ p ala tua creu nuu: hi a tu nuu: yo
nuu seguir puga. tiraren tantost supba
ment e fellona aq̄lls cruels ministres lo
fill d̄les vergēs mans d̄la dolorosa ma
re: la qual dexarē smortida: semblant a
verdadera morta: hi ells cruels feroces
sobre leōs e tigres: tiren aq̄ll sangonos

mansuet anyell sens macula : e ala creu lo portē q̄ staua stesa en la terra : e sobre ella lo stenē : e pmes la diuina puidēcia q̄ls forats : los h̄ns dls altres massa di stauen : p̄hon fon mester q̄l delicat e s̄cratissim cors de ies̄ : ari com a pell sti rassen : p̄que les mans e los peus als fo rats attenguessen . e fos del psalmista la p̄fecia complida . Les mies mās : e los meus pē foradarē : comptarē tots los meus ossos . **Beu** sant agosti : q̄ ala letra se compli aq̄sta p̄fecia : quāt a ies̄ sobre la creu stēguerē : la q̄l dolorosa extensio fon de greu e inestimable pena . **Legim** q̄ vna deuota p̄sona en reuelacio enter roga al senyor : en los turmēts q̄ p̄nos altres soferts hauia : en q̄l maior dolor hauia soferta : respos lo s̄eyor benigne : quāt sobre la creu me stengueren : ari sti rat h̄i stes : q̄ tots los meus ossos cōtar se podiē : e q̄lseuol q̄ p̄ aq̄lla dolor : q̄ yo p̄ vosaltres senti duotamēt me fara gra cies : you acceptare p̄ seruey agradable : com si totes les mies nafres ab enguēt suauissim : ab les sues mās vntaua . **A** q̄st article saludables documēt nos p̄ senta . Lo p̄mer : q̄ totes les parts dl n̄re cors deueni ē fuey d̄ deu stēdre : los bra gos e mās p̄ ajudar a n̄res p̄himes : les cames e pē : p̄ a fer caritatiues v̄sites : los genolls : p̄ a fer gracias de tants be neficis : e tots n̄res senys e sentiments a virtuosos actes stēdre . **Beu** cassianus en les collacions : q̄ lo cristia : en special les religioses p̄sones deuen de totes les parts del seu cors : a n̄re senyor deu ofe rir primicies t̄tost ques des̄pten : deuē ab los labis e la lengua oferir laors ala bondat diuina : e ab ans q̄ alḡna part dl cors exciten en los negocis d̄la p̄sent vi da : totes les deuen stēdre e p̄sentar al seruey d̄la maiestat sua : la cara h̄o tots

los senys se mostren : leuāt al cel ensēps ab les mans : e dignen la oracio del Pa ter noster : los genolls ficats : cancellāt a manera d̄ creu los braços : e lo cors so bre la terra abaren : e ap̄cs en peus se le uen : mostrāt que stā prompts a tot ser uey d̄la magestat diuina : e ari ab gest de honesta e humil reuerencia a n̄re sen yor deu : totes les parts del cors : ab to res les forces virtuts e potēcies d̄la aia ofirē . Lo segon documēt : q̄ mirē lo no stre deu home redēptor stes en la creu : los braços stirats h̄i vberts : les mans foradades : aparellat p̄ a rebzēs : y abra gar nos . **Beu** sant agosti : iesus stes obzi en la creu los seus braços : p̄q̄ als pecca dors abraçe : entre los braços dl meu s̄eyor vull morir e viure . Per cōformar se al p̄sent attitude : pot lo cristia los braços del cors e d̄la p̄sa stēdre : e ab ies̄ per cōpassio crucificar se . **Yes̄** q̄ en la creu has volgut ari cruelmēt esser stes : que tots los tē ossos p̄tar se podiē : fes me gr̄a humilment te supliq̄ : que totes les parts e forces dl meu cors e aia : en laor tua yo les stēga : q̄ ari los mē actes or dene : q̄ de cor desige : que tu senyor dolç me abraçes . **No** solamēt volgue lo n̄re redēptor : q̄ en la creu stirat lo stēguesē : mas encara q̄ ab claus lo clauassen : per que mostres la indissoluble amor que a nosaltres tenia : ab la q̄l en lo fust la n̄ra salut clauaua . stirats dōchs los sē ner uis e venes : e allargades dels ossos les iūctures : stirat h̄i stes en la creu los cru els ministres lo cluarē : les mans e los pē nafrats e traueffats ab grossos clā : p̄q̄ lo pes del cors sostenguessē : los q̄ls lo curo : la carn : venes : e neruis : e les iūctures dels ossos traueffant depar tien . **Aq̄sts** claus los peus e les mās dl cristia punchar deuē : q̄ a fer obres de ca

ritat correga : car p amor e caritat los
d'l senyor en la creu clauats stiguerē. Lo
primer home stes les mans ala vedada
fruyta : e ab los pe se acostā al mortal
arbre: e ari ferma lo albara d' nra dāna
cio al diable. Lo segō adā redēptor nre
les mans e pe volgue tenir clauats ala
creu arbre d' vida: desfent: rahēt e dānāt
lo albara d'l decret: q̄ a nosaltres era cō-
trari: e ficāt lo en la creu cācellal p nosal-
tres. **Q**uāt d' cor e ab volūtat prōpta
stes lo seu cors sobre la fusta : hi als fo-
rats d' la creu les mās allargaua: o ab q̄
na amor p nosaltres tā cruels penes so-
stenia: o cō fō obediēt al q̄ son pare ma-
naua: o quāt se delita son pare deu en la
sua obediēcia: o q̄ntes doloroses ve: o
quāt trists plores: gemechs e sospirs d'ls
q̄ molt lo amauē: en aquella lamētable
bora se hoyē: ē special d' aq̄lla trista ado-
lorada vge mare: com ari crudelissima-
ment sobre la creu lo veu clauar: stirar:
nafrar: hi stēdre: y ell māsuet ari prōpte
a totes les penes q̄ los cruels feroces en
ell executar volien : veu aq̄lla purissima
sanch: d'ls sues purissimes sanchs engē-
rada: q̄ de q̄tre fōts d'l seu cors brollant
corria en tan grā abūdācia q̄ banyaua:
renyia: rubricaua les celeratissimes sut-
zies abominables mās: de aq̄lls nefan-
dissims celerats: qui en la creu lo claua-
ren: e la fra regāt d' color v̄mella rēpia .
Quā admirable misteri: o altitut e abis d'
pietat excelsa: o incendi de caritat infla-
mada: o ieffable iestimable amor a nos-
altres plens de peccats: vexells de iniq̄-
rats: q̄ lo nre deu senyor e mestre: en pre-
sencia d' la sua trista mare: ari cruelment
p nosaltres sofira. **D**e pendre o cristia
de aq̄st article hū documēt saludable: q̄
los clā dels pe e mās de iesus no fabri-
ques: aq̄ll los clā fabrica: q̄ entrels p

bisines discordia sēbra: e les mās d'l sen-
yor clana aquell: q̄ no fa almoynes d'ls
bēs q̄ la diuina bondat li atorga: los pe
de iesus claua aq̄ll: q̄ acamina als lochs
hō la diuina maiestat ne prē offensa. **D**e
uem empo crucificar la nra carn ensēps
ab les p̄cupiscēcies: ab los clā dela te-
mor diuina: ari cō lo apostol de si mateix
hō testifica. dient: yom so crucificat ala
creu de iesus: q̄ volia dir: la creu d'l senyor
ha en mi apagat la ardoz d' la p̄cupiscen-
cia. **D**e aço p̄gaua lo pfeta quād deya.
Ab clā dela tua temoz les mies carns
crucifica. **J**esús q̄ ab grossos clā has vol-
gut esser clauat en la creu: e ari lo alba-
ra de nres peccats e culpes: e dela mort
has ficat en lo pal: crucifica yot supliq̄:
les mies carns ab la temoz tua : p̄q̄ stāt
ferm tostēps en los te manamēts: per
amor en la creu ab tu crucificat stiga .
Apres q̄ iesus sobre la creu en terra sten-
gueren e clauarē: leuen lo en alt q̄ls po-
bles lo miren: e q̄ maior pena sostinga:
Ari par q̄ sant ieronym hō opina e inno-
cent papa terç: en vna oō hō aferma: e
par q̄ la sgleya s̄ta lo diuēdres sant hō
rēp̄senta: quant la creu sta baxa sobre la
terra: p̄q̄ los cristiās la adoren. **Q**ui es
aq̄ll p̄ molt q̄ pfundament p̄tēple q̄ sti-
mar puga: la excessiua dolor: turment e
pena q̄ senti iesus : quāt la creu en alt leua-
ren: squinçarē e obrirē se nafres : e ri de
sanch: deles fōts del saluador corrien: q̄
p la canal d' la creu la terra regauen: vol-
gue lo sēyor que la sua creu en alt fos le-
uada: que puit ab la sua sanch hāuia s̄a-
ctificat la terra: purgas e sanctificas lōs
ayres: en los q̄s los dimonis babiten:
e que fogint : lo camí de parais libert
nos dexassen : hi encara eleuat en layre
mostrat volia q̄ era mediadoz ētre deu
e nosaltres. **D**iu sant ancelm. **J**esús me

De hora

diaboz entre den e los homens : clauat en la creu entrel cel e la fra: les coses baxes ha vnit ab les altes: hi les celestials ab les terrenes . De aqst article deuem hñ documēt pēdre: q̄ recordāt la passio d̄l senyor nos deuem eleuar d̄ terra: que son les affectiōs terrenes: p̄ q̄l senyor en alt a ell nos tire: q̄ siam del nombre de aq̄lls: d̄ls q̄ls ell senyor n̄re p̄met diēt: quād sere eleuat d̄la terra: portare e tirare a mi totes les coses . Per p̄formar se al p̄sent article pot lo cristia ab deuocio eleuar la sua pensa: hi ab algun gest del cors representat lo q̄ la deuota p̄sa p̄templa. Jes? q̄ has volgut de terra esser eleuat en la creu: fes me gr̄a: que yom leue en alt d̄les affectiōs terrenes: hi q̄ ab eleuada pensa en les coses celestials p̄uerse. Cō fon m̄al p̄uebit al dolç senyor n̄re: quād aris desāgnaua: fō p̄mer ans q̄l sagnassē: p̄ treballs e colps molt scalfat: stretamēt ligat: e p̄fūdāmēt nafrat: aq̄stes son tres coses q̄ abūndācia d̄ s̄ach p̄noquē: e si la s̄ach molt abūnda: ab tres remeys p̄uehir si acostuma. Primera mēt ab viāda los socorrē. Segonamēt q̄ reposen e nos moguē. Lo terç remey q̄ ab poca lum stignen. po lo afligit senyor p̄ refectio de vianda: tingue fel e viagre: p̄ repos: p̄tinu treball e angustia: p̄ temprada lum: la claredat d̄l mig dia Sta aci hñ poch: o aia mia ab la s̄ach d̄ ies? remuda: sta aci hñ poch: e mira e cōtempla en lo figurat totes les figures: mira lo anyell sens macula: en la sanch d̄l q̄l los fills de israel d̄la captiuitat foren deliures: mira deu encarnat: per los homēs fet home: q̄ homēs lo matē: mira ies? saluador teu q̄ li diē: q̄ asi mateix salue: mira lo teu rey clauat en lo pal de fusta: mira lo teu senyor codānat: mira hñ home suau: mansuet: hñnil: sobre

tots los homēs: q̄ sanch p̄ tot lo cobze: mira aia mia la tua vida morta: mira aq̄ll delicatissim cors: bell: elegāt sēs macula: stes en la creu nafrat: clauat: que part del seu cors nos mostra: q̄ s̄ach no la rubziq̄: aten e mira si es stada: ni sera dolor semblāt ala sua: e ari treballa que ni sia stada: ni sia p̄ cōpassio dolor semblāt ala tua. Si les tues entrameses o cristia son de carn humana: moguense: alterē se: obrē se p̄ cōpassio: e apres per tristicia se strēguē: hi strēyent façē degotar ayga de ploz: q̄ p̄ les canals d̄ls vlls tot lo teu cors e la terra bāyē. ari clauat stes stirat en la creu lo senyor staua: q̄ si no lo cap: altra part del cors no podia moure: hi no te loch hñ lo recline: aq̄ll q̄ hauia fet lo cel e la terra: e totes les coses q̄ en ells habiren: en aquest doloros tēps e hora no tingue cori: encara q̄ fos de pedra: tal p̄tingue en lo pesebre: hon lo seu cap pogues algū descās pendre: e si reclinar lo poguera: maior dolor sentira p̄ les spines: q̄ la sua d̄licatissima carn traueslauen: sta lo senyor en la creu tot nu al fret al v̄t e ayre: d̄spullat d̄ culpa: vestit e calēt de amor: q̄ p̄ nosaltres les sues ētrameses cremauen. D̄ochs not enuges o cristia obedir lo q̄ ell mana: puir ell p̄ amor tua ari es obediēt al pare: q̄ si aldze no spaues: la ley sola d̄ amor te obliga: q̄ reames al s̄eyor q̄ tāt te ama quāt mes q̄n speres la vida efna. Torna alçar los vlls o aia deuota: mira q̄ntes penes dela plāta del peu: fins al darrer cabell: lo teu senyor cruciē: d̄la part d̄reta: e d̄la sinistra p̄ larch: p̄ āple: d̄ins: e d̄ fora: no te part en lo seu cors: q̄ turnēt no passe: totes les dolors en la creu lo cruciē: e perço la creu de cruciar pren lo nom: de hñ creu se nomena: en la q̄l dolors cruels turmentē: als q̄ en ella p̄egē

viuen mes del que voldriē: allarguen la mort: perque la dolor se allargue: hi tal manera d' morir: axi entrels iube⁷ era vituperada: q̄ no solamēt era inpperi al q̄ en la creu moria: mas ēcara a tota la sua casa: q̄ del crucificat se nomenaua. **D**ōchs lo seyor p' dellinrar a nosaltres de mort cruel e leja: ha volgut esser con dānat en mort: no solamēt acerbissima: mas sobre totes les mortsvituperada. e p' que leuas d' nosaltres maledictio en la q̄l tots generalment moriem: pres e accepta mort: q̄ tots la malayen: segōs aquell parlar dela scriptura sacra: maleyt es aq̄ll q̄ en la creu pēja. **D**iu lo apostol. **S**on fet maleyt: p' q̄ nosaltres d' maledictio fes delliuers. **D**iu sāt agosti: entre totes les morts elegi la mes pessima: hi entre les morts la mes dura: p' q̄ matas ab vna mort totes les altres: aq̄ll q̄ tot lo mon dela general mort volia fer delliuere. **A**q̄st crucificar del senyor figura lo serrar de ysaias: lo q̄l los iube⁷ ab vna serra d' fusta serrarē: e axi ab la creu de fusta la aia e lo cors d' l' senyor depar tirē. **P**gruamēt lo senyor tal manera d' mort volgue elegir e pēdre: p' absolre d' l' pmer home la culpa: e puix tots en adā erem cayguts: p' lo fruyt d' l' vedat arbre p' lo fruyt del arbre dela sātā creu en ies⁷ nos leuassē: e axi com jahiem morts en la terra p' lo peccat: e desobediencia comesa en l'arbre: axi fossen resuscitats p' al cel: p' lo merit e obediencia acabada en l'arbre. en creu d'ōchs volgue morir lo senyor e natura humana rēbre: p' que ala malaltia pogues p'gruament la medicina respōdre: q̄ de alli hō la mort en nosaltres venia: resuscitas nra vida: e sātanas q̄ al home hauia vēcut en l'arbre: p' home fos vēcut en l'arbre: p' l'arbre: en lo q̄l se trēca lo manamēt: fon la general

mort en lo mō ētrodubida: p' l'arbre hō se obehi al manamēt: fō la mort d' l' mō expellida: l'arbre sech de turmēt e de dolor e de obediēcia: vēge l'arbre verd florit de miserables e mortals flors d' p'cupiscēcia: e vēgēt iesus deu home les dolors del sech edur arbre: ha vençut les mortals delectacions q̄ del arbre verd nos matē: stes en l'arbre les sues mans sens macula: p' aq̄lles mās ab macula: q̄ al arbre se stenguerē: e p' lo dolç fruyt d' l' vedat arbre: pres fel e mirta en lo cō dānat arbre. **D**iu sāt bernit. **Q**ue has comes dolç mansuet jone: q̄na es la tua culpa: q̄ tan grā es la tua pena: yo so la causa dela mort e dolor tua: lo seruent vil inutil e ladre ha comes lo furt: lo seyor iust: benigne: e mansuet: hō paga: o fill d' deu quād baix la tua humilitat de ualla: q̄ est fet obediēt: p' rēbre ami creatura iobediēt tua: fins ala mort cruel ignominiosa: ami la mia p'cupiscentia me porta obzar coses illicites: a tu p' mi la caritat tua te porta a soferir ineffables penes: les mies mās en adam prengueren lo fruyt del arbre: les tues p' mi stā clauades en arbre: yo la dolçor del fruyt guste: hi a tu la amargor dela fel done: allegras eua: e feu plozar a nosaltres: quand veu lo bell fruyt en l'arbre: ploza maria p' q̄ riguessen nosaltres: cō veu a tu fruyt d' l' seu vge vētre clauat en l'arbre. **D**eu meu quim donara q̄ per tu muyra: p' q̄ tu no muyres: o q̄ morint tu: mes auāt ma vida nō passe: grossos e larchs senyor son los claus q̄ les tues mās clauē: clauē senyor les mies ab les tues: q̄ los claus larchs sō quey bastē: p' q̄ a fer males obres yo james no les puga stendre: hi la purissima sātā q̄ deles tu es brolla: les mies purifiq̄: que sens ira sens enveja sens auaricia d' la creu les de

uallē: hī en obres d' pietat les allargue: e los me⁷ pe⁷ ab los te⁷ sacratissims clauats stiguē: ab cla⁷ dels te⁷ manamēts senyor: p' que deles tnes dretes carreres no desuiē. Tornāt ala hystoria euangēlica. Apres q' lo senyor crucificarē: mana pilat en vna carta hun titol scriure: e pegada en vna post: ab vna clauilla que sobre lo cap de ies⁷ en la creu la posassen: y era lo titol q' deya d' la sua mort la causa. *Jes⁷ de nazareth rex d'ls iube⁷.* iesus es lo seu nom p'pi: nazareth quant ala patria: p' q' alli stigue tornat de egipte: fins q' entrāt en los trēta anys puja al baptisme: rex d'ls iube⁷ era la causa: p' q' matauē. acostumauen los romāns danunt los crucificats la causa d' la mort scriure: e lo senyor fō accusat q' volia vsurpar lo regne de iudea: e p' ço los iubeus a pilat lo liurarē: e pilat ala creu: e p' que pilat claramēt coneria q' falsamēt lo accusauē: hī ell iniustamēt lo p'dānaua: per q' dells p' regues alguna venja: mana lo titol en tal manera scriure: q' a ells redundas en v' gō' p' a: e p' ço no scriui q' ell deya q' era rex d'ls iube⁷: mas q' rex d'ls iube⁷ era. *Siū sāt crisostō.* Ari cō los emperadors vençuts los enemichs e p' q' stades les puincies: posen en versos e titols en los triunfos scrita la victoria. Ari pilat mana scriure: q' ies⁷ rex d'ls iube⁷ morint la mort v' c'ia: hī en aq' st titol volia p' iesus respōdre. q' si diēt: no mor p' delictes ari cō los ladres q' ab ell morē: mas per malicia d'ls se⁷ celeratissims vasals: q' a son rex la mort: e tal mort li p' curē. *Siū theofil.* Los iube⁷ p' curarē: q' lo titol en vituperi d' la fama de ies⁷ scriuissen: p' q' los q' en la creu mirauen a misericordia nos moquessē: mas q' blaffemassē aq' ll: qui iniustament lo regne vsurpar volia. d'iu la glosa. obraua en lo cor d' pilat la

virtut diuina: no sabēt ho ell quiu parla na. *Siū sant remigi.* Ordena la diuina puidēcia: q' sobre lo cap d' ies⁷ titol posassen: q' ls iube⁷ coneguessen: q' lo rex natural matauē: p' la mort d' l' q' l' non podē tenir altre: ans catius en general catiuari: no podē libertat atenyer: si no atorquē e p' fessē: q' ies⁷ d' nazareth es rex d' iuda: aq' ll messies q' ells lauors sperauē: e d' p' sent sperē. *Siū beda.* En aq' st titol claramēt se mostra lo p' trari: d' l' que ells in ichs celerats creyē: q' per la sua mort lo seu regnes p'dia: ans morit: e p' la mort lo seu regne p' q' staua: hī aq' ll q' viu tots lo derarē: mort tots lo seguirē: e morit p' ell: rex lo cōfessen. *Siū sanct gregori.* Manifesta figura en la ley ne renien: q' sacrificāt lo colom: o la tortra: lo cap d' l' cors no separauē. significāt q' iesus cap deu e senyor n're: p' la sua mort no fon se parat d' l' seu cors mistich: q' es la s'ata s'gleya. Aq' stes paraules d' l' triūfal titol: ies⁷ de nazareth rex d'ls iube⁷: al misteri de la creu molt p' uenē: ies⁷ qui saluador significa: p' que en la creu ses feta la salut e saluacio n'ra: nazareth vol dir flor: que d' clara: q' aq' ll qui mor en la creu: es flor sens macula: q' d' la rael de jesse en alt puja: rex d'ls iube⁷: demostra que p' la sua mort en la creu pogue merexer: q' fos ex alçat sobre natura angelica e humana: e q' al seu nom totes les creatures se humiliē: e ab tot q' l' titol solament rex d'ls iube⁷ lo manifesta: es empo ies⁷ rex general p' la creu de totes los pobles: car los gētils v' g'uts ala s'ata fe catholica: spiritualmēt iubeus se diē: qui son tots aq' lls: q' ver d' u e home: sacerdot e rex lo p' fessen: iubeu vol dir en l'ēgua latina aq' ll q' p' fessa. *Siū beda:* alt sobre la creu no baix fon posat lo titol: q' significa de iesus lo seu etern immortal regne: en tres

principals lègues mana pïlat lo titol cõplidamēt scriure. axí q̄ erē tres titols: q̄ vna mateixa sērencia declarauē. staua lo primer scrit en hebraica lengua: Jhes⁹ nazaren⁹ melech iudorū. staua dauall aq̄st en lengua grega. Jhes⁹ nazaren⁹ basileos eromoso leō. era lo terç en lègua latina. Jhes⁹ nazaren⁹ rex cõfitenciū. staua scrit en aq̄stes tres principals lengues: pque tots poguessen la causa d̄la sua mort legir hi entēdre: car p la solēnitat d̄la grā festa: hauia en ierusalē molta gent d̄ diuerfes lègues: axí gētils cõ iube⁹ y generaciōs strāyes: e q̄ totes les lègues p̄fessassē: q̄ ies⁹ era rey d̄ls reys: e sēyor d̄ls senyors en la gl̄ia e regne de deu son pare. e q̄ vessen q̄ ell generalmēt p̄ tots los pobles moria: e q̄ tots los pobles la infidelitat d̄ls iube⁹ coneguessen: e p̄ senyal quel seu regne ennamēt duraria. no volgue pilat d̄l titol mudar la scriptura ab tot q̄ls iube⁹ ab grā istācia ho demanauē: pilat no entenēt lo misteri mudar no volgue lo titol: p la ira q̄ als iube⁹ p la mort de iesus tenia: e veyā q̄l titol en grā v̄gonya dells redūdaua. e perço los princeps d̄ls sacerdots a pilat diguerē: no vulles scriure rey d̄els iubeus: mas que ell dix rey so d̄els iubeus: car dient rey d̄els iube⁹ dells era lo imp̄peri: quel seu rey crucificassen: po scriuint q̄ ell ho deya: de ies⁹ era lo opp̄bri: hi era la culpa q̄ ells li imposauen: hi era la fi q̄ ells voliē: leuar d̄ aq̄ll mort la fama: del q̄l viu haviē leuat la vida. pilat empo mes ho p̄ferma diēt: lo que he scrit: he scrit: nou mudare p la malicia d̄ vosaltres: p la q̄l lo mate: niu raure: p̄ix veritat ho p̄ferma: no vull yo p̄ vosaltres amichs de falsa: veritat corrōpre. fō aq̄st titol immutable: no p̄q̄ pilat lo scriuia: mas pque iesus veritat eterna responēt a pi-

lat hauia dit: rey so yo. **D**iu sant agosti **D**ineffable virtut d̄la operació diuina: com marauellosamēt encara en los animos d̄ls quin ignoren obra: quina veu era aquesta amagada: que dins lo coz de pilat en silenci cridaua: lo que en lo psalm de lonch temps profetizat era dient: no corrompes del titol la scriptura **E** perço pilat scriui lo que hauia scrit: per quel sēyor dix lo que hauia dit: que rey era. **M**agnifica pilat en tres coses lo sēyor p̄ aquest titol: ignorāt los profūdes misteris que dins la scriptura se tanq̄n **P**rimeramēt diu ies⁹: pque la sua mort es causa dela remissio d̄ nostres culpes. diu de nazareth: pque es causa dela nostra gracia. es causa de nostra gloria: p̄ ço diu rey: en lo regne del q̄l sera lo nostre regne. **F**oren en aquest titol totes les tres lengues consecrades: que entre les altres principals eren: la hebraica: p la religio d̄els iubeus: entre les altres generaciōs: p la ley gl̄iosos. la grega p la sapiencia q̄ en los grechs mes resplādia: en la latina per la potencia: que lauors quasi a totes les gentes los romās senyorejauē: quasi digues lo titol: aq̄st es rey de tota religio: de tota sapiencia: de tota potencia: totes les lègues: tots los regnes: tota sapiencia: tots los diuinals misteris: figures e sc̄ptures tots testifiquen: que iesus es rey d̄els iube⁹: que vol dir: emperador rey e senyor d̄ls qui en veritat a deu confessen: aquesta scriptura se diu triumphal titol: pque euidement declara la victoria del senyor contra lo diable: e perço lo diable los iubeus instana que a pilat cõtra la scriptura instassen. pero pilat disponēt ho la diuina sapiēcia: referma lo q̄ scrit hauia: donchs p̄ix aquesta scriptura es titol de nostra victoria: en qualse-

BB

De hora

uol perill e āgustia portel lo cristia en la boca: en lo cor: en la memoria: hi enca-
ra si vol reuerentmēt sobre si en scriptu-
ra. q̄ de totes les armes d'la passio d' l' sē-
yor: hi en special de aq̄st titol: lo diable
grammēt se spāta: segons ell mateix cō-
stret e p' força ho manifesta a vna deno-
ra p̄sona. Jes⁹ q̄ en la scriptura d' l' triūfal
titol: sobre lo teu cap p' mēyspreu posa-
da: est volgut esser d'ifamat: fes me grā:
q̄ sots la bādera del teu titol: ari strenu
amēt yo milite: q̄ d' la victoria tua lo ene-
mich āterrat amí nos acoste. era feta la
creu d' l' senyor en forma d' la letra hebrai-
ca: q̄ thau se nomena: q̄ es la primera le-
tra ab q̄s scriu thozach: q̄ ley significa:
hi era de aq̄sta forma T seblāt a creu de
sāt antoni. fen posar pilat sobre la creu
vna clauilla: y en la clauilla vna post da-
uada: e la clauilla mes alt dela post no
passaua: e ari cō la creu: d' thau tenia la
forma: y en aq̄lla post tres titols scrits
stauē. dien q̄ la creu de ies⁹ era de q̄nze
pe⁹ alta: e la post d' l' titol hū peu e mig:
ari de larch cō de ample. de q̄tre mane-
res de fusta era la creu fabricada: q̄ hū
gros trōch q̄ dins la roca entraua era d'
cedre: de cipres lo pal dret hō iesus les
spatles tenia: lo fust q̄ traueffaua hon-
stenia los braços era de palma: la taula
d' l' tirol de oliua. significa lo cedre celsi-
tud de p̄replacio eleuada: lo ciprer per-
fum d' gl'iosa fama: la palmera: triunfo
en honrosa victoria: la oliuera: benigni-
tat de misericordia: e copiosa redēp-
cio n̄ra. Los q̄tre braços: les q̄tre parts
d' l' mō significā: mostrār lo senyor que
generalment p' tots moria: e q̄ de totes
les parts d' la habitable fra: p' vera creē-
ça ala sua creu v̄driē. hi ari morint en
la creu mostraua: q̄ moria p' reparar les
āgeliqs rubines: p' fer delliuers los sāt

pares d' l' carce: p' vnir a si los q̄ amaua:
p' ajustar a si los q̄ nol conerxen. lo braç
alt significa la reparacio d' ls angels: lo
braç d' la terra lo delliuamēt d' ls sants
pares: lo braç dret lo iudaich poble: p' q̄
p̄ncipalmēt moria: lo braç squerre los
gentils: q̄ los seus misteris ignorauen:
significāt quels hūis pobles e los altres
ell general redēptor abraçar los volia:
e vnir los en vna santa sgleya. al moral
seny la forma dela creu descriu lo apo-
stol dient: siam fūdat e radicats en ca-
ritat: q̄ pugam ab tots los sants cōpen-
dre: qual es la longitut: la latitut: la al-
rea e pfūditat: hi ēcara pugam conerxer
la sobreeminēt caritat dela sciencia de
iesus: en les q̄ls paraules nos mostra q̄
aq̄lls q̄ la sua carn: e los vicis e concupí-
scēcies crucifiquē: deuen tenir amplea
en bones obres: longitut en bona pseue-
rāca: altitut en sperança dels celestials
p̄emis: pfūditat en cantela e prudēcia
dels inerecrutables diuials iudicis: los
q̄ls lo cristia deu molt recelar e rembre.
diu sāt agosti: q̄ p' āplea dela creu se deu
entendre les obres de caritat: q̄ als p̄his
mes deuē esser āpliades: hi aq̄o signifi-
ca lo fust q̄ traueffa: sobre lo q̄l les mās
de ies⁹ stauē steses: en la lōgitud deu es-
ser ētesa la pseuerāça de bones obres: q̄
fins ala fi deu esser larga: en la altitud
deu esser ētesa la intēcio recta en n̄res ac-
tes a n̄re senyor deu ēdreçada: en la pfū-
ditat: lo fōdo pelech d' inerecrutable sci-
encia d' la p̄destinacio n̄ra: dela q̄l p' fon-
des y ierecrutables vies deualle les gra-
cies a les racionals creatures. diu sant
bernad: que en la creu del senyor qua-
tre virtuts entre les altres se mostren:
hūilitat: paciencia: caritat: e obediē-
cia: de aquestes quatre virtuts ari com
a p̄cioses perles los quatre braços d' la

Sexta.

creu se arreben: lo pal dret caritat arre-
ha: lo dela part dreta obediencia: lo d'la
part sinistra paciència: lo tronc mes baix
hō la creu se ferma humilitat lo d'coza:
qui es d'les altres virtuts fonamēt e ra-
el ferma. significuē encara d'la creu los
q̄tre braços: q̄tre arcellēcies q̄ totes les
altres cōprenē: la part mes alta signifi-
ca: q̄ de parais nos ha vbert la porta:
la mes baxa: q̄ d'els inferns ha leuat les
portes: la part dreta significa d'ls iusts
la grā: la squerra d'ls peccadors la peni-
tencia. Crucificarē ab lo senyor dos la-
dres p̄dānats per los delictes: la hu ala
part dreta: laltre ala sinistra: ieh̄ en mig
com a mediador e recōciliador entre ell
mateix deu e los homēs: los iube^a ma
la intencio: e p̄ imp̄peri entre ladres lo
senyor crucifique: p̄ mostrar q̄ era sem-
blāt: y encara p̄ncipal entre aq̄lls ab q̄
morja: po fō grā mīsteri: q̄ significaua q̄
ieh̄ p̄ la mort e passio ignominiosa me-
rexa: en la vall de iosafat la iudicial ea-
dira. diu sāt crisostom: los iube^a crucifi-
quen los ladres: no p̄q̄ enemichs de la-
dres siē: q̄ tals cō ells erē: mas p̄q̄ a ieh̄
de semblāts crims infamassen. diu sant
ambros. **Q**uiniqtat d'ls iube^a abomina-
ble: q̄ lo redēptor d'el mō cō a ladre: y en
mig de ladres crucifiqueu: pero ell ho p̄
mes p̄ mostrar: q̄ p̄ los peccadors mo-
ria: e q̄ ari fos cōplida d'ysaies la profe-
cia: ab los celerats es reputat: ari com
si fos semblāt a ells: mor ab aq̄lls: hi p̄
aq̄lls q̄ ab ell morē: los q̄ls resuscita-
ra quād los altres resuscite. diu sāt ago-
sti. fō la creu de ieh̄ tribunal de iutge: si-
gnificāt en lo iubi final: los saluats ala
part dreta: los p̄dānats ala sinistra. era
iutjat lo sēyor en la creu: e iubi menaça-
ua. **B**rā documēt nos mostra aq̄st arti-
cle: q̄ nosaltres nos duem crucificar ab

ieh̄ en mig de ladres: la carn e lo mō sō
los dos ladres: y en mig lo sp̄it q̄ ieh̄ si-
gnifica: la carn deu esser crucificada ala
part dreta: q̄ al sp̄it sia obediēt e subje-
cta. diu lo apostol: aq̄lls q̄ son fuentz
de ieh̄: la sua carn ensemps ab les p̄cupi-
scēcies e vicis crucifique: lo mō deuem
crucificar com a ladre ala part sinistra:
qui rostēps nos insulta. diu lo apostol:
Lo mō es crucificat a mi: e yo al mon.
crucificats en nosaltres aquestz dos la-
dres: lo n̄re sp̄it ab ieh̄ en mig se crucifi-
q̄: p̄q̄ ab lo apostol dir puga: yo so cruci-
ficat en la creu ab ieh̄: yo vixch po ja no
vixch yo: mas viu en mi iesus. fon cru-
ficat lo ladre d'la part sinistra: po no vol-
gue saluacio atenyer: ans stigue en lo
seu peccat e culpa: e ari lo mō romā en
la sua inmūdicia. po la carn quād se cru-
cifica ab lesp̄rit ateny saluacio e gl̄ia: q̄
resuscitāt sera gl̄ificada: la creu en la q̄l
la n̄ra carn deu esser crucificada: es ri-
gor de penitēcia q̄ te q̄tre braços: vigi-
lia: abstinencia: aspredat de vestidures:
flagels e disciplines. la creu en la q̄l lo
mō se crucifica: es pobretat de sp̄it que
te q̄tre braços: menyspreu d'la mūdana
gl̄ia: menyspreu d'la pecunia: mēyspreu
d'la parētela: e patria. la creu del sp̄it es
feruor de deuocio: e te quatre braços:
amor: sperāca: temor: e dolor: sperança
es lo braç alt: temor es lo baix: amor la
part dreta: dolor la sinistra. La rael dō
aq̄sts braços naren: es caritat e humili-
tat sembrada en la n̄ra aia. **J**eh̄ qui en
mig de dos ladres has volgut esser cru-
cificat: e ari cō ells qui erē celerats esser
reputat: fes me grā: q̄l meu sp̄it en mig
dela carn e del mō vol crucifiq̄: p̄ quels
strens en mi crucificats: en tu qui est lo
mig: y ab tu crucificat yo repose. crucifi-
cat lo n̄re deu sēyor e mestre: p̄reguerē q̄

tre cauallers boçhins les seues vestidures: e ferē ne çatre parts segōs lo nōbre d'ells q̄ erē çatre. e sens aq̄stes çatre parts prēguerē aq̄lla tunica: la q̄l p̄q̄ être ells fos partida era mester q̄ fos tallada: hī comodamēt fer nos podia: p̄q̄ era sens costura: diu se q̄ era feta de agulla. **D**iu fant crisostō. en aq̄lla terra de semblāts tuniçs les pobres gēts se vistē: e comunament se opina q̄ la senyora v̄ge mare ab les seues mās lania feta: e q̄ creixēt iēsus ensem̄ps ab ell creixia: y era damūt tota ensem̄ps texida: q̄ vol dir ab altre drap fortificada en les parts hon se poguera rōpre. diu sāt crisostō: diēt aço lo euāgelista: secretamēt nos mostra la pobretat de iēs⁹ en aq̄sta vestidura: q̄ en la palestina hō es la iudea: de tals vestidures de molts draps cōpostes: q̄si la hu sobre laltre les pobres gēts se vistē. estimarē dōçhs aq̄sts boçhis cauallers miserables q̄ no la tallassē: mas q̄ p̄ fort vigues ala hu d'ls çatre. **E** axi fon cōplida la p̄fecia: los me⁹ vestimēts se partirē: e lançaren forçs sobre la mia vestidura. les vestidures del senyor en çatre parts partides: la sātā sgleya en quatre parts del mō partida significuē: q̄ a totes les quatre parts ha trames lo seu euāgeli: ala q̄l sgleya la virtut dels sacramēts p̄ los çatre braços dela creu se comunica. la tunica damūt texida e no tallada: significa la vnitat d'la mateixa sgleya: per vincle d' caritat vnida: q̄ axi cō la caritat a totes les altres virtuts es sobre eminent e alta: axi es meritamēt figurada p̄ aq̄sta tunica damūt tota texida. diu texida p̄ tot: q̄ algu no pot esser en via meritoria: q̄ sia fora dela santa sgleya: e per ço catholica: q̄ vol dir vniversal se nomena: p̄ mostrar q̄ totes les gents obliga: no axi la sinagoga: q̄ sols als q̄ d' abram

deuallauē obligaua. era sens costura la tunica: e no podia comodamēt esser tallada: e p̄ço fō mester a hu la donassen: significāt q̄ la sātā sgleya a hu q̄ fon sāt pere iesus la acomanaria. **C**ōsidera dōçhs q̄ la tunica del senyor no fon partida. **D** gran dolor p̄q̄ nres peccats ho mereixē: la tunica de iēs⁹: q̄ es la militāt sgleya: cō iniq̄mēt treballen q̄ sia diuisa partida e tallada: e ço q̄ls gētils sarjāts no gosarē: los cristiāns treballē q̄ acabar ho puguē. tallar la volen los heretges: adnerāt diuerfes falsies: tallar la volen los cismatichs q̄ no volē q̄ sia vna: e los lechs ab coltells la tallē en afflictions e molesties: p̄tra les p̄sones e bens d'ls se⁹ mistres. e los mateixs ecclesiastichs ab engās e fraus los bēs e dignitats se partiren. mira o cristia e p̄tēpla cō la roba del senyor als boçhins q̄l han crucificat la liurē: p̄q̄ ell tot nuu cō a ladre vil e de jectre en la creu stiga. **D**os coses clara mēt se mostrē. **L**a vna del se⁹or la gran ignominia q̄ tot nuu lo crucifique: q̄ si no en vils e dejects p̄sones nos acostuma. **S**egōamēt la viltat e auaricia d'ls q̄l executauē: q̄ les vestidures d'l se⁹or ab tot q̄ tan poch valguessen: totes empoles hī despullē: cō a delat mes vil deseparat e pobre q̄ tots los altres: lo q̄ no legim q̄ en los ladres ho executassē: poen iēs⁹ tota viltat: crueltat e malicia acabar voliē. diu theofil: pot esser q̄ tāt per scarn cō p̄ auaricia les seues vestidures se partirē: dient p̄ scarn: prēga cascu de les reals robes: de aq̄st q̄s deya rey d' iudea. o admirable paciēcia: o inexcrutable dispēficio dela diuina misericordia: q̄ axi cōm lo anyell: o la ouella vist de la sua lana al quil squila e al quil mata: axi iēs⁹ als q̄l matē hīl d'spullē: los vist d' les seues pobres vestidures: mostrāt nos

sexta.

q̄ si ell dels seus merits nōs vestia nuns enuergōyits en lo aspecte de nre senyor deu: y dls āgels nos mostrariē. De a q̄st article molts documēts podem apēdre. Lo p̄mer q̄ d bō cor deuem dels sants abraçar e seguir los exēples: q̄ les robes dl senyor significuē: hi los plats deuē apēdre: q̄ los manamēts e cōsells dl senyor parterquē: segōs los diuersos stamēts e pdiciōs de aq̄lls a q̄ls donē. Tenim encara documēt q̄ es deuota cosa: dls sats partir les reliques: p̄ augmētatar la deuocio: magnificar e loar en los sants la magestat diuina. e ço q̄ los cauallers ferē en lo senyor p̄ opprobri: fagān nosaltres en exalçamēt e laor sua: e dels se' martres p̄fessors e v̄gens. Tenim encara documēt: q̄ la caritat no pot esser dles virtuts partida: q̄ ab vna virtut stigua: no ab les altres: car totes les cōpren e les ajusta. Tenim encara exemple: q̄ algu p̄ cisma no asage descosir la vnitat dela santa sgleya: la q̄l a tots en vnitat nos p̄grega: hi al nre cap ies' nos ajusta. Bui sāt crisostō: al senyor ari cō a sant iohā lo cap no li tallarē: ni com a ysaias p̄ miig lo ferraren: ans lo seu cors junt ab lo cap romas entregue: significāt la vnitat dl seu cors mistich santa es c'ya: junta fins ala fi del mō a ell cap e senyor nre. Jesus qui has volgut que les tues vestidures entre aq̄lls q̄t crucificauē fossē partides: e q̄ sobre la tunica sens costura sorts hi lāçassē: fes me grā: q̄ls exēples dls te' sats: ab obsuāça dls te' manamēts yols seguexca: y tostēps etrega caritat ēuers mi e al p̄hisme conserue. E tornāt ala historia euangelica: Los q̄l haniē crucificat prop dela cten seguts stauē: e ari fins que fos mort lo guardauē: p̄q̄ viu dla creu algu nol pogues fer delliure. Bui sāt ieroni. Ladī

ligēcia dls cauallers e sacerdots q̄ a ies' guardē fins q̄ muyra: la glia dla sua resurreccio mostra mes clara. molts iesus crucificat scarniē: y en molts e diuersos scarns en multiplicades paraules lo vitupauē. en q̄tre differēcies trobam que erē aq̄lls q̄ al se'yor scarniē. la p̄mera es d aq̄lls q̄ seguts lo guardauē. la segona d aq̄lls q̄ passāt lo blassemē. la terçer es dls q̄ en pe' stauē: sacerdots doctors: e bisbes. la q̄rta dls ladres q̄ ab ell crucificats erē. Los q̄ se' se' son aq̄lls q̄ en los dlits dla carn seguts: dl sagramēt d penitēcia blassemē. son los q̄ passē los auars q̄ treballāt de p̄tinu acaminē: blasfemāt pobretat: pietat e misericordia. los qui de pe' mirē: son los supbos blasfemāt e mēyspreāt rota humilitat e obediēcia. en los ladres son figurats aq̄lls q̄ sens paciēcia en les aduersitats a nre se'yor deu blassemē. Blasfemāt dōchs tots lo scarniē: e los q̄ alli stauē: e los q̄ veniē e anauē: e dauāt la creu passauē: p̄ scarn lo cap mouiē: e impperāt li deyē: vach: q̄ es hū mot q̄ significa scarn: ari cō ay dolo: significa: diē li dōchs vach tu q̄ destroheixs lo tēple: hi en tres dies lo edifiques: a tu mateix si pots dlliura: lo grā poder q̄ tens: q̄ en tres dies pots edificar lo tēple: be has mester q̄ en tu: y en la tua salut lo mostres. e mes te valdra q̄ a tu mateix salues: q̄ no lo tēple q̄ algu nol derroca: ni los se' edificis se ca hē. e mes si est fill d' dū dla creu dualla: leuat les dolors quet turnētē: fes te de liure dela mort quet spera: p̄bes mostra q̄ tal poder ē tu nos troba: e ari has dit manifesta falsia: po diu lo psalmista mēti la iniquitat asi mateixa: q̄ mes feu mort resuscitar dl sepulcre: q̄ si essē viu: dla creu duallaua: e no donara a nosaltres acabat exēple d paciēcia: tolerāt los

Debora

impperris:scarns:dolors:epenes:la re
dèpcio d natura humana acabar volia:
p aqll q̄ ècara viu no volgue deual·lar d
la creu en terra:de tres jorns mort: viu
se leua dela terra:matāt en ell primer la
mort:e apres en nosaltres:c fō mes re
suscitāt:la mort vengre:q̄ deual·lant d la
creu pseruar la vida. **D**iu sāt agosti:atē
bee mira aq̄sta veu dels fills del diable:
cō segueix e sembla ala veu de son pare:
lo diable li haviā dir:si est fill de deu de
aci auall te lança:e los fills li dīcn:si est
fill d deu:dela creu deualla:en boca par
lauen del diable son pare:diēt dela creu
deualla:la redempcio humana no aca
bes:e yo no p̄dre la senyoria de mos re
gnes.e p lo semblāt los princeps dls sa
cerdots:e los doctozs:e los anciās tots
lo scarniē:e p scarn deyē:los altres ha
saluat:a si mateix no pot fer delliure: si
es rey messies deualle ara dela creu:
hi donem fe ales sues paraules:en deu
ha p̄fiat:delliurel ara siu dllibera:ēcert
ell ha dit fill d deu so:arau pot mostrar:
veurem ho si dela creu deualla:e p̄uix
queu vejam:sia en ell la n̄ra crehēça.diu
beda. **D**celerats icreduls:q̄ la malicia
lo entenimēt vos cega:e dela v̄ra ente
nebrada pensa rau les scripture. Legiu
ysaies e veureu:q̄ p esser rey crist messi
es:dela creu no deualla:ni dela mort q̄
volūtariamēt accepta asī mateix delliu
ra:ans morint en la creu dela mort los
peccadors penidents salua:hi encara a
q̄lls q̄ en la creu lo clauen:sis peniden:
hi a vosaltres q̄ apres d hauer lo liurat
ala mort ari impiadosamēt e cruel:ala
crueldat ajustau tāt̄s impperris.que de
manau miserables:q̄ d la creu deualle:
nō deualla:ans hi puja los martres:hi
encara algu dlls q̄ aci en la sua mort cō
fētē:car pujar hi ha lōgi:q̄ p veure si es

mort:o si no fos mort:acabar de matar
lo:ab vna āpla lāça en lo costat dret li fa
ra grā vbertura:q̄ p̄meten inichs mise
rables:q̄ si dela creu deualla:creuren en
ell.diu sāt ieron̄o fraudulēt p̄mesa:di
gau icreduls:q̄ es mes:q̄ viu d la creu d
ualle:o q̄ mort d tres dies:tācat e sagel
lat p vosaltres d̄l sepulcre resuscite:nols
cregues dolç sēyoz diu sant berñt:nols
cregues:ni dela creu deualles:mas fes
hi pujar a nosaltres:q̄ muyrani p tu:pu
ix tu primer est mort p nosaltres. q̄ dīcu
mes o insensats malignes: los altres
ha saluat:hi a si mateix no pot fer delli
ure.diu sāt ieron̄i. **D**folle cō v̄res parau
les vos p̄dānen:si los altres ha saluat e
resuscitats d mort a vida:mirāt ho vos
altres: donchs si vol milloz a si mateix
pot fer delliure. sentia lo diable d la creu
la grā potēcia:y treballaua ab los seus
ministres si p̄trastar hi poguera.legim
en la glosa sobre thobies:q̄ lo diable so
bre lo braç d la creu speraua:si ies⁹ d pec
cat tenia algūa macula:ja lo senyoz ha
uia dit en la cena:es v̄gut lo princep d
aq̄st mō: q̄ es lo diable:e no ha trobat
en mi algūa cosa. **C**ōsidere aci lo cristia
q̄ fa lo diable en la mort dels altres ho
mēs:q̄ gosa en ies⁹ cercar si res hi tenia:
y tan prop acostar se ala mort de aq̄ll:q̄
morint lo mataua. acostauas al laç lo
miserable:en lo q̄l ell mateix se p̄nia.diu
sāt gregori.grā deu esser n̄ra cura solici
tut e ansia:q̄ aparellen remeys e defen
ses p al dia dela mort n̄ra:quād aquest
cruel terrible drach ātich e serpēt verino
sa:requerra d nosaltres los mals actes:
q̄ ell en nosaltres:ensem̄ps ab nosaltres
ha mesos en obra.molts peccadors en
cara de present lo senyoz scarneixen:que
no solament peccant lo crucifiquē:mas
ècara en lo peccat se gloriē:hi mes p̄pi

sexta.

amēt d' tots los altres los celcrats y po-
crits : q̄ en les sues maldats lo portē en
testimoni. Aq̄st article hū documēt nos
mostra: q̄ quād algu sta en stamēt d' reli-
gio o p̄tēplacio altra: o d' algūa virtuosa
obra: no deualle p̄ los scarns e parau-
les dls q̄ dell se rien: no denalle lo religi-
os d' la creu de ies⁹ a les ocupaciōs mū-
danes. ari legim en los iutges : q̄ dix la
farnēt puch d'rar la suauitat d' l' meu vi:
q̄ lo cor dls homēs alegra: y esser rey en
trels altres arbres: aço mateix la oliue-
ra e la figuera. po algūis d' la creu d' paci-
encia deualle p̄ vna poca injuria. altres
d' la creu d' maceracio d' la carn: p̄ vna scu-
della de lētilles ari cō esau denallē. al-
tres deualle d' la creu de p̄passio p̄ auari-
cia: les ozelles e les ētramenes d' pietat
tāquē: q̄nd mirē lo p̄bisme p̄stituhit en
miseria: d' la creu d' s̄ach de martiri dena-
llē aq̄lls: q̄ p̄ temoz d' la mort la santa fe
catholica no p̄fessē: molt souint lo diab-
le als p̄idēts tēpta: q̄ d' la creu d' penitē-
cia denallē: e q̄ ala vida voluptuosa tor-
nē. Legim quē la ciutat de paris hū no-
uici respos a sa mare: q̄ d' la religio lo vo-
lia traure: ies⁹ no deualle d' la creu per a-
moz d' sa mare: ni yo p̄ amor d' tu dera-
re la creu de penitēcia. Jes⁹ q̄ clauat en
lo dur pal d' la creu: has volgut esser scar-
nit ab v̄gōyoses paraules: fes me gr̄a: q̄
p̄ dengūa diabolica o humana p̄suasio:
del stamēt dela s̄ata religio: o de alguna
bona obra p̄posit o p̄uersacio yo no de-
nalle: mas en los delits dela p̄tēplacio
als te⁹ pe⁹ abraçat en la creu yo stiga.
Tornāt ala euangelica historia. Los la-
dres q̄ ab ell: e ari cō ell crucificats erē:
ab los altres scarnit lo blaffemanē. diu
s̄at agosti: q̄ hu era lo ladre q̄ blaffema-
ua: po diu los ladres lo sagrat euāgeli:
seguint la manera de parlar comuna: q̄

p̄ sol hun frare diē: los frares hā fet tal
acte. diu s̄at ieroni: q̄ en lo p̄ncipi la hu
e laltre blaffemarē: po mirāt los grans
senyals q̄ en lo cel e en la terra ies⁹ obra-
ua: cregue e p̄fessa la veritat lo ladre q̄ a
la dreta part staua: e penedis e s̄mena la
passada culpa: la hu d' aq̄sts ladres figu-
raua la ifidlitat iudaica: laltre la fe dls
gētils en la s̄ata s̄gleya. blaffema dōchs
lo ladre: hi scarnit a ies⁹ deya. Si tu es
rey messies: salua a tu y a nosaltres: p̄ro-
ptamēt p̄ ies⁹ respos laltre: i crepāt e cor-
regit lo q̄ deya: ni tu has temoz d' deu:
e deuries mes tēbre: q̄ no aq̄sts ab los
q̄ls blaffemes: p̄q̄ est ab ell p̄dānat ē la
mateixa sentēcia: e ari com ell clauat en
lo pal: ala mort te acostes: e p̄ço en tal
pas a n̄re s̄eyoz deu deuries mes tēbre:
e p̄sar: que nosaltres iustamēt stam en
n̄res suplicis: e tenim la pena segōs no-
stres d̄ictes: po aq̄st no ha fet res d' mal:
ab tot q̄ ari cō nosaltres crucificat lo mi-
res: no p̄ culpa sua: mas p̄ malicia del
seu poble. Cōsidera o cristia com la sua
culpa p̄fessa: p̄q̄ apres puga dir a ies⁹ ab
lo psalmista. Yo conech la mia iniq̄tat:
e lo meu peccat tinch al encōtre: cōfessa
encara defēsa e aduoca de ies⁹ la innocē-
cia diēt: aq̄st no ha fet res de mal. B̄iu
s̄at agosti. qui li mostra creure e p̄fessar
tals paraules: sino aq̄ll q̄ p̄prop li staua:
staua li al costat: hi en lo cor lo tocava:
apres q̄ la part de ies⁹ ari defēsa e aduo-
ca: aço los vlls p̄ be mirar aq̄ll p̄ q̄ par-
laua: hi es de creure q̄ lo senyoz li gina la
sua misericorde vista: la q̄l ençes hi en-
flama del seu cor les ētramenes: e ari po-
gue p̄nūciar paraules de virtut excelsa:
diēt: senyoz record te d' mi: quand seras
v̄gut en lo teu regne: senyoz no lo tem-
poral trāsitori ple de temozs e miserias:
mas lo teu regne etern sēs fi: q̄ als teus
BB iiii

De hora

elèts aparelles. diu sāt agosti. grā fon la fe d' aqst ladze: q̄ ni p̄ temor d'ls iube? q̄l mirauē h̄il scoltauē: ni p̄ acerbitat dela dolor e pena: ni p̄ les blaffemies e vituperis q̄ d' ief? hoia: ni p̄ lo q̄ miraua en la sua carn humana q̄ ala mort se acostaua: ni p̄ veurel desēparat d' sos apostols e derebles: no calla la veritat d'la santa fe catholica: la q̄l es creure e p̄fessar: q̄l senyor n̄fe ief? fill d' deu: es deu e home: e p̄ço mereixq̄ remissio plenaria d'la culpa e d'la pena. La excellēcia de aqst glorios martre: en molts effectes se mostra p̄ primeramēt quād ala p̄ficio d' caritat: la q̄l tingue vna ala hora q̄ moria: coz regint son amich e p̄bisme: q̄ ari cō ell e p̄ semblāts delictes en la creu p̄jaua: in crepāt lo dela sua malicia: e mostrant li morint h̄ō era la vida: h̄i a ell ple d' peccats taques e culpes: la fōt d' misericordia li mostra: h̄ō lauar les podia. **E**xcellēt ladze: q̄ a son compāyo ladze mostrana: p̄ h̄ō d' asalt parabis podiē pendre. o excellēt cristia: q̄ en la s̄ach de ief? rebē lo baptisme ab fe de tā grā excellēcia: q̄ pogue fermamēt creure: q̄ aquell q̄ ari cō ell p̄dānat e crucificat miraua: h̄i en la cara h̄i color cōeria: q̄ ala mort mes q̄ ell era p̄pinq̄: deu rey e home lo cōfessa: e la felicitat p̄ tots los filosofes ab tan grās treballs: h̄i en tan innumerable volums cercada: e nūq̄ trobada: ell benauēturat ladze a tots la furta: h̄i ab ferma sperāça a h̄ū crucificat: ja d̄scolorit: ala mort p̄pinq̄: la demana: e dell ab fermetat certa la spera: q̄ la grauitat d'les culpes la sperança no li minua. cō mostra la iusticia aqst q̄ per iusticia moria: h̄i en la iusta mort troba la vida: p̄ si e p̄ sa casa p̄ primeramēt volgue passas la iusticia: cōfessant ab tota veritat los se? delictes: diēt: q̄ iustamēt soferia. ab

q̄na prudēcia: q̄ p̄ al sdeuenidor: no per al p̄sent demana. h̄i ab q̄na tēprança e modestia corregeix lo p̄bisme ladze: ab q̄na fortitud parla: q̄ d'les dolors e d'la mort gēs nos altera: q̄ no demane e crega: y spere q̄ les penes q̄ soferia: la raço gēs no li alterē. e ari aqst benauenturat ladze totes les set virtuts: tres theologals: fe: sperança: e caritat: e quatre cardinals: prudēcia: iusticia: fortitud: e tēprança: p̄stamēt hague furtades: que en gran p̄fectio la sua cōtrita aia possebie rē. **D**iu sant gregori. Los cla? al ladze en la creu: les mās e los pe? clauats ari tot lo ligauen: q̄ altra cosa en libertat no tenia: si no lo coz e la lēgua: y ell tot en ges en la amor d' ief? a q̄ miraua: tot lo q̄ en si troba d' llivre: al seyo? crucificat ne feu oferta. offeri a ief? tot lo q̄ offerir li podia: valgue li ala hora: q̄ tots lo desemparē: ab tot lo q̄ valer li podia: en lo coz ab vera crehēça: en la boca ab confessio alta clara manifesta: valgue li ab aq̄lles armes: les q̄les soles: bastē p̄ asetjar cōbatre e pendre lo celestial regne. ja hauia dit lo senyor: q̄l regne d'ls cels soferia força: e quels sforçats lo asaltauē. la creu d' ll ladze fō scala: la q̄l ē d'zeça de parabis ales muralles: q̄ lauors baxes stauē: e p̄ço pogue p̄stamēt asaltar les: dich q̄ la sua creu pera cōbatre parabis fon scala: q̄ ab tot q̄ p̄ ief? no moria: desijana y d' coz suplicaua: q̄ la pena e dolor q̄ en la creu soferia: p̄ iefus lay donassē: h̄i era p̄tent altra maio? acceptar ne. la q̄l volūtat p̄rōpta: al senyor fon ari accepta: cō les dolors d'ls altres martres: quād p̄ ell morien: e ari li dona corona excellēt entrels martres d' excellēt martre: lo q̄l p̄ compassio del senyor maio? dolor sentia: q̄ dela dolor sua: e mes les dolors d' l' seyo? q̄ les sues p̄pies plāyia:

sexta.

hi encara rahonablemēt se deu creure :
axí com h̄auia increpat lo ladze : no
m̄eys increpaua als iūbe⁹ q̄l blasfema
uē: defensant son deu senyor e mestre: a
psolant dela creu la v̄ge mare trista: pu
blicant de ief⁹ la diuinitat excelsa . p̄ les
quals coses tāt cō p̄ la festa a cruelment
trencar li les cames los iūbe⁹ se mogue
ren: e axí p̄ ief⁹ finalimēt lo matarē. En
aq̄st article o cristia psidera: quāt fō grā
impperi al senyor lo scarnir e blasfemar
d̄l ladze: q̄ ala part squerra p̄ejaua: que
h̄n tan vil celerat malfactor ladze dejec
te iustamēt pd̄anat a mort: q̄ tātost mo
rir deuia: axí scarnis lo acto: d̄la vida . p̄
deuem pendre exēple: d̄ cōportar ab pa
ciencia les n̄res injuries: encara q̄ d̄ vils
psones nos vinguē: hi en lo glorios la
dze deuem apendre : q̄ respongam e no
cōportem les q̄ d̄ n̄re senyor son ofensa:
hi callem en les n̄res: axí com en les sues
lo senyor callaua. Tenim encara diu s̄nt
agosti: en aq̄st glorios ladze document
saludable: que p̄ grās q̄ n̄res peccats si
en: no desesperem d̄la diuina misericor
dia: si recorrem al sagramēt de peniten
cia. Sin ell mateix s̄nt agosti . Tarda
son del ladze la penitencia : no son tar
da d̄l senyor la indulgēcia: po ab tot q̄l
ladze de tots sos peccats en la fi merexq̄
venia: no ha donat auctoritat als pecca
dors: q̄ fins en la fi en los peccats perse
uerē. **D** benauēturat ladze q̄ ab vna pa
raula de parabis ha obtes la herencia.
Jes⁹ q̄ has volgut p̄ hu d̄ls ladzes esser
scarnit e vitupat: hi per laltre venerable
mēt defensat e loat: fes me grā: q̄ p̄ glo
ria d̄l teu nom: los impperis d̄ls mali
gnes p̄tra mi pacientmēt los sostinga :
hi al teu venerable ladze en lo teu regne
vol acōpanye. En molts altres scarnis
e impperis : aq̄lla gent maleyta a iefus

scarnint blasfemauen: po ell anyell mā
suet benigne: donāt exēple de paciēcia
e perseuerança: stigue en la creu fins aca
bar la redempcio n̄ra: totes aq̄stes do
lors en ief⁹ fort augmentauē: quād mirā
ua la sua trista verge mare: p̄prop la creu
ab iohan e la magdalena: e les sues ho
nestes germanes. **D**iu s̄nt bern̄t . **D**
dolç senyor grās e tā grās q̄ parlar nos
poden: son les dolors q̄ lo delicat teu sa
cratissim cors turmentē: po encara son
maiors les q̄l teu cor trauessen: p̄ cōpas
sio d̄la tua trista mare: q̄ en totes les pe
nes ab tu participa: y es la sua maior do
lor: q̄ tu no vols q̄ mozt ab tu en la tua
participa. no es mester senyor q̄ coltell
la mate: ni cla⁹ en la creu los pe⁹ y mās
li clauē: la tua dolor basta a matar la: si
tu no vols q̄ p̄ mirade vixca: p̄q̄ la tua
redēpcio nos p̄da: si al peu dela creu al
gu p̄ tota natura humana no cōparia
staua d̄ pe⁹ la v̄ge senyora: tant com so
stenir ho podia: recollada sobre iohan e
la magdalena: la ma d̄zera alta: signifi
cant q̄ era p̄rōpta de mozt ab son fill p̄
natura humana: la squerra sobre lo cor
tenia: q̄ sens deliber seu: natural pd̄icio
lay portaua: p̄ la grā dolor q̄l sen cor ad
olorat sostenia. e p̄q̄ aq̄sta fon la hora :
en la q̄l a deu son fill fon mes agradab
le. Lo glorios s̄nt luch en tal forma d̄l
viu pinta la sua figura: los vlls empero
cozrēt aygua: la qual imatge d̄ psent se
mostra en santa maria de ara celi en ro
ma: e si algu demana: p̄q̄ aquesta figu
ra es narahina e no blanca: tal com era
n̄ra senyora: son dos les rahons p̄q̄ tal
se mostra. La p̄miera p̄q̄ ha mil e q̄tre
cents anys que fon pintada : e les figu
res a color negra p̄ temps declinen. La
segona perq̄ la senyora n̄ra: ab tot que
no fos narahina: mas de color blanca e

BB v

DE DONA

vennsta: po en lo mōt d' caluari ari la color sua p extrema dolor fon alterada: q̄ james en la sua vida cobra la color p̄mera. Staua dōchs la trista mare prop la creu diu sāt iohā: ab les altres honestes dones: los altres euāgelistes diē q̄ luny stauen. **Diu sāt agosti:** q̄ en tal spay d' la creu stauē: q̄ luny e prop se pot descriure: prop en sguard deles altres vidues e dones: que mes luny planyiē: luny en sguard dels cauallers: que acostats ala creu ies^{us} guardauen. o pot esser q̄ apres q̄ la senyora n̄ra en torn de son fill hach embolicat la touallola: los cauallers p los plores: veus e jamechs la apartassē: e apres crucificat son fill: e la creu alçada: pogue mes prop acostar se. es de lo ar la deuota p̄stacia en les deuotes dones: fogint los dexebls homēs. **diu sāt crisostō.** Stiguerē ala creu les dones: al tēps quels d̄rebls fogiē: e la p̄dicio feminil mes flaca: en la mort del senyor mes fort se mostra: e ari d' la sua passio e d' la resurrectio les dones no son lāçades. **Diu sāt gregori:** exponēt aq̄ll parlar de job: p̄sumides les mies carns: la mia pell al meu os se acosta. la fortalea de os significa iesus deu e home: p la carn los apostols: q̄ mes prop dels altres lo seguien: p la pell les deuotes dones: q̄ de galilea apres dels apostols seguint nol dexarē: tots en la sua mort fogiren: e la pell q̄ son les deuotes dones a ell se acostarē: h̄i singl'armēt la trista v̄ge mare: q̄ era la sua pell: q̄ hauia la sua diuinitat cuberta. **En alta p̄tēplacio** odeuota aia cristiana la tua pensa eleua: arro-māgat la roba e les faldes d' cogitaciōs humanes: puja al mōt de caluari: mesclat en la cōpāyia d' les deuotes dones: sospira: lamenta: e ploza: les dolors del fill e d' la mare: mira la serpent d' metall

en lo d̄sert p moyses en lo pal exalçada: semblāça de serpent tenia: po ab veri no picaua: ans guaria als q̄ la mirauē. ari iesus crucificat entre ladres: semblança de peccador mostra: e lo seu cors carn d' peccat sembla: po peccat algu en ell nof troba: h̄i nosaltres picats: nafrats: e morts p satanas serpent antiga: mirāt ies^{us} en la creu atēyem sanitat e vida. **Lō** templa dōchs o deuot cristia e mira lo teu s̄yoz aparellat a fer iuh̄i: exalcat en alta cadira: al h̄un ladre p̄damna: al altre iustifica: mira lo grā sacerdot: cō stefes les mans e braços: ofir a ell mateix deu la sua p̄ciosa carn e s̄ach: hostia pura en lo altar dela creu p la redēpcio nostra: mira lo teu doctor senyor e mestre: cō en la trona d' fusta lig e p̄mona. **Diu sāt agosti.** Nunq̄ stigue ocios: ans tot temps obra en la salut e redēpcio n̄ra: fins q̄l sperit trames al pare: h̄i morint en la creu: obrava legia: e declarava paraules d' la sua excelsa doctrina. **Cōside**ra dōchs aq̄lles set melliflues paraules q̄ los seus dulcissims labis parlarē en la sacerdotal cadira. **Algū**s ēpo aq̄stes set paraules en huyt parts les partexē: car fā dos parts d' la terça paraula: vna q̄nd parla ala v̄ge mare: altra com parla al amat dexeble: e ari diē q̄ les dues son p los peccadors: pare p̄donals: q̄ no saben q̄s fā: e huy seras ab mi en parahís. dues p los bōs: dona vet aqui ton fill: h̄i a iohā: vet aq̄ ta mare. dues p tot lo mon: tinch set: e acabat es. dues p si mateix: deu meu p quem has desēparat: e pare en les tues mās comā lo meu sperit. **Aq̄stes** paraules o deuot cristia en la tua pensa: ari com les seues nafres les dens portar sculpides. La primera paraula fon de caritat e amor excessiua: q̄ totes les altres amors passa: quād p̄ga

p aq̄lles iníchs cruels q̄ en la creu lo ste-
nié: e les mās e pe? li clauauē diēt: pare
pdonals q̄ no sabē q̄ fan: car pēsen nou-
re a mí: hī pcurē la redēpcio humana: e
la gl̄ia d̄l meu cors en la resurreccio glo-
riosa: e fā mal a ells: fent se merexedors
d̄les acerbíssimes efnes penes. diu sāt a-
gosti: lo q̄ fa mal al p̄híme: lo q̄ fa igno-
ra: hī p̄ço aprēga hī sapía q̄ p̄ a sí infērn
guāya: hī p̄ al p̄híme la et̄na gl̄ia: sí ab
paciēcia ho cōporta. Tho sabē ques fan
diu sāt crisostō: car ignorē q̄ sia ton fill:
aq̄ll qui crucifiquē. diu ell mateix sanct
crisostō: p̄ q̄l senyor hauía dit: p̄regan p̄
aq̄lles q̄us p̄seguexē: pujāt en la creu vol-
gue posar en obra: lo q̄ hauía manat als
altres: p̄rega p̄ ells: del q̄ ell p̄donar los
podia: cō sia vna essēcia ab lo pare: p̄q̄
nosaltres p̄rengā exēple. diu p̄donals:
empo sis penidē: dona sperāça als pec-
cadores p̄ grās q̄ sien: si volē apres de tā
ta iníqtat e malícia plozar les culpes.
Diu beda: Cō dix q̄ no sabē ques fan:
claramēt nos mostra: q̄ no p̄ga p̄ aq̄lles:
q̄ p̄ enueja aq̄ll q̄ hauien conegut fill de
deu: apres lo crucificarē: mas p̄ga per
aq̄lles q̄ ignorāts no sabiē ques feyē. erē
aqui alguns simples lechs: puertirs y se-
dubits p̄ los sacerdots e bisbes: q̄ p̄ zel
dela ley íes? p̄seguíe: e p̄ aq̄st lo senyor p̄-
ga. erē hī altres grās sacerdots: doctorf
e mestres: q̄ p̄ enueja fins ala mort lo p̄-
seguirē: e p̄ aq̄sts no p̄ga. sta en veritat
lo q̄ diu beda. Pero deuem ho ari entē-
dre: q̄ lo sēyor en special p̄ los ignorāts
p̄gaua: po generalmēt p̄ tots los pecca-
dors p̄ga: hī p̄ indes sí encara viuía: ab
los braços vberts los spera: p̄ acceptar
a ell hī als altres: sí a lauar se ala font d̄l
seu costat venir voliē. Diu beda: no fon
en va aq̄sta p̄garia: car impetra la grā p̄
aq̄lles: qui apres d̄la sua mort creguerē:

q̄ legim en los actes dels apostols: que
hī dia tres milia: en altre cinch milia se
batejarē: e no es dubte q̄ p̄ aq̄sta p̄garia
tal grā atenguerē: e p̄ aq̄sta p̄garia d̄ ca-
ritat inflamada: grā part d̄l iudaich po-
ble: q̄ la fi dela sua mort e passio mira-
uē: forē tocats de amor e māsuetut tan
benigne: q̄ batēt se los pits se penedirē.
e ariu diu la glosa d̄ ysaias sobre aquell
parlar: e ha p̄regat p̄ los peccadors. O
dolça musica: o excelsa melodia: o sua?
acordāçes de tā melliflues paraules: a-
cordades ab los colps dels martells: q̄
sobre los da? deles mās e dels pe? bati-
en: los cruels colps q̄ en alt sonauē: erē
lo cāt d̄ triples: la suaveu piadosa tenors
p̄cordes: o grā virtut de acordada musi-
ca: q̄ entrāt dins lo cor d̄ molts q̄ la hoi-
rē: los porta a vera penitēcia: mostrant
los de los peccats: e dela sua passio dol-
re. Diu sāt agosti: mes euidēt mēt q̄ es
fill d̄ aq̄ll aq̄ p̄rega: aq̄stes paraules ho
mostrē: q̄ totes q̄ntes marauelloses o-
bres ha obrat en la vida: en q̄ podia mo-
strar mes q̄ era deu e home: sí no p̄regāt
p̄ aq̄lles cruels homēs: q̄ ari sens pietat
lo crucificauen: ala hora que lo pal les
mās e peus li clauauē. fon p̄ los pecca-
dors aq̄sta primera paraula de v̄dader
metge: q̄ als qui mes perillen: aq̄lles pri-
mer visita. o capita insigne: que ala gent
mes flaca e pduda primer socorre: deu
misericordios benigne: que als misera-
bles primer ajsola: e ari mostrana q̄ p̄
los peccadors moria. o paraula de grā
paciēcia: de grā māsuetut: d̄ grā amor:
e de indícible bonea: de grā dolçor e mi-
sericordia: en la q̄l tres singlarf actes d̄
caritat se declarē. Lo primer q̄ affectuo-
sament p̄ga p̄ aq̄lles q̄l crucifiquē. Lo se-
gon q̄ aiusta ala oño lagremes. Lo terç
q̄ ab alta e plozosa veu les paraules p̄

De hora

nūcia. diu sāt berñit: Jesh ab açots cruel
 ment batut: coronat d' spines: trauessat
 d' clau: stes en la creu: abeurat d' dolors
 penes e oppbrís: dir pare aqsts p'dona:
 de vna part en lo cors tãta miseria: d' l'
 tra en lo cor tãta misericordia. **S**eyoz
 cõ es gran la multitud dela tua dolçor:
 e cõ dolç senyoz la gustē aqlls: q' del toz
 rent dela tua passio benē. dõchs algun
 peccador no desespere: pēsant la abūdāt
 misericordia: q' d' les fonts del saluador
 brolla. diu sant agosti: q'na culpa al q's
 penit no deu esser p'donada: si p'sideram
 q' p' ell la sanç de ies' fon scāpada: qual
 peccador deu la sperāça p'dre: pēsant q'l
 senyoz p' los quil matē prega. **E**n aqsta
 paraula deuem apēdre quād les n'res p'
 garies: cõ p' los enemichs p'gam son a
 deu acceptes. aprenem encara q' no de
 manem de n'res enemichs venja: q' lo sē
 yoz p' los se' affectadamēt p'ga: ala veu
 dõchs d' tãta pietat lo cor n're se amolle
 rca: dient lo psalmista. **N**o vullau edu
 rir lo cor v're: puit huy la sua veu haueu
 hoïda. diu sant agosti: mira sobre efflu
 ent caritat: p'sidera mirable māsuetud e
 paciēcia: p' los enemichs en la hora q'l
 maten p'ga: remet les injurias al temps
 q'l injuriē: e no p're ni demana venjaça:
 e tu o formiga: o busca: o cēdra: o pols
 o terra: o fanç: o no res: demanes ven
 jança e no p'dones: mirāt lo rey de glia
 ton senyoz deu e mestre: q' remet tantes
 injurias: tants vituperis e blasfemies: e
 finalmēt la mort p'dona: e p' los q'l ma
 ten p'ga. diu sant agosti: portat lo man
 suet anyell al loç del suplici: donen li a
 beure vi ab fel e mirra: e clauant lo en la
 creu: diu al pare q'ls p'done. qui es aqst
 q' en totes les sues angusties: ni p' defen
 sar se dela mort: no ha vbert la sua bo
 ca: ni ha dit paraula: ni de q'rella: ni de

sença: ni de menaçá: ni de maledicio cõ
 tra aqlls maleyts cans: q' tan fort lo in
 sultauē: e no hauec parlat en d'fesa sua:
 ni p' si vna paraula: finalment lo anyell
 mansuet ab vna veu beneyta ha vbert la
 boca: en benedicio e d'fesa dels enemí
 chs quil matē. o veu d' grā exēple: d' l' p'ri
 cipi d' l' mō fins a lauozs nunq' hoïda: q'
 pot esser cosa mes q' aqst joue māsuetat:
 ni mes benigne: p'tēpla aia mia miral p'
 scoltal: p'sidera aqll dulcissim cor quina
 tranqllitat serua: no atē al seu dan: ala
 sua dolor e pena: no ala sua injuria: mas
 d' aqlls d' q' p're la passio: los torna com
 passio: d' aqlls d' qui p're nafres: los toz
 na medicina: d' aqlls de qui pren mort:
 los p'cura vida. mira dolç senyoz: yo la
 tua magestat adoze: la tua mort no p'cu
 re: la tua passio p'tēple: en la tua miseri
 cordia spere: p'gue dõchs p' mi la tua hu
 manitat dolça: recomanem al pare la
 tua pietat ineffable: digues dolç senyoz
 p' mi: pare aqst peccador p'dona: que ab
 tot q' gran peccador sia: nom crucifica:
 nom mata: nom blaffema: nom vitupe
 ra: ans me exalça: ans me adora: la mia
 passio lamēta e ploza. o clementissim sē
 yoz q'nta es la tua paciēcia: tostēps te
 aguaytaren: tostēps a tu h'i als tens
 perseguiren: ab tracio te prengueren:
 e finalment te crucifiquen: e pregues
 a ton pare q'ls p'done. Senyoz ies' pare
 de moltes e grās misericordies: humil
 mēt te supliq': q' axi cõ tu p'donist als q't
 crucificauē: e q'ls p'done p'guist a tō pa
 re: fes me grā: q' p' amor d' tu: a tots los
 q'm fan mal yols perdone: e a tu senyoz
 placia: q' totes les mies iniqtats me p'
 dones: e a mi miserable a tō pare acoma
 nes: yo senyoz cada dia a tu faç offeses:
 e tāt com es en mi: ab los me' peccats te
 crucifiq': po sēyoz tu sabs q' yo crech en

tu: e p fesse q̄ tu est senyor meu deu meu
al ql̄ d̄ mos peccats demane venia: atoꝝ
galam seyoꝝ: q̄ ab tot sia peccadoꝝ mise
rable: so creatura e ymatge tua. La se
gona paraula fon al penidēt ladze com
li dix: certamēt dich a tu: que huy seras
ab mi en parabis: no en loꝝ d̄ parabis
terrenal: d̄ hon fon lançat lo primer pa
re: ni en lo cel imperi: q̄ fins al dia dela
ascensio: no volgue lo senyor q̄ ni ell: ni
los sants hi pujassen: mas diu parabis
lo lim d̄ls sants pares: hō fon la gloria:
apꝛes q̄ la aia d̄l senyor los feu aq̄lla tā
desijada visita: comunicant los la beati
tud efna. diu sāt agosti: crech ho seyoꝝ:
q̄ hon se vulla q̄ tu sies: e la tua essencia
mostres: es parabis: y esser ab tu: y veu
re a tu: e amar a tu es parabis: e ari aq̄ll
teu p fessor venerable e glios martre: fō
ab tu aq̄ll dia: y en tu qui est dia: veu la
eterna lum q̄ efnamēt dura. o parau
les de p solacio excelsa: p als peccadoꝝ
quis peniden: e sos peccats p fessen: que
tantost ab lo senyor en parabis stiguē:
en la p sent vida p grā: hi en la sdeveni
doꝝa p glia. son e cara en parabis: en re
pos d̄la quieta p sciēcia. diu salomo: q̄
ari com hū puit alegre es la segura pen
sa. diu sāt agosti: mira quāt liberal: ans
quāt p dich lo senyor huy se demonstra:
q̄ al ladze dona r̄gne: al crucificat lo cel:
al p dānat parabis: p vna simple demā
da. En aq̄sta dolça liberal paraula de
ra lo senyor als peccadoꝝ exēple de p fe
ra sperāça: q̄ algu d̄ venia no desespere:
encara q̄ en lo article d̄la mort pstituhit
sia. po p exēple de aq̄st ladze: no deu lo
peccadoꝝ fins ala mort allargar la peni
tēcia: car los p uilegis d̄ls pochs: nos
deuē portar en ley comuna: e son pochs
los qui en la mort se penidē: q̄ ari com
seria cosa mostruosa: ql̄ lop r̄ngues co

ha de ouella: ari es cosa mostruosa: que
mala vida en bona fi acabe. o grā follia
nra d̄l ladze p reuem exēple: cō p stamēt
ha pogut atenyer la efna glia: hi no cō
fessam nres culpes: ni de nres peccats
fem penitēcia: ni volem p iesus la mort
acceptar e pendre: ni p nem en paciēcia
les tribulacions: q̄ p nres peccats nos
dona: ni defensam: ni responem als se
enemichs: zelant la honoꝝ sua: ni fem al
guna cosa deles ql̄ ladze en la sua mort
marauellosamēt obrana: ni e cara sabem
entrels seus peccats: q̄ nes bones obres
meçdades hi temia: q̄ legim ab tot q̄ siē
apocrifes scriptures: q̄ aq̄st ladze essent
fadori ab son pare capita d̄ ladzes: fogint
la senyora nra en egipte: la serui d̄ algū
serneys de pietat e misericordia. diu sāt
ambros. bell exēple aq̄st ladze d̄ nra cō
uerfio e penitēcia nos p senta: q̄ tan p sta
ment troba la grā: molt mes abūdāt q̄
no era la sua p garia: lo ladze solamēt a
iesus p ga: q̄ dell se recorde com sia en lo
seu regne: lo senyor li respō: certamēt te
dich: q̄ huy seras ab mi en parabis. ja
era lo senyor en lo seu regne dela creu: e
sobre lo cap d̄ rey tenia lo titol: q̄ deya:
iesus de nazareth rey dels quil p fessen: lo
ladzel p fessa al temps: q̄ tots lo neguē:
e ari ja ab lo senyor regna p grā: p q̄ tan
toft regnas ab ell en glia. Diu sant ago
sti: has dit al ladze: huy seras ab mi en
parabis: p dones al ladze: p q̄ desespera
cio no trobe loch en nosaltres: mostres
nos lo fruyt de penitencia: regat ab fōt
de misericordia: collit ab p sta indulgen
cia: salues lo ladze: q̄ asi mateix acusa:
a tu scusa: misericordia demana: e a son
amich increpa. Diu sant crisostom: no
fon donada al grā abram tal p mesa: no
als patriarqs: no als pfetes: mas lo pri
mer q̄ aq̄st nom parabis ha hoit en lo

De hora

sen propi significat: legim que fon lo la
dre: y era grā mister: q̄ stāt en la creu lo
sēyor: pmetes parabis al ladre: e q̄ en la
creu nomenas parabis la primera vega
da: e q̄ puij en la creu e p la creu ell pa
rabis merexia: no p a ell: mas p tots a
q̄lls que en ell merexer lo poden: q̄l do
nas liberalment e p̄opta: a aq̄ll q̄ p̄mer
q̄ tots a ell stāt en la creu: e dela creu lo
demana: ala hora q̄ ell redemptor ab la
sua p̄ciosa s̄ach scriuint: signaua en lo li
bre d̄ vida: tots aq̄lls q̄ son pare deu en
lo mateix libre: per al regne seu scrits te
nia. **Diu sāt agosti:** Cregue abram: po
parlāt li del cel: deu encara no fet home
Cregue moyses a deu: qui de mig del
foc̄ sens cremar la çarça: miraculosa
ment li parlaua. **Cregue ysaias** po con
templāt a deu segut en alta cadira. **Cre
gue ezechiel** po mirāt d̄ cherobins reue
lació excelsa. **Cregue lo ladre** mirāt ieh̄
no en real cadira: mas acōpanyat a la
dres en la pena: miral clauat en la creu:
e pregal: p̄fessal: h̄i adozal cō fil miras
segut en lo cel: miral p̄dānat: e rey lo su
plica. **Dulcissim senyor** q̄ al ladre p̄fes
sant: e dient quet recordas dell en lo teu
regne: li has donat parabis: supliq̄ yo
miserable ladre: quet recordes de mi en
lo teu regne: yo senyor a tu crucificat en
la creu adoze: ari cō te adozal lo ladre: e
ab aq̄lles mateires paraules a tu supli
que: yo senyor ari cō aq̄ll so peccador e
ladre: po en tu crech: a tu p̄fesse: h̄i en tu
sol spere: h̄i en lo meu cor: als q̄ a tu blas
femē fort increpe: respō a mi senyor: cō
respōguist al ladre: e digues ala mia aia:
huy seras ab mi en parabis p̄ gracia: h̄i
apres quāt ala tua magestat placia: por
tam al regne dela tua efna glia. La ter
ça paraula fon: mirant la trista sobre to
tes les tristes v̄ge mare sua: e lo dexeble

q̄ amaua: acomana la mare desēparada
e q̄si morta al dexeble: diēt dona vet aq̄
ton fill: ioh̄ā ton nebot v̄ge: qui en loch
meu cō a fill vull q̄l acceptes: e dir al de
xeble: vet aq̄ ta mare: mare es mia no
coue q̄ dela creu deualle: p̄q̄ la acōsole:
p̄q̄ vull q̄ la redēpcio humana se acabe:
a tu cosingerna q̄ molt ame: a tu la aco
mane: q̄ la serueixques: h̄i la honres: y
adozes cō a mare natural mia: e tiques
cura: sollicitut e ansia d̄ la sua v̄ge p̄sona:
cō si fos natural mare tua. fō d̄ grā pie
tat e de filial obediēcia del senyor aq̄sta
terça paraula: q̄ turmētat: e circuhit d̄ tā
tes dolors e penes: ala mort ja p̄pique:
nos oblida d̄ la sua trista v̄ge mare: do
nāt a nosaltres exēple: q̄ p̄ q̄l seu olāgu
tia no oblidem la necessitat d̄ n̄res pares:
lo q̄ hauia manat ans q̄ fos home: fet
home p̄ nosaltres: fill d̄ maria v̄ge: nos
oblida en la creu d̄ posar ho en obra: ex
cellēt fō d̄ ioh̄ā aq̄sta digne perrogatiua
q̄ totes les altres passa: q̄ la mare d̄ deu
son fill deu lay dexas en comāda: h̄i en
filial comāda: diēt li vet aquí ta mare.
diu sāt ieroni. La virginitat d̄ la mare a
dengū altre dexeble no podia millor es
ser acomāda: si no a v̄ge: p̄q̄ fos entre la
mare: e lo nouell fill agradable pura cō
panyia: flozit aspecte: odorāt p̄uersacio
de liris: e d̄ aq̄lla hora tāt cō virq̄ la n̄ra
sēyora: ioā la pres p̄ sua: q̄ vol dir p̄ ma
re: segōs algūis exponē: po mes p̄grua
mēt se pot entēdre: q̄ pres la v̄ge senyo
ra p̄ sua: en singular sollicitut e cura: per
esser li special seruēt ētre tots los altres
Diu sāt bern̄t. Cōtempla o cristia aq̄st
doloros canui: ioh̄ā p̄ ieh̄: lo fuent p̄ lo
sēyor: lo dexeble p̄ lo mestre: home per
deu: creatura p̄ creador: lo fill de zebe
deu p̄ lo fill d̄ deu: nebot per fill qui era
tot lo goig d̄ la vida sua. **D** bō ieh̄ diu

fāt crisostō:cō axi parles ala mare dulcissima:q̄ dles sues puriffimes sáčs te ha engerrat lo mes bell de tots los homés:e dñs lo seu imaculat vètre re ha tengut clos e tãcat:entrels liris dla sua v̄ge tãca:e parint te verge : re ha dolça mêt alletat:e reuerētment seruit : e fins ala mort te acõpanya:pq̄ ab tu:o p tu:sens tu muyra.o dulcissim fill dõchs cõ no la nomenes mare:stume yo s̄eyoz aq̄st nom calles : pq̄ maior dolor no la turmente hoint lo nom d mare.staua lo s̄eyoz en la creu deuers occident la cara : e la mare e iobã en ves orient:ala cara d̄l senyoz reniē la vista:no staua la n̄ra senyora al costat dela creu:axi cõ les figures la rep̄senten:mas endret de son fill : hi al migjorn h̄u poch declinaua:hi encaras mostra lo loch en lo mōt d caluarri:hon la dolorada mare planyia : gira apres lo benigne senyoz los v̄lls a joã : e d̄iu li:vet aqui ta mare : hajes cura de seruir la:cõ fill obedienta mare : a tu la acomane:pr̄e la p mare tua: ab tot que sia mia:no li diu : vet aqui ta senyora : mas vet aq̄ ta mare. q̄si dient : no puch mes obligar te q̄ p mi la seruerques. h̄o nos mostra q̄ no pot esser maior obligacio:q̄ de fill a mare:la q̄l obligacio:pq̄ es natural deute:dilacio ni scusa no cõporta.o q̄nes fonts de lagremes ploza uen la mare e lo nebot fill : quãd aq̄stes paraules hoirē:plāyien:plozanē:lame tauen aq̄lls dos vergēs martres:q̄ ales celestials jerarchie mostraue d̄ plāyer:hi al plāt dela trista mare atētes stauen:la q̄l plāyent:sospirāt:gemecant deya . pui no vols deuallar d̄l pal fill meu p a psolar la tua mare:atozgam gr̄a ans q̄ muyres:la tua boca besar puga:alçami a tu que solamēt besant te abraçe:q̄ los cla? q̄ les tues mās clauē: no hã clauat

la tua oipotēcia:q̄ leuar nom pugues: besam fill meu:ans q̄ muyres : pui no vols q̄ ab tu muyra:mes be q̄ a mi vols a natura humana:q̄ morint p ella a mi oblides:pui a tu plau e vols q̄ a mi placia:yo so p̄tenta sies tu p̄tēt:que la mia mort la tua acompāye:e pui lo morir meu ala redēpcio no p̄trafa:pq̄ piados fill novols q̄ ensempe ab tu muyra:majoz es lo meu turmēt:q̄ de tots quãts se rã martres : pq̄ tu fill meu no vols q̄ la mia dolor morint me dexe :pero senyoz meu deu meu e fill : ab la tua voluntat yom p̄forme:e so p̄tenta lo q̄ tu manes se acabe : q̄ yo trista ouella v̄ge: te haja parit anyell imacular:p ala mort en general sacrifici:e q̄ tu morit:p maior dolor mia yo no muyra. Per p̄formar se al p̄sent article p̄ese e p̄tēple laia deuota:quãt fō gr̄adolor aq̄sta:q̄ nafraua e partia lo cor dela trista dolorada mare : la q̄l dolor p nosaltres ingrats peccadors soferia. J̄es? q̄ en la creu complāyent ala dolor d̄la trista mare:oblidades p la sua dolor les tues:tingnist cura hi d̄la mare hi d̄l amat dexeble acomanant la hu al altre:fes me gr̄a s̄eyoz:q̄ yo a ells me acomane:ab semblāt fe e amor d̄ aq̄lla:q̄ en ells stigue la tua comãda:pque en los perills d̄la p̄sent vida:de tot mal e aduersitat me defēsen:hi en tota sãtedat:puritat e castedat de cors e p̄sa:la mia vida p̄seruē:pq̄ partint me de aq̄st mon:a tu:p tu hauēt me pietat:los merits dells me portē. Legim de h̄u religios:q̄ ab tanta deuocio p̄tēplana e deya aq̄stes paraules:q̄ vint anys p̄tinus ab tãtes lagremes les pnũciaua:q̄ jamecāt plozāt e sospirāt p dolorosa cõpassio del fill e dela mare:discozrēt la passio:comera en aq̄st pas:en fonts d̄ lagremes lo seu cor hi entrainen es se resoliē:hi en tã

alta pteplacio se eleuaua: que ala mare
 vge senyora en psona del fill deya: ma-
 re vet aci ton fill: alça los vlls a mi: qui
 so aqll fill teu q tu vge has parit: hi en
 les tues castes falde: tantes vegades
 bolcat: befat hi afalagat: mira cõ stich
 enla creu tot nuu: si no ab la tonallola q
 tu me has donada: mira los me^o pe^o e
 mäs clauades: qnes fonts de säch bro
 llen: mira quantes dolors e penes circu-
 hit me tenē: mira q ala mort jam acoste
 la cõpassio q tinch de tu dolorosa mare
 es la maior dolor q entre les altres me-
 turmenta. Apres ql deuor religios ha-
 uia dit en psona de ies^o aqstes paraules:
 deya al fill en psona dla mare. fill vet aci
 la tua mare: per a morir ab tu p^opta si
 tu volies: fill dolç los te^o piadosos vlls
 girals ala mare: mira si tan gran dolor
 james ha sofert algua altra mare: hi es
 la maior dolor mia: p^oq los cruels qui a
 tu crudelissimamēt maten: a mi cõpor-
 ren la vida: tu senyor fill ho pmetes hui
 ordenes: p^oq si en la mare erē cruels: en
 tu la crueltat minuariē: ocupats en cru-
 ciar la mare. p a tu sēyor vols totes les
 corporals penes: impperis scarns e op-
 pbrs: per ala tua mare totes les cordi-
 als dolors e miseries. E tornant ala hi-
 storia euāgelica: en aqsta comāda d grā
 excellēcia: en lo amat dexeble es entesa
 la sãta sgleya: e qlseuol aia deuota: que
 ala senyora nra mare de deu es acoma-
 nada: al fuey dla ql tota la sãcta sgleya
 es obediēt humil e subdita: tenit la pi-
 etat sua p aduocada: refugi defensa infā-
 çonia nra: e q puix es reyna d misericor-
 dia: a nosaltres miserables p fills accep-
 te: e ab afectio mafna tot lo nre be p^ocu-
 re: e nosaltres humils fills se^o: pfortats
 e cuberts ab lo mātell dla sua grā: la tin-
 gam per mare sēyora nra: la seruercam

adorem e amem sobre totes les coses:
 q apres d son fill honrrar e amar se po-
 den. **B**iu hugo: o peccador p quer del
 esperes: mira quer diu lo senyor: vet aq
 ta mare: o paraula dolça: o paraula ale-
 gra: o paraula delitosa de goig sperāça
 e alegria: vet aci ta mare: es mare d deu
 e mare nra: mare dl accusat e del iutge:
 e ari son germās lo q ve al iubi: e lo qui
 iutja. no pmetra dõchs la piadosa ma-
 re: q entre los germās e fills seus hi ha-
 ja discordia: e q la hu al altre p dāne. **P**
 peccador si mana es mare tua: ies^o estõ
 germa: e ari deu pare d tõ germa: es tõ
 pare: e la heretat del regne p ton germa
 es tua: e p^o li dix lo archāgel sãt gabri-
 el: q hauia trobat dauāt du grā p a nos
 altres: q eua nra mare lauia p duda: q
 ja abans d aqstes paraules li hauia dit:
 q era plena d gracia. ari donchs cõ fon
 necessaria la passio dl fill p a salvar nos:
 ari fon necessari recomanar nos ala ma-
 re: q p ala saluacio fos nostra guia: e p
 ço ella mare de pietat no denega la misē-
 ricordia: als q d cor lay demanen. **B**iu
 sant bernit. **C**alle la tua misericordia o-
 piissima vge aqll qs recorda: q en les su-
 es necessitats li haja fallit la tua gracia:
 nosaltres senyora en les excellents vir-
 tuts tues molt nos marauellam: mas
 ē la tua misericordia mes nos allegram:
 loam la tua virginal mūdicia: spātam
 nos dela tua humilitat pfide: po la mi-
 sericordia e pietat a favorim mes dolça:
 aqsta abraçam: aqsta mes carament re-
 cordam: aqsta tostemps inuocam: gira
 tota la scriptura sacra: cerca e mira: si al-
 guna cosa durā aspra agra ni amarga:
 la senyora nostra repēta: mira la histo-
 ria del sagrat euāgeli: e si algua cosa: o
 paraula sua trobes q sia dura: amarga
 ni aspra: lauora hages temor d acostar

al seu aspecte: p demanar li misericòrdia
O sèyor ies^{us} mestre bo: a tu suplicam q̄
la recomadacio q̄ has feta d' nosaltres a
la tua mare: e fiamet la p'uef: e fes nos
grā: q̄ en tal manera la pugam seruir: q̄
mereixcam fills seⁿ nomenar nos: y ala
sua pietat placia nomenar se mare e sèyo
yoza n'ra. forē tenebres d' hora sexta fins
a hora d' nona sobre tota la terra: p̄q̄ lo
ayell sēs macla: v'dader sol d' iusticia so
feria eclipsi volgue lo n're sol visible lum
d' l' mō clara: cobrir se d' negre p' dol d' l' cre
ador seu q̄ moria: e amaga la luminosa
cara d' la n'ra habitable fra: e no volgue
q̄ en la sua lum mirassē a sō deu e sèyor
morint en la creu en mort ari v'gōyosa.
Diu sāt crisostō. scuris lo sol: e la crea
tura no pogue d' l' seu creador cōportar
la injuria: retrague los seⁿ raigts: ama
ga la sua luminosa cara: p' no mirar dels
inichs i'piadosos crueldats tā inormes.
Per tres rahōs forē aq̄stes tenebres La
p'mera p̄q̄ la creatura i'fēsible sēyalāt tā
grā dolor e tristicia: amollis lo cor n're:
ēcara q̄ fos d' pedra a v'dader e doloros
plāyer. Segōamēt p̄q̄ significas e mo
stras les tenebres de infidelitat e cruel
dat d' l' iubeⁿ: q̄ a sō deu rey e sèyor cru
cificāt matauē. de les p'eses: dels q̄ls lo
senyor p' sos demerits hauia amagat la
lum d' la sua grā. Tercament p̄q̄ lo cors
m' d' l' sèyor e la sua mort v'gōyosa aq̄lls
celerats en la claredat del dia mirar no
poguessen: q̄ no fos natural aq̄st eclipsi
clarament se mostra: p̄q̄ natural eclipsi
no pot durar tres hores. segonamēt p'
raho d' l' tēps: q̄ la luna staua d' l' sol al en
p'tre: e natural eclipsi nos causa: sino en
p'iunctio d' l' sol ab la luna. terceramēt p̄q̄
fō general sobre tota la fra: que natural
mēt nos cōporta q̄l sol a tota la terra se
amague: e ari aq̄st eclipsi en atenes lo

mirarē: e d' ionis q̄ lauors era en egipce:
en vna ciutat q̄ eliopolis se nomena: mi
ra la lūa q̄ d' oziet enuers mig jorn puja
ua: posāt se ētrel sol e la fra: e apres tor
na al loch hō p'mer staua: y ari al vespre
en orient torna ala sua natural posada:
erē ēcara aq̄stes tenebres scures: negres
e palpables: ari cō les tenebres d' egip
te. les tenebres d' l' natural eclipsi sō q̄si
grogues e no del tot scures: e ari es cert
q̄ aq̄st eclipsi no fon natural: mas p' mi
rade: sol a ies^{us} deu q̄ moria possible: e p'
q̄ tres hores durarē les tenebres: rep'sē
tam aq̄stes hores en les tenebres dels
tres dies d' la setmana s'ata. Jes^{us} aq̄ mo
rint lo sol ha volgut p'plāyer: humilmēt
te supliq̄: q̄ a mi q̄t ha plagut fer me ra
cional creatura: p' la tua pietat me façes
hauer p'pasio dolorosa de tu morint cla
uat en la creu p' nosaltres: e ari piados
sèyor d' la tua mort yō dolga: q̄ en tota
la mia vida en la fosca lum dela tēporal
gl'ia nom alegre: e la claredat e lum d' a
q̄st mis'able mō yo no ame: mas amat
a tu: ab ardoz d' l' meu cor d' s'ige la lum e
claredat d' l' teu dia en la c'fnitat d' la tua
vista. fō la q̄rta paraula q̄nd prop d' ho
ra nona: p' dolor grā e āgustia dir cridāt
ē veu alta: heli heli lamazabatani: q̄ vol
dir: deu meu deu meu: cō me has ari d'
emparat: deu meu q̄ so tō fill natural en
q̄nt deu: deu meu d' q̄ so fill p' la grā d' la
vnio en q̄nt home: cō me has d' s'eparat:
drāt me a t'ates dolors a tal mort a t'ats
oppbr'is e penes. no reclama la diu'itat
q̄ ni soferia: ni soferir podia: ari cō lo sol
q̄nd algū fust illumia: la destral lo fust
talla: po al sol algūa lesio no li pasa: ari
en ies^{us} deu y home soferit natura hūana
la diu'itat illesa y ipassible romāia: e p'co
la hūanitat reclama no q̄ d' la diu'itat fos
sepada: mas paria q̄si des'eparada p'poz
ll ll

Dehora

tāt la diuinitat q̄ soferis tot q̄nt pur ho
me soferir podia: en arí q̄ la sua huma
nitat alguna cosa mēys no soferia: q̄ si
en vnitat d̄ suposit: ala diuinitat no fos
vnida. crida donchs lo senyor e desēpa
rat se nomena: q̄ ab tot q̄ grās hi greus
turmēts hā sofert los martres: grās re
meys p̄ a soferir tātes dolors nre sēyor
deu los donana: po volgue q̄ sō fill ieh̄s
arí a dolor fos subjecte: q̄ sentis dolor
q̄nta natura humana en aq̄sta p̄sent vi
da fins ala mort sētir podia. era cruciat
e cruelmēt en carn delicada sens peccat
ni macula: neta: mundissima: pura: era
afligit d̄ dolorosa tristicia: p̄ amor e cō
passio ala trista mare: q̄ d̄la creu la mi
raua. de soferir nos dona exēple: ē cara
q̄ns semble q̄ la diuina puidēcia nos d̄f
empare: p̄q̄ ab ell deu e senyor nre siam
p̄seblāts en la p̄ca: p̄q̄ apres li siam p̄for
mes en la gl̄ia. diu se encara desēparat
d̄l pare: segōs sant bern̄t: p̄q̄ la sua pas
sio lauors q̄si inutil stimar se podia: car
d̄ tota natura hūana: altre creb̄t e cō
fessāt reinut nos mostraua sino lo ladre:
q̄ tot sol en ell creya: a ell amaua: en ell
speraua: exceptada la v̄ge senyora. o ver
ge mare dolorosa: sobre totes les mares
trista: q̄na dolor les tues entramenes
afligia: cō obies q̄ en tā alta veu lo teu
fill p̄ dolor cridaua paraules tā doloro
ses: q̄ lo fill d̄ deu: creador del cel e dela
terra reclamas a deu son pare diēt: q̄ de
sēparat lauia. E sequint la h̄istoria euā
gelica deuem entēdre: q̄l sēyor quād cri
da aq̄sta q̄rta paula: ē cara no erē les te
nebres: ab tot q̄l enāgeli primer les reci
tē: car los euāgelistes a vegades antici
pē e postposen los actes: sequit po tof
tēps la veritat d̄la h̄istoria. de greu do
lor e pena fō aq̄sta q̄rta paraula: en la
qual cridāt: mostra la grā pena e dolor

q̄soferia: arí intolerable q̄ al pare recla
maua: cō lo h̄auia desēparat en acerbi
tat d̄ tā cruels penes. lo excès d̄la sua pai
sio p̄ totes les parts d̄la sua humanitat
se mostra: afligit lo seu d̄licatissim cors
en tot e p̄ tot en los senys e sentiments
d̄ins e d̄fora: hi d̄ totes maneres de do
lor: turmēts e penes afligida la sua aia:
plena d̄ doloroses tristicies. p̄meramēt
d̄la cōpassio materna: q̄ mes q̄ totes al
tres dolors lo aflegia: d̄l scādel e caygu
da d̄ls apostols: d̄la malicia dels sacer
dots e bisbes: d̄la ceguedat del iudaich
poble: d̄l scāpanmēt d̄la sua s̄ach p̄ciosa:
cōsiderant q̄ era preu d̄ infinida valua:
hi segōs lo q̄ valia poch̄s sen apfitauē.
E diu sant bern̄t: q̄ fō aq̄sta maior dolor
e pena q̄ totes les altres q̄ lo seu sacratis
sim cors cruciaue. deu meu dix dos ve
gades: p̄ mostrar la sua dolor acerbissi
ma: y en la carn hi en la anima. ab tot
que la sacratissima ania: excessiuament
se dolia: y en la visio e fruycio d̄la diuina
essēcia era gl̄iosa. en alta veu p̄tra lo pe
cat cridaua: q̄ era stat causa d̄ nra mort
e miseria: cridaua en p̄sona d̄ nosaltres:
q̄ en nres tribulacions nos sēbla: q̄ nre
senyor deu nos desēpara: hi encara arí
cridāt nos d̄spra: q̄ tingam cōpassio de
la sua mort dolorosa. h̄ō p̄ tres rahons
deuem la sua passio dolorosa sobre to
tes les dolors dolre. La primera p̄ lo
mouimēt d̄la terra: rōperē se les roqs:
scuris lo sol: los monimēts se obriren:
les irraciōals creatures p̄ dol q̄l seu cre
ador moria se doliē. La segōa q̄ los fi
sichs afermē: q̄ tātes parts en lo cors d̄l
home se trobē: cō dies en lany se p̄tē: hi
en totes aq̄stes parts ieh̄s deu e sēyor nre
soferi p̄ nosaltres. d̄ochs rahō es q̄ algū
d̄ia d̄l any no pase: q̄ nosaltres creatures
sues no sofrirā p̄ cōpassio dolorosa recoz

sexta.

dāt nos q̄ ha sofert ell du creador p̄ nos
altres. La terça raço es p̄sar cō lo spos
tes en los cātichs ala sua sposa s̄ata s̄gle
pa: e a q̄l senol aia deuota a plāyer e dol
re la sua passio p̄uida diēt: posa a mi so
bre lo teu coz: ari cō h̄ū sagell de dolor:
ala q̄l veu r̄spō obeh̄it laia s̄ata. h̄ū ram
d̄ mirra amarga es a mi lo meu amat: ē
los me p̄its vull q̄ repose. aq̄sta q̄rta pa
raula q̄l senyor crida: diu sant agosti: es
ari en tot e p̄ tot dolorosa: q̄ si ab deu
cio p̄ nosaltres se p̄sidera: nos pot fer q̄l
n̄re coz: ē cara q̄ fos de ferro p̄ foc̄ d̄ a
mor nos amolleisca: si es de pedra: q̄ ab
scarpze d̄ cōpassio nos p̄teirca: si es de
fusta q̄ affectio nol tire e nol doblegue: si
es d̄ metall q̄ lagremes nol amollerq̄n:
grās dolors y excessiues penes en lo seu
delicatissim coz s̄ostenia: pero maiors
erē les d̄la sua adolorada aia: p̄ la igra
titud q̄ miraua de aq̄lls p̄ qui soferia.
Biu hugo en persona sua: Peccador
impendent ingrat: perque no mires
q̄nes son los dolors q̄ p̄ tu passe: p̄q̄ de
les eternes dolors de infern te delliuere:
h̄i en la eterna gl̄ia mia ensemps ab mi
p̄ a tostēps te colloq̄: mira q̄ dis lo meu
cozs no vull q̄ sola vna gota d̄ s̄ach reste
p̄q̄ copiosamēt te vull rēbre: mira com
stich p̄ la amor quet porte: clauat: stes:
stirat: q̄ tots los ossos comptar me po
dē: regoneix be e mira: si en tota la mia
carn neruis: jūitures: e ossos: algūa part
se troba q̄ dolor no la turmēte: e pensa
ingrat ipenidēt desamable q̄ vna intrin
seca dolor mes fort q̄ totes aq̄stes me
turmēta: cō la tua ingratitud p̄sidera: q̄
a tō sēpor deu e germa no ames: q̄ tant
te ama: h̄i d̄la sua excessiua amor: e d̄les
dolors e penes sues q̄ p̄ tu passa: e pa tu
merexē: no vols q̄ p̄ a eser etnamēt glo
rios te apfitē: mas q̄ dins en infern p̄ a

tostēps blaffemāt d̄ mí q̄ tāt te ame: los
me enemichs te cruciē. Adira o ingrat
quāta es la amor q̄t porte: q̄ mes dolor
sent d̄la tua p̄dua q̄ d̄ tates penes mies:
les q̄ls ari greumēt p̄ tot me aslegeirē:
que a nō pare deu cridāt reclame diēt:
deu meu: deu meu: p̄q̄ arim desēpares:
r̄spō a tō fill o adolorada mare: que en
los cels: en la terra: en los abissos: la
sua veu resona: e no li r̄spō lo pare: e no
gosam nosaltres peccadors miserables:
ni som p̄ a r̄spōdre: r̄spō tu casta verge
humil tortra: r̄spō e tots starem atēts
ales lamētaciōs d̄les tues paraules. **D**
dulcissim fill meu aia e vida mia: si deu
tō pare te desēpara: yo dona mare tua
not desēpare: dauāt tu stich baixa sobre
la terra: p̄q̄ tu no vols q̄ en la cren ab tu
stiga. mostram d̄ochs tu fill q̄ puch fer
yo mare trista: perque tu sies delliuere
manau tu: q̄ les coses cō tu vols totes
se acabē: q̄ la crueldat d̄ aquests inichs
cruels q̄ a tu matē: ē mi la trāsporte: si
en a tu piadosos faciats deles tues pe
nes: cruels a mi: dexē a tu: e la crueldat
sua sera a mi piadosa: p̄uix d̄ tu h̄ū poch
se lūyē: o fill meu amarga dolzor mia:
mestre bo: mostram tu cō ajudar te pu
ga: p̄rē la mia sanch: e les tues buydes
venes v̄mple: h̄i ab la tua: q̄ ja es poca:
fes ques mesde: e cōporta q̄ ab la sanch
la mia anima entre: h̄i en lo teu coz ab
la tua les tues dolors senta: finestres li
has vbert les tues nafres: p̄hon libera
ment entrar puga: ni es mester quel teu
cozs: ni mes ample: ni mes larch se stē
ga: p̄que la mia anima star h̄i puga: ni
que la tua per ferli loch del teu coz se
parteixca: vna amor ari les liga: que h̄ū
sol coz los basta: e si tu fill redemp
tor meu p̄ acabar la redempcio nostra:
vols q̄ la tua anima sen vaja: cōporta
ll ll ij

q la mia en lo teu cors la speré: po sup-
 plich te q p̄stamēt torne: e tornant dos
 cossos resuscite. aq̄sta q̄rta paula clara
 mēt nos mostra: q̄ en n̄res angusties v-
 na e moltes vegades a ōro sia lo recors
 n̄re. prega lo senyor en lozt d̄ gethsema-
 ni: ari co largamēt en los capitols pas-
 sats se mostra. p̄ga ara en la creu essent
 ala mort p̄pinq̄: hi ab tot q̄ en les sues
 paraules no par q̄ p̄garies se mostré: p̄-
 o en lo psalm d̄l qual s̄o les paraules: se-
 ḡos la translacio dels setanta: diu: deu
 meu: deu meu mira en mi: p̄quē has d̄f-
 emparat. hi ari s̄o ōro ab q̄relles p̄ exē-
 ple n̄re: q̄ n̄res clamors ab oracio a n̄re
 senyor deu sien p̄sentades: suplicant tot
 tēps la sua misericordia: haja pietat de
 n̄res miseries. De aq̄sta oracio del sen-
 yor par quel apostol parle quand diu: q̄
 iesus offeri ab alta veu clamor e p̄gari-
 es ab lagremes: e q̄ s̄o hoit p̄ la sua reue-
 rēcia. Per cōformar se al p̄sent article:
 lo cristia cōsidere: cō lo senyor s̄o d̄erat
 a cruels penes: q̄ ari alta veu a deu son
 pare reclama: e algn nos marauelle nis
 desesperere: si en les tribulaciōs e angustī-
 es li sembla q̄ n̄re senyor lo desempare:
 q̄ ari es fet p̄forme al seu cap s̄eyor e me-
 stre. Senyor iesus qui clauat en la creu
 ab alta veu: clamor e lagremes: a deu tō
 pare has offert p̄garies: fes me gr̄a: q̄
 en qualseuol tribulacio e angustia: yo a
 tu senyor redame: e tu no comportes q̄
 la tua misericordia me desempare: mas
 del cel la mia oracio accepta: perq̄ dela
 mia tribulacio fruyt atēyer puga: e co-
 nexēt me delliure p̄ la tua misericordia:
 puga cantar a laoz e gloria tua: diēt ab
 lo psalmista. ab la mia veu he reclamat
 al senyor: hi ha entes en mi. Algūis d̄ls
 qui stauen quand la veu del senyor hoit-
 rē diguerē aq̄st helies crida. *Diu sant ie-*

ronim. Erē aq̄sts cauallers romāns gē-
 tils q̄l guardauē: q̄ no ētenien la lēgua
 hebzaica: p̄sauē que helies inuocaua:
 o erē iubeus q̄ al senyor de home flach
 debil miserable infamauē: q̄ reclamas
 a helies: e ari mostrana esser falsa lo
 que ell afermaua: que fill d̄ deu era: spe-
 rant d̄ helies ajutori: o podia ser que ab
 lo tumultu d̄la gēt nol podiē be p̄cebre
 s̄f̄o d̄ iesus la cinq̄na paraula: tinch set.
 tabēt que totes les coses que en la ley e
 profetes erē scrites: ans que moris: era
 mester se acabassen: dix tinch set: p̄que
 deya la profecia: que ans dela sua mort
 li hauien adonar vinagre. quasi dient:
 aq̄o romā solamēt d̄les scriptures: que
 es mester ques acabe. no deu algun p̄-
 s̄ar ni entēdre: q̄ls actes del senyor se a-
 cabauē: p̄q̄ les p̄fecies ho deyen: ans p̄
 lo cōtrari: les profecies ho deyē: p̄ quel
 lo senyor hauia deliberat posar en obra
 los seus misteris: e ari les scriptures no
 son d̄ls misteris d̄l s̄eyor causa: ans per
 lo cōtrari: los actes del senyor son cau-
 sa que les p̄fecies sien scrites: ari cō diē
 ja es la primavera: p̄ q̄y ha flors: certa
 cosa es: que les flors no fan la primaue-
 ra: ans p̄ lo cōtrari la primavera fa les
 flors: po les flors la primavera s̄eyalē.
 e ari se deu entēdre hō se vulla: q̄ tal par-
 lar se trobe: hi encara ab atēcio deuem
 atēdre: q̄ mirāt d̄l senyor passio ari acer-
 bissima cruel e dolorosa: algu no crega
 q̄ dela sua mort e passio algun acte aca-
 bar se podia sens la sua diuina vnlitat
 e p̄uidēcia: e p̄ço en lo sagrat euāgeli tā-
 tel vegades se replica: aq̄o s̄o fet p̄ q̄s cō-
 plis la p̄fecia: p̄ mostrar que nos feya a
 cars: ni a fortūa: ni la potēcia d̄ls mals
 noy bastara: s̄es lo decret e p̄missio d̄la
 diuina sapiēcia. Tornant ala tenor euā-
 gelica: Tinch set dix lo senyor: que les

penes dolors e treballs: h'í tã grã pdua
de sãch grã set me donē: tinch set d'la sa
lut d'ls homēs: p la q̄l en aq̄st pal stes e
clauat la mort spere: tinch grã set quels
me delets en mi viua fõt vinguē abeure.
fõ aq̄sta paraula grãmēt solatoria de
tots los fills d'la sãta sgleya: q̄ ell deu e
senyor n̄re: ari ab feruēt desig desige la
salut n̄ra: car ab nom de set q̄lseuol grã
desig explicar se acostuma. Ari com diu
lo psalmista. Iba sedejat la mia anima
a deu font viua. Bui sant bernad: tinch
set dix lo senyor: no dix tinch dolor:
tinch set dela fe v̄ra: dela salut v̄ra: del
goig v̄re: mes me turnēta la amor que
tinch ales v̄res aies: q̄ la dolor d'les mi
es corporals penes: o dolç senyor les do
lozs d'la creu acerbissima calles: la set de
la redēpcio humana crides. En aq̄sta
paraula ap̄nem nosaltres: q̄ desigem la
salut n̄ra en la vida etna. Bui sant ago
sti: seyor meu q̄ sedeges vi d' sarmēt: o
aygua de fõt: la tua set es la salut e redē
pcio mia. Sedeja dōchs tu o aia cristia
na: sedeja ari cō lo ceruo ales fōts deles
clares aygues: sedeja aq̄ll q̄ ha tēgut set
de tu: q̄ ala sua clara fõt vinguesset: vine
dōchs aia cristiana: vine al torrent dela
sua passio abeure: p̄q̄ apres en la lucida
fõt d'la sua eterna glia begues. o aia de
uota cō not fatiguē de aq̄st mō les p̄ti
nues molesties: p̄dues: tristors: e mise
riēs: lo turnēt d'la carn: la batalla dels
viciis: la mutacio d'ls stamēts: la p̄spi
tat d'ls malis: la afflictio d'ls māsuetis: la
varietat d'la tua forma: d' infãcia en vel
lea: de sanitat en diuerses malalties: lo
destēpre d'ls ayres: la afflictio d' mltipli
cades pestilēcies: la temor p̄tinua dela
incertitud d'la mort certa: e d'la sua ma
nera incerta: d'la trōpeta d' iubi q̄ en les
tues ozelles si est cristia d' p̄tinu sonāt ef

raho quiet spāte: e les penes d' ifern: e la
vall de iosafat te presente: cō si p̄set mi
rasses les etnes flames: p̄q̄ dōchs no de
siges q̄ ab iesus: e per iesus muyses: h'í ab
ell: y en lo seu regne eternamēt regnes:
Perq̄ rãt ames aquesta vida morta: per
que not tira la immortal vida: e la bea
titud eterna: en la qual tots bēs goigs
delits e alegries: iocunditats e festes se
comprenem. Bui lo psalmista. Glori
oses coses son dites de tu ciutat de deu
en la qual es iesus lum de n̄ra vida: fõt
de rot be q̄ desijar se puga: beatitud en
tot e p tot cōplida. gran dolor extrema
fõ aq̄sta paraula: ala sua trista v̄ge ma
re: a joã e ales altres piadoses dones q̄
la hoirē. ab grã treball pogue la adolo
rada mare la sua amarga boca: ensem
blants tristes paraules refoldre. O fill
meu dolç: qual es lo vi q̄ tu desiges beu
re: h'í ab q̄na aygua vols: q̄ yo amere: y
hõ es lo calzer en lo q̄l amerar lo puga:
e cō se fara que yo trista sobre totes les
tristes: ab les mies mās noy bastē: po
ca aygua mō fill me resta: quels meus
vlls molt tēps ha que ploze e james no
cessen: po rota la sãch tinch d'ins les mi
es venes: sperant fill meu quand mana
ras ques despēga: e si p amerar la mia
sãch: les mies lagremes noy bastē: p̄re
piados fill aygua de aq̄stes deuotes do
nes: h'í de tots los deuots cristians q̄ la
tua mort e passio ab gran dolor ploze.
Quand aq̄lls malignes cruels les pa
raules d' iesus hoiren q̄ set tenia: per cō
plaire als grans sacerdots e bisbes: p̄e
saren: com mes vexar lo podiē: h'í es ve
ritat quel senyor grã set tenia: p la gran
perdua d'la sãch: e los p̄tinus treballs:
dolors e penes. p̄regueren vna spõja: la
qual d' vinagre mirrat ab fel abeurarē:
h'í ab y sop amarga herba en vna canya

acosten ala sua melliflora boca la amar
 ga spōya:algūs dien que era loable co
 stum en lo iudaich poble:q̄ algunes bo
 nes vidues aparellauē vi mesclat ab co
 ses singulars aromatiqs p̄ als q̄ senten
 ciauē:pq̄ tāt no sentissē les dolors e pe
 nes:segōs hūi parlar d̄ls puerbis:q̄ diu
 donau vi als q̄ stan en dolor e pena:pq̄
 d̄les penes no recordē:e ari p̄ al senyoz
 aq̄lles deuotes matrones aq̄st vi porra
 uē:lo q̄l aq̄lles inichs beguerē:e pq̄ mes
 lo cruciassen li donarē viagre mirrat a
 beure:cōplirē la p̄fecia d̄ amos:q̄ diu:
 lo vi d̄ls p̄dānats se beguerē.altres diē
 q̄ lo viagre cuyta la mort als sētēciats
 si en lo turmēt ne beuē:y ells pq̄ moris
 prest:e d̄la guarda fossen delliuers:li do
 narē abeure aq̄st viagre. malicia pas
 sant totes les altres:o crueldat q̄ a totes
 auāca:q̄ a hūi home ari cruelment affli
 git:q̄ p̄ tāts turmēts sedejāt ala mort p̄
 pinq̄:abeure demana:no volgueren en
 aygua freda bāyar la sponja : sino en a
 margos amarissimes : pq̄ en amarga
 mort finis la vida:q̄l es lo cor q̄ no scia
 ta:q̄nes son les entramenes q̄ no rōpē:
 p̄fant cō planyia la dolorada mare:q̄
 na humor p̄ a tantes lagremes li basta
 ua:quād veu abeurar la spōja en la fel e
 vinagre:pq̄ a son fill sedejant donassen
 abeure.veniu a mi deya la trista mare :
 preneu les mies lagremes : pui cercau
 amargos:q̄ mes q̄ fel siē amargues:pre
 neu la mia sāch q̄ tinch dins les venes:
 e p̄ a mō fill ompliu la spōja : conexera
 la mia sāch q̄ dins lo meu immaculat vē
 tre li ha donat vida:hi apres d̄l meu v̄
 ge part:en let puertida la p̄sa d̄les mies
 castes mamelles:ara en la mort q̄ tā grā
 fet lo turmēta:nos pot fer:q̄ yo al meu
 dolç fill la denegue.set tinch ab sedejāt
 veu lo senyoz cridaua.quasi diēt : nous

oblideu vna dolor hi pena q̄ de mi han
 scrit los p̄fetes:a vosaltres sedege : per
 los q̄ls specialmēt so vēgut en la terra.
 D̄iu sant agostí : erē los iube? vinagre
 fills d̄l bo vi patriarqs hi profetes . la
 dolçoz d̄ sos pares conuertida en agroz
 amarga d̄ crueldat hi malicia:d̄la qual
 tenien lo vexell d̄l cor ple : q̄ sobretia ab
 fraudulentos amagatalls scurs hi tortu
 osos semblant a spōja : la q̄l moltes ve
 gades ala boca d̄l senyoz aplicarē:tem
 tant cō en les sues respostes lo pogues
 se p̄dre.dosvegades d̄ aq̄st amarch vi
 al s̄yoz donarē abeure. la primera ans
 q̄ en la creu lo clauassē . l'altra quād dix
 en la creu q̄ set tenia :pq̄ foren dos n̄res
 primers pares q̄ menjāt d̄l vedat fruyt:
 tota la sua generacio a mort obligarē .
 donarē li fel p̄ viāda:hi p̄ vi:amarch vin
 agre. hi los h̄is als altres deyen: spera
 vejam si v̄dra helies e q̄l delliuere:mira
 o aia deuota q̄n dīnar al teu rey deu e s̄
 yoz donē:y tu misable p̄ als ocells que
 mēges not bastē los ayres:la terra per
 als aials:les aygues p̄ als peiros:ni les
 indies te podē abūdar d̄ species p̄ a fer
 les sales e p̄dimēts p̄ ala tua insaciable
 gola:mira lo teu senyoz:p̄ amor de tu q̄
 meja:en q̄na taula:e q̄ loy aparella : hi
 en q̄na vexella loy p̄sentē. diu sant bern̄t
 N̄loy ha viāda p̄ amarga q̄ sia q̄ no sia
 feta dolça e saborosa:tēprada ab lo p̄
 samēt dela fel e vinagre:q̄l senyoz en la
 creu gusta per nosaltres. Molts docu
 mēts d̄ aq̄st article se aprenē. Lo p̄mer
 q̄ ço q̄ls iube? iniq̄mēt en ies? acabarē:
 nosaltres p̄ misteri ho posem en obra:q̄
 donem al senyoz vi de voluntat deuota
 mesclat ab mirra de nostra carn per pe
 nitencia mortificada:ab fel d̄ contricio
 amarga:q̄ lo s̄yoz tal vi d̄ nosaltres pe
 nidēts sedega:e sil acostam als labis d̄la

sexta

sua misericòrdia: de bõ cor lo gusta: mas nol vol beure: per mostrar q̄ p a si no ha mester les nres obres: q̄ ala sua oipotet senyoria q̄ li augmēta la penitencia: deuocio e p̄tricio nra: po graciosamēt ho gusta: e a nosaltres ho torna: q̄ sia nre: e q̄ a nosaltres aprofite. si prenem aq̄st beure dl senyor segõs la veritat dela hystoria: quēs guardem q̄ no donem al sēyoz vi q̄ ab mirra ni ab fel se mescle. aq̄st vi donē los fraudulēts ypocrits: qui la dolçor de puerficio santa mesclen ab amargor de fel e mirra en frau e dā d̄ sos phismes. hi los mals plats q̄ ales sues ouelles donē amargos de mal creple: p la sua amarga mala vida: hi aq̄lls qui diē q̄ son bons cristiāns e presten q̄ be crehen: hi en lo dolç vi dela catholica crehença mesclē fel d̄ abominables obres. e sobre tots los dānats heretges: q̄ en lo purissim vi dela sacra scriptura mesclen les errors d̄ les opiniõs falses. Per conformar se al p̄sent article: considere lo cristia ab quant desig lo senyor sedeja la salut nostra: que fon cõtent gustar fel e vinagre: per donar nos exemple: q̄ la vida eterna no la podem atēper: sino gustam amargor en la p̄sent vida. Jes⁹ qui sedejat la salut nostra: te ha plagut que donassen a beure vinagre mesclat al fel e mirra: humilmēt te supliq̄: q̄ per la tua graciā salues: y q̄ en lo nombre dels saluats me compres: e fes me grā: q̄ a tu font viua yo sedeje: amant de cor e loant te de boca: e mostrant la amor en bones obres: a la or e gloria tua: e a tozgam senyor q̄ vi d̄ amor: ab mirra d̄ mortificació: ab fel d̄ contrició: yo a tu ofira: hi la amargor dl teu calzer yo no auozreixa: mas ab goig lo p̄rega: hi a salut mia yol bega: e per amor tua les coses amargues ala mia anima sedejat

si en dolçes. La sisena paraula fon com dir acabat es. q̄si diēt: tot es cõplit: fins a donar me a beure vinagre mesclat ab mirra: e tot lo q̄ d̄ mi han scrit los profetes: q̄ yo acabar deuia per natura humana rembre: e tot lo q̄ en aquest mon obrar e soferir deuia tot se acaba: lo q̄l acabamēt e p̄fectio ell ver deu e profeta venint a ierusalem profetizat hauia dient: seran acabades totes les coses que dl fill del home han scrit los profetes. donchs hauēt li donat a beure fel e vinagre. dir: acabat es: quasi mostrāt q̄ en la amargor d̄ la fel e dl mirrat vinagre se acabaua la sua passio amarga: y abolia la culpa d̄ la dolçor dl gust en lo fruyt dl vedat arbre: q̄ fon causa d̄ tota la p̄dicio nra. donarē aq̄lls celerats nefandissims al sēyoz aq̄st amarch letonari: p la dolçor d̄ la sua doctria: la q̄l en ells terra maleyta hauia sembrada: donarē li amargos a beure: p que en lo seu cor e cors noy romangues alguna part que no fos amarga: p complir aq̄ll parlar dl profeta: omplim de amargor: hi en briagam de donzel: e si li demanam qui senyor: respodre podia: la ingrara sinagoga. De grā e alta p̄fectio fō aq̄sta sexta paraula: significant e mostrant: q̄ totes les medicines erē acabades e perfectes p ala redēpcio e reparació d̄ natura humana: e ari com lo bon metge al malalt aplica tots los remeys: q̄ p art de medicia aplicar se podē: e seria admirable metge aq̄ll: q̄ prenēt p lo malalt les medicines: atēgues lo malalt sanitat p feta. ari nre deu sēyoz e metge pres les nostres medicines: p guarir en nosaltres les nres malalties. los mals e infirmitats en los malalts guareixē: p dieta: p corporal exercici: p lerouaris: p suor: per empastre: per vnctions: per cautiri:

De hora

per exarobs e purga: p musica: p sagnia
 Primeramēt p dieta dejuna lo sēyor q̄
 rāta nits e dies: e moltes vegades p po
 bretat e miseria ab los se^r pobrellets de
 rebles. Segonamēt p corporal exerci
 ci: acamina descalç: o mal calçat a peu:
 circuhint les viles e castells d'la terra d'
 iudea. Terçeramēt p letouari: quād ell
 pres e dona als seus apostols e a tota la
 santa sgleya lo seu sagratissim cors: en
 lo sacramēt d'la eucaristia. Quartamēt
 p suor: quāt suāt rega lozt de getsemani
 d'la sua sanch p̄ciosa. Cinqnamāt p em
 pastre: quād la sua cara deifica li velarē
 Sisenamēt p vnció: quād d' abomina
 bles sutzies scopines la macularē. Se
 tenamēt p cautiris: quād les mās e pe^r
 en lo pal dela creu li clauarē. Huytena
 mēt p exarobs e purga: quāt p terrible
 fet q̄ p los turmēts softeima: li portaren
 q̄ begues en la spōya fel e vinagre. Ho
 uenamēt p musica: ab cāts hī tenors de
 vgonyoses blaffemies: p sagnia del seu
 cors ja mort p experimēt ar si viuia: no
 ab lācera: mas ab cruel ampla lāça lo co
 stat li obziren. En aq̄sta sisena paraula
 deuem apēdre d' p̄tinuar e acabar la no
 stra penitencia: hī arí finir la nostra vi
 da: que no dexem a nostres marmessos
 q̄ n̄res obligaciōs acabē. Bīu sāt ago
 sti: acabat es: diguist tu p̄fer senyor aca
 bats erē los dits d'ls p̄fetes: les figures
 d'ls sacrificis: la acerbitat e crueldat de
 les tues penes: la sinena d' n̄res culpes:
 tu senyor ho acabaues: q̄ est alpha e o:
 principi e fi d' totes les creatures: e puix
 en tu: hī ab tu: e p tu: deu tō pare les ha
 uia creades: q̄ ab tu: hī en tu: e p tu fos
 sen creades. Treballem donchs q̄ n̄res
 treballs se acabē: q̄l sēyor no dona pre
 mi als q̄ començē: mas als q̄ acabē: no
 dona lo diner dela vinya sino en la fi de

la obra: nos dona la corona: sino als q̄
 pleguē ala joya. Comēça dōchs la pe
 nitēcia: hī ab lo senyor: e ab lo sāt ladze
 dela creu no deualles: p̄q̄ pseuerāt aten
 gues lo p̄mi: p̄sumatū est: dix lo senyor
 q̄ p̄piamēt significa sūmar ēsemps tot
 lo cōpte: e arí lo sēyor recollegi e sūma
 tots los se^r actes: tots los misteris: q̄ la
 sua passio figurauen: tots los treballs
 dolors e angusties: q̄ p la redēpcio hu
 mana sofertes hauia: cascuna cosa p si:
 e totes ensemps les suma: e oferi a deu
 son pare per nosaltres: dient: la suma
 d' totes feta: la obra d'la mia passio e de
 la mia obediencia es acabada: la qual
 ofir a tu deu mō pare p la salut de natu
 ra humana. e p̄sidera q̄ aq̄sta suma e a
 q̄st acabamēt nos pogue fer sens exces
 de grā dolor e pena: recollegir la horroz
 de totes les passades penes: enseps ab
 aq̄lla q̄ en la creu mes fort q̄ totes sētia.
 aq̄sta paraula: p̄sumatū est: es d' grā effi
 cacia: p a q̄l seuol perill q̄ lo cristia deuo
 tamēt la diga: hī en special quand flux
 de sanch del nas degota en lo front d'la pa
 cient: ab la sanch mateixa escrita: e no
 es marauella q̄ de grā efficacia e virtut
 sia aq̄sta paraula: en la q̄l dela passio d'la
 senyor se conte tota la suma. Tenim hū
 documēt de aq̄st article: q̄ en la fi de q̄l
 seuol bona obra deuem fer vna suma: e
 arí sumada al senyor fer ne oferta: arí
 com aq̄ll q̄ va ala casa sātā cō es plegat
 al terme: tots los treballs del cami: af
 flictiōs e angusties oferint les al senyor
 diga: p̄sumatū est: e arí en lo offici dela
 santa sgleya: tot en les darreres oraciōs
 se p̄clou e acaba: e perço collectes se no
 menē: p̄q̄ en elles tot lo offici se recolle
 geix e prep suma: arí aq̄sta paraula p̄su
 matū est: de tota la passio del senyor fō
 suma e collecta. Per p̄formar se al pre

sent article: deu recollir lo tristia dela passio del senyor tots los misteris: e fēt gracies ala sua misericordia: diga p̄gāt les seguēts paraules. Jhesus saluador e redēptor n̄re: q̄ has acabat la gloriōsa obra: q̄ p̄ acabar d̄l pare d̄u haues p̄sa: la q̄l comēcist ab molts treballs e angusties: h̄i has acabat ab grādissimes dolors e penes: e ala fi tot lo acabament e suma has ofert a deu ton pare diēt: acabat es. beneyt sia sēyor en tot: e p̄ tot lo teu sant nom. tu senyor has acabat: p̄q̄ en tu: y en los te⁹ merits en be siam acabat nosaltres: e los enemichs n̄res se acabē es p̄sumeixquē: suplich te dōchs senyor q̄ yo tots los te⁹ manamēts acaba: h̄i en les tues virtuts aprofite: y tot lo q̄ faç e sofrir: obrāt tu en mi ala tua la or ho acabe: e lo acabat p̄ tu: a tu: h̄i a deu tō pare ho p̄sente: p̄q̄ en la hora dela mia mort dir puga. mira senyor ja he acabat e sumat la obra quem haues acomanada. Ara vinch a tu ies⁹ deu meu senyor e mestre: p̄ quem façes claramēt veure: la fi d̄l q̄ tu acabaues: quand diguist en la creu acabat es.

Oracio.

Senyor ies⁹ q̄ hora sexta dauant la creu vi mesclat ab fel e mirra te donarē a beure: e despullat d̄les tues vestidures: les mans e pe⁹ ab cla⁹ grossos trauessades: tot nuu ala creu te clauarē: e leuat en alt cruelmēt te cruciarē: blasfemaren: h̄i scarniren: e p̄ treballs e turmēts p̄p̄inch ala mort: e sedeiant altra vegada d̄l mateix amarch vinagre te donaren: fes gracia senyor a mi: q̄ p̄ mos peccats mereirca la creu: q̄ mirāt e p̄tēplāt en tu: tot h̄i totalmēt en la carn: h̄i en lo spit los te⁹ cla⁹ me trauessen: e q̄ lo ferint e mēyspreāt p̄ tu: tota injuria tot

menyspreu e vituperi: ab tu clauat en la creu stiga: p̄q̄ altra cosa: ni pēse: ni senta: ni ame: ni desige: sino a tu ies⁹ crucificat e p̄ mi crucificat Amen.

De hora nona Capítol VII

Ahora nona ab dolorosa e deuota pēsa si tēs aia piadosa cogita e p̄tēpla: cō la fōt d̄ n̄ra vida: e la dolçor e bresca d̄la n̄ra aia: e la floz d̄l parabis n̄re ja secant se enmarcia: e ala mort se acostaua. **O**aia deuota: aquell bell gracios e gentil sobre tots los fills d̄ls homēs: amat teu: desijat teu: amor e vida: p̄ la grā e p̄tinua effusio d̄la s̄ach les venes ja buydes: les naturals forces li falliē: e la mort li era p̄pinq̄: la vista d̄ aq̄lle bellissims vlls se apoqa: e la sua deifica cara enseps ab tot lo sacratissim cors se discoloria: e ari pēsant q̄ no era lūy lo terme d̄la sua vida: inclina lo cap mes d̄l q̄ tenia ala trista mare. q̄si diēt: p̄tē aq̄stes mies saluts q̄ son les darres quiet enuie. **O** v̄ge dolorosa mare: no puch inclinar los genolls: ari cō en nazareth quāt humilment te f̄nia: e les mās te besaua: no puch ara sino lo cap: e coronat d̄spines moure: lo que puch moure: a tu trista mare mia ho incline: e not marauelles cō not parle: que sola vna ven me resta p̄ a quād spire: q̄ a mō pare deu lo meu spit acomane: no plores tant v̄ge senyora: p̄q̄ lagremes te restē: ab q̄ laues la mia sāgonosa cara: q̄ no passara molt q̄ deuallat d̄la creu me tēdras en aq̄lles castes faldes: h̄ō chich infāt me bolcaues. inclina lo cap iesus: significāt lo obediēcia q̄ al pare tenia: p̄ la q̄l a tātes dolors e penes era stat subiecte: enclina lo cap mostrāt q̄ obedient e p̄ obediēcia e volūtariamēt moria: fēt

ll ll v

De hora

gr̄es al pare: d̄les dolors q̄ sofertes ha
 uia: mostrāt nos p̄ exemple: q̄ en les tri
 bulaciōs enclīnem lo n̄re cap ab humil
 obediēcia: regraciāt la diuina bondat:
 q̄ p̄tals āgusties nos guia en lo camí de
 la sua eterna gl̄ia. *Enclina* ēcara lo cap
 lunyant lo del real titol: q̄ rey lo nome
 naua: mostrāt nos com deuem fugir to
 ta gl̄ia mūdana. quasi dient: no vull re
 gnar en la terra: no vull q̄ pilat rey me
 nomene. *enclina* encara lo cap: mostrāt
 q̄ hanēt placat p̄ la sua mort e passio lo
 pare: abaxaua lo cap per scoltar a nosal
 tres: e abādonaua les ozelles a n̄res p̄
 garies. *E* arí crida la setena paraula ab
 alta veu e lagremes diēt: pare en les tu
 es mās comā lo meu sperit. volgue mo
 strar q̄ les aies dels sants: apres la sua
 mort ales mās de deu pugen: q̄ ans to
 tes als inferns deuallauē. *Diu* anastasi
acomana al pare p̄ si tots los mortals
 q̄ en ell se iustificuē: car som parts del
 seu ors: segons aquell parlar del apo
 stol: tots som vna cosa en iesu crist. *Pr*
meramēt lo s̄yoz hauia cridat: hely he
 ly: ara crida: pare en les tues mās comā
 lo meu sperit. *Diē* algūs doctozs: q̄ d̄l
 psalm q̄ en lo hebraich comēça: hely he
 ly lamazabatani: en lo lati: de? de? me?
 respice in me: fins aq̄st vers: *In* man
 tuas: q̄ son den psalms: e son cēt cinquā
 ra v̄sos: lo s̄yoz los dix tots. lo primer
 vers e lo darrer en veu alta: los altres
 en silenci. *acomana* lo s̄yoz lo sperit
 al pare: per instroh̄ir a nosaltres: que en
 nostra mort arí dispongam n̄res obres:
 q̄ pugam acomanar a deu la n̄ra ania. e
 acabada aq̄sta paraula enclina lo cap: e
 trames e dona lo spit volūtariament: e
 quāt a ell li plague: e no p̄ força: e aq̄
 vol dir: q̄ trames lo seu spit fora d̄l cors
 p̄ volūtāt sua ppia. *Diu* sāt agosti: no

es algu q̄ arí tinga en sa libertat poder
 se adormir com vol: cō tingue lo s̄yoz
 trametre lo seu sperit ala hora q̄ volia:
 ni arí te algu en libertat dexar la roba q̄
 vestida porta: cō laia d̄l s̄yoz dexar lo
 cors al tēps queu deliberaua. q̄ es aq̄ll
 q̄ d̄ morir e viure quād vol potestat tin
 ga: sino ief̄: q̄ podia dexar hi pendre la
 sua aia ala hora q̄ volia: com deuem la
 sua potestat d̄l iubi final tēbre: q̄ morit:
 d̄la mort: en la mort: e sobre la mort arí
 triunfa: e tā gran poder mostra: q̄ a ell
 no sa costa: sino quād ell vol: e p̄que ell
 voll ques acostre. hi ala hora q̄ mor: los
 morts resuscita: e crida alta veu: e lo spe
 rit ab lagremes e p̄garies tramet al pa
 re. en lo cridar e le spit trametre: la sua
 diuina potēcia mostra: quels altres ho
 mens ala mort p̄pinques enuides par
 lar podē: en lo p̄gar e plozar la sua sua
 uissima e dolça humāitat: e les sues mi
 sericordes entramenes manifesta: que
 fōrs d̄ pietat rostēps brollē. *E* seguint
 la veritat euāgelica deuem atendre que
 sant matheu diu: *Jesús* cridāt alta veu
 spira. *Sāt* luch scriu: q̄nes foren les pa
 raules q̄l s̄yoz dix: quād crida aq̄sta
 alta veu: pare en les tues mās comā lo
 meu spit: e diēt aq̄: spira. *Callāt* de aq̄
 sta veu diu sant ioh̄ā: cō d̄ochs iesus ha
 gues pres lo vinagre dix: *psumatū* est: e
 iclinat lo cap dona lo sperit. *Scriu* sāt
 ioh̄ā apres d̄ls altres: e calla lo q̄ los al
 tres scrit hauie. aq̄sta veu algūs dien: q̄
 fins ē los inferns la hoire: e feu tremolar
 lo cel: la terra: e los abissos: e arí clara
 mēt se mostra: q̄ no fō natural: mas p̄
 miracle: car d̄ home q̄ arí turmentat e
 afligit moria: no podia tal veu formar
 natural força. *Diu* beda: lorde d̄la di
 uina prouidencia volia: q̄ en aq̄lla hora
 d̄l dia q̄ adā en larbre tāca d̄ parah̄is les

portes: lo segō adā les obrís en l'arbze. diu la glosa: declināt lo sol ala posta: la sua passio acaba: mostrant q̄ p los peccats moria: los q̄ls a les tenebres d'la priuacio d'la diuina lum e grā nos portē. morí encara a hora de nona: mostrāt q̄ reparaua ab natura humana d'ls āgels los nou ordēs. **¶** Diu la glosa sobre rhobies **¶** Que stāt lo senyor en la creu: lo diable vēch cercāt e mirāt si alguna cosa de peccat hi culpa en ell trobaria. **¶** Diu lo mestre d'les hystories: q̄ fins q̄l senyor spira sobre lo braç d'la creu staua: e mirant se pfus: deuallassen a les sues infernals tenebroses claustrs: e troba laia del senyor q̄ li hauiā rōput les baldes: e de polleguera leuades les portes: e q̄ tenia en libertat repos e glia les aies q̄ volia. spira dōchs lo sēyor: e senti terrible pena: cō entre totes les coses terribles sia la mort la mes terrible. diu ioānes dama scen: q̄ es la causa la natural inclinacio q̄ te laia al cors e lo cors ala aia: e fō en lo sēyor special causa: p q̄ la sua aia e lo seu cors erē mes excellēts q̄ tots los altres. **¶** De aq̄st article molts documēts podē apēdre. Lo primer q̄ posat lo senyor en la angustia d'la mort: alta veu crida e inuoca lo pare: y lo seu sperit li acomana: donāt nos exēple: q̄ tota nra vida: la qual es article de mort: p la mort certa: e la hora icerta: inuocuem la diuina misericordia: q̄ la nra aia accepte: e no cōporte p meritis d'la mort d' son fill: los seus enemichs e nres la sen portē: e p la sua pierat nos atorque grā: q̄ muyram mort regoneguda: hi en aq̄ll perilllos article nōs desēpare: quād nra virtut es debilitada: les dolors nos turnēten: e los enemichs nos isultē la sua pietat nos delliure. Lo segō document q̄ muyram al mon morint lo senyor: q̄ to

tes les coles de aq̄sta vida: goigs e allegries stinem coses mortes: que la eterna mort nos pcurē. en special los religiosos: q̄ al mō entrāt en la religio morē: tots los sētimēts: lo sperit: la volūtat: e tots sos actes en les mans del prelat posen: e que axi cō dix lo senyor a deu sō pare: ells diguen: pare en les tues mās acomā lo meu spit: la mia aia: e lo meu frāch arbitre. Lo terç document que es cosa vtil e saludable: legir e orar aq̄lls deu psalms: q̄ dix lo senyor en la creu: q̄ sens dubte grā deuocio e solacio porten als q̄ls ligen ab recort dela sua passio dolorosa: e que specialmēt valen: p a purgar les negligencies de les hores: quād negligēt mēt se diē. Lo quart document q̄ algu p sant que sia no crega: q̄l diable nol cerq̄: lo q̄l no dera cerquar en lo senyor morint: si algūa part hi tenia: e no hauiā dera temptar lo en la vida: q̄ pot dōchs psumir lo miserable home: sino que tota la sua sperāça en la mort del senyor stenga. **¶** Diu sāt agosti. **¶** En la mort d'el senyor es tota la mia speranza: la sua mort es lo meu merit: lo meu refugi: la salut e refectio mia: les multicuts de nos peccats spātān nom poden: quād dela mort d' mō sēyor me recorde: car p molts q̄ sien no la poden vençre. Lo cinque documēt es: que de prinu pensem quāt som tēguts amar lo senyor que axi mor p nosaltres: e lo seu cap nos inclina p que besar nos puga. deuem nosaltres p deuota ptemplacio alçar nos: p que almenys pugam besar los seus pe: e apres pstrats en terra besar la sāch que de les sues nafres corre. Lo sisen documēt: que lo cristia morint deu seruar totes aquelles chinch coses tāt cō puga: quel senyor serua en la sua mort: prega: crida: ploza: acomana la

sua aia: e dona lo spít: ari nosaltres en la nra mort deuem pgar: cridar: e reclamar a nre seyor deu e pare: plozar d coz p vera penitencia: acomanar la nra aia als merits dela sua mort e passio: e donar lo nre spít en más dla sua misericordia. Per pformar se al pñent article pñidere lo cristia: q iesus p amor nra ha sofert mort p donar a nosaltres vida. volgue morir p nosaltres: hi a mort tã cruel e vgo yosa: aqll q los morts resuscita. Jhesus q morit en la creu: la tua aia has acomanat a tã pare: fes me gra: que en la pñent vida spiritualment yo ab tu ari muyra: que placia en la hora dela mia mort la mia ania tenir acomanada: yo senyor en aqles tues más steses: e foradades: hi dla tua pñiosa lãch bayades: tintes: e calètes: comã lo meu fperit: e la tua iñinida caritat supliq: q en la darera hora yo puga ab entrega memoria ab pura fe: ab sperança ferma: acomanar la mia aia: en les tues mans misericordissimes: les quals p salvar a mi ab grossos claus en la creu stan steses: e fes me gra: q dela tua misericordia yo hoja aqlla dulcissima paraula dl ladze: huy seras ab mi en parabis. Et tornãt ala hi storia euangelica: ala veu d aqstes altes paraules: lo vel dl tẽple se parti en dos parts: de alt fins a baix: significãt q erẽ reuelats tots los secrets e misteris dela redẽpcio nra: e totes les figures dla ley iudaica cessauẽ: tots los sacrificis: oblacions: e ofertes: q del vñader sacrifici erẽ figures. Bñu origenes ql primer vel del tẽple fõ lo ques parti e rõpe: mas no aqll qui cobria lo santa sanctor: hõ era la archa ab los cherobins q la cobriẽ. q significa la visio dela diuina essencia: la ql en aqsta pñet vida sta cuberta: aps dla qual se leuara lo vel e cortina: p q vejam

la vera archa del testamẽt ab los cherobins: mirant claramẽt lo creador: hi en ell totes les creatures. altres dien ques rõpe lo vel: q staua dins lo temple: e cobria lo sancta sanctor. significaua aqst rõpre d cortina ql cel era vbert: q ans tã cades erẽ les portes: e pço nosaltres lo diuedres sãt descobrim los altars: en recort de aqst misteri. en los euãglis dels nazare se recita: q lo lindar alt del portal dl tẽple: q era molt gra de pedra: se rõpe en dos troços: hi q forẽ ve hoides deles virtuts angeliques: q en lo tẽple pñidiẽ diẽt: passen d aqstes cadires. aqst vel. diu sant crisostõ. Era pñiosissim de porpra: d or: e de altres colors: texit en marauelosa obra: significãt la scriptura sacra dl vell testamẽt: texida d marauellosos misteris e figures: q tenia lo figurat ief cubert dins la sua letra: ala temoz de aqsta veu tremola: es mogue la terra: no podia cõportar q stigues en ella: la creu fermada dl seu creador q en ella moria: pcurãt li la mort les sues creatures. figuraua encara aqst tremolar: q la terra los iube deslãçaua: los qls tremolãt cari e subjectes iriẽ fora de lo regne. rõperẽ se les roques: figurant la puerfio dls gẽtils: hi mostrãt hauer cõpassio ala mort dl senyor: encara qls no stres cors fossen de pedra: en les qls roques d pñent les feses e vbertures se mostrẽ. los monimẽts se obrirẽ: p mostrar q del carçre dela mort e de infern erẽ les portes vbertes: e q la resurreccio del senyor e de aqlls q ab ell resuscitar deuẽ seria p pñq: molts cosfos de sants resuscitarẽ: no laozs cõ los monimẽts se obrirẽ: mas quãd lo senyor se leua dl sepulcre: q ab ell resuscitarẽ dela sua resurreccio testimonis: p rycãt e mostrãt que ab ell: e p ell resuscitars eren: e aço es lo

q̄ diu lo euangeliste. hi exint dels monimēts ap̄res dela resurrectio d̄ iesus venguerē en la ciutat santa: e a molts apa- reguerē: e la resurrectio d̄l senyoz p̄ycarē. **Diu** sant hieronim. no resuscitarē quand los monimēts se obrirē: ni abans q̄ iesus: p̄q̄ ell fos primogenit dela resurrectio gl̄iosa. **Diu** sanct leo papa. morit en la creu lo creadoz: totes les creatures lamēten: deuia lo mō al seu creadoz aq̄st testimoni: q̄ en la sua mort totes les coses desigē esser finides: p̄q̄ moria aq̄ll qui les hauia creades. o quand morint se mostra gran la sua magestat potentissima: del qual se mostra la sua humanitat axi affligida. **Diu** sant ancelm. qui es aq̄ll: sobre la mort d̄l qual los cels e la terra lamentē: e morint los mortz resuscita. **Diu** sant agosti. **O** sēyoz ab tot q̄ sies iurjat: e cō a malfactor agotat e crucificat: e cō a desēparat altra veu crides: les tues creatures: ni les tues miraculoses obres not desemparen: ans los cels: lo sol: e la lūa: los elemēts e pedres: los vius e mortz: los fels e infels: lo infern: e los abissos: totes les creatures testifiquen q̄ tu les has creades: hi ab dol e tristicia: la tua dolorosa mort lamentē. **T**ots aq̄sts senyals moralment en lo peccador penident se mostrē. tēple de deu es laia cristiāna: dela q̄l lo vel se squiça: quād la cortia de ypro cresia: o de qualseuol altre peccat de alt fins a baix se talla: p̄q̄ ell puga veure lo p̄mi dela eterna gl̄ia: q̄ p lo peccat li staua cuberta. mou se la terra quād lo peccador ab temor d̄ deu pēsa la offensa de la magestat diuina. tremola la p̄sciēcia quand lo iubi final p̄sidera: en lo q̄l tremolarā e cruxiran les dents los dānats miserables. rōpen se les pedres: quand lo coz d̄l peccador d̄ pedra se mol es trē

ca p̄ ptricio de les sues culpes: e p̄ cōpafio d̄la mort d̄l senyoz dolorosa. obrē se los monimēts: quād p̄ v̄dadera p̄fessio lo peccador los seus peccats manifesta. los mortz resuscitē: quād los peccadors p̄ la gr̄a de mort a vida tornē: en la santa ciutat venē: quād en la sgleya de deu fan gracies de tāts beneficis: hi als p̄rohismes p̄yquē e manifestē la diuina misericordia. en la mort del senyoz la terra tremola p̄ horroz e dolor dela mort del q̄ la hauia creada: q̄ sobre ella moria. hi ella matrexa altra vegada tremola quād lo senyoz hixque del sepulcre: senyalant goig e alegria: q̄si volent saltar e ballar q̄l senyoz resuscitava. **S**ēyoz iesus en la hora dela tua mort se rōpe lo vel d̄l temple: fes me gr̄a q̄ d̄l meu coz leues lo vel d̄ ignorācia: p̄q̄ la tua voluntat mire: e pole p̄ obra lo q̄ ella mana: la terra tremola: fes tu senyoz q̄ yo q̄ so terra e ceniza dauāt tu stiga ab temor casta e fill: al reuerencia: hi en la tua temor la tua gr̄a en mi cōserua: rōperē se les pedres: fes me gr̄a senyoz: q̄l meu coz de pedra p̄ ptricio d̄ mos peccats se trenq̄ es molga: e la tua gr̄a sobre mi rose: p̄q̄ fruyt d̄ bones obres germine. los monimēts se obrirē: e molts cosos d̄ sants resuscitarē: fes me gr̄a senyoz: q̄ dela sepultura de peccats la mia aia resuscite. cenurio q̄ li stana al encōtre: hi p̄ lo p̄sidēt lo guardaua: mirant les coses marauelloses: q̄ en la sua mort se acabauē: être les q̄ls fō lo cridar d̄ aq̄sta veu tan alta: ala hora q̄ ap̄res d̄ tātes penes moria: e los q̄ ab ell lo guardauē grāmēt temerē: e ala sua diuina virtut aq̄sts miracles atribuirē: glorificāt a deu: e p̄fessant en iesus la sua diuina potēcia diguerē: v̄daderament aq̄st era iust home: v̄daderament fill d̄ deu era: car en altra manera

De hora

en la sua mort aq̄sts tā grās sēyals nos
 fariē. Sant matheu diu: v̄daderament
 fill d̄ deu era. Sant march diu: v̄dade-
 ramēt aq̄st home fill d̄ du era. Sāt iuch
 diu: v̄daderamēt aq̄st home iust era: en
 dir v̄daderamēt fill d̄ deu era: la sua di-
 uinitat p̄fessē diēt: aq̄st home: la sua hu-
 manitat d̄clarē: quād diē iust era: la sua
 innocēcia e santedat afermē. Aquestes
 tres coses eren necessaries ala redēpcio
 n̄ra: home q̄ pogues morir: iust q̄ d̄ res
 no fos deutor: deu quēs pogues p̄dōar
 e remetre. E de aq̄stes tres coses lo pec-
 cat d̄ls iube? fort se agreuja: car matē a
 deu les sues creatures: home los cans
 e besties feres: sant e iust: los inichs in-
 iusts celerats e malignes . molt induhí
 cēturio e los seus ala fe d̄la diuinitat d̄l
 senyor e ala vera crehēça: la veu de iesus
 alta poderosa: ab la q̄l lo sperit trame-
 tia: hoirē e stimarē: q̄ aq̄lla tan potētis-
 sima veu era miraculosa: passant cors e
 orde de natura: car p̄ la gran p̄dua dela
 fanch: e les penes e turments q̄ sofertes
 hauia: no podia ari cridar home ab tan
 poch̄s sperits de vida: e ari stimarē que
 era veu d̄ potestat diuina: home q̄ a tal
 hora ari cridaua: fill de deu natural era
 vna essencia ab son pare: y encara la sua
 diuinitat p̄ceberē: q̄ trames lo spit q̄nd
 lo volgue trametre: mostrāt q̄ en la sua
 potestat era. **Di**u sant ieroni. No te al-
 gu potestat dexar quād vol lo spit: sino
 aq̄ll q̄ los spits crea. **Di**u sāt bernt. aq̄st
 cēturio icircūcis era: po no ē les ozelles
 lo q̄l ab vna sola veu d̄ aq̄ll q̄ ja moria:
 ab tāt̄s idicis de infirmitat humana po-
 gue creure: e ja la sua diuinitat p̄fessa: no
 cregue p̄ço q̄ los seus vlls mirauē: mas
 p̄ lo q̄ les sues ozelles hoiren. **Di**u sant
 pau La fe en nosaltres entra p̄ ozelles:
 e lo q̄ hoim es p̄ la paraula de iesus: la

veu del q̄l: cēturio ha hoida. **De** aquest
 cēturio no solamēt q̄ fō p̄fessor opinē:
 mas encara excellēt matre: morint per
 aq̄ll: q̄ ell hauia vist morir: y en la mort
 hauia conegut: h̄i apres matre per ell
 moria. Aq̄sta p̄fessio d̄ aq̄st gētil figura
 ua la p̄fessio e p̄uersio d̄ls gētils s̄deue-
 nidoza: e d̄ls iube? p̄ la maior part la in-
 fidelitat e duricia. **Di**u sant ieroni: Ara
 es manifest lo q̄l senyor dix: q̄ls darres
 serien primers: e los primers darres. lo
 poble gētil lo p̄fessa: e los iube? encara
 de p̄sent lo neguē. **Di**u beda: o gran ce-
 guedat d̄ls iube?: q̄ mirāt de iesus tāt̄s
 miracles: ni volguerē creure ni tembre.
Diu sant ambros. **De** cors mes durs q̄
 pedra: lo iutje pilat lo defensa: los quil
 guardē crehē h̄il p̄fessen: lo q̄l trabeix a
 mort se p̄dāna: h̄i ab dogal la cerca: e la
 troba: los elemēts se alterē: lo sol se vist
 d̄ negre: la terra tremola: rōpē se les ro-
 ques: los monimēts se obrē: los morts
 resuscitē: e tot lo mō senyala robina: e la
 malicia d̄ls iube? sta ferma. **Considera**
 dōchs o tu remut cristia: q̄ e q̄nt es grā
 aq̄st q̄ p̄ tu en la creu pēja: ala mort del
 q̄l totes les creatures ploze: tremolen:
 y sespantē: dōchs lo teu cor si a tan spā-
 rables marauelles no tremola: si a tan
 dolorosos senyals no aprē d̄ dolrre: es
 mes dur q̄ pedrēyera. **Di**u sant ieroni.
Totes les creatures al senyor morit la-
 mentē: scureix se lo sol: mou se la terra:
 les roques se rōpen: lo vel del temple se
 squinça: los sepulcres se obrē: lo home
 sol no ploza: p̄ q̄ sol iesus ploza. diu sāt
 bernt: puja lo senyor alt: p̄q̄ tots lo mi-
 rassen: crida veu alta: p̄q̄ tots lo hoissē:
 mescla ab la veu lagremes: p̄q̄ plozas lo
 home: p̄ q̄ ell plozaia. dōchs lo cristia
 q̄ ab tal veu e lagremes no ploza: es mes
 pefat q̄ la fra: mes dur que pedra: mes

pudent q̄ls sepulcres. stauē aq̄ p' a cōpā
yar ēsemp̄s e cōplaner ab la trista ver
ge mare jobā e la magdalena: e les dos
germanes: maria cleophe: e maria salo
me: e sens aq̄stes hi eren altres deuotes
dones: q̄ dela creu mes apartades sta
uen: mirauē e planyē: les q̄ls al senyor
hauien seruit e seguit de galilea: p̄ la de
uocio d' hoir la sua paraula. e dels seus
tēporals bēs li administrauē les coses
necessaries: p̄ q̄l senyor p̄regues delles
los tēporals subsidis: hi elles dī senyor
les spirituals gr̄es. p̄suetud era en lo iu
daich poble: q̄ les vidues als sermona
dors e doctōrs q̄ la s̄ta ley declarauē:
dīs se' bēns los administrauē la vida:
hils aparellauē la viada: ells lauauē la
roba: hi en aq̄ll poble no era algū scan
del. donaua lo se'yor als se' apostols ex
emple: mostrant los remey p̄ ales sues
miseries: e q̄ tinguessē mes spay que en
les coses spirituals poguessen entēdre:
en special en la p̄ycacio dī sagrat euan
geli. Mirauen aq̄stes deuotes dones e
p̄siderauē totes les coses q̄ en aq̄lla ho
ra se acabauē: hi al senyor qui seruit e se
guir hauē: en la sua mort nol desempa
rē: la amor e pietat q̄ al senyor teniē: los
donaua sforç e p̄stācia: q̄ fogint los apo
stols: d' son deu senyor e mestre nos par
tissen. o q̄n coltell de excessiua dolor la
sanguinosa aia dīa trista mare trauessāt
partia: mirāt si les lagremes mirar li cō
portauē: ies' vnigenit fill seu: en lāguir
defallir: cridar: plozar: e morir. o piado
ses doloroses paraules q̄ lamētāt deya:
ala hora q̄ sō fill moria: ab veu gest vlls
cara e dolorosa p̄tinēça: les mās envers
la creu eleuades: q̄ totes les ierarchie
ala veu d' aq̄sta simple coloma d' plāyer
apreniē. o fill dolçor dīa mia vida: q̄nd
en nazareth ab mi viuies: hi ara amar

gor me... et amarga: p̄q̄ d' mi: sens
mi te parteirs d' aq̄sta vida: p̄uix la cosa
q̄ yo mes desige: es morir ab tu: e p̄ tu
acōpanyar te: si deliberes fill q̄ la hū de
nosaltres sen vaja: romā tu vida mia e
de tots los q̄ viuē: yo mē ire: e tu dona
ras lo meu cors al sepulcre: q̄ mes vol iu
sticia q̄l fill ala mare: q̄ no la mare al fill
done sepultura: lo q̄ primer en humana
vida ha comēçat a viure: p̄mer muira.
la mia dolor fill meu basta a matar me:
ēcara q̄ tingues mes q̄ vna vida: no he
mester coltell: sino q̄ tu piados fill ha
ges pietat d' ta mare: e p̄portes ala dolor
q̄ p̄ tu passa q̄ la mare. mira tu fōt d' pie
tat hō me deres: en les roqs de golgo
ta dīa tua s̄ach mia tintes e rubricades:
desra romāch entre cruels molt mes q̄
leōs ni tigres: q̄ p̄ crueldat matāt lo fill:
p̄ maior crueldat no volē q̄ la mare mu
ira: p̄q̄ stimē q̄ ab vna mort la mia do
lor passaria: e q̄ no matāt me: ab moltes
morts me maten. cō se pot fer mō fill q̄
yo viure puga: mirāt morir la mia vida:
ab q̄na vida yo puch viure: q̄ ab la tua:
p̄ la tua: hi en la tua viuia. p̄q̄ vlls vni
genit fill meu: q̄ viuint sia martre: e que
maiors turmēts q̄ tots los martres pas
se: q̄ yo molt mes la mort desige: quels
martres d' s̄jarā lo viure: quād p̄ tu dera
rā la vida. al pare deu o fill lo teu sperit
acomāes: e a mi mare tua quem deres:
deram fill meu lo cors: p̄uix de mi las
pres dins lo meu v̄ge v̄etre: ara sies cō
tent q̄ en les mies castes faltes repose:
e tu p̄rē lo meu sperit q̄ dins lo teu cors
stiga: q̄ en lo meu algū repos no troba:
treballare fill meu quād te posaran en lo
sepulcre: q̄ ari fort los dos nos emboli
quē: hi en les teles nos strēguē: q̄ ab la
mia aia los dos cossos virquen: vius e
morts dormirā en lo sepulcre: vius p̄ la

De hora

mia aia: mortis p absentia dela tua: sera
 de nosaltres vna psona viuua ensempe e
 morta: segōs les parts dī fill e dela ma
 re. si lo q̄ dich fill meu es ipossible: e son
 paraules que a tu no placiē: pensa que
 dolor d̄ mare sobre totes trista les te en
 uia: la q̄l tostēps p̄testa q̄ sia la tua vo
 lūtat cōplida. pero fill meu la tua trista
 mare a tu suplica: que p̄uix viuua en aq̄
 sta dolor la dexes: que p̄stamēt p̄uix no
 vols que muyra a ella tomes: e p̄ lo fill
 que en loch teu li dones: tu natural fill
 gēs no tardes. Sēblāts lamētaciōs la
 trista v̄ge acabaua: quād caygue al peu
 dela creu sobre la terra dela s̄ach d̄ son
 fill tinta banyada e regada. o q̄n plan
 yer o q̄n lamentar e dolrre: o q̄nes plo
 roses amargues ve^o iohā e la magdale
 na: e les tristes germanes planyiē: q̄nd
 verē en terra pēsant que moria: la colo
 na dela s̄gleya: la fermetat dela se n̄ra:
 la pēyora de n̄res merits: la sperāça de
 n̄res p̄mis: la aduocada d̄ n̄res causes:
 la lum de n̄res tenebres: la tremōtana
 de nostre viatge: lo cel stellat de n̄ra nit
 scura. *D*e deuota aia pēsa p̄tepla plany
 e mira cō la leuē: cō en les faldes la p̄rē
 la magdalena: cō les mās li streyen: cō
 la roba li afluxē: cō les santes germāes
 la besen: cō los polsos li toquē: p̄ sentir
 si era v̄dadera morta: com aygua de la
 gremes sobre la cara simortida lāçē: que
 altra aygua no tenē: ni altre vi p̄ donar
 li força: sino de aquel amarch q̄ del seu
 fill restaua: lo q̄l ja sobre la fra aquells
 inichs scampat haviē: torna reniure la
 simortida vida n̄ra: sēblāt av̄dadera mor
 ta quasi ala vida tornaua: e obrint los
 vlls tātost als tātats vlls de son fill ala
 creu los endreça: e ab veu no mēys can
 sada que piadosa tals paraules p̄nūcia
*D*olç fill meu acabades son les tues

penes: mas no les dolors mies de trista
 dolorosa mare: que mort clauat e cu
 bert de s̄ach en la creu te mira: e ni puch
 ni baste: ni tinch ab que les tues mans e
 pe^o desclauar puga: est anat fill meu al
 pare quāt tornaras ala mare: e p̄uix viu
 no vols quiet tinga: deualla mort ales
 mies faldes que mort jat sperē: rōpen
 les tues oipotēts mās los grossos cla^o
 de ferro: p̄uix la tua aia dels inferns h̄a
 rōput e alçat les ferrads portes. Straua
 q̄si innumerable poble mirāt los grans
 senyals q̄ en aq̄lla hora se acabauē: e ba
 rent se los pits en senyal de penitencia:
 callāt ala ciutat sen tornauē. *D*iu beda
*E*n aço quels pits se batiē: se poden en
 tēdre aquells amichs se^o q̄l haviē amat
 en la vida: h̄i ara greumēt dela sua inju
 sta mort se doliē: o d̄ aquells q̄ la mort
 li haviē pcurada: y morint p̄ los s̄eyals
 mes ḡlios lo veyē: e axi tremolauē e d̄l
 q̄ haviē fet se penidiē: penidiē se e calla
 uē: po axi cō cēturio e los se^o cauallers
 nol magnificauē nil p̄fessauē. tornassen
 q̄si tota la gēt: p̄uix veyē q̄ ja expirat h̄a
 uia: acostas mies ala creu la trista mare
 ab iohā la magdalena e les altres ger
 manes. *D*iu sant agosti. q̄ apres q̄ del
 simortment torna a reuiure ab s̄forç de
 dolor s̄forçada: leuāt se de pe^o al pal de
 la creu se acostas: e alçat en alt los braços
 lo fill abraçar volia: e p̄uix no podia al
 cors atēyer: besaua la s̄ach q̄ dels pe^o per
 la canal d̄ la fusta regana la terra: e d̄ la
 s̄ach d̄ son fill tenia rota la cara tinta:
 e aq̄lla p̄ciosa purissima s̄ach q̄ en lo seu
 v̄ge v̄tre deles sues purissimes s̄achs
 li haviā comunicada: ara ab la sua amar
 ga boca la p̄rē dela creu: e del fill mort
 la cobra: acostē se ala v̄ge senyora: iohā
 e la magdalena: h̄i ab reuerent humil e
 piadosa força: dela creu h̄ū poch la par

ten: e tots en la sua cara mirē: q̄ puix ha
uien p̄dut lo fill desijauē guardar la ma
re: sperāt lo diuinal auxili que d̄la creu
lo senyor deuallar puguē: p̄ donar li se
pultura. stauen ari en stamēt d̄ dolor a
marga: mirauen lo fill mort: la mare q̄
poch d̄la mort se luyaua. tornauē a mi
rar: aq̄ll sacratissim cors elegāt stirat: a
çorat: nafrat: nuu d̄semparat e: pobre:
crucificat entre dos ladres. stāt en mise
ria tā dolorosa: sentiren gran remoz de
gent armada: q̄ d̄la ciutat venia: q̄ d̄ pi
lat portauē licencia: q̄ dels tres crucifi
cats trenq̄n les cames: p̄q̄ ans d̄l vespre
d̄la creu los deuallen: p̄ lo disabte q̄ aq̄ll
dia al vespre comēçaua . era grā e molt
solēne lo disabte: e p̄ si: e mes en los di
es d̄la pasqua: la q̄l hauia començat lo
dijons a vespre: e ari lo diuēdres era lo
primer dia fins al vespre q̄ lo disabte co
mençaua: q̄ls iubeus d̄ vespre a vespre:
los dies d̄les festes celebren. hauien los
grans sacerdots de pilat obtesa aquesta
licencia: h̄i encara p̄que la ley manaua:
quels cossos d̄ls sentenciats no stigues
sen al vespre en lo suplici. **Diu sant cri
stom.** **D**vdaders ypocrits religiosos
en les coses poques: en les grans cele
rats e pessims: los mosq̄ts aturen e los
camells passar deirē. acostarē se d̄ochs
los cauallers ales creus: e miraren q̄ls
ladres encara viuien: e trencarē los les
cames: dos cauallers al h̄un ladre: y en
semps altres dos al altre: e apres tots
quatre a iesus q̄ en mig staua se acosten
e miren que ja expirat hauia: que hauia
sofert maior turments quels ladres: h̄i
en carn sobre totes delicada: o si era stat
crucificat primer quels ladres: o p̄que
mori quant morir volia: p̄ la potestat q̄
tenia d̄ pēdre e dexar la sua aia: e ari no
li trēcarē les cames. fō cōplida la pro

fecia q̄ diu en figura del anyell dela pas
qua: os no li trēcaren . po p̄que milloz
fossē certs que era mort: h̄u caualler d̄
aq̄lls quil guardauē inich impiados e
superbo: apres puertit e martre: ab vna
lança lo ferro molt ample: en lo costat
dret de iesus obri vna gran e ampla na
fra: p̄que fos cōplida la p̄fecia d̄ zacha
ries. qui diu: mirarā en aq̄ll q̄ haurā na
frat. **Diu sant agosti.** **E**n aq̄sta p̄fecia
fō p̄mes lo rey messies q̄ vendria en aq̄
lla carn q̄l crucificarē. p̄ cōplaire als iu
be? aq̄st caualler ēlo cors d̄ ies? ferī aq̄
sta nafra: los q̄ls d̄la mort sua volie cer
tenitat acabada. h̄on se mostra la inhu
mana crueldat iudaica: q̄ no p̄tēs d̄les
penes e nafres q̄ a ies? viu hauien p̄cura
des: ēcara mort d̄ nafrar lo seu cors no
li p̄donen. ari fā los miserables q̄ sēs re
moz pequē: e apres d̄ hauer peccat: ēlo
peccat se gloriē. losq̄ e d̄ poca vista era
longi: e tocant li dela sanç de ies? en los
vlls comença clarament mirar e veure
aquell: qui ari cruelment nafrat hauia.
D gran virtut dela sanç preciosa. que
li leua los caractes dela vista dela ani
ma: e deixant aquella cruel vergonyo
sa milicia: instrohit apres per los apo
stols: en la ciutat de cessarea de capa
docia trenta huyt anys porta vida mo
nastica: e pseuerāt en p̄uersacio s̄ata con
uerti a molts p̄ exēple e doctria. **D**e a
q̄st caualler diu sant ysidre: obri e nafra
lo costat d̄ ies? lōgi ab lāça: e no solamēt
mereix q̄ d̄ sos peccats venia: mas enca
ra honor e mitra d̄ bisbe: e corōa d̄ glo
rios martre. fō aq̄sta crueldat en absalō
figurada: lo q̄l penjat en larbre: ioab li
trauessa lo cor ab tres lāçes: e los cau
llers d̄ joab cruelmēt ab coltells lo feri
rē: e ari ēla creu a ies? tres lāçes d̄ dolor
lo seu cor trauessaren. la vna dela acer

De hora nona

bitar de les seues propies penes). La se-
gona dela amarissima dolor dela verge
mare. La terça dela obstinacio ingrata
de aquells p q moria: q dela sua mort nos
apfiten: hi encara los cauallers de joab
ab los coltells lo ferirē: q erē aquells inichs
celerats q ab les tallats lēgues lo blas-
femauē. hi de p̄sent los q volūtariamet
pequē al senyor nafre. **Beu sant agosti:**
mes peqn aquells q a iesus ofenē regnant
en lo cel: q no aquells ql clauaren morint
en la creu. **Aq̄sta cruel inhumana feri-**
da q los inbe en lo costat d iesus ferirē:
pduhi hun marauellos miracle; que dl
cozs ari cō d vna s̄t: vera sanch e pura
aygua brollarē: dō los sacramēts dela
sāta sgleya eficacia prenē. p la sua p̄cio
sa sanch ari copiosamet scāpada: som re-
mutts dl general e particular catineri d
n̄res peccats e culpes. p laygua som la-
uats e regenerats e fets m̄des p la gr̄a
De la sanch diu sant pere: som remutts
no ab corruptible oz ni argent: mas ab
la p̄ciosa sanch del anyell immaculat iesus
De la aygua diu ezechiel. Lācare sobre
vosaltres aygua neta: e sereu lauats de
totes les iniqtats v̄res: e ari cō del pri-
mer adā dormint se forma la sua muller
eua gētil: neta: graciosa: e bella: ari del
segō adā mort en la creu: po q̄si dormir
p la resurrectio p̄sta: se forma la sua spo-
sa bella sens macula: ni ruha la santa ca-
tholica sgleya. fō gran euidēt miracle
q d cozs mort: en lo qual la sanch tātost
se gela: manas ari pura e neta: e brollaf
aygua clara e munda: no ari cō alguns
falsamet diē: q era humor fleumatica:
gran fō la crueldat iudaica en aq̄sta na-
fra: encara q lo cozs mort dolor no sen-
tia: po mostrauen vna insaciabile mali-
cia: que mort encara no cessauen: voler
li noure en tot lo que podien: hi es cer-

ta cosa q les injuries en los morts: ari
les stimē cō si en ells vius les acabauē:
y encara per mes cruels se iutgen: e per-
ço en lo hymne dela creu: la santa sgle-
ya canta. **Aducrone dire lancee: q vol**
dir: que fō nafrat ab ferro de cruel lan-
ça: per la ferida que apres mort li dona-
ren. Tenim tres document de aq̄st arti-
cle. Lo primer que nosaltres morts al
mō hi als peccats: crucificats ab iesus de
uem esser ferits per amor: de aquesta lā-
ça: ari cō la sposa planyent diu en los cā-
tichs: de caritat so nafrada. de aq̄sta na-
fra de caritat demana sant agosti al sē-
yor quel nafre dient: Senyor per aque-
lles salutiferes nafres tuels: deles quals
emana aquella sanch preciosa: ab la ql
som remutts del nostre catineri: suplich
te senyor: que nafres la mia anima pec-
cadora: per la qual te ha plagut donar
la tua vida: nafra la senyor ab la tua lāça
dela tua sanch calenta: e dela tua cari-
tat inflamada: trauessam lo coz ab la sa-
geta dela amor tua: perque la mia ani-
ma diga d la caritat del senyor so nafra
da: e perque de aquesta mia nafra la-
gremes dia e nit del meu nafrat coz bro-
llen: fir senyor e nafra ab la punta dela
tua lança la mia pensa: perque entre e
penetre en lo fondo deles mies entra-
menes ab virtut dela tua poderosa for-
ça. Lo segon document diu sant criso-
stom. Que nosaltres ari deuem reuerē
ciar los sacraments e pendre: com si a-
ra de present del costat del senyor bro-
llassē: fon la sua nafra porta vberta dls
sagraments dela sua sposa sancta sgle-
ya del costat dell segon adam formada
Beu sanct agosti. Studiosament e no
sens causa ha dit lo euangelista: no que
lo castat dl sēyor fos nafrat: mas vbert
ab lança. obrir es propi no de nafra:

de boranona

mas de porta : per mostrár que allí era la porta de nostra vida : de bon los sacraments pcehien : sens los q̄ls algu no entra en la vida etna. Dos p̄ncipals sacramets d̄l costat del senyor emanarē : la s̄ach en lo sacramēt dela eucharistia : en lo qual cada dia aquella p̄ciosa s̄ach offerim a ell mateix deu en remissio de nostres peccats culpes e penes . laygua sguarda al sacramēt d̄l baptisme : en lo q̄l som fets nets e m̄ndes : de totes les n̄res spirituals taqs. Aq̄st gran misteri figuraua la porta d̄la archa : p̄ la q̄l entrarē los aials q̄ en lo diluui no perirē. De aq̄sta s̄ach p̄ciosa e salutifera aygua diu sant agosti. q̄ es d̄ creure q̄ algunes gotes al sant ladre atēguerē : ari p̄ laygua fō excellēt lo seu baptisme : e per la s̄ach lo seu martyri : puix fō p̄tēt morir p̄ iesus : encara q̄ p̄ iesus p̄ncipalment nol matauē. p̄ aq̄sta nafra q̄si p̄ la porta de amor entraua sant agosti q̄nd deya : lo caualler lōgi ab la sua cruel āpla lança me ha vbert lo costat d̄l senyor : e yo soy ētrat e segur hi repose : e no tinch temor q̄ algu p̄ a traurem acostar si puga Per p̄formar se al p̄sent article p̄sidere lo cristia : quant es tuda sobre excellent la amor q̄ iesus nos mostra : ob̄it nos en lo seu costat porta q̄ p̄ al seu cor tingam entrada . cuyre dōchs lo cristia e tota la sua amor tots los seus desigs totes les sues affectiōs replegue : e al cor del senyor entre : e ari tot en ell repose : q̄ algua cosa no li reste : p̄hō tirar lo puguē. Iesús q̄ has volgut q̄ d̄l costat d̄l teu cors mort haja emanat s̄ach e aygua : nafra s̄eyor yot supliq̄ lo meu cor ab lança de caritat : p̄q̄ de rebre los teus sacramets sia fet digne : los q̄ls dela tua sacratissima nafra emanaren : en la vbertura del teu costat has vbert als teus elets la por

ta d̄ vida : e ios iusts s̄eyor entraran per ella : suplich te s̄eyor : q̄ not vulles recordar d̄les mies iniqtats : q̄ p̄ elles me tanques aq̄sta porta : q̄ p̄ als peccadors penidets has vberta . senti aq̄sta gran nafra la trista v̄ge mare : q̄ dins lo cors de son fill : p̄ dolorosa amor transportada stana : la q̄l s̄eblāt a v̄dadera morta caygue en la falda d̄la magdalena . mira e p̄tepla : quātes vegades huy ala s̄eyora n̄ra dolçor de n̄ra vida : li son fallits los sperits de vida . fō ala letra verificada d̄ simeō la p̄fecia quand li dix : traueffara doloros coltell la tua aia . diu s̄at berit : no solamēt p̄ n̄ra redempció dona la vida : mas encara hi volgue ajustar si res hi falia la fōt del costat : la qual copiosa mēt brollaua : p̄ placar la iusta ira d̄l pare : recordaut aquell vers d̄l psalmista . Copiosa es dauāt ell la redempció n̄ra : ari en gran abūdancia copiosa : q̄ no dona la sua sanch en gotes : mas feu q̄ del seu cors largamēt cinch fōts brollassē . lo senyor la sua sanch ha scampada : pia dosamēt : plenissima e acerbissima . pia dosa : si p̄sideram la causa : q̄ fō amor hi caritat feruetissima : sola p̄ la q̄l volūtariamēt volgue morir p̄ nosaltres . Sin sant agosti en p̄sona sua . M̄dira o cristia e cōsidera q̄nes e quātes dolors p̄ tu he sofert : p̄ recōciliar te ab mon pare : perq̄ tu ingrāt te luyes d̄ mi : acostat a mi : e yo acceptar te : e leuar te p̄ q̄m abraçes . ha plenissimamēt lo senyor la sua s̄ach scāpada ab mesura de amor : sens mesura dela sanch : que tola vna gota en lo seu cors no troba loch bon pogues romandre . en los cruels açots scampa la sanch que prop lo cuyro tenia . la del seu venerable cap scampa en la dolorosa coronacio de spines . la sanch de les venes quād ab grossos cl̄ala creu

De hora nona

lo clauarē: la sanch q̄ en torn d̄l adolorat
cor: hi en les altres parts iteriors roma
nia dona tota: quād ab ferro ample de
lāca lo costat li obrirē: fō encara crude
lissimamēt la sanch d̄l senyor scāpada : si
psideram la sua natural cōdicio: q̄ tant
quāt era mes noble delicada elegāt: e p
porciōada: tant maior lesio sentia: e ari
grā dolor e pena era la d̄l seu d̄licatissim
cors singularmēt pporciōat e cōplexio
nat: engērrat e nodrit de les purissimes
sāchs d̄la v̄ge mare dōzella maria: p o
bra d̄l sp̄it sant p̄cebut e organizat: alle
rat d̄ aq̄lla purissima let d̄les sagrades
mamelles della mateixa v̄ge. fō dōchs
la effusio d̄la sanch acerbissima e doloro
sa: e p̄ço en p̄sona sua diu ieremies: ate
neu e mirau o aies duotes: si es dolor sē
blant ala mia. *Beu sāt ancelm .* Leuat
aia deuota : si es coloma simple: fes lo
teu niu en lo forat d̄la pedra: q̄ es la sua
ampla nafra: aq̄ trobaras cō a passer so
litari la tua casa: vetla not adormes : e
ari cō a tortra ab amor casta los teus
fills q̄ sō los te⁹ desigts: en aq̄st niu los
cria: e p̄uir tens la tua cōpanyia: no be
gues aygua turbola d̄ affectiōs mūda
nes: posa la tua boca al costat de ies⁹ : e
beu de les fōrs del saluador les lucides
e clares aygues. aq̄sta es la fōt que en
mig d̄ parabis brolla: la q̄l rega e fecun
da e fa germiar la militāt e triūfāt sgle
ya: d̄ rosees d̄ martres: d̄ liris d̄ v̄gens
de violes de doctors: de gesmirs de in
nocēts: de innumerables floz: arbres:
e fruytes de sants: entrels q̄ls es l'arbre
de vida al costat d̄ sō fill la senyora v̄ge
mare. *Beu sāt bernit .* Corre o aia deu
ta: vola puja: entra: y recull te en los fo
rats d̄la paret de pedra mamposta: qui
sō les nafres d̄l se⁹or: en lo seu cors ari
stirat: q̄ tots los ossos cōpta: li poden:

studia ara fer niu: e sia aqui la tua segu
ra retreta: p̄q̄ en la hora d̄la tua mort: la
tua aia los feroçes leōs no la pugne pē
dre. *Beu sāt ancelm .* Corre aia deu
ta no tardes; menja aq̄sta melliflua bre
sca: mira q̄nta mel d̄gota: beu lo teu vi:
prē la tua let: no desiges altra vianda: q̄
totes les altres p̄ als pecadors sō amar
gues; not torques dela sua sanch la bo
ca: p̄q̄ los te⁹ labis sien v̄mells cō a ve
ta carmesina: e dolçes les tues paraules
segōs lo parlar d̄ls cātichs . *Beu sāt*
gregori . Cō en los cātichs lo spos cri
da la sposa diēt: vine coloma mia en los
forats d̄la pedra: en la cauerna dela pa
ret de pedra mamposta de bon cor en
tench: les nafres dels peus e de les mās
p̄ los forats dela pedra. Per la cauerna
la vberta nafra d̄l costat: la q̄l obrí la lā
ca. *Beu sāt agosti: hō* los miserables pe
cadors repos trobē : sino en les nafres
d̄ iesus saluador n̄re: enfelloneix se p̄tra
mi lo mō: agreujam la carn: aguaytam
lo diable: res nom derroca : p̄que stich
ferm sobre la pedra: grans culpes he co
meses: torbas la mia consciencia : pero
nos desespera: que en les nafres d̄l sen
yor spere: que per los meus peccats les
ha sofertes: que pot esser en mi de mort
tan digne : que p̄ la sua mort lo senyor
nou perdone. dōchs si yo tan saludable
e poderosa medicina spere : com se pot
fer: que d̄la sanitat desespere: yo ab grā
confiança tot lo quem fall pa saluar me
ari com lo ladre d̄les nafres d̄l meu sal
uador ho furte: e per molt tresor que p̄
a mi pobre mendicant furte : e rich abū
dāt ne reste: nos minua lo tresor ifinit d̄
aq̄st sacratissim cofre: les nafres d̄l meu
senyor misericordia brollē: e p̄ n̄res pec
cats p̄ grans que sien nunquas tanquē
als forats dels seus mans e peus aplí

de Vespres.

care la mia boca: e gustare mel dela pe-
dra: e oli p ales mies nafres: e gustare e
veure cō es suau e dolç lo senyor: h̄ans
mostrat lo secret del seu cor lo senyor p
les vbertures de les sues nafres: mo-
stren se de misericordia aq̄lles entrane-
nes: en les q̄ls nos ha visitat venint del
cel en la terra: quina marauella piados
senyor si per tan vberta nafra hi no apū
dada: ni embenada les tues ētramenes
se miren. o piados senyor en que milloz
se mostra q̄ en les tues nafres: q̄ tu est
dolç: suau: mansuet: e de molta misicor-
dia. pot esser maior pietat: maior ami-
stat: maior misicordia: q̄ posar per los
amic̄s la vida: hi tu senyor clementis-
sim maior las tenguda: que p tors ene-
mic̄s los peccadors: e p aq̄lles enemichs
specials te quit crucificarē las posada.
O misericordios senyor q̄ son los n̄res
merits sino la tua misericordia: dōchs
molt son los mē merits: p que moltes
sō les tues misicordies: yo so cert dela
multitud e granea de les mies culpes:
pero pense q̄ allí h̄o los peccats abūde:
sobre abūda la gr̄a: e puix les misicordi-
es del senyor etnamēt duren: yo eterna-
ment les vull cantar e coltre. O senyor
axi cō d̄l teu sacratissim cors abūdamēt
ha brollat la tua sanch: q̄ es copiosa re-
dempcio n̄ra: abūde sobre mi peccador
miserable copiosa misicordia tua: p la
qual sola senyor te suplique: que no per-
metes q̄n la hora dela mia mort lo ene-
mic̄ me asalte. cōpotam s̄yor q̄ d̄ns
les tues nafres entre: p q̄ algu nom pui-
xa noure. e d̄ p̄sent senyor atorgam q̄ la
tua caritat me nafre: e per la tua amor
yom enllangueixca: e axi quasi a de-
fallir viga: p q̄ molt fort te desige. Bin-
sant bernt: q̄ no sera eleuat en speranza
de imperrar lo q̄ demana: si lo cors del

senyor en la creu p̄sidera: mira lo cap in-
clinat p a besar te: los braços stesos p a
abraçar te: les mans foradades p a do-
nar lo q̄ d̄manes: lo costat vbert p amar
te: los pēclauats p q̄ segur lo trobes: stes
tot lo cors p mostrar q̄ tot sta p̄opte.

Oracio.

Senyor iesus q̄ hora de no-
na clauat en la creu: cridāt
alta ven acompanyat lo spe-
rit al pare: e iclinat lo cap
te plague q̄ ē les sues mās lo donasses:
e apres mort dela lança del caualler p̄e-
guist en lo teu costat gr̄a e ampla nafra:
fes me gr̄a humilmēt te supliq̄: q̄l meu
spirit tostēps tingues en comāda: e ab
coltell de caritat lo meu cor traueffa: e
les nafres del teu cors en ell emprēpta:
p q̄ les illicites cogitaciōs ne lāces: e ala
fi dela vida mia lo meu spit en les tues
mās acomane: p q̄ ab los b̄aueuenturats
spits etnamēt a tu loāt vixca amen.

De vespres. Ca.

VIII

hora de vespres
ab p̄sa lagremāt e ploro-
sa p̄sidera e p̄repla: cō la
trista tortra v̄ge mare: ab
la plorosa cōpanyia al peu dela creu se
acosta: sperant lo diuinal auxili: com lo
cors de iesus poguessen donar ala sepul-
tura. no saben segōs prudēcia humana
com dela creu lo deualen: e de pilat pu-
guen hauer licencia. amor nols cōpor-
ta sen vagen: e mes que p̄sen que la tri-
sta mare: ans d̄la sua vida: q̄ d̄l cors de
sō fill se partiria: y es p̄teta q̄ la sua aia
ās d̄l seu cors viu q̄ d̄ sō fill mort se prei-
xca. la nit se acostana. lo diuēdres pasa-
ua: e lo disabte venia: ē lo q̄l los iube no

De vespres

donauē als cossos sepultura: lo loch hō
eren sembrat de pudets ossos: spāt e fe
rea portaua. **S**tauē en angustia de sta
mēt de miserable tragedia: e q̄si ja tots
defalliē. e poder soterrar ief⁹ no sperauē
leuas la trista v̄ge mare ab sfozç d̄ certa
sperāça: e posats los genolls sobre les
roqs a: l fill crucificat adoza: hi en sem
blāts paraules lo suplica. **A** tu fill meu
deu e senyor meu la mia oīo endrece: q̄
yo so be certa q̄ la mort not veda: q̄ les
mies paraules no hōges: q̄ son d̄la tua
verge mare trista: que mes sta ab lo teu
cors la tua diuinitat vnida: q̄ no sta lo
cors teu clauat ab la fusta: mort hi om
nipotēt est tu fill meu: hōu la tua mare:
q̄ no es molt lo que demana: quem mo
stres cō lo teu cors puga donar al sepul
cre. **S**eguint la tenor euāgelica: apres
q̄l seyor hach donat lo sperit al pare: jo
sef d̄ arimatya: rich e noble official d̄la
cort: home bo e iust: dexeble d̄ ief⁹: q̄ lo
regne d̄ deu spaua. **D**iu se Josef: q̄ era lo
seu nom ppi: d̄ arimatia ciutat d̄ iudea
q̄ deu legues d̄ ierusalē dista: atigamēt
se deya ramata: dō fore elcana e ana pa
re e mare d̄ samuel: home bo quāt a deu
iust quāt al phisme: dexeble d̄ ief⁹: no
d̄ls dotze ni d̄ls setātados: mas d̄ molts
altres q̄ en ell creyen: car dexebles se no
menarē en lo p̄ncipi tots los q̄ en ief⁹
creyē: po amagat dexeble: p̄ temor dels
iube⁹: q̄ dela sinagoga nol lançassē: cō
fem nosaltres p̄ excomunicació d̄la n̄ra
s̄gleya. **A**q̄st caualler strenu no h̄auia cō
sentit en la mort d̄l senyor: ni en los ac
tes d̄ls sacerdots e bisbes. **A**q̄st sfozçat
generos noble v̄ch p̄ donar a ief⁹ sepul
tura: ans q̄ ētras lo d̄sabte: en lo qual
d̄ia no era licit posar en obra tals coses:
p̄q̄ era de ief⁹ dexeble: volgue tenir cura
q̄l seu cors nos fos lāgat cō d̄ls p̄dānats

altres: donana li sfozç la virtut d̄la s̄ach
del senyor ja scāpada: e ari gosadamēt
e ab p̄fiança sens temor algua: entra a
pilat no temēt passar les ypocrites san
tedats: d̄ls celerats sacerdots: de ētrar
en lo p̄tozi: demana a pilat: ab lo q̄l te
nia familiar entrada: en do de gran sti
ma: q̄ pogues duallar d̄la creu lo cors
de ief⁹: e donar lo a honrrada sepul
tura: mana pilat venir al centurio: e vol
gue saber dell si lo rey d̄ls iube⁹ ja spi
rat h̄auia: e sabent q̄ mort era: marauel
las pilat: p̄ q̄ls crucificats mes acostu
mauē viure: recelaua la malicia dels ju
he⁹: q̄ dauāt lo empador nol accusasē:
si viu d̄la creu lo deuallaua: e p̄ix cone
gue q̄ era mort: atozga a iosef lo que de
manaua: p̄ reuerēcia d̄ll queu mereria:
e p̄ la innocēcia d̄ ief⁹: la q̄l li era ma
nifesta: e p̄ ira q̄ dela sua mort als iube⁹
tenia: hi q̄ del seu morir ob̄ia gr̄as hi ex
cellēts miracles. **L**egim ē vna h̄istoria:
q̄ iosef h̄auia seruit cinch anys a pilat: e
p̄ aq̄st seruir demana e obtēgue lo cors
de ief⁹ p̄ ala sepultura. **S**ingular mēcio
deles virtuts de iosef fa lo sagrat euāge
li: hi encara deles tēporals p̄speritats
sues: no p̄que lo sagrat euangeli les sti
me: mas p̄ mostrar q̄ si no home d̄ sem
blant p̄dicio: no tinguera loch d̄ poder
entrar al p̄sidēt: ni acabar lo que volia.
hi encara p̄ mostrar q̄ bondat iusticia e
cristianisme podē star en los richs cau
llers e nobles: si en semblāts actes se ex
erciten: e si en pies obres los se⁹ bēs de
spenen. **D**iu beda. **D**e gr̄a dignitat fō
aq̄st caualler iosef en la temporal stima
Pero de maior en la spiritual gr̄a: q̄ po
gue merer lo cors d̄ ief⁹ donar a sepul
tura: puis e ajudas dela tēporal noblea
p̄ acabar actes d̄ spiritual excellēcia: los
quals home de p̄dicio baixa acabar no

de vespres.

pognera. **B**iu sant agosti: iosef ab la dignitat dela sua noblea: p al p̄sident pogue tenir entrada: poch stimāt la furoz iudaica: ab tot q̄ ans d̄la mort de iesus recelas acostar se e ob̄ir la sua doctrina: p no p̄dre les amistats dels sacerdots e bisbes. **B**iu sāt gregori: cerq̄ iosef: troba e cōpra ab perills d̄ls bens e d̄la vida: lo tresor amagat e la p̄ciosa margarita: e tancal y stiojal d̄ins la cara del seu mateix sepulcre: pres s̄forç dela mort de iesus: en la q̄l totes n̄res virtuts reuīuē. aq̄st noble caualler gofa ē lo cors mort del senyor fer seruey: q̄ a ell viu no gofara: e obtesa d̄ pilat licencia: crida en cōpanyia sua hū doctor d̄la ley e gran mestre en israhel nicodem⁹: dereble amagat de ies⁹: cōpra iosef teles de li blanques: mūdes e netes: e vench al mōt d̄ caluarī: portāt instrumēts p arrācar los cla⁹: e q̄ dela creu lo cors de ies⁹ deuallassen. vench ab iosef nicodem⁹: lo q̄l era vengut a ies⁹ denit en lo p̄ncipi quād lo s̄yor p̄ycar comēçaua: e porta ab si mīxtura de mirra e aloē: quātitat q̄si d̄ cēt liures: p̄q̄ lo cors d̄l senyor fos p̄suat d̄ vermēs e podridura: ari cō los cossos d̄ls reys e princeps se p̄suen. **B**iu sant crisostō: cō de pur home disponiē a ies⁹ la sepultura: fe d̄la sua resurrectio no teniē: po grā deuocio e amor al s̄yor mostranē: portāt tan abūndantmēt les teles e p̄ a vntar lo seu cors les aromatiques mīxtures. moralment iosef q̄ es interpretat crexēt: significa lo cristia: creixent en virtuosos actes: q̄ demana lo sacramēt dela eucaristia: hi en teles mūdes e netes d̄ins lo sepulcre d̄la sua p̄sciencia lo embolica. nicodem⁹ lo bō doctor significa: q̄ porta d̄les actoritats d̄l velle nouell testamēt mīxtura: pera declarar de aq̄st sacratissim cors la veritat e grā mī

steri. lo drap d̄ li mūde pobretat e castedat significa. la mīxtura d̄les aromatiques species: varietat d̄ p̄porcio d̄ virtuts declara. **B** bēanenturada p̄sciēcia: ala q̄l no li fall amor d̄ pobretat p̄tra lo mō mūdicia d̄ castedat p̄tra la carn: fragrācia d̄ virtuts p̄tra lo diable. vēgueren a golgota iosef e nicodem⁹: e los genolls en terra: lo s̄yor adozarē. **S**p̄atas y al teras fort la v̄ge trista mare: quād senti la remoz d̄la gēt q̄ venia: recelāt q̄ ab altra nafra en lo costat squerre a sō fill no ferisen: o q̄ algū inpperi: o scarn encara en lo cors mort e executar volguessen: p o q̄nd veu la honoz e renerēcia q̄ aq̄lls venerables homens a sō fill oferiē: comença lo seu simortit sp̄it a reuīure: y rebels e saludals ab humil reuerencia: hi ells ab grā humilitat se acostarē: humiliāt se ala lātedat sua: notificāt li com p̄donar a sō fill honrrada sepultura venien: nola q̄ ell merexia: po aq̄lla q̄ ells donar li podien: hi q̄ d̄ vna singular grā la prudēt benignitat sua suplicauē: q̄ mitigas lo seu dol plozar e plāyer: p̄q̄ la sua dolor era mort: d̄ tot aq̄lls q̄ mort son fill en ella viuīē: oferint al fuey sen la vida: e tot lo q̄ tenien: e ab dolces e deuotes paraules: cō a p̄sones discretes: les sues intolerables dolozs mitiganē: plo rāt lagremes tals cō a p̄sones tan renerents s̄guardauē: hi q̄ p̄ a p̄solar ala verge mare: ab q̄ parlauē mester erē. posarē d̄ochs en obra q̄ lo cors dela creu de uallassē: ab aq̄lla maior renerēcia q̄ podien: lenas d̄ pe⁹ la s̄forçada s̄yora n̄ra. lena la d̄ terra lo desig q̄ d̄ tocar lo cors de sō fill tenia: y les mās alçaua sperāt quād la sua carn en lo cors d̄ sō fill mort tocar poguera: los grossos cla⁹ q̄ redoblats ala creu stauē d̄les mās e dels pe⁹ arrancaren: e ari suament en les faldes

De despres

òla vge mare lo deuallarē :pres los pe-
 la magdalena p ajudar ala cāsada mare
 e lauals morts e sāgonosos ab aqlla ma-
 teira aygua : q̄ vī e polsosos en casa de
 simō regats los hāua. hū plāt de dolo-
 roses acordāces començaua la trista sē-
 yora: cō tingne son fill en la falda ab les
 altres piadoses dones: q̄ les angeliques
 ierarcbies atētes scoltrauē: y portauē a
 cortis al seu doloros planyer. hī tu ania
 deuota ptepla y mira: hī al senyor supli-
 ca. *Q* bō ief^s deu meu humilmēt te su-
 pliā: encara que en tot e p tot me cone-
 ga indigne: que pūix no he pogut mere-
 xer q̄ sia stat ab la tua mare: hī ab aqlls
 deuots q̄ al ten sacratissim cors donarē
 sepultura: quem atorques grā: que ari
 deuotamēt ho pteple: cō si p̄sent hī aju-
 daua: p̄q̄ senta hī expimēte aqlla p̄pas-
 sio dolorosa: q̄ senti la piadosa innocēt
 mare tua: lo vge jobā e la penidēt mag-
 dalena: e les deuotes maries. *C*ōsidere
 lo cristia q̄ ab tot que aqsts deuots e re-
 uerents administrassē al senyor honora-
 ble sepultura: po era dolorosa e idigna
 cosa p̄ ala vge mare trista: q̄ lo cors de
 son fill vnit ab deu: al q̄l no podiē tocar
 v̄mēs ni podridura: ari cō hū altre cors
 lo vntassen e mirrassen: hī li donassen se-
 pultura. *A*quest article dos documēts
 nos mostra. *L*o primer q̄ los cristiās q̄
 lo cors del senyor òl altar comuniqué:
 se equalen ab aqlls q̄ dela creu lo deua-
 llen: car semblant joya hī encara maior
 atēyen. aqlls lo p̄reguerē en los braços:
 los fels cristiāns en la boca en lo cor hī
 en la pensa: aqlls mort: aqsts viu imor-
 tal e impassible. *L*o segō documēt: que
 nosaltres de bō grat deuallem òla creu
 lo senyor. tāt cō lo cristia pecca y pseue-
 ra lo senyor crucifica: car de esser crucifi-
 cat los nres peccats ne foren la causa. p̄

ho quād lo peccador se puerteix p̄ peni-
 tencia: al senyor dela creu deualla. pren
 lo en los braços p̄ p̄fessio e p̄tricio v̄da-
 dera: hī apres en la boca e dins la aia: re-
 bent lo sacratissim sagrament dela cu-
 caristia: e ari cō lo q̄ te algu en los bra-
 ços pot fer de aqll tot lo q̄ vol: maior
 mēt si no li p̄trasta: ari lo peccador p̄uer-
 tit p̄ vera penitēcia: te lo senyor stret en
 los braços d̄ amor: q̄ atenyera dela sua
 misericordia tot lo que li demana. *P*er
 p̄formar se al p̄sent article lo cristia p̄si-
 dere: cō fō dolor lamentable. aqll q̄ era
 deu ari cō hū altre cors lo tractassen: e
 q̄ la corona de glia jagues d̄ sobines so-
 bre la terra q̄ hāua creada. *J*es^s qui no
 has volgut viu deuallar dela creu: quād
 blaffemant e p̄ scarn ten p̄gauen: ans te
 ha plagut q̄ mort altres ten deuallassē:
 p̄que resuscitāt tinguesses dela mort di-
 gnes testimoniis: fes me grā: que òl teu
 altar yo ari lo teu cors prenga: cō si òla
 creu dignamēt deuallāt y ol abraçaua:
 e que dela creu de penitēcia que seguint
 a tu porte: tant com virca no deualle: e
 quād a tu placia de aqst miserable cors
 p̄regues la aia q̄ tu sēyor me has dona-
 da: lauors cridant me tu: e manant ho
 tu: dela creu me denallē: e cōuidant me
 tu: sia portat ala tua glia. apres d̄ poch
 spay suplica iosef la trista senyora: que
 li placia lo cors de son fill laue: y ab les
 species aromatiqs vnten: hī en les tele-
 netes lo emboliquē: p̄que li donē sepul-
 tura: q̄l tēps no p̄porraua mes spassē.
*C*ōportau hū poch respos la dolorosa
 mare o carissims amichs meus cōpor-
 ran quel mire: q̄l abraçe: q̄l bese: hī que
 ē les mies faldes hū poch repose: la du-
 ra creu lo ha tengut q̄tre hores: stara en
 lo sepulcre fins al terç dia: cōportau la
 trista mare hū poch spay lo rīnga: y ol

vos dare mort: q̄ vin le donat ala mort
p la redēpcio humana: e viu e mort cla-
uat en la creu lo offeri al pare: p portau
q̄ ara mort en la mia falda altra vega
da per tots los peccats del mon anyell
imaculat lo p̄sente a deu son pare: en of-
ferta d̄ odorāt sacrifici. alça los plozats
vlls la piadosa mare: q̄ lagremes sobre
la cara del fill mort plobie: hi en tals pa-
raules oferi s̄o fill al pare. A tu òu etern
alt: excels: immortal: oipotent: incōpren-
sible: inexcrutable: ineffable: inmēs: in-
finit: iust: misericordios: e placable: a tu
deu pare offeri aq̄sta imaculada hostia:
aq̄st odorāt sacrifici: fill teu e meu: deu
de tu e ab tu: hū deu: vna deitat: vna in-
diuidua essencia: vnigenit fill teu efna-
ment de tu naxēt: ab vna e totes pfe-
ciōs tues: vnigenit fill meu ab los defal-
limēts impfecōs e miserias humanes:
en tu hi de tu deu creador: de mi home
creatura tua: de tu la diuinitat: en la q̄l
immortal morir no podia: de mi la hu-
manitat: ab la q̄l y en la q̄l morir podia:
e mort en la creu: hi denallat d̄la creu:
sta en la mia falda. **S**enyoz deu no so-
lamēt iust: mas iusticia: no volguist de
ysaac lo sacrifici: p̄q̄ no era ton fill: aq̄st
accepta q̄ tō fill es: e p esser teu no dera
esser meu: hi p esser meu es a tu hostia
placable hi accepte sacrifici. Perdona
dōchs senyoz: pdona lo primer crim de
n̄res primers pares: hi tots los crims
offēsēs: delictes: iniqtats: peccats: e cul-
pēs: d̄ tots los q̄ d̄ cor volē: q̄ p la mort
de tō fill los pdones: car no podē: ni hā
pogut totes les offēsēs ensemps ab la d̄
iudes: tant la tua magestat offendre: cō
los merits d̄ aq̄st infinit merexen: e si la
mort de ton fill e meu tan dolorosa: ab
tants oppbris: dolors: e penes no ba-
sta placar la tua iusta ira: cōporta hi ac-

cepta: q̄ yo trista mare sēblāt mort ala
sua en tot y p tot sostinga. po misericor-
dios senyoz als infinits merits d̄ tō fill
quey pot ajustar aq̄sta miserable inutil
serueta tua: q̄ a infinit nol fa maior res
q̄ si ajuste. Accepta inmēs deu e senyoz
accepta la affectio e volūtat d̄ aq̄sta mi-
nima creatura tua: q̄ p la tua bōdat in-
mēsa has p mare d̄l teu fill eleta: la q̄l p
la tua grā ab la tua volūtat cōcorde: es
stada p̄tenta linrar lo vnigenit fill teu e
seu ala mort: p redēpcio de natura hu-
mana: y asi mateixa si tu vols q̄ muyra
llo basta humana ni angelica leugua:
poder recitar: explicat: ni descriure la
la veu: lo gest: les lagremes: la modestia
la p̄tinēça: q̄ la v̄ge mare senyora porta-
ua: quād aq̄stes paraules plāyia. stauē
arētes les angeliqs ierarchies: los cels
les steles: los elements e planetes: los
ayres: v̄ets: les aygues: la terra: los ani-
mals: e los arbres: q̄ no mouien les fu-
lles. p̄rēguerē lo cors deles faldes dela
dolorada mare ab vna piadosa força
los piadosos dexeables Josef e Nicode-
mus: e posarē lo sobre vna grā losa: en
la q̄l encara de p̄sent se mostren senyals
deles lagremes: q̄ dels vlls dela n̄ra sē-
yora corrien: hi ala entrada dela s̄gleya
del sepulcre als pegrins la mostre. lar-
ga historia e de acabar impossible seria:
vler descriure lo doloros plant: e mise-
rable complanyer: q̄ sobre lo cors d̄l fill
mort plozaua en vida morta la vinda
mare tortra. **D**iu sanct agosti. **L**ō era
possible a tal lamēt e planyer dela tri-
sta mare: natura angelica no ap̄regues
de dolre: mirant lo cors d̄ aq̄ll q̄ d̄ no
res creats los hauia: hi eternamēt fets
gliosos: axi nafrat: axi mal tractat: cu-
bert d̄ sanç: stes sobre la pedra. no po-
dien los angels en algūa manera abste-

De segones

nir se de planyer: e axi com fon possible morir deu p la humanitat assumpta: axi los angels en la mort dl senyor pogueren dolre. pense dōchs lo cristia: pside re e pteple dl senyor tota la passio p orde: e cada dia recorde la mort dolorosa vgonyosa: faciada de penes e oppbris d son deu seyor e mestre: e curara la sua aia d ql seuol dolors p dues e vgonyes: y sera alegre: q p amor sua les sostinga: e axi mort al mon e a les sues pompes e crucificat ab iesus: acomanara lo seu sperit en les mās de deu son pare.

Oracio.

Enyor iesus qui hora de vespres has volgut p josef esfer deualat dia creu: e q lo teu sacratissim cors rebes en los se7 braços: e has volgut q la tua mare mestissima: e los amichs te ploza sen: fes me josef yot supliq: crexer en virtuts cada dia: e atorgam gra: qls peccats ab los qls yo qsi altra vegada te crucifiq: penedint me e plozant mereixca dela creu duallar te: e axi cō hū ram de mirra sobre los me7 pits: ab los braços de amor te prega: hi a tu amat meu te placia: quey stigues: pque en aquest mon ni en altre james de tu separar me puga. Amen.

De les segones completes. Capítol IX

Ahora de cōpletes trist e adolorat cogita e cōtēpla: cō ja lo dia anava al vespre: quād johan nouell fill dauāt la trista mare se agenolla: hi en semblants paraules piadosament e humil la suplica. Mare d deu vge seyo ra e mare mia: fōt de pietat dō totes les

nres gracies brollē: fes nos gra: que lo teu fill q p la redēpcio nra las donat ala creu: ara mort lo dones a nosaltres: p q li donem venerable sepultura: car si lo disabte comēça: poran los inichs sacerdots iustamēt empachar nres obseqes: e allegaran ptra tō fill deu e senyor nre: q no solamēt en vida: mas encara en la mort lo disabte trencaua. plena de seny de gra d tento de discrecio e prudencia la vge senyora fō ptenta: q lo cors d son fill p al sepulcre aparellassen ab dolor e plant d tal figura: q tots ensempls plo rauē: mirant lo seu plozar: e tots los se7 actes: en los qls totes les virtuts ab totes les circūstancies acabadamēt mira uen. lauarē: vntarē e mirrarē lo sacratissim cors de iesus segōs era costum dls juheus donar sepultura a venerables e dignes psones: e apres q copiosamēt vntarē lo sagrat cors ab les aromatiques species: en mūdes e noues teles de li lo emboliquē: e p a cobrir la sua cara deifica aparellē los sudaris. ací torna lo seu plāt la adolorada mare: e besāt e lauant la cara d sō fill ab aqlles lagremes q li restauē. era dolor q les ētramenes rega l'aua d tots los q psents erē: pres ab les sues mās lo sudari e cobri la cara de son fill: en la vista del ql mort ella viuia ab paraules d veu axi plāyent dolorosa: q totes les tragedies ē sguart d aqst plāt dexē esser tristes. aqlla deuota cōpāyia tots los genolls en terra al senyor adorare: e la piadosa mare al cap: la magdalena als pe7: y ensēps tots los altres lo sacratissim cors prenē e porten lo al sepulcre: q siranta passes dela creu dista ua: staua lo sepulcre dins hū hort ql noble caualler iosef p a si sumptuosament obrat hauia: cauat e tallat en pedra: en lo ql encara algu no hauia tēgur sepul

completes

tura: e p q poch d la creu distaua: e lo di
sabre venia: en lo ql dia los iube? no po
diē soterrar los coffos. suplica iosef ala
piadosa vge mare: q li fes grā que dins
lo seu hort en lo nou sepulcre: q p a ella
parellat tenia: lo sagrat cors d fō fill po
fassē: no salamēt fō ptēta la trista sēyo
ra: mas rota humil māsueta feu li grēs
d l seruir q a fō fill oferia: e ari posarē lo
sacratissim cors ē lo sepulcre: e donarē
ala casa d la mort lo sēyor d la vida. diu
sāt agosti: q totes les āgeliqs ierarchies
les obseqes del senyor cantauē: hi por
tauē a cortz al plāt dela dolorosa mare
Diu sant agosti: q fō misteri dela diuina
puidēcia q fos nou lo sepulcre: p q nos
pogues dir: q no era ell lo q resuscitava
Diu sant crisostō: ari cō en lo imaculat
ventre d la vge mare sua: ari en aqst se
pulcre: ans ni apres noy stigue altre.
Diu sant ieronim: en sepulcre tallat en
pedra: p que si fos de moltes pedres: di
gueren los iube?: quel hauie furtat los
dexeables. Diu sant agosti. Lo sepulcre
de iesus nō fō cauar en terra: p q no po
guesse dir los inichs sacerdots: q los de
rebles furtat lauiē. Diu sant gregori:
q fos posat en sepulcre q no era seu: la
sua ptinua pobretat declara. Diu theo
fil. Mira de pobretat grā e rica abūdā
cia: viu no te casa ppia: ni mort te mor
talla: ni sepultura. Diu sāt ancelm: ari
lo sēyor fō pobre: q no en casa sua: mas
strāy avolgue naxer: e lo breç ampra dls
aials q ell creats hauia. viuint no tenia
hō pogues reclinar lo cap en la sua pro
pia terra: y en la creu morint: p a cobrir
lo seu cors: drap li fallia: ni mort teles
hō lo embolicassen: ni ppia sepultura.
Diu sant ambros: posen lo senyor en se
pultura q no es sua: q p culpa q no era
sua moria. Diu sant agosti: no moria p

la salut sua: mas p la salut dels altres: c
ari era raho q aqlls p q era mort: la ca
sa d la mort li pstassen: y aqll qui no re
nia la mort ppia: ans p nosaltres laua
presa. puenia q no tiques la posada de
la mort ppia: hi aqll q en la mort poch
aturar diuia: no hauia volgut d la mort
ni p ala mort obrar casa: car p triunfar
dela mort moria. Diu sant ieronim: aq
sta pobretat dela sepultura de iesus: que
noy hauia cosa q sua fos ppia: als misē
rables richs pdāna: q morint se de fam
los pobres: en la vida hi en la mort de
supflnes pōpes abundē: hi ab ells dins
los sepulcres les tanquē. Diu sant ago
sti: la pōpa dela sepultura: les sumptuo
ses exeques: les fabriques dls sepulcres:
remeys dls vi?: no sufragis dls morts:
stimar se podē: noy hague en la sepultu
tura d l senyor. Diu sant ieroni: or ni ar
gēt: brocats: ni ceda: mas drap d li net
e mūde: en lo ql lo cors d l senyor embo
licarē: e d aqst mateix drap era lo suda
ri e les benes: ab los qls lo strēguerē a
la manera iudaica. e p q ordena sāt sil
uestre papa: q lo seu cors sacratissim no
en drap de or: ni de ceda: ni texit de al
tres broderies: mas en sol drap de li se
psagre. E p q diu lo euangeliste: que en
drap de li mūde: e monimēt nou li posa
ren: podem entēdre qls ornaments del
altar e sacerdotals vestiments: nos de
uen fer de robes q hagen suut en altres
vfos. Posen lo sēyor en lo sepulcre: e pa
ria q la trista vge mare lauors comēça
na a plāyer: pensant q era vēguda la ho
ra: q de fō fill se partiria: hi en tan lamē
tables paraules planyia: q tots los qui
les obien: desijauen ensemps ab son fill
restar en lo sepulcre. D fill meu dulcis
sim: viu e crucificat has obit lo ladre: q
humilmēt re pregaua: hon ara mort la

De segones

tua mare viua: q̄ sobre totes les coses q̄ desijar se podē desija ab tu esser morta: no es molt lo q̄ arat supliq̄: q̄ stiga ab tu dins lo sepulcre tancada: fins que lo teu cors e la mia ania resuscite: prou es grā lo spay p̄ al fill e ala mare q̄ tāt se a men: nis moura mes q̄l fill mort la mare viua: en menor loch deu e senyor te acolli en lo meu v̄ge ventre: acull me tu dolç fill encara q̄ sia streta aq̄sta freda posada tua: yo entrare primera hi adobar te lo strada hō reposes: p̄q̄ en loch mes bla q̄ en la creu stigues: staras dormint entre els me' braços: cubert ab lo mantell dela mia pobla roba: e si ari no baste scalfar te: les mies purissimes sançhs e carn q̄ deu viu. cobrir te poguerē: ara mort home te seruiran p̄ mortalla: no es cosa noua p̄ a tu fill meu: q̄ en los meus braços te adormes: e q̄ p̄ cori tingues la mia cara: e no receles nafrar la: q̄ yo fill meu te leuat del cap la cruel corona d' spines. acostē se lo nouell fill joā e la magdalena ala lamētable sēyora: e humilmēt la supliquē: cōpore q̄ donen fi ala sepultura: hi ari la leuē del sepulcre: e vna grā pesada losa ala porta dela casa del sepulcre posen: q̄ homēs ni besties noy tinguessen ētrada: nis pogues fer sino ab ajutori d' molts algu pogues lo cors pēdre: p̄q̄ la sua resurrectio tingues maior testimoni. Nozalmēt aq̄sts piadosos actes de iosef: e de nicodem': signifiquen les coses q̄ son en nosaltres necessaries: p̄q̄ ies' stiga dins lo cor nre: q̄ sia la nra p̄sciēcia neta: mūda: d' li simple: sens broderia brocat ni ceda de san redat epaliada. lo nre cor q̄ sia mōimēt net: q̄ algu cors mort de peccat noy stiga: mirra e aloe p̄ dolor e amargor: d' penitēcia: e cōpassio ala mort de ies' dolorosa: e q̄ v̄mens de carnals e prauēs co

gitaciōs no si acostē: q̄ sia de pedra: no p̄ duricia de amar e creure: mas per fer metat d' preposit de bones obres: la porta closa tancada e sagellada: lenāt les ocasiōs q̄ a peccar nos puiden. Diu s̄act ambros: ala porta del monimēt posen vna grā pedra: p̄ mostrar q̄ aq̄ll q̄ en lo seu cor te iesus p̄ la grā: deu molt recelar e guardar q̄ p̄ lo peccat nol pda. volgue lo sēyor q̄ en monimēt d' home iust lo posassē: p̄ mostrar q̄ sino en lo cor d'ls iusts no habita. del monimēt d' l senyor se diu q̄ era vna caseta: o spelūca redona tallada e cauada en la roca: q̄ huyt pe' de larch e de ample tenia: hi la altitud sua era: q̄ hū home stenent la ma q̄si tocava la tallada roca: la ētrada ala part de oriēt tenia vberta: la q̄l tancaren ab aq̄lla grā pedra: ala part d'zeta entrāt p̄ la caseta staua lo sepulcre tallat ē la materia pedra: al modo de vna lexa: tenia set peus en mig de larch e alt d' l paimēt tres pe' e mig: e altres tants de ample: hi en aq̄sta lexa fō posat lo cors del senyor: tenia lo cap al ponēt: lo braç dret al mig jorn: lo s̄orre ala tremōtana. e d' aci tenim p̄suetut q̄ls nres cosfos ari en les sglefies los soterrē. era la color dela roca blanca de color v̄mella mesclada. de aq̄sta manera los grās homēs iuhens los monimēts obrauen: p̄que los se' de scēdēts hi tinguessen sepultura. en aq̄st loch hi ha vna molt bella sgleya s̄nptuosamēt fabricada: q̄ p̄re lo sepulcre e lo mōt de caluari: dins la q̄les lo sepulcre dins vna capella redōa de belles pedres edificada. aq̄sta sgleya es seu d' l patriarçha: e hauia canōges retglas e prioz: viuint segōs habit e retgla de sant agostī: als q̄ls p̄sidia lo patriarçha. aquesta sgleya entrels altres lochs venerables obte: no sēs causa p̄minēcia: en lo loch

completes

dela qual lo senyor acaba tā grās e mirables actes. **E** tornāt ala historia euangelica: diu q̄ dia de prepacio era: diuen dres en lo q̄l se aparellanē aq̄lles coses: q̄ en lo disabte mējauen: e lo disabte en lo diuēdres a vesp̄re comēçaua. adā fō creat e pecca en diuēdres: e lo senyor en diuēdres mori e satisfien p̄ la sua culpa: e p̄ço dix: acabates. q̄si diēt: ara los actes dela recreacio se acabē: ari cō en diuēdres les obres dela creacio se acabarē: e ari cō lo disabte reposa de les obres q̄ hauia fetes: ari lo disabte reposa en lo sepulcre d̄les obres q̄ hauia refetes: donāt exēple a nosaltres: q̄ en aq̄sta sisena edat duem soferir dolors: treballs e angusties: p̄q̄ ēla setena reposē ē ell p̄ grā: fins q̄ en la huytena: q̄ sera en la resurreccio reposen en la sua gl̄ia. lo diuēdres sant la sgleya santa entre les altres misteris q̄ celebra: generalment per tots prega: per quel senyor prega per aquells qui en la creu lo clauuen: e mostra la sua liberal magnificēcia: q̄ per sola vna paraula dona parabis al ladre: e tota la sua s̄ach̄ dona p̄ la redēpcio n̄ra: e ari la sua s̄posa sgleya santa semblāt al seu spos: liberalmēt en tal dia p̄ tots p̄ga: e piadosamēt absol e p̄dona d̄l costumē en tal dia p̄ tres causes visitar les sgleyes. La primera rēpresentant cō aq̄stes deuotes p̄sones en sēps ab la trista senyora mare: lo senyor portaren al sepulcre. La segōa p̄ q̄l s̄eyor visita tots los s̄ats q̄ del principi d̄l mō foren: deuallāt als s̄at pares. La terça q̄ huy los s̄ats deuē esser liberals e p̄optes en p̄gar h̄i impetrar gr̄es p̄ nosaltres: q̄ foren en tal dia dellinrats d̄l cargre: e sublimats en lo celestial regne. **E** tornant al orde dela historia. Les deuotes dones q̄ ala sepultura d̄l senyor se trobaren: ab diligēcia

mirarē e notarē lo loch: e la p̄diccio d̄l sepulcre: p̄q̄ apres lo cors del senyor vntar poguessen. de hō p̄nem exēple: que tots los misteris dela passio del senyor duem p̄tinuamēt recordar en n̄ra p̄sa: e aparellar aromatiqs̄ species de obres humils santes e deuotes: p̄q̄ vntem lo senyor dignamēt rebēt lo sagramēt d̄la eucharistia. **Jes̄** qui dins lo monimēt has volgut esser tancat: plozat: lamentat: e guardat: fes me grā: que spiritualmēt dins lo meu cor yot tinga: lamēte e ploze: e diligētmet te guarde: p̄q̄ soterrat ab tu mereisca ala gl̄ia dela resurreccio atenyer. e tu q̄ posat dins lo sepulcre dormint en pau: stiguist amagat de la vista dels homēs: amaga ami fuent teu mort al mō dins lo teu sepulcre: p̄q̄ dorma ē tu: y en tu suaumēt repose: y ē tu y ab tu etnamēt reuirca. **E**s lo sepulcre d̄l senyor exēple dela religiosa vida: es mort lo religios al mō quāt als bens e riqueses mūdanes: q̄ ari cō lo mort: ni te ni pot tenir cosa algūa: ari lo religios no te res q̄ seu p̄pi sia. Segōament ari cō lo mort delits alguns dela carn nos pot fer q̄ senta: ari lo religios p̄ lo vot d̄ la castedat es fet insensible: e ari com lo mort a q̄lseuol q̄l vulla moure no p̄traf̄ta: h̄i en q̄lseuol loch q̄ portar lo vulla ari lo religios per lo vot de obediencia: no deu cōtraf̄tar a q̄lseuol cosa q̄ lo p̄lat ordene. Terçerament q̄ ari com lo mort es tancat dins lo sepulcre: ari lo religios dins la claustra. Quartament q̄ ari com lo mort dona mala odor fora d̄l sepulcre: ari lo religios fora dela claustra. Cinq̄namēt q̄ ari com lo mort no h̄ix del sepulcre: sino quād deu ho mana ari lo religios no deu exir dela claustra sino quād lo p̄lat ho mana. Sisenamēt ari cō lo mort no murmura: quād d̄ h̄i

De segones

monimēt en altre lo trelladen: ari lo religios no murmure: si d' hū monestir en altre lo mudē: deu encara lo religios al senyor mort tenir semblança: q̄ en la sua mort tingue d' l seu cors laia sepada: po lo cors e laia ala diuinitat vnits stigue rē: ari d' l v̄dader religios laia deu esser del cors sepada: q̄ en delits carnals ala carn no p̄sentra: po laia e la carn stiguen ab deu vnides: lanā p̄ amor: la carn hū mil en tot subjecta. e poza dir lauors lo bō religios ab lo p̄feta. Lo meu cor e la mia carn en deu viu se alegrarē. figura la sepultura del senyor jonas p̄feta q̄ sti gue tres dies en lo v̄tre dela balena: la q̄l lo porta e vomita ala ciutat d' ls gentils ninie: e lo sepulcre donalo senyor als gētils q̄ deuotament lo reberen: romanint p̄ la maior part en la sua infidelitat la sinagoga. ja lo sol dela vista humana se cobria: e la nit sobre la terra les sues scures ales volia stendre: quand lo noble caualler iosef: h̄i lo seu amic h̄i nicodem⁹ ala senyora mare supliq̄n: que li placia p̄uir lo seu fill tenia sepultura: q̄ ala ciutat tots la cōpanyē: p̄q̄ la nit venia: h̄i los insults e aualots dels inichs sacerdots recelauen: ab tot q̄l strenu caualler iosef gēt armada p̄ tals recels ab si tenia. po tenia p̄ la vida d' aq̄sta v̄ge senyora: en la vida d' la q̄l: mort son fill: tots viuīē. acostarē se ioh̄ā e la magdalena: e ajudauē a sostenir aq̄lla: q̄ de tota la sgleya era pilar e ferma colūna: age nollas altra vegada la dolorosa mare: e beneh̄i e besa lo sepulcre ab dolorosos plors: jamechs e sospirs: q̄ a tots mostraua plāyer. posa la magdalena sobre lo cap d' la vidua v̄ge mare hūn drap negre: q̄ cobrí de dol: q̄ mes q̄l drap era negre lo cor d' tots los q̄ ari cuberra la mirauē: e partit se d' l sepulcre: ala ciutat en

dreçē los passos: y era lo cami p̄ lo mōt de caluari. q̄l ma poza regir ni guiar la ploma p̄ tal dolor scriure cō senti la trista senyora: quād fō dauāt la creu en lo mōt d' caluari: mira aq̄ll pal d' fusta tot rubricat e cubert de aq̄lla p̄ciosa sanch q̄ d' les sues purissimes ella v̄ge li h̄auia donada: quād dins lo seu imaculat ventre lo engerra home: posa los genolls en les roqs e les mās jutes adora p̄mer l arbze d' la mort d' son fill: vida d' nosaltres. e fō la primera adoracio q̄ la santa creu pogue rebre: tingue en los forats d' ls clā: y en lo titol triūfal ari ferma la vista: q̄ paria d' aq̄sta vida d' l tot era trās portada: e q̄ si tornāt en si besa lo fust: la sanch e la terra mostrāt a tots los altres q̄ la creu d' n̄ra redēpcio adorassen. acostē se ioh̄ā e la magdalēa: e ab piadosa forza leuē dela creu la trista mare: h̄i ab la deuota p̄pāya ala ciutat edreçē los passos: portauē plāt d' lamētables obseq̄es: h̄auien donat lo cors d' l fill ala sepultura: paria q̄ portauē la mare del sepulcre d' l fill en altra sepultura. Moltes deuotes matrōes ab altra gēt exiē a rebre cōdolre e a cōpanyar maria de nazareth: mare d' l grā p̄feta: h̄i ab adolorades paraules: ala manera iudaica: los actes d' l senyor la cruel mort: la malicia dels sacerdots: en doloros plant lamētant recitauē. ala porta dela ciutat la mare trista se acostaua: quād iosef e nicodemus ab hūmil reuerēcia no sens lagremes a tals paraules ferē p̄ncipi. Nosaltres sabem dignissima sēyora: q̄ v̄re fill ni vos en aq̄sta ciutat: ni en altra no tenui: ni h̄auēu volgut tenir casa p̄pia: h̄ō ireu adolorada sēyora: q̄ la v̄ra afligida p̄sona repose: placia d' ochs ala hūmil benignitat v̄ra: fer nos dignes venir ala vna de nostres cases: en la q̄l sereu seruida

completes

segons la possibilitat nra: ab gra treball la veu debill e cansada: pogue la trista vge mare tals paraules respodre. regra cie tant co puch deuots senyors la venerable sepultura q a mo fill haueu donada: hi ara la deuota oferta d vres cafes: mo fill q algu merit no dexa sens guar do: vos ne donara lo pmi: yo se la volu tat de mo fill: q vol q allu ho ell ha fet la cena: yo la sua resurrectio spere: p lo se blāt calcu de aqlla deuota ppanyia ofer ia ala vge seyoza tot lo q deuocio e bo na volu tat li mostraua. e ari vingueren fins ala porta del cenacle: e ja lo senyor dela casa ab caritatiua amor los spera ua. les humanes legues se pden: poder explicar ni descriure: co la nra seyoza fo ala porta dl cenacle: ab qna cara: ab qn gest e modestia humilmēt sa gira: fent grēs a iosef e a nicodem: e a tots los al tres dl que en ella: hi en son fill obrat ha uien: y d la deuocio e bona volu tat q en les caritatiues ofertes li mostrauē: era la resposta de tots vn plorar e planyer q sentir se podia scriure: ni recitar no ppor ra. co fo dins lo cenacle: la cansada e af fligida senyoza: volgue saber de son fill tots los misteris: hon hauia lauat los pe als apostols: e tot p orde lo nouell nll jobā ho recitaua. lo mejar era apare llat p ala senyoza: e ala plorosa ppanyia: acostas la magdalena ensemps ab lo se yor dl cenacle: e ab humil reuerencia en tals paraules la quide. *¶* vge senyoza nra mozt vre fill: ha volgut p la sua pie rat e misericordia vos resteu entre nos al tres: pq vircam en vos: e vos siau nra vi da: e pco humilmēt vos suplicam: vos placia acostar vos ala taula: en la qual a nit lo vre fill celebra la sua vltima ce na: q gra marauella es la vra psona tāt sens mejar sostenir se puga: ab rates la

gremes d rates dolors: agusties e penes afligida. segues ala cena la piadosa ma re p amor dls fills adopti q lan pgauē: hauia pierat dela dolor q p ella: e p son fill sentiē: e fet grēs a son fill deu: comē ca a partir lo pa: ari co son fill als apo stols lo partia: meja e als altres a mejar quida: e d la mozt d son fill los acōsola: ab spanca d la resurrectio psta: e pfa la re fectio corporal en qntitat poca sobria e modesta: fet grēs ala bōdat diuina: re tragues en vna cābra ensemps ab la ma gdalena: q dlla nos partia: portaua del fill la corōa p oratori: al ql les sues ora ciōs endreçaua. *¶* Aci fo acabat lo diuen dres dia d grās misteris. fon creat adā e pecca: e fo lāçat d parabis en diuedres: hi en diuedres abel oferi lo seu accepte sacrifici: hi en diuedres p aqlla oferta li leua fo germa cajn la vida: hi en diuen dres lo rey de salē melchisedech pa e vi p senta a deu en oferta: hi en diuedres abraam porta a son fill yfac al sacrifici: hi en diuedres fo degollat iohā bapti sta: e delliurat sāt pere dl cargre: e sāt jau me maior pres ghos martiri. *¶* E seguit la hystoria dl sagrat euāgeli. Lo diuen dres al vespre q era principi dl disabte: ajustats los farisc sacerdots e bisbes a pilat pposen: seyoz som nos recordats: aqst enganador encara viuint dte: apres tres dies yo resuscitare. o qna enueja: o qna malicia ptra lo seyoz mostre lo seu nom callē: aqst dien: lo nom d ies callē sobre tots los noms: als iusts e als pec cadores delitable: diem mes: enganador lo q ells erē: enganāt e seduhint lo misse rable poble: no son p tants los celerats d la mozt acerbissima q li hā donada: q dl tot treballen denigrar li la fama: a pi lat supliqn dient: mana dōchs senyor q sia guardat lo sepulcre qls seus dexeb

les nol furtē: e diguē q̄ resuscitat es toz
nat a reuivre: e sera la erroz darrera pi
jor que la p̄mera. **D**iu sant ābros: q̄nt
es gran dels sacerdots la malícia: q̄ no
solament del mestre: mas dels se^r de reb
les blaffemē: e com la culpa les pensen
los ēcega: q̄ guardar volen aq̄ll: q̄ loch
nol pot cōpedre: y en ell tenē eser e vida
totes les creatures. **D**iu raban⁹: diēt q̄
sera pijor erroz la darrera: q̄ la p̄mera:
ignozant ho ells veritat p̄fetisen: q̄ ma
ior es la infidelitat dela resurreccio q̄ la
crueldat dela passio: e maior lo menys
preu de penitencia: q̄ la malicia p̄tra la
innocēcia. **D**iu sāt crisostō: mira hi atē
cō aq̄sts inichs ab la sua insupable mali
cia p̄certē la veritat de n̄ra crebēça: car
p̄ les guardes q̄ dēmanē: d̄mostrē la re
surreccio d̄l sēyor en d̄mostracio certa:
que guardar e sagellar lo sepulcre algū
furt engā: ni frau no cōporta: e ari la re
surreccio d̄l sēyor claramēt se manife
sta. pilat fatigat deles sues importunes
malicies: respō los diēt: aq̄ni tenui les
guardes: aq̄ tenui los cauallers ala vo
luntat v̄ra: licenciaus done q̄ls pugau
pagar e pendre: guardau vos ari cō sa
beu vosaltres: q̄si dient p̄ molt q̄l guar
deu: si ell resuscita poch vos aprofitara
la despesa e treball d̄les guardes. o mi
serable pilat ari d̄cretes q̄ a iesus mort
guardē: cō donist sētēcia q̄ viu lo cruci
ficassen. v̄gueren los inichs malignes
al sepulcre: e lo cors d̄l sēyor mirē e re
goneirē: alegrē se q̄ en lo seu poder tenē
aq̄ll mort: d̄ q̄ tant hauien auozrit la vi
da. o ceguedat maliciosa: o malicia ce
ga: q̄ en son poder tenir pensen: aq̄ll qui
hauia rōput dels inferns les claustrēs: e
morint hauia fet tremolar la fra: scurir
lo sol: obrir les sepulcres: hi als morts
donar vida: y ells abominables creatu

res stimauē: q̄ a son creador pres e tan
cat teniē. guarneixen de cauallers lo se
pulcre: e la grā pedra q̄ la porta dela ca
sa del sepulcre t̄caua: ab lo sagell d̄l p̄si
dent: y d̄la sinagoga sagellē: deles guar
des ēcara no fiē: e p̄co los p̄pis sagells
hi del p̄sident hi emprēten: de tots pen
sauē q̄ eren tals cō d̄ si ells mateix con
rien: p̄mes lo sēyor p̄ maior certenitat
dela sua resurreccio totes aq̄stes malici
es acabassen. **D**iu sāt crisostō: guardau
lo sacerdots: gnardau lo: deu es: nos
pot tancar: ni cloure: nil pot tenir en lo
sepulcre la mort q̄ ell ha morta. lo mise
rable pilat accusat dauāt tiberi p̄ los de
lictēs fō p̄danat a p̄pētū exili: en lo qual
ap̄res de molts calamitats e miseries
matant se ell mateix fina la sua celera
da vida.

Oracio

Senyor ies⁹ q̄ a hora de cō
pletēs te ha plagut eser mi
rrat e vntat ab mixtures
species aromatiqs: y esser
embolicat en drap de li net e mūde: e p̄
la tua v̄ge mare ab los altres amichs
teus has volgut eser portat ala sepulcu
ra: y esser posat dins lo sepulcre: fes me
grā: h̄milmēt te supliq̄: q̄ de species a
romatiqs te vnte: les q̄ls siē feruēt ōo
e bona p̄uersacio: ab drap mūde e teles
netes te ēboliq̄: les q̄ls sien affectio sim
ple deuota: e pura p̄sciēcia: e q̄ sobre lo
teu cors ab lagremes de cōpassio e d̄ pe
nitencia lamēte: e quiet porte en los bra
ços d̄ h̄mils e caritatiues obres: e que
dins lo teu sepulcre yō soterre: p̄ p̄tinu
recort e memoria dela tua mort e sepul
tura: p̄que mereisca ab tu e p̄ tu ala glo
ria dela resurreccio atenyer. amen.

Suma dela passio de nostre senyor e laors dela creu

Capitol X

Considera o cristiana e tostéps: hi en special lo diuendres: cō p la salut tua e d natura humana es mort ieh̄ nre deu senyor e mestre. *Diu* sant bernt: grāmēt dech yo amar aqll p q̄ so: e p q̄ tinch la vida: e p̄ço senyor tāt com puch te ame. po vna altra cosa me ençē mes hem p̄streny: hi en amar a tu me inflama: lo amarch calzer q̄ has begut dla tua passio p la redēpcio nra: aq̄ sta amargor tua ēdolceix lo nre cor e regala: hi iustamēt ala tua amor me liga. *Diu* ell mareix sāt bernt: si yo li so deu: torz d mi tot: p̄q̄ ma fet: q̄ li ajnstare per q̄n ha refer: hi en tal manera: car no so refer ran facilmēt: cō refer: q̄ d tor lo que ha fet solamēt ho dix: e fō acabat: po ē refer me: dix moltes paraules: e obra marauellosos actes: e soferi dures cruels acerbissimes penes. dōchs q̄ retribu hire yo al senyor p totes les coses q̄ per mi ha fetes. en la primera obra me dona a mi: en la segona me dona a si: y donāt me a si: tornam a mi: q̄ p̄dut mera. dōat dōchs e tornat p mi: li dech a mi: e dos vegades: dōchs que li donare p ha uer me donat a si. e si infinides vegades al sēyor me donana: q̄ li done q̄ sia meu: e si no sia tot d aqll de q̄: hi en q̄ so yo q̄ res no era. *Pesa* encara o aia deuota q̄ la dolor dla sua passio no comēça en lozt de jersemani: q̄nd trahit p judes lo p̄rēguerē: mas d̄l instant dela sua p̄cepcio fins quel sperit dona en les mans d̄l pare: car tostemp tinguē present e accep

ra la sua mort acerbissima per redēpcio nostra. *Diu* sanct agosti. *D* anima mia: considera la passio que ha soferit lo teu sēyor iesus. Amor dolçor speranza: beatitud e consolacio mia: ha soferit en tot temps: en tot lo cors: y en totes les sues obres: hi en totes les edats dela sua vida: en la sua infancia tinguē streta posada: clos e tātcat en lo vētre de la sua v̄ge mare. aspredat dura e pobrea en lo pelebze: temor terroz e p̄secucio d̄l inich herodes: exili dela sua ppia terra: peregrinacio en la stranya. en lo temps dela adolescēcia: mēyspreu fretura inopia: ajudāt al fuster iosef ala miseria del seu offici. puja comēçant los trēta anys al baptisme. *Stigue* dejunant en lo desert acompanyat de besties: e deuallat p̄ycāt circubí a peu totes les viles e castells de judea. ab q̄n treball: fam set e miseria dolors e angusties: les q̄ls nol deraren fins ala sua mort e passio acerbissima. soferi en tot e p tot lo seu delicatissim cors ēlos vlls abūdāts lagremes: en les ozelles blaffemies: en la cara bufets: en lo nas pudor d̄ sutzies scopies: en la boca amargor de fel e vinagre: en les mās e pē ligams: e d̄ grossos claus cruels nafres: en tot lo cors plagues: en la p̄ycacio: y en los actes e miracles: in pugnaciōs e injuries. trahit ligat cō anyell portat al sacrifici. ha soferit lo sēyor en tot rēps: en totes hores: d̄ nit e d̄ dia: a matines p̄res: a prima accusat: a terciā aualorat: a sexta crucificat: a nona ab lagremes e alta veu spirat: hi en totes aquestes hores crudlissimamēt verat. *Plan*y donchs lamenta e ploza anima mia: hi treballa que p los tē vlls fōts d̄ lagremes correque: nos erugue la tua cara: los tē pits se bāyen: sobre la mort de ton germa deu senyor e mestre bell:

gracios e amable sobre totes les coses q dignamēt amar se poden : lo q̄l te ha d'erat de caritat carmesines robes: y ar reus e joyes ab les qual̄s sies digne entrar en les noçes dela eterna gl̄ia. Plo ra anima deuota: si p̄sideres e cōtēples cō les d̄uotes dones plozaue: quād ala mort lo seguiē. q̄n dol pl̄yia pere: q̄nd fora del palau amargamēt plozaua. cō sidera lo dol deles coles insensibles: que totes a lamētar e plozar te puidē. les te nebres del sol p̄ cobrir lo cors nuu del senyor: qui creat lo hauiā : tremolar la terra: rompres les pedres: obrir se los sepulcres: s̄nçar lo vel d̄l tēple: veure plo rar ēla creu p̄ dolor a ell deu home: y al peu d̄la creu la sua v̄ge mare. o dolç sen yor meu: q̄nd lo loçh hon has sofert: la tua passio augmēta: y encara la diuersi tat d̄ls loçhs hō les tues dolors has so fertes. en lo desert: en lo tēple: en casa: en lo camí: en lozt: en lo palau: en lo p̄tozi: en lo mōt d̄ caluari: en lo d̄sert batalla: en lo tēple moltes vegades apedreguar te voliē: en la casa guardes quiet pogue sen pēdre: en los camins cāsamēt e fati ga: en lozt suor de s̄ach: p̄so e tracio d̄ rō dexeble: en lo palau colps: bufets: scopi nes e injurief: e q̄ lo p̄ncipal apostol tres vegades te nega : los pobles te accusē: la gēt te blaffema: p̄ totes parts te batē e los cabells d̄l cap e dela barba te pelē. totes aq̄stes dolors injurief: en diuersos loçhs te multipliquē: e apres cruelmēt te açorē. est portat al mōt d̄ caluari : tu lum e resplādor etna deu e home: amor fancera : melliflua: suau e dolça : plany e lamēta sobre les dones q̄ dell se dolē : sobre los iube q̄ d̄la sua mort se alegrē: del ladre q̄l blaffema: del poble q̄l male hia: dela mare q̄ sens remey ploza. man fuet senyor clamat en mig de ladres cō a

principal ladre. O aia deuota lo lit del teu spos regoneix e mira : no te molla coçera: no prins lançols : ni vanoues: no corins d̄ ploma: no es cubert d̄ bro cats: ni seda: no es de flors enramat ni violes. mira p̄ collacio ans q̄s adozma q̄ li donē a beure: mira p̄ q̄s adozma q̄na musica li cantē. o dolç seyor has donat la tua s̄ach en preu: ab la qual largamēt nos pugā rēbre: y en vi aromaticq̄ la tua amor nos embriague. has donat la fōt d̄l teu costat q̄ totes les n̄res raqs la ue. has nos dōat lo teu sacratissim cors p̄ letouari: ab lo q̄l n̄ra vida morta reui rea. o piados senyor no ta pogut reuo car dela redēpcio n̄ra: la dolça amor de la mare: la temor d̄la mort crudlissima: la v̄gōya del teu cors nuu en pena igno miniosa. e solamēt q̄tre dies passauē q̄n la mateixa ciutat tua cō a rey natural te reberē: deuallāt d̄l mōt oliuet ab rams flors rapits e robes sobre la terra : e ab aq̄sta gloria ētrist p̄ la vna porra : y ara ten vas p̄ altra pujāt al mōt de caluari: ab la creu pesada sobre los muscles. exin p̄ p̄tēplacio deuotes aies: mirau quant prest stan sechs los rams hi enmarcida la flor dela gl̄ia del rey v̄re: com son cō uertides les laors en opprobriis: les ho nors en penes: les benedictions en blas femies. O rey dels reys : o senyor dels qui senyoregē: hon es lo teu ceptre: hō les reals vestidures: hon la iudicial ca dira: hon la imperial corona: o gran sacerdot hon son los ornamentals del teu sacerdocí: hō es la tiara: hō los guāts: hon son los anells: hon es la croça: hō son les sandalies : o bellicos strenu ca ualler hon tens les tues armes: puij en tres ēla batalla: ab la fona dels ligams deles tues mans : ab les cinch pedres deles tues nafres. ab lo basto dela creu

has derrocat al jagant goliés : e ab lo seu coltell: que era la sua ppia malicia : ab la q̄l la mort te h̄auia pcurada: has degollat a ell: v̄cūda la mort q̄ a tot lo mō v̄c̄ia: has d̄spullat los inferns: q̄ a tot lo mō d̄spullauē. **D** mestre bo hon es la cadira d̄la tua scola: h̄ō son los te? libres: fet p̄clusions has declarades: en les q̄ls totes les set arts liberals se cōprenē: es lo teu cors lo libre de n̄ra vida scrit dins e defora: capsalimat ab les tu es nafres : miniat e rubricat ab la tua s̄ach: ab tres claus en les cubertes. **D** anima mia en aq̄st libre sia lo teu estudi : aci trobaras receptes: p̄ a guarir totes les tu es malalties : puja anima mia en la palmera d̄la creu: e mēja d̄la sua dolga fruyta. vine al mont dela mirza: e prē ne hun ram q̄ de continu en los te? pits stiga. puja en la oliuera d̄ misericordia: e cull ne hun brot: e portat ala arca dela tua cōsciencia. **D** deuota aia: sies p̄ hu militat coloma : e sia tua vianda iesus gra de formēt sembrat per la sua inear nacio: en la fra verge dela sua imaculada mare: comēcat a segar en la circunciſio: batut ab los açots en lo p̄tozi: blāch p̄ la sua innocēcia: secat en la creu: multiplicat en la mort: munde e pfet en la reſurreccio: stojat en lo oro d̄l cel en la sua ascensio gloriosa. **C**onsidera encara o anima deuota que fon spiga en la ley de natura. formēt en la ley d̄ scriptura : farina en los profetes: pa format e cuyt en lo forn de caritat: circubit de liris d̄l immaculat ventre dela sua verge mare: ab foc̄ del sp̄it sanct ençes de sarmēts aromatiqs de no sofisticat balsem: beſcuytat en lo forn de calidissima amor: e dolor en lo mōt de caluari. ab lenya de de ciprer e cedre d̄ palma e d̄ oliua: portat en la streta post dela creu p̄ a tu ani

ma cristiana: q̄ nauegues en la mar perillosa de aq̄sta miserable vida: fins que prengues posta en lo tranquille port de la eterna gloria. **E**l denja o anima mia d̄ aquesta melliflua coca: pastada de tres almuts d̄la flor d̄la farina: p̄ la figurada verge sarza: cuyta entre dos cendres de amarga vida e mort dolorosa : dela qual en figura menja helies: quād se desperta dauall les rames del ginebre : e si lo teu gust no vol menjar aquest pa sens altra vianda: menjay del peix en brasses: qui es ell mateix iesus criat en les n̄res tribulades aygues: vbert p̄ lo costat: scatat quād la roba li d̄spullen: salat quād li scupen la cara: posat en graelles h̄i en brasses: quād sobrela creu clauat lo ste nen : ab la la fel de amargor. de aquest peix los vlls teus vnta : e poras veure que noy ha dolor semblant ala sua. **D** anima cristiana pensa q̄ la p̄sent vida es vna continua milicia contra lo mō: contra la carn : contra lo diable. prē d̄oçs la creu del senyor per scut de milicia : p̄ bandera de victoria: per arch triūfal insigne de gl̄ia. **A**quest scut lo cristia deu p̄dre: per la figura: per la pintura: per la efficacia: per la materia. per la figura. lo braç mes alt es cōsideracio p̄ speranza d̄la efna gl̄ia. lo mes baix : temor d̄les infernals penes. lo braç dret ajutori dela diuina gra. lo sinistre: lo n̄re frāch arbitre. **L**a pintura es lo carmesi dela sua sanch preciosa : preu infinit dela redempcio nostra: es la sua efficacia: que ha pogut pacificar home rebelle creatura: ab lo seu creador : ab natura angelica e ab si mateix: h̄i ab lo p̄b̄isme. la materia ciprer p̄tra les arnes e vermens de n̄res affections pernerfes. cedre p̄tra les serpents diaboliques. palma en senyal dela victoria del rey nostre : en la qual

Suma

vēcen nosaltres. oliua p la sua infinida misericordia: p vntar e sanar les nostres nafres: es arch la creu dī senyor: e lo seu cors es la corda: que la sacratissima verge de les sues purissimes sanchs hauiā filada: brunida p los açots: batiments e altres penes: es dīcaoa e molla la corda: p o ella fa quel arch fort tira. ha tirat aquest arch e ha nafrat d amor lo ladze: ha mort la mort: hi la serpēt antiga sathanas: qui a tots nos mataua: es ballesta la sancta creu: es lo cors d iesus sagenta: ha tirat tan alta: que ha nafrat de misericordia la bondat diuina: es arbre dela nau dela santa sgleya: lo cors de iesus es la vela. en aquesta nau es mester que embarquen los qui volen pasar al port dīa eterna gloria. Esta spalma da e vntada dela sanch del senyor e deu nostre: qui p tots los qui e ella nauegar volē: paga ell qnd en ellas embarca lo general nolit. los qui en aquesta nos recullen: se neguen en les negres cruels perpetues aygues dles infernals penes. es aquesta sancta creu larca de noe: q sols foren staluis los qui en ella entraren dī general diluui. aquesta es lo altar que abraam edifica p a sacrificar ysaac son fill obedient al pare. aquesta es larch de la treua e pacte apres dī general diluui: entre deu hil home. aqsta es la scala de iacob: per hon los penidents parabis pugen: e lo regne del cel combatē: asalten: e finalmēt prenē. aquesta es lo bardo de iacob: ab lo qual tot sol passa lo flum del jorda: que vol dir riu de iubi: e apres torna ab dos squadres. aqsta es la vga de moyses: ab la qual obra tats excellēts miracles: e finalment dellura d fuitut lo indaich poble: e parti la mar p q en sech pasassē: e negas farao ab tot lo seu exercit. aqsta santa creu es l arbre

de vida: plātat en lo parabis nre dī mōt de caluari: lo fruyt del ql lumit radical dela gracia restaura: p que la nostra anima eternament vixca. aquesta es lo marauellos fust amarçh: ab lo qual moyses en lo desert de mara edolçi les amargues aygues. aquesta es la gran barra: en la qual los exploradors portaren lo rahim dela fertil e abūdosa terra. aquesta es la verga de aaron que germīna en hun dia fulles flors e ametlles. aquesta es la verga: ab la qual moyses batēt la roca feu exir abundāts aygues. aquesta es lo pal hon la serpēt de metall fon posada: p a guarir los malalts del veri de les mortals vibres: si deuoramēt la mirauen. aquesta es lo basto d dauid qnd vence golies. aquesta es la lēya dls dos bastōs q la viuda collia: p a coure la coca. aquest es lo ceptre dī rey asuer: que posā sobre lo cap dīa reyna: p que no hagues temor dīa sua ira. aquesta es la balança de iob: en la qual en psona de ies desijaua q los se peccats fossen pesats ab les penes q soferia. en aquesta se pesa la moneda dīa redempcio nostra: e fon taula de canui: hon la cōptarē. aqsta es lo lit de salamo que gent armada guarda: p q al mig dia en la festa lo rey se adorma: e p q lo sol tāca les finestres q p al dormir nol enuijas la claredat del mig dia. aqsta es la thau hebraica pme ra letra d aqst mō thozach: q vol dir ley la ql portē en lo front scrita aqlle: los quals lo angel percuient no mata. Cō los vents de tribulacions te combatē: cō les bones de aduersitats te acabuçē: en aquesta nau puja: en la qual ab tot quel senyor dorma: lo seu cor vetla: despertal ab feruent continua oracio e deuota: e tantost manara ala mar e als vêts q cesē. si p los te peccats d parabis

tens les portes tancades : ab lo bordo
dela santa creu toca : hi tantost te seran
vbertes : sino tens q̄ donar al hoste q̄ de
nit te arriba q̄ es la tua p̄sciencia : q̄ bo-
nes obres demana : cuyta e la caixa d̄la
creu obre : pr̄e tres pans q̄ dauant li po-
ses : pa de humilitat p̄funde : pa de man-
suerissima paciència : pa d̄ caritat affluē-
tissima : si no pots obrir ab clau de tos
merits : q̄ tos peccats te accusē : obre ab
la creu clau d̄ dauid q̄ obre : e quand ha
vbert : algu no tanca : si stas cansat para-
litich p̄tret q̄ no pots moure p̄ les tues
pesades culpes : pren aquest bordo : e so-
bre ell te recolsa : e donar ta virtut e for-
ça : q̄ lauger acamines : si lenemich te af-
flegeix e not dexa : pr̄e aq̄sta dauitica vi-
ula : les sues dolces cordes sona : si di-
ners te fallen : p̄ a pagar los drets p̄ots
e peatges : p̄ a passar los ports fins atē
per ala c̄na gloria : vine ala taula d̄ ca-
mi dela santa creu p̄ a tots vberta : ni p̄
molta moneda quen p̄gues se minna : si
tens fretura fam e miseria : quen la tua
steril terra no si cull : si no carts y spines
de tos peccats e p̄cupiscēcies : vine al a-
būdāt armari dela s̄ta creu : q̄ noy falli-
ra tant cō lo mon dure : ni en lo vexel olī
ni en la tabayra farina. *D* denota aia q̄
dir lo glorios sanct andreu. *C*onsidera
quād lo portaren al suplici : mirāt e aco-
stant se ala creu : en la q̄l denia la mort
pēdre. deu te sal arbre de vida : que p̄ al
cors de ies̄ est stada eleta : e deles parts
del seu cors ari cō de pedres p̄cioles or-
nada : ans q̄l senyor pujas en tu : temoz
dela mort porraues als q̄t mirauē : ara
portes amor deles coses celestials : als
q̄ v̄daderamēt crehē : segur dōchs y ale-
gre a tum acoste : e p̄co tu alegramēt me
accepta : q̄ so dexeble d̄ aq̄ll q̄ es stat cla-
uat en tu : car tostēps so stat amador teu

y he desijat abraçar te. *D* creu bona q̄
has pres gētilea e bellea deles parts d̄l
cors d̄ ies̄ : ornada cō d̄ perles : diamāts
robins y caruōcles : molt p̄ mí desijada :
ab gran sollicitut amada : e tostēps cer-
cada : e ara p̄ cōplir lo meu desig troba-
da : pr̄e me d̄ aq̄st mon : e tornam a mō
deu sēyor e mestre : q̄ p̄ tu aq̄ll me reba :
q̄ p̄ tu me ha remut deles infernals pe-
nes. *D*eles laors d̄la santa creu diu s̄at
crisostō. si les laors d̄la creu o cristia fa-
ber desiges : ab eleuada e deuota pensa-
scolta : la creu es d̄ rota la n̄ra beatitud
causa. *A*q̄sta es lum que delliurant nos
d̄les tenebres : nos ha fet veure la resp̄lā-
dor d̄la lum eterna : aquesta a nosaltres
guerrejars e v̄çuts nos dona victoria :
pau e repos tranq̄lle : apartats e lūyats
de deu a ell nos acosta : de parabis pe-
regrins y stranyos nos ha fets ciudad̄s
sē e domestic̄s. *A*q̄sta es fi d̄la discor-
dia entre deu hil home : y es fermetat de
la pau n̄ra : e d̄ tots n̄res b̄es liberal do-
nadora. aq̄sta es la clau ab q̄ parabis se
obre d̄ls cristians sperança : resurreccio
dels morts : guia dels qui no tenen vi-
sta : dels qui van perduts endreça : sustē-
tament dels paralitichs : cōsolacio d̄ls
pobres : refrenament dels richs e pom-
posos : destructio dels superbos : pena
e suplici dels qui mal viuen : es contra
los demonis victoria : mestre de scola
dels jouens : sustentacio dels que freu-
ren : sperança dels quis desesperauen :
rimo dels qui naueguen : port dels qui
perillen : mur e defensa dels qui a set-
jars ab la creu se defenen : pare e mare
dels orfens : defensa deles vidues : dels
iusts consellera : repos dels atribulats :
guarda e custodia d̄ls humils : guia d̄ls
infants : fi dels vells : dels p̄nceps ma-
gnificencia : dels insensats sapiencia :
RK RK iij

Suma

dels sauis de aquest mon follia: dels in-
defessos scut e segura defensa: libertat
dls cati: dls ignozats filosofia: ley dls
emperadors: vñadada crida dls pñetes:
annüciacio euàngelica dls apostols: glo-
ria dls martres: abstinència dls mōges:
castedat dls vñgens: dls sacerdots leti-
cia: fonamēt dla sgleya: destructio dels
ydolatres: bandeir vniuersal deles ydo-
les: dls iubeñ scādel: pdicio dels impia-
dosos: virtut dls febles: dls malalts me-
dicina: netedat e mñdicia dls lebrosos:
repos dls patriarches: pa dels q fame-
gen: fōt dls q sedegē: refugi infançonia
e asili de tots aqlls q a ella recorren. diu-
raban: quāts e qñs fruyts la sātā creu
germina: digna cosa es q lo cristia ho re-
corde: es etna la sua fruyta: la sua rael p
petua: la sua odor tot lo vniuers pfuma
la sabor a tots los fels dona viāda: los
raigs dñ sol vñç la sua lum clara: la cādi-
da blācor sua la neu fa negra: lo seu cap
los mes alt cel penetra: e lo baix als in-
ferns deualla: la sua humilitat als hu-
mils exalça: e la sua porēcia als podero-
sos abaixa: tota pñectio e abñdancia de
virtuts en ella e p ella iesñ nos dona: to-
ta la pñectio dles coses creades en ella
e p ella fon cōplida. la creu nos mostra
de nñra mort redēpcio: de nñres costums
santa pñerfacio: e de tota virtut pñecta-
opacio: e dñres cosos nos pmet resur-
rectio: ab sperāça dla etna glñficacio: e
dela ppetua felicitat sens fi iocñda pos-
sessio. o creu santa dñ iesñ: q pot acabada
mēt les tues pñectiōs totes cōpendre:
q pot dignamēt loar te: tu est dels dñi-
nals secrets reueladora: dls sagrats mī-
steris dñ deu pñuadora: y dls sacramēts
fidelissima dispensadora: en tu los seus
goigs los angels pñēplen: en tu los ho-
mens les receptes dela sua salut ligē: en

tu los diables e infernats homēs iusta
pdānacio trobē: a tots est equal: a tots
bona: a tots iusta: als qui a tu recorren
piadosa: les coses passades e caygudes
renoues: les presents illumines: les sde
uenidores pñetises: les pdudes cerques:
les cercades trobes: les trobades guar-
des: les caygudes dñçes: hi dñçades
en la via dñ salut les guies. tu est dñ etnal
rey victoria: dñ celestial milicia alegria
dls miserables homēs potēcia: tu la re-
missio dls pecats atorques: los meritis
augmentes: als adolorats remeyes: als
fatigats sustētes: als lasats dones refri-
geri: tu est seny dels folls: dels ascnats
prudēcia: dels malauēturats felicitat:
dls malalts sanitat: goig dls plozosos:
alegria dels q lamentē: remey dls q plā-
yen: tu est pacifich stamēt dls qui recta-
ment crehē: fermetat dls q be obren: tu
est beatitud dls q en be pñeuerē: santa:
piadosa: bona: iusta: benigne: amiable:
reamable: loable: venerable: sauia: pa-
cient: e poderosa. dñçs qñsenol misteris
q dignament dela nñra redēpcio se cogi-
te: e qñseuol laor q la nñra lengua parle:
tot se pot dignamēt aplicar a tu creu de
iesus santa: e tot lo q en tu loam al sen-
yor nñre iesus se endreça. **D** senyor iesus
digne q eternamēt te loē: posa dins mí
amor e temor dela tua sātā creu: e amor
carnal dñ mí aparta: pñ la glñia y laor dñ
sātā creu en mí augmēte: ab la certa spe-
rāça deles tues celestials promeses: e lo
meu cor: e los meñ labis dignes laors a
honor e glñia sua etnamēt cāten: ab la cō-
pāyia dels glñiosos sants: p la veu dels
qñs la tua supna ierusalē amen e allelu-
ya incessantment resona. e pñdoent dela
passio del seyor los misteris: diu sāt an-
celm: desptat o aia mia: e la tua pensa
deles terrenes cogitacions eleua. mira

e cõtēpla aq̄st home deu: en le spill dels
sagrats euāgelis: ari cō si p̄sent lo mira
tes. aq̄st es lo teu senyor ies̄: creador e
saluador teu vnigēit fill d̄ deu: deu v̄da
der e home: sol entre los homēs sēs ma
cula. mira cō sta crucificat entre ladres:
en mig oells cō a principal malfactor e
ladre: ari cō hun autoritat: ari la lāçat la
sua marc iuiq̄ sinagoga: aq̄st bell gentil
gracios amable mes que tots los fills
dls homēs: menyspreat e fet leig: batut
nafrat: e q̄si picat e molt entre dos mo
les: de dolor ppia e compassio dela ma
re: posat en foc̄ de caritat: e de acerbi
simes penes. es stat odorant sacrifici de
odor suauissima: en lo p̄specte de son pa
re: p̄q̄ en ell se amāsas la ira q̄ iustamēt
p̄tra natura humana tenia. Deu etern
oipotēt s̄yor e pare: mira d̄l teu excels
celestial habitacle: mira aq̄sta santa ho
stia imaculada: q̄ ofir aq̄st grā sacerdot
n̄re: fāt inocent pur imaculat. tō fill ies̄:
a tu la ofir: no p̄ culpes sues: mas p̄ les
de sos germās los homēs: sies placab
le sobre la multitud dels peccats n̄res:
mira senyor en la cara del teu crist: lo q̄l
es stat obediēt a tu fins ala mort sobre
tores dolorosa: etnamēt dls te vlls les
sues nafres nos apartē: p̄q̄ tingues pre
sent la satisfacciō q̄ de n̄res pecats en ell
has p̄sa: p̄tents som iustissim senyor: q̄
ab iusta balāça peses los peccats n̄res:
p̄ los q̄ls iustamēt merexem la tua ira:
e la dolor e pena: vituperis e oppb̄is: q̄
ha sofert aq̄st obediēt fill teu anyell sēs
mācula: cert pesara mes la balança dela
sua humilitat e d̄bediēcia: e ari afegira
al pes la tua bōdar: sobre la iusticia abū
dancia d̄la tua sobreabūdant misericor
dia: q̄ sobre nosaltres largamēt abūde:
e ari omnipotēt senyor ja no es temps:
que p̄ les n̄res culpes les fonts d̄les tu

es misericordies detingues: mas que a
tu senyor donē gracies totes les lēgues
sobre la incnarrable pietat tua: q̄ al vni
genit fill teu no has p̄donat: ans lo has
liurat p̄ nosaltres a mort dolorosa: p̄q̄
dauant tu les n̄res causes aduoq̄: ab la
carta del n̄re priuilegi: sagellada ab los
cinch sagells deles snes nafres: hi a tu
dolç senyor deu meu iesus zelador dela
honor de ton pare en la redempcio n̄ra:
d̄ quina amor te pora lo meu cor fer ser
uici: de quines laors la mia lengua: qui
nes gracies te rep̄sentara la mia pensa:
que puch fer en seruey teu yo miserable
pols: fanch: e cēdra creatura tua: q̄ has
pogut acabar p̄ la redēpcio n̄ra: q̄ nou
hages posat ē obra: d̄l darrer cabell fins
ala menor vngla te ha plagut acabucar
re en les fondes aygues d̄ dolors penes
angusties e oppb̄is: p̄que a nosaltres
ne dellurassel: la tua vida ala mort has
donada: p̄que a mi tornasses la mia: e
ari has doblat lo meu deute. la hu: p̄ la
vida quem has donada. laltre p̄ la tua
vida que p̄ mi has deixada: no tinch al
tre benigne senyor que donar te puga:
ni cosa que mes cara stime: q̄ la mia vi
da dos vegades tua: pren la senyor: q̄
p̄ cōpassio dela tua dolor ab la tua mury
ra: perq̄ si ab la tua: e p̄ la tua mor: en
semps ab la tua resuscite. piados s̄yor
si lo cel e la terra: e totes les creatures:
e ornamēts q̄ en elles sō en poder meu
fossē: yo a tu deu meu ho p̄sentaria: po
q̄ seria segons lo deute q̄ a tu: d̄ mi deu
tor me trobe: e si lo que tinch: q̄ so yo: a
tu done: done a tu aq̄o que est teu: ni es
ni pot esser meu: sino quand es teu: prē
ho dōchs senyor: e perq̄ sia meu: no mo
tornes: car si tu nom prēs: e nom stoges:
y stretamēt nom gnardes: yo senyor te
pdre: e pdēt a tu: pdre a mi: e ari eterna

met me padre: q̄ ni voldre ni pore cobrar
me: digne est piados seyor q̄ yo molt te
ame: d̄ tot mō cor: d̄ tota la mia vida: d̄
tota la mia pēsa: e q̄ aru fins ala mort se-
segueirca: puix tu p̄ mi has la mort se-
guida: fins q̄ las trobada ab la creu en
lo mōt d̄ caluari: po senyor cō ho fare:
si tu dins mi no obres: tire senyor a tu
la tua ardēt caramida lo meu cor de fer-
ro: ja sent quem tira: p̄q̄ ara de p̄sent re-
dēptor meu deu meu humilmēt te p̄fes-
se. en tu crech: en tu spere: a tu adoze: hi
ab los desigs q̄ puch a tu sospire: hi tu
virtut mia locorrem: p̄q̄ a tu mon deu e
seyor ab totes les insignies d̄la tua pas-
sio dins la mia pēsa p̄ mi crucificat p̄tē-
ple: e ari al mō yo muira: y en tu virca:
q̄ lo meu cor ab tu t̄acar ab lo sagell de
la tua temoz sagelle: p̄q̄ en la tua gr̄a re-
suscite: y los tres dies dela sepultura a-
xils passe. Lo primer q̄ sia dia de afflic-
cio e penitēcia: q̄ d̄ tots los me⁷ pecats
de bon cor pēfant senyor q̄ tu est mort p̄
ells me penida. Lo segō q̄ la mia pensa
sol en tu repose: q̄ mort p̄ mi en lo sepul-
cre repose. Lo terç q̄ ab feruēt desigs e
ferma sperāça: la general resurreccio de
sijant spere: dela q̄l la tua resurreccio es
causa: p̄q̄ ab los teus elets a tu mō deu
e senyor eternamēt loe.

Oracio

Iesus senyor q̄ p̄ la redēp-
cio d̄l mō has volgut sofe-
rir miseries: angusties: op-
probrijs: menyspre⁷: vitupe-
ris: calūnies: injurief: afflictions: dolors
e penes: e finalmēt mort entre totes les
morts dolorosa: suplich te senyor que p̄
totes aq̄stes acerbissimes doloroses pe-
nes: q̄ p̄ n̄res pecats has sofreres: d̄ tots
mos pecats: iniquitats e vicis: e d̄ls pills

de aq̄sta miserable vida: e de mort sobra-
da: hi d̄la eterna: tu piados iesus me de-
lliures: e fes me gr̄a: q̄ d̄ sofrerir totes aq̄-
stes dolors que tu p̄ mi has sofreres yo
nom aparte: e que dins la mia pēsa tof-
tēps p̄sent les mire: e ardēt mēt les abra-
ce: p̄que participāt ab tu en les tues do-
lors: angusties e penes: en lo repos e cō-
solacio tua ensēps ab tu partcipe amē

Del disabte sant. Ca. XI

Stauē lo disabte en
lo cenacle les portes tanca-
des. la v̄ge senyora: a mare
ab lo fill iohān: magdale-
na: e les germanes e altres deuotes do-
nes: affligides: doloroses: orfenes: d̄ sen-
yor e pare: recordant les dolors e angu-
sties d̄l pasat dia aseytes se mirauē: plo-
rant cō acostumē plones d̄ extrema do-
lor circubides: po totes mirauē e p̄tem-
plauē la cara angelica d̄la v̄ge mare cō
a tremōtana: ab la q̄l los thimōs d̄les
sues sperāçes regien. Los apostols los
h̄us apres los altres veniē: plozāt lamē-
tant: e plāyēt la mort d̄ son senyor e me-
stre ensemps ab la sua culpa: q̄ ari desē-
parat latien. ari plozolos adolorats e
miserables: q̄ les santes dones los acō-
solauē. los lochs e los misteris d̄la san-
ta cena remirē e recōten. era h̄u dolorof
collegi plozos lamentable: parlant tof-
temps d̄l senyor e mestre p̄ q̄ plozauen.
Cōsidera deuot cristia cō stā en vna cā-
bra la senyora d̄l mō: e los pilars d̄la es-
gleya capitans d̄l exercit d̄la religio cri-
stiana: lamentē: plozē: e planyē la mort
de aq̄ll q̄ls era vida: staua trista e plozo-
sa la v̄ge mare: po ab la pēsa pacifica de
la resurreccio de son fill certa: mirē tots
hi p̄replē lo retaule d̄la sua tara: en la q̄l
la imatge de son fill mirauē: p̄strē se en

terra los apostols: e besant li les mans de hauer desemparat son fill venia: e p^odo li demanē: o ab q^{na} dolçor: ab q^{na} modestia: ab q^{na} pietat e misericordia los accepta: los p^oforta: e dela resurreccio d^o son fill los informa: romas en ella la fe dela santa sgleya: en aq^{ll} disabte: e p^oço la sgleya santa essent li grata e recoz dāt se de tant benefici: a laoz e reuerēcia sua ha dedicat tots los disabtes: e significāt aqst misteri en les matines d^{ls} tres dies ē la setmana sātā apagats tots los ciris: sola encesa romā vna canela blanca: q^ā la v^{ge} senyora n^{ra} significa. **Di**u sant agosti. doliās la v^{ge} mare: pensant q^ā era mort aq^{ll} vnigenit fill seu: q^ā deles sues purissimes sanchs engērat haviā: po sperana ab certa e ferma sperāca resuscitat pstamēt lo veuria: no pogue p^odre la v^{ge} senyora la fe: ab la q^l primer lo p^ocebe ē la pēsa q^ā no en lo vētre. stigue rē dōchs e reposarē lo disabte aguardāt e mirāt e p^oteplānt la mare: hi en ella viuā lo fill mort los sēblaua veure. es grā la dignitat d^l disabte: en lo q^l reposa la trinitat sātā: reposa lo pare dela obra de la creacio: q^ā fō obra de grā potencia: lo fill dela obra d^{la} recreacio: q^ā fō obra de gran sapiencia: lo sperit sant en aq^{est} disabte reposa en la v^{ge} mare: q^ā fō obra de grā pietat e clemēcia. e cō fos passat lo disabte q^ā ja les steles se mostrauē: la magdalena e maria cleofe e maria salome species aromatiqs p^a fer vuguentis cōpreu: q^ā lo cors de iesus vntar puguē. **Al**i es d^o mirar attētāmēt cō aq^{stes} dones vā plozoses cō a vidues orfenes ab dol cubertes: les cares baixes e tristes: cō pstamēt desēpacben e cōp^orē: les species mesclen: los enguēts cōponē: perq^ā lo cors d^l senyor vntē: q^ā poduir ni corū pre nos puga: segōs elles stimē: nos re-

cordē d^l q^ā haviā dit lo psalmista. no donaras lo teu sāt q^ā puga corrupcio veure ni creyē ales paulēs q^l sēyor moltes vegades los haviā dites. **Di**u theofil: no tenē fe p^ofeta mas a ies^o ari cō a pur home ēguēts aromatichs segōs cōsuetut dels iuh^e aparellē. significuē aq^{stes} odorāts species la bōa odor d^{les} virtuts de aq^{stes} deuotes: e la fama de ies^o q^ā p^o tot lo mō se deuia stēdre. aq^{stes} piadoses dones q^ā en vida lo senyor fuit haviē en: ara mort nol oblidē: ans ab feruent amor en tot lo q^ā poden lo serneiren: ab grā desig lo mati sperē: q^ā puguē ab los enguēts visitar lo sepulcre. p^osidera o deuota aia: ab q^{na} deuocio: ab q^{na} amor feruētissima: ab sospirs e lagremes tota la nit poch dormē: aparellāt lo q^ā stima uen q^ā era necessari p^a vntar lo cors del senyor en lo sepulcre. ab segura sperança dela resurreccio de son fill les mirana la v^{ge} senyora: e no volia de aq^{lla} deuota obra apartar les: sperant q^l seu piados fill: la piadosa afectio d^o aq^{ll} fuy lo acceptaria: e p^a aq^{lls} aromatichs enguēts q^ā p^o al seu cors mort aparellauē: ell piados vntaria les sues mortes pēses: y en v^odadera fe resuscitar les faria. rāsonablement se deu creure q^{ls} apostols a les solícites dones ajudauē: pēsauē q^ā fuint a ell mort: d^l q^ā en vida li haviē fallit: fe yen algūa sinena. **A**ra dexē ēlo treball les solícites maries: e p^osidrem q^ā feu lo sēyor en lo spay de aq^{lls} tres dies: stigue lo cors en lo sepulcre: la aia ēlo si d^o abraam ab los sātā pares. lo cors empo e anima d^{la} diuinitat nos ptiren: en la mort d^l senyor d^l cors se parti aia: e ari fō verdaderamēt mort: po laia e lo cors être si separats: ab la diuinitat vnits stiguerē: stigue lo cors d^l sēyor tres dies en lo sepulcre: ari cō jonas tres dies en lo ven-

Del dífabte

tre d'la balena: deuē se entēdre los tres dies diu sanct agosti: la part p lo tot. fō lo senyor en lo sepulcre part d' diuēdre: e tot lo dífabte: e part d' diuēdre: pafada la mija nit d' dífabte. fō lauors mudat loz de d' cōptar los dies. **D**iu sanct agosti: q̄ ē la creacio p̄q̄ la lum fō p̄mer creada: cōptauē d' mati ē lo vespre: ara p la recreacio d' vespre al mati los dies se cōptē. ē la creacio d' la lum d' gr̄a ē les tenebres d' culpa: ara p lo p̄trari d' les tenebres d' peccat en lo dia d' gr̄a. **D**iu lo apostol. som stats en algū tēps tenebres ara som lum en iesus. **E** p figura de aq̄st misteri mana lo senyor en la ley q̄ les fe stiuitats de vespre a vespre celebrassen: e p aq̄st recort la santa sgleya lo ofici a les primeres vespres comēça: acamināt ala lum del dia. **T**ornant ala historia euangelica: spirāt lo sēyor a hora d' nona: sti gue lo cors en la creu: y la sua aia deua lla a les infernals claustrs: p delliurar les aies santes: q̄ lōch tēps passaua que ab desig ineffable a ell deu redēptor sperauē. acostē se a les infernals portes les angeliqs ierarchies q̄ la aia d' lo senyor acōpanyauē: la q̄l en mig de innumerab les angels venia: cridē e manē als prin ceps d' les tenebres diēt: leuau en alc les vres portes d' les pollegueres o p̄iceps de mort: e alçau vos en alt vosaltres o portes antigues: q̄ lo rey d' glia ētra. respos sathanas e los portes q̄ les ētrads guardauē: q̄ es aq̄st rey de glia? respon la milicia āgelica: lo sēyor d' les virtuts q̄ morint: la mort ha vēcuda: e los prin ceps de aq̄lla: ell es lo rey de glia: q̄ ve p a pēdre d' lo vēcut sathanas la d'efferra: e delliurar los cati⁹ dela p̄so antiga. o q̄l poderosa lēgua poza explicar e descriure la leticia: iocunditat: goig: e alegria: q̄ lo piados senat d'ls sants pares pogue

rebze: q̄nd aq̄stes ve⁹ obirē: e molt mes sens cōparacio quād la gliosa aia d' lo sen yor mirarē ab la diuinitat vnida: la q̄l di uinitat claramēt verē: o cō tots se p̄stē cō se agenollē: cō se humiliē: ab q̄na de uocio ladozē: e cō adā ētona e tots lo se gueirē diēt. **V**ēgut est deu e sēyor nre: venaut est: desijat ē lo cel: en la terra: hi en los nres abissos: a tu los nres sospirs sospirauē: a tu los nres desigs desijauē: a tu los nres gemechs se ēdreçauē: q̄ d' la cargre nos fesses delliures: ateses sō les nres sperāces: p̄uir tu anyell sens macula en la sanch d' lo teu vltim testament del lach sēs aygua nos delliures. **L**arga hi storia seria descriure lo q̄ tots en temps e cascu p si regraciāt dya: verē tots amare e fruirē la diuina essencia en etna e p̄feta glia. e fō aq̄ll loch de infern lauors paradis: ari cō ara lo cel iperi. e no tarda molt q̄ acōpanyat d' angels vēcch lo ladre e pres possessio segura: d' la p̄mesa de paradis q̄ lo senyor en la creu li hauia fera. **F**igurat fō aq̄st misteri quand los tres jouēs forē posats en lo forn ences en babilōia: en mig d' lls deualla langel hi stiguerē en refrigeri. **F**ō ēcara damel figura: quād en lo lach d'ls leōs lo posarē: al q̄l trames lo senyor abacuch p̄feta d' la terra d' iudea: ab lo dinar q̄ aparellat portaua: no poguerē los leons a daniel noure: ni los dimonis a les aies santes: trames los deu omnipotēt sō fill lo gran p̄feta: q̄ls p̄senta lo dinar dela clara vista d' la sua essencia. lo nom de infern algūa vegada p la pena: altra vegada p lo loch se nomena. p la pena sō entesos los diables: q̄ hō se vulla que vagē ab si tostēps infern portē: q̄ es la pena q̄ ab si tostēps tenē. **I**fern p lo loch: en q̄tre maneres se troba. **P**rimeramēt lo cētre d' la terra hō los inichs d' anats en amēt cru

sanct.

ciats viuunt morir desigen. sobre aq̄st in
fern sta lo loch hon stā aq̄lls q̄ no p̄ pec
cats q̄ ells hagen posat en obra : mas p̄
lo peccat original son priuats dela bea
tifica vista dela diuina essencia : dela q̄l
priuacio no senten pena: p̄uix nou hā p̄
dut p̄ culpa de ses obres . sobre aquest
loch es lo purgatori: hō comunament
les aies les penes tēporals en grās do
lors purguē. sobre aq̄st purgatori stauē
los s̄ats pares: en lo loch q̄ lo si d̄ abraā
se nomena: p̄q̄ fō pare e principi dela fe
en lo iudaich poble: e deles p̄meses del
messies. aci deualla la sacratissima ani
ma del senyor e deu nr̄e: h̄i encara raho
nablement se deu creure: q̄ p̄ alegria de
la sua venguda: totes les aies de purga
tori fen delliures: e mana q̄ al si de abra
am pujassen donāt los la gl̄ia. *Beu s̄act*
leo papa: ligat e vençut lo princep de a
quest mō: q̄ en ies̄ cercava culpa: e dela
culpa li demanara pena: cobra ies̄ dell
les despulles: q̄ en los castells de infern
tema. *Beu s̄at anselm:* ies̄ deu home cō
no tingues peccat: ala mort deute algu
no deuia: voluntariament p̄ honor de fō
pare dona la vida: p̄ fer iusticia de nr̄es
deutes. dona dōchs en ell natura huma
na voluntariament e no per deute la vi
da q̄ era sua: p̄ rēbre p̄ iusticia en los al
tres lo q̄ p̄ deute deuie: e no teniē ab q̄
pagar poguessen : e axi paga p̄ tots ies̄
deu e home lo q̄ p̄ si: ni deu: ni home de
uia. lo diable ēgana e decebe asi mateix
ēganador: p̄curāt ab grā istācia la mort
d̄ aq̄ll q̄ morint lo matana. *Beu s̄at an*
celm. *Beu bō senyor:* piados redemptor
poderos saluador: cō has volgut la tua
omnipotēcia cobrir: ab humilitat tā bai
ra: p̄q̄ enganasses lo diable : q̄ enganāt
lome d̄ parais lo lança de fora: no sen
yor: que tu veritat clara elum sens tene

bres nos pot fer que algu enganes: sola
ment aq̄ll en la veritat se engana: q̄ la te
auozrida e li plau q̄ la ignore: e no la vol
obir ni creure: o vols tu senyor q̄ en tu
ell mateix lo diable sengane: no senyor:
q̄ axi cō tu veritat no enganes : ni vols
q̄ en tu algu se ēgane: mas p̄mets iusta
mēt q̄ algu p̄ sa culpa: p̄uix ho vol: ēlave
ritat se ēgane. no p̄reguist tu senyor deu
la humanitat tua: p̄q̄ d̄l tot la diuinitat
cobrisses: mas p̄q̄ als q̄ la desijauē: e la
voliē fos manifesta: e axi les tues parau
les doctrina e obres: claramēt q̄ est deu
e home declarē. *Beu amagar als supbos*
aq̄st grā misteri: po tu s̄eyor no p̄reguist
natura humana: p̄q̄ la tua diuinitat als hu
mils fos amagada: ans p̄q̄ mirant a tu
home: e tal home: p̄ les tues obres deu
te coneguessē. car la veritat si a tots no
es māifesta: po a algu sino p̄ sa culpa no
es amagada. dōchs māisuet senyor si al
gu en la tua veritat se ēgana: nos clame
dela veritat tua : mas dela falsa sua .
Beu sanct gregori. *Bona ales santes*
animes la sua eterna gloria: acabada
la p̄mesa q̄ p̄mes los hauia: diēt si yo se
re exalçat d̄ fra tirare a mi totes les co
ses : ço es tots los elets car no dera al
gu ēlos inferns de aq̄lls q̄ conegue que
seus erē. *Beu q̄ ab les mās steses alt en*
la creu has tirat dela fra: axi cō hauies
d̄it: a tu totes les coses: humilmēt te su
pliā: nom vulles dexar en lo fāch deles
mies p̄cupiscēcies: tiram a tu e ab tum
crucifica: q̄ mort al mō a tu virca: no vi
xca senyor yo: mas tu en mi : q̄ de aq̄lls
q̄ p̄ tu al mō son morts: est v̄dadera vi
da. aturat aci o aia deuota: e atentamēt
psideta: q̄nt fō grā del s̄eyor la benigni
tat piadosa: q̄ als inferns ell mateix de
ualle. podia si volgues: trametre y h̄ū an
gel p̄ fer los delliures: mas p̄ les ētrame

Del disabte sant

nes d'la sua amor e misericòrdia: volgue no cō a seruent: mas cō amichs en pro pia psona ab la sua aia visitar los: y star ab ells en lo loch hō stauen fius al mati d'el diumēge: q̄ sera aq̄ll: sino aq̄lls quey erē q̄ puga parlar: ni descriure lo inenar rable goig e alegria: q̄ aq̄lles aies s̄ates sentiren lo alleluya: los hymnes q̄ cāta uen: les iubilaciōs q̄ resonauē. Acostat tu o aia deuota si gosel: o almēys d' lūy ptempla: si pories sentir algua centilla de aq̄lla alegria: e humilment suplica q̄ en algun temps sentir la pugues. Acostat se l'alba d'el diumenge: les portes d'ls inferns leuades: e lo grā satanas ligat en catiueri: la sua deifica aia primera totes les altres lo seguíe: hixq̄ deles infernals clautres: e porta al parabis terrenal aq̄lla noble deserra: dels remudes benaueturades aies ab psalmodies de ve? angeliqs: cantichs: hymnes e iubilaciōs alegres. en aq̄st parabis volgue ringuessē la posada: fins al triūfo excelent dela sua ascensio glorioza. ara ha vēcut lo verdader samso morint los enemichs q̄l scarniē. ara lo anyell sens macula en la sua sanc̄ la nit q̄ mori d'lliura lo seu poble. ara fō la euāgelica paraula cōplida: cō lo fort armat: q̄ es lo diable tenint en guarda lo sen palau: en lo q̄l los sants pares stauē: vēch lo mes fort iesus: hi entra en la sua casa: e porta sen la sua deserra. aras mostra lo fort caualler banayas: q̄ entrāt al leo en la cisterna lo vēce: el mata ab hū sol basto q̄ porraua. q̄ pot pēsar aq̄lla indícible amargor: incōsolable dolor: inestimable pena: q̄ls miserables etnamēt dānats sentirē: quād les aies santes ab lo sen redēptor deu e sēyor d'ls inferns se partirē: romanint ells en lo foc̄ inestimable en la immortal ēueja: en lo v̄me d'la p̄sciēcia

en les tenebres palpables: en la mort q̄ no passa: p̄q̄ en aq̄st mon no volgueren ni creure: ni tēbre. stigue lo senyor en lo parabis poch spay ab la santa cōpāyia: e ab Enoch e Elies: los q̄ls scriure nos cōporta: quāt d'la sua vista se alegrarē: diu los q̄ ja es venguda la hora q̄ lo seu sacratissim cors d'el sepulcre cobre: e que resuscitat lo gloriq̄: q̄ ari obediēt li ha uia seruit ala redēpcio humana: e tots pstrats deuoramet lo p̄guen q̄ p̄stamet torne: p̄q̄ molt desigen q̄ ab lo seu cors glorios lo adozē. Jes? benignissim: fes me grā humilmēt te supliq̄: q̄l teu glorios cors: en lo general iubi ab goig yol mire: e d'la tua vista ab los te? elets eter namēt me alegre. Biv sāt ieronim: los oppbris d'el senyor dels n̄res nos delliuren: los se? ligams a nosaltres solten: p la sua corona d' spines atenyē nosaltres la n̄ra en la etna glia: p les sues nafres son les n̄res sanades. e p la sua mort e sepultura resuscitam nosaltres: e p lo seu deuallar als inferns pujam ales celestials ierarq̄ies.

Oracio

Bon iesus encara no era pten ra la tua clemencia e pietat ineffable: si mort en la creu no fosses deuallat als infernals carres: p̄q̄ deles tenebres: e d'la ombra de la mort los teus elets q̄ eren cati? feses delliures: deualle ara misericordios senyor p la tua ineffable pietat: la tua misericordia sobre les aies d'ls te? fuets: pares e ppinchs familiars e bēfactors nostres: q̄ls delliures deles penes: q̄ p los seus peccats mereixē: hi mana als teus angels quels porten als goigs dela eterna gloria amen.

Dela resurreccio de nostre senyor.

Dela resurreccio de nostre
senyor. Capítol XII

Aquesta es la hora diu sanct ieronim: q̄ ab tots los pfums hi species aromatiqs seguint la sposa sancta sgleya deuen p̄fumar lo strada de n̄ra penla: ar̄s fa entrar lo rey en les aromatisans botigues: ar̄s leua la sua sposa quel hyuern pasa: la pluja sen es anada: les floz̄s se mostrē en la terra n̄ra: ja h̄a ob̄it la veu d̄la tortra: e ja donen la sua odor les florides vinyes: torna lo spos d̄la ombra: en la qual al mig jorn dormia. la rael d̄la creu amarga ses enmarcida: e ha pduh̄its floz̄s d̄ fruyts d̄ vida: e lo q̄ ha dormit ē la mort: ses d̄sprat en gl̄ia: lo sol se p̄ogue ē lo vespre: e demati resplādent se mostra: les aguiles son p̄gregades alli h̄o lo cors staua. apres d̄l trist disabre resplādi lo benauenturat diumēge: q̄ te p̄eminēcia en tots los altres dies: en ell son la lum primer creada: hi en ell lo senyor resuscita. aq̄st dia q̄ ha fet lo senyor: alegrem nos en ell e saltem p̄ alegria. B̄iu s̄at agosti: apres de batiments e oppb̄ris: apres d̄ amargor d̄ fel e vinagre: apres d̄l suplici dela creu e d̄les nafres. e finalmēt apres d̄la mort e deles infernals clautres: ha resuscitat la renouada carn ala immortal vida. lo sol anant al occident la sua lum h̄auia amagada. ara venint dela mort: en la q̄l n̄ra mort ha morta. d̄l oriēt torna a renaixer: mes clarj̄at: mes lumios: y molt mes bell d̄l q̄ era. Venit d̄ochs lo s̄eyor gr̄a mati lo diumēge ab les angeliqs ierarchies al sepulcre. lo seu cors sacratissim ab la pp̄ia virtut resuscita: no algu q̄ dorma tan p̄st se despta: com

lo senyor resuscitāt d̄ mort a vida: ari cō so senyor h̄ir̄q̄ tancat lo inuaculat ventre d̄la sua v̄ge mare: ari volgue crir d̄l tancat clos e sagellat sepulcre. B̄iu beda resuscita lo s̄eyor d̄ mati d̄l sepulcre: en lo q̄l fō posat en lo vespre. p̄q̄ lo parlar se cōplis d̄l psalmista: lo ploz̄ sera al vespre: e d̄mati lo goig e alegria. fō gr̄a terratremol quand lo senyor resuscita. B̄iu lo euāgelista la causa. B̄eualla d̄l cel lāgel e feu tremolar la terra: q̄ les coses tēporals ales celestials virtuts obeheirē. en la passio d̄l senyor tremola la terra en senyal de dolor e tristicia: en la resurreccio salta: es moque en senyal de alegria. B̄iu beda: q̄ tremolas la terra en la resurreccio del senyor ari cō en la mort. significa q̄ deuen tremolar per temor dela mort: e alegrar nos ab speranza dela resurreccio en la vida etna. B̄iu seuerian: si ari tremola la terra quād lo senyor resuscita: p̄ donar als seus venia: cō tremolara cō v̄edra p̄ donar als d̄nats pena: e cō del senyor poza sostenir la p̄s̄cia: q̄ no pogue f̄es moures sostenir la p̄s̄cia d̄l āgel. tremola la fra quād se dona la ley en lo mōt de sinai. tremola en la passio e mort d̄l s̄eyor. tremola ē la sua resurreccio. tremolara en lo final iudici. significa la cōtricio: la q̄l q̄tre coses en nosaltres la causē. p̄sideracio d̄s diuinals manamēts. dolor e passio de la mort del senyor. desig d̄la resurreccio en la gl̄ia etna. temor d̄la eterna pena. J̄s̄ īes̄ meritamēt exalcat fins ala gl̄ia dela sua resurreccio gliosa: p̄q̄ fō obediēt fins ala mort d̄la creu dolorosa. diu sant ancelm: ala gl̄ia d̄la resurreccio meritamēt deua esser exalcat aq̄ll: q̄ volū tariamēt los oppb̄ris: batimēts: dolors e penes: la amargor d̄la fel e vinagre: e finalmēt lo stigue mort cruel igno

De la resurreccio

miniosa: amonestat als se: q̄ si desigē p uenir als eternalis p̄mis: les angusties e treballs d̄la p̄sent vida paciēntment los sostinguē. ha volgut lo senyor humiliar se fins ala mort ab terribles dolors e penes: p̄q̄ a nosaltres ne fes delliures: es gloriolosament resuscitat: p̄q̄ a nosaltres fes gl̄iosos. **B**in lo apostol: es mort per los peccats n̄res: es resuscitat p̄ la iustificacio n̄ra. **N**o volgue mes d̄l terç dia allargar la resurreccio sua: p̄q̄ nosaltres no desesperassem d̄la n̄ra: dos nits e hū dia reposa en lo sepulcre: no sens gran misteri: nosaltres p̄ lo peccat hauē dos morts en corregudes. la vna d̄la aia q̄ mor p̄ la culpa p̄dēt la gr̄a: q̄ es la sua vida. l'altra mort es d̄l cors: q̄ es pena de la mort d̄la aia. **L**o seyor mori d̄la corporal mort: q̄ era pena de n̄ra culpa: ala q̄l: p̄uir no tenia peccat: no tenia obligacio alḡua: stigie dos nits e lo sepulcre: p̄q̄ ab la sua mort sens culpa: d̄les dues morts n̄res nos fes delliures: h̄i ab la sua mort lumiosa: significada p̄ lo dia: guarir les n̄res dues morts de pena e de culpa: p̄ les dos nits figurades: de les q̄ls morts fins ala general resurreccio nos d̄ra la vna p̄ exercici d̄ n̄res merits: ab la q̄l mort sta la s̄gleya florida e ornada: de odorats roses de innumerables martres. la resurreccio d̄l senyor d̄la nostra reiuireccio es causa: d̄la present de la nostra anima: h̄i d̄la s̄deuenidora de n̄res corsos. **D**iu sant iohan en lo apocalipsi. **B**enauēcurat es lo q̄ te part en la reiuireccio p̄mera: la qual ha mester dos dies: lauar la culpa: e donar la gr̄a. **E** no pot algu resuscitar en la resurreccio segona a gl̄ia: q̄ primer no resuscite en la p̄mera en gr̄a. **F**o mort lo senyor q̄ranta hores: p̄q̄ les q̄tre parts d̄l mon q̄ en los deu manamēts erē mortes per

ell resuscitassen: resuscita lo p̄mer dia de la setmana: p̄q̄ en aquell dia renouas lo mon: en lo q̄l creat lania: e resuscita lo terç dia: p̄q̄ resuscitassen tots los de ley de natura: de scriptura e d̄ gr̄a: e nosaltres q̄ morim peccat en cogitaciōs: paraules: e obres: en la fe d̄la s̄nta trinitat sia la resurreccio n̄ra. **B**in sanct agosti. **R**esuscita lo terç dia: significat q̄ ab decret d̄la santa trinitat hauia la mort soferta: e ari cō en lo principi la sancta trinitat hauia creat lome: ari la s̄nta trinitat p̄ la passio d̄ ies̄ posas en obra la reparacio d̄l home. volgue lo seyor e cara cuytar la resurreccio sua: p̄ q̄ls sē amichs e derebles larga afflictio no sentissen: h̄i d̄la mort q̄ hauia denūciada que tres dies duraria: tāt cō pogue abreujar lo nombre: part del primer e del terç: h̄i tot lo segō dia: p̄ q̄ les sues paraules fossen v̄daderes: e dels tres dies se leuas lo que salua veritat decēntment leuar se podia: e ari abreujant mostraua cō tenia en son poder la sua resurreccio p̄opta. e quāt amana als q̄ d̄la sua mort se do liē: e p̄q̄o volgue no allargar: mas abreujar los dies: q̄ ari fosē tres: q̄ la part per tot se puga etēdre. **L** liberal seyor piados y benigne: q̄ p̄metēt tā noble pagacō es la resurreccio sua: ari laja abreujada: q̄ ni la sua aia gr̄a spay en los iferns haja tengut posada: ni lo cors en lo sepulcre: ans la sua resurreccio fō ari presta: q̄ a dormir tingue semblança: car la diuinitat: ab la q̄l lamina e lo cors vnits stauen: ari cō volgue q̄ la aia d̄l cors fos separada: ari volgue q̄ prest ab lo cors fos vnida. **B**onans lo senyor en la sua mort h̄i resurreccio p̄fectissim documēt h̄i exemple. en la mort de p̄fecta paciencia: en la resurreccio d̄ certa e alegre speranza: p̄ mostrar nos q̄ tenim dos vidēs

de nostre senyor.

la vna p̄sent de treballs e miserías: la q̄l
deuē paciēt̄mēt tolerar e pendre. l'altra
bēauenturada: la q̄l deuem sperar hi de
l'ijar ab certa sperāca. ¶ Resuscita lo s̄eyor
ēlo seu cors ab los dots d̄ gl̄ia: q̄ s̄ō cla
redat: agilitat: subtilitat: impassibilitat
q̄ ab tot q̄ la sua aia d̄l p̄ncipi d̄la sua cō
ceptio fos gl̄iosa: p̄ la visio e frunció de
la diuina essència: p̄o volgue la diuina sa
piēcia dispōdre: q̄ la gl̄ia d̄la sua aia ēlo
cors no fes redūndancia: p̄que ab mort e
passio dolorosa pogues natura huma
na rēbre: p̄o acabats de n̄ra redempcio
tots los actes: cobrat lo cors la gl̄iosa
aia: feu lo gl̄orios comunicāt li dots de
la sua gl̄ia. ¶ Siu sant agosti: la infirmi
tat dela carn en lo cors portaua: la qual
en la resurrectio ha dexada. ¶ Siu s̄āt leo
papa: ari cō diu lo apostol: si conerem
ies̄ segōs la carn: p̄o ara ja nol conerem
no q̄ la sua resurrectio li haja mudat la
carn q̄ primer tenia: mas resuscitat tin
gue los dots q̄ primer no tenia. dōchs
aia mia dexē ja los nuuols d̄ ploz: e les
q̄relles de tristícia: e respirem en la sere
nitat d̄ alegria. e puix les obseq̄es d̄l s̄e
yor hauem seguit ab lagremes: lo qual
morint ha la n̄ra mort destruhida. Alle
grem nos en la sua resurrectio q̄ resusci
tāt ha n̄ra vida reparada: q̄ lo senyor re
suscitāt ja no mor: ja la mort no li te sen
yoria. al vestit lo pare deu d̄ stola de in
mortalitat e gl̄ia: e ha posat sobre lo seu
cap corona de bellea: ha li t̄hesaurizat
goig e alegria. ¶ s̄ō la carn de ies̄ floz o
dorāt bellissima: p̄dubida d̄la rael d̄ jes̄
se: la q̄l flozi en la natiuitat: quād nair̄q̄
d̄la sua immaculada v̄ge mare: dela sua
virginitat la floz salua: floz de floz excel
lētissima: enmarcis en la sua mort: q̄nd
no tingue: gentilea: ni bellea: torna en
la sua resurrectio en maioz bellea reuiu

re: cobrada la sanch q̄ p̄ nosaltres scam
pada hauia: ab tota la veritat d̄ home.
e d̄ tā grā lum aq̄ll seu cors gl̄ios resplā
dia: q̄ molt mes q̄ sol clarejava. era ex
emplar d̄ aq̄lla bellea: q̄ en la general re
surrectio tēdrā los bēauēturats cossos:
d̄ls q̄ls ell deu e s̄eyor n̄re haia dit: la
uors resplādirā los iusts: ari cō lo sol en
lo regne d̄l pare: e si cascu d̄ls iusts sera
ari cō lo sol resplādēt: q̄na claredat sti
mes q̄ sia la d̄ ies̄ sol d̄ iusticia: dō les al
tres claredats deualle: lauors fō reno
uada la jouētut d̄la aguila: lauors se de
sperta lo cadell leo q̄ dormia: reuir̄q̄ lo
femr: e lo oller feu d̄ aq̄lla mateixa fra al
tre vexell: ari cō fon plaēt ala sua vista:
hix̄q̄ jonas sens lesio d̄l ventre d̄la bale
na: lauors fō vestit d̄ or lo canalobre d̄l
tēple. ¶ s̄ō eleuat lo tabernacle: clareja lo
sol q̄ cubert d̄ nuuol staua. ¶ Reuir̄que lo
gra d̄ formēt q̄ cabēt en la fra mort era:
cobra lo ceruo los corns dela sua força:
fams̄o erint d̄la ciutat sen porta les por
tes: iosef fon delliure d̄l cargre: e fera la
barba vestit d̄ reals vestidures fō s̄eyor
de egypte. ¶ s̄ō dōchs e molt solēne es
la festiuitat d̄ pasqua: e totes les altres
auāca: e tots los diumēges s̄ō octaues
d̄ aq̄sta festa: p̄q̄ en aq̄sta tots los actes
de goig e alegria se cōprenē. la dignitat
del dia del diumēge es manifesta: q̄ fon
primer de tots los dies: e no li p̄cehi nit
alguna: e sera sens nit lo darzer dia. los
cels e la fra forē creats en diumēge: na
tura āgelica ē diumēge creada e gl̄iosa:
hi en diumēge als fills d̄ israel la ley do
nada: e lo s̄eyor nair̄q̄ e resuscita en diu
mēge: hi en diumēge trames lo s̄āt sp̄ic
sobzels d̄exebles: hi en diumēge sera la
general resurrectio: e lo final iubi: hi la
efna gl̄ia: e sera p̄petual dia durāt efna
mēt en laoz dela magestat diuina. ¶ Siu

sant gregori: aqst dia merítamēt solēni-
 tat dies solēnitats se nomēa: p̄q̄ a totes
 les altres passa: ari cō diem santa santo
 nū aqll loch d̄l tēple: q̄ era mes sant q̄ls
 altres: hi cārica cāricoz al libre dels cā-
 ric̄s: ari diem festa deles festes lo dia
 d̄ pasqua. aqsta festiuitat nos presenta
 ab gran alegria dela nostra resurreccio
 e dela celestial gloria exemple e certa
 sperança. e mostrās q̄ les portes d̄ para-
 h̄s son vbertes. e tots los elets ab tot q̄
 en lo si d̄ abram sens pena stiguessē: po-
 dins lo cargre de infern tātats stauē. en
 aqst dia son stats delliures ab tot q̄ ēlo
 diuēdes sant parah̄s tinguessen: y ara
 en lo cel emperi tenē etna posada. **Diu**
 sant agosti. resplādia aqll alegre dia no
 d̄la claredat d̄l sol comūa: mas d̄la lum
 del anyell sens macula: qui resuscitat so-
 bre lo sol resplādia. en aqst dia es pujat
 del occidēt dels inferns lo sol de iusticia
 sobre la n̄ra fra. Sonem donchs de da-
 uid la viula cātant e diēt. **Aqst dia q̄** ha
 fet lo senyor hajam en ell goig: hi en ell
 sia la n̄ra alegria. los altres dies hū sol
 irracional creatura los illumia. aqst en
 samps ab aqst sol: hū altre sol creador:
 lum e resplādor d̄la lum etna. quand es
 stada clara y stelada la nit q̄ ha p̄cebit
 aqst dia: p̄uix della deuia tal dia naixer:
 dela q̄l nit hauia dit lo psalmista: q̄ ari
 cō lo dia seria illumia: e d̄lla es p̄ce-
 bit lo diuēge: lo q̄l dia d̄ lū: dia d̄l sen-
 yor se nomena: p̄q̄ en ell fogiren les tene-
 bres de ceguedat e ignorācia: exclama-
 rē los q̄ stauē en la regio dela ombra de
 la mort: q̄ lum los era apareguda. ale-
 gres la fra q̄ noua lum ha vista: alegren
 se los angels: q̄ lo sēyor als peccadors
 illumina: hi ells a ell se puerteirē: hi en
 ell se alegrē. hā tremolat los inferns no
 podēt sostenir la sua potēcia: ni les sues

tenebres lum tā clara. tots los genolls
 deles celestias infernals e terrenals cre-
 atures dauāt lo sēyor se ēcorbē: totes les
 angeliqs ierarchie: tots los benauētu-
 rats ordēs ēsamps ab nosaltres celebrē
 grā festa. segueixcā nosaltres les ve?āge-
 liques: les q̄ls de p̄sent encara no pot cā-
 tar la n̄ra lēgua. alegrem nos en lo deu
 e senyor n̄re: ab temor segura: e segure-
 tat temerosa. alegras sant iohā benauē-
 turat en lo vētre de sa mare: po james
 en la sua vida begue vi: ni cosa q̄ embri-
 agar puga. d̄ochs nosaltres fragils mi-
 serables: aq̄ souit lo vi d̄ls frenals goigs
 embriaga: alegrē nos ab tēpre e mesu-
 ra: ab temor e recel: q̄ls n̄res goigs ala
 diuia magestat no siē offēsa. som stats
 en la batalla dels dejunis: no p̄dam lo
 triūfo excellēt dela gl̄ia: lo q̄l ell deu sen-
 yor n̄re nos dona: p̄uix ab la n̄ra carn so-
 ferint: ha obtes la victoria. cātem ab di-
 gnes laors ve? e iubilaciōs de alegria di-
 ent: la n̄ra mort es morta: e la vida resu-
 scitada alleluya: la foguejant spasa q̄ les
 portes d̄ parah̄s nos defenia lo nostre
 rey la leuada: e la porta al primer ladre
 adā tancada: al segō ladre dimas glori-
 os hi a tots los penidēts la vberta: ari
 cō la mare de deu senyora n̄ra obte p̄nci-
 pat entre les altres dones: ari entre les
 altres festiuitats la festinitat de pasqua
Aqst dia es hū dels set: q̄si hū special fo-
ra dels set: e p̄ço se diu huytē dia: hū sin-
gular dels altres. s̄fini en aqst dia la si-
nagōga: e naixq̄ la s̄gleya: en lo nombre
de aqst dia q̄ es huyt se restanra la natu-
ra humana en lo general diluui. mas p̄-
q̄ p̄rēch treball de loar aqst dia: noy ba-
staria lo mateix dia: si les sues singulari-
tats e grās misteris volia expondre. es
certa cosa q̄ tota la solēnitat del disabre
en la ley als iube? tan manada tan col-

de nostre senyor

ta e celebrada: p significacio de aquest solene dia fon instituida . los iube en lo disabte algunes coses ferils no feyē : nosaltres elod iumēge . som fets creps dela seruitut e miseria de nres animes e cosos : ells de casa no exien : e nosaltres p vera fe no exim dela santa sgleya : ells no engenien focq lo disabte : nosaltres no engenem focq de carnal concupiscencia ans lo apagam lo diumēge : pēfant q la nra carn en tal dia : en la general resurctio sera glificada : ari cō la del nre cap senyor e mestre : aqlls p purgar los peccats : los aials matauē : e per purgar les nres culpes es mort p nosaltres ies^s sēyor deu e home : e resuscitat ē tal dia . cātem dōchs p tots aqsts bēificis diēt : aqst dia q ha fet lo sēyor siā alegres : e celebrē laors e gres al sēyor ab grā goig e alegria : e cātem alleluya q es interpretat loau lo sēyor : loem lo sēyor germans : en la lengua : en lo cor : ab los labis : en veus costums e obres : q lo sēyor ari vol q li digam lo alleluya : p q en la laor e cant d nostres veus noy haja discordia ab les obres . *B*enauenturat alleluya aquell quels benauenturats en lo cel canten : en lo qual ell mareix deu es lo retaule : hi es lo tabernacle la sua humanitat assumpta : allí es summa cōcordia dels qui cāten : hō la ley d la carn ala pēsa no ptrastra : noy ha d cupiditat alguna repugnācia : p hō la victoria dela caritat perille . cantem dōchs aci lo alleluya ab sollicitut e temor deuota : p q alt elo cel lo pugā cātar ab caritat segura : quand lo nostre miserable cors sera fet immortal e impassible . o benauenturat alleluya es aquell en vida segura : sēs al gñ ptraft : penll : ni aduersari : en la ql ni enemich si troba : ni amistat se pot rōpre allí a deu laors e gres : aci a deu laors e

gres : aci ab temerosa e sollicita pēsa : allí ab segnretat ferma : aci d mortals : e que es forçat q muyrē allí de immortals q p grā morir no podē : aci en sperança : allí en effecte : aci en lo cami : allí en la patria . *C*antem donchs germans aci en la present vida : no ab delit d reposat terme : mas per descans de treballos viure : ari com acostumen cantar los q treballē : o acaminen . canta donchs e acamina : hi cantant del treball descansa : e ari en bones obres augmēta : e fes que algun cant not detinga : que ala celestia patria no acamines . *D*iu beda : p que tota en laor de deu es la celestial vida : la qual la resurctio del sēyor nos representa : perço en aquest dia tantes vegades lo alleluya se canta : qui es interpretat loau lo sēyor : car en lo psalmista : allí hon tenim loau lo sēyor te lo hebraich alleluya : lo qual alleluya sāt Joan en lo apocalipsi testifica : quels angelichs sperits lo canten . *E* lo venerable patriarcha thobies contemplant la gloria dela celestial ierusalem : e la sua claritat hi excellencia en figura deya : que de or : e de pedres precioses eren les sues places : e que per totes los carres alleluya cantanen . *R*esuscita donchs ab iesus ara o anima mia : resuscita d l tenpudent sepulcre de peccats e culpes : comença a respirar en sperit de gracia : ab sperança dela resurctio en la eterna vida . *A*duyram o germans ab Iesus en la p̄sent vida : p q apres resuscitem en la eterna : car si per amor de Iesus porram en aquest mon nostra vida morta : reniurem ab ell en alegria perpetua . treballlem ari alegrar nos en les solemnes festinitats de aquest mon entrels mortals homens : que no pdam : ans mereiscam alegrar nos perpetuament en la

Dels enguents

tre ab los àngels. **S**iu sant gregori: huy celebrā la festiuitat de pasqua. dōchs celebren la ab tal deuota pensa: q̄ p aq̄sta mereixcam venir ala eterna. totes les festes q̄ en aq̄st mon celebren son transitories e passen. dōchs treballem q̄ p aquestes no siam separats dles etnes: q̄ poch nos apfitaria q̄ fossen en les festes dls homens: e que fossen lançats deles festes dls angels: ombra es dela celestial festa la solēnitat dl present dia. aq̄sta celebra cadany vna vegada p̄q̄ atengā aq̄lla q̄ es p̄petua: la q̄l deuem tenir presēt en nra p̄sa quand celebram aq̄sta: e desijar aq̄lla en la figura d aq̄sta: e p aquestes trāsitories alegries la nra aia desige les etnes: e la nra pensa p deuocio se scalfe: q̄ mereixca fruir v̄dadera alegria ēla celestial patria: p lo goigs q̄ en aq̄st mō ateny solamet dela ombra. La resurreccio del senyor en lo fort samsō tingue figura: q̄ les portes dla ciutat per sos enemics guardad̄s: desptāt se ala mija nit les lena dles polegueres. fon encara de la resurreccio del senyor figura la pedra q̄ lançarē e menysprearē aq̄lls q̄ edifica uen lo tēple: p̄q̄ a dengū loch no podia esser cōforme: e acabada la obra no pogue algūa pedra sino aquesta la clau dl cap dl temple cloure. axi lo sēyor mēyspreat e lançat en la sua passio dolorosa: quād lo tēple dla sua sposa sgleya edificaua: fō dan exalçada e dles sues nafres excellentmēt pintada en la sua resurreccio gl̄iosa: e p̄ço en aquest dia aq̄lles paralles del psalmista la santa sgleya canta: La pedra q̄ reprouaren los qui edificauē lo temple: fon posada en lo mes alt dl edifici. Aquesta pedra les parets dl tēple ajusta hi en ella prenē sō terme. es ies̄ deu e senyor nostre pedra: dela q̄l daniel parla. **L**allada sens mās dla ver

ge pedrera senyora nostra: del poble iudaich e gentil ha clofa e acabada vna esgleya. fon lo pertret la sanch̄ preciosa: e lo sacratissim cors les pedres.

Oracio

Senyor ies̄ vnica singular dolçor sobre totes dolça: q̄ romputs dela mort los ligams: glificat lo teu cors: est resuscitat en gloria: p la tua florida resurreccio humilment te suplique: que dela mort dela anima yo resuscite: hi en virturs flozeixca: hi en nouitat d vida acamine: pque conega e desige les celestials alegries: e no les tristef de aquesta miserable vida: e per la virtut dela tua claredat inmensa te placia purgar la mia anima deles tenebres de les culpes. e per la virtut dela tua resurreccio excelsa: lo dia dla vniversal resurreccio la mia carn p ala gloria resuscite: pque ab tu en tu e per tu: en cors hi en anima eternament me alegre amen.

Dels enguents deles tres maries: e com lo senyor aparegue ala sua verge mare.
Capitol XIII

Dlt gran mati lo diumenge maria magdalena: maria iacobí: qui era mare de jaume menor e de iosef iust: e maria filla de salome mare d jaume maior e de johan e altres deuotes dones que ab elles eren: obtesa primer licencia dela senyora v̄ge mare: par tint se del cenacle anaren al sepulcre ab los equēts q̄ aparellats portauē: p̄q̄ lo cors dl sēyor vntasē. staua la mare d deu

senyora en la sua retrera càbza : mirant e contemplat aq̄lla preciosa y inestimable fanch d̄ son fill q̄ en la corona resta: y encara en lo seu mantell e roba quād lo pal dela creu abraçat tenia : hi estimaua quand aq̄lla fanch preciosa dela sua vista se absentaria lanors lo cors d̄ sō fill cobzāt la fanch q̄ p nosaltres scāpat ha uia exiria viu d̄l sepulcre: e axi en angelica elenada pēsa desijaua pregaua e obsecraua d̄ sō fill la resurreccio presta. Ana rē dōchs a vntar lo cors d̄l senyor aquestes piadoses dōes: les q̄ls degudamēt p hū mateix nom se nomenē: puix hū desig: vna deuocio: vna intēcio les guaua. hō moralimēt deuē attendre q̄ d̄ls saluats tres stamēts en aq̄st mō se pte: d̄ls quals deuotamēt cascu a ies⁹ cerca: e fora d̄ aq̄sts algu no spera la salut eterna: algūns comēcen: altres apfitē: altres a grau d̄ perfectio atēyen: o aquestes staments en altres noms se nomenen penidēts acti⁹ e los q̄ pteplē. e aq̄sts tres stamēts figurē les tres maries q̄ al senyor cerquē. lestamēt d̄ls penidēts maria magdalēa significa: q̄ fō famosa peccadora e pēidēt amarga: ab tot q̄ ē altra part d̄l sagrat euāgeli: p ella la vida cōreplatina se figure. po aci diu sāt march q̄ maria era aq̄lla d̄ q̄ lo sēyor hauia lāçat set demonis: e axi be li coue p la sua penitēcia lo nom de maria: q̄ es mar amarga: segōs la diriuacio hebzaica. lo stamēt d̄ls acti⁹ e pficients en maria ia cobī se figura. jaume suplantador se interpretā: e aq̄o als pficiēts sguarda suplātar e enganar los viciis: e luytar e treballar en lo exercici de vtuoses obres: e axi li coue laltre significat d̄l nom d̄ maria: en siriaca lēgua: q̄ vol dir senyora: car es mester q̄ tals pficiēts senyoregē les passios q̄ fort los impugne. lo stament

d̄ls pfets: e d̄ls q̄ en pteplacio reposen: maria salome los figura: mare de iohā e de jaume q̄ demana p a los fills que se guessen al costat d̄ ies⁹ ēlo seu regne: axi los q̄ v̄daderamēt pteplen altra cosa sino lo regne d̄ deu no desigē ni demanē: e axi li p̄tāy. la fçera interpretacio d̄l nom de maria q̄ vol dir illuminada: cascūa de aq̄stes maries ppis enguēts porta. d̄ls penidēts son los enguēts aromatichs: p̄tricio dolorosa: p̄fessio v̄gōyosa: satisfactio treballosa. e d̄ aq̄stes aromatichs species se cōpon lo ēguēt: ab lo q̄l lo sēyor de bō grat cōporta q̄l vnten. cōpon se aq̄st enguent d̄ aloe ençens e mirza. significa la mirza la p̄tricio amarga. lo aloe q̄ la mala fanch purga: significa la p̄fessio q̄ d̄ls peccats la p̄ficiēcia neteja. p lo ençes lo pfū: d̄l q̄l la odor en alt puja: les obres e affectios d̄ satisfactio deuē esser enteses: q̄ p recta intencio a n̄re senyor deu deuē esser dirigides. deu se mesclar aq̄st enguēt ab oli de la diuina misericordia: sens la qual no pot valer alguna penitēcia: car en altra manera aquestes polnozes seques no seriē tals q̄ vntar poguessen. E aquest fon lo enguent dela penidēt magdalena: la qual acaba e compli totes les parts de penitēcia ab ajutori dela diuina misericordia: ella copiosamēt d̄la fōt d̄ p̄tricio amarga feu brollar abundants amargues la gremes: ni tingue vergonya: plozant etrels cōuidats plozar les sues culpes: e fon la satisfactio que ab la calenta aygua: que per los grifons dels seus vlls del cōtrit cor brollant sortia: laua y exurga los pens: lo q̄ls apres per ella e per los peccadors en la creu clauats stigueren. les species y enguēts d̄ls q̄ apfitar començē son: paciēcia: humilitat: e p̄seuerança. e de aq̄stes species se p̄ponē los

enguents de aq̄lls q̄ la vida actiua porten. en aquest enguent entra mirra gota e cassia: q̄ d̄ls vestimēts d̄l senyor stillen. la mirra en tots aq̄sts enguents es bona: e p̄ço ēcara q̄ en lo enguēt d̄ls penidēts ētre: no es incōueniēt quē lo enguēt d̄ls q̄ apfitē se trobe: h̄i ēcara ēlo enguēt d̄ls q̄ a grau d̄ p̄fectio atēyen: q̄ la mirra q̄ls v̄mēs lança: la virtut d̄ paciencia significa: q̄ lāça los v̄mens d̄ ira e de venjança d̄l cor de aq̄ll a qui es feta injuria: e aq̄sta paciencia es molt necessaria als q̄ volē apfitar en spiritual e virtuos exercici. Car diu s̄nt gregori: q̄ les virtuts entre les sp̄ines d̄les passions: e deles tēptaciōs creixē flozeixē e fructifiquē. la gota q̄ es vna specia aromatica: la humilitat significa. p̄tra les infladures d̄ supbia: aquesta es molt necessaria p̄ als qui ap̄ofitē: e p̄ la scala de virtuts pugen. Diu s̄nt gregori: q̄ es fonamēt e p̄ncipi de tota virtuosa obra: e perço aq̄lla virtut creix en nosaltres: flozeix e fructifica: q̄ naix dela rael de humilitat v̄dadera: dela qual si es tallada tantost se enmarceix: h̄i es del tot seca. la cassia significa la p̄seuerāca: q̄ lo qui be obrar comença nos canse: ni p̄ enuige e fatiga se ature: ni p̄ desesperacio rōpa: ni p̄sumint q̄ es ja en p̄feta stācia repose: mas rostēps en milloz acamine: q̄ en lo camí d̄les virtuosos obres en aq̄sta p̄sent vida no si troba terme: y es mester q̄ ab oli d̄ leticia aq̄stes species aromatiqs se mesclē: q̄ ab alegria d̄ins la sua p̄sciencia lo cristiā obre los virtuosos actes: e no p̄regā p̄ p̄mi la misera laor h̄umana. lo enguēt d̄ls qui son p̄fets e p̄tēplē se cōpō es mescla de acabada mortificacio dela carn: diuinal conuersacio: e caritatiua p̄fectio: deles quals species se compō h̄ū enguent de odoz perfectissima: en lo q̄l

entren mirra: cinamomū: e balsem: per la mirra: total mortificacio d̄la carn de uem entēdre: q̄ als perfets singularmēt se guarda. als penidēts coue la mirra: p̄que ab amargoz de contricio los pecats mortifica. als qui ap̄ofitar comencen p̄ mortificar les passions es mester la mirra: maiozmēt per matar lo v̄me d̄ ira: que rofega lo cor d̄ aq̄ll qui en virtut ap̄ofita: cōtra aquells qui ab injurietes lo mouē. p̄o als qui en grau de p̄fectio atēyen: coue la mirra mortificant la carn que no sia al sperit rebelle. E aq̄sta es la mirra d̄ls cantichs probatissima diēt: les mies mans han stillat mirra: e los meus dits son ple de mirra probatissima. les mans q̄ son les obres d̄ls penidēts: e de aq̄lls que en la vida actiua ap̄ofiten stillen mirra: p̄o los dits q̄ son dels p̄templatius los spirituals exercicis son plens d̄ mirra probatissima. es la mirra dels penidēts approuada: dels p̄ficients molt aprouada: dels contemplatius h̄i perfets aprouatissima. p̄ lo cynamomū qui es la canyella dela qual procehix vna pols odorifera quand se trenca: e val molt per a fer be oldre la boca: lo virtuos p̄fet significa: que sil trēcau per aduersitat o injuria tostemp pols d̄ bona odoz sp̄ira de conuersacio angelica ab fragancia de suau benigne dolça resposta. Per lo balsem es entesa caritat p̄feta: axi com lo pur e no sofisticat balsem de corrupcio los cossos p̄serua: axi la caritat pura e p̄feta no consent corrupcio alguna. pero de aquestes aromatiques species enguent nos pot compondre: si ab oli dela dolçoz diuina nos mescla: la qual h̄auia gustat lo profeta quand deya: cō es grā la multitud dela tua dolçoz. aq̄st ēguēt maria salome porta q̄ vol dir pa-

cifica: cerq̄ dōchs q̄l seuol ania cristiana lo senyor ab aquestes deuotes dones: e treballe vntar lo seu sacratissim cors fēt dls pecats penitēcia: e humilmēt les afflictios e temptaciōs sostinga: e p̄tra elles p̄bata: y en vers lo p̄hisme pacifica mēt e ab amor e caritat se porte. aq̄stes tres actes fan q̄ n̄re senyor apareix p̄ la sua gr̄a ala deuota aia. Adozalment segōs sāt bern̄t p̄ aq̄stes deuotes dōes son figurades en q̄l seuol home: laia: la ma: e la lengua: les q̄ls molt p̄cios enguēts tenē. los enguēts d̄la aia son p̄tricio cō passio e deuocio. lo primer q̄ es p̄tricio se compō d̄ herbes verinoses d̄ peccats quen lo n̄re port maleyt en adā: creixē: aq̄ dix n̄re senyor deu: spines e carts p̄ dubira la terra. lo segō enguent d̄ compassio: se cōpon de species amargues: q̄ son les miseries del p̄hisme: les q̄ls creixen en lozt de n̄res p̄hismes. lo terç enguēt q̄ es deuocio: se cōpon de p̄cioses species: q̄ son les gracies de iesus deu e senyor n̄re: q̄ naixen e creixen p̄ a nosaltres en lozt dela sua misericordia. los enguēts dela lengua son tres: ōro deuota: p̄fessio etrega: p̄ycacio v̄dadera. lo primer q̄ es ōro: se cōpon de singulars species: q̄ son intēcio recta: atencio ferma: affectio piadosa. lo segō q̄ es p̄fessio: se cōpon de v̄gonyosa p̄sideracio: dolorosa p̄dona: temor dela final iudicatura. lo terç enguēt q̄ es p̄ycacio: se compon d̄ odorārs species: istructio ēla fe catholica: exēple d̄ bōes obres: i crepacio d̄ vicis. los ēguēts d̄les mās son les set obres d̄ misericordia: les q̄ls en aq̄stes vesfors se p̄tenē aculch: dōe a mējar: e beure: rem: cobre: visite: e soterze: q̄ vol fer los dits ēguēts es mester cōpre les species ab les q̄ls se cōponē: lo q̄ cōpra dona lo q̄ es propi: p̄ haue lo q̄ no es pro

pi: e dona lo que mēys val p̄ a ell: p̄ haue lo que p̄ a ell mes val e li es necessari: ari nosaltres donam lo n̄re franch arbitre: p̄ lo qual alguna cosa no mereix riē: y la diuina misericordia nōs donas la gracia: p̄ la qual mereixem la vida eterna: y encara vna primera gracia mou la voluntat n̄ra quād se dispon ala gracia: sens la qual p̄ si nos mouria. E tornāt ala historia euangelica: ab tot q̄ moltes altres dones al senyor seguiē: aq̄stes specialmēt hi vingueren que al senyor mes amauen: e mes obligades li eren: p̄ que dela sua misericordia haviē rebuts maiors beneficis: maria magdalena molt era al senyor obligada: d̄la qual haviā lançat set demonis: de maria iacobí e salome haviā fet los fills cardinals seus e gloriosos apostols: romania la v̄ge senyora en la sua retreta cambra: e per dos causes no ana ab les germanes. La primera p̄ que la dolorosa mare no poguera veure de son fill la fresca sepultura: y es de creure que lo nouell fill iohā e los altres apostols reuerentmēt e piadosa: no comportarē la sua anada: p̄ que mirant lo sepulcre no defallis la sua vida: en la qual mort son fill ells viuien: que tantes lagremes lo diuēdres dels seus piadosos maternals vlls brollat haviē: que semblant a morta. Biu sanct bern̄ard: que en braços la portauē: e ari ab tot que delliberas visitar de son fill la sepultura: no tenia forces p̄ a poder sostenir sobre la terra la sua affligida p̄sona: que era cosa de marauella: e de fortitud excelsa: com podia respirar: apres de tā intolerables penes: en aquesta present vida. La segona e principal causa era: p̄ q̄ fermamēt creya d̄ son fill la resurreccio certa: la q̄l ja speraua q̄ tardar no podia: e sabia q̄ lo cors d̄ sō fill vnit ala di

L L iij

Deles enguents

uinitat: embalsemat de balsem d' virtut
 infinida no podia alterar se: ab tot que
 etnamēt stigues sens laia . stava dōchs
 la vge mare en pteplacio eleuada: d'sijāt
 e suplicāt la resurreccio d' son fill ab veu
 dolça d' humil māsueta tortra deya aq
 lles paraules del psalmista. leuat pque
 dozins tāt sēyor fill meu absēt dela tuā
 mare: e ab altre psalm replicaua. leuat
 gl'ia mia: leuat psalteri e viula musica e
 alegria d'la mia aia. respos lo senyor: jā
 so leuat: y ēcara stare ab tu sēyora mare
 mia anī q' als celestials regnes puge: ari
 ētra p' la cābra d'la mare les portes tāca
 des lo gl'ios fill cō birq' d'l seu vge vètre
 les claustrs d' virginitat closes: lauozs
 en cors mortale passible: ara ab aquell
 mateix imortal gl'ios e ipassible: lanozs
 comēça a plozar e fō mester lo afalagaf
 la mare: ara ell niēt alegre p'forta acōso
 la alegre la plozosa mare: q' lingua en
 terrogada pot respōdre: q' ma bastaria
 descriure lo goig iocūditat e alegria de
 la mare dulcissima: q' son fill en lo diuē
 dres passat ari crudelissimamēt mort: i
 mortal ipassible gl'ios lo cobra: q' nil fill
 pot algū dā rebre: ni la piadosa mare tē
 bre: p'uir totes les sues temozs erē p' lo
 fill: q' mes q' asi amaua. o goig ineffable
 grā sobre tots les altres: q' li leua lo recel
 e temor q' p' sō fill tenia: d'la hora q' p'ce
 be fins ara. o goig tan grā q' stimar nos
 deira: vēgut apres d' dolor tā amarga:
 besales mās lo fill obedient ala senyora
 mare: besa li la boca: y ēles sues faldes
 se recolsa. ptepla lo fill alegre la vge ma
 re: adozal tocal miral e abraçal: lo qual
 tot resplādēt: ara mostra la bellea quen
 la ignominiosa passio hauia pduda: be
 sa les luminoses nafres: mira en lo co
 stat dels peccados la porta. cōsidera cō
 aq'lles nafres lo glozios cors embellien

e venustauē: pensa ab alegre pensa com
 son fill pren possessio en acte dela senyo
 ria del cel e dela terra: e dels infernals
 abissos que del instant dela sua p'cepccio
 deguda li era. recolsas dōchs lo senyor
 en aquelles castes faldes: en les q'ls mol
 tes vegades ella vge sollicita mare bol
 cat laua: p'ra la piadosa mare al fill ab
 tot q' ell deu infinit jau sabia lo q' iosef e
 nicodem' hauien acabat en la sua sepul
 tura: y altres deuotes p'sones: e q'nes of
 fertes e serueys a ella mare adolorada
 p'sentats hauen: p'ra lo obediēt fill ala
 sua sēyora mare: tot lo q' en los inferns
 acabat hauia: dona li humils comēda
 cions de tots los sants pares: senyala
 damēt dē adam e eua: q' humilment la
 supliquen: los p'done la mort sua: dela
 qual ells dos eren stats la causa. aq'sta
 aparicio primera ala sua stimada senyo
 ra mare: los euāgelistes la callen: p'q' es
 la fi del seu scriure: portar dela resurrec
 cio del senyor testimoni: e si les parau
 les v'daderef d'les altres dōes q' no li erē
 mares. paregue als dexeblef q' vāitats fe
 mēils erē quāt mes podiē dir q' era fāta
 fia d' mare adolorada: y ēcara podē dir:
 q'ls euāgelistes ho hā deixat d' scriure: p'
 q' veritat ari māifesta: no freturaua que
 fos escrita: car no dubta algu q' fill apa
 regues ala mare: e si d' q'ls euāgelistes
 no scriuē q' aq'sta aparicio fos la prime
 ra: responch q' alguna altra q' sia feta ala
 sēyora mare no scriuē. dōchs dirē aq'st
 goig q' sola ētrels altres mereixia ella so
 la no la pogut atēyer: no freturaua cosa
 ari certa e clara q' ē p'gamins fos escrita:
 y aparicio ari dolça alegre piadosa no
 en p'gamins mortf: mas ēles eleuads cō
 tēplatinas p'fes diuia ser sculpida. p' aq'
 sta p'mera aparicio ala sua vge mare te p'
 costum la sāta s'gleya romana lo dia de

pasqua: q̄ celebra stacio lo papa en la es-
gleya maior d̄la senyora n̄ra. aparegue
d̄ochs lo obediēt fill ala sua stimada sē-
yora mare: q̄ mes q̄ tot lo q̄ h̄auia creat
y recreata maua. p̄meramēt p̄ amor q̄ es
causa d̄ totes les n̄res obres. seḡdamēt p̄
q̄ ella piadosa mare mes q̄ tots lo ama-
ua e sola en ell creya: e sola sobre tots se-
dolia: h̄i ari volgue q̄ sola étre tots atē-
gues la p̄mera alegre gliosa vista. Ter-
ceramēt p̄q̄ la sua resurrectio algū altre
no la creya: e ari no la sp̄aua. d̄ochs era
raho q̄ primer se mostras aq̄sta veritat
ala mare q̄ sola e no altri la creya e la spe-
rana. Quattamēt q̄ algū altre no li te-
nia ari aparellada posada de t̄ates vir-
tuts embellida: en special d̄ fe caritat y
sper̄aça. Quicamēt p̄q̄ fō la primera q̄
en aq̄sta mortal vida p̄mer lo veu el ad-
ora: nat d̄l seu v̄ge imaculat v̄tre: h̄il of-
feri p̄ la redēpcio d̄ natura humana: era
de iusticia q̄ resuscitāt d̄l sepulcre en im-
mortal vida: la v̄ge sēyora p̄mera q̄ tot
ne atēgues la gliosa vista. Sisenamēt
p̄q̄ ell fill seu natural h̄auia donat lo ma-
namēt d̄ honrrar pare e mare. o q̄ es lo
infel q̄ aduerar gose: q̄ fill tā bo no socor-
regues mare tā b̄oa en tā gr̄a necessitat
p̄stitubida. Setenamēt q̄ iusticia volia
q̄ aq̄ll cors d̄les sues sanchs purissimes
q̄ ella v̄ge acomanat li h̄auia mortal e
passible: ab lo q̄l pogue natura huma-
na rēbre: e h̄auia cōportat q̄ ari mal lo
tractassē: q̄ guarit renouat e glios lo toz-
nas ales sues faldes diēt: p̄tēpla e mira
sēyora mare mia: vet aci lo cors: q̄ d̄les
tues purissimes s̄achs acomanat me ha-
uies: mira ab q̄n guāy lo porte: mira ab
q̄ns dots de gl̄ia: mira ab q̄ns robins e
balaros a tu mare senyora mia tornant
lo p̄sente. B̄iu sant ancelm. Si algu de
mana p̄ q̄ls les euāgelistes callen: cō lo

piados senyor e fill obedient no apare-
gue ala v̄ge senyora mare: facilmet po-
dē respōdre: q̄ ari callē q̄ petit infāt pre-
nia la purissima let d̄les sues v̄gēs ma-
melles: e los altres serueys necessaris
de sollicita mare: p̄q̄ la euāgelica scriptu-
ra es de auctoritat tan alta: q̄ alguna le-
tra supflua no cōporta: e p̄ço no scriu lo
q̄ sens scriure es veritat manifesta. y en-
cara no fora decēt scriptura scriure: que
ari cō aparegue a molts altres homēs
e d̄oes igualas ab ells la sua dignissima
mare: e p̄ço en algūa d̄les sues apariciōs
los euāgelistes la sua sēyora mare no la
nomenē: y encara p̄ vna causa scriure la
deren: p̄q̄ no stimauē poder scriure aq̄-
lla ineffable primera vista del fill e dela
mare. aparegue d̄ochs primer diu sant
ignaci: ala v̄ge mare aia e vida sua: nop
q̄ la sua resurrectio li fes creure: mas p̄q̄
la dolor d̄la sua mort li canuias en goig
ineffable ab la sua luminosa vista.

Oracio

Maria mare de deu senyora ver-
ge humil graciosa: d̄ tots los
descōsolats miseror de psola
dora: humilmēt te supliq̄: p̄ aq̄ll ineffa-
ble goig quād mirant conegust ton fill
resuscitat d̄ mort a vida en cors gl̄orios
immortal impassible. sies benigne dolça
senyora acōsoladora dela mia aia: e da-
uant lo mateix vnigenit fill d̄ deu e reu:
sies ajudadora mia: mostra q̄ est mare d̄
aq̄ll: al q̄l p̄ mi p̄gues: ajudā ara d̄ p̄sent
reyna d̄ misericordia b̄ignissima: h̄i ēla
hora d̄la mia si me ap̄sola: p̄q̄ ari d̄ aq̄st
mō me parteixa: q̄ quād resuscitare lo
darzer dia: y haure a d̄oar raho d̄ totes
les mies obres: p̄ tu piadosa mare d̄ deu
v̄ge: d̄la sp̄arable s̄etēcia sia d̄lliure: e ab
tots los elets de ton fill ala sua eterna
gl̄oria puinga amen.

Com maria magdalena e les altres

Com maria magdalena e
les altres maries e Pere e Joã vingueren
al monument. Capítol XIII

A la fi dela nit del
disabte: q̄ segōs lo cōptar
dls dies dls iube: lo mati
d̄l diumēge comēça. ans d̄l
dia: e ans q̄l sol illumina la terra: ab
tot q̄ ja senyalava la sua vēguda: po en
cara hi h̄avia tenebres. maria magdale
na e les altres maries portāt los ēguets
al monimēt vinguerē d̄ mati lo diumē
ge: q̄ los iubeis deyē h̄ū dia d̄l disabte.
ari los iube: los dies d̄la setmana cōp
taue: lo diumēge deyē h̄ū dia d̄l disabte
lo diluns segō dia d̄l disabte: e p̄q̄ hu es
lo primer d̄l nōbre: quād deyē hu del di
sabte: vol dir lo p̄mer d̄l disabte: ari cō
legim en lo genesis. Lo vespre e lo mati
fō h̄ū dia: vol dir lo primer dia. Vēgue
rē aq̄stes deuotes maries ari gran mati
Que diu s̄act ioh̄ā q̄ tenebres hi h̄avia.
Diu s̄at luch: q̄ demati vēguerē: q̄ es en
tre la fi d̄la passada nit: e principi d̄l s̄oc
uenidor dia: q̄ alba se nomena. Diu s̄at
march. exit ja lo sol fon la sua vēguda.
pot esser q̄ gran mati hi en tenebres par
tissē: hi a venir se aparellassē: e comēçāt
la lum d̄l sol illuminar la terra al moni
mēt atēguerē. e no p̄se algu q̄ sens mi
steri los euāgelistes aq̄sta hora en diuer
ses paraules scriuē: q̄ ari cō ja hauē dit
ēlo p̄cedēt capítol. Aq̄st euāgeli ensēps
ab la veritat d̄la letra: misteri d̄ tres sta
niets ē aq̄stes tres maries figura. S̄at
ioh̄ā q̄ diu: q̄ encara hi h̄avia tenebres:
mira lo stat d̄ aq̄lls q̄ en virtuts comēçē
S̄at luch q̄ diu: q̄ demati era al stat d̄ls
q̄ en virtuts apfitē. S̄at march q̄ diu: q̄
lo sol jas mostrava: al stat d̄ls p̄fets mi
ra. Deuē d̄ochs los cristiās cercāt a ies?

treballar q̄ demati vingue: cascu segōs
lo statmēt q̄l cerca: cōtra los pereosos q̄
en lo lit speren q̄ls aparega: deuē venir
h̄ū dia d̄l disabte: q̄ vol dir: q̄ en repos e
pau d̄ cor e d̄ p̄sa al mōimēt viguē e lo
senyor cerque: car d̄ q̄lseuol d̄ls tres sta
niets se pot dir mōimēt la p̄sa h̄ūana:
q̄ lo cor d̄l penidēt deu esser moniment
q̄ sobre sumateix ploze e dolga: cō dolē e
plozē los q̄ sobzels mōiments plāyē: lo
cor d̄ls acti e d̄ls q̄ en vtuts apfitē: mo
nimēt se pot d̄scriure: q̄ ploze e dolga so
bre les miserias d̄ sos p̄hismes: exercint
en ells les obres d̄ misericordia: être les
q̄ls lo forzar es la vna. d̄ls p̄fets e p̄tē
plati? lo cor monimēt se nomena: p̄ lo
repos quē la p̄tēplatiua vida atenyē: q̄
ari es lo costum de n̄res paraules q̄ d̄ls
cossos diem q̄ en los mōiments reposē.
d̄ochs treballē les cristianes p̄ses q̄ en
tals monimēts lo senyor cerque: e q̄ de
la entrada d̄ tals monimēts leuen la pe
dra q̄ defē la entrada: la q̄l leua langel:
segōs apres hauem scriure: car en cascu
dels mōimēts de n̄re cor e p̄sa: vna grā
pedra defen la ētrada. la pedra q̄ ala en
trada d̄ls penidēts p̄trasta: es p̄rompti
tut a males obres. la pedra q̄ als qui en
virtuts apfitē p̄trasta es dificultat a vir
tuosos actes. la pedra q̄ defē als p̄tem
plati? la ētrada: son les materials e cor
porals f̄atalsies: q̄ vol dir q̄ en aq̄sta p̄s
ent vida cōtēplar no podē: sino p̄ figu
res e semblāces corporals e terzenes: q̄
son molt diferēts ala puritat e excellen
cia d̄la essencia diuina: hi es grā perill:
q̄ la humana pensa passant p̄ elles no si
ature: ari cō si algu legint los cātichs q̄
tots parlē de noçes sposalles e materi
als bellees: en la letra d̄ tals d̄lits se atu
raua. Vna lāgel aq̄sta pedra: q̄ signifi
ca la diuina gra: que a tots les tres sta

mèts socorre. treballé d'òchs nosaltres en seguir aq̄stes deuotes maries : hi en los se' aromatichs deuots enguèts mes clem hi d'la resurreccio d'el s'eyor v'dadera crehença ab virtuosos obres de bona odor aromatica: ab suauitat e fragrancia deuota d' cor e d' p'esa. ab d'fig e certa spe rāça cerquē lo n're deu s'eyor e mestre: no en lo sepulcre: mas ē lo cel ala dreta part d' deu s'ō pare. diu sāt gregori. les sātes dones q̄ al s'eyor hāuie seruit e seguit en la vida: fins al sepulcre ab species aromatiqs al monimēt venē: e aq̄ll q̄ hāu en amat en vida: encara mort d' obres d' amor e de pietat lo serueixē. cerquem lo nosaltres ab s'ēblats obres: hi es cert q̄l trobarem en los se' pobres: los q̄ls per fretura q̄si morts en los sepulcres jabē: e visitāt e vntāt a ells malalts q̄si mortf: trobarē al s'eyor viu eternamēt en gl'ia. ari cō les deuotes maries q̄ cercant lo mort: viu lo trobarē. Adozalmēt lo monimēt significa lo cors del senyor ē lo sacrament dela eucaristia: al q̄l algu no si acostē: sino en pau e repos de p'ciēcia: hi en l'alba passada la nit d' tenebres de culpa: portāt odorāts species aromatiqs de virtuosos obres: ab odor de bona fama: p' quel p'p'ime no p'rega scādēl: e guardes aq̄ll q̄ en altra maneral cerca: q̄ in hi cōtra si mateix troba. *¶* **Biu beda.** Que les maries q̄ tā gran mati al sepulcre vēguerē nos donē entendre: q̄ gran feruor e amor de trobar lo s'eyor les guiana. po lo s'ey moral nos porta exēple: q̄ illumiada la cara d' n'ra p'ciēcia: expel lides les tenebres d'ls vicis: nos deuen acostar al ineffable sacrament d'la eucaristia. q̄ figura es lo seu venerable sepulcre d'el altar hō lo seu sacratissim cors se p'sagra: en lo ençēs ab lo q̄l los altars se p'fumē: les species aromatiqs q̄ potauē

signifiquē: les q̄ls en nosaltres deuen es ser obres pies e oracions deuotes. *¶* **Biu beda:** la dona q̄ p'mera vēch ala culpa: ara primera corre ala venia. e la dona q̄ primera en parabis troba lo no creure: ara treballa trobar la fe en lo sepulcre: e cuyta d'la casa d'la mort pendre la vida: q̄ en la casa d'la vida la mort hāuia trobada. q̄ lo senyor resuscitas d'mati aq̄lla auctoritat hi p'corda: q̄ diu q̄l senyor sti gue mort q̄ranta hores e q̄rēta dies en la terra: fins ala sua ascēcio gl'iosa. quatre hores stigue mort lo diuēdres: e trenta sis: dos nits e hū dia: hi en aq̄sta opiniō par q̄ sia p'corde la s'gleya: q̄ laudes demati p' recort d'la resurreccio generalment celebra. *¶* **Biu petr' comestoz:** ētre les tenebres d'la nit: e la claredat d'el dia resuscita lo s'eyor: ans q̄l sol d' tot se mostre: q̄nd ab los se' raitgs d' color aurea la sua vēguda senyala: ari lo senyor ans q̄ del tot se mostrās ala sua s'posa s'gleya s'āta: aparegue ab los se' primers raitgs luminosos ales deuotes maries: hi aq̄sta opiniō par q̄ sant agosti la referma. *¶* **Biu sāt ieronim:** q̄ ala miya nit ala hora q̄ sen porta les portes samso d'la ciutat hō dormit hāuia. podē dir en piado sa p'cordia q̄ resuscita ales tres hores: q̄ es entre miya nit e l'alba. Anauē d'òchs les deuotes dones plozāt suspirāt: e plāyent les dolors penes e afflictions d'el senyor recordauē: hi en los lochs hō lo benigne senyor algūa special dolor soffert hāuia: elles piadoses se aturauē: ficant los genolls besauē la tra: hi ab plant la mentable deyē. aci portant la creu gira los plozants e piadosos vlls ala trista mare: en aq̄st loch se gira quād dix ales dones q̄ lamētauē: q̄ sobre ell no plozaf sen. e ari discorrent les dolors d'el senyor arzibarē al mōt de caluari: e anant al se

Commaria magdalena

pulcre verificarē dī psalmista aq̄lla pfe-
cia. Acamināt anauē e sembrauē lagre-
mes: e tornāt ab goig veniē: portāt gar-
bes de alegria. e ja al sepulcre se acostā-
uen quād se recordarē dela grā pedra: q̄
lo sepulcre tācaua: la q̄l diē q̄ tan grā era
q̄ vint homēs no la podien moure: e re-
goneixent la fragilitat femenina: entre
si diguerē: q̄ns leuara dela porta la grā
pedra: p̄q̄ al sepulcre pugam tenir entra-
da. q̄si dient: no es possible la pugam le-
uar nosaltres: pero no deixaren lo cami
q̄ portauē q̄ la grā e feruēt amor p̄ a co-
star se al q̄ ama: res no stima impossible
E axi parlāt endreçarē los vlls al sepul-
cre: e veren leuada la pedra: hāua la gi-
rada lāgel: q̄ p̄ fuir al sēyor venia: apres
q̄ fon lo sēyor fora dī sepulcre. y era v̄
gut lāgel p̄q̄ la resurreccio dī sēyor de-
nūcias ales deuotes dones: lo q̄l segut
sobre la pedra en hūana figura ala por-
ta del monimēt stana. Lo monimēt se
pot dir la sacra scriptura dela ley vella:
dins laq̄l lo sēyor tācar staua: cubert d̄
moltes figures: fins q̄ apres la resurrec-
tio ell mateix angel del grā p̄sell del coz
dels sē dets leua la pedra: e manifesta
claramēt la resurreccio: e tots los sēmi-
steris. Bin beda: lo leuar dela pedra: si-
gnifica la reuelacio dīs sacramēts que
danall lo vel dīa letra cuberts stauē. sta-
ua segut lāgel damūt la pedra q̄ del se-
pulcre era stada porta: q̄ mostraua cō lo
sēyor p̄ la sua virtut hāua de infern les
portes leuades. Adozalmēt aq̄sta pedra
lo pes dela penitēcia significa: al q̄l pes
miren aq̄lls q̄ a deu se puerreixē: e pen-
sant la fragilitat sua: e la dificultat del
q̄ enprenē jamecāt dien: quins leuara la
grā pedra de aq̄sta vida axi treballada:
po no deuē tornar atras: ni aturar se:
mas acaminar ab deuocio en cōpanyia

deles santes dones: e tantost veuran le-
uada la pedra: q̄ deualara lāgel del cel:
q̄ es del spit sant la grā: la q̄l fara lauge-
ra la carrega de penitēcia: dient ell sen-
yor bēigne: lo meu jou es snau: e la mia
carrega laugera. es la carrega dī senyor
laugera diu sant agosti: perque hāuent
nos tant amat: cōuidans a reamar lo .
e amor es carrega q̄ semblant a plomes
quāt es maior mes fa lauger q̄lscuol pes
sobrel q̄l se carrega. Entrarē en lo sepul-
cre les duotes maries p̄ la porta dō era
leuada la pedra: e verē altre angel sient
ala dreta part del sepulcre: vestit d̄ vesti-
dura blāca: e forē spātades p̄ goig e per
maruella d̄ tan excellēt vista: verē lo en
forma de home joue elegāt en figura de
pporcionada bellea q̄ la immortalitat de
la resurreccio significaua: en la q̄l axi cō
en laquila la jouētut se renoua. ala dreta
part seya q̄ era la part dī mig jorn del se-
pulcre: lo q̄l tenia al orient la porta. lo
coz dī sēyor gitat d̄ spatles tingue lo
cap al occidēt: los pē a orient: la dreta
ma a mig jorn: la sinistra ala tremonta-
na. E p̄co los cristiās han pres psuetut
de axi soterzar los cosfos. veren dōchs
les piadoses dones lāgel vestit d̄ cādida
vestidura: senyalant dela resurreccio lo
goig ineffable. la dreta part la efna glia
figura: q̄ la resurreccio dī sēyor a vida in-
mortal mes excellēt nos porta: q̄ la pri-
mera q̄ adā hāua pduda: hī ab los ho-
mēs poblāt la celestial patria repara los
dās dela angelica robina. aparegue lan-
gel en vestidura blāca: significāt la puri-
tat dīa vida q̄ deuem fuar apres dī bap-
tisme: e p̄co als q̄ bategē los cobrē dela
capita blāca. dos angels erē p̄ suficien-
cia de testimonis: segōs la ley: q̄ din ēla
paraula de dos: e de tres stara la veritat
de q̄lscuol negoci. ja era stat lo terratre

mol resuscitat lo seyor: lo qual hix tan cat e clos lo sepulcre: ans q̄l angel leua la pedra: ari cō apres étra als derebles les portes tancades: lena lo angel apres d̄la resurreccio la pedra: p̄q̄ vessen libera mēt lo sepulcre: e creguessē q̄ resuscitat era: no h̄auia mester p̄ al seu resuscitar lo senyor d̄ls angels auxili: aq̄ll q̄ ab la sua v̄rut pp̄ia h̄auia d̄spullat los inferns e la mort ligada e morta. *Diu sanct crisostō: vech langel e leua apres la resurreccio la pedra: p̄q̄ les dones q̄ h̄auie vist lo seyor mort en la sepultura: mirāt sēs lo cors lo sepulcre: la sua resurreccio creguessen. Diu beda: leua lāgel la pedra: no p̄ obrir al senyor resuscitat la porta: mas p̄ mostrar la sua resurreccio als homēs: aq̄ll q̄ mortal p̄ entrar elo mō pogue naixer t̄cades les v̄ginals claufres d̄la sua v̄ge marc: pogue: ja fet immortal p̄ anar sē d̄l mō exir t̄cat d̄l sepulcre: e ari a h̄ū mōge d̄ sāt lozēç en roma p̄sant e marauellāt se: cō lo senyor resuscita tancat lo sepulcre: la coreja q̄ senyia: ari cō stana sēs deffer seli surti en terra: e vna veu que li dix: ari pogue lo seyor exir d̄l sepulcre. Diu sant gregori: les dones q̄ venie ab les species aromatiqs: e los angels verē: significuē les deuotes p̄ses: q̄ los ciudad̄s d̄ parais p̄tēplen: e ab eleuada p̄sa en lo cel los mirē: si ab odozs d̄ virtuts e affectiōs santes lo senyor visitē: sēblant d̄ foc̄h tenia langel la vista: e candida la vestidura: p̄q̄ ab la vista los mals aterze: e ab lo vestimēt als bons a creure afalagne: car temor e amor deuē iclinar lome a creure. era d̄ochs la sua vista ari cō h̄ū lamp q̄ paria d̄ foc̄h la sua cara: p̄q̄ les guardes temessen cayguessen e ses mortissē: e les vestidures cō a neu cādides: pa psolar les p̄ adoses dones: la foguejāt lum d̄l lamp*

temor seyal: la cādida color d̄les vestidures d̄la resurreccio d̄l seyor alegria de mostra: d̄ h̄ō p̄re psuetut la s̄ata sgleya: q̄ en tals dies vestimēts blāchs p̄tica: hi encara en aq̄lla terra acostumauē vestidures blanqs quād celebrauē gr̄as festes. forē spantades les guardes per temor d̄l angel: e ari cō a morts stesos sta uē sobre la terra. *Diu raban⁹. aterzats p̄ temor cayguere aq̄lls q̄ ab tot q̄ prop li stigueffen: el guardassen luny p̄ amor li stauen: e son fets q̄si morts aq̄lls q̄ la resurreccio d̄l seyor celare. Diu seuerianus: p̄ crueldat no p̄ amor: ni pietat lo sepulcre guardauen: e p̄ço q̄si morts en terra cayguere: car no pot star d̄ret aq̄ll q̄ accusāt lo la p̄sciēcia lo peccat lo derroca. e deuem atēdre q̄l bon āgel en diferēcia del mal h̄un senyal nos dona: q̄l bo en lo p̄cipi p̄ la sua claredat sp̄ara: elo mig p̄ la sua paraula p̄forta: ela fi p̄ la gr̄a d̄l senyor nos acōsola. lo mal angel p̄ lo p̄trari: porta en lo p̄cipi ficta alegria: elo mig engana: ala fi estreiteir: e finalmēt d̄ana. *E responēt langel ala temor d̄les spantades maries diu los: no vullau tēbre vosaltres. Diu sāt gregori. q̄si diēt: spanten se aq̄lls q̄ la vista d̄ls celestials ciudad̄s no amē. h̄agē temor aq̄lls qui carregats d̄les affectiōs carnals: atenyen ala cōpanyia dells no sperē. po vosaltres p̄q̄ temeū: q̄ seruēts sou de aq̄ll q̄ cercan e ciudad̄s v̄res son aq̄lls q̄ los v̄res v̄lls mirē. Atē duot cristia diu sant crisostō: cō lo bō angel als bōs afalaga: e als mals sp̄ata: en figura q̄ en lo final inh̄i lo senyor q̄ es dit āgel del gr̄a psell: se mostrara als d̄anats terrible: e als saluats benigne. Axi lo bon plat q̄ es angel del senyor los obstinats a terra: e los penidēts afalaga e aconso la. Axi deuē entendredos p̄diciōs q̄ en**

Com maria magdalena

lo plat e sermonadoz son necessaries. pri
meramēt q̄ p̄ terroz lo foch d̄l peccat apa
gue. la segona p̄ honesta e virtuosa vida
p̄uide los penidents a virtuosos obres:
diu los mes lāgel: iēs̄ d̄ nazareth crucifi
cat cercau: diu los d̄ nazareth q̄ vol dir
flox. q̄si dient: enmarcida era ēla passio
aq̄sta floz: po ara es molt pus bella diu
mes crucificat: en differēcia de altres q̄
semblāt nom teniē: hi ē cara p̄ recort d̄l
benefici q̄ p̄ la sua mort e passio atenyē:
e p̄ço diu lo apostol: recordē aq̄ll qui tal
mort ha sofert p̄ nosaltres. **Di**u ho en
cara lāgel: en laoz d̄les deuotes dones:
q̄ a hū crucificat ab tāt peril: ab tāt a
moz e diligēcia cerquē. molts a iēsus sal
uadoz cerquē: po no crucificat: car nol
cerquē p̄ la creu d̄ penitēcia: hi es cert q̄
nos troba en la creu sua: sino p̄ la n̄ra.
Diu sāt crisostō: molts cerquē lo sēyor
vestit d̄ porpra: poch̄s lo cerquē aq̄tat
e crucificat: po si trobar lo volen: vestit
d̄ porpra: es mester q̄ primer aq̄tat lo
cerquē. **Di**u mes langel: no es aci p̄ coz
poral p̄sencia: q̄ es en tot loch p̄ la sua di
uina essēcia: ēla sua humanitat resusci
ta aq̄ll q̄ en la diuinitat no podia caure:
resuscitat es ari cō dix q̄ resuscitaria: re
dubeix los ala memoria les paraules q̄l
senyor los hania dit: ans d̄la sua mort e
passio dolorosa. q̄si diēt: impossible es q̄
no sia fet lo q̄ ell veritat infallible hania
dit q̄ seria: e ari si anni no volen creure: re
cord vos lo q̄ ell vos dix: qui no pot dir
falsia: mostrals apres lo loch dient: ve
niu e mirau lo loch buyt: hō ēsemp̄s ab
vosaltres iosef e nicodem̄ lo posarē: si a
mi no volen creure: donau fe al buyt se
pulcre: hi als cauallers q̄l guardauē: q̄
no era possible algu laja pogut pendre:
p̄ço hania langel leuat la pedra: per q̄ls
mostras lo loch buyt dela sepultura: e

quād p̄ tota la vniuersal sgleya se canta:
resuscitat es lo senyor d̄l sepulcre: q̄ es
stat clauat en la creu p̄ nosaltres: los ca
nōges d̄l sepulcre dien: resuscitat es lo
sēyor d̄ aq̄st sepulcre: e ab lo dit mostrē
e senyalē lo sepulcre p̄ special e singular
perogatiua: e p̄ semblāt quand lo diaca
lo euāgeli cāta: e diu resuscitat es no es
aci: ab lo dit mostra: e senyala lo sepul
cre diēt: veu aci lo loch hon lo posaren.
Diu mes langel ales piadosos maries:
anau digau als seus dexeables: y a pere q̄
resuscitat es: e sera p̄mer q̄ vosaltres en
galilea: hō lo veureu: ari cō vos dix ans
q̄ soferis p̄ vosaltres: q̄si diēt: p̄ix ell va
p̄mer seguiu lo: anau a galilea digau ho
a los dexeables: q̄ aq̄st goig d̄la sua resur
rectio: no es solamēt p̄ vosaltres: qui p̄
amor lo cercan en lo sepulcre. ans es me
ster lo denūcieu: no als q̄ al mon amen:
mas als sē dexeables q̄ plozē e veurel de
sigen. **Di**u sant gregori: no son dexeables
seus aq̄lls: q̄ ab ell la pasqua no celebzē:
no son dexeables sē aq̄lls q̄ hauēt posat
la ma al aradze atras mirē: deixāt lo be
q̄ principiāt haviē: los q̄ls detarda hi li
ga lamoz d̄la present vida: e les carnals
delectaciōs los liguē: e les spines d̄ aua
rícia los retrahē. **Alli** en galilea lo veu
reu deuotes maries en tēps hi en regio
ppin̄q̄. volgue lo sēyor mostrar se en ga
lilea: q̄ alli hō fō lo principi dela gr̄a: p̄
la claredat d̄la sua p̄ycacio e miracles:
alli fos lo p̄cipi e demostracio d̄la glo
ria. volgue encara lo senyor mostrar se
en galilea: p̄q̄ la sua resurrectio fos pro
uada p̄ la multitud d̄ls miracles: q̄ alli
mes que en altra part obrat hania: e la
sua h̄nmana p̄sencia era mes cōeguda:
p̄q̄ en galilea era stada tota la sua vida:
fora aq̄ll tēps q̄ ch̄ich infāt stigue en egi
pte. **Considera** cō langel diu ales deuo

tes dones q̄ denūciē als apostols la in-
mortal vida: p̄q̄ al n̄re pare adā la mort
fō p̄rimer denūciada p̄ dona: p̄sellada p̄
sathanas angel. q̄ ari cō en lo p̄ncipi la
mort comēça p̄ lo mal angel en dona: y
dla dona en lome: ari en lo p̄ncipi la de-
nunciacio dela immortal vida ha comē-
gat del āgel en les dones: y deles dones
en los homēs. diu specialmēt queu di-
guē a pere: q̄ era principal entrels dere-
bles: y encara p̄q̄ no recelas venir ētrels
altres derebles: hauēt negat tres vega-
des lo mestre. *Diu sant ieronim: stima*
ua pere q̄ no era digne d̄ nomenar se de
reble: p̄q̄ hauia tres vegades negat lo
mestre. Diu sant gregori: sil angel p̄ lo
seu nom propi no hagues nomenat a
pere no gosara venir entrels derebles: p̄
q̄ hauia negat tres vegades lo mestre.
po diu sant ieroni: q̄ls peccats passats
no nohen sino quād plaen. Al seny alle-
gorich diu sant agosti: galilea transmi-
gracio es int̄pretada: q̄ vol dir passar de
hun loch en altre: es passat lo senyor de
mortal a immortal: de passible a impas-
sible: hi es mester q̄ nosaltres passem e
transmigrē de viciis en virtuts: d̄ amor
d̄l mon en amor de deu: d̄la amor deles
coses terrenes en les celestials: p̄q̄l vejam
en la sua gl̄ia. Pot se dir encara galilea
la trāsmigracio e passamēt dela santa fe
d̄ls iube⁹ en los gētils: los q̄ls iube⁹ p̄
la maior part en la sua infidelitat roma-
nē. allil venreu en galilea. diu sant iero-
nim: q̄ vol dir en la sua gl̄ia: sil voleu se-
guir trāsmigrāt e passant de mala vida
en virtuosa. Seguit la t̄henor euāgelica
pdudes les entrestides dones la speran-
ça: q̄ lo cors d̄l senyor trobassen: y dela
visio angelica sp̄atades: plozāt e plāyent
cō nol trobauē: tornarē als derebles di-
ent: cō lo cors d̄l senyor sen hauien por-

tat d̄l sepulcre: p̄q̄ ēsemps lo cercassen:
y ensemps la p̄dua del furtat cors plan-
guessen: tenien recel quels iube⁹ encara
mort v̄gonyosamēt lo tractariē: hauēt
en hoy la hōrrada sepultura q̄ iosef e ni-
codem⁹ li hauiē donada. recitarē enca-
ra les solícites dones les paraules quel
angel los hauia dites: q̄ lo s̄yoz resusci-
tat era. e pareguerē als derebles coses
vanes e femenils fantasies: e p̄ço no do-
nauē crebēça al q̄ deyē: car era cosa no-
ua e extrañuetut humana: q̄ls morts
ells per si resuscitassen. obint aço Jo-
an e Pere: sens algūa tarda al sepulcre
corren: p̄ desig de obir e veure la veritat
d̄l q̄ les maries recitauē: ari cō lo foc
ençes: en disposta materia en cremar no
prē algūa tarda. aq̄sts dos ētrels altres
coreguerē: q̄ mes lo senyor amauen: e
molt la hu a laltre de vera amistat se vo-
lien. e perço en molts lochs ensemps se
nomenē. plega Joā mes prest al sepul-
cre: q̄ era mes lauger e joue: po no en-
tra ans q̄ Pere: p̄q̄ era d̄ mes dies e p̄-
cipal ētre los apostols. Contēpla e mi-
ra o aia deuota: cō los duors apostols
corrē. corre la maria magdalena: e les
deuotes germanes: e tots a cercar lo s̄-
yoz cuytē: cerquē lo cor vida e ania sua
ab gran deuocio: ab gran feruor: ab solí-
citud dolorosa. corre tu o aia deuota: e si
tant cō ells no pots correr: segueix los:
q̄ humils son e benignes: e acullir tan q̄
participes en la gl̄iosa vista. al mōimēt
arribaren los dos amichs derebles: hi
entra p̄rimer q̄ Joā: Pere: ab tot que
sant ioan p̄rimer venia: spera p̄ reueren-
cia q̄ entras p̄rimer lo princep d̄ls apo-
stols. *Diu sant gregori: q̄ per Joā es*
figurada la sinagoga: e p̄ simō pere la es-
gleya. vēch primera la sinagoga: po no
entra dins lo sepulcre: q̄ ab tot q̄ p̄rimer

Com maria magdalena

legis les figures e secrets dela scriptura sacra: po no entra dins lo sepulcre: q̄ no volgue creure dl senyor: ni los se⁹actes: ni la mort e passio resurreccio e sepultura. apres arriba la sgleya dels gētils hi entra dins lo sepulcre: crehēt e p̄fessant iesus deu e home mort p̄ n̄res culpes: resuscitat immortal ipassible: lo q̄l eterna⁹ment viu hi es vida. po apres d̄ pere entra ioan: q̄ ala fi dl mō apres la mort de antecrist entrarā tots los iube⁹ en la s̄ta fe catholica. Entrarē dōchs en lo sepulcre los dos apostols: e verē les teles ala vna part dl monimēt plegades: e lo sudari: cascūa cosa en son loch plegada mostraua que lo cors no era stat furtat del sepulcre: e mirant encara pēsarē que era veritat lo q̄ les dones deyē: q̄ haviē furtat lo cors dl sepulcre: car ni sabien: ni enteniē les scriptures: q̄ d̄la resurreccio del senyor parlē: hi anarē sen marauellats: p̄siderāt ensi aq̄st negoci q̄na fi pēdria: ni cō podia ser: q̄ ari endreçada mēt stigueffent plegades les teles e lo sudari: les q̄ls stauē p̄ los enguēts ab lo cors del senyor pegades: cō portāt sen lo cors les hi haviē leuads: e ari en spay de tēps diligētment hi p̄ son orde plegades: e q̄ les guardes algū s̄cimēt d̄ aço no tinguessen. aq̄sts p̄trafats en la sua pensa fabricauē: e la resurreccio del senyor no creyen. D̄iu sant crisostō. p̄sideren e mirē les teles en sō loch plegads: e p̄ lo semblant en altra part lo sudari: e no pensen cō fora cosa de grā follia: que furtāt lo cors: volguessen tāt tēps despēdre en despullar e plegar ari ordenadament les mortalles: e colocar les en son loch en la casa don lo cors furtauē: p̄ q̄ tanta ēdreça e sollicitut en cosa supflua aplicassen. Lo monimēt al seny moral lo monestrir significa: en lo q̄l solament

labit plegat si troba: quād noy es lo cor e obra religiosa. diu s̄at gregori: q̄ aci es molt d̄ pensar la celsitud d̄la diuina sapientia: cō los n̄res actes dispenfa: encē e inflama les penscs e cor dels apostols q̄ diligentmēt lo cerquen: e allarga q̄ nol troben: p̄q̄ la malaltia de no creure dela malalta pēsa ab la dolor de cercar: ab la guia de lagremes: e amargor dela absēcia ella mateiral porgue: e p̄ a trobar lo que cerca la vista li aclaresca: e ab mes amor e deuocio guarde quand troba lo q̄ ab tan grā dolor cercana: e mes ferm ab los braços dl cor strēga lo q̄ tā prest trobar no podia. hages cōpassio o deuota aia dels entrestits derebles: e adolorades dones: q̄ ab grā afflictio e angustia a son deu senyor e mestre cerquē: e nol troben ni saben altre loch sino lo sepulcre hō cercar lo puguē. e ari plozant e planyent los dos apostols: e no gosāt p̄ por dels iube⁹ star prop lo sepulcre s̄ tornarē. stiguerē les dones e nos partiren spātades e marauellades del q̄ vist e ohit haviē: marauellāt se q̄ haviā leuat tan grā pedra: e q̄ haviā gosat pēdre hū cors circuhit de tates guardes: e tornāt a mirar en lo sepulcre: verē dos angels en humana forma prop delles: cuberts de vestidures blāques: q̄ lo goig dela resurreccio significauē: que no solamēt en paraules: mas écara ēla claredat d̄les vestidures la glia e alegria d̄la resurreccio denūciē q̄les apiciōs āgeliqs p̄ instruccio d̄ls homes se admistrē: e tals esser acostumē q̄ puiguē al misteri q̄ dnūciē. diu beda: ari cō legim q̄ al sepulcre dl s̄yor angels hi stauē: ari es d̄ creure q̄l seu sacratissim cors en lo sacramēt del altar molts āgels lo acōpāyē. temerē dōchs les plozoses dones p̄ la visio angelica: e abaixaren les cares en terça ab femenil e

modesta vgonya: ales q̄ls benignamēt
lōs angels enterzoguē: q̄ cercau piado
ses dones: lo q̄ viu e ja es resuscitat cer
cau ētrels morts: q̄si diēt: no vullau cer
car en la casa d̄la mort: ni ētrels morts:
a q̄ll q̄ d̄la mort e d̄l loch d̄ls morts es
resuscitat en gloriofa vida. diu entrels
morts: no p̄q̄ en lo monimēt hi ha guel
altre mort: mas p̄q̄ era casa que per als
morts era fabricada. molts al s̄yoz viu
entrels morts cerquen: e son a q̄lls q̄ ab
tot que siē bons: po de bon grat ab los
mals p̄uersen: als q̄ls diu lo s̄yoz ē lo
sagrat euāgeli: d̄era los morts q̄ los se
morts soterzē. diu los mes langel: No
es aci en lo sepulcre p̄ corporal presēcia:
lo q̄l no es absent a dengū loch p̄ la sua
diuina essencia. no es aci q̄ resuscitat es
p̄ la sua virtut ppia: recordau vos com
vos ho dix: quād era en galilea: que lo
fill d̄l home deuia efer iurat en les mās
d̄ls peccadors e resuscitar lo terçer dia.
abans q̄ no fossen: vos denūcia tots los
seus misteris. dōchs nous marauellu
si ara obiu la veritat d̄l q̄ denūciat vos
hauia: q̄ ab la veritat e record d̄la sua p̄
fecia: cregau lo q̄ ari cō hauia dit: ha po
sar en obra. lo abaixar les deuotes dōes
la cara en terra per reuerēcia dela visio
angelica: nos dona exēple: cō nos aco
stam als misteris d̄la santa s̄gleya: incli
nem en terra la n̄ra vista: recordāt nos q̄
som pols e cendra. Diu beda: nosaltres
ab exēple d̄ aq̄stes humils deuotes mari
es quād entram en les s̄gleyes: h̄ens aco
stam als celestials misteris: ab humili
tat e reuerēcia p̄sem en acostar nos: ari
com abraā q̄nd dix: q̄ parlar yo ab mō
s̄yoz: q̄ so pols e cendra: hi encara de
uē atendre: q̄ no cayguerē les māsuetes
dones al p̄spective d̄la angelica presēcia:
mas la cara deuers la terra declinaren:

dō ha pres costū la santa s̄gleya en me
morzia d̄la resurreccio d̄l s̄yoz hi sperā
ça d̄la n̄ra: inclinats digā n̄res p̄garies.
no atēgueren les tristes maries ales an
geliqs paraules: ni d̄la sua vista alguna
psolacio p̄reguerē: q̄ no āgels: mas los
s̄yoz d̄ls angels cercauē: e p̄co les dos
maries iacobi e salome sp̄tades e to
tes alterades: d̄l monimēt fogit se apar
tarē: e segudes en terra planyiē: temoz:
dolor hi sp̄t q̄si fora de si les tenia. diu
sant agosti: entēgam lo q̄ diu lo euange
li: q̄ les sp̄tades dones a d̄egu no par
larē: q̄ ni als angels respōguerē: ni ales
guardes q̄ en terra jabiē: ab tot q̄ en lo
p̄ncipi d̄les paraules d̄ls angels: q̄ la
resurreccio d̄l s̄yoz deyē: h̄ū poch se ale
graren.

Oracio

Mesus s̄yoz vnich fill d̄l sobi
rā deu: q̄ dins a q̄lls q̄t amen
bas posat desig quet cerquē: e
p̄q̄ en amor siē mes ençesos:
allargues q̄ trobar te puguen. e ha pla
gut a tu certificar los p̄ angel quet veu
rā en galilea: fes gracia a mi peccador
miserable: q̄ ardētmet te cerq̄: e ab ale
griat trobe: p̄q̄ d̄ vicis en virtuts: dela
amor d̄l mō ala tua amor passē: e ari p̄
la tua grā mereixca de aq̄sta vida trans
migrar ala tua efna gloria: hi a tu deu
meu mort p̄ mi: e resuscitat en la v̄dade
ra galilea: ab los teus elets eternament
te puga veure amen.

**Cō lo s̄yoz aparegue ala
maria magdalena. Ca. XV**

Mena de amargor
ençesa d̄ amor staua la ma
gdalena: no mirāt expedi
ent com pogues trobar lo

cors d'l seu deu senyor e mestre: puix nol
 trobava e la sepultura hō deixat laua:
 h'í estimava q̄ sens ell q̄ era la sua vida: li
 era impossible viure: staua d' pe' en lozt:
 q̄ força de amor la sostenia ala porta d'l
 sepulcre: e sembrava en lozt lagremes q̄
 brotarē floz d'la resurreccio q̄ no spera
 ua. ab les fōrs d'ls se'vlls regaua: la afe
 ctio e gran amor q̄ al senyor tenia: e fon
 tan gran laygua q̄ feu reuiure la fe: q̄ en
 los cāps d'la sua pēsa tenia morta: plo
 rava planyia e lamētava lo seu deu sen
 yor e mestre: en lo cor tota encesa en su
 cre de amor tota cādida: p'tēplant e mi
 rāt lo sepulcre. sta lo seu cor e pēsa: dins
 la casa hō haviā deixat son mestre: puix
 a ell noy troba: desija q̄ alli muyra: e lo
 seu cors aq̄ romāga: laia cerq̄ aq̄ll q̄ era
 la sua vida: no recorda ni tem dan algu
 q̄ venir li puga: car stima q̄ maior dan se
 ria pōze la vida: la q̄l ja estimava tenir la
 pduda: puix no trobava aq̄ll en q̄ e p̄ q̄
 viuia: certa era la dolorada magdalena
 ab tā grā dolor no podia viure: e q̄ si ab
 coltell les guardes la matauē dos guā
 ys atēyeria. la hu q̄ scāparia la sanch p
 aq̄ll q̄ p'ella laua scāpada. laltre q̄ mes
 p'stamēt morta podia trobar aq̄ll mort:
 q̄ tāt amava: q̄ entrels vi' trobar nol po
 dia. o gran amor en la q̄l coltell d' tā grā
 dolor afillava: q̄ partia h'í tallava la sua
 aia d' aq̄lla q̄ tant amava: ab la q̄l sera fe
 ta vna: e p'ço no volia viure: q̄ la mitat d'
 la sua aia e vida l'fallia: h'í en aq̄st mon
 no la trobava: ni morir volia: p̄q̄ no a
 cabas d' morir en ella: aq̄ll q̄ p' amor en
 la mitat d'la sua aia la mitat h'í tenia. e
 ari en flames d' amor eceses les sues en
 rramēes: p' los se'vlls calētes abūdāts
 lagremes sobreixiē e plozāt ab lo psalmi
 sta lamētava diēt: forē a mí les mies la
 gremes pa d' nit e d' dia: cō me diē: hō es

lo teu sēyor. o trista plorosa ensēps e bē
 auēturada maria: cō plozant ha pogut
 attēyer tot lo q̄ demana. plozant de los
 peccats venia: plozant de son germa la
 vida: plozant cerca e troba sens moures
 lo p̄q̄ plozava. B'iu sant gregori: quin
 foç de amor haviā ences lo cor de aq̄
 sta maria: q̄ van sen los derebles homēf
 q̄ tant lo senyor amauē: ella dona teme
 rosa delicada no sen va: nis vol moure:
 q̄ la carrega de amor laugera semblant
 a plomes: q̄ d' mati ans d'l jorn q̄ si volāt
 la feu venir al sepulcre: ara es d' tā gran
 pes: puix la portada lla hō ella volia: q̄
 no cōporta ques moga: puix no podia
 mouēt sino luyar se dela casa de aq̄ll q̄
 tant ama. romas la cruciada de amor
 magdalena: sola deles altres desempa
 rada: e p'ço mereixq̄ primera sola veure
 lo q̄ sola sens los altres cercava: p̄q̄ la
 comuna virtut de tota bona obra es p
 seuerança. B'iu sant gregori: fogint los
 homēs: los vlls dela magdalena q̄l sen
 yor cercat haviē e nol trobauē: tots ē la
 gremes se resoliē: e ja mes fort se dolia
 q̄l haviē furtat del sepulcre: q̄ no dela
 mort q̄ en la creu li donarē: q̄ de aq̄ll q̄
 haviē mort no romangues alguna me
 moria. B'iu origenes: sta maria al mo
 nīmēt e ploza: amor la fa romandre: e
 dolor fa q̄ tan fort ploze. staua e mirava
 si trobar podia aq̄ll: p̄ q̄ plozāt si nol tro
 bava morir volia. la dolor se renouava
 de aq̄ll p̄ q̄ al peu dela creu tan gran do
 lor haviā soferta: ara mes fort se dol cō
 nol troba. la primera dolor ab aq̄sta se
 ajusta: e ari les dos hū gran riu de ploz
 augmentē. e la segona dolor maior sti
 ma cō nol troba: p̄q̄ algū descās: ni p'so
 lacio li cōporta: greu h'í inestimable fō
 la primera q̄nd veu q̄ p' la mort lo pdia:
 po algun descans o remey sperava: pen

ala magdalena

fant q̄ ab ell mort se morria: e podia conseruar lo seu cors ab species romatiqs tant cō la dolor li cōportara viure: feya stima que ab vns mateix enguents e lo cors mort e la sua vida conseruaria. **D** gran força de amor encesa nunca obida: e per altri sino per la magdalena nunca sentida: recel tenia: que sil cors no trobava: algū conort podia cercar ho pēdre: e la sua amor podia cessar e fer se rebra: e ari podia ser p temps que ella no amas tant son deu senyor e mestre: ari com algu quand alguna persona que molt ama: li fa alguna gran offensa: la maior dolor quel seu cor turmenta es p que la raço li mostra que deu cessar la amor que li tenia: ari la dolorosa magdalena no trobant lo cors: e dila veritat de la resurreccio perduda la crehença: la raço per tēps mostrar li podia: que dexas de tant amar e dolre per cosa impossible. e aquesta era la dolor que mes fort la turmentava: que per conort pogues remeyar la sua pena: no trobāt lo que tāt amava: car puix amor era la sua vida: e no amava per viure: mas per amar viuia: minuant o cessant de amor: minua uia o cessava la sua vida: dubtava que p labscia no aprēgues d viure: sēs amar aquell: en qui amant viuia: e ari començas a viure sens vida. **T**otes aq̄stes dolors les sues de amor abenrades entrarmenes strenyien e premien: e feyen correr per los seus vlls fonts d calentes amargues lagremes: hi tora e per tot hi en tot adolorada ja defallia: e defallir volia. **P**ere e Joan temeren: e perço aturarē: maria no temia: ni sperava poder tembre: perque en aquest mon alguna cosa no li restava: per la perduda dela q̄l pogues recelar ni tembre: havia perdit iesus son mestre: vida dila sua anima: hi

ēcert stima uia: q̄ li era millor morir q̄ viure: p̄q̄ viuia la sua dolor en d̄spir seu p̄guera terme: e podia ser q̄ trobara morta lo q̄ viuia trobar ja no sperava: q̄ podia fer aldre sino morir maria: puix viuia sens vida: feta era insēfible: q̄ sentint no sentia: mirāt no veyia: ni obint obia: ni era alli hō era: q̄ tota era hō lo seu mestre era: e ari fora de si stava: e lo loch hō era no sabia: p̄que ab lo seu mestre era: d̄l qual stima uia q̄ furtat la uie: y en sēs ab ell la sua aia sen portauē: hauer de rat les teles e sudaris: cercaual la trista magdalena: cercaual e nol trobava: e cercāt a si mateixa podia: e p̄duda cobrar nos podia: puix lo seu mestre no cobrava: ab q̄ fera p̄duda: e d̄ si mateixa aldre q̄ lagremes no li restauen: ab les q̄ls lo cors absent lauava de aq̄ll: q̄ p̄sent ab ēguets vntar volia: ari plozāt ēclinas e mira dins lo sepulcre spava q̄l trobava en aquell loch hō los seus vlls d̄erat hauer: p̄mer cerca: e no troba: p̄seuera e p̄seuerāt troba: q̄ls d̄figs cercāt augmētē: e augmētant atenyē lo q̄ d̄figē: los sants d̄figs no atenyēt tātost lo q̄ demanē crexē: e si no: v̄daders d̄figs no forē. e ari ab tot q̄ la adolorada magdalena claramēt ves q̄l lo cors d̄l s̄yor no era ēlo sepulcre: ēcara volia veure si algū s̄yal y restava: p̄ hō pogues stimar q̄l era la causa: q̄ alli hō la uia d̄erat nol trobava: hi en aq̄st ēclinar e mirar lo sepulcre nos mostra: que humilmēt e deuota de uē p̄tepliar la mort d̄l s̄yor e sepultura: e tornar hi vna e moltes vegades: fins q̄ ell nos faça mererer q̄ la sua gr̄a nos aparega: ari mereix q̄ la deuota feruēt magdalena veure dos āgels cuberts d̄ blāqs vestidures: la hu al cap: laltre als pe d̄l sepulcre q̄ seguts stavē. significa lo q̄ sta al cap los secrets dila diuina essēcia: lo

END

Com aparegue nostre senyor

qui als seus pens los misteris dela sua humanitat per nosaltres en la cren oferta: parlen los angels a maria: y enterroguen la: dona que plozes: quasi dir voli en: no tens causa de plorar ni dolre: mas de riure hi star molt alegra pque nol trobes: e plorar e plâyer si mort ari com lo cerques lo trobaues: com lamētes com plozes en tal dia d tan grā goig e alegria: denūciam te la victoria e la vida immortal: de aquell qui tu mort cerques: p lo qual ari en fort dolor lamenres: vençut ha la mort: e morint la mort: e resuscitant dī rot la destròbida: e la vida de vosaltres en eleuat stamēt reparada. stima la trista plozāt magdalena: que homēs eren los angels: e que ignorāt dīa sua dolor la causa la ēterroguē: e arils torna resposta dient: han sen portat lo meu senyor e no se hō lan posat: e perço ploze: e plozare tāt: o quel trobe: o que yom perda. Poderosa força de amor: com fora de si la trāsporta: dī hū angel haviā obit que resucitat era: dels dos que viuia: de tot se oblida: e respon no se hō lan posat. Aquesta era causa de la maior dolor sua: e pço claramēt la explica: que no sabent hō era: nol pot ni tocar: ni veure: ni vntar ab los enguēts lo cors: e la sua aia per mitigar de tanta tristicia les nafres. Diraua la entrestida maria la pedra dīa porta leuada: e q lo cors haviē furtat stimaua: car facilmente la porta vberta furtar se podia. ari en nosaltres quand la pedra dīa temor de deu lo nostre cor tāca: lo senyor dins nosaltres reposa: e si aquesta temor se leua facilmente la sua gracia dela nra anima se absentia. no pogue mes cōportar la fōt de pietat iēu deu e senyor nre: que no remeyas la dolor dela q tant lo amaua: e dela sua absencia tan fort se do

lia: e presa licencia dela sua senyora mare: diu li com vol anar a socorrer a maria magdalena: la qual plozant e planyent ja defallia: perq lo seu cors no trobaua: suplica a son fill deu e senyor la piadosa mare: que ab la sua gliosa vista: ala magdalena e a les carissimes ties socorrega: e als altres deuots: que tant lo desigen veure: e no mire en ells lo defalt dīa poca crehença: mas per lamoque per ell arils fa dōdre: la pietat sua los perdone. Volgue dōchs lo piados senyor: que la magdalēa collis les flors e fruyt deles lagremes: que en lozt semblades haviā: hi mostrant se dins lozt: los angels primer lo verē: que maria al sepulcre tenia la vista. ala presència del senyor los angels se leuaren: e giras maria p veure p quis leuauen: e veu lo senyor en mortal no gliosa figura: e no conegue quel senyor era: que tal ala sua vista se presentaua: qī lo portaua ella ēla sua pensa. Bīu sanct bernard. o vista de pictar marauellosa: aquell qui ab tā grā dolor es desijat e cercat se amaga: ē sēps hīs manifesta: amagas perque ab mes feruor lo cerq: e cercat ab maior goig se trobe: e trobat ab mes sollicitud se guarda: e guardat ab maior amor lo abraçe: e mes fort lo strēga: perque mes nol puiga perdre. Bīu sanct gregori: Per quel amaua e dubtaua: trobual e nol coneria: e aquel qui per gran amor merexia veure: per minua dī se nol merexia coner: amor lo mostraua poca se lamagaua. Enterroga iesus a maria: dona per que plozes: a qui cerques: nou demana p queu ignore: mas pque dīa sua resposta millor sia instrobida. Bīu sanct gregori. dīa causa dīa sua dolor la entroga: perque lo desig li augmente: e de maior amor quād lo conega la inflame. stima

ala magdalena

LXXXX

la entrestida maria q̄ hortola era lo qui
axi li parlaua: e q̄ p guarda d̄l ort dema
ti venia. e d̄ cert hortola era q̄ venia per
birbar e arzanca en lozt d̄la sua pensa:
de poca fe les inntils e nociues herbes:
qui ja dels peccats ne hauia arzécat les
spines: hi ara es vengut per sembrar éla
sua anima de virtuts e de fe sements q̄
florissen: e donassen fruyts en centenar
nombre. **E** axi lo senyor en lozt d̄la sua
sgleya les males herbes hi spies: segōs
la sua infinida sapiencia quād li plau ar
ranca: pque les bones herbes e arbres
fructifiquen. **D**iu origenes: o maria si
iesus cerques: perque com te parla nol
trobes: mira quant te ama: que ell ve a
cercar e trobar a tu quil cerques. trobat
lo cerques: hi a ell p ell demanes: hi sti
mes que sia hortola aquell ab qui par
les: e verdaderamēt stimes. po en aço er
res: que stimant que sia hortola: no co
neixs que es aquell ief̄ q̄ cerques: e tro
bat nol trobes. po es la ventat: q̄ ell pi
ados te cerca hit troba: pque tu plozāt
lo cerques: e pço vol quel trobes: hauēt
ell primer cercat e trobat a tu quit eres
pduda. hortola es lo seyor qui rota bo
na sement en totes les animes d̄ls seus
elets hi ara en la tua sembra: ell es aq̄ll
qui planta sembra rega: e fa creixer les
herbes flors e arbres en les animes san
tes. hi ell es iesus aqui cerques: qui ab
tu parla. en figura de hortola aparegue
lo senyor a maria: que tal offici tal exer
cici: e los actes e lo nom al penidēt̄s cō
uenen. lo penident laure caue e cultiue
la terra p obres de penitēcia: les spines
e males herbes arzanque: q̄ nostra carn
pdobeire germina: hi prēga la bona la
uoz que la diuina gracia en la sua cōsciē
cia sēbra: e axi lo peidēt hortola: pora
iesus hortola conèixer. e seguit la tenoz

euangelica. respō maria: senyor si tu las
pres e portat de aci dignes hon las po
fat: que yo p singular tresor meu lo sti
me: e yol men portare: e descansara la
marga dolor mia. **D**iu li senyor: p cab
tar beniuolēcia: e no li demana si tē has
portat iesus: mas diu si ten has portat
aq̄ll: la força d̄ amor quāt feruentment
ama: e ab feruēt desig cerqua: fa quel a
mant pēsa: que tots los altres no pēfē:
fino en lo que ell pēsa: e q̄ la sua dolor q̄
tan fort lo turmēta algu no la ignora. e
pço la dolorada trista magdalena axi
cō d̄ cosa palesa e p tots sabuda parla:
q̄ no podia stimar ni pēsar: algu stiguef
sens pēsar en aq̄ll: q̄ ella tāt amaua: e p
q̄ tan fort plāyia. diu li dōchs si tul has
pres: e p temor dels iube⁷ las amagat:
dignes me hon: e yol men portare. rece
laua la deuota magdalena: quels iube⁷
al cors d̄l senyor encara mort nol scar
nissen: e si podia saber hō era volia por
tar lo en loch quels iube⁷ non sabessen:
y ella sens recel ab ell se pogues tancar e
cloure. **O** admirable audacia d̄ dona q̄
la vista d̄l cors mort no la spāta: ans so
bre tots los goigs spera sil troba: puix
no creu q̄ viu lo puga veure: mes pmet
d̄l q̄ acabar poria: q̄ debil delicada e affi
gida puga leuar e mudar sola d̄ hū loch
en altre lo grā pporciōat cors d̄ ief̄ son
mestre: la força d̄ amor la sforçaua: e li
feya sperar e d̄ si creure mes d̄l q̄ podia:
q̄ ala feruent amor res no li par difícil.
diu origenes: teme iosef e no gose dena
llar lo cors d̄la creu sino hora ja tarda:
e hauēt d̄ pilat obresa licēcia: po maria
la nit no spera: a pilat nol demana: sens
temor parla: pmet ab audacia diēt: yol
mē potare. o admirable gosar d̄ dona:
o dona ja no dona: algū loch no excep
ta: tēps no spa: sens temor parla: solta
ANAN ij

Com aparegue nostre senyor

mēt se obliga: dignes hon las posat: q̄
pol men portare. e p̄que axi feruēt ama
e pseuera pogue obir e veure aquell viu
qui ab tanta dolor mort cercaua. Con-
templa deuota anima: acostat e mira:
com ab plozants vlls: ab gest humil: ab
cara trista deuota mansueta al portola
suplica: li mostre lo qui cerca. **Diu** sant
gregori: puix ab lo nom comu d̄ dona
nol cōeria: p̄ lo seu nom propi la nome-
na: p̄que stiga mes attēta: p̄que mani-
festamēt lo mire: e la sua dolor cesse: hi
en goig ineffable se canuie. **diu** li maria.
quasi diēt: coneix aq̄ll d̄ qui est conegu-
da. son nomenats los elets: hi scrits en
lo libre d̄ la sua infinida eterna sapiēcia:
entrels quals era la penident maria ma-
gdalena en alt grau d̄ gloria predestina-
da: e perço en lo propi nom la crida: per
mostrar que d̄ls seus elets te special co-
neixença. giras maria attēta obint quel
portola p̄ lo propi nom la nomena: co-
negue en la veu lo seu pastor la mansue-
ta ouella. Primerament mirant ab los
vlls corporals: pensa que iesus portola
era: e axi pogue stimar q̄ era lo q̄ no era.
ara mirant ab cor e anima deuota cone-
gue q̄ iesus era lo q̄ li parlaua: e quasi d̄
mort tornada en vida ab goig q̄ ellal sē-
tia: mas scriure nos dera: respon rabo-
ni: q̄ vol dir mestre. axi nomenar lo aco-
stumaua: q̄ p̄ tal nom en iudea los doc-
tors nomenauē. tu est aq̄ll qui ab tā grā
amor e dolor yo cerq̄: p̄ trobar a tu vi-
uia: e p̄ cercar a tu era ja maida morta.
p̄que tant est stat cubert als meus plozo-
sos vlls: q̄ sobre totes coses a tu desija-
uen. **Diu** origenes: o gran mutacio per
la potēcia d̄l senyor infinida. les lagre-
mes d̄ dolor prestament en lagremes d̄
leticia s̄ mudades. obí lo seu nom d̄ a-
q̄ll q̄ tāt amaua: d̄ aq̄ll p̄ q̄ mort tāt fort

se dolia: viu lo mira: viu lo scolta viu
li parla: viu deu e houue lo adora. **Diu**
sant ancelm. Comença endolcir maria
les canals dels se vlls ab lagremes dol-
ges: q̄ p̄ la amargor deles passades mes
que mirra amargues stauē: hi aq̄stes a-
legres lagremes lauarē e curarē les san-
gonoses nafres d̄ la sua nafrada anima:
hi smortida e quasi morta: en alegre vi-
da la resuscitarē. qual lengua pot expli-
car ni descriure o duota maria: q̄n goig
la tua anima sobzeria: quand los te de-
secats labis de saliuua: humits de lagre-
mes raboni respongueren: e del teu ale-
gre cor axi los sperits exhalarē: q̄ mes
paraules pronunciar no pogueren. **D**
alegra e plena d̄ goig maria: quina mu-
tacio es aquesta de tan differēts parau-
raules: mestre dins aquell: al qual ara
demanaues: quet dignes hō era lo cors
d̄l teu mestre. pēsaues que ell laua fur-
tat d̄l sepulcre: ell la pres maria: nol ha
furtat que seu era: hi al cobrat: dera la-
nia. ell lo porta viu vntat d̄ gloria d̄ la
sua glorioza anima: qui li dona vida en
vntat d̄ la sua deifica persona. lançals
enguent de deuota maria: trēca los pots
hi buyda les capses: viu es lo cors mes-
clar que radiant caruonde: lo qual en-
cara mort la tua deuocio volia: po los
teus enguent no acceptaua: la diuini-
tat que viu vntat lo tenia e mort nol dera-
ua: li era balsem: q̄ bastaua eternament
d̄ tota putrefactio p̄seruar lo. als pe-
d̄l senyor quād li dir raboni se lança ma-
ria: volials tocar e besar axi com acostu-
maua: que impaciēt amor no volia: fos-
stēta sēs tocar: d̄l sol parlar e veure. te-
nia experiēcia la piadosa maria: que d̄l
seu mestre exia virtut q̄ tots los mals d̄l
cors e d̄ la anima sanaua. po lozrola sen-
yor en la sua pensa sēbraua sement: que

ala magdalena

ne desigs d' coses celestials volia q̄ bro
rassen: e p̄ço li diu: no vulles ab les mās
corpzals tocar me: q̄ no so refuffitat a
la vida mortal q̄ tu p̄ses: ari cō ans de
la mia mort entre vosaltres viuia: ni so
pur home ari cō tu stimes: q̄ en la tua p̄
sa ē cara no so pujat al meu pare: car en
cara no tens crebēça q̄ sia deu equal al
meu pare: ab ell vna mateixa deirat e ef
fencia. **Diu** sant anclm: o dolcissim ie
sus p̄q̄ dls te' sacratissims peus a partes
maria: q̄ sobre totes les coses te ama: di
ent: tocar nom vulles: podia s̄yoz ma
ria respondre: no rocare yo aq̄lls pe' per
mí clauats e vberts ab cruels cla'e gros
fos: los q̄ls yo he vist tocat e besat: que
fontes de sanc̄ brollauen: senyoz meu ja
no est tan mansuet suau e dolç p̄q̄ glo
rios resuscites: senyoz benigne dignes lo
que plaent te sia: que yo dls teus pe' no
dellibere apartar me: record te senyoz
meu e mestre: com p̄ mí responguist ala
mia germana dient: q̄ yo p̄ star als teus
pe' la millor part hauia eleta: y en la p̄i
mera vista piados senyoz com simō fari
seu murmuraua: aduocquist la mia cau
sa: quād laui los te' pe' ab les mics abū
dants amargues lagremes: hi p̄ exugar
los: me seruire los meus cabells en loch
d' teles. p̄q̄ benigne senyoz no vols q̄ls
toq̄: mes peccado: a so ara q̄ lauors no
era: e tu senyoz mes de' esser misericor
de: p̄q̄ ara est mort p̄ mi: e lauors enca
ra sens esser stat mort viuies. o rey deu
meu senyoz e mestre: mes les lagremes
p̄rites amargues te plaē: q̄ les dolces
deuotes: cō cessara lo meu plor: lo meu
sospirar e planyer: si los te' pe' yo no to
que: nols bese: nols abraçe: raõnable
mēt se deu creure ab tot quel euāgeliste
ho calle: q̄ pogue lo senyoz respōdre. ces
se maria lo teu dol plorar e planyer: que

you allargue: nou denegue q̄ los meus
peus e a mí toques: po vull q̄ primer q̄
so deu e home cregues: e ari meritamēt
ho atēgues. saludable exēple lo senyoz
nos dona: q̄ si maria tā p̄rita: tā amar
ga: tā dolça e deuota: e dī senyoz tā ama
da: e tan stimada: q̄ dīa sua primera apa
ricio apres dīa sua verge mare la feu dī
gna: encara no cōporta q̄ls seus pe' be
sāt toq̄: q̄ farem nosaltres peccadors mi
serables: q̄ souint lo tocam: rebent: e cō
segram plēs d' peccats iniqtats e vicis.
diu li mes lo s̄yoz: ves denūcia als me'
germās apostols. nols diu seruēts aq̄ll
rey e s̄yoz: q̄ d' no res creats los hauia.
ves maria denūcials la mia immortal vi
da: pujare al meu pare de q̄ so fill natu
ral p̄ generacio eterna: pare v̄re p̄ adop
cio d' grā. deu meu naixet etnamēt dell:
equal a ell segōs la diuinitat: deu meu
q̄ ma fet home menor q̄ ell segōs la hu
manitat: deu v̄re q̄ ensempe ab mi vos
ha creat: e p̄ la mia dolorosa mort recre
at: entrel qual e vosaltres so yo media
dor grā sacerdot oferta e sacrifici. diu se
uerian': germās los apostols nomena:
p̄q̄ conegūe q̄ p̄ hauer lo dextrat nols des
ama. nomenals germās: p̄q̄ dīa sua carn
ha pres la hūana forma. nomenals ger
mans: p̄q̄ p̄ ells ha pregat a son pare: q̄
p̄ fills los accepte. nomenals germans:
p̄q̄ ab ells parteix d' parabis la herencia
Diu sant ambros: deuallist senyoz p̄ es
ser fill d' adā: e no dexist lo pare: mas de
uallist a nosaltres: p̄que ab vlls corpo
rals te mirassem: y ē tu deu e home cre
guessem: ara senyoz dius q̄ ten puges al
pare: per que les nostres p̄ses eleuesal
desig dela celestial patria. **E** tornant a
la tenor euangelica aparegue lo senyoz
ans q̄ als apostols primer ala magdale
na. **Diu** lo sagrat euangeli: primer que
ANAN iij

Com aparegue nostre senyor

algun altre aparegue lo senyor ala maria magdalena: d'la qual hauia lācat set dimonis. **S**iu sant ieronim: q̄ les dōes peccadores: e los publicans penidents precehirā en lo regne d̄ deu la sinagoga: ari com lo ladze precehí als apostols: q̄ ala hora q̄ ells fogiē ell a son deu sēyor e mestre aduocaua. lo loch hō lo senyor aparegue ala maria magdalena sta del sepulcre quinze passos. leuas d̄ mati maria ana ab grā cuyta: ploza amargamēt cerca ab diligēcia: e p̄co primera q̄ tots troba lo q̄ cercaua. **T**reballeu nos altres en seguir los seus passos: ab lagremes amor p̄seuerança. cerquem ab ella lo sēyor: p̄que ensemps ab ella mereixam q̄ la sua vista nos aconsole. **S**iu origenes Seguiu germans la affectió d̄ aq̄sta s̄anta dona: p̄que ab ella trobem lo que cerca: ploze cascu: e fidelissimamēt ier̄ cerque: h̄i ell piados benigne no fallira al penident: que deuotamēt lo cerca. ap̄re o peccador: ap̄re cercar iesus ab maria: ap̄ren d̄lla e ab ella amar: cercar e plorar: ap̄ren que p̄ trobar a iesus alguna aduersitat no temes: ni altre conort: ni p̄solacio: sino a ell no acceptes: tots los delits d̄ aq̄est mō p̄ ell mensprea. dins lo moniment d̄l teu cor lo cerca: alça la pedra d̄ durícia: leua dela tua crebença tot obstacle: e d̄l teu cor tota inuīde cōcupiscencia: h̄i diligentmēt iesus cerca: e si tu nol trobes: h̄ix d̄l teu cor defora: dexant coses d̄ aq̄est mon que ames: e ploza com has p̄dut lo senyor e nol trobes: h̄i encara que angels te parlen plorar no cesses: fins que iesus tō den e senyor te parle: e pugues dir ab maria: yol h̄e vist: e ma parlat la sua deifica boca: e quand lo trobes: als seus pens humilment te lança: e confessa com per culpa tua nol trobaues: h̄i ara p̄r la sua gra

cial trobes. Partis lo senyor ap̄res d̄ haer dōat la benedictio a maria: la qual ab goig ineffable: ab sancera fe corre a les altres: que algun spay della apartades la sperauen: e denunciats del senyor la gloriōsa vista. gran fon lo goig q̄ les deuotes dones sentiren: obint lo q̄ maria deya: h̄i ensemps dolor teniē: e atoz gauen se culpables com della seren partides: e totes ēsemps del hort se partieren: endreçāt ala ciutat cuytats los passos ab gran alegria: per denunciar als dexeables tan alegres noues.

Oracio

O d̄issim sēyor: o dolcissim mestre: o com est benigne als qui son d̄ cor recte: o com est suau mansuet als qui a tu amen: o com son benauenturats los qui a tu cerque: o com stan fermes los qui en tu speren: veritat certa es senyor que tu ames tots los qui a tu amen: e nūqua desempares los qui en tu speren. dolç senyor: aq̄sta duota maria ab lo cor simple a tu cercaua: a tu ha trobat: q̄ trobes los q̄ cerqn: a tu spaua: e d̄ tu no es stada d̄l ēparada: ans d̄ tu ha obtes molt mes del que obtenir creya. **S**fes me donchs gracia senyor: p̄ los merits e lagremes de aquesta qui tant ames: que yo a tu ame a tu cerque: h̄i en tu spere: perque de tu esser amat mereisca: e ari puga trobar te: e la tua gracia nunquam desempare amen.

Com aparegue lo senyor a les tres maries. Ca. XVI

Alegres anauē parlāt del senyor tornant del moniment les tres maries: e ans que ala ciutat

plegassen: lo senyor los vech al encõtre. diu sant ieroni: corrie p̄q̄ la resurrectio del senyor als apostols denũciaffen: hi ells homies aq̄ puẽia p̄ tot lo mō la p̄y cassen: e p̄uir tal intẽcio e crebẽça porta uẽ: mereix̄rẽ primers q̄ls apostols lo vessen. diu raban⁹: en aq̄sta aparicio lo benigne senyor nos mostra: q̄ ocurre a tots los q̄ lo camí de virtuts comẽcen: p̄ guiar los al terme dela eterna gl̄ia, ab dolces e sua⁹ paraules lo senyor les saluda diẽt: siau beneytes e deus vos salue. diu sant ieroni: mereix̄rẽ ob̄ir benedictio p̄mer les dones: p̄q̄ la maledictio d̄ eua dona: en les dones se començas a d̄isoldre: p̄uir en la senyora n̄ra deu infinit p̄ esser son fill haũia pres carn humana. alegres les saludades maries: mes d̄l q̄s pot scriure: p̄ fe illumiades al senyor se acostẽ. diu lo apostol: mester es q̄ tinga fe lo qui al senyor se acostã: ab lagremes alegres los pe⁹ li besẽ: e tocãt mirẽ e cõeixẽ la sua humãitat resuscitada: e deu lo crebẽ: e ari deuotament lo adore. diu sãt crisostõ: si algu los pe⁹ d̄l senyor desija tocar besar e veure: treballe q̄ sia d̄ aq̄lls q̄ ẽlo inhi ob̄irã ala part d̄reta: veniu beneytes del meu pare: aq̄st camí aprẽga: p̄q̄ misicordia trobe: q̄ als pe⁹ d̄l senyor se lãçe: e la sua assũpta humãitat p̄ nosaltres ari cruciada p̄tẽple: los se⁹ peccats e la absẽcia d̄l senyor plo re: e ari puga mereixer q̄ en la sua gl̄ia alegramẽt lo mire. atorga lo s̄eyor ales maries e ala magdalẽa: q̄ besas e tocas los pe⁹ q̄ besar d̄sijaua: lo q̄ poch ans negat li haũia: quãd en la casa d̄la mort a ell q̄ era viu cercaua. benignamẽt les asp̄sola lo senyor bẽigne. no hajau temoz deuotes maries. quasi dient: que poden de aci auant tembre: p̄uir so viu: p̄ eternament viure: e la vostra mort he v̄ẽcu

da e morta: anau denũciau als me⁹ germans la mia immortal vida: e que vagẽ en galilea que alli vull quem vegen. no mena germãs los seruets e derebles: p̄ que de humilitat nos done exẽple: e per que de tot la temoz p̄den jals p̄dona: ans que p̄do li demanen. Diu rabanus *Es vera germãdat honrrar al bo: cor regir lo dissolut: fuir al qui es present: no roseguar lo absent: alegrar se ab lo sa: no desamparar lo malalt: no prouocar a ira lo q̄ es pacifich: mitigar lo irat ab dolces paraules. lãgel per honoz e renerẽcia d̄l senyor nomena derebles los apostols. J̄esus deu s̄eyor e mestre per caritat e humilitat los diu germans: donant als prelats exẽple: segons aq̄ll parlar del ecclesiastich. Regidoz d̄ls altres te han posat: si es ari com hu qualseuol dels altres. james īesus senyor de tots deira la humilitat: ans la guarda fins ala mort: hi encara apres la mort: hi apres de hauer presa possessio dela celestial posada. Laua en la cena agenollat los peus als seus apostols: humilias mes del ques pot dir ala mort dela cren ignominiosa: hi en cors gl̄orios resuscitat. germans nomena los derebles: e pujat en lo cel: deualla en la terra: hi humilmẽt al seu enemich e creatura parla dient: Saul: saul per quem persegueix: e quand lo enteroga diẽt. *Quis est tu senyor: no li respon que es deu e senyor: mas īesus de nazareth: y encara quand vendra segut en la excelsa iudicial cadira: dira als seus elers ouelles: lo q̄ haueu fet a hu d̄ aq̄sts minimis ari cõ en mi ho accepte. no sens causa lo senyor tãt aquesta virtut ama: car sens aquest fonament en va qualseuol edifiçi de virtuts se edifica: e perço ni de virginitat excelsa: ni de pobretat fretuosa*
ANAN iij*

ni de virtut alguna: sens humilitat no fa
ges stima. **E**sch d'ochs maria ab les al
tres e denúcia alegres noues als dexeb
les: q' d'la mort d'el senyor stauē tristes la
mētables e plozofos. lo senyor hauem
vist deya la magdalena: hauem rocat y
besat los se' pe': e a vosaltres nos emia:
q' siau gerts d'la sua imortal vida: diu q'
aneu en galilea hō delibera a tots mo
strar se: ari cō ans d'la sua mort vos ha
dit moltes vegades. **D** grā dignitat de
les dones: obra fan de enāgelistes: apo
stolles son d'ls apostols: p'q' maria sin
gularmēt fō sollicita en visitar lo sepul
cre cercāt lo se'yor: e p'q' mereixq' veurel.
es entesa q' l' seuol p'fona sollicita: d' cercar
les veritats d'la sacra sc'ptura: e p'q' me
reix atenyer clara e v'dadera conceixēça:
la q'l apres denúcie als altres: ari cō ma
ria la resurreccio als dexebles: p'q' no sia
repres q' dauall terra amaga lo tresor q'
la diuina bōdat li acomana. **E**n aquest
misteri la pietat de n're senyor deu se de
clara. la culpa de natura humana se aca
ba: alli hō comēça: la dona en parabis
feu p'sent d'la mort al home: la dona ve
nint d'el sepulcre: q' es casa d'la mort: als
homēs p'senta la vida: la dōa recita als
homēs la veritat: q' li h'auia dit lo dona
d'or d'la vida. la dona recita al home la
falsia: q' li h'ania dit lo destrōidoz d'la
vida. **L**a dona q' primera guia e mostra
al home la porta d'la mort e la entrada:
es ara la primera qui als homēs guia e
mostra la e'rada: la porta: e lo cami de
la vida. par q' d'iga lo se'yor a natura hu
mana: d'la ma q' p'reguist la beuenda de
mort: pren ara lo letouari de vida. **B**iu
sant agosti: les dones primeres lo sen
yor resuscitat als homēs denúciē: aq'lla
q' p'mera h'auia gustat la mort p' culpa:
ara primera gusta e mira la resurreccio

p' grā: p'q' en s'guard d'ls homens p'petu
oppbi no sostinga: aq'lla q' al home pri
mer porta la culpa: ara primera li por
ta la grā: e cōpēsa d'la antich peccat la
miseria: ab les noues d'la resurreccio glo
riosa. p' la boca d'la dona la mort fō de
nūciada: p' la boca d'la dona la vida de
clarada. **B**iu beda: o bēauēturades do
nes: q' mereixq' ren denúciar al mō d'la re
surreccio lo excellēt triūfo: e d'la mort q'
n'ra mare eua p'curat nos h'auia: p'p'ca
ren e denúciare la destructio e robina.
mas perq' la p'stācia e p'seuerāça d'la p'p
cacio no es ales dones atorgada. ma
na lo senyor les dones als apostols ho
denúciē: les q'ls la santa s'gleya signifi
quē: q' dona auctoritat als q' p'p'quē. e
no sens causa aq'sta dona q' primera la
resurreccio del senyor mira e denuncia.
Biu lo euāgelista: q' d' set d'imonis lo se
yor laua delliurada: p'q' alli hō lo peccat
abiūda: sobreabiūda la grā: e quels peni
dents de misericordia no desesperē: mi
rāt aq'sta q' ans era stada a tāt's peccats
subjecta: ara en tā excellēt grau d' grā cō
stitubida: q' als apostols e euangelistes
la resurreccio primera denúcia: donant
nos exēple q' algn ari d'la sua innocēcia
no presumeixca: q' al peccadoz per gran
q' sia menyspre.

Oracio

Des' redēpcio n'ra: amor e de
lig n're: q' ales deuotes dones
quit cercauē e desijauē: tornāt
del teu sepulcre benignamēt venint los
al encōtre: los has volgut apareixer re
suscitat d'ls morts en imortal vida: yo
senyor a tu cerq': a tu se'yor ame: a tu de
fige: e not trobe: vine tu fōt de pietat al
encōtre ala mia aia q' a tu sedeja: a tu cer
ca hi not troba: deu meu senyor meu: si

De falsa de les guardes

en la p̄sent vida me allargues la tua de
sijable p̄sencia: no lam leues en la s̄de
uenidora. po misericordios senyor sup
plich te: q̄ benigne e placable lam mo
stres: p̄q̄ mirāt la eternamēt ab los teus
elets mereixca alegrar me amen.

De falsa de les guardes. Capitol XVII

Apres q̄ les dones
dl senyor se partiren p̄ aca
bar lo q̄ manaua: alguns
dels cauallers q̄l sepulcre
guardauē: q̄ haviē vist tot lo negoci: e
haviē ohit les paraules dls angels: en
aq̄ll mateix dia ala ciutat: e als p̄nceps
dels sacerdots: p̄ los q̄ls guardauē lo se
pulcre: denūciarē totes les coses q̄ ha
uien ovides e vistes. lo terratremol e ter
rible aparicio angelica: e totes les ma
ranelles q̄ la resurreccio del senyor decla
rauē: e p̄ mostrar q̄ no teniē culpa: com
lo cors del senyor noy era: dela veritat
dla sua resurreccio p̄cadores se mostrē.
aq̄st era validissim testimoni: q̄ d̄ aq̄lls
enemichs q̄ al senyor crndelissimamēt
crucificat haviē: ohisen la veritat dela
sua resurreccio gl̄iosa. **Diu sant crisostō**
La marauellosa aparicio dl angel: e la
terratremol foren: p̄que sp̄atats los ca
nallers la veritat testificassen: car la ve
ritat p̄ los enemichs diuulgada mes re
splādēt se mostra. dō aprenem maraue
llosa doctrina: cō es impossible ab n̄res
cauteles empachar la diuina p̄uidēcia:
la q̄l lauors mes claramēt se mostra. los
germās d̄ iosef p̄q̄ ells nol adorassen: lo
venerē: e p̄ q̄l venerē lo adorarē. segons
lo decret d̄ la diuina p̄uidēcia: ari los p̄i
ceps d̄ la sinagoga volēt empachar la fa
ma e gl̄oria dl nom dl senyor: molt dili

gēts forē en los sagells e guardes dl se
pulcre e la resurreccio dl seyor p̄ les guar
des fō primer a ells publicada: e del seu
nom diuulgada la gl̄ia. **Diu** força d̄ veri
tat admirable: la ignorāt e indocta rusti
citat dls cauallers la veritat confessa: e
e p̄yca: e la sciēcia dls sacerdots e fari
seus maliciosa cerca: cō poza ab vna fal
sia aq̄sta clara veritat posar en tenebres.
e p̄q̄ la sua malicia reposar no podia: a
justarē se en p̄sell maligne cōtra ies̄ e la
sua fama: p̄q̄ ari cō en la creu haviā spi
rat la sua vida: ari en lo sepulcre spiras
la sua gl̄ia. e decreta tot lo p̄sell q̄ donas
sen als cauallers pecūia en grā nombre:
e dignessen q̄ dormint ells: haviē furtat
lo cors los se) derebles. **Diu sant remi**
gi. o grossera follia: o v̄dadera falsa: q̄
homes q̄ dormē portē en testimoni de
vista: volē q̄ de color e lū los cechs testi
fiquē: si ells dormiē cō verē q̄l furtauē:
e siu veren cō nou empacharē: e dormit
coneguerē los seus derebles: los q̄ls de
dia e desperts nols coneriē. Diu sāt cri
stostō. Diu descuberta falsa: o veritat d̄ la
resurreccio manifesta: los d̄rebles teme
rosos q̄ ē cara tremolē e mostrar nos go
sen: miserables pobres sens armes: que
viu lo desempacharē: e tots fogirē: h̄i ha
uien lo seguit sperāt q̄ seria rey d̄ iudea:
mort circubit d̄ armades guardes: po
diē ni gosarē leuar la grā pedra sagella
da: e p̄tra decret del p̄sident entrar en lo
sepulcre: dls q̄ls no legim: q̄ ab licencia
d̄ pilat en la sepultura se trobassen: e ari
tāt cō mes treballē scurir de ies̄ la resur
rectio e gl̄ia: tāt mes clara la demostrē.
diēt q̄l h̄a furtat: p̄fessen q̄ no es lo cors
en lo sepulcre: e aq̄o es veritat māifesta.
dien q̄l h̄a furtat quād ells dormiē: que
es v̄dadera falsa: e ari ells cōtra ells la
resurreccio testifiquē: diē q̄l han furtat
ANAN V

los derebles: p̄q̄ aspirauē a fer los pen-
 dre. Al seny allegorich ladres foren los
 derebles: q̄ dels ingrats iube? firtaren
 la vera intelligēcia dela sacra sc̄ptura:
 q̄ dells p̄ncipalmēt era: e als gētils la
 portarē: hi ells miserables tanqn guar-
 den e sagellē lo sepulcre: e lo senyoz per
 la p̄ycacio d̄ls se? derebles apareix ala
 sua santa sgleya: e dexals buyt lo sepul-
 cre: dexals la scorça dela letra buyda:
 puix a ies? noy tenē: car d̄l vell testamēt
 tota la sacra scriptura te ies? deu e home
 tancat dins les sues figures: **Si**u scue-
 rian?: los iube? e los cauallers ies? p̄de-
 rē: e los derebles lo trobarē: no p̄ furt:
 mas per se: no p̄ frau: mas p̄ virtut: no
 p̄ crim: mas p̄ comunicacio s̄ta: viu no
 mort lo cobren: hi es vida d̄ls q̄l amen.
Prēguerē d̄l tēple d̄les almoynes e ofer-
 tes: e no de bens pp̄is lo gr̄a nōbre d̄ pe-
 cūia: q̄ als cauallers donarē: p̄q̄ mataf-
 sen la gloria e fama d̄ aq̄ll: d̄l q̄l ab la pe-
 cunia de aq̄sts mateixs armaris haviē
 cōprat la fanch e la vida. semblants son
 aq̄lls q̄ del bens dela sgleya abusē: q̄ p̄
 cōprar falsies: e tals q̄ a la diuina mage-
 stat derogauē: les pecunies del tēple de-
 speniē. **Si**u sant yleri: haueu cōprat de
 la resurreccio d̄l senyoz lo silenci: haueu
 cōprat la falsia: q̄ ala honor d̄l se?oz de-
 rogaua: e ari mereixen q̄ la veritat q̄ ce-
 lar volieu: sia pa vosaltres amagada: e
 tīgau la falsia: q̄ iusticia vol sia v̄ra: puix
 ab copiosa pecunia laueu cōprada. diu
 sant gregori: not marauelles si la pecu-
 nia los asoldadats misables cauallers
 pogue cor̄p̄re: e pecunia copiosa: que
 trēta diners tant en lo apostol dereble
 poguerē: q̄ no solamēt fō cōtent: trahir
 son deu senyoz e mestre si ells ho volie:
 mas vench a ells: p̄ queu volguessē. diu
 lo ecclesiastich: noy ha cosa mes iniqua

q̄ amar la pecunia. **Si**u raban?: o pesti-
 lent veri lo de auaricia p̄ a les cristianes
 p̄ses: tu has portat en confusio: en mi-
 seria hi en fretura la misera natura hu-
 mana: tu al apostol amich del senyoz
 e dereble: del apostolat en lo centre del
 infern lo has fet caure: tu ales guar-
 des del sepulcre manes que diguen des-
 honesta falsia: par te q̄ sia v̄dader aq̄ll
 parlar: q̄ comunamēt se parla: q̄ ala pe-
 cunia totes coses obehciren. o q̄nts he-
 re? e successors han deixat los cauallers
 en aq̄sta auaricia: q̄ cor̄p̄uts p̄ pecūia
 falsamēt sentenciē. p̄rēgueren los cau-
 llers la pecunia: e cor̄p̄uts asajarē cor-
 rōpre: dient la falsia q̄ls sacerdots havi
 en fabricada. po ari cō diu lo psalmista
 menti la iniquitat asi mateixa. **Se**ue a
 molts pereosos en veritat: lo q̄ ab falsia
 les guardes aduerē: q̄ demati ala hora
 dela resurreccio encara dormē: e lo sen-
 yoz resuscita: hi ells dormint: los dereb-
 les q̄ son les duotes p̄ses lo furtē. e tu
 miserable peccador cō te despertes: nol
 trobes: nil cerqs. desptat d̄ochs dema-
 ti en lo p̄ncipi d̄l dia: y ab vna breu ōo
 humilmēt lo suplica: q̄ ari cō lo sol apa-
 reix sobre la terra: ari la sua gr̄a la tua
 aia illumie. **Al**q̄sta falsia los iube? ari la
 cōprarē cara d̄les guardes: q̄ no p̄nien
 expediēt q̄ deixar la vullē: y es falsia da-
 ra hi erzoz cega q̄ls fa creure: e donar fe
 ala falsia que ells mateixs fabricaren: e
 fins al p̄sent dia en ells dura: q̄ p̄ veritat
 afermē la falsia q̄ ells cōprarē: po p̄ual-
 gue en los fels e preual la veritat d̄la re-
 surreccio gl̄iosa: q̄ molts coffos d̄ sants
 que morts dormien: apres d̄l senyoz re-
 sultarē d̄la sua resurreccio v̄dades te-
 stimonis: hi erint d̄ls monimēts: v̄gure-
 ren en la ciutat santa q̄ es ierusalē: q̄ per
 lo tēple se deya santa: e p̄ lo santa santo

rn̄ q̄ dñs lo tēple era: e p̄ la diferēcia de les altres ciutats en les q̄ls les ydoles se colie: p̄ lo nom d̄ santa que ja antiga ment p̄ lo seu rey melchisedech li conuenia: e a molts aparegueren: e la veritat d̄ la resurreccio d̄l senyor testificarē: e a go ordena la diuina puidecia cōtra los princeps d̄ la sinagoga: e p̄tra la falsa d̄ les guardes. podem creure q̄ alguns de aq̄sts qui ab lo senyor resuscitarē fossen d̄ls sants patriarqs e p̄feres: q̄ molt de sjarē veure lo sēyor deu home rey messi es: hi ab sperit p̄fetich: en la terza d̄ promissio elegirē les sepultures: p̄q̄ ab lo senyor resuscitassen: hi legim en lo euan geli q̄ d̄ls nazare se nomēa: q̄ dos sats q̄ erē morts q̄ranta anys haura: resuscitats vēguerē en lo tēple: hi en scriptura dexarē la grā alegria d̄ls sats pares q̄nd en los inferns lania del senyor verē: e la gran dolor e tristicia d̄ls dimonis. **De** aq̄sts resuscitars ērels doctors dos opiniōs se practiquē: o q̄ resuscitarē en cosfos mortals: e apres morirē: o q̄ resuscitarē en cosfos gl̄iosos: e q̄ ensemps ab lo sēyor lo jorn d̄ la ascēcio al cel pujarē. **Diu** sant leo papa: no sens causa lo dia d̄ la resurreccio d̄l senyor altres resuscitaren: q̄ sil home resuscitar no speraua p̄ la resurreccio de ies̄ q̄ era deu e home: ho pogues sperar mirāt q̄ altres homēs resuscitauē. diu sāt gregori: p̄ instrobir la n̄ra ignozancia: e fortificar la infirmitat n̄ra: sol volgue morir p̄ nosaltres: po no volgue sol resuscitar entre nosaltres: e perque algu poder resuscitar no desespere p̄ esser home: volgue que ab ell homēs q̄ ab ell no erē morts resuscitassen. **Cōsidera** quāt d̄ls sacerdots e fariseus fō gran la malicia: q̄ apres de hauer lo mort: e a mort axi cruel iguominiosa: ni cessauē: nis amāsauē, e quāt es grā la

mansuetut del senyor e misericordia: q̄ nols desēparaua: portāt los testimonis d̄ la sua resurreccio e gl̄ia: p̄que en ell creguessen: donant nos saludable doctrina que en sguard d̄ aq̄lls q̄ mal nos tractē la sua mansuetut p̄regam p̄ exēple.

Oració.

Mes senyor de q̄ la fama p̄que fos denigrada: los sacerdots als canallers copiosa pecunia donarē: e p̄q̄ la veritat puertissen abundantmēt los pagnarē: fes me grā sēyor q̄ yo p̄ pecunia la mia p̄sciēcia no corrōpa: e p̄ les coses temporals e trāsitories algūa cosa iniqua no cometa: mas que tostemp ferm en la veritat stiga: e ab la forza d̄ la veritat d̄ tot mal sia dellinre: e axi cō apres la tua resurreccio resuscitaren testimonis: qui de tu testificarē: fes mereixedor a mi indigne: q̄ ab paraules e obres les veritats d̄ tu deu meu testifique: hi ē la general resurreccio ab los te clets resuscite: hi ab ells en lo teu regne p̄ la tua misericordia sens fi me alegre. amen.

Com aparegue lo senyor a Pere e a Josef e Jaume me nor. Capítol XVIII

Cornades al cenacle alegres les maries: recitant d̄l sēyor la resurreccio gl̄iosa: planyent e plorant pere com encara vist nol haura: hi ara mes amargament recordāt la sua culpa: en lo cenacle reposar no podia: q̄ grā amor e intolerable dolor fora de si e d̄ la casa tirauē: e axi tot sol per cercar lo senyor se parti d̄l cenacle: endregāt los passos ēuers lo sepulcre: no sabēt en q̄nt

altre loch lo pogues cercar sino alli hō
sabia q̄ posat lauiē : hī anāt ari pensant
trist doloros e miserable: aparegue li lo
senyor ab tot q̄l euāgeli lo loch hī la ho
ra calle. lanças pere als se^r peus: recla
māt p̄do ala sua misericordia q̄l hāuia
derat: e apres negat tres vegades. leual
lo senyor e ab dolçes paraules lo acōso
la: e piadosament les culpes li p̄dona: e
cō a benigne senyor amich e germa dol
gamēt li parla diēt: q̄ a sos germās ro
ne: y d̄la sua resurrectio gl̄iosa los info
me: hī en la fe los p̄ferme. parlē en seps
lo senyor e lo seu vicari: e pere ab goig q̄
ell lo s̄tia: e la ploma nol pot scriure ce
lebra la pasqua ab lo seu deu s̄yor e me
stre. aparegue lo benigne senyor a pere
p̄mer q̄ algū altre d̄ls homēs: ab tot q̄l
hāuia negat tres vegades p̄ moltes cau
ses. la primera p̄q̄ fon lo q̄ la sua diuini
tat primer hāuia p̄fessada. la segona p̄
q̄ mes animos e feruēt se mostra ēla sua
defensa: ab tot q̄ apres caygues en mes
baira robina. lo magnanīm senyor obli
das la sua ofensa: puix sen penedia: e re
cordas d̄la amor q̄ li hāuia mostrada.
la terçera p̄ augmentar en los altres la
sperança: p̄fent q̄ a pere q̄ ari lauia ne
gat aparegut era. la q̄rta p̄q̄ si ans q̄ a
pere aparegues als altres: ab la dolor d̄
son peccat no vingues a desesperar d̄ ve
nia. la cinq̄na p̄ mostrar la p̄mogenitu
ra d̄l apostolat: q̄ entrels altres li hāuia
p̄mesa. la sisena p̄ mostrar li ab q̄nta mi
sericordia d̄uia tractar les sues ouelles:
puix delliberana q̄ restas p̄ ell en la sua
s̄gleya vniuersal vicari. setenamēt p̄ do
nar als pecadors sperança d̄ misericordia.
huytenamēt p̄q̄ portas orde en la fe d̄la
sua resurrectio gl̄iosa: apareixēt als h̄us
apres d̄ls altres: hī ari aq̄lles q̄ primer
la sabiē als altres la denūciauē: e comu

nicant aparellauē les p̄ses: p̄ q̄l senyor
hī sembras d̄la sua resurrectio v̄dadera
crehēça volgue en los apostols comen
çar a pere: q̄ deuia ser cap d̄ls altres. pre
sa d̄l senyor la benedictio pere ab gr̄a ale
gria v̄ch en lo cenade: denūciāt alegrei
nones d̄la vista d̄l senyor alegra. Partis
lo rey e senyor ies^{us} d̄ pere e aparegue al
noble caualler iosef: lo q̄l segōs lo euan
geli dels nazare^t recita. Frats los prin
ceps d̄la sinagoga d̄l q̄ hāuia fet al cors
d̄ iesus en la venerable sepultura: aquell
mateix vespre lo p̄regueren: hī en carçe
scur lo ligarē a vna colūna: tancant e sa
gellant lo carçe: sperauē q̄ pasat lo di
sabte a mort lo liurassen. Pero lo beni
gne s̄yor nos oblida visitar lo seu oste:
q̄ lo seu sacratissim cors ari venerable
ment e deuota hāuia acollit en la sua no
ua posada: hī en lo mateix dia d̄ pasqua
lo visita: abraçal e besal ell den e senyor
cō amich e germa. *E* leuāt en alt la tor
re lo d̄lliura d̄l carçe: derant los sagells
ari cō stauen: e portat en arimatia d̄ins
la sua casa. *C*onsidera o aia cristiana:
cō lo senyor d̄ls se^r nos oblida: nils des
empara: ans finalmēt los ap̄sola. *B*iu
sant crisostom: lauros lo senyor mostra
major la sua potēcia en ajudar als qui
ama: quād par q̄ls oblida. *d̄ nicodem^{us}*
algūis scriuen: q̄ p̄ temor d̄ls sacerdots
ftigue amagat aq̄lles dies. en aquell ma
teix dia aparegue lo senyor al menor jau
me: segōs scriu sant pau als corintians
en la primera ep̄stola: q̄ diē algūis q̄ lo
dijous a vespre en la cena vota: q̄ no mē
jaria: fins q̄ miras lo s̄yor resuscitat d̄
mort a vida. *A*paregue li d̄ochs lo sen
yor: q̄ ja defallia: diēt a ell e als altres q̄
ab ell eren: q̄ posassen la taula: e pres lo
pa en les sues sacratissimes mans bene
hīl e partil: e diu a jaume: germa meu

menja: que resuscitat es lo fill dl home, grā fon lo goig e alegria: en la ql jaume pres refectio dl cors e dila aia: no pmet lo senyor q los q p elle e a ell famegē: q p fam defalleixqn: mas en temps oportu los dona vianda: e dela sua benedictio los vimple, jaume q luytador se infpre: ta: aqlls significa: q a les tēptaciōs fort resistē: als qls lo senyor p la sua grā souint se manifesta. sies dōchs pere obediet: jaume luytāt: iosef ē virtut crexēt: e nos oblidarā lo senyor: q ēles tues tribulacions te visite: hi deuem apēdre q la aia ql senyor visita: nunq sens psolacio la dera: e d alguna salutifera reuelacio la informa: segōs en les sues aparicions claramēt se mostra. Primerament ala senyora mare: que sobre tots la sua mort dolia: e la resurreccio speraua: totes les sues dolors conuerti en goig e alegries: fent li oblidar totes les excessiues dolors passades: y encara rahouablement se deu creure: li mostra la sua essencia: ab mes spay que a moyses: hi al apostol. ala plorant magdalena en loz quando lo propi nom li nomena: no solament lo plor li puerteix en alegria: mas instropeix la dl que dira als dexeables: y apres quād ales tres maries se mostra: saludant les ab dolces paraules: del q han a dir les informa: hi als dos dexeables que ala vila de emaus anauen: quād se acosta a ells en peregrina forma: los declara lo seny de les sacres scriptures: e de amor los iufama: e finalment los mostra q era. e quando se mostra als apostols e de goig ineffable los fa alegres: ab lo seu odorant ale los aconsola. e ari la diuina bondat finalmēt aconsola ql seuol q visita. Pero deuem atendre que la consolacio diuina se ateny. Primera mēt o temor. Seconamēt p lagremes

Terçeramēt p paciēcia. Quartamēt p humilitat. Quintamēt p mēyspreu de les delectaciōs e psolaciōs terzenes. Si senamēt p ptēplacio dls celestials misteris. Torna lo senyor al parabis terrenal acōpanyat dles angeliqs ierarchie e ab cantichs: iubilaciōs: e hymnes los sāt̄s pares lo reberē: e pstrats en tra lo adozarē: o qns versos: o quines antifones: o qna melodia: o quina psalmodia cantauen: ni aquells qui nou veyen cogitar hon podē: ni sin veyen recitar ho pozien: ni los qui obiriē ho pozien cōpendre. Elsaja o deuota aia si acostar te pozies: p q alguna minima cosa de aqsta spiritual alegria: en aquesta misera vall de lagremes sentir pugues.

Oracio

Mesus sēyor: p la tua misericordia a tu supliq: quem faces pere obedint: jaume luytāt: iosef augmētant en bones obres: p q a tu aqui ha plagut apareixer a ells: e acōsolar los en les sues angusties dela mort tua: te placia la tua gra en les mies dolors de cors e de aia me acōsole: y atorgam sēyor: que ari cō los sants pares atenguerē goig dila tua p̄sencia: cō apres dela tua resurreccio lo teu gloriof cors miraren: que yo mereisca dila tua presència eternamēt ab ells alegrar me amen.

Cō aparegue lo senyor als dos dexeables q anauen en emaus. Capitol XIX

En lo dia mateix de la resurreccio dos dexeables dels serāta dos partint se d ierusalem: anauen a vna vi

la o castell q̄ emans se nomena: q̄ dista
 ua d̄ ierusalem firāta stadis: q̄ son poch
 mēys q̄tre legues: q̄ setze stadis fan vna
 legua. era lo nō d̄l hu d̄ aq̄sts dos d̄ereb
 les cleofas. lo nom d̄l altre calla lo euā
 geliste. *E* segōs diu sant gregori: raho
 nablemēt se pot creure q̄ ell mateix era:
 e q̄ p̄ hūilitat lo seu nom calla: po scriu
 sant ambros: q̄ amahon se nomenaua.
 ja q̄si la resurreccio d̄l senyor no sperauē
 e ari trists acaminē: p̄ferint e parlāt de
 les coses q̄ erē stades: recordār d̄l senyor
 la sua benigne p̄uersacio: doctrina e mi
 racles: e dolorosa injusta mort q̄ls prin
 ceps d̄la sinagoga li haniē p̄curada. e lo
 sēyor sēblāt q̄ portaua lo cami q̄ ells a
 nauē: a ells se acostā: e los se⁷ passos ab
 los dells eguala: y en les paraules d̄lls
 se mescla: apres q̄ ab hūilitat mansue
 ta los saluda. *Si*u beda: p̄que dela sua
 amor los puga ençendre: h̄i d̄la veritat
 d̄la sua resurreccio donar los clara cone
 xēça: ab ells se ap̄pāya y acaba lo q̄ pro
 mes los h̄auia: q̄ si dos o tres en lo seu
 nom p̄gregats erē q̄ ell benigne en mig
 d̄lls seria: en aq̄ll loch h̄ō lo sēyor se aju
 sta ab ells: fō apres vna capella edifica
 da. e p̄q̄ dins lo seu cor lo sēyor amauē:
 po la sua resurreccio no creyē: ari lo sen
 yor ala sua vista corpal se presenta: y ab
 los vlls corporals d̄foral miren: po no
 conerē q̄ ell es lo q̄ls parla: tal en ells se
 mostra: cō dins en lo seu cor lo porta
 uē. amauē lo: e nol creyē: mirauen lo: e
 nol conerē: car lo dubtar d̄lls e no creu
 re: merexia q̄l mirassen y nol cōeguessē:
 h̄i ari no lo senyor: mas lo seu dubtar e
 no creure detenia los se⁷ vlls q̄ nol cone
 xien. ajustas a ells lo benigne senyor: e
 diu los: q̄nes son aq̄stes paraules q̄ aca
 mināt p̄feriu e parlau entre vosaltres: e
 stau trists: nols ēterroga p̄q̄ nou sapia:

mas p̄q̄ d̄la sua resposta milloz puga ar
 guir la sua ignorācia. diu sant gregori:
 parlauē d̄ ier⁷: lo q̄l viu nol sperauē veu
 re. respos cleofas: tu est sol pegri en ie
 rusalē: q̄ no has sabut lo q̄ han fet en la
 ciutat en aq̄stes dies. no diu q̄ sia sol pe
 gri: q̄ molts ni h̄auia: q̄ d̄ regiōs diner
 ses erē vēguts ala festiuitat d̄la pasqua:
 po diu li sol: en aço q̄ no sabes la mort
 de ier⁷ tan d̄ifamada. q̄si diēt: maraue
 lla es: q̄ être tāt̄s pegrius tu sies sol no
 sabēt lo q̄ tots sabē. *Si*u theofil: ari est
 tu pegri h̄i strāyer e luny d̄ ierusalē: que
 ignores vna cosa ari publica e sēyalada
*Si*u beda: pegri e strāyer stimauē aq̄ll:
 d̄l q̄l no conerē la cara: po ēla veritat a
 ells pegri era: q̄ ab tot q̄ls fos prop ēla
 vera humanitat que h̄auia cobrada: po
 lūy los era p̄ la gl̄ia: en la q̄l lo seu cors
 gl̄orios cobrat h̄auia. h̄i encara p̄q̄ era
 strany e pegri luny d̄la sua crehēça. e p̄
 q̄ milloz instrobir los puga: diu lo sen
 yor: q̄ es: q̄ han fet: y ells responē: d̄ ie
 sus d̄ nazareth q̄ fō home e p̄feta pode
 ros en obres e miracles: ē p̄ycacio e do
 ctrina: cō lā p̄dānat e lliurat a mort los
 p̄iceps n̄res. diē e p̄fessen lo p̄feta: e cō
 es fill d̄ deu callen. o p̄q̄ nou creyē: o re
 celauē temēt d̄ls sacerdots la malicia:
 no fos spia aq̄ll ab q̄ parlanē. e diē mes
 nosaltres sperauē q̄ ell delliararia israel
 d̄la strāya senyoria: y cobraria lo real ce
 ptre: po h̄uy es ja lo terç dia dela mort
 sua: e lo sol tira ala posta: h̄i ell dir q̄ al
 terç dia rescitaria: e no la vist algu d̄ fos
 d̄erebles: po h̄ā nos spātāt algunes de
 les n̄res dones: q̄ ans d̄l dia son anades
 al sepulcre: e no trobāt lo cors son torna
 des temeroses diēt: q̄ visio d̄ angels h̄ā
 vista: q̄ diē q̄ ell es viu: e algūs dels no
 stres son anats al sepulcre: e han trobat
 ari cō elles deyē: no q̄ h̄agē vist los an⁷.

gels: mas q̄ lo cors no trobē: no tarda lo seyyor respōdre. **D** grosses p̄ a entēdre: e d̄ corz tard p̄ a creure: al q̄ han dit los p̄fetes dels actes e mort e resurzec̄cio de aqueix d̄ qui parlau vofaltres. cō no pēsau q̄ era mester segōs la ley e profecies que ari soferis per ētrar ēla sua gl̄ia: e comēça a expōdre e declarar les profecies. comēçant a moyses q̄ d̄ tots seus misteris parlauē. **C**onsidera aci o aia cristiana: quāt es lo seyyor piados e benigne: q̄ la sua pietat no li cōporta: q̄ aq̄sts ari trists e dubtosos stiguē puix d̄ll parlē: e p̄ la sua mort trists acaminē. **C**onsidera encara la sua humilitat p̄funde: lo rey deu e seyyor d̄l cel e d̄la terra cō acamia ab les sues idignes miserables creatures: ab los pobrellers derebles q̄ en ell no creyen. **C**onsidera e mira: cō la p̄mera humilitat: ab la q̄l: y en la qual pres carn humana: ēcara no la dexa: y a dos sols no d̄ls apostols: mas d̄ls altres derebles: coses altes hi excelles parla. nou fan ari los elats misables supbos: q̄ als simples homēs encara parlar no volen. pēsa o tu cristia: q̄ no sols a elle: mas a nosaltres parla diēt. o grosses y d̄ corz tard ē posar p̄ obra lo q̄ ell mana: ans q̄ la mort nous afalte: hi efnament vos dāne: cō sou tan folls q̄ pēsēu ētrar en la gl̄ia eterna q̄ no es v̄ra: hi en lo regne q̄ p̄ a si e p̄ a vofaltres lo hauia perdut v̄re pare: sens afflictions dolors e angusties: e lo seyyor d̄l regne e d̄la gl̄ia: y entra ab tātes penes. **D**iu sant bern̄t: lo cap n̄re p̄ passios e angusties mirā entrar en lo seu regne: e nosaltres q̄ som lo cors somiam: q̄ p̄ altres camins hi pugā atēyer: cosa mostruosa seria si veyē que lo cap ētras p̄ vna porta: e lo cors p̄ altra: hajam v̄gōya q̄ sots lo cap coronat de svines: sia tan delicat lo cors n̄re: ab la

honor e ab lo carrech la heretat als heret̄ passa. e ari los apostols e derebles: e tots los seus elets tribulacions e angusties han sofertes. **D**iu lo apostol: iofertzan tribulacions en iesus los q̄ piadosament volē viure. **D**ōchs q̄ sens angusties vol atēyer la beatitud efnā: par q̄ vulla mes q̄ iesus esser digne: mes sanct q̄ls apostols: milloz q̄ tots los elets derebles. **E** seguint la historia euangelica acostāt se al castell hō anauē: fēgi lo seyyor q̄ mes auant passaua: p̄q̄ augmētā en ells la amor e q̄l detinguessen: el puidassen. **D**iu sāt bern̄t: fēgia q̄ mes auāt anaua: perq̄ obir volia: atura seyyor ab nosaltres q̄ ja es vespre. p̄o en aq̄sta ficcio saludable noy ētreuēgue algūa falsia: q̄ ari cō p̄ tota la scriptura sacra: p̄q̄ les veritats en les pēsēs d̄ls humils milloz ētrē: parboles fēgides si trobē: no p̄ lo q̄ sonē: mas p̄ lo q̄ ētrēdes deuē: cō es la parabola dela vinya e moltes altres. ari ara lo seyyor e mestre: mes lūy fengers q̄ acamia: p̄ mostrar cō era lūy en la fe d̄les sues pēsēs. **D**iu sant agosti **N**o es lo q̄ fengim falsia quād la fictio a vitat algūa sguarda: la q̄l p̄ similituts e figures milloz es declarada. augmēta en ells la amor hi desig q̄ de obir lo seyyor teniē: quād pēsauen q̄ dells partir se volia: e mes auāt passaua: e tenint lo p̄ la roba pregāt q̄ aturas ab ells: ab feruet caritat lo cōpellirē diēt: atura seyyor ab nosaltres q̄ ja es vespre: lo dia ja declina: hi lo sol ja sen entra. **D**iu sanct gregori. **A**ci prenē exēple: q̄ls pegrins e pobres no solamēt los deu hom cōuidar q̄ ala posada vinguē: mas cōpellir los queu accepten. pot dir: e deu dir casu d̄ nosaltres: q̄ cada dia ala mort se acostā: p̄ jone q̄ sia: quāt mes los q̄ p̄ d̄ies ja si acostē: atura ab mi seyyor que la

Com aparegue lo senyor

nit d'la mort se acosta: p̄ q̄ muypa en tu :
hi ab tu: q̄ est dia lum e claredat efna: en
tra ab ells lo s̄yoz benigne q̄ érrar volia
hi sp̄aua q̄ ells desijāt ho merex̄ssen: hi
ell feya q̄ merexer ho poguess̄e: y ab mol
ta amor e caritat al sopar lo puidē: y en
la taula en lo cap lo colloquē: hi arents
los vlls d'el coz: hi d'el coz en ell tenien: be
nehi la taula: e pres lo pa lo ben acollit
hoste: e ab les sues sacratissimes mans
parteix el trēca: axi cō ans d'la sua mort
acostumaua : hi donāt los pa corporal
vianda: los dona pa d' spiritual conecre
ga: e coneguerē q̄ lo senyor deu e mestre
era: p̄ la mort d'el q̄l erē trists: e de q̄ par
lauē. opinē algūs q̄ lo pa cō si ab coltell
lo tallaua axil partia. altres diē que no
era mester en tal partir mostres algun
miracle: po q̄ ēlo benehir : hi ēlo partir
cō acostumaua lo coneguerē. diu sanct
agosti: q̄tre vegades legim q̄l senyor ha
partit e benehit lo pa ab les sues m...ns
sagrades. p̄meramēt ēla multiplicacio
d'els cinch pans e dos peros. segonamēt
quād multiplica los set pās ab poquers
peros. terçeramēt quād cenāt instituhí
lo sacramēt d'la eucharistia . q̄rtament
aci quād lo puidarē los dos dexeables :
aq̄stes q̄tre fractiōs los q̄tre senys d' ex
pōdre la scriptura sacra significuē litte
ral: allegorich: tropologic: e anagogi
ch. Diu theofil: no sens gran causa los
vlls d' aq̄sts no forē vberts p̄ a poder lo
conexer: fins q̄ trenca e parti lo pa: q̄ lo
seu coz significa: lo q̄l nos ha d'rat mo
strāt nos tan grā amor q̄ lo coz nos scal
fa: e fa q̄ vbram los vlls d' n̄ra pensa: p̄ a
conexer quāt nos ama. En aq̄sta apa
ricio prenē exēple: q̄ entēgā en obres de
caritat: de pietat: e de hospitalitat: e d'al
moyna: e q̄ nōs basta: legir: obir: ni ex
pōdre les diuines scriptures: sino les po

sam p̄ obra: car lo senyor nol conexē a
q̄sts dexeables quād lo scoltē: mas quād
a sopar lo puidē. lo piados misericorde
senyor subuenir acostuma a aq̄lles q̄ mi
sericordes los troba. de aci podē cone
xer cō la fe sens obres es morta: car lo s̄y
oz: ni p̄ la vista: ni per declaracio d'les
scriptures lo coneguerē: po tantost que
obres d' caritat obrarē: claramet lo ve
ren: no forē illuminat quād les sc iptu
res q̄ d'el parlauē obien: po quād posarē
en obra lo q̄ les scriptures manē. diu lo
apostol: no los obidors d'la ley: mas los
q̄ posen en obra lo q̄ mana la ley: serā iu
stificats dauāt deu: e axi clarament po
dem apēdre: q̄ milloz se coneix lo senyor
en les obres d' pietat e misericordia : q̄ ni
en disputa: ni en subtilmēt expōdre la sa
cra scriptura. dōchs nosaltres q̄ pegri
nam en aq̄sta misera vall de lagremes :
enla q̄l no tenim certa ni segura ni dura
ble posada: mas cercam hi speram la p
tua sdeuēidora: si spiritualmēt tenim
lo q̄ aq̄sts pegrins tenien: sera lo senyor
en lo n̄re camí ab nosaltres. aq̄sts dexe
ables acaminē: eren trists e d'el s̄yoz par
lauē. lo senyor a ells se acosta: lo coz los
scalfa: les scriptures los declara: e fen
geix q̄ mes auāt passa: si nosaltres som
tals acamināt en virtuosas obres cōtra
la perea: trists p̄tra les vanes e nociues
alegries d' aq̄sta miserable vida: . parlāt
d'el senyor p̄tra los vās colloqs q̄ls bōs
costums corōpen: lo senyor se ajustara
a nosaltres: dela sua amor nos scalfara
lo coz e la pēsa: donar nos ha vera itelli
gēcia d'les sacres scriptures: e mostrara
q̄ mes auāt passa: p̄ donar loch a n̄ra p
seuerāça. deuem atendre ēlo pegrinar d'
n̄ra vida : q̄l verdaer pegri d' cotes les
coses q̄ al seu camí no puenē: e pes li por
tē se decarrega: lo camí d' mana: segueix

les mōjoves: ab grā desig la ppia patria
desija: e dēgū delit q̄ en lo cami trobe lo
seu viatge no detarda: car seria foll lo q̄
acamina: si algū delit ē lo cami lo atura
hil detarda d̄ plegar al desijat terme: e lo
cristia q̄ p̄ ala eterna gl̄ia axi acamia: lo
senyor a ell se acosta: e pla sua grā ab ell
acamia. lo treball d̄l cami p̄ les sues in-
trinseqs cōsolaciōs li alleuja: les sacres
scptures illumināt li declara: p̄ arteix li
lo pa: fēt q̄ reba lo sacramēt d̄la eucari-
stia: p̄ q̄ en la efna gl̄ia claramēt lo mire
E seguint la tenoz dela historia. P̄ux
coneguerē q̄ ies̄ son deu senyor e mestre
era: absentas tātoft d̄la sua vista: p̄ mo-
strar q̄ en cors gl̄ios resuscitava: e per q̄
eleuas les sues p̄ses al celestial regne.
algū doctor empō opinē: q̄ menja lo
senyor ab ells ans q̄s partis dela sua vi-
sta. D̄ cō alegres entre si diu lo sagrat
euāgeli parlauē: y ab grā feruoz la hu al
altre deya: no p̄ses cō lo n̄re cor era ar-
dēt e cremava: q̄nd ē lo cami les sues pa-
raules obiem: e les scriptures nos decla-
raua: p̄ q̄ nol d̄teniem: p̄ q̄ als se'pc' nōs
lançauē: p̄ q̄ a nosaltres no creyem: e als
n̄res cors q̄ d̄ amor cremauē. diu orige-
nes: s̄yal es de bōes p̄ses: cō les parau-
les d̄l s̄yor ē la sua amor les inflamen.
diu sant gregori: p̄ la paraula del senyor
lo cor d̄l cristia se scalfa: lo frer de perea
se absēta: la p̄sa en los celestials desigs
augmēta: e leuāt se en alt de les terrenes
p̄cupiscēcies se lunya: plau li obir les sa-
lutiferes doctrines: e d̄ tāts manamēts
cō es instrobida romā de flames d̄ cari-
tat ēcesa. partis lo senyor d̄ls se' bene-
yts d̄rebles: q̄ ab tā grā amor puidat la
uie: p̄ anar a visitar ensēps ab ells los al-
tres dins lo cenacle: segōs veureu ē lo se-
guent capitol.

Oracio

El senyor q̄ est aparegut als
d̄rebles q̄ en emais acamina
uen: e les sues p̄ses dela tua
amor has inflammat: inflama
lo meu cor yot supliq̄: p̄ que ab volūtat
p̄ōpra e alegre yo los te' manaments
acabe: e d̄ tots mals desigs me purifiq̄:
e obres d̄ misericordia e caritat obrar pu-
ga: p̄ q̄ ē la resurrectio s̄deuēdoza ab los
teus elets oja aq̄lla veu tua dulcissima:
veniū beneyts d̄l meu pare al p̄nit: e so-
par d̄la efna gl̄ia: possehiu lo regne q̄ d̄l
principi d̄l mō vos spera amē.

**Com aparegue lo senyor
als apostols absēt thomas ē lo cenacle.**

Capitol

XX

Euarē se de taula
en aq̄lla mateixa hora los
dos d̄rebles e a jerusalē toz
naren. D̄iu theofil: cremaua lo cor d̄ls
dos d̄rebles d̄ foc d̄ amor ēcesa: alegres
d̄la gl̄iosa vista q̄ nols p̄porta q̄ seguis
stiguē: ni corpal reffectio p̄reguē: lo cors
buyt laia plena laugeramēt acaminen.
ab cordials d̄ goig e alegria a jerusalem
dō erē partits ēd̄reçē los passos. cansa-
mēt ni temoz los retarda: p̄ denūciar la
vitat d̄la resurrectio q̄ haviē vista: trists
veniē: tornē alegres: cāsauals la tristicia
q̄nd veniē: d̄scāfals lo goig q̄nd tornē.
al s̄yor diguerē q̄ mes auāt no pasas q̄
era vespre: y ells mes vespre e ja d̄ n̄t q̄
tre leugues acaminē. no pasegē mal vo-
lē: q̄ amor los donaua ales: no es mara-
nella si aq̄ll dia e hora se tornē p̄ denūci-
ar alegres nones: car era dia de anūcia-
cio bōa: e siu allargauē: podiē tēbre: lo
que temiē. aq̄lls lebrofos: d̄ls q̄ls lo q̄rt
dels reys recita: que digueren: aquest
dia d̄ bōa annūciacio es dia: de crim se-
rem redarguhits sin callam hi nou d̄nū

III III

Com aparegue lo senyor als apòstols

ciam fins al vespre. d'ací prenē saludab-
le exēple: q̄ la p̄ycacio no deu esser dife-
rida q̄nd sperā q̄ fructifiq̄: e les coses de
la salut comuna: no deuē esser callades:
ab grā cuyta e alegria lo cami passarē:
senyalāt e mirāt los lochs hō p̄mer lo sē-
yor verē: hō les sc̄ptures los declaraua:
e ari en tā poch spay q̄ fō cosa d' marau-
lla: arribarē ē jerusalē al cenacle: hō los
onze apòstols p̄ temor dls inhe? t̄acats
stauē: y altres d̄rebles q̄ ab ells erē: q̄ p̄
la alegria dl sēyor q̄ resuscitat era ēsēps
alegres parlauē: comūicant parlāt e de
manāt ales maries e a pere q̄ vist lauiē.
e ari p̄stamēt cō los alegres d̄rebles en-
trarē: q̄ lo senyor es resuscitat los denū-
ciē: y encert es aparegut a pere: y ells la
uozs los p̄tē lo q̄ls hauia seguit cō ana-
uen: q̄ parlāt ab ells nol coneguerē: y cō
ap̄res ēla taula: y ēlo partir dl pa dara-
mēt lo verē: y algūs dls q̄ alli erē no cre-
yen: ētrels q̄ls era thomas q̄ nou creya
En aq̄sta hōra q̄ ari tots alegramēt dl
sēyor e d̄la sua resurreccio parlauē. tho-
mas se parti dl cenacle: car tāt cō mēys
creya mes temia: e recelaua q̄ ab aq̄stes
noues q̄ aq̄stes e les dones cōtauen: les
q̄ls ell stimaua q̄ eren falses: los sacer-
dots les sabrien: e p̄uir hauien mort lo
mestre: sobre ells spletarien la malicia.
stauē les portes t̄acades: q̄ ab tot q̄ no
tāt cō thomas: tots empo temiē. dispo-
nia la diuina puidēcia q̄ fossen t̄acades: p̄
q̄ entrāt lo senyor dl seu cors gl̄ios mo-
stras los effectes. entra dōchs lo senyor
q̄ ells lo d̄manen p̄ lo grā d̄sig q̄ d̄ veurel
teniē: entra cubert d̄ cādides vestidures:
q̄ la gl̄ia d̄la sua resurreccio senyalauē: y
stigue en mig dls se d̄rebles: p̄q̄ tots lo
vessen: tots lo mirassē: tots lo conegues-
sen: e tots se alegrassē. d̄ nit en mig d̄lls
se mostra: p̄q̄ aq̄lla hōra tots iustats sta-

uen. y ēcara la nit significa les tenebres
en q̄ teniē p̄ d̄falt d̄la lum d̄ vera crehē-
ça. stigue en mig cō a sol entre les steles
p̄q̄ les illumine: cō a liri e rosa entre les
flozs p̄q̄ sien mes belles: cō a p̄ncep en-
trels cauallers p̄ q̄ls p̄forte: com a me-
stre entrels d̄rebles: p̄ q̄ls mostre: com
a pare entrels fills p̄ q̄ls p̄corde: cō lo
cor ētre les parts dl cors p̄q̄ les viuifiq̄:
cō amich d̄ tots: p̄q̄ a tots se comuniq̄.
e ari es d̄ costū q̄ venir algu q̄ tots amē
e d̄sigē en mig lo colloq̄n: p̄q̄ tots se pu-
guen alegrar d̄la sua p̄sencia. encara de
present en lo loch hon lo senyor mira-
ren hū altar se mostra. aparegue lo sen-
yor als se d̄rebles q̄ en temor stauen: e
d̄ nit era: y ēsēps p̄gregats erē: e les por-
tes t̄acades. Sō q̄tre p̄dicions en les q̄ls
q̄tre documēts podem apēdre. lo p̄mer
es temor q̄ neteja la casa d̄la p̄sciēcia: se-
gōs aq̄ll parlar dl eccl̄iastic: la temor
d̄ deu lo peccat b̄adeja. lo segō es menys
pren d̄ vana gl̄ia: q̄ la sc̄redat d̄la nit si-
gnifica. apareix lo sēyor aq̄ll en q̄s apa-
ga la lū fumosa d̄la mūdana gl̄ia. lo ter-
cer es vnitat d̄la amor dl p̄himē. no vi-
sita lo senyor los homēs discordes. d̄in
lo apòstol: tenu pau: e n̄re sēyor deu q̄
es pau sera ab vosaltres. lo q̄rt es q̄ sti-
gā ab les portes t̄acades dls vlls e d̄els
altres sēys: p̄ temor q̄ls enemichs nōs
entren: q̄ son la carn: lo mō: e lo diable.
signifiq̄n los tancats d̄rebles los bons
religiosos closos e t̄acats per lo que vo-
ten: en special p̄ la obediencia. los q̄ls
lo senyor moltes vegades visita. entra
dōchs lo senyor d̄ins lo cenacle t̄acades
les portes: e dolçamēt los saluda diēt:
pau sia ab vosaltres: pau en v̄res pensēs
en la present vida: e ap̄res pau en la gl̄ia
etna, d̄la vna e d̄la altra pau los hauia
parlat ēla cena diēt: pau ēla v̄ra p̄sa vos

dere en la p̄sent vida: la mia pau q̄ sera
etna : la q̄l es special mia done a vosal-
tres. q̄si diēt: p̄stamēt apres d̄ aq̄sta la?
dōare ēlo meu regue. diu los : pau sia a
vosaltres: la q̄l yo he feruat entre deu e
vosaltres: pau sia a vosaltres: la q̄l yo he
manat q̄ fuen e t̄gau amāt los h̄us als
altres. pau los mana: pau los dōa: pau
los p̄senta. aq̄ll q̄ p̄ donar pau es v̄gut
d̄l cel ēla fra. e p̄ço ēla natiuitat sua pau
cātare los āgels: y lo mō en pau general
reposa. e ari lo bisbe q̄ es d̄l s̄yoz spe-
cial vicari q̄nd diu missa: la primera ve-
gada q̄ als pobles se gira diu: pau sia ab
vosaltres. acostumanē los cristiāns en la
p̄mitiua s̄gleya p̄bregar cada dia: apres
solamēt los diumenges : apres en lany-
tres vegades. ha ordenat la s̄ta s̄gleya
q̄ puix los cristiāns ara rāt souit no p̄bre-
guē: q̄nd hoē missa p̄reguē pau q̄ lo cō-
bregar significa: y ari en caritat e amor
d̄ls p̄h̄imes tots sp̄ritualmēt p̄breguē
recordāt q̄ resuscitat lo senyoz singular
mēt acomana la pau als apostols : per
mostrar: aq̄lls atēyeran la pau d̄la sua
gl̄ia: q̄ en aq̄st mō tenen pau e amor ab
los p̄h̄imes. ja hauia dit ell deu s̄yoz e
mestre: benauēturats son los pacífichs
q̄ fills d̄ deu se nomenē. q̄si dient: ari cō
los fills heretē los b̄es d̄l pare: ari aq̄sts
heretarā lo celestial regne. diu s̄at cris-
stō: ales dones denūcia alegria p̄ la gr̄a
tristicia q̄ teniē. als derebles diu pau sia
a vosaltres: p̄ la gr̄a batalla q̄ d̄ls iube?
sp̄auē. e p̄q̄ los d̄rebles no creguessen q̄
fos altre: o q̄ cra f̄atalma lo q̄ mirauen.
diu los: yo so en p̄pia p̄sōa ēlo meu cors
p̄pi: no so visio f̄arastica: ni illusio diabo-
lica: no vullau dubtar ni tēbre. alguns
d̄lles d̄ vna admiracio str̄aya se torbarē e
t̄guere froz d̄ vna natural temença: q̄ls
vi d̄ls morts naturalmēt se sp̄atē: stima

nē los temerosos derebles q̄ no lo cors
viu mirauē: mas lo sp̄it: lo q̄l hauia aco-
manat al pare: no creyen q̄ per si lo cors
mort d̄ tres dies sens q̄ altri nol resusci-
tas : se pogues leuar d̄l sepulcre : hi en-
trar a ells tancades les portes: e ab tot
q̄s recordauē q̄ ell viu morts resuscitat
hauia: po apres q̄ mort lo miraren: isti-
mauē ignorāt les p̄fecies: y d̄la redēpcio
h̄iana los p̄fudes misteris: q̄ mes li va-
lia: y mes facilmēt podia: ans d̄ morir:
d̄la mort fer se delliure: q̄ apres d̄ mort
hi t̄cat ēlo sepulcre resuscitar en vida: e
p̄ çols diu: p̄q̄ stau torbats: e plēs d̄ co-
gitaciōs dubtosel : les q̄ls pugen en les
v̄res p̄ses. diu pugē: car d̄la fra: y d̄ ter-
renes f̄atalies pugē: e no d̄l cel duallen.
mirau les mies m̄as e pe? y ēlo meu co-
stat vberta la porta. Aq̄stes nafres tres
jorns ha: q̄ ēla creu les prengui p̄ vosal-
tres: ēcara les t̄ch e les p̄ne: p̄q̄ cregau
vosaltres. tocau e mirau quel sp̄it no te
carn ni ossos: ari cō en mi ab veritat ho
podeu tocar e veure. aturas lo s̄yoz en
lo seu gl̄ios cors les nafres curades : p̄
curar e guarir ēlos d̄rebles los aios ma-
lalts e dubtosos. e ari claramēt mostra-
ua esser aq̄ll q̄ era mort: resuscitat en vi-
da: car v̄dadza resurreccio es: quād aq̄ll
mateix cors q̄ era mort: i format d̄la ma-
teira aia viu se leua : mostrals les m̄as:
p̄ q̄ls aie ala batalla. q̄si diēt: mirau les
mies m̄as: ab les q̄ls selmēt he batallat
p̄ vosaltres: e obtesa victoria. donāt nos
exēple q̄ batallē : q̄ s̄es batalla no podē
obtenir victoria: y als q̄ v̄ncrā dar los
he a mējar d̄l fruyt d̄ vida: e farels seure
ab mi coronats d̄ gl̄ia. lo costat los mo-
stra. q̄si diēt: mirau d̄l meu costat la v-
bertura: y ēlo meu cor d̄ amor la nafra:
mirau q̄nt vos ame : p̄q̄ sius enujau de
amar me: no? enugeu reamar aq̄ p̄mer

Com aparegue lo senyor als apostols *ca Valenciana*

tant vos ama: hi si yo q̄ so v̄re deu e senyor r̄at vos ame: cō vos deueu amar entre vosaltres q̄ sou equals e sēblats creatures mies, los pe'los mostra p̄ dar lof exēple: q̄ en bones obres acaminē e pleuerē: q̄ ni p̄ amor: ni p̄ temor: ni p̄ profit ni p̄ dua: lo cristia no dexe de acabar los vots p̄posits e p̄cipis q̄ ha pres d̄ v̄tiosa vida. sis p̄cipals diables los nostres bōs p̄posits ipugnē: p̄tra los q̄ls es mestre q̄ stigā forts en batalla. Lo p̄mer es amor ala iniq̄ pecūia: p̄ la q̄l molta gēt e la major part d̄ls q̄s damnen se dāna. Lo segō es la vana honor e gl̄ia mūdana: p̄ la q̄l de n̄re s̄yor se oblidē: y a ella adorē y colē. Lo tercer es amor ales delectaciōs carnals desordenada. Lo q̄rt pusillaminitat e temor del ajutori diuinal en n̄res bones obres. Lo q̄nt es vergōya de obrar virtuosos actes: stimant q̄ls altres lo carneïren e dell se burlen: quād lo mirē q̄ singulars obres d̄ humilitat e d̄ altres v̄tuts obra. Lo sise es sperāça de venia no sinenāt la vida ab exemple de dauid: d̄l ladre: d̄la cananea: dela magdalena: d̄la samaritana: d̄ cēturio: d̄ zacheu: d̄ sant matheu: e d̄ altres q̄ de sos peccats ferē penitēcia: e obringuerē venia: e trobarē la fōt d̄ misericordia: e la trobarē nosaltres si axi cō ells d̄ n̄res peccats fem penitēcia: q̄ no peccāt hi pe nedit se aq̄sts la trobarē. es sperāça diuina lo mestre d̄les sētencies: sperar la felicitat efna ab merits enfēps hi la gr̄a: car sperar sēs merits p̄sūpcio es: no sperança. *E* tornāt ala euāgelica h̄istoria. p̄uidā lo s̄yor als d̄rebles q̄ lo seu cors no solamēt mirassen: mas si voliē lo tocaf̄sen: p̄ mostrar q̄ era aq̄ll mateix: q̄ ans d̄ la passio viuia: laozs empero mortal e passible: ara immortal ab los dots d̄ gloria. diu beda: poch̄ era p̄ ala fe n̄ra si so

lamēt los n̄res vlls lo mirassē: si nostres mās nol tocauē. mostranas tal cō era: en figura clarejāt luminosa p̄q̄ sperem q̄ tals serā n̄res cosos en la resurreccio s̄de uenidora. *D*iu sant gregori: en la resurreccio d̄la n̄ra gl̄ia no sera lo n̄re cors tal q̄ tocar nos puga: ni subtil axi com layre: cō ha dit *E*utici⁹ heretge: mas sera subtil p̄ efecte d̄la sua spiritual potēcia: e sera palpable p̄ la veritat d̄la sua natural essencia. *E*praua lo senyor la lum e claredat d̄la sua gl̄ia: diu sanct agosti: q̄ls dexebles mirar podiē d̄l seu cors la sobre totes les altres elegāt bellea: q̄ la claredat d̄ls gl̄ificats cosos: no alterans fortifica la humana vista. e p̄que alguns d̄ls dexebles encara dubtauē: demana lo senyor si algūa cosa de menjar teniē: p̄que mējant mes claramēt la veritat poguessen veure: y ells part d̄ peix rostit li portarē: e podia ser q̄ l'altra part h̄auē a sopar mējada: e vna bresca. forē aq̄stes dos viādes al s̄yor decētmet presentades: q̄ al seny allegorich̄ era peix rostit p̄ la passio d̄la h̄umanitat assūpta: hi era bresca: p̄ la dolçor pietat e misericordia: p̄ la q̄l moria. es la bresca mel e cera q̄ la dolçor d̄la diuinitat ē la cera d̄la h̄umanitat significa. la q̄l dolçor e mel regala quād ē la p̄resa d̄la creu la cera premerē. aq̄stes dos viādes danāt lo s̄yor p̄sentades nos mostrē q̄ nosaltres al s̄yor ofirā peix rostit: la n̄ra carn de penitēcia mortificada: e bresca d̄ mel deuota q̄ regale d̄ n̄ra eleuada p̄esa. es ēcara lo s̄yor figurat p̄ lo peix rostit e p̄ la bresca: p̄q̄ nadāt eles amargues aygues de n̄res penes: ē la n̄ra h̄umanitat assūpta: ab lēça e ham de amor lo peixcaren: e morint per nosaltres: en les graelles dela creu lo rostiren: hi ell qui fon peix rostit en les brases dela sua passio: fon

melliflua bresca en la sua iocūdiſſima reſurrectio: e ari bresca d mel: e roſtit peix li preſentē aq̄lls q̄ la ſua mort e reſurrectio p̄feſſē. diu theofil: ſignifica lo per roſtit la vidā actiua: q̄ ab les brescas dls treballs p̄sumeix les humiditats de n̄res p̄cupiſcēcies. la bresca d mel la vida p̄teplatiua: p̄ la dolçoz dls diuinals colloq̄s. Seguint la tenoz d̄l ſagrat euāgeli: mēja lo ſenyor dauāt los ſeus dexebleſ: no p̄q̄ li fos neceſſari: mas p̄ moſtrar q̄ era reſuscitat en v̄dadera carn humana: e tenia poder d̄ p̄uertir en lo ſeu cors la viāda q̄ mējaua ſi meſter fora: e ari mējant los moſtra q̄ no era ſperit ni fantafma: ni q̄ ſols en la imaginacio loſ aparexia. En tres coſes lo ſenyor los volgue moſtrar la veritat d̄la ſua reſuscitada vida. p̄rimera mēt p̄ les mās diēt: mirau les mies mās: q̄ yo ſo aq̄ll mateix viu: q̄ mort deuallat d̄la creu me t̄acas ēlo ſepulcre. ſegona mēt p̄ lo toçh diēt: pal p̄ pau e mirau: q̄l ſp̄it no te carn ni oſſos: ari com en mi podeu tocar e veure. tercera mēt p̄ lo guſt diēt: tenui aci algūa coſa que menjar ſe puga. Adozalment aq̄lls lo ſenyor reſuscitat mirē: q̄ la gl̄ia d̄la ſua reſurrectio p̄teplē. aq̄lls ab les mans lo toquē: qui a ell p̄ obres de caritat ſe acosten. aquells peix roſtit li p̄ſenten: qui per lo ſeu nom ab paciēcia les tribulacions ſoſtenen. hi aquells bresca de mel li portē: q̄ obres de pietat als ſē pobres ofiren. apres que dauant elles hach mējat part d̄la viāda: donals lo q̄ li ſobrauua p̄ major certenitat q̄ d̄la vianda queſ tornaua: ell ne h̄auia mējat la parts quē fallia: y ēcara p̄ p̄uidar los a ſeguir la ſua paſſio: calēta p̄ dolor ēlos meritis: dolça en los goigs d̄ls ſdeuenidors p̄remiſ. certificals apres d̄la ſua reſurrectio p̄ la obida diēt: aq̄ſtes ſon les

paraules q̄ parli ab vofaltres: deles q̄ls bem recorda: e p̄co claramēt ſe moſtra: ſo aquell mateix q̄ lauozs parlaua: q̄nd vos digui ques deuia acabar en mi tot lo que era ſcrit en los pſalms e p̄feres. e dient aço: ilustra les ſues p̄ſes d̄la ſpiritual lum d̄la ſua gr̄a: hi declarals lo ſeny e vera intelligēcia deles ſacres ſcriptures diēt loſ: ara claramēt podeu veure: q̄ yo he acabat lo q̄ de mi h̄a ſcrit los p̄feres: ſtaua lo decret e diſpoſicio d̄la diuina p̄uidēcia: q̄l rey meſſies ſoferis mort ēla creu: e reſuscitas lo tercer dia. diu beda: p̄dera lo ſenyor lo fruyt d̄la paſſio: ſi no fos la v̄itat d̄la ſua reſurrectio. obrils d̄oçhs la intelligēcia d̄les ſcriptures lo ayell q̄ era ſtat mort: digne d̄ p̄dre lo libre: e d̄ſſigar los ſet ſagells p̄ la ſua diuina potēcia: declarāt als ſē dexebleſ los ſē ineffables miſteris: d̄la ſua admirable incarnacio: d̄l ſeu baptiſme: de la ſua p̄uerſacio e doctria: d̄les ſues marauelloſes obres: d̄la reſurrectio aſcenſio e iudicial cadira. De aci aprenē q̄ la ſacra ſcriptura no pot eſer ēteſa: ſi aq̄ll no la obre q̄ te la clau d̄ daniid: lo q̄l obre e d̄egu no t̄aca. diu los: q̄ p̄ tot lo mō ēlo ſeu nom p̄yquē en remiſſio de peccats penitēcia. moſtrāt q̄ era general redemptoz d̄ natura humana. lo p̄mer thema e principi d̄l ſermo d̄l p̄curſoz baptiſta: e d̄l ſenyor: e d̄ls ſē apoftols fō penitēcia en remiſſio deles culpes: p̄q̄ algū peccador p̄ gran q̄ ſia d̄ miſericordia no deſeſper: ſi p̄ la porta de penitēcia entra. diu los que en ieruſalem la ſua p̄ycacio comēcē: q̄ ſta en mig d̄la h̄abitable terra: p̄que de aquí p̄ tota la rodonea d̄l mon ſe puguen ſtēdre. diu theofil: p̄ vnir los dos pobles judaich e gentil mana: que la ſua p̄ycacio en los iuheus començe: hi que en los gentils acabe. **¶**

Com aparegue lo senyor als apostols absent thomas.

donchs p la granea de sos peccats no desespere: q̄ als q̄ primer mana q̄ p̄yq̄n son aq̄lls q̄ encara d̄la sua sançh tenien les mans tintes: e los labis polluts de les sues blaffemies. diu beda: en ierusalem mana q̄ p̄mer comēcē: no solamēt p̄q̄ primer a ells cō a fills eren fetes les p̄meses: mas encara p̄q̄ los peccadors tinguen sperança: mirāt que aquells q̄l haviē crucificat primer conuīda a penitēcia: p̄q̄ d̄ hauer lo crucificat p̄donar los puga. diu sant crisostom: p̄q̄ no diguessen q̄ dexaua aq̄lls q̄l conerien e sabiē los seus misteris: hi als gentils auen que la ley e profetes no teniē: vol q̄ primer la sua resurrectio als iube? p̄y que en la ciutat: la qual les tenebres en la sua mort haviē ofuscada: la lum dela sua resurrectio illumine: haviāls dit lo s̄yoz ans d̄la sua mort yous veure altra vegada: e sera lo v̄re cor alegre. **E** axi acaba lo q̄ p̄mes los haviā: e foren tots de goig ineffable alegres: mirāt e conerēt q̄ ell era. e aq̄lls q̄ d̄la sua mort eren trists descōsolats e orfēs: mirāt lo s̄yoz foren assolats p̄tets e alegres: car no podiē sens grā goig e alegria mirar tā admirable piados spectacle: mostrals axi cō haviē dit: les mās d̄ls claforadades: ab les q̄ls en mig d̄la terra haviā obrat la salut de natura hūana: mostrals los pe? : los q̄ls erē stats cāsats discorret e p̄ycant p̄ rota la terra de iudea: e apres ftiguerē clauats ab grossos claus en la creu p̄que descansassen: mostrals lo costat don naix abunda la font q̄ les nostres taques culpes e penes laua. **E** axi mirāt los dexeables d̄ amor tals insignies molt se alegrarē: car tal vista no podia ser defacōpāyada de ineffable goig e alegria: e perderen vna tristicia que de la mort del senyor tenien: e començaren

aperdren vna altra: que dela por d̄ls iuheus los circubia: la qual lo jorn de p̄tecostes del tot perderen: podia la p̄sencia del senyor d̄ aq̄stes dos tristicies fer los delliuers. **E** in los mes altra vegada: pau sia a vosaltres: que grā batalla cascu d̄ins si tema: dubtant si lo senyor resuscitat era: hi aq̄sta es la p̄mera pau q̄ls dōa: pau sia a vosaltres. la segona q̄ yo? asegure q̄ls iube? nils tirās no? porā noure: ni? porā fer tēbre: p̄q̄ no tenen poder d̄ fer, vos p̄dre la corona que yous rinçh aparellada en lo meu regne. **P**au sia a vosaltres: dos vegades: q̄ ser ueu los dos manamēts d̄ amara mi: e lo phisme: en los q̄ls se p̄tenen tots los altres: e la ley: e los p̄fetes: yo so pau q̄ pau vos done: pau vos dere: pau vos mane: q̄ en la mia sançh he pacificat lo q̄ era elo cel: hi ēla terra: pacificant deu ab los homēs: y être si los homēs: y ab los āgels. diu los mes: axi cō me trames a p̄ycar mō pare: e d̄clarar la veritat de la ley en iudea: axi yo? tramet: p̄q̄ vosaltres la publiqueu p̄ rota la terra: yo vicaris me? vos crehe ē loch meu vos enuie: lo meu ofici vos acomane: p̄ instruhir p̄ycar e baptejar: q̄ lo meu nom glorifiquen: e de mon pare mediador se declara dells ab deu son pare: dient: mon pare ha trames a mi: e yo a vosaltres, trames lo pare s̄o fill q̄nd deualāt d̄l cel en la terra p̄res carn hūana. trames lo fill los apostols q̄nd p̄ a p̄ycar aq̄st tā grā misteri: q̄ major ni ses fet: ni fer se podia que deu p̄ dellinar lome sia fet home: e axi com lo pare amāt son fill: lo trames en lo mon: qui per la salut hūana soferis dolors: angusties e penes: axi lo fill amant los apostols: no perque en lo mō prosperassen nis alegrassen: mas q̄ per gloriā del seu nom semblants pe?

nes soferissen. diu sanct gregori. Ari cō me ha trames mō pare: tramet yo a vos altres: q̄si dient: d̄ aq̄lla mateira amor vos ame: yo q̄ entrels scādels d̄ls iube? vos enuie: d̄la qual me ama mō pare: q̄ ma fet venir ēlo mō: p̄ soferir dolors angusties e penes: e p̄ q̄ sens gr̄a del sperit sant tals obres acabar nos podē: apres q̄ la sua difica melliflua boca los dix tals pauraules: alena sobre ells diēt:preneu lo sperit sant: alenāt: lo spit sant los dona: p̄ mostrar q̄ ell era aq̄ll q̄ ēla cara del primer home hauia spirat spit d̄ vida: y encara p̄ mostrar q̄l spit sāt dell p̄cebeix h̄i del pare: po no deuē entendre: q̄ aq̄st ale del senyor sia lo sperit sant: mas senyal d̄la sua gr̄a. diu sant agosti: aq̄ll ale del senyor no fō d̄l sperit sant la substancia: mas demostracio q̄ del fill p̄cebeix e no solament d̄l pare: h̄i de aci ha pres p̄suetut la santa sgleya: que als q̄ venen ala fōt d̄l baptisme en la cara lo sacerdot los alena: e p̄ mostrar que p̄ la sua gr̄a los nostres peccats se remeten: la qual al sperit sant se apropia: apres quel spit sanct los dona: ajustals poder ministerial de remetre les culpes dient: aq̄lls als quals remetreu los peccats los serā remesos: e aq̄lls als q̄ls los retēdreu se rā retēguts: donals porestat d̄ ligar: soltar: aboldre: e retenir les culpes. Diu sāt agosti: p̄ q̄ euidētmet lo senyor moſtre: q̄ p̄ la gr̄a d̄l spit sant no p̄ n̄res merits remet les n̄res culpes: apres q̄l spit sant los dona: tātost los diu: als q̄ remetreu los peccats seran remesos. diu sant agosti. La caritat d̄la sancta sgleya q̄ p̄ gr̄a del sperit sant en nosaltres se scāpa: als q̄ dins ella habiten los pecats dexa: e no als qui fora la sua tanca se perden: ja los apostols tenien la potestat sobrel seu verdader cors: que lo pa en ell puer

tir podien: lo qual poder los dona q̄nd los dix: aço fareu en record e memoria mia: po la potestat d̄les cl̄ sobre lo seu cors m̄stich: q̄ es la sua santa sposa es sgleya los dona en aq̄st dia: e ordena los seus apostols bisbes. diu sant agosti: algu no dubta q̄l senyor ordenas los seus apostols bisbes: cō alenāt sobre ells dixpreneu lo spit sant. Cōtempla o deuota aia la excellēcia d̄ aq̄sts admirables misteris: tots plens d̄ jocūditat e alegria. e cō en aq̄sta gl̄iosa casa fō celebrada la gr̄a pasqua. o excellēt palau: o bēaueturat cenacle: ēlo q̄l tals misteris se acabē o q̄na gl̄ia es habitar en tā lumios temple. Be aq̄sta aparicio d̄l senyor tres coses deuē apēdre: q̄ son mester ala deuota aia: p̄ q̄ n̄re senyor li aparega. la p̄mera q̄ de tota obra seruil: que vol dir peccat: se abstinga. la segōa que nostres sentiments e senys tancats stiguē que signifiquē les tancades portes. la tercera repos e pau dins nosaltres: e ab n̄res p̄himes: q̄ la p̄gregacio e vnio ēsemp̄s d̄els apostols significa. ve lo senyor no d̄matti: mas al vespre: q̄ figura q̄ no apareix ala deuota aia sino en la fi: e acabamēt d̄la bona obra: e p̄ço demati: lo senyor molt poch atura ab les maries. venint lo senyor en la deuota p̄sa: obra en ella cinch coses. Primeramēt sta en mig d̄ls apostols: q̄ significa que les sues santel inspiraciōs penetren h̄i entrē en mig de les entrameses dela aia santa: donant li perfectio e illuminant la tota. Segonamēt li dona pau: que res de aquest mō no la pot vencre: ni por dela mort: ni temor d̄la vida. Terçerament los pens e mans e lo costat li mostra: donāt li acabamēt e p̄fectio d̄ bōes obres. q̄rtamēt la fa alegre d̄ celestial e sp̄iritual alegria. q̄ntamēt lo spit sant li dona: qui en noſ

uell viure la viuifica : viuint mes a deu
q̄ ala p̄sent vida : partir s̄e volia lo s̄eyoz
que molt vespre era : po es d̄ creure q̄ls
deuots apostols lo detenien ari com en
emaus los dos d̄erebles : e al s̄eyoz q̄ no
li desplau : q̄ aq̄ls q̄l am̄e p̄ amor lo deti
guē : e donāt los apres la benedictio : tor
na a visitar en parabis ternal les anies
s̄ates. d̄l cenacle lo s̄eyoz se partia : e tho
mas tornaua : e ab alegre aïo e ve^odeuo
res tots los apostols p̄ b̄oa strena la re
surrectio e bella vista d̄l s̄eyoz li denun
ciē. q̄si diēt : p̄q̄ ten anaues q̄ has p̄dut
tan delitosa e alegre vista : no tarda tho
mas respōdre. si en les sues m̄as los fo
rats d̄ls cla^o no mire : hi ēlo seu costat la
gr̄a nafar : e si no pose los d̄its ēlo loch
d̄ls claus : y la ma enla nafra : no creure
q̄ resuscitat sia . stimaua thomas q̄ si la
vista lo enganaua : lo toch la veritat li
mostraria : e volia d̄ aqueste dos senys :
toch e vista p̄ēdre exp̄iencia : p̄q̄ s̄ō dos
senys : q̄ m̄eys ēganar se podē : tāt eren
stats gre^o los suplicis turm̄ets e penes :
q̄ sabia thomas q̄l s̄eyoz en la creu so
ferts hauia : q̄ dela resurrectio no podia
d̄ins la sua p̄sa ētrar alḡua crehença sil
toch e la vista no li fessen manifest testi
moni. *B*in sant crisostō : essent thomas
mes grosser q̄ls altres : per lo mes gros
seny q̄ es lo toch : la veritat d̄la resurrec
cio cerca : no essent p̄tēt d̄ creure ala vi
sta : q̄ d̄ls altres senys es mes noble : gr̄a
fō lo famejāt d̄sig : ab lo q̄l los apostols
restarē d̄ tornar a veure lo s̄eyoz : la pre
sencia hi comunicacio d̄l q̄l : ans d̄la sua
mort a tota sa voluntat teniē : e q̄ls tor
nas a veure ab duotes affectiōs lo supli
q̄n. *C*ōsida aïa duota : huy lo s̄eyoz q̄n
tes vegades ha celebrat la pasqua : car
totes les apariçions q̄ hauē scrites foren
feres lo primer dia : d̄les q̄ls los enāgeli

stes cinch ne scriuē : e aquestes cinch lo
preuere en la missa rep̄senta : q̄ tantes ve
gades se gira al poble : e la terça es ab si
lenci : q̄ la d̄ sant pere rep̄senta : p̄q̄ no sa
bem lo loch ni la hora ab tot sapiam lo
dia : gr̄a es lo goig e spiritual alegria : q̄
sent la deuota p̄sa d̄la resurrectio d̄l sen
yor gl̄iosa : en special si ha sentit dolor e
tristicia d̄la sua mort dolorosa . *B*in lo
apostol : si participā ēles sues dolors se
rem participāts en les sues p̄solacions
goigs e alegries. *T*orna d̄ochs lo s̄eyoz
acōp̄yat d̄les angeliqs̄ ierarchics a vi
sitar les aïes santes : les q̄ls en cantichs
laors e gracies lo adozē . mirals tu aïa
cristiana : p̄templa e ab ells te alegre : e
apre d̄ loar h̄ōrrar e colre lo teu deu s̄e
yor e mestre : e cōexer e regraciar los se^o
beneficis . e ab totes les tuas forces tre
balla atēyer la sua gr̄a : en aq̄sta p̄sent
miserable vida : p̄q̄ apres p̄uenir puguel
ala gl̄ia q̄ ells ja posseheixē : en la q̄l ab
tant excellēt cōpanyia en laors d̄l s̄eyoz
eternament p̄seueres .

Oracio

Osant fill d̄ deu lo pare : q̄ als de
rebles ēsemps p̄gregats has
aparegut t̄acades les portes :
h̄uilm̄ēt piados s̄eyoz te supliq̄ d̄ls me^o
iteriors e exteriors senys tanqs̄ les clau
stres : e ab temor santa d̄la tua renerēcia
d̄ins mi totes les males affectiōs mor
tifica : e tots los me^o carnals desigs ab
los ligams d̄la tua spiritual e delicada
amor los liga : e ab la lum dela tua gr̄a
los illumina : p̄ quem façes merexedor :
q̄ la tua clara vista me aconsola : bi ato
gam s̄eyoz gr̄a : q̄ en aq̄sta p̄sent vida
atenyer puga pau d̄ins la mia pensa : e
apres etna pau enlo teu celestial regne :
en lo q̄l ab los angels : e tots los sancts
elets te^opuga etnamēt loar te amen .

Eō aparegue lo senyor als
derebles p̄sent s̄nt thomas. *Ca. XXI*

ra dela resurreccio

lo huytē dia quand aparegue lo senyor altra vegada en lo cenacle als se' derebles: e p̄que thomas no h̄auia dubtat p̄ malicia: mas p̄ ignorācia: no volgue lo piados mestre q̄ en la infidelitat romāgues lo dereble. Torna donchs p̄ informar thomas dela veritat q̄ no creya: h̄i stant ensemps ab los altres derebles: lo licit lo bō pastor d̄les sues poq̄tes ouelles: entra les portes t̄cades: y en mig d̄lls: p̄q̄ tots lo poguessē veure: ala sua corporal vista se presenta: h̄i ab dolçes paraules los saluda diēt: pau sia ab vosaltres. Stigue en mig e dir: pau sia ab vosaltres: mostrāt q̄ no pot esser pau en lo collegi: si lo prelat en mig no reposa: q̄ mes a vna part q̄ altra no decline. la columna que soste lo edifici: es mester en mig lo sostinga: tots los elements si no la terra se mouē: p̄q̄ ella sola en lo mig es situada. moltes vegades lo s̄yor de n̄cia pau als derebles: e q̄ la serue los amonestā: car impossible es sens pau al gu puga a n̄re senyor plaure: h̄i aq̄lls q̄ pau e p̄cordia amē: lo senyor en ells h̄a bita: car la sua ciutat repos e habitacio es pau: la q̄l porta del cel en la terra: puix h̄abitar y volia: e tornāt sen al cel pau dera p̄ herēcia als se' derebles: mostrāt q̄ tota la p̄fectio d̄la religio cristiana: en pau amor e caritat se fūda. B̄iu s̄nt gregori: h̄ajam v̄gōya dexar aq̄st do t̄ā grā de pau: q̄l senyor p̄ herēcia quād se parteix dela terra nos dera: dolç es lo nom d̄la pau: p̄ la q̄l participā lo diuinal esser segōs aq̄ll parlar d̄la s̄nta sc̄ptura ell deu es la pau n̄ra: es be la pau: q̄ tots la loē

e poch̄s la guardē. diu apres lo s̄yor a thomas: responēt al q̄ ell absēt lo s̄yor d̄manaua: posa aci lo teu dit e mira les mies mans: no li diu mira: q̄ ēlo dit tingues la vista: mas q̄si diēt: toca h̄i expimenta: e ari veure se pren aci p̄ sentir: h̄i entēdre: h̄i en comu st̄il se practica q̄ als actes de tots los senys nomenā veure: e dien: mira cō gentilimēt cāta: mira que bōa odoz porta: mira cō es fret: o calēt lis o aspre: mira cō es sabor dolça: e ari lo nom de veure p̄ tots lo seny generalment se practica. o podem dir: q̄l senyor ales paraules d̄ thomas particularmēt responia: h̄i en tal respōdre la sua diuinitat declara: q̄ absent sabia lo que thomas demanaua: lo q̄l deya q̄ls forats d̄ls claus volia veure h̄i posar los d̄its en les nafres: p̄ço lo senyor responient e satisfent al q̄ demanaua: li diu: quen lo loch̄ dels claus lo seu dit pose: e q̄ les sues mans tranessades mire: e que allargue la ma p̄q̄ la sua ampla e larga nafra regonega: e ari expimēte: si es aq̄ll viu: q̄ en la creu clauat stana: grā fon encert d̄l costat d̄l s̄yor la nafra: en la q̄l no sola mēt lo dit: mas tota la ma entrar podia: diu li apres: no vulles eser icredul: ni tard ē creure: mas sel e ferm ēla crebēça: car en lo peccat dela infidelitat altra vegadam crucifiqs: e la causa dela mia mort renoues. B̄iu sant crisostō: Cōsidera d̄l senyor grā clemēcia: cō p̄ h̄u dereble torna: e mostra q̄ te les nafres: e no cōporta ques perda: e p̄q̄ mes q̄ls altres dubta: vol q̄ les nafres toq̄: spera lo senyor huyt dies: p̄q̄ en aq̄st spay amonestat p̄ los altres en maioz d̄sig fos en cesa la sua p̄sa. mira thomas e toca d̄l senyor les nafres: h̄i creu h̄i p̄fessa: per q̄ creure e p̄fessar s̄o mester ala salut verdadera. exclama thomas e crida en veu

¶¶¶ v

alta e denota: senyor meu deu meu. qua si dient: tu est senyor meu verdader home q̄ en la tua sanch has remut e cōprat la mia aia: e deu meu q̄ de no res las creada: crech p̄fesse hi atorgue q̄ tu est deu y home claramēt te mire y sēs algū dubte la tua resurctio afferme: les tues nafres mies q̄ p̄ mi les has preses: toq̄ la tua immortal vida apres d̄ mort dolorosa p̄yq̄. tu est lo meu deu: lo meu senyor e mestre: yo so lo teu seruet: e fill d̄ la tua seruenta santa sgleya. tu est lo meu deu: q̄ mas creat: e p̄ mi has pres carn humana: en la q̄l p̄ mi has sofert mort dolorosa: hi aq̄ll q̄ en cors mortal viuief ara en lo mateix cors glificat, immortal vida portes: hi apres en la fi resuscitaras a mi e a tots los homes. aq̄sta es la mia fe: la mia ferma crehēca: ariu crech ariu conech: ariu p̄fesse. **B**ēauēturat thomas com la tua ma tanta licēcia ha pogut atēyer gr̄a e porrogatiua tā excelsa: q̄ haja tocat aq̄lla melliflua bresca: aq̄lla fōt viua: aq̄lla salutifera nafra: q̄ guareix totes les n̄res nafres: p̄ la qual som regenerats en gr̄a: sublimats ē gloria: cō ensemps ab la ma noy acostauel lo boca: p̄se q̄ p̄ reuerēcia al senyor acostar not gosaues: e pogue ser encara que ab la ma noy tocasses: y q̄ obint e mirāt fermamēt creguesses: respos lo senyor apuant la fe q̄ thomas p̄fessana: p̄ quē has vist thomas has cregut: bēauenturats son aq̄lls q̄ nou hā vist hi han cregut. **E**n aq̄stes poqs paraules no solamēt la fe d̄ thomas declara: mas encara la n̄ra salut sdeuenidora. q̄si diēt: tu est bēauēturat p̄ quē has vist e has cregut: hi aq̄lls serā bēauēturats: q̄ no mirant me ab la corporal vista: me creurā ab la deuota p̄sa. **B**iū sant agosti: q̄ lo senyor responēt a thomas vsa de parau

les de passat diēt: bēauēturats son los q̄ no han vist e han cregut: p̄ la certitud q̄ en la sua diuina p̄sciēcia tenia: en la q̄l les coses sdeuenidores ari cō a presents e passades defmēna: e p̄q̄ los actes dela fe no son d̄ coses ques dexē tocar ni veure: thomas crehēt e p̄fessant: mes auāt cregue d̄l q̄ miraua. toca e mira del senyor les humanes nafres: creu e p̄fessa la diuinitat: la q̄l ni tocar: ni ab vlls corporals mirar podia. **E**l dirāt dōchs e tocāt creu thomas: hi reclama: Senyor meu e deu meu: crehēt e p̄fessāt q̄ era deu aq̄ll q̄ miraua e tocava. **B**iū theofil: aq̄ll q̄ mes q̄ tots dubtaua e no creya es fet theolech insigne: y natura diuina e humana en hū suposit d̄monstra. **R**ecordaf lo benigne senyor de p̄fortar a nosaltres diēt: bēauēturats son los q̄ nou hā vist e han cregut. hō diu sant gregori: molt nos alegrē tals paraules ē la veritat: d̄ls quals senyaladamēt nosaltres som cōpresos: q̄ aq̄ll q̄ en carn los n̄res vlls no mirarē: les n̄res p̄ses lo crehē: e la n̄ra lēgual p̄fessa: som bēauēturats si la nostra fe seguim ab bones obres: car d̄ aq̄lls q̄ solamēt ab los labis la fe p̄fessen **B**iū lo apostol: q̄ lo senyor coneixē e ab les obres lo neguē: e la fe sens obres diu sant jaume es morta. diu sant crisostō: si algū d̄ present deya plagues a deu yo fos stat en aq̄ll tēps: hi hagues vist del senyor aq̄lla reuerēd p̄sona: la sua doctrina: la excellēcia d̄ls seus mirades. p̄se e recorde aq̄sta dolça paraula: bēauēturats son los q̄ nou hā vist e hā cregut. **E**seguint la tenor euangelica: pogue es ser q̄ apres la p̄fessio d̄ thomas lo senyor ari cō lo dia d̄ pasqua los digues anelāt sobre ells: preneu lo sant spit: e q̄l euāgeliste ho calle: q̄ moltes coses feu lo senyor q̄ no son scrites. **B**ona li lo senyor la po

testat sacerdotal d poder retener e absol
dre: q̄ hauia dōat als altres lo dia d pas
qua: e feu lo bisbe: o diēt li ari cō hauia
dit als altres: o sens dir li algūa cosa: p
q̄ lo poder dīl senyor encara en quāt ho
me no es limitat en sacramēts parau
les: ari cō dīs altres sacerdots e bisbes.
Cōsidra o deuot crestia: cō aq̄st dubtar
d thomas fō p gran dispēficio diuina:
p q̄ la resurreccio del senyor ab mes eui
dēts senyals fos puada. dubta thomas
p q̄ nosaltres apres dell: no dubtassem.
diu sanct gregori: no p cars afortunat:
mas fō p dispēficio diuina: q̄ aq̄ll elet
entrels dotze: quād lo senyor vēch nos
trobas ēlo cenacle: e que tornant obis:
e obint dubta: e dubtāt miras e tocat:
e tocāt cregues: p q̄ d nres pēs tota dub
raccio fos apartada: e tocāt les nafres de
la carn ēlo seu mestre. de infidelitat gua
ris les nres: e ari mes en nosaltres la in
fidelitat d thomas apfita: q̄ la fe dīs al
tres d xebles e no solamēt dubtāt e tocāt
ha la nra fe ha roborada: mas ha dstro
bit la erro: d aq̄lls q̄ diriē: q̄l senyor no
tenia vera carn humana. diu sant leo pa
pa: bastaua li a thomas p la sua fe pro
pia haner vist lo q̄ los se vlls mirauen:
mas fō vtilitat nra q̄ tocas lo q̄ miraua
Diu sant gregori: q̄ la resurreccio dīl sen
yor los derebles tard creguessen: no fō
tāt ifirmitat sua: cō fermetat nra: q̄ dub
tāt ells fō mester la veritat dīa resurrec
cio p molts argumēts fos dclarada: lof
q̄ls cō nosaltres legim prenē los se dūb
res p fermetat d nra crehēça: nōs ha do
nat tāt magdalēa p tātost creure: cō tho
mas p molt d creure. aq̄ll toca dīl se yoz
les nafres: e guarir los dubtes dela nra
aia: no p defalt dīa sua omnipotēcia de
ra lo senyor en lo seu glīos cors les na
fres: car aq̄ll qui los regnes dela mort

destrobit hauia: be podia dīl seu glīficat
cors los senyals dīa mort raure. po per
moltes causes en lo seu impassible cors
les ha reseruades. pmeramēt p mostrar
e pfermar la fe dīa sua resurreccio als se
derebles. segonamēt p q̄ mirem la gran
amor sua q̄ ari sia stat nafrat p nosaltres
q̄ si p la sua bōdat: e p quēs ha d no res
creats: no volē comēçar d amar lo: mi
rāt q̄ p nosaltres ari ha sofert: siam con
tēts de reamar lo. diu sāt iohā ēlo apo
calipsi: q̄ns ha amat e lauāt d nres pec
cats en la sua sanch p ciosa. terçeramēt
p mostrar la nra redēpcio feta ab aque
lles nafres. diu ysaies: Es stat nafrat p
les iniqtats nres: e perço no deuē cessar
cātat les sues misericordies diēt. Cō es
lo senyor misericorde: e les sues miseri
cordies etnamēt durē. quartamēt per
edificacio e exēple nre: si en lo seu cors p
nosaltres ari nafrat romanē les nafres
senyals dīa sua passio dolorosa: q̄ en la
nra aia p cōtinu record: e p cōpassio no
guareixqn. diēt lo apostol: sentiu en vos
altres lo q̄ ies⁹ senti p vosaltres. cinq̄na
mēt p q̄ d nosaltres se recorde: cō se obli
dara deles necessitats nres p les quals
ha sofert ari cruels nafres. Diu ysaies
en psona sua: yo nom oblidare d tu: mi
ra q̄ en les mies mans scrit te porte. si se
namēt p recōciliar nos ab deu son pare
q̄ pdone a natura humana: p la q̄ll lo fill
ha volgut soferir tals nafres. diu sanct
pau: Tenim aduocat dauāt lo pare iesu
crist iust: hi ell es recōciliacio p los pec
cats nres: car suplica lo pare presentāt
li la obediencia: e dīa acerbissima mort
los senyals dīes dolors q̄ essent obedi
ent ha sofert p nosaltres: hi aq̄st es excel
lētissim medi d entreuenir p la salut nra
Diu sant bernit: seguramēt te pots aco
star a deu o crestia home hō tens lo fill

Com aparegue lo senyor

dauant lo pare : e dauant lo fill la mare. mostra lo fill al pare lo costat e les nafres: mostra al fill la mare los pits quel alletarē: noy pot hauer repulsa: hō tals insignies de caritat se mostren. setenament se ha reseruat les nafres p cōfusio dels inichs q̄ la mort li pcurarē. diu sāt agosti: Cōuencēt als impiadosos dira en lo final iuhi: ven aci lome : q̄ les vres mans crucificarē: mirau les nafres dls me' peus e mans quād decretas quē la creu me clauassen: mirau lo costat p vofres mans e p amor de vosaltres vbert p quey ētrasseu. huytenamēt p q̄ls clets se alegrē: q̄l seu deu senyor e mestre tāt los ame: que p ells axi nafrat se mostre. diu beda: grā alegria sera als sants mirar en la carn dl senyor les resplandēts nafres: ēles q̄ls vencedoz dla mort porra en lo seu glios cors dla victoria lo triunfo. e axi en lo final iuhi a tots se mostrara ē vna mateixa forma: p q̄ls iusts mirāt les nafres q̄ p ells ha sofert : mes en la sua amor se inflamē: hi en hymnelaors e grēs ab major goig e alegria iubilē: e los injusts mes siē punits e cōfusos: mirāt quāt son stats ingrats d tāt e tals beneficis. nouenamēt p q̄l triūfal titol dla sua mirable victoria tots ennamēt lo miren. los cauallers apres la sua mort: en les sepultures dela victoria les insignies refuē. lo seyor vēcūda la mort no les reserua en la sepultura: que lo seu cors ja noy era: solament hi dexa les telles e sudaris: q̄ al cors viu glios no erē necessaris: mas ēlo seu glificat cors les nafres insignies dla sua victoria refua : e gēs la sua elegāt bellea no li fan pdrē : ans son clarejāts caruōcles: mes q̄l sol lumioses: q̄ d sobre excelsa bellea lo seu glios cors venustē. Diu sant agosti: en lo celestial regne ēlos cossos dls gliosof

martres se mostrarā les nafres: q̄ per lo nom d ief' haurā sofertes: axi cō en lo cel les relluēts steles: axi cō en lo engast la oriental preciosa perla: axi cō la floz entre les fulles del arbre : axi com la color vermella en la rosa: no sera en ells difoz mitat algūa: mas digne e resplādēt bellea: e si algūes parts dls cossos als martres los son tallades: en la general resurreccio les cobrarā ab senyals de resplandoz excelsa. Ara psidera mira e ptepla: del senyor la sua feruēt amor : la māsuetut e humilitat acostumada: com a thomas e als dexebls les resplādēts nafres mostra: p q̄ leue dles sues pēses tota seu redat e dubte: hi a nosaltres en la sua fe instropeica. Sta dōchs lo benigne senyor ab los seus pobrellers dexebls parlant los dl celestial regne: y ells alegres ab goig e alegria mirē e pteplen: ohen e scoltē aq̄lles excelses melliflues paraules. Adira tu aia deuota cō tots lo miren: tots li parlen familiarmēt cō fills a pare: hi spera si p la sua pietat māsuetate cridara q̄ ti acostes: ēcara que tu nou mereixs . e ans q̄ dells se parteica los amonesta q̄ vagē en galilea: q̄ axi cō los ha pmes los tornara a veure. e donada la benedictio absentas dla sua vista. romanguerē los fels humils dexebls ab ineffable desig de tornar lo a veure : po molt pfortats e alegres: puit veyē q̄ viuia aquell de qui la mort tan agrament plozaen.

Oracio.

Esus senyor q̄ a thomas dubtant: lo loch dls claus e dla lāca mostres: hi fent li posar lo dit e la ma en les tues nafres: dla sua error lo reuoques: fes me grā: q̄ de les tues plagues e passio dolorosa yo tinga p̄tinua memoria: e q̄ los me'dits e mās

q̄ son la int̄cio e obra tot dins los teus manam̄ts ho pose: hi ab thomas p̄tes se: q̄ tu est m̄o deu senyor e mestre q̄ ab la tua sanch me has cōprat: deu meu q̄ mas creat ator gam: q̄ la b̄aumenturança q̄ has dita d̄ aq̄lls q̄ no tan vist et cre ben: yo benigne senyor la expim̄te. e p̄ la tua gr̄a dauāt tu: e p̄ tu: e ab tu: en lo teu regne ab los te' elets benaumenturat me trobe amen.

Eō aparegue lo senyor als set d'erebles ala mar d̄ tiberia La. XXII

A la mar de tiberia apres de aq̄sta aparicio se mostra lo senyor altra vegada. alḡns dies apres de aq̄st huyt̄ dia passauen: quād set d'erebles en vna barca: p̄q̄ tinguessen q̄ viure peircauē: hi ē cara p̄q̄ als altres ajudassen. pere e thomas: nathanael e los fills d̄ zebedeu jobā e jaume: e altres dos: d̄ls q̄ls los noms lo enāgelí calla. peircauē los pobrells d'erebles en barca p̄stada o logada: q̄ seguit lo s̄yor hauie d'erar los filats e barqs. po ē cara p̄ subuenir ala miserable vida licitam̄t peircar podiē. diu s̄t agosti: nols fō p̄hibit q̄ dela sua art licita cercassen lo viure: seruada entegra la dignitat apostolica: si altram̄t no podiē viure. e p̄ço s̄t pau apres art q̄ d̄ ses m̄as pogues passar la vida: si tal necessitat li ocorria: o ala s̄gleya era necessari. diu sant gregori: q̄ lo negoci q̄ ans d̄l apostolat licitam̄t exercir podien: no fō culpa q̄ apres lo praticassē. po aq̄lla art d̄ viure q̄ en peccat se pratica fō mester q̄ d̄l tot la derēclissen: e p̄ço p̄ere pogue tornar ala barca: e matheu no torna ala taula. tota vna nit hauien treballat peircāt los set d'erebles: q̄ sol hū peircar no p̄reguerē: p̄q̄ apres prenēt ne tants:

se mostras manifestament lo miracle: e ari cō lo dia aparexia: apareguels lo s̄yor ala riba d̄la aygua: s̄tāt d̄ pe' sobre la tra: nols aparegue sobre laygua p̄ mostrar q̄ ja no viuria ab ells ēla mar dela fluctuāt mortal vida: mas q̄ era resuscitat ē vida imortal gl̄iosa: e no cōeguerē los d'erebles q̄l s̄yor era. diu s̄t crisostō q̄ no volgue tātost mostrar q̄ era: p̄q̄ volia q̄ p̄ lo miracle d̄ls peros lo cōeguessē hi s̄tāt ari en la riba entroga lo mansuet s̄yor los peircadors d'erebles: diēt jouēs tenu alḡna cosa: q̄ hom m̄jar puga: re sp̄oguerē los d'erebles: no: e pensaren q̄ mercader era q̄ p̄ cōprar peirc venia: p̄stam̄t respō lo s̄yor diēt: lāçau los filats ala part d̄reta d̄la barca: e trobareu perios: obedirē p̄optam̄t los m̄suet peircadors: e los filats ala d̄reta lāçarē: e tirar nols podiē p̄ la multitud d̄ls peros. Adozalm̄t lo s̄yor alḡna cosa vol de nosaltres q̄ menjar puga: q̄ es la obediencia d̄l q̄ ell nos mana: e ari los obediēts d'erebles tātost lo fruyt de obediēcia cullirē. Per aq̄sts benaumenturats peircadors tots los q̄ s̄monē generalm̄t son entesos: q̄ sens la virtut e gr̄a d̄l s̄yor res no prenen: ni gēs apfitar podē: q̄ debades la lengua d̄l s̄monador treba lla: si la gr̄a interior d̄l s̄yor les pensēs d̄ls obints no illumia: po venit lo mati q̄ la lum d̄la sua gr̄a significa: la q̄l principalment hi obra: prenen d̄ peros multitud copiosa: q̄ los gentils figuren: presos p̄ la p̄ycacio d̄ls apostols dins los filats dela catholica religio cristiana: prenē encara molts penidēts q̄ dins los filats de penitencia entren. Als filats d̄ peircar es acōparada la p̄ycacio euāgelica. e d̄ls filats vna expiencia p̄tē: q̄ fugen los peros d̄ls filats q̄ poden: hi entals filats molt tard o nunq̄ entrē: e ari

los q̄ ab pudēts filats peixquē : poch̄s
o no degūis peixos prenē: ari cō d̄ tals fi
lats los peixos fugē: ari ē los filats nets
e de bona odor facilmet se prenē. los fi
lats sō la euāgelica doctrina : los pecca
dors sō los peixos: la part dreta los bēs
spirituals significa: la sinistra los tēpo
rals e trāsitoris. aq̄ll q̄ p̄ vana gl̄ia o per
los bēs temporals p̄yca: los filats ala
part squerza lāça: hi ab los filats q̄ pu
den p̄ la sua intencio q̄ no es recta pren
poch̄s peixos e poch̄ apfita: mas aq̄ll q̄
en la sua p̄ycacio e doctrina cerca la sa
lur d̄ls q̄ scolten. aq̄ll los filats ala part
dreta lança: e d̄la sua recta intencio los
filats p̄fuma: e ari pren d̄ peixos multi
tud copiosa. diu salamo en los puerbis:
les carceres d̄la part dreta coneix lo sen
yor: e les d̄la part sinistra son puerfes.
mirāt iohā lo miracle q̄ al manamēt d̄l
senyor tan grā multitud d̄ peixos havi
en presa: conegue q̄l senyor era: e dix a
pere lo senyor es: al q̄l lo cel: la terra: la
mar: los peixos: e los abissos obeheirē.
verge iohān entrels altres major puri
tat tenia: e ari era mes clar en la coneix
ença: mes prest q̄ls altres d̄l senyor tin
gue noticia: q̄ la puritat d̄la aia: grāmēt
dispō ala coneixença d̄ls diuinals miste
ris. figura iohān la p̄tēplatiua e repo
sada vida: e pere la vida actiua: e ari la
vida p̄tēplatiua lo senyor en q̄ p̄templa
ala vida actiua mostra. **C**ristia aten:
ap̄rē e mira: q̄ si tot lo dia e n̄it treballef
almenys demati quād te desptef: scolta
quet diu la vida q̄ a deu p̄templa: lo sen
yor es. q̄ si dient: no sies ari d̄stret e solī
cit en los negocis: q̄ demati no penses
q̄l s̄yor es: q̄ d̄la riba d̄l cel tots los no
stres actef mira: dispō p̄mer e dispensa:
sens los manamēts d̄l qual: algūa cosa
principi ni fi pot atenyer. ob̄int pere q̄l

senyor era: vestis la sua roba: p̄q̄ ab ma
jor reuerencia pogues al senyor acostar
se. staua despullat pere: cubert empo de
algūa vestidura: segōs req̄ria lofici que
portaua: e d̄la māera q̄ls peccadors pe
rcar acostumen: e p̄ feruent amor e de
uota salta en laygua: p̄q̄ mes prest al s̄
yor pogues atenyer: los altres d̄crebles
portāt lo filat ple de grās peixos: ab vna
atentada cuyta remant: ala riba plega
ren: no eren tan feruēts en la amor d̄l s̄
yor cō pere: e p̄ço sperar poguerē: no po
gue sperar pere la tarda d̄l nauegar d̄la
carregada barca. **E**ldolt souit legim en
los sagrats euāgelis: q̄ ēla fe e amor pe
re mes feruent q̄ls altres se troba. **E**iu
beda: ab aq̄lla amor q̄ moltes altres co
ses haviā dites e fetes: vench al senyor p̄
laygua. diu sant crisostō: q̄ singularmet
les p̄diciōs de iohā: d̄ pere: en aq̄st loch̄
se descriuen. iohān era de mes clar entē
dre. pere mes feruent affectio d̄mostra.
iohān coneix p̄mer lo senyor: pere p̄mer
si acosta. moralment la mar la tribula
cio de aq̄st mō significa. aq̄lls qui al sen
yor venir desigen: remāt ēla mar al sen
yor ariben: les angusties e tribulaciōs
d̄l p̄sent setgle ab paciēcia sostenē. cōsi
derant q̄ p̄ aq̄stes se acamina ala riba d̄l
celestial regne. ariba la carregada bar
ca ab los peixadors alegres: e p̄stamēt
salten en terra: e miren en la riba brasef
enceses: e hū peix sobre les brasas: e pa q̄
aparellat staua p̄ q̄ menjassen. **C**onsi
dera aci altre miracle: no multiplica lo
pa q̄ls pobrells non teniē: mas d̄ nou
pastat e cuyt lo crea: q̄ en lo principi de
no res crea lo forment perq̄ pans ne pa
stassen: e no pren del peix q̄ al seu mana
ment peixcat haviē: mas hū gran peix
crea ensemps ab los carbōs encesos: p̄
q̄ en la fe dela sua resurreccio del rot los

referme. A vna legua de bethsaïda ala part d'orient: es lo loch hō lo senyor sti gue en la riba: y encara de p'sent los sen yals dels pe' del senyor se mostren: e de alli a cinquanta passos se mostra hō ve ren lo pa e lo peix sobre les brasas: e lo loch hō se dinaren: mana lo senyor q̄ li portassen dels peixos: q̄ p lo seu mana ment haviem p'sos: e puja pere en la bar ca e fragueren lo filat en terra ple d' grāf peixos: cent cinquanta tres en nōbre. diu sant ysidre: q̄ totes les species d' peix sō reduhides en aq̄st nōbre: q̄ figurava q̄ls apostols deuïen esser peixadors ab la sua doctrina dels homens de q̄lseuol sta ment edat o pdicio q̄ fossen: e p̄ço tants e no mes ni menys peixos prengueren. e cō fossen tāt̄s e tan grās sō marauella: cō al tirar los filats no rōperen. scriu lo euāgeliste la granea e nōbre dels peixos p descriure lo miracle q̄ tāt̄s e tals peix os los filats al tirar no rōperen. Crida lo piados senyor los d'rebles e puidals q̄ menges: e seu ab ells familiarment e menja: p̄q̄ la veritat dela sua resurreccio declare: e manifestament demostra que no era fantasia: nil seu cors era ficte. a la riba dela aygua alegrement los pui da: e algu dells nol enfroga q̄ era: no p̄ quel senyor fos aspre: mas p̄ la sua reue rencia: e p̄q̄ cert conerxen q̄ ell era. e ari tots atents e alegres mirauen la sua be lla figura. Benehí lo etnal sacerdot la taula: e ptials lo peix e lo pa ari cō ans dela sua mort acostumaua: mēja ab ells alegres els acōsola. o cō stā alegres los puidats d'rebles: ab lo seu tā desijat deu senyor e mestre: miren aq̄lla deifica ale gra cara: que totes les sues penses ale gra: e deles sues sacratissimes deifiques mans prenen la beneyta viada: recrehē no menys les aies quels cosfos. ¶ puit

benaventurat desiderable cōsideral per tot ab deuocio aia deuota: e puiday la tua pensa que en spiritual goig e alegria ab ell se dine. En aq̄st cōuit quel senyor ala sua santa sgleya puida: les brasas de caritat encen e aparella: les q̄ls ha por rat del cel ēla terra dient: ell mateix deu e senyor n're: yo so vēgut a posar foc d' caritat: dōchs q̄ vull sino que creme. a parellans lo peix sobre les brasas: q̄ es ell mateix quād p foc d' amor e caritat ēla creu se volgue stēdre: donans pa la sua euāgelica doctrina: e lo admirable sa grament dela eucaristia. En lo primer peixcar q̄nd lo sēyor crida los apostols: significa lo stamēt dela p'sent militāt es gleya. ara la fi de aq̄st mō en la resurrec cio sdeuenidoza. en lo p̄mer peixcar pu ja lo senyor en la barca: mostrāt q̄ ē seps ab ells viuia en aq̄sta mortal vida. aci no entra en la barca: ans sta ēla riba fer ma: significāt q̄ en vida imortal resusci tat era: alli no diu q̄ lācē ala dreta: ans indistinctamēt mana: lançau los filats q̄ peixquē: p̄q̄ bōs e mals entēdre si pu guen. aci diu lançau los filats ala part dreta: p̄q̄ solamēt los bōs hī entrē. alli no diu dels peros lo nōbre: car molts e quasi infinits en la sgleya crehent en tren: aci lo nombre senyala: car scrits e cōtats son los elets en lo libre de vida. cent cinquāta tres forē: hō es triplicat lo nōbre de ciquāta: q̄ lo iubileu e repos significa: q̄ los sants tendrā en la gloria eterna. diu tres: p̄ reuerencia e vera cre hença en la trinitat santa. eren grās los peixos: car tots los sants encara q̄ en di uersos graus regnē: son grās en pfectio e gloria. alli los filats se rōpien: p̄nunci ant les errors e scismes q̄ la sgleya spera ua: aci lo filat no senyalaua rōpre: q̄ aq̄ lla vnitat dela etna gloria en algūa ma

Com aparegue lo senyor

nera squiçar no cōporta. Considera cre
stia apres d' aqst puit q̄ descriu lo enāge
liste: q̄ sō grās e marauellosos misteris.
Acabat dōchs aqst dinar alegre. diu lo
ienyor a pere: volēt li donar entrels al
tres special dignitat hi alta. simō fill de
iohā ames a mi mes q̄ aqsts altres: qua
si diēt: q̄ faras tu p̄ mi: q̄ mostres q̄ mes
q̄ls altres me ames. diu alcuir: simon
obediēt significa. iohā vol dir grā. qua
si diēt: si tu est obediēt e molt me ames:
es p̄ la grā mia: no p̄ los te' merits. hō
se mostra: q̄ aqll q̄ al offici de p̄sidēt ele
geixē: mes q̄ls altres es mester q̄ al sen
yor ame: e q̄ eguals les altres coses: q̄ p̄
a regir lo offici sō necessariē: lo millor e
d' mes caritat elegeixē: p̄ exēple del sen
yor: q̄ volēt elegir en p̄sidēt a pere: li de
mana si mes q̄ls altres lo ama: car en q̄l
seuol regimēt aqll q̄ p̄sideix e governa
deu esser mes excellēt q̄ls altres: q̄ ari
cō lanima deu regir lo cors e la raho la
part sensible: e lo pastor les ouelles: e lo
me los aials: ari lo prelat los q̄ la diuina
puidēcia li acomana: e p̄co aqll qui ele
geix algu p̄ a tal offici: deu elegir lo mi
llor: ētenēt lo millor no en sciēcia: ni en
doctrīa: mas q̄ totes les coses mirades:
sia millor p̄ al regimēt deles ouelles: a
honor de n̄re senyor e vtilitat d'la sancta
figleya: en altra manera los q̄ elegeixen
no sō delliuers d' l' diuinal iudici. e quād
los drets canonicchs diē: q̄ basta que sia
bo lo q̄ elegeixē: ēcara q̄l millor no sia:
entē se q̄ de tal electio lo elector no sera
punit p̄ lo iubi d'ls homēs. diu sāt ago
sti: p̄ squiuar maiors mals: alguns me
nors mals permeten les leys hūmāes:
los q̄ls la ley diuina no p̄porta q̄ impu
nits romāguē. enterroga lo senyor no p̄
ignorācia: q̄ be sabia quāt lo amana: e si
mes q̄ tots lo amana. p̄o donās exēple

que ab tot ho tingā en lo cor: es mester
q̄ los labis ho p̄fessen. no sabēt pere los
altres quāt lo senyor amauē: no gosa re
spōdre cō feu en la cena: q̄ mes quels al
tres lo amana. lo esser caygut li mostra
prudēcia: q̄ tiques recel de tornar a cau
re: coneixēt expiēcia d'la fragilitat sua.
e p̄co modestamēt tēpra la resposta di
ēt: sēyor tu sabs q̄ yot ame: atorga lo q̄
en si expimēta: q̄ al senyor ama: p̄o no
mes q̄ls altres: car la amor dels altres
ignoraua: p̄fessa lo q̄ sabia: no gosa ad
uerar lo q̄ ignoraua. Sō prenē dos sa
ludables exēples. lo primer q̄ nons sti
mē milloz q̄ls altres. laltre quē les co
ses dubtosas tingā sospesa la sentēcia:
remetēt ho al diuinal iudici: e deles co
ses altes follamēt no determenē la cau
sa: respos lo senyor: als me' anyells do
na pastura: aq̄o es lo q̄ de tu demane: en
aq̄o mostraras quāt me ames: si als me'
anyells dones pastura: q̄ amor v̄dadera
en les obres se mostra: e l' amor d' n̄re sen
yor deu se mostra es p̄ua en la amor del
p̄bisme. diu sant iohān en la sua canoni
ca: si al p̄bisme q̄ ve' no ames: cō di' q̄ a
deu q̄ no ve' ames. diu sant agosti: aco
mana lo senyor les sues ouelles a pere:
p̄fessant quel ama: mostrāt quē regir lo
seu poble se mostraria: si v̄daderamēt lo
amana. segōament lo senyor ari cō ha
uia dit lo enterroga. pere respos ari cō
ja respost hauia. diu lo senyor: als meuf
anyells dona pastura. tercerament ari
mateix lo senyor lo enterroga: hi entre
stis pere p̄ q̄ de si molt poch fiaua: hi q̄
poch ne pogues fiar expiēcian tenia: e
recelaua q̄ls senyor q̄ les coses sdeueni
dores ari cō les p̄sents sabia: no li reue
las algūa gran cayguda. Sō grā exēple
que no fiem de alguna virtut ni bondat
n̄ra: cō no tingā sino defalt q̄ nostre sia:

e q̄ conegā q̄ mes sab lo senyor en la sua
creatura: q̄ no ella en si mateixa: hi al
tēps q̄ pere d̄ si mateix molt fiaua: p̄ me
tēt q̄ si tots lo dexauē: ell sol p̄ lo senyor
morria: no li acomana lauors lo seu po
ble: hi ara q̄ de si gens no fia: y en lo sen
yor tot lo seu esser e voler posā: lo fa pri
cep e pastor d̄ totes les sues ouelles. cō
desi p̄ fia res no li fia: ara que d̄ si descon
fia: y en lo senyor fia: tot loy acomana.
respō dōchs pere ala ēterrogacio terce
ra. Tu senyor sabs totes coses e mes q̄
yo sabs d̄ mi: hi en mi: e dins mi. dōchs
tu senyor no ignores q̄ de present yor a
me: q̄ fare: ni q̄ sera o quē sdeuendra yo
senyor nou se: ni amī toca q̄ saber ho pu
ga: tu senyor ho sabs: e nos pot fer que
nou sapies: respōs lo senyor: per les mi
es ouelles. tres vegades lo enterroga:
no ignorant lo q̄ diria: mas p̄q̄ ab tres
p̄fessions de amor les tres negaciōs de
temor repare. diu sant agosti: tres vega
des temor lo nega: tres vegades amor
lo p̄fesa: p̄q̄ no haja seruit mes a temor
q̄ a amor la lengua: ni sia stat maior po
der p̄ al negar: temor d̄ mort sdeuenido
ra: q̄ p̄ al confessar amor d̄ present vida:
qui era iesus dolçor e vida n̄ra. Diu sant
ambros: enterroga lo senyor a pere: no
p̄ que aprēgues lo q̄ ja sabia: mas p̄ quē
mostre p̄njant sen al cel: quin pastor vi
cari en loch seu nos dexa. no volia lo sē
yor dexar les sues ouelles: sino aq̄ll: qui
mes quels altres lo ama: les quals ell
tant les ama: que per elles en la creu ha
uia dexat la vida: e p̄ço lo pastor ēterro
ga primer que les y acomane: si ama:
e quāt lo ama. e lauors cobrada d̄ la sua
amor la resposta: seguramēt les hi aco
mana: e ari cō fō indici de temor negar
lo pastor: ari offici de amor perer lo be
stiar del senyor. Diu sanct crisostom: si

es ver q̄ ames a mi: ara vull queu mo
stres: e la vida que d̄iguist p̄ mi posari
es: posā la per les mies ouelles: les q̄ls
yomes he amat q̄ la mia vida: e ari mes
faras p̄ mi: q̄ si p̄ la mia vida la posaues:
puir la poses p̄ les ouelles: p̄ les q̄ls yo
he dōat la vida. record te q̄ yo: pastor a
la porta d̄l hort la posi p̄ tu ouella mia:
q̄nd d̄igui: puir a mi voleu: d̄rau aq̄stes
mies ouelles. diu sāt agosti: q̄ no vol dir
aldre ames a mi per les mies ouelles: si
no dir: no penses en perer a tu: mas les
mies ouelles: e per les no com a rucs:
mas ari cō a mies: que mes sō: no tues:
guarda en elles la mia gl̄ia: no la tua: e
p̄sa q̄ la utilitat o la p̄d̄na es mia no tua
diu sāt bern̄t: no sēs causa tātes vegades
lo sēyor a pere d̄mana ames me: ans q̄
les ouelles li acomane. q̄si diēt: si dins
tu la tua p̄sciēcia not fa testimōi q̄ molt
p̄fetamēt me ames: mes q̄ les rucs co
ses: mes q̄ als te: mes q̄ a tu mateix. e
p̄ço tres vegades to d̄mane. la p̄mera p̄
los tempos bens. la segona p̄ los te
amichs e parēts. la tercera p̄ tu mateix
e si ari dins tu mateix no experimentes:
q̄ tāt me ames: no prengues d̄lles mies
ouelles cura: p̄ les q̄ls tota la mia s̄ach
he scāpada. o terrible sp̄atable paraula:
p̄ sp̄atar q̄l senol prelat o p̄ricep: q̄ sēs a
mar a n̄re sēyor regeix les sues ouelles:
e plagues ala diuina bōdat: q̄ ja q̄ amor
no tenē: tiuessen temor d̄les infernals
penes. diu sāt bern̄t: aq̄ll deu p̄fedir als
altres: qui d̄l vī de amor diuina embria
gat ari fora de si mateix reposa: q̄ no cer
ca: ni vol les coses sues: mas les de n̄re
sēyor deu e d̄l ph̄isme. a pere examiat d̄
amor los ayells li acomana: q̄ no son p̄
fets: y ē vtuts comēcē: q̄ d̄ let los perca
aptes li acomana les ouelles q̄ls admī
nistre pastura. tot lo seu bestiar acomā

Éō aparegue lo senyor als fet dexeables.

na'a'pere: e no solamēt lo fa pastor d'ouelles: mas pastor d'ls pastors. tres gra⁹ d' cristiāns en la sgleya militant se trobē: los quals p' anyells e ouelles se nomenē. anyells son los qui en virtuts aprofitar comēcē. los ja pfets e q' en virtuts aca⁹minē ouelles nomenar se podē. dels anyells diu lo senyor a pere dos vegades: q'ls done pastura. d'les ouelles li diu vna vegada: p'q' los q' comencē han mestres mes la pastoral cura: q' no los q' ja son habituats en ben viure. a comana dōchs lo senyor a pere q' donas pastura als anyells e a les ouelles als fills e als mares: q' d'ls p'lates e d'ls subdits d' tots li a comana la pastoral cura. mas cō iohā han fos d'l senyor mes amat d'ls altres: p'q' no ell: mas pere son prelat entre ls altres: era iohā molt jone e poguera ser q'ls altres sens scādalizassen: y encara p'que no paregues q' a los parēts exaltaua: y encara p'q' ans d'la sua mort iohā e son germa janne d' manat haviē prelatura. plagues ala bōdat diuina q' la sgleya p'regues exemple: e no fes moltes vegades lo p'trarí. Considera ací aia deuota del sēyor la caritat e amor acostumada: mira cō hi ab quina affectio sollicitud e ansia: vna dos e tres vegades a pere interroga: hi d' amor li demana: e tres vegades p'rix li respon quel ama: li diu q' done al seu bestiar pastura: no li diu q' les squile: ni q' les munya: ni q' les mate: ni q' les menge: mas tres vegades q'ls done pastura: de pa d'la scriptura sacra: en p'yeccio e santa doctrina: d' pa d' bō exēple d' honesta e vtuosa vida: d' pa d' bēs tēporals p' sustēracio d'l miserable viure. Pero algūs p'lates q' poch lo senyor amēni temē: en gran e manifesta damnacio deles sues animes. Alq'stes tres p'diciōs d' saludable pastura: en tres contraries

canuien: q' son squilar: munyr: e matar: los subdits e ouelles d'ls bens tēporals squilen: e quasi tota la let fins ala sanch los munyē: e ab mals exemples d' vicio sa vida los matē. E seguint la historia enangelica: apres que pere respos al senyor q' amaua: e lo senyor li dona e pferma lo preuilegi d'la general p'latura. volgue li denunciar la sua mort: e lo modo de aq'lla en lo seu gl'ios martiri: en lo q' pere manifestamēt hania mostrar quāt lo senyor amaua. car tanta amor e caritat deuē tenir los p'lates d'la s'ata sgleya: q' deuē esser ala mort p'p'tes p' n're sēyor e p' les sues ouelles: e p'co li diu lo sēyor: quād eres mes ione: no solament p'edar: mas p' la sensualitat: hi encara les virtuts en tu no teniē les virils s'forçes: al tēps quem neguist tres vegades: senyies te axi com volies. q' vol dir: ananes hon lo teu apetit sensual te portaua: po cō seras vell: no tant en edat cō en seny e virtuts perfetes: segōs ara en la amor quem tens ho mostres: s'tēdras les tues mans ala creu: car per la amor quem portes: en la creu acceptaras per lo meu nom gl'ios martiri: e no tu: mas altri sera lo quit senyira: q' seran los mistres: q' ala creu te ligarā et portarā ala mort: la qual la tua sensualitat no voldria: ab tot que ab la tua deliberada volūtat seras p'tent acceptar la: seguiras a mi deu senyor e mestre: qui digui al pare en lo t' q'nd tu dormies: no la mia volūtat: mas la tua se acabe. diu sāt crisostō: la diuina sapiēcia dispēsa: q' la sēnsualitat naturalmēt la mort refuse: p'q' molts volūtaria mēt nos matē: e los martres sostenit la mort: e les dolors d' aq'lla mereixqn. diu sāt agosti ab rot q' sia greu la molestia d' la carn: po la força d' amor la deu vēgre: amat aq'll deu e sēyor n're q' volgue mo

rir p nosaltres: car si no fos: o fos poca
dla mort la molestia: no seria tan grā dl
martiri la glōria. **Diu sanct gregori**: si
pere p iesus morir no volia: be poguera
d aquella mort apartar se: po lo marti-
ri que la ifirmitat d la carn refusa: la vir-
tut del sperit lo abraça: e tant com p la
carn se entresteix de anar ala pena: tant
p lesperit se alegra de anar al premi. ari
nosaltres p lo goig d la sanitat volunta-
riament prenē lamarga porga: en la q̄l
la amargor q̄ al gust fa offensa: p la spe-
rança d la sanitat la voluntat laccepta. e
quāt es mes amarga si pensā q̄ mes aca-
bada sanitat nos procura: tant mes af-
fectadamēt la volem beure. **Diu la glo-**
sa: ans d la sua passio li dix cō lo negaria:
aptes d la resurrectio li din cō p ell sofe-
ria: ara podia soferir per lo senyor: e la
mort ja no tembre: q̄ resuscitat lo mira-
ua: e veyā experiēcia: aptes d la mort de
altra millorada vida: hi al tēps quel ne-
ga tres vegades: solamēt veyā q̄ era cō-
dānat a mort aq̄ll: d qui speraua la vida
llō din sanct crisostō: no es marauella
lo senyor li prenūcias la mort e martiri:
que pere desijaua e volia: ell era lo qui
hauia dit: posare p tu la mia vida: e not
negare: si es mester q̄ p tu muira. dix li
dōchs lo sēyor lo q̄ volia e desijaua. q̄ si
diēt: pere tostēps has dsijat esser ab mi
en los perills e angusties: tu hi seras ja
vell e vētras lo q̄ jone no poguist vēcre.
hi ēcert fō vell pere al tēps dl seu marti-
ri: q̄ d aq̄sta hora fins ala sua passio q̄ si
trēta set anys passarē. lo martiri d pere
en la vellea lo pecador significa: q̄ ab tot
q̄ dl peccat remissio atēga: tot lo tēps de
la sua vida p larga q̄ sia: den la sua culpa
plozar e dolre: p q̄ sia mes larga la pēa
q̄ la culpa: p q̄ nos mostre poca si poch
durana la penitēcia. Pere los lechs e se

culas significa: q̄ libertat tenē d fer lo q̄
volē: po sis fan vells: q̄ vol dir: si en reli-
gio entrē: p obediēcia la pmera libertat
pdē. **Alq̄stes paraules dix lo senyor a pe-**
re: significāt q̄ en creu morria: e que tal
mort seria a laoz e glōria sua: q̄ ari cō tem-
bre la mort per lo senyor: e negar lo seu
nom p temor: la glōria dl sēyor ofuscaua:
e scuria en la stima. d aq̄lls: q̄ obien e mi-
rauē: q̄l p̄cipal dexeble al seu stimat sē-
yor e mestre negaua: p lo strari stenent
les mās ala creu: clarificaua lo nom fa-
ma e glōria dl senyor: en la vista e stima d
aq̄lls: q̄ p lo nom de ies⁹ lo crucificauē:
pēfant q̄ era aq̄ll senyor: q̄ ari p̄stātmet
alegra e volūtaria p glōria dl seu nom los
seus dexebles moriē. mori lo senyor ēla
creu tenint lo cap deuers lo cel: e los pe⁹
ala terra. volgue pere p reuerēcia sua es-
ser posat en la creu p lo strari tenint lo
lo cap ala fra. son germa adzeu dcostat
en la creu lo posarē. **Leuas d la taula lo**
benigne senyor: aptes q̄ bach dnūciat a
pere lo seu martiri: e comēgāt a pasejar
diu a pere q̄l segueirca. quasi diēt: en la
cena ans dela mia mort tum prometist
quem segueirca: e nom tinguist la pme-
sa: aram seguiras: p q̄ yo vull qnē segueir
ques: p q̄ sapiēs q̄ seguir a mi es grā mia
no p̄supcio tua. p aq̄st anar corpal mo-
straua lo senyor lo q̄ hauia significat en
paraules a pere: q̄ ēlo martiri al senyor
seguiria: y en lo pastoral offici. ari cō en
lo vell testamēt los pferes algūa cosa si-
gnificauē en paraules: altres en senyals
d coses visibles. portaua jeremies en lo
coll les cadenes d fusta: significāt la de-
structio e p̄sa de ierusalē sdeuenidora:
ari lo sēyor hauēt denūciat en paraules
a pere lo seu martiri: ara pasejāt ell p̄mer
e diēt li q̄l segueirca: p senyals loy denū-
cia. seguint al senyor pere: giras e veu a

Cō aparegue lo senyor als onze dexebles

iohān dexeble q̄l senyor amaua: q̄ tā bel
 seguia: e volēt pere d'la mort de iohān q̄
 molt amaua certificar se. diu: senyor hī
 aquest q̄ sera dell: q̄si dient: pot seguire
 en la tua passio: aq̄st seguirā a tu ari cō
 yo en lo martiri: pere puix hāuia obit la
 fi d'la sua vida: volgue saber d' iohā q̄ se-
 ria: q̄ molt lo amaua: e volguera q̄ en
 semblant mort p lo senyor abduys mo-
 rissen: q̄ aq̄ll qui de cor e verdamment
 ama: d'sija ab son amich partir lo be q̄l
 senyor li dona. diu sant crisostom: molt
 amaua a iohān pere: e obint senyals de
 tan grā amor: q̄ ari cō lo senyor en creu
 morria: desijaua que iohā participas en
 priuilegi d' tan excelsa grā. amaua lo sen-
 yor a iohā de familiar amor mes q̄ als
 altres: y specials senyals d' amor li mo-
 straua: hī ara aq̄st senyal de amor li mo-
 stra: q̄ vol q̄ la sua aīa quād del seu cors
 se parteixa: pacificamēt e sens dolor se
 vaja. Amaua lo senyor a iohān p la sua
 puritat e mūdicia. Segonamēt p la sua
 alta intelligencia: coneixent los secrets
 dela sua diuinitat mes altamēt quels al-
 tres. Terceramēt p la sua feruēt amor
 e caritat: segōs les sues epistoles testifi-
 quē. diu petr^o damian^o: totes les lettres
 deles sues epistoles son flames de foc
 de amor e caritat eugeses. Respos lo se-
 yor a pere: quād d' iohā li parla: ari vull
 q̄ stiga fins que yo vingā. q̄si dient: ari
 vull que stiga sens mort violenta fins q̄
 yo vingā a cridar lo en mort pacifica a
 la mia gloria. Legim en la sua legenda:
 quel senyor li aparegue ala fi d'la sua vi-
 da: cridant e puidant lo al puit d'la cele-
 stial cena. Respō mes lo senyor a pere:
 q̄ toca a tu. q̄si dient: q̄ sguarda a tu in-
 nestigar: que sera d' aq̄st: segueix me tu.
 vol dir lo seyor: puix yo a tu mane que
 segueixques: tu segueix me: hī dela fi de

aq̄st no cres. diu sant crisostō. en aque-
 sta resposta nos instroheix: que nōs an-
 siem ni demanem: ni inuestiguem fora
 de aquelles coses que ell nos mana. hīc
 que diu lo euāgeliste aq̄sta paraula en
 trels germans q̄ eren los dexebles: q̄ en
 amor e caritat vnits viuien: q̄ no mor a
 quell dexeble. Se aq̄st parlar del senyor
 cōceberē los dexebles aq̄sta intelligen-
 cia: e ari entre ells se recitaua q̄ deyē: io-
 hān no mor: mas que fins al iuhī final
 viuria. po quina grā fora aquesta p al
 amat dexeble: cō sia millor morir: hī es-
 ser ab lo senyor en glia: que viure lōga-
 ment en aquesta vida: no fō recta aque-
 sta intelligencia d'ls dexebles: e p̄co diu
 tantost ell mateix euangelista: no li dix
 lo seyor no mor: mas ari vull que stiga
 fins que yo vingā. hāuia iohā nozanta
 nou anys cō passa de aq̄sta vida: sirāta
 e huyt anys dura la sua doctrina: trēta
 hun any hāuia quand lo santspirit rebe-
 rē. Aquest es aquell dexeble q̄ de aq̄stes
 coses fa testimoni: les q̄ls ell present ha
 vistes e obides: e p̄co es verdamer e d' ef-
 ficacia lo que testifica. Era costum d'ls
 antichs q̄ los qui scriuie la historia: era
 mester que la vessen: e p̄cos nomena hī
 storia: que pren lo nom de histiron: que
 en lengua grega vol dir veure: e ari ioā
 qui de iesus hānia obit la doctrina: e vist
 los seus actes: molt p̄gruament pogue
 la historia del senyor scriure. e dexada
 la comparacio de aquestes dos dexe-
 bles: qual dells al senyor mes amaua: hī
 lo senyor qual dells mes volia: que son
 coses que sol a ell senyor deu saber per-
 tanyē. Podem moralment exponde: q̄
 per ells la vida actiua e cōtemplatiua se
 entenen: pere aquí dix lo senyor segueix
 me: la vida actiua significa: ala qual ses-
 guarda treballar p les necessitats d' pro

phisme: e fins ala mort si es mester ba-
tallar p la veritat e iusticia. Johā la su-
auitat d'la vida contēplatiua figura: la
qual totes les ocupacions dexades: en
repos d'alta contemplacio cōtempla e
mira los diuinals misteris. ala qual diu
lo senyor: axi vull que stiga: y repose no
vull que pasege nis moga: fins que yo
viga q d'aqsta vida la pase ēla mia glā.
has pogut atēdre qnt grās e magnifiqs
cofes en aquesta aparicio son stades fe-
tes e dites. la qual aparicio iohan terce-
ra nomena. La primera compta lo pri-
mer dia: en lo qual cinch aparicions fo-
ren. La segona compta apres huyt di-
es quand thomas mira hi toca les na-
fres: aquesta cōpta tercera. po no diu
quin fon lo dia. o pot se dir tercera d'les
aparicions q'l senyor aparegue ajustats
los dexeables. la primera absent thomas
la segona ell present. hi aquesta la terça.
Aparegue apres lo senyor fins al jorn
dela sua ascensio: axi com decretana la
sua sapiencia: car no son scrits tots los
seus actes. donals lo senyor la benedic-
cio e absentas d'la sua vista.

Oracio

Mesus senyor: fes gracia a mi
miserable que obedint los te-
manamēts: te presente viāda.
tu senyor en alguna manera
prens refectio d'la nostra obediencia: q
molt en aquellat delites: e fes senyor a
mi ab tot que sia indigne q en lo teu cō-
uit p'cipe: e q soferint p tu: de tu peix ro-
stit p nos altres: refectio p'ega: e tu pa d'
vida fies la miaviāda: ara ēlo sacramēt
d'la eucaristia: y ēla tua melliflua doctri-
na: y apres en lo puit d'la tua efna cena.
fes me grā senyor benigne: q ab pere se-
guint a tu: yo p tu dolors e āgusties so-

fira: y que acostāt me a tu: ab iohā esser
aniat d'etn mereirca amē.

Lō aparepue lo senyor als
onze dexeables en galilea: y ēcara a cinch
cents altres. Capitol **XXIII**

Apres de aqsta apa-
ricio anaren los dexeables
en galilea: axi com langel
los hauia trames a dir p
les dōes. anarē al mōt: ēlo q'l lo senyor
hauia ordnat q'l veheffē. diu beda: anāt
lo sēyor ala passio dir als se dexeables: a
pres q sere resuscitat yo p'breire en ga-
lilea. e aqstes paraules recita lāgel ales
maries: e p'co los dexeables al senyor obe-
birē anāt en galilea: ab tot q alguns di-
guē: q la aparicio d'l p'cedēt capitol fon
en galilea: p hū mōt q sta a vna milla d'l
mōt oliuet ala part d'la tremōtana: que
ha nom galilea. altres diē ala raho mes
p'formes: q al mōt de thabor q es en ga-
lilea anarē: hō los tres dexeables la sua
trāffiguracio haviē vista: als q'ls hauia
mostrat la glā d'la sua resurreccio s'cuen-
nidoza. e p'co volgne ēlo mateix mōt: q
la sua resurreccio e glā a tots fos mani-
festa: volgue p'feramēt acabar lo q co-
mēcat hauia: y ēcara ab raho se aferma
q allī ensēps ab los apostols lo veren a-
q'ls cinch cēts: d'ls q'ls en la p'mera epi-
stola d'ls corintiās lo apostol parla: e si
algu d'mana cō forē tants: q ēlo cenacle
no legim q mes de cent e vint fossē: qnd
lo sāt spit reberē. ab veritat se pot respō-
dre: q ab tot quen lo cenacle dins la ciu-
tat mes no fossē: po fora la ciutat molts
altres creyen: e tots germans e dexeab-
les se nomenauen. Diu rabanus: en lo
mōt volgue lo senyor mostrar se als de-
xeables: significāt que lo cors q d'la comu-
na terza d'natura humana pres hauia:

Com aparegue lo senyor als ouze d'erebles

ja resuscitat sobre totes les coses terrene
nes lo eleuaua: e p' instruhir a nosaltres
q' si la celsitud d'la sua gloria volem veu
re: d' aq'stes terrenes affectiōs en alt ele
uem les n'res penes. ab grā goig los de
rebles lo senyor mirē: e ab gran humili
tat e reuerēcia lo adozē el p'fessen d'u rey
senyor e home. Alguns empo dubtarē
p' la nouitat e marauella de tan alt mi
steri. lo dubte dels q'ls la n'ra fe augmē
ta: e de aquest dubtar manifestament se
mostra: q' altres h' erē e no sols los apo
stols: los q'ls en cert tots la resurrectio
d'el senyor creyē: car sant thomas q' mes
lauia dubtada: fermamēt ja la creya e la
p'fessaua: p' metia la diuina bondat q' al
guns dubtassen: p' cōfirmacio d'la fe no
stra: que tant cō mes dubtrauen tāt mes
ho inq'rien: e axi mes claramēt ho veyē
e mes en la catholica fe se roborauē: e la
n'ra s' deuenidora assegurauen: h' la fo
llia dels heretges destruhien: h' ell p'ia
dos senyor als crepents en la fe refer
ma: als dubtosos reduheix e conforta:
e tot dubte deles sues penes foragita.
Al costas lo mansuet senyor e mestre als
d'erebles: e ab ells parla h'ls instruhir
els amonesta: e dels misteris dela sua
mort e passio e gloriosa resurrectio ple
nament los informa: e p' que del triunfo
e gloria d'el seu deu senyor e mestre se ale
grassen. diu los: donada es a mi tota po
testat: en lo cel: h' en la terra: que ab tot
que iesus: quāt ala sua diuinitat eterna
ment aq'sta potestat tenia: h' encara en
quāt home d'el istāt d'la sua p'cepicio li fō
donada: p' la execucio d' aq'sta potestat
no volgue: ans d'la sua resurrectio pen
dre: p' q' a passibilitat volia esser subiecte
q' pogues morir p' la redēpcio n'ra. Par
la donchs lo senyor segōs la sua huma
nitat glorificada: ē la qual es menor q' l'

pare: no segons la diuinitat: en la qual
es equal al pare: segōs la diuinitat eter
nament es omnipotēt ab lo pare: segōs
la humanitat: d' totes les creatures: e so
bre totes ha pres potestat: e totes ales
sues mans e pe' te subiectes: p' que aq'll
home qui del cel es deualat en la terra:
sia senyor d'el cel e d'la terra: te ē lo cel po
testat als qui vol donar corona: h' en la
terra elegir als qui la dona: e p' ço es exal
tat sobre les angeliqs ierarchies: segut
ala d'reta part de deu son pare: lo qual li
ha donat nom: sobre tot altre nom: que
en lo nom d' iesus tot genoll se humilie:
d'ls qui stan en los cels: en la terra: h' en
los abissos. no solament aquest nom es
sobre tots los noms d'ls homens: mas
sobre tots los nom d'ls angels: car a dē
gu dels homes: ni d'ls angels no es stat
atorgat: que natural fill de deu se nome
ne: sino aquell sol al qual dix lo pare: a
quest es lo amat fill meu: en lo qual yō
so ben complagut: ni a dengun d'ls sants
ni dels angels es atorgat que en lo seu
nom sia donada salut: sino sol ē lo nom
de iesus: del qual diu sant pere: en algū
altre nom la salut nos troba: ni altre nō
sots lo cel es donat als homes: en lo q' l'
pugam saluacio atenyer. **S**iu seueria
nus: lo fill d' den a si mateix fill d'la v'ge:
ell den a si mateix home: la diuinitat ala
h'umanitat dona aq'st poder lo q' ell efna
ment posseheix ab den son pare: y p' aq'
sta potestat a ell donada: los peccadors
no lāça. ans a tots sens acceptacio d' p'
sones los p'noça: e p' ço publicāt lo bap
tisme diu als se' d'erebles: anau p' lo vni
uers mon: instruhiu en la fe a totes les
gents de qualseuol condicio que sien:
Aci los sermonadors d'el sagrat euange
li aprenen: que sens acceptio de perso
nes a tots deuen p'ycar la diuina pa

raula. diu los anan: ptra los negligents que anar noy volē. instrohiu : q̄ es ptra los ignorants q̄ mostrar no saben: a : totes les gents: que es ptra aquells q̄ solament a p̄sones gr̄as e senyalades p̄ycar volen: baptejant los: car sino aquell q̄ altra vegada naixera de aygua e spirit s̄at: no pot entrar e lo celestial regne. batjau en lo nom: no diu en los noms: mas en lo nom: p la vnitat de vna essencia del pare del fill e sanct spirit: distintes p̄sones: vna diuinitat e essencia. Aquesta es la forma d̄l baptesme: p lo senyor instituida: po començant la sgleya: inspirats p lo spirit sant los apostols: per honor d̄l nom d̄l senyor: en lo nom de iesus baptejauen: p q̄l seu nom odios als iudeus: p tot lo mō fos publicat en gloriōsa fama. Diu los mes lo senyor: mostrau als qui baptejau totes les coses que he dites e manades. ans dela sua mort lo senyor hauia manat als deixebles: q̄ solamēt als iudeus p̄ycassen: e que no anassen en les terres d̄ls ydolatres: ara apres d̄la sua mort e resurrecció los mana: que generalmēt a tot lo mō p̄ycuen e publicuē la veritat d̄la sancta fe catholica. e ari instrohits quels baptegen: pque en aq̄lls q̄ tenen edat primer deu p̄cehir la informacio de creure los articles: e apres q̄ls bategen: e batejats que en los manamēts los istroheirquē: pque ab les obres aduerē la fe q̄ h̄a presa. Car diu sant jaume: mester es no solament esser obidos d̄la paraula d̄ deu: mas e cara posar ho p obra: e p pfortar los: e donar los animo en los treballs e psecucióes q̄ sperauē: diu los: siau certs e mirau e ateneu que yo ab vofaltres so tostēps fins ala fi d̄l setgle. ab vofaltres so per la mia diuina protectio: ab vofaltres so per la mia miraculosa operacio:

ab vofaltres so present en lo sacrament de gr̄an admiracio: ab vofaltres so tots los dies fins ala fi d̄l setgle: y apres vofaltres sereu ab mi en lo meu regne. Diu sant crisostom: nous scusen p la difficultat del queus mane: que yo so e sere ab vofaltres: hi alleujare los treballs v̄res. **O** gran promesa: o insuperable scut de segura defensa: yo so ab vofaltres: p vofaltres pugne: a vofaltres defense: anan segurs: e digau: si deu es ab nos: qui es contra nos: en ell farem nostres obres: hi ell portara a no res aq̄ls q̄ns atribuē. en special als p̄ycadors del sagrat euangeli pmet lo senyor la sua assistencia. Diu sant crisostō: no solament parla als qui lauors eren: mas a tots los qui fins ala fi d̄l mō la sua doctrina p̄ycuē: car certa cosa es q̄ los apostols fins ala fi del mon no hauien a viure. Parla dōchs ala sua sposa sgleya santa: la q̄l ab ell q̄ es lo sen cap sta vnida: ab tot q̄ p la sua visible corporal p̄sencia d̄llas parteira: po per la sua diuina presència: hi special influēcia: hi real e corporal existēcia en lo sacramēt admirable tostēps li sera p̄sent tāt cō lo setgle dure. car lo discret nauher e saui no d̄ra la nau fins que en segur port la te surta: la s̄cta esgleya es la nau: lo senyor es lo nauher: qui la regeix e la gouerna: no la dexara fins que en lo port de parais li faça p̄dre segura posta. Aquesta sgleya se diu en lo apocalipsi que del cel deualla. diu sanct agosti: cert es que del cel deualla que gracia es celestial: per la qual en tātes tribulacions ella sta ferma. Diu rabanus: de aq̄est parlar del senyor facilment podem entendre: que fins ala fi d̄l mon noy falliran fels: qui per fe e bones obres cōfessaran la catholica fe cristiana. Diu sanct leo papa: aquell qui

DD iiii

Summa de les aparicions del

sen puja en lo cel: no desēpara en la terra los fills q̄ adoptats haviā: e arils cō forta en paciēcia: puidant los ala eterna glōria. roman dōchs aci ab los seus fels: no solamēt p assistēcia d̄la sua grā: mas encara p la sua coꝑal p̄sencia en lo admirable sacrament d̄la eucaristia: hō es tot deu e home. diu sant crisostō: la fi d̄l p̄sent setgle los nomēa: p redubir los ala memoria: cō son trāsitories totes les p̄sents coses: ari p̄speres cō aduerfes: e ari al desig d̄l s̄deuenidor setgle los eleua. Cōsidera aia cristiana los māsuets dexeables: e los grās misteris q̄ls s̄eyoz los mostra: ab q̄na alegria mirāt lo cōtēplen senyoz vniuersal d̄ totes les creatures. manals q̄ pryquē e baregen: donals la forma d̄l baptisme: dōals p̄fort fforç e gran aïo ab seguretat d̄la sua p̄sencia: instroheix los del regne celestial q̄ls aparella: de grā iocūditat e alegria los alegra. mira cō los aconsola: e q̄nes insignies d̄ caritat los comunica. clara ment se mostra. aq̄sts beneyts dexeables ab gan affectio e desig lo s̄eyoz sperauē: e p̄ço alegrement lo mereixrē veure: e ari si nosaltres ab affectio e desig de bones obres ab caritat e amor de deu e del phisme: ala venguda d̄l senyoz nos aprellauē: dela sua vista seriē alegres. donals la benedictio lo piados senyoz ari cō acostumaua: e torna en parabis terrenal als sants pares: hi alegres los dexeables en ierusalem sen tornaren.

Oració

 Esus senyoz fill de deu viu: q̄ ales penes d̄ls te' dexeables: q̄ d̄la tua mort se dolien: apareixent los ēlo mōt ab la tua p̄sencia los has donat ineffable alegria: fes grā a mí miserable: q̄ pujāt ala celsitud d̄ vtuosa vida: les affectiōs carnals

calcigue: y les terzenes voluptats mēys pades als celestials d̄sigs aspire: p̄q̄ en la celsitud d̄ls te' cels mereixca a tu mō deu e senyoz veure: E fes me grā q̄ tots los teus manaments acabe: hi q̄ tu senyoz en aq̄st mon ab mi sies: hi ab la tua p̄tectio me guardes: e les mies obres en dreces: e apres de aq̄st setgle: per la tua grā e misericordia en lo teu regne me acceptes: hi ab la tua p̄sencia eternament me alegres amen.

Summa de les aparicions del s̄eyoz apres la resurreccio Ca. XXIII

Dela resurreccio del senyoz fins ala sua ascensio dotze aparicions se p̄tē. e dues lo dia d̄la sua ascensio foren quatorze: deles q̄ls solament deu los euāgelistes scriuē. po raõnablenmēt deuē creure q̄ mes forē: car lo piados senyoz souint visitaua la sua verge mare: los dexeables e la magdalena els alegrava e acõsolaua d̄la grā dolor e tristia: q̄ d̄la sua mort e passio haviē sofrida. diu sant agosti: no totes les coses son scrites: sino aq̄lles q̄ p a n̄ra fe erē necessaries: car lo senyoz ab los seus dexeables ans dela sua ascensio molt souit mējaua: stana e comunicaua: hi es de creure q̄ algūs dels sants pares en special abraam e daniid: als q̄ls specialment era feta la promesa del messies: veniē ab lo senyoz a veure aq̄lla excellētissima filla sua: d̄ deu mare: q̄ haviā trobat la grā: q̄ eua haviā pduda: hi deles sues purissimes sanchs haviā engendrat aq̄ll: q̄ls haviā delliurat del general catiueri. Quāt de bō cor li parlē: o quāt reuerentment als se' pe' se humiliē: o quines laors e gr̄es li p̄sentē. Cōsidera encara o aia deuota e p̄tepla la benignitat: humili

litat: caritat del senyor cō en tots los seus actes resplandien: q̄ apres q̄ ari victoriosament hauia vègut: y gliosamēt era resuscitat: volgue é cara peregrinar quarāta dies: p̄ pfermar en la fe los seus dexeables: car dignamēt lo senyor apres de trēta tres anys: q̄ en aq̄st mon ab pobretat fam set e miseria dolors e angusties vituperis e oppbris hauia sofert vida dolorosa e mort acerbissima: po dia apres la sua gliosa resurrecció pujar tantost al loch dela sua glia: e p̄ los seruentis e ministres se' angels aconsolar: pfortar e pfermar los seus dexeables: po la sua encesa caritat no pogue soferir: si no q̄ p̄sōalmēt los fos p̄sent cō a se'yor e mestre: amich e germa q̄ molt los amaua: hi en lo seu resuscitat cors mostraua los senyals de euident expiència: p̄q̄ hi dells e d̄ nosaltres leuas tota causa e raço de dubte. Scriu sant luch en los actes d̄ls apostols: q̄ p̄ spay d̄ q̄ranta dies los aparegue parlāt los d̄l celestial regne: po no hauē entendre q̄ls aparegues cada dia: mas que en aq̄lls q̄ranta dies los aparegue diuerses e moltes vegades p̄sentant se ala sua vista q̄l mirassen: el tocassen mējant e beuēt ab ells deles viands q̄ ells mējanē: ari cō ans dela sua mort acostumaua. po la viāda en lo seu cors glorificat nos puertia: ab tot queu poguera fer si ell ho volia: mas p̄q̄ mester no era puertias en la materia d̄ls elements dō sera feta: o d̄l tot se cōsumia: ari cō lo foc p̄sumeix la ygua. no volgue donchs tantost apres la resurrecció pujar ala ceiestial cadira: p̄q̄ ab moltes expiēcies la sua resurrecció fos puada: e acōsolas e pfortas los dexeables. E p̄ informar a nosaltres de paciència: ab pacient cōport sperem de n̄res treballs lo premi: e ari cō d̄la sua mort forē q̄rā-

ta hores: ari q̄ranta dies d̄la sua immortal vida volgue cōuersar ab seus dexeables: donāt los dia p̄ hora: p̄q̄ la diuina cōsolacio excelleix la humana tristicia: per ells feu aço en temps e p̄ nosaltres: pero noy volē attendre: vehemētissimamēt nos ha amat hens ama: e no es amat p̄ nosaltres: q̄ seria raço a tal e tāt foc de amor: no solamēt nos calfassē: mas del tot nos cremassē. Resuscitat lo senyor no aparegue a inichs homens: ni a homens q̄ lo mon e les coses sues amē: car no era cosa puenient: que ell en vida immortal aparegues als homēs morts p̄ lo peccat sepats d̄la sua grā q̄ es vida: po aparegue als seus fels e dexeables: p̄q̄ a ell viu mirassen los q̄ en ell viuē. diu sant luch en los actes d̄ls apostols: q̄ resuscitat lo senyor se mostra no a tot lo poble: mas als testimōis ordnats e preuists p̄ la sua infallible puidència: q̄ erē los se' dexeables: e fon decēt cosa q̄ no a tots: mas aq̄lls singulars la sua resurrecció fos m̄ifesta: p̄ los q̄ls a tot lo mō denia ser publicada. diu sant jeronim: als mortals la sua resurrecció mostra: p̄ q̄ veessen lo que erē: e apres crehent en ell: e mirant a ell mirassen lo q̄ seriē. meritamēt dōchs en aq̄sts dies de tā excellentissima festa: cantam alegres laors: cantichs versos e proses: en record de aq̄lls puits que resuscitat lo senyor celebra menjant ab los se' dexeables. po aq̄sta n̄ra leticia sia ab menyspreu d̄ls temporals alegries: hi ab pensamēt hi speranza dela immortal vida en la sdeuenidora gloria. E p̄ aquest record e memoria celebrā la solēne festa d̄ls diumēges: e decētment ans de pasqua dejunam la quaresma: p̄ atenyer al goig dela resurrecció gloriosa: significāt q̄ en aq̄st mon la miserable vida n̄ra deu esser dejuni la

Dela ascensio

mentacio e penitècia: p atenyer als celestials premis: y eternament cantar alleluya en companyia dls angels.

Oracio

Mesus senyor p la tua gliosa resurreccio q viu e immortal als teus beneyts dxebles has mostrada: e p aqll gratissim spay e dolcissims colloqs q tiguist ab ells q ranta dies: en los quals ab moltes experiences los mostrist la veritat dla immortal vida: parlant los del teu regne: menjant e comunicat ab ells: p q cregue sen e coneguessen la tua resurreccio: tora dubitacio p la tua gra dles sues penes apartada: suplich te senyor bo piados e benigne: q yo sia entrels testimonis p ordiats p tu etern du: q la tua resurreccio testifiq: no solamet ab lengua e parauls mas ab veritat de bones obres amen.

Dela ascensio del senyor.

Capitol XXV

A la triufant ascensio del senyor: es mester ab fuerlats vlls dla tua deuota pesa mires e pteples: q segons veure molt es excellent aqsta excelsa solene festa: q en aqst mirable dia acaba lo seyor la pegrinacio dl sen viatge: absentat de aqst mon la sua visible corporal pñencia: e p qo les sues paraules e obres denen ab major atecio esser mirades: e ql seuol cristiana aia lo seu spos den e seyor ab gra diligencia en la sua partida lo aguarde. e totes les paraules q a tal hora p ell foren dites: ab cordial amor les prega: e q al piados seyor humilmēt e deuota suplique: q la sua pesa eleue pa coreplar a quest excellēt viatge: volgue lo seyor lo quarantē dia dela sua resurreccio pujar

en lo cel p mostrar q aqlls q los deu manamets fuen dclarats p los quatre euāgelistes pugē ala celestial spera. sabent lo senyor q era vēguda la sua hora: q de aqst mō passas al pare: cō molt hagues amat los se: en la fi volgue mostrar qls amaua: pres de parabis ternal los sats pares e totes aqlls sates e beneytes animes: q dl carce dls inferns hauia dlliurades: e dona la benedictio a helics e Enoch q allí vius romaniē: e vech als onze apostols q erē en lo mōt de siō ab la vge senyora mare: y altres dxebles: e les santes dones: q tots en lo mōt d siō habitauen. la nra senyora e los onze apostols stauē en la casa hō lo seyor ha uia celebrat la cena: e los altres dxebles teniē posades entorn dl cenacle. stāt entaula ab los apostols la vge senyora: e pot esser q altres dxebles: vech lo senyor benigne: e volgue menjar ab la sua senyora mare: e ab los se dxebles ans dla sua partida en senyal de amor cordial al v dadera: p ques despedia en aqst dinar dla sua corporal vista: e no sperauē mes en aquesta pñent vida poder lo veure: ari cō los amichs quād algu dells se parteix en algū larch viatge: acostumē tots ensemps celebrar algua amigable cena. Contēpla aia deuota lo senyor al cap dela taula: al seu costat la sua verge senyora mare: e ari p orde los apostols: p q tots mirant e obint fossen dla sua resurreccio aprouats testimonis: hi en alguns dells increpa lo senyor la incredulitat e tarda crehença que hanien tenguda: e duricia de cor en lo creure: q no hanien donat fe ans ql vessē: als q primer ell aparegut era: cō ells fossen elets per qls seus actes als gētils pycassen: los qls no hauēt lo vist a ells deuie creure. qsi diēt: molt mes deuieu vosaltres creu

re ales maries e a pere: e aq̄lls q̄ la mia
resurrecció vos denūciarē: q̄ no los gen
tils q̄ creurā a vosaltres: e apres d̄ aq̄sta
reprēsió salutifera diu que vagē p̄ tot lo
mō p̄ycāt lo seu euāgeli. e no sens cau
sa en la sua vlcima partida los increpa:
h̄i ala hora q̄ p̄ tot lo mō los trametia:
p̄q̄ conerēt son defalt: d̄ humilitat se ve
stiiē: mostrāt los en la sua partida q̄nt
li plau q̄ humils siē: ari cō si specialmēt
los dexas humilitat en comāda p̄ joya
de gran stima: h̄i erē de fe les paraules
q̄ vltimamēt los deya: q̄ les tinguessen
en les sues pēses sculpides: p̄q̄ es la fe fo
namēt e cap d̄ n̄ra spiritual vida. diu los
anau p̄ tota labitable terra no solamēt
p̄ iudea p̄ycāu lo euāgeli: lo qual excel
leix tota altra doctrina: ari cō lo cap to
tes les parts altres. **Diu lo innocent:** lo
euāgeli es paraula del verb diuinal: lo
qual dauāt deu ja era en lo principi. **Es**
lo euāgeli paraula dela eterna paraula:
q̄ d̄ les reals celestials cadīres de ualla.
Es sapiēcia d̄ la infinida sapiēcia: q̄ for
mēt ateny del h̄ū terme al altre e suau
mēt dispō totes les coses: e p̄ ço lome en
lēgua grega microsmos: q̄ vol dir: me
noz mō se nomēa p̄ leser: p̄ue ab les co
ses q̄ no tenē aia. p̄ lo viure: ab los vege
tables q̄ sō arbres e plātes: p̄ lo sētir: ab
los aials: p̄ lo entēdre ab los angels. **Es**
p̄ ço es entes lome p̄ lo nom d̄ tota crea
tura. es encara lome tota creatura: p̄q̄
pa ell les altres creatures d̄ aq̄st mō son
creades: h̄i es ari cō a fi d̄ les altres crea
tures. **Es grā** la dignitat d̄l home: ma
jorment apres q̄ n̄re senyor deu p̄ amor
d̄l home se feu home: lo qual en quāt ho
me es cap d̄ls angels e d̄ls homēs. diu
ēcara tota creatura: q̄ vol dir a tots los
homēs de q̄l seu ol ley stamēt edat o p̄di
cio q̄ sien sens acceptio d̄ p̄sones. p̄o en

ten lo senyor q̄ aq̄st manament d̄ anar a
p̄ycar posē p̄ obra: apres q̄ lo sp̄it sant
hagē rebut dins lo cenacle: q̄ ans no vo
lia q̄ d̄ ierusalē se partisen: p̄metent als
q̄ crehē vida etna: h̄i als increduls eter
nes penes. **Diu lo senyor:** aq̄ll qui creu
ra e sera batejat: sera saluat. aq̄ll qui no
creura sera p̄dānat. no diu q̄ sera dānat
lo q̄ no sera batejat: mas lo q̄ no creura.
Ih̄o deuē entēdre q̄ tres maneres d̄ bap
tisme la s̄acta s̄gleya celebra. **Lo primer**
es lo sacramēt d̄l baptisme: q̄ sots lo ele
ment iensible d̄ la aygua ab les sacramē
tals paraules dona la grā. **Laltre es** bap
tisme de foc: q̄ vol dir de foc e amor
d̄l sp̄it sant: q̄ es de aq̄lls q̄ crehē e volen
lo sacramēt d̄l baptisme: e no es culpa
sua que nol atenguē: tals cō aq̄sts rebē
la grā: e si algu rāsonablement creya es
ser batejat e nou era seria batejat d̄ aq̄st
baptisme. **Lo terç baptisme** se diu de
sanch: de aq̄lls q̄ p̄ lo senyor moren: en
cara q̄ al sacramēt d̄l baptisme no aten
guen: rebē la diuina grā: h̄i aq̄st bap
tisme de sanch se pot atēyer en lo vētre de
la mare: e no los altres tant q̄ si algu in
fel alguna dona p̄rēyada mata: encara
q̄ sia infel la dona: h̄i ell pensa q̄ es cristi
ana la creatura es salua: e la mare dāna
da: ēcara q̄ aq̄ll q̄ la mata no sabes que
era prenada: p̄uir la mata p̄q̄ pēsa que
es cristiana: e matāt a ellā mata la crea
tura: d̄ la qual es certa cosa q̄ p̄ ieh̄o pero
la vida. deuē encara entēdre: q̄ en los q̄
edat tenē p̄ a ser saluats no solament p̄
basta creure: mas q̄ ala fe acōpanyē bo
nes obres: car es morta la fe sens obres
diu sant jaume. **Ari cō** les obres sens la
fe son mortes: e diu los mes lo senyor p̄
p̄fermar la veritat q̄ls mana. aq̄sts sen
yals obrarā los qui creurā ala p̄ycacio
v̄ra. **En lo meu nom** lāgarā los demōis

De la ascensio

parlarā noues lēgues: pēdran les spēts
 e nols porā noure: posaran les mans so
 brels malalts e cobzaran sanitat pfeta:
 tots aq̄sts senyals e miracles se feyē en
 lo p̄ncipi d̄la s̄gleya cō mester era: no
 solamēt p̄ los apostols: mas p̄ los q̄ cre
 yen es batejauē: p̄ q̄ls infels se puertif
 sen: e la fe d̄ls crehēts se nodris augmē
 tas es p̄fermas ab miracles. ara q̄ es fer
 ma gran e radicada: no es mester q̄ ari
 cō lauors generalmēt se façen: basta q̄ li
 jam scoltem e hojam los q̄ lauors per a
 ells e p̄ a nosaltres se feyē. D̄iu sant gre
 gori: ari cō los petits arbres cō se plan
 ren souint se reguē es cultiuē: cō s̄d̄ grāf
 no han mester aq̄lla cura: ari la santa es
 gleya mester hauia en lo p̄ncipi p̄ los sē
 yals e miracles fos regada e colta: po
 ara fetaja gran e ferma solamēt li basta
 q̄ quād es mester lo senyor hi p̄ senyals
 e p̄ miracles no la desempare. ari cō le
 gim e podem veure d̄ molts excellents
 p̄fessors e martres: q̄ fan resplādir la san
 ta s̄gleya ab innumerables miracles. diu
 ell mateix sant gregori: q̄ huy spiritual
 mēt en la santa s̄gleya se fā los miracles
 q̄ lauors corpalimēt se feyen: car los sa
 cerdots administrāt los s̄agramēts lan
 çen los dimonis. hi declarant los doc
 tores la scriptura sacra parlen noues len
 gues. e quād ab les santes p̄ycaciōs les
 malicies d̄ls cristiāns amāsen: lauors les
 spēts lenē. quād ligē los libres dels he
 retges p̄ extirpar e p̄fōdre les scrites he
 retgies beuē les mortiferes beuēdes: e
 nols podē noure: hi ēcara quand en les
 p̄fessiōs oben hi scolten los peccats de
 aq̄lls q̄s p̄fessen: e quād ab sana doctri
 na hi exemple d̄ bona vida guareixē los
 p̄himes d̄les malalties d̄la aia: lauors
 los posen les mans sobre lo cap e la sa
 nitat pduda cobrē: los quals marauello

sos actes tāt son inaiors: p̄q̄ en les anī
 mes q̄ son mes nobles q̄ls cosos se aca
 ben: hi encara podē expōdre q̄ los d̄mo
 nis lancē: los q̄ ab la fe e lo senyal d̄la s̄a
 ta creu les tētaciōs vencē. parlē noues
 lēgues los q̄ en laors d̄l senyor oraciōs
 psalms e hymnes: no en paraules vanes
 e ocioses la vida d̄spenē. les serpēts pre
 nen e nols piquē: aq̄lls qui als reporta
 dors e malignes ni crehē: nils scolten.
 beuēda mortifera nols pot noure: los q̄
 oben p̄fells puerfos e injurias: e q̄si ab
 les orelles sordes nols entren. sobre los
 malalts les mans posen e la sanitat co
 brē: q̄nd ab bones paraules e obres los
 altres d̄ peccar retrahē: hi en ben obrar
 los p̄fermē. diu los mes lo s̄eyor: sereu
 me testimoni d̄ aq̄stes coses q̄ hauē vi
 stes e obides: les q̄ls he obrat e p̄ycat
 en p̄sencia v̄ra. ep̄q̄ no fossen torbats p̄
 por e p̄ ignorancia: q̄ homēs ignorants
 poguessen esser sufficients p̄ a tan alts e
 arduos negociis: diu los yo trametre aju
 tori del meu pare sobre vosaltres: lo sp̄it
 sanct en senyal visible: p̄mes a vosaltres
 p̄ lo meu pare quād dir: yo scampare d̄l
 meu sperit sobre tota carn. e lo fill lo p̄
 mes quand dir: quād v̄dra lo sperit cō
 solador: lo q̄l yo trametre a vosaltres d̄l
 meu pare: e p̄ço vull q̄ stigau aci ēla ciu
 tat fins q̄ siau vestits e armats de celesti
 al virtut: ari cō de spirituals armes: car
 en altra manera no serieu sufficiēts ala
 mort turments e tribulaciōs q̄ hauē a
 sostenir p̄ la veritat d̄l meu enāgeli. diu
 sanct crisostō: ari cō los cauallers q̄ en
 perillosa batalla entrē: no cōporten los
 bōs capitans q̄ sens armes cōbarē: ari
 lo benigne senyor no cōporta q̄ls sens
 cauallers ala batalla se p̄sentē: fins q̄ d̄l
 sant sperit tinguessē p̄ a cōbatre cōmpli
 des armes. e no volgue q̄ en la sua p̄sen

cia ni tantost en la sua absència lo sperit
sant rebesen: mas que passas algu spay
de pochés dies: e pduda la sua vista ab
mes desig sollicitut e ansia lo sperassen:
e arí ab maioz abũdancia e perfectio lo
rebesen. hi nols volgue reuelar la hora
que sobre ells vendria: pque cada hora
p a rebrel stiguessen prõptes. Bin sanct
crisostõ: ab tot ql senyor hagues donat
als seus derebles intelligẽcia dles scrip
tures: po ecara no vol que pryquẽ fins
quel sperit sant reben en visible forma:
car lo qui pryca primer deu tenir intelli
gencia dla scriptura sacra: hi del sperit
sant la gracia. deuẽ los qui pryquẽ star
dins la ciutat: q significa la claustra: q es
ciutat e vnio e amor d curadã s vnida:
ozant preplãt e studiãt la sacra scptura:
pq dles fõts dl saluador pobẽ la mũdif
fina aygua: ab q donẽ refectio als pob
les. diu sãt ieronim: no stinem saber al
guna cosa: sino aquella: q algũ mestre
nos mostra: e que apres d molt callar e
studiar: de derebles que erẽ siã fets me
stres: e no pryquẽ en les sgleyes als po
bles: ni vullã esser mestres: ans de esser
stats derebles: ql seuol dles altres arts
nos apren sens mestre: sol aquesta dela
prycacio: arí es tẽguda en vil: e p tan fa
cil: que par ques puga apendre sens do
ctor ni mestre. E deuem atendre ql sen
yor qui en hũn instant podia instrohir
los seus derebles: per donar a nosaltres
exemple: apres quels mana q prycassẽ:
tantost hi ajusta: empo vosaltres repo
san en la ciutat: fins que la celestial vir
tut vos cobra. en la ciutat seben e repo
sen: quand dins la clausura dela pensa:
e dela psciencia primer stan closos: ans
que no hixquẽ de fora p prycacio e doc
trina: fins que vestits dela virtut e gra
cia diuina: biren de fora prycãt als pro

hismes. E seguint lo sagrat euãgeli: ale
grarẽ se molt los derebles: menjant ab
lo senyor hi scoltant les sues melliflues
paraules: po stan torbats dla sua tã pre
sta partida: e acabãt de menjar din los:
que vagen enners bethania: ales faldes
del mõt oliuet sta bethania situada. ma
na dõchs que vagẽ defora: pque vol q
la sua ascensio miren: p mostrar q lo tu
multo e pcurs dela ciutat no es loch di
spost p ala ptemplacio dls diuinals mi
steris. portals encara fora la ciutat: pq
vegẽ: q nosaltres no tenim ací ni ciutat
ferma: ni posada certa. diu apres q va
gen enuers bethania: que vol dir casa d
obediencia. p significar q ell q p obediẽ
cia era stat obediẽt fins ala mort: p me
rit dela obediencia tan alt sen puja. diu
lo apostol: ha humiliat a sumateix essẽt
obediẽt fins ala mort: e pco la exalçat
deu. volgue mostrar lo senyor: q al cel
no si puja: sino p la scala de obediencia:
arí com inobediẽcia lãça de parabis lo
me: arí obediẽcia li obze les portes. diu
beda: portals a bethania q al costat hi
en les faldes del mont oliuet sta situa
da: q figura q la sua obediẽt sgleya sta
situada e ferma en lo costat dell sobirà
mont: hi en la sua nafra ha lãçat los fo
namẽts de fe caritat hi sperãça. Per lã
titud del mont oliuet se enten la altea de
la pensa en contemplacio eleuada. les
oliues que oli donẽ e lum aministrẽ: ar
dent hi inflamada deuocio signifiquen
Sobre aquest mõt lo spirit eleuat puja:
p al excels mõt de parabis pujar desija:
dient ab lo psalmista: arí cõ lo ceruo de
sija les fonts deles clares aygues: arí la
mía aia a tu senyor deu font dvida. ven
gueren donchs los onze e altres dereb
les al mont deles oliues: acõpanyant la
senyora verge mare: e fon aqui tãost lo

Dela ascensio

senyor ab totes les aïes santes: q̄ del car
gre de infern hauia fet delliures: y ari fo
ren dos apariciõs en aq̄st dia. *C*õsidera
aia duora totes les coses q̄ en aq̄sta ho
ra en aq̄st luminos mōr se acabē. cõside
ra los sants pares: ab q̄na amor e reue
rencia la senyora v̄ge mare miren lo en e
adorē: o quins hymnes li cantē: quand
pēsen q̄ del mūdissim or dles sues purif
simes s̄achs ses feta la moneda: del res
cat d̄l seu catiueri. mirē apres aq̄lls p̄i
ceps d̄la sgleya: cauallers strenus innin
cibles apostols: q̄l senyor hauia elet de
tots los d̄l mō: p̄q̄ tot lo mō vencessen:
empo dels q̄ alli eren alḡus enfrogāt lo
senyor li diē: senyor si en aq̄st tēps torna
ras lo regne de israel. alḡus q̄ als celesti
als misteris encara no atenyiē: desijant
quels pobles iudaichs p̄opi rey cobrai
sen: h̄i d̄la subiectio d̄l imperi fossen de
lliures. demanē si p̄ ell: o p̄ altre d̄l ma
reix poble restitubira a israel lo real cep
tre: cō en lo tēps de dauid e d̄ salamo q̄
gl̄iosamēt regnarē. ari cō los derebles
anāt en emaus li diguerē: nosaltres spe
rauē q̄ ell delliuraria israel: h̄ens torna
ria en la libertat e senyoria primera. al
tres q̄ mes instrob̄its crē: li demanauen
d̄l regne general sobre totes les naciõs
d̄la s̄ata sgleya: lo q̄l sera apres la mort
de antecrist: quād tots los iube⁹ se puer
rirā ala santa fe catholica. diu sant ago
st̄i: enfrogarē los d̄rebles lo senyor q̄nd
al cel sen partia: senyor aq̄st regne d̄l q̄l
en la tua oracio nos mostres: q̄ digā vi
gans lo teu regne: quād sera: quād nos
vēdra lo regne d̄ls teus humils: d̄ls te⁹
mansuets d̄ls te⁹ seruēts d̄les tuas oue
lles: e quāt s̄eyor durara lo regne d̄ls su
perbos: *R*espon lo senyor benigne: no
toca a tu saber quād vēdra: mas q̄ ari vi
ques cō si cada hora venia: p̄q̄ no h̄ages

temor d̄la sua v̄eguda: no toca a vosal
tres respon lo senyor saber los tēps n̄ls
momēts q̄l pare h̄a posat en la potestat
sua. q̄si diēt: a vosaltres no sguarda sa
ber les coses s̄deuenidores: les q̄ls s̄o po
sades en la diuina disposicio potestat e
presciēcia: deles q̄ls es vna la restitucio
del iudaich spiritual regne: quand ala fi
pēdran tots los iube⁹ la ley euāgelica: e
a mi qui h̄an crucificat p̄fessarā rey mes
sies: e lauors regnare en la casa d̄ iacob
etnamēt. po saber aq̄sts secrets es curio
sitat no vtilitat v̄ra: a vosaltres sguar
da q̄ siau p̄õptes d̄ rebre la gr̄a e virtut
d̄l spit sant: lo q̄l en senyals visibles ven
dra sobre vosaltres: purificāt v̄res pen
ses: e donāt vos sciēcia s̄forç e aïo: q̄ sens
temor p̄yqu lo meu euāgeli: e sereu re
stimõis a tot lo vniuers d̄ tots los me⁹
actes misteris e doctrina. primeramēt
en ierusalē: en iudea: h̄i en samaria: e fi
nalmēt fins als darres termēs d̄la terra.
respõ al q̄ demanauē. q̄si diēt: ans q̄ sia
la fi del setgle: sera p̄ tot lo mō p̄ycat lo
meu euāgeli. primeramēt en ierusalē lo
p̄ycarē: mas p̄ lo apedregar de sant ste
ue: e la mort de sant jaume h̄ixq̄ren d̄ ie
rusalem en los fins d̄ iuda: de aq̄ passa
rē en samaria: e de aq̄ p̄ tot lo mō p̄yca
rē ells y altres q̄ en lo offici d̄la p̄ycacio
los succehirē. diu s̄at agosti: no solamēt
lo offici dela p̄ycacio fō donat als apo
stols: mas encara a tots los q̄ en la sua
santa sgleya a ells succehirē: ari com la
sua presencia quand dix: ab vosaltres so
fins ala p̄sumacio d̄l setgle: e p̄q̄ en ieru
salem primer se comēça a p̄ycar lo euā
geli: quād lo scoltā girā deuers orient la
cara. q̄si diēt: gl̄ia sia a tu senyor: q̄ d̄ ie
rusalem nos tramets lo teu euāgeli. diu
sant agosti: en ierusalē aq̄st militāt sgle
ya comēça lo euāgeli: p̄q̄ en la celestial

triūfant se acabe : po quand lo diaca lo euāgelí canta : gira la cara deuers la tremōtana ptra sathanas : q̄ es entes per la tremōtana : fret de caritat : q̄ als seus d̄ tota amor d̄ deu e d̄l prohibime refreda : lo q̄l en lo seu cor deya : seure en lo mont d̄l testament al costat d̄la tremontana & apres q̄l s̄eyor benigne los hach parlat e instrohit tot lo q̄ s̄guardaua ala salut e p̄solació sua : piadosamēt com amich e germa los besa : mostrāt los senyals de cordial amicitia : donals apres la benedictio : en la q̄l diu theofil : pogue ser q̄ influis sobre ells virtut p̄seruatiua fins q̄l fant sperit rebessen . d̄ aci ha pres loable p̄suetut la santa s̄gleya : q̄ ala fi dela missa donē la benedictio los bisbes . diu origenes : q̄ aq̄ll q̄ la benedictio dona es mester q̄ sia ornat d̄ virtuts excellēts en s̄guard d̄ aq̄lls aq̄ la dona : e p̄ço leua en alt les mans quād la benedictio comença . benehi lo senyor los seus d̄rebles cō a pare los filets q̄ molt amaua : benehls p̄q̄ era molt mester q̄ lauors se partia : e q̄ en loch seu la sua benedictio guardas sen p̄ herēcia . hi dona als prelats exemple q̄ denen ab puritat d̄ p̄sciencia benehir los seus pobles : hi ab deuotes oracions recomanar los ala diuina clemēcia & e acabats lo senyor tots aq̄sts actes . diu iohānes damascen⁹ : q̄ gira enuers oriēt la sua luminosa cara : e comēça en la sua p̄piavirtut pujar ala celestial patria : puja lo triūfador d̄la mort al sobirā cel dō era stada la sua v̄guda : p̄strarē se la verge mare y los altres d̄rebles sobre la terra : humilment lo adozē : e no podien p̄ deuocio detenir les deuotes lagremes : po d̄ grā goig e molt se alegrauē : cō v̄yē lo seu rey q̄ tāt amauē : deu home pujar sobre los ayres : o quād de bon cor la senyora mare ab lo fill d̄ aq̄st mō se par

tira : po volgue lo piados s̄eyor q̄ ab los fills adopti⁹ romāgues en la terra p̄ cōfort e p̄solació d̄la sua absencia : e p̄q̄ en los secrets arduos d̄la ley enāgelica a ella archiu d̄la diuina sapiēcia recorreguēssē : qui sola sabia d̄l seu fill deu e home tots los profūdes misteris . po tu o dolç senyor fill d̄ aq̄sta dulcissima v̄ge senyora : cō has pogut soferir que tornant al etern regne : en les miserics e angusties de aq̄sta misera vall de lagremes la dexes : vidua sens tu fill seu q̄ tāt las amada : q̄ p̄ esser son fill d̄uallist d̄l cel ē la terra : hi ara glorios sens ella al cel ten puges . **D**olç senyor quāt es gran lamoze quēs mostres : apres que axi est mort p̄ nosaltres : q̄ la mare q̄ tāt stimes y ames : p̄ dexar la a nosaltres : a rātes āgusties la dexes . hi tu reyna de misericordia q̄nes fonts de pietat les tues entramenes tot temps brollē : q̄ lo teu fill natural qui es deu e home p̄ nosaltres lo dexes : ja senyora mes q̄ aço has fet p̄ nosaltres : que ala mort e ala cren lo dexist p̄ la redēpcio n̄ra : e lo teu goig reyna d̄ls angels vnica senyora n̄ra : ges no minua per ro mandre ab nosaltres : tant es grā la tua alegria cō p̄ses que acabes : lo q̄ tō fill mana deu teu fill teu : al qual mes que a tu ames . **E** seguint la h̄istoria euangēlica : p̄ n̄ra moral intelligēcia deuem atēdre : q̄l senyor fora d̄la ciutat porta los seus d̄rebles . Segonamēt diu q̄ vagē enuers bethania . **T**ercerament la benedictiols dona . **Q**uattamēt al seu regne sen puja . **A**xi lo senyor ab la sua grā lo peccador inspira q̄ del peccat h̄irca . va ja en bethania : q̄ vol dir : casa d̄ obediēcia : als peus d̄l p̄fessor obediēt al que li mane . **T**ercerament lo p̄fessor la benedictio li dona : administrāt li la grā p̄ lo sacramēt d̄ penitēcia . **Q**uartamēt puge

ala gl'ia p' scalōs d' virtuosos actes acō-
panyaua lo victorios senyor ala celesti-
al posada: aq̄lla noble remuda cōpāyia
aq̄lla captiuitat liberta: obria lo sēyor
e māifestauals lo camí: segōs hauia dit
micheas pfeta: e mudanē se dels scurs
infernals carçes: en les celestials enpa-
liades luminoses sales: ciutadās de pa-
rabis ab los angels redificāt les angeli-
q̄s robines: en honore e gl'ia dl' etern pa-
re. glorios dōchs lo senyor deu n're or-
nat d' cādides e carmesines vestidures:
portant en libertat la defferza d' la sua vi-
ctoria: ja pujaua p' la n'ra regio dels ay-
res: cuyta p'mer lo general capita archā-
gel sant miquel: y no tarda passar totes
les nou celestials speres: hi entrant p' lo
cel imperi denuncia que desempachē: q̄
lo rey de gloria ja es en la via: hi q̄s va
determīnt: p' q̄ ells acabē. **D** cō stauē soli-
cites semblants ala sollicita marta totes
les angeliques ierarchies: d' empaliar:
enramar hi cobzir de flors tots los car-
rers hi places d' la ierusalē supna. ari cō-
cerrada la festa e arreglades de parabis
les p'fraries: ab les bāderes q̄ del vell re-
stamēt portauē les figures q̄ls seus ac-
tes figurauē: ordenats segōs les digni-
tats d' sos ordēs: ab hymnes alleluia e
cantiçhs al senyor venen a rebre: hi ells
tots dauant ell se p'stren ab los stādars
e bāderes: hi a son deu e senyor adoren.
la solēnitar d' aq̄sta inenarzable festa: ni
les lengues quey erē splīcar la podē: ni
les p'eses q̄ noy erē la podē compēdre.
Pujaua lo senyor spayosament p' p'sola-
cio d' la senyora mare: e de aq̄lls deuots
q̄l miranē: les mans juntes dauant los
p'its tenia: obediēt rostēps al pare: e ja
era ē pron alta distācia: q̄nd hū lumios
nuuol lo cobri d' la vista d' ls q̄l mirauē:
ū mes auāt nol doauerē veure. mostra-

ua en lo nuuol: hi en los angels q̄ deua
llarē: que totes les creatures lo obehe-
ren hil adorē. Pujaua lo senyor ab tēps hi
spay tant cō mirar lo poguerē: e apres
q̄si en hū instāt ab rota la santra cōpāyia
e p'quistada defferza: entra en lo mes alt
del cel fins ala excelsa cadira. fon eleuat
helies en lo carzo: hi enoch p' angels de
hū loch en altre: no ab virtut ppia: ho-
mens erē: hi en coffos mortals viuien.
lo senyor ab virtut propia: car es deu: y
en quant home ab lo seu cors gl'ios ari
pujar podia: ni lo nuuol luminos en ref-
li ajudaua: sino p' a cobzir lo quand a ell
fō plaēt: d' la vista d' aq̄lls q̄ de terral mí-
rauē. diu sant ambros: staua la n'ra sen-
yora e los beneyts apostols fora de si-
tots transportats en lo senyor qui sē pu-
jaua: hi ab ell pujauē ab les deuotes pē-
ses: puir ab los coffos no podiē: fins al
lumios nuuol ab los corporals vlls lo
acōpanyen: hi ab les eleuades aies nol-
derē: fins q̄l miren segut ala dreta part
del etern deu son pare: verifiquē lo que
diu lo apostol: la n'ra p'uersacio es ē los
cels. **D** q̄na gl'ia: o q̄n goig: o q̄na iocū-
ditat e alegria q̄ stimar nos dera: sino
als q̄ presents ho mirauen: veure pujar
lo rey e deu n're: vēcedor acōpanyat ser-
uit e adorat de aq̄lles aies santes: y d' to-
tes les angeliques ierarchies. **D** cō se-
ria gran benauētura q̄ pogues attenyer
tal vista. Treballem donchs e supliquē
la sua misericordia: q̄ siam d' aq̄lls: qui
apres lo iubi p' aq̄st mateix camí ab ell
sen pujarā ala celestial posada. Stauen
ab los vlls en lo cel los dexeables: q̄si ele-
nats d' terra: quād dos angels en huma-
na forma cuberts d' vestidures blāques:
a ells se acostaren: els diguerē: homens
d' galilea q̄ stau aci mirant en lo cel: sfo-
ren los apostols p' la maioz part de gali-

lea. q̄si diēt: aci stau encara mirant en lo cel: oblidats de posar en obra: lo quel sē yoz q̄ ja es en lo cel vos mana: tornau a la ciutat e sperau lo sp̄rit̄ sant: que? ha pmes: qui vendra sobre vosaltres: no speru lo sē yoz q̄ ara torne: car no vendra fins ala fi quād a iutjar vinga: en aquest loch lo veureu en la sua gl̄iosa humana forma. Cōsidera aia deuota cō lo sē yoz dels seus dexeables es solicit: q̄ tātost los tramet dos angels p̄ acōsolar los dela sua absēcia: e fer los certs segōs los ciutadans quels trametia: q̄ era pujat ala celestial cadira. Despareguerē los āgels apres d̄ aq̄stes paraules: e besaren los dexeables lo loch hō lo senyor hauia tengut los peus en la terra: adorāt e p̄fessāt a ell deu senyor e home: tornaren a ierusalem: q̄ dista del mōt tāt cō hun acaminar del disabte q̄ sō mil passos. ab gran goig e alegria los dexeables a ierusalem tornē: mirant en lo senyor acabats tots los misteris: acabada e cōplida p̄ tot la redēpcio hūana: reparada la āgelica rohina: sachanas cōfus vençut e deiecte: morta la mort: los iube? p̄fusos: la ēueja sobrada: natura hūana ēlo sē yoz ari exalçada: sperāt la general resurrectio: p̄ lo q̄ veyē en lo seu deu sē yoz e mestre: totes aq̄stes excellencies d̄ grā goig los alegauē: y d̄ la absēcia d̄l sē yoz los assolauē: e sobre tot la certa sperāça q̄ dela p̄mesa d̄l sp̄rit̄ sant teniē: ēlo q̄l sperauē certenitat ferma e p̄yora d̄ tot lo q̄ creyē: e ari al cēacle dō erē partirs sē tornarē. aq̄sta vltima p̄cesso d̄ls apostols la s̄ta sgleya rep̄senta ēlos diumēges: portā lo sē yoz dauāt: ari cō ells q̄ fins al mōt lo seguirē: po ells sēs lo sē yoz tornarē: nos altres tornā ab la creu: significant lo q̄ls dix ans d̄la sua partida: yo fins ala fi so ab vosaltres: ēlo p̄icipi dela s̄ta sgleya

aq̄sta p̄cesso lo dijo? se rep̄sentaua: lo q̄l dia ari solēne era p̄ la ascēcio: cō p̄ la resurrectio lo diumēge. sobreuēguerē los dies d̄ls sants gl̄iosos: e p̄ leuar obligacio d̄ tātes festes: lo dijo? leuarē: e la p̄cesso d̄ aq̄ll dia mudarē en lo diumēge. diu suplici? bisbe d̄ ierusalē: q̄ apres edificada vna sgleya: lo loch hon lo senyor hauia tēgut los pe? quād d̄ pahimēt lo cobriē: lāçaua los marbres q̄ no cōportaua aq̄lls sagrats vestigis cuberts sti-guessē: e ari d̄ p̄sent ab grā reuerēcia encaras mostren. e volent acabar la cuberta no poguerē james cloure lo loch: p̄ lo q̄l lo sē yoz al cel fau lo seu viatge. hauia ēla dita sgleya abat e mōges negres q̄ deuotamēt a deu seruiē: y a hū tret de pedra enuers ierusalē sta lo loch hō los apostols lo credo ordenarē. vēguerē al cenacle los dexeables: magdalēa e altres maries mirāt acōpanyāt e p̄tēplāt tots la v̄ge senyora mare. sta lo cenacle dins la ciutat en lo mōt d̄ siō: sperauē lo sp̄rit̄ sant: ari cō lo senyor los hauia dit q̄ sperassen: e lauors la electio de sant macia celebrarē: e lo loch ēcaras mostra: no sabem lo dia: po sō certs q̄ fō en aq̄lls dies q̄l s̄ar̄spit̄ sp̄auē. stauē tots en amor e caritat vnits e p̄cordes: orāt e p̄seuerāt en ōo: ab tot q̄ d̄l q̄ d̄sijauē e pregauen tinguessē certa promesa. no diu la sacra sc̄ptura q̄ dejunassē: po algūs diots de junē: stimāt q̄ los dexeables ēsenips ab la oracio aq̄lls deu dies dejunaren: q̄l senyor hauia dit: dies vēdran q̄l spos se absentara: e lauors dejunaran. Continua mēt diu la sacra scriptura: q̄ stauen orāt ēlo tēple. q̄ vol dir: quey stauē la maior part d̄l dia: tornāt apres al cenacle. donāt nos exēple: q̄ en p̄tinues oraciōs lauors e gr̄es del senyor: portē n̄ra cristiana vida: porque ari com les folles ver-

gens al entrar dls noçes les portes nōs
tāquē. puja dōchs lo sēyor en lo cel im-
peri sobre tots los altres: e sobre tots
los beaueiturats spits: e sobre totes les
creatures: segut ala dreta part d̄ deu sō
pare: no q̄ aq̄st seure coz palmēt se enten-
ga: mas diu seure p̄ la iudiciaria pote-
stat: q̄ lo pare li ha donada: car seure p̄
tāy al iutge: e ari vol q̄ tot lo mō iutge:
p̄q̄ a mort lo iutjarē. diu ala dreta part:
en sguard d̄ tots los altres s̄ats: ari an-
gels cō homēs dls q̄ls es cap en quant
home: seu en quāt deu ala dreta part d̄l
pare: no p̄q̄ entrel fill el pare hi haja dre-
ta part ni squerra: vol dir q̄ es equal al
pare. p̄o la sacra sc̄ptura aq̄sta egualtat
li plau nomenar la ab vocable d̄ maioz
prebeminēcia: dient part dreta: p̄ proue-
hir als heretges: q̄ diriē q̄l fill es menoz
q̄l pare: e p̄ço diu q̄l fill seu ala dreta del
pare: y es certa cosa quē la deitat: d̄l pa-
re e d̄l fill noy ha dreta ni squerra. dōchs
p̄ dir la egualtat d̄l fill ab lo pare: diu q̄l
fill seu ala dreta part d̄l pare: proueheix
la sacra scriptura: ala part que pensa q̄
sera combatuda: car certa cosa es q̄ no
diria algun heretge que menoz quel fill
es lo pare. **E** perço ab lo nom del seure
ala dreta lo māifesta equal al pare. e ari
en altre loch diu quel fill es candor lu-
cis eterne. que vol dir: resplandor e cla-
redat dela lum: no q̄ lo fill sia mes clar:
ni mes perfet quel pare: car vna lum es
lo pare: bi aq̄lla mateixa es lo fill: pero
diu al fill la sacra scriptura bellea e re-
splādor dela lum: qui es lo pare: p̄ egua-
lar lo ab lo pare. sta segut lo senyor viu
e regna ab lo spitsant: hi ab lo pare: ari
crehem: ari cōfessam: hi ari speram q̄
vēdra a iutjar los vius e los morts en lo
darzer dia. **S**egut dōchs ala dreta part
del pare: continuament li mostra les na-

fres: q̄ ha sofert p̄ la redempcio n̄ra: in-
terpellant per nosaltres. **S**egut lo sen-
yor en la excelsa cadira: totes les ange-
liques ierarchie ab les beaueiturades
aies h̄n cantic̄ d̄ laors e gr̄es celebren.
si moyses e los fills de israel passada la
mar roja: cātare cātich a n̄re sēyor deu
de alegria: e maria germana de moyses
ab totes les altres dōes en instrumēts
diuersos d̄ musica regraciare jala diuina
bōdat gracies d̄ tan grā benefici: quant
mes ara los s̄ats: tots los perills āgusti-
es e aduesitats sobrades: tots cātē: tots
sonē: tots saltē: tots se alegrē: tots jubi-
len: ballē: dançē: riñē: tots triūfen: tots
toquē palmes: y en tota la ciutat d̄ ieru-
salē supna sō ob̄its cātichs d̄ alegria e p̄
tots los se? carers e places lo alleluya
en alta veu se canta: e nūqua d̄l principi
del mō en la supna ciutat de parāhis es
stada celebrada tal festa. grā dōchs e so-
lēne es la festiuitat d̄l p̄sent dia: car tot
quād n̄re senyor ha fet y refet: tot es stat
p̄ venir en aq̄st dia: e lo cel e la tra: e lo q̄
es en ells ha fet p̄ lo home: e lome p̄que
atēgues ala celestial gl̄ia: ala q̄l fins en
aq̄st dia atēyer no podia: car fins ala en-
trada d̄l senyor les portes d̄la supna ciu-
tat stanē tancades. donchs p̄q̄ tots los
misteris en aq̄sta gliosa ascensio se aca-
barē: es de grā magnificēcia aq̄st dia: y
es pp̄iamēt d̄l senyor solēnissima festa:
p̄q̄ huy ha comēcat a seure e reposar del
seu pegrinatge. **E**s encara festa d̄ls spe-
rits angelichs: que prenē nouell goig
quand la h̄nanitat d̄l senyor p̄tēplen: p̄
la qual miren restaurades de animes s̄a-
tes les angeliques cadires. donchs sils
angels en lo cel dela penitencia de hun
peccador se alegren: quīn goig stimam
que tenien quād innumerables aies san-
tes en les āgeliqs cadires segudes mira

uen. es encara aq̄st solēne dia festiuitat
dls patriarqs e pfetes: y d̄ totes les ani
mes santas. q̄ huy fō lo primer dia que
ala supna ierusalē entrarē. donchs si fe
sta celebram quād algū sant en parabis
entra: quāt mes d̄ tants e q̄si infinits in
numerables: e sobre tots dl̄ sāt dls sāt
deu e home senyor n̄re: es goig e festa
special d̄la n̄ra senyora: quād aq̄ll vnige
nit fill seu q̄ d̄les suēs purissimes sanc̄s
engēdrat hauia: ab tā excellent triunfo
senyor dl̄ cel e dela terra: d̄la mort: e d̄ls
abissos: miraua pujar tāt alt: q̄ res mes
alt esser no podia: fins a seure ala d̄reta
part d̄ deu son pare. Es encara festa de
tots nosaltres q̄ vejam la n̄ra humani
tat axi exalçada ab deu en vnitat de su
posit vnida: y p̄ totes les creatures ado
rada. es dōchs molt solenne aq̄st dia: e
meritamēt laia duota molt en aq̄st dia
deu star alegre: si ab veritat lo senyor a
ma: hauia dit ell deu e senyor n̄re: si vos
altres me amassēu: alegrar vos hieu: p̄
q̄ men vaig al pare. diu sāt leo papa: la
mia ascēsiō a vosaltres exalça: p̄q̄ la hu
manitat v̄ra en mi sera eleuada: quād la
collocare sobre totes les angeliqs ierar
chies ala part d̄reta d̄ deu mō pare. dō
chs p̄uix la ascēsiō del senyor es exalta
ciō n̄ra: alla hō va lo cap te lo cors spe
rança d̄ atenyer. Alegrē nos germās re
graciāt al n̄re senyor e mestre tā excellēt
benefici: tāta honor: tāta exaltacio e gl̄a
n̄ra: huy ēlo n̄re cap hauem pres d̄ para
bis possessio pacifica: y en ell deu e sen
yor n̄re som pujats tā alt: q̄ totes les cre
atures son mes baixes q̄ nosaltres: molt
mes hauem cobrat p̄ la gr̄a dl̄ senyor: q̄
no hauem p̄dut p̄ la enueja del diable.
Diu sant agosti: pujat es lo senyor ala
sua excelsa cadira: puge ab ell lo n̄re cor
e pensa: nol dexem q̄ no va al mont de

caluari: ala gl̄ia puja: nons lança ans
nos crida: cap es n̄re: les parts del cors
demana: facilmēt pujara la n̄ra aia: si la
d̄scarregam d̄la pesada carrega de n̄res
culpes: e p̄uix sō fets o: fens d̄la sua visi
ble p̄sencia. treballlem q̄ pugam atēyer
ala sua eterna vista: e digam li: senyor a
tu lo meu cor cerca: la tua p̄sencia d̄sija:
la tua cara demana: e no reposara fins
que la trobe. tota la vida dl̄ senyor e do
ctrina altre documēt nōs mostra: si no
q̄ eleuē n̄res pensēs als celestials p̄mis:
e que la n̄ra mortalitat feta imortal atē
ga ala manifesta e clara vista dela sua di
uina p̄sencia: e axi eternament nos faça
gl̄iosos. celebrem aq̄st solēne dia ab cer
ta fe y speranza: que p̄uix lo n̄re cap seu
ala d̄reta part d̄ deu son pare: ab ales de
amor sua e del prop̄sime ara de present
la nostra aia hi puge: y p̄ al cors lo cami
aprença: p̄que lo dia dela general resur
rectio al cors lo mostre. diu sant grego
ri: mester es germans que pugem ab la
pensa alla hō crehem quel senyor es pu
jat ab la humanitat n̄ra. dexem les cogi
taciōs terrenes: nōs delite algūa cosa en
la terra: p̄uix lo n̄re cap tenim ēla celesti
al patria: ha d̄ nosaltres absentat la sua
visible p̄sencia: p̄ eleuar los n̄res desigs
ala sua eterna vista. Diu lo apostol: cer
quem les coses q̄ son alt: e sapiam les q̄
son enlo cel e no les q̄ son sobre la terra:
E hūn deuor caualler recita vna histo
ria: q̄ visitāt la terra s̄ta: cō hach visitat
ab duocio e lagremes: tots los lochs hi
staciōs dl̄ s̄yor e misteris: vēch ala fi al
mōt oliuet: en aq̄ll mateix loch hō lo s̄
yor tenia los pe: q̄nd sen puja ala celesti
al cadira: posa los genolls pegats ab los
vestigis q̄ d̄ls sagrats pe: dl̄ s̄yor resta
uē: los q̄ls ab lagremes abūdats d̄ls se:
vlls b̄ayana: e apres d̄ larga hūmil e de

De la ascensio del senyor

nota oïo: diu ab veu lagremât e plozosa les seguëts paraules: be mires tu deu sē yoz meu: q̄ ab la diligēcia q̄ a mi es sta da possible: yo te cercat ē tots los lochs q̄ essent en aq̄st mō trobar te podia: e finalmēt so aribat enlo loch: dī q̄l tu deu e sē yoz meu est pujat ala eterna cadira: no trobe ja ēla terza: hon mes cercar te puga: aribat so als te darres vestigis: no mire ni puch veure rastre ni senda en la terza dls te humans passos: hi ab lo cors mortal e pesat no puch mes seguir la tua via. **M**ana dōchs oipotēt sē yoz al cors quē dexe: e q̄ aci ēla terza me spe re: fins al jorn del iuhī q̄ ab tu deualle: e cobrant lo resuscite: molt mes stime dexar lo cors: e sēs ell poder te veure: q̄ ab ell eser apartat dīa tua dījable vista. mana sē yoz e manāt lī ajuda: al meu spit q̄ puge: y ēla tua glīa claramēt te mire: hi humilmēt te adore: e maīfestamēt p fesse: q̄ ab la tua p̄ciōsa sançh las delliurat dles etnes penes: q̄ p les siues culpes merexia. acabāt aq̄stes humils duores paraules: dona lo seu spit sens dolor dela mort en mās dī seu āgel custodi: lo q̄l lo guīa el porta ala vista dī sē yoz q̄ tāt desijaua: e romas lo cors agenollat ari cō viu pregāt stana. **D**eue cercar lo senyor nosaltres: e seguir los se manaments e doctria: p̄q̄ finalmēt mereixā pujar ala sua etna glīa. **F**ō la ascēcio dī sē yoz ēla scala dī iacob figurada: q̄ la hū cap toca ua ēlo cel: laltre staua ēla terza: e los angels p̄ ella duallanē e pujauē. deualen los angels a nosaltres qui son les diuinals inspiraciōs e gr̄es: p̄ les q̄ls apres sen pugē les nres aies p̄ los meritis del senyor nre: q̄ en quāt home ha merexcut tot lo q̄ nosaltres podē atenyer de gr̄a e de gloria. es mediador entre deu e lome: te la hū cap en la terza: que nostra

verdadera carn ha presa: qui en Eldam de terza fō ēlo principi. laltre cap te enlo cel: car no dera la deitat q̄nd p̄ nosaltres se feu home: mas puja e deifica la hūanitat en vnitar dī seu diuinal suposit. significa lo senyor aq̄sta admirable ascēcio en la parabola dīa vna ouella: deles cēt pduda e trobada. pdes la vna ouella: quād lome pasāt lo manamēt dī deu de parahis ternal deualāt caygue en la vall dī ebzon: q̄ vall dī lagremes se uomena: e lo bō pastor deu e senyor nre deira ēla mōtanya dī cel iperi: los nou ordēs dls āgels: y deuala ēla terza: e trenta e tres anys la cerca ab tā gr̄a angusties: q̄ ala fi sua suoz dī s̄ach: q̄ fins ala terza corria: troba la creu cercāt la ouella: e posa la sobre los seus muscles: fins prop del mōr dī caluari: q̄ mes portar no la podia. porta ēcara mes ppiamēt la ouella: q̄nd fēt se home: dera los nou ordēs dls angels: q̄ no volgue vnir ab si natura angelica. porta dōchs natura humana sobre los muscles en vnitar dī p̄sona: y entrāt huy p̄ lalta ierusalem: tots sos amichs los celestials ordēs puoca diēt: alegrau vos ab mi: q̄ la ouella q̄ en Eldā hauia p̄duda: he trobada: mirau cō altamēt la porte. **F**ō aq̄sta mirable ascēcio en helies figurada. p̄yca helies la ley de deu en iudea: y ab gr̄a sforç increpa los q̄ la trēcauē: p̄ la q̄l p̄ycacio e zel sostingue gr̄as tribulaciōs e āgusties: p̄ hō mereix que fos portat al delitos verger del primer home. ari lo senyor p̄yca e zela als iuhē la vitat dīa ley: e la s̄a intelligēcia dī aq̄lla: i crepāt los dles siues iniqtats p̄ uerfes: e p̄ço finalment la mort li procuraren. **D**e hon mereix que exalçat sobre tots los cels: sega en iudicial cadira: a la dreta part de deu son pare: e que vinga a iurjar totes les generacions e pob

les: hi en special aqlls qui en aqst mon
lo iurjaré.

Oracio.

Mesus rey excellēt: q̄ apres de
la tua reſurrectio eſt pujat ala
dreta part de deu ton pare: ti
ra a tu lo meu cor e la mia pē
ſa: p̄q̄ a tu ſol ardētmet deſige: hi ſolici
tament te cerq̄. fes me gr̄a: q̄ ab tot mō
deſig e ſtudi ēdrece lo meu cami al loch
hō tu repoles: p̄q̄ en aqst preſent mō ſo
lamēt ab lo cors detengut hi ſtiga: e ab
cogitacio amor e affectio lo meu cor ab
tu repole: q̄ eſt trefor meu amable deſija
ble: tirā a tu ſeyor e portā q̄r ſeguirca:
e q̄ ab la tua gr̄a pujāt p̄ ſcala d'vtruts: a
tu dū dls deſenſiō mereirca veure amē
Dela fi e vtilitat dela fe e de
la euāgelica ſcriptura. **Capitol XXVI**

Non molts altres ſē
pals e obres ſens aq̄ls q̄ls
euāgelistes han ſcrit p̄ vti
litas n̄ra: los q̄ls ieſus deu ſē
yor n̄re obra ans e apres la reſurrectio
ſua: q̄ ſi cascu dells ſingular e particular
mēt ſe ſcriuia: ab totes les p̄fections q̄l
ſeyor los obraua: no ſtime q̄ lo mō tot
pogues pēdre los libres q̄ ſen porie ſcri
ure. no deuem entēdre q̄l ſpay del mon
no pogues rebre los libres. car nos po
guerē elo mō ſcriure ſil mō nols pogues
rebre: mas entē ſe dila capacitat dls ho
mēs q̄ nols porie entēdre: q̄ los actes e
doctrina dī ſeyor no ſon d' ſols home:
mas de aq̄ll q̄ eſ deu e home. **E** p̄ço no
podē acabadamēt eſſer explicats ni cō
preſos. e claramēt ſe mostra: q̄ dī princi
pi dila ſgleya los ſants doctors comēça
ren ſcriure en la declaracio deles obres
dī ſeyor e doctrina: hi ēcara plenamēt

nō tenim acabada coneixēça. diu ſāt cri
ſtoſtō: ioā e los altres euāgelistes no ſcri
nirē dī ſeyor tots los actes e doctrina:
mas ſolamēt lo q̄ baſtana a portar los
homēs ala vera crehēça. rāt ſcriuirē q̄nt
p̄ lo ſp̄itſant illumiats coneguerē: q̄ ba
ſtar podia ala fe d' aq̄lls: q̄ p̄ raço ſe diſ
poniē a creure. **E** p̄ço de moltes coſes
elegiren poques: e que ſien mes facils p̄
a poder ſe entēdre: p̄q̄ mes diligentmēt
les cerquē: mes preſt hi donē crehēça:
mes ſern la memoria les retiga. **E**s la
fi dila ſcriptura ſacra del vell testament
moſtrar en figures la veritat ſdeuendo
ra dī ſagrat euāgeli. **E**s la fi dila ley euā
gelica moſtrar p̄ doctrina e p̄ mirades de
ieſus: cō eſ fill de deu natural: deu y ho
me: vna deitat ab lo pare hi ſp̄itſāt: vna
indiuidna eſſencia. hi en aq̄ſta verdate
ra fe pugam atēyer en lo ſeu nom la vi
da e beantud eterna. **A**q̄ſta fi p̄ tots de
ſijada e cercada: algūa altra ley: ni filo
ſofia no ha pogut james veure. **E** les co
ſes que particularment duem creure: q̄
de aqueſta primera crehēça naixen: en
lo cimbol qui eſ lo **Credo** ſe contenē.
hi ſon tres los cimbols que la ſgleya ce
lebza. **V**ol dir cimbol vna compendio
ſa collectio dels articles: que per ala no
ſtra ſancta fe ſon necessaris. **L**o primer
cimbol eſ dels apoſtols. **L**o ſegon eſ
dēl niçeno concili. **L**o terç lo de arhana
ſi: que ſon lo **Credo** menor. lo **Credo**
major. e lo **Quicumqz vult**. **L**o primer
ferē los apoſtols per fonament e prime
ra inſtructio dela fe noſtra. lo ſegon per
declaracio e explanacio. lo terç p̄ defen
ſio. **p**o ara ſolamēt veurem del cimbol
dls apoſtols: p̄q̄ ſegnīm la hiſtoria euā
gelica: hi eſ lo fonamēt dela ſacroſācta
fe catholica: foren dotze los illumiats
glorioſos apoſtols q̄ aqueſt cimbol or
p̄ p̄ iij

denarē: e axi p̄tam de n̄ra fe dotze arti-
cles: si atenē als misteris q̄ deuē creure:
son en nōbre d̄ quatorze: d̄ls q̄ls set ala
humāitat: set ala diuinitat sguardē. son
figurats los d̄la diuinitat en les set ste-
les. los d̄la humāitat en los set canalo-
bres de or: q̄ veu sant ioā en lo apocalip-
si. crech en deu es lo p̄mer d̄la sua diui-
nitat: creure deu: es creure q̄ d̄u es: creu-
re a deu: es creure ala sua doctria: creu-
re en deu: es creure: h̄i q̄ deu es: e la veri-
tat d̄la sua santa sc̄ptura: y p̄ fe e amor:
y sperāça encozpar se en la sua s̄ata fe ca-
tholica. Lo segō article es creure q̄l pa-
re es deu oipotēt: q̄ ab tot q̄l fill sia axi
oipotēt cō lo pare: e lespit s̄at: po es at-
tribuïda la potēcia al pare: la sapiēcia al
fill: la bōdat al sp̄it sant. no es mes crea-
dor lo pare q̄l fill: q̄l sp̄it s̄at: cō sien vna
essēcia: vna deïtat: vna sapiēcia: vna bō-
dat. e axi es h̄u creador d̄l cel e d̄la terra.
d̄les spirïtuals e cozpals creatures. Lo
terç article es q̄ fill es deu diēt: crech en
iesu crist vnich fill seu: dient vnich: mo-
stra q̄ es sō fill natural: e p̄ço diu vnich:
hu tot sol: h̄i es s̄eyor n̄re axi cō lo pare.
Lo q̄rt article es q̄l sp̄it s̄at es deu: dient
crech elo sp̄it sant: q̄ es vna deïtat: vna
essēcia ab lo fill e ab lo pare. Aq̄sts q̄tre
articles son d̄ vnitat d̄la essēcia e distin-
ctio d̄ p̄sones. Lo q̄nt es creure remissio
d̄ pecats als q̄ stā ēla p̄gregacio d̄la san-
ta s̄gleya catholica: e perço diu primer
crech la s̄ata s̄gleya catholica: q̄ vol dir
vniuersal: no era axi la sinagoga: q̄ sola-
mēt obligaua als q̄ erē d̄l linatge d̄ abra-
am: aq̄sta s̄gleya durara fins ala fi: que
tostēps h̄i h̄aura crestiās vnits p̄ fe spe-
rāça: e caritat enla s̄ata religio crestiana
Lo sise es creure resurreccio dels morts
general s̄deuēidoza: p̄ço diu: crech resur-
rectio d̄la carn: q̄vol dir aq̄ll mateix coz

mort tornara a reuïure: e sera informae
p̄ la mateixa aia. Lo sete es remunera-
cio d̄ls bons: sots lo q̄l article se cōpren
p̄uicio d̄ls mals diēt: crech la vida eter-
na q̄ sera p̄mi d̄ls bōs: e la mort efna su-
plici d̄ls mals. e axi cō los p̄mers q̄tre:
axi aq̄stes tres ala diuinitat sguarden: car
p̄ la diuina potēcia los peccats se remetē
creāt la gr̄a en la n̄ra aia: a deu sol p̄tāy
los n̄res pecats remetre: e a sol deu q̄ls
coscos morts resuscite: e a sol deu que la
aia e lo coz efnamēt gl̄ifique. Los al-
tres set ala h̄uāitat d̄l s̄eyor sguardē.
Lo p̄mer es creure q̄l fill de deu en quāt
home: es p̄cebut p̄ obra d̄l sp̄it s̄at en h̄u
instant d̄les purïssimes sanc̄hs d̄ maria
v̄ge: fō organizat lo coz d̄l s̄eyor en h̄u
instāt: e laia creada: e ab lo coz vnida:
e laia e coz entre si vnits: q̄ es la sua hu-
manitat vnida ab ell deu en vnitat d̄ su-
posit: e ab tot q̄ aq̄sta excellēt obra incō-
p̄rēsible e ineffable: lo pare fill e sp̄it s̄at
vna deïtat: e vna essēcia: vna potencia
lagē obrada: po es atribuïda al sp̄it s̄at:
p̄q̄ es obra d̄ amor e gr̄a. Lo segon arti-
cle es: lo fill d̄ deu nair̄q̄ de maria verge
aq̄ll vnich fill d̄ deu nair̄q̄ home: verge
tostēps la mare. Lo terç article es: quel
fill d̄ deu fet home: es mort ēla creu per
nos altres: e p̄ dir la mācra d̄la sua mort:
diu q̄ soferi sots pilat: e fō crucificat e so-
terzat: vnit lo coz mort ab la diuinitat.
Lo q̄rt article es q̄ deualla als inferns:
entē ho p̄ laia q̄ fō tostēps ab la diuinitat
vnida. Lo q̄nt article es: q̄l fill d̄ deu es
resuscitat diēt: lo terç dia resuscita d̄l lo-
ch dels morts. Lo sise article diu com-
sen puja als cels. Lo sete article es:
que d̄ allí vendra a iutjar los vius e los
morts. Aquests quatorze articles: lo
p̄mer e segon posa sant pere. Sant an-
dreu. lo terç. Sant bertomeu. lo quart

Sant simon lo q̄nt. Sāt thaden lo sise. sāt macia lo sete. e aq̄ts forē los set d̄la sua diuinitat. lo p̄mer d̄la humanitat: e lo segō posa sāt jaume maior. sant iohā lo terç. sant thomas lo quart. sant mattheu lo quint. sant jaume menor lo sise. sant felip lo sete. **E** fō aq̄st lorde: q̄ sant pere entona: p̄mer dient: Crech en deu pare oipotēt: creador d̄l cel e d̄la terra. respō sant andreu. crech en iesu crist fill vnich seu senyor n̄re. diu sant iohā: lo q̄l fon p̄cebut d̄l sp̄it sant: nat d̄ maria verge. respon sant jaume maior: soferi sots ponç pilat: crucificat: mort e soterzat. diu sant thomas: deualla als inferns: e resuscita del loch dels morts lo terçer dia. diu sant jaume menor: es pujat als cels: seu ala d̄reta part d̄ d̄u lo pare omnipotēt. diu sant felip: e d̄ alli vendra a iutgar los vius els morts. diu sant berthomeu: crech en lo sp̄it sanct. diu sanct mattheu: crech la sancta sgleya catholica. diu sant simo: crech la comunicacio e participacio d̄ls sants: e remissio d̄ peccats. diu sant judes thadeu: crech la resurrectio d̄la carn. diu sant macia: crech la vida eterna. **E** si algudemana si deuen creure d̄ necessitat altres coses que no son los articles: respōch q̄ deue creure tot lo q̄ diu la sacra sc̄ptura q̄ es veritat infallible. po tot lo q̄ denem creure se cōpren en aq̄ll article: de creure la santa sgleya. hi deue atendre q̄ la principal part d̄la sacra sc̄ptura: que es lo sagrat euāgeli: sta distincta en quatre libzes: q̄ son les q̄tre gl̄iosos euāgelistes: q̄ testifi quē q̄ iesu fon lo rey messies p̄mes al iudaich poble: saluador d̄l mō: fill d̄ deu: deu e home. **E** son ari distincts los quatre euāgelistes: q̄ sant mattheu q̄ scriui en hebraich en iudea: entē p̄cipalmēt mostrar: aq̄ll home esser lo rey messies:

q̄ls iube speratiē. e p̄ço en lo principi comença: aq̄st es lo libre d̄la generacio de iesu crist: no dix fill d̄ deu: p̄q̄ tantost en lo principi nos para fē: mas dix fill d̄ dauid: fill d̄ abraā. **E** ari profegueix la sua generacio humana: p̄q̄ ab la veritat de aq̄sta los portas ala veritat d̄la sua generacio diuina. **E** p̄ço d̄les q̄tre figures de ezechiel: quels euangelistes figuren: la figura d̄l home a sant mattheu figura Sāt march qui scriui en grech y en lati: entē p̄cipalmēt declarar cō aquell home iesus fon rey e senyor d̄ totes les creatures: ari cō es scrit en daniel: q̄ apres d̄ls q̄tre regnes lo s̄yor ne suscitaria hū cinq: q̄ eternamēt nō seria dissipat: e la sua potestat seria etna. **E** ari sāt march es designat p̄ lo leo: qui es rey dels animals: y volgue sots breuitat scriure los seus mirades: e la sua triunfant resurrectio poderosa: e no scriu tant d̄la sua doctrina: p̄que p̄cipalmēt entē explicar la sua potencia e domini: la qual en los mirades e resurrectio claramēt se declara. Sant luch qui scriui en grech: enten p̄cipalmente mostrar com iesus fō saluador dels homens: **E** p̄ço en lo principi scriu la sua incarnacio: e q̄ lo seu nom seria iesu. **E** diu als pastors: huy es nat a vosaltres lo saluador. e ari molt pensa scriure los actes del senyor: q̄ mostrē la sua clemēcia en la remissio d̄ n̄res culpes. e perço en la passio explica d̄l s̄yor les paroles: que la sua misericordia de mostren: ari cō es aq̄lla primera paraula: pare p̄dona aq̄lls q̄ no sabē ques fā: e aquella huy seras ab mi e parabis al ladre: e al pare: en les tues mās coman lo meu sperit: en la q̄l comāda nosaltres erem entesos: e ell sol scriu d̄la suor sanguinea abūndāt fins en fra: en senyal q̄ fō bāy n̄re d̄ salut e gr̄a: e p̄ço es figurat p̄

lo vedell: qui es aial de sacrifici. e comē
ça lo seu euangeli a zacharies q̄ fō sacer
dot: car lo seu intēt es mostrar q̄ ies⁹ sal
uador: es grā sacerdot hostia e sacrifici.
Sant iohā principalmēt entē declarar
q̄ ies⁹ es deu: fill d̄ deu eternamēt naixēt
d̄l pare: tēpozalmēt fet home: vēgut en
la terra d̄ iudea: e ari comēça lo seu euā
geli en la diuinitat sua: e q̄si en tots los
capitols d̄l seu euāgeli mostra ies⁹ esser
deu fill de deu: e p̄ço es figurat p̄ la gui
la: q̄ es ocell q̄ molt alt vola: ab acutissi
ma vista. e ari los quatre libres del sa
grat euangeli p̄ ppia materia tenē: scriu
re de iesus lo seu esser obres e doctrina.
Sant matheu scriu q̄ ies⁹ es lo p̄mes en
la ley rey messies. Sanct march que es
rey e senyor d̄ totes les creatures. Sant
luch q̄ es verdader saluador d̄ls homēs
S̄ariohan q̄ es deu etern fill de deu: fet
home p̄ nosaltres: tot aço ells prouen:
seriuint los seus actes e doctrina: q̄ da
uant los dexeables e dauant los pobles
acaba en la terra d̄ iudea. del euangeli d̄
sant matheu hū tal silogisme se forma.
Aquell home q̄ ha tēgut totes les p̄di
ciōs q̄ls p̄fetes hā scrit q̄l rey messies tē
dria: es lo rey messies: ies⁹ de nazareth
les ha tēgudes: dōchs ell es lo rey mes
sies: q̄ iesus les haja tengudes mostrā:
p̄ vint e dos p̄diciōs q̄ en ell forē: les q̄ls
hauie p̄ferizat los p̄fetes: e p̄ço dir lo sē
yor als dexeables q̄ anauē en emaus: ne
cessari es q̄ sia cōplit tot lo q̄ es en la ley
psalms e p̄fetes. vint e dos p̄diciōs son
en general: les q̄ d̄l senyor los p̄fetes hā
dextat scrites: q̄ seria d̄ generacio real: de
la casa de dauid: fill de dona verge: q̄ls
reys guiats p̄ la stela lo adorariē: que hū
precurfor primer lo denūciaria: q̄ āgels
lo seruirien: q̄ en lo principi p̄uerfaria en

galilea en la terra de zabalō e de nepta
lim: q̄ declararia los manaments e da
ria ley noua: e obraria marauellofes e
deifiques obres: que la sua cōuerfacio
seria humil pacifica mansuera: q̄ la sua
doctrina seria en similituts e paraboles
q̄ls humils facilmet la entēdriē: hī als
supbos seria scura: q̄ donaria menjar d̄
pans multiplicats als q̄l seguiriē: q̄ de
testaria e auozreria tota fictio e ypocre
sia e fengides cerimonies: q̄ seria deu e
home: q̄ ordenaria vna ierarchia: vna
p̄gregacio: hī sgleya de hū spiritual e ce
lestial regne: q̄ la sua vida seria paupri
ma: e pobres seguiriē a ell pobre: caual
cāt en lo polli y en la somera: y en lo seu
tēps seria la ceguedat iudaica en los fa
rise⁹: hī en los p̄nceps d̄la sinagoga: q̄
declararia los secrets d̄les p̄fetiqs scri
ptures: q̄ de nouells sacramēts faria in
stitucio admirable: q̄ sostendria mort e
passio acerbissima: e q̄ apres maruello
samēt resuscitaria: q̄ puocaria totes les
generaciōs e pobles d̄ totes les lēgues:
Totes aq̄stes p̄diciōs son de iesus deu e
senyor n̄re verificades per lo gl̄ios sant
matheu en lo seu euāgeli. sant march q̄
fon dexeable de sant pere q̄ scriui en italia
en grech: hī diē algūs q̄ scriui en grech:
hī en lati. p̄na q̄ aq̄ll home ies⁹ fon rey e
senyor excellint en potestat: hī en virtut
tots los altres homēs: hī totes les crea
tures: e p̄ço no tracta sino d̄ls p̄cipals
seus miracles: e quasi en q̄lseuol d̄ls se⁹
capitols p̄clou la celsitud d̄la sua poten
cia: e p̄rē fi lo seu euāgeli en la ascēcio d̄l
senyor: hī ēlo seure ala dreta part d̄ deu
sō pare: e q̄ls se⁹ dexeables p̄ycarē p̄ to
ta la vniersa terra: obrār hī lo senyor e
p̄fermāt lo q̄ p̄ycauē ab excellēts mira
cles. e ari par q̄ la p̄cipal p̄clusio quel
glorios sant march entē p̄cloure ēlo seu

euangeli: es mostrar q̄ aq̄ll home ieh̄ es
senyor d̄ virtuts rey e empador de totes
les creatures: hi en aq̄sta conclusio acaba
lo seu euāgeli: y aq̄sta veritat q̄si prose-
gueix en tots los seus capitols: la qual
proua scrininint los seus marauellosos ac-
tes: e formāt hū tal silogisme. Aq̄ll ho-
me la potencia d̄l q̄l hauē vist stendre p̄
marauellosos actes sobre totes les cre-
atures: es rey victoriosissim: e senyor d̄
totes les creatures. la potēcia d̄ ieh̄ es
tal: dōchs ell es rey empador senyor so-
bre totes les creatures: q̄ la sua potēcia
sia tal: mostrē ho vint p̄diciōs d̄les sues
excellēts obres: sobre tots los sp̄its mo-
stra la sua potēcia: en los angels: ē los di-
monis: en les aies tornāt les en los co-
ssos: e manāt acabaua los miracles cō
a senyor d̄l q̄ obrava: mostra ē cara qui
era quāt lo sant sp̄it denalla sobre ell: hi
en lo baptisme: en la transfiguracio: en
sēps ab la veu d̄l pare: e fon la sua potē-
cia en guarir tots los malalts e d̄ totes
malalties: e remetēt los peccats als ho-
mēs: e ari sanāt les ifirmitats d̄les aies
e deles cossos: mostra lo seu poder en fi-
nar e mudar la ley mosayca ē semp̄ ab
lo disabte: e donar poder e virtut als pec-
cadors d̄rebles q̄ fessen lo q̄ ell feya: obe-
bien li los vēts: e les aygues: la mort: e
la vida: e totes les coses li feren obediē-
cia: lo pa e altra vianda se multiplicaua
quād ell ho manaua: e quād volia e vol:
tots los hūmās stamēts senyoreja: mo-
stra lo poder sobre los cechs: muts: e
sords: fent los cobrar ari spiritual cō coz-
poral tot lo q̄ no teniē: e distācia d̄loch
la sua potencia no empachaua: declara
los manamēts: ajustāt hi p̄sells de iau-
dita filosofia: declarāt ho no solament
cō a scient: mas ari cō aq̄ll q̄ tenia pote-
stat instituh̄ir leys noues: cō a rey seyor

e iutge: entrant en la ciutat se mostra q̄
rey era: fill de dauid: reclamāt tot lo po-
ble segōs lo general testimōi d̄ tots los
p̄fetes: lāça del seu tēple los q̄ negocia-
uen: q̄ no p̄sumi algu fer li obstacle: mo-
stra lo seu magnanim aīo: en la toleran-
cia deles coses aduerses: e finalmēt ē la
mort acerbissima: e mozt obra deifiq̄s
marauellosos obres: y mozt rancat cō
sepulcre: resuscita en forma gl̄iosa: e fo-
ren en la sua ascēcio vberts los cels: p̄q̄
pujas ala sua excelsa cadira: e te posses-
sio del seu real imperi ala d̄reta part de
deu son pare. Aq̄stes son vint p̄diciōs
ab les q̄ls sant march en lo seu breu euā-
geli proua: q̄ ieh̄ es rey victorios pode-
ros sobre totes les creatures. Sāt luch
d̄reble d̄ sant pau: lo q̄l scriui en grech
lo seu euāgeli en les parts d̄ achaya e de
bithimia: entē deduh̄ir aq̄sta conclusio: q̄
ieh̄ fō saluador d̄ls homēs: e metge de-
les aies. diu sant ieronim: q̄ aq̄o puenia
a sant luch: p̄q̄ era metge: e p̄q̄o en lo pri-
mer capitol scriu cō diu lāgel ala verge
senyora: nomenaras lo seu nom ieh̄: lo
q̄l nom vol dir saluador: hi recita lo que
diu zacharies: pare d̄ sant ioh̄an. h̄ans
saluat deles mās d̄ n̄res enemichs: e de
aq̄lls q̄ns tenē en oy: e scriu lo q̄ diu als
pastors lāgel: h̄uy es nat a vosaltres lo
saluador: e simeō q̄ diu: h̄ā vist los meus
vlls lo teu saluador. E ari per tot lo seu
euāgeli scriu de iesus: com es saluador e
metge d̄les aies: e p̄q̄o ell sol posa la sa-
lut d̄la magdalena: e sol scriu moltes pa-
raboles q̄ a misericordia e pietat e a sa-
lut n̄ra sguardē: e a remissio d̄ n̄res cul-
pes. Entē dōchs prouar la sua conclusio
p̄ tal silogisme. Aq̄ll q̄ tota la sua vida e
obres se endregē a hūa spiritual medici-
na: es saluador e metge spiritual d̄ tots
los homēs. tal fō ieh̄ en tots los sē ac-

tes. dōchs ell es metge dles aies: e salua
doz d tots los homēs: q̄ fos tal iesus en
totes les sues obres prouau p les p̄dici
ons: les q̄ls dell specialment recita. pri
meramēt p la p̄cepcio sēs lesio algũa de
la sua v̄ge mare. p la sua natiuitat por
tant claredat e salut als q̄ guardauē les
ouelles. cō se mostra al mō en lany tren
ta dla sua edat sanctificāt les aygues: p
q̄ a nosaltres sanassen: q̄nd pres en elles
baptisme. pua q̄ la sua p̄uersacio e p̄uiure
re ab los homēs: fon cō a saluadoz del
mon e spiritual metge: sanant e saluant
spiritualmēt tots los qui a ell se acosta
uen: essent exēplar d tota penitēcia: d to
ta deuocio: d tota honoz e reuerencia a
deu son pare: d tota māsuetud e pacien
cia: d tota humilitat e clemēcia: d tota
amor caritat pietat e beniuolēça. Exē
ple d veritat h̄i existēcia p̄tra tota simu
lacio e ypocresia. exēple d tota p̄fectio
d excellētissima vida. exēple d cōpassio
misericordia e clemēcia. Exi par q̄ la
sua p̄uersacio e p̄uiure: fon p saluar los
homēs. pua encara q̄l seu treball tot en
dreçat ala salut n̄ra: nos ha donat spiri
tual medicina: p si mateix p̄ycāt la sua
melliflua doctrina: e p los sēapostols:
p los setāta dos dexebls: rota la sua ley
ordenada a expellir los peccats h̄i spiri
tuals malalties: declarāt morals doctri
nes: q̄ totes les altres de quāts filosofos
son stats excellēre: anullāt e destrōh̄int
tots los vicis: lo seu partir se d aq̄st mō
p la sua mort fō vera medicina: e p̄ço dir
en la cena: aq̄st es lo meu cors q̄ p vosal
tres sera liurat: aq̄sta es la mia sanch q̄ p
vosaltres sera scāpada. e moltes altres
paraules d medicinal clemēcia. mostra
encara cō en la sua resurreccio: e tornar
a nosaltres fō de v̄dader saluadoz n̄re:
diēt ell mateix: q̄ era mester que axi ha

gues sofert: e q̄ resuscitas lo terçer dia.
E q̄ en lo seu nom se p̄ycas penitēcia:
q̄ es la medicina dles aies. Exi lo glo
rios sant luch̄ p̄clou la p̄ncipal veritat
d̄l seu euāgeli: q̄ ies̄ es saluadoz e met
ge spiritual d tots los homēs. Sāt joā
q̄ en grech̄ scriuī en asia: scriuī apres dls
altres: e p̄q̄ comēçauē heretges q̄s no
menauē hebeonites: q̄ deyē q̄ iesus sola
mēt era home. scriuī sant ioā lo seu euā
geli: entenēt p̄ncipalmēt scriure e mo
strar cō ies̄ era fill d̄ deu natural: etern
nairēt d̄l pare: h̄i en temps fet home. Exi
ari no comēça lo seu esser quād comēça
esser home: ans essent eternament deu:
comēça en temps esser home: prenent e
v̄mint asi natura humana: en vnitat del
seu diuinal etern suposit: e p̄ço ētona tā
alt lo seu euāgeli: comēçāt en lo verb di
uinal: segona p̄sona en trinitat: vna essē
cia ab lo pare: la q̄l segōa p̄sona pres la
n̄ra carn humana fent se home. Aq̄sta
p̄clusio pua en lo seu euāgeli: p les p̄dici
ciōs q̄ scriu d̄ ies̄ e d̄ls sēactes: q̄ no po
diē haue sguard sino a deu q̄ hauia pre
sa la humanitat nostra: e p̄ço senyalada
mēt scriu aq̄ll miracle d̄la resurreccio d̄
lazer: en lo q̄l mostra cō era d̄n e home.
scriu aq̄lles paraules e doctrina en la ce
na: que no les podia dir: sino fill de deu
natural deu e home. scriu aq̄lla ven del
pare: lo dimarts sant dauāt los gētils:
quand dir: yo te clarificat e clarificare.
scriu lo q̄ dir ala samaritana: cō ell era
lo rey messies: q̄ p los p̄fetes denia esser
deu e home: e axi acaba lo seu euangeli.
Testificāt de vista cō a fidelissim notari
q̄ present hauia vistes les coses q̄ hauia
scrites. scriuī sant mattheu e sant iohan
d̄ vista. sant luch̄ e sant march̄ d̄ oh̄ida.
sant march̄ d̄ oh̄ida d̄ sant pere. sāt luch̄
de sant pau: q̄ en la visio d̄la essēcia diuī

na veu d'iesus tots los misteris. E sō axi
pordes aqst gloriosos qtre coronistes:
q̄ en res dela sentēcia nos p̄tradiē: enca
ra q̄ vna mateixa cosa a vegades ab di
stinctes paraules ho circūstācies scriuē
E axi es vera mostra d'la fermetat dela
sua v̄dadera scriptura: que en diuersos
tēps: en diuerses lengues: vna mateixa
sētēcia hāgē scria. Aqst sagrat euāgeli
es lo riu de parāhis ternal: q̄ en quatre
rius sescāpa: p̄ a regar lozt de aqsta mili
tāt sgleya. es lo sagrat euāgeli la scala d'
iacob: q̄ te la hū cap ēlo cel: l'altra en la
terza: car dela diuinitat e hūmāitat d'ie
sus parlen los euāgelistes. e p̄ aqsta sca
la e no p̄ altra: los q̄ v̄daderamet crehē
pugen ala eterna gloria.

Oracio

Mesus senyor aq̄ ha plagut per
la scriptura e doctrina euange
lica cridar a nosaltres ala san
ta fe catholica: p̄q̄ crehēt al sa
grat euangeli atengā enlo teu nom la vi
da eterna: car noy ha altre nom sots lo
cel donat als homēs: en lo q̄l pugā sal
uacio atēyer. fes dōchs benigne senyor
grā a mi indigne e mes q̄ tots miserab
le: q̄ d'cor crega pa fer iustes obres: e ab
la boca p̄fesse: p̄ ala salut mia: e p̄ obra
ho mostre a fruyt e vtilitat d'la mia aia:
e q̄ p̄ la tua grā en lo meu cor de present
yom enflame en desig d'la beatitud eter
na: e finalmēt p̄ tu deu e senyor meu ie
sus saluador d'el mō: yo ab la tua gracia
atenyer la puga amen.

De pētecostes. La. XXVII

El dia de penteco
sta q̄ dela resurrectio eren
cinquāta dies: explica lo
senyor a deu son pare: cō

hauia p̄mes trametre lo spit sant als se
dexeables: e fō al pare aqsta p̄mesa molt
agradable: e sens algūa dilacio lo pare
e lo fill: lo sant spit tramerē: q̄ sobre los
dexeables denalle: e que dela sua grā los
abunde: los acōsole: els p̄forte: hils in
stroheixca: hils done abūndancia de vir
tuts: d'goigs e gracies. e axi en aqst cin
quātē dia dualla lo sant spit sobre los apo
stols: y altres dexeables e deuotes dones:
que erē quasi cēt e vint en nombre ab la
verge senyora mare: ala q̄l tots aguar
dauē. hō deuē entendre q̄ les obres que
nre senyor deu obra: tota la sancta trini
tat: pare fill e sant spirit les obra: p̄que
les tres p̄sones son vna essencia: vna po
tencia: vna volūtat: vna sapiēcia. E axi
no deualla mes la p̄sona d'el spirit sanct: q̄
del fill: ni la del pare sobre los dexeables:
car lo pare e fill e spirit sant ja erē en lo ce
nade: hi son en totes les creatures: y en
tot loch p̄ essencia p̄sencia e potencia: ni
la grā quels dexeables aqll dia reberē: ni
les lengues d'foch q̄ visiblement mirarē:
no les crea mes lo spirit sant q̄l fill hū pa
re: cō sien hū oipotēt e hū creador: mas
p̄q̄ aqst trametre fon vna grā amor e ca
ritat: q̄ p̄ totes les tres p̄sones: en les
animes dels dexeables fō creada: la qual
grā al spirit sant es apropiada: p̄co diem
q̄l spirit sant es trames e deualla sobre los de
xeables: e p̄q̄ en senyal de aqsta abundāt
grā: aqlls figures de lēgues de foch fo
ren creades: diem q̄l spirit sant visiblement
fon donat als dexeables: no q̄l spirit sanct
fos en aqlls lēgues mes que en altres
creatures: mas p̄q̄ senyalauē la feruor e
calor dela amor e grā q̄ lauors rebiē: la
qual al spirit sant es apropiada: e ab tot
que axi com ja hēdit: lo pare e fill e sant
spirit sien vna essencia: po per quel fill e
spirit sant del pare eternamēt proceheixē:

se diu mes propiament trames lo spirit
sant que pcebeix del pare e dl fill . e pço
diu sant agosti: q̄ no legim e la sacra scri
ptura q̄ sia trames lo pare. Benalla dō
chs lo sāt spirit sobzels dexeables: lo dia
de pētecosta: q̄ es nom grech: q̄ vol dir
cinq̄nta: pēta vol dir cīch: e costē vol dir
deu: cīch vegades deu son cinquanta:
los iube⁹ comunicāt ab los grechs pē
guerē d̄lls molts vocables: e ari paraſce
ues e cenofegia. duraua la festa de pēte
costa set dies. tres festes los iube⁹ cele
brauē q̄ durauē set dies: la pasqua: pen
tecostes: e la cenofegia. dōchs lo dia cin
quāta d̄la sua resurrectiō erē los dexe
ables ajustats e lo mōt d̄ siō dins lo cena
de pfeuerāt en oīo: e dl spirit sant sperauē
la vēguda: q̄l sēyo: los hauia p̄mesa . la
elecio de sant macia hauie ja celebrada.
deualla lo sant spirit de mati hora de ter
cia: q̄ erē tres horas d̄ dia: e subitament
sentirē hū so de vehemēt e fort ayre: a sē
blanča q̄ tronaua: p̄ a tertzar los incre
duls iube⁹ rebetles: e p̄ sfozcar e robozar
los dexeables: e ompli aq̄ll sfozcat e lumi
nos ayre tota la casa hō stauē: e mostra
rē se damūt lo cap d̄ cascu d̄ls q̄ alli erē:
ari cō de foc hūs raigs clarejāts lumi
nōsos en figura d̄ lengues. diu sant gre
gori: apropiadament e decēt en foc lo
spirit sant se mostra: car dl cor hō ētra: to
ta perea e fredor lanča: hī la pēsa als de
figs d̄ls celestials goigs eleua. Bui be
da: no sens causa diu la scriptura sacra:
foc p̄sumint es lo deu n̄re: q̄ venint en
nosaltres: p̄sumeix e crema lo q̄ fret d̄ ca
ritat troba: hī apres scalfa e illumina la
n̄ra aīa. diu sāt ieronim: dos p̄prietats
en lo foc se trobē: q̄ illumina e crema.
Ari lo senyor los iusts illumina: los pec
cadores impenidēts crema. Los set dōs
del sāt spirit en lo foc decētment se demo

stren: car lo spirit sant p̄ lo do d̄ temor pur
ga. Segonamēt p̄ lo do d̄ pietat regala
Terceramēt p̄ lo do de sciencia decoza.
Quartamēt p̄ lo do d̄ fortitud referma
e p̄solda. Quītamēt p̄ lo do de p̄sell ele
ua. Sisenamēt p̄ lo do de entenimēt il
lumia. Setnamēt endolceix p̄ lo do d̄
sapiēcia. lo primer effecte dl foc en loz
se mostra. lo segon en la cera. lo terç en
lo argent. lo quart en les raioles. lo q̄nt
en les vapors q̄ en alt les puja. lo sise en
les caneles. lo sete en les viādes. Plens
del spirit sant los d̄rebles: en excellents e
multiplicades gracies comēçarē a par
lar diuerses lengues: segōs quel spirit sant
los monia: inspirant los noticia de par
lar hī entēdre totes les lēgues: ari com
era p̄ferizat en lo libre de sapiēcia: lo spe
rit del senyor ha vimplit la redonea de la
terra, e aq̄lla creatura que excelleix les al
tres q̄ es lome: te sciēcia de deu q̄ parla
diuerses lēgues. vna solā lengua hebrai
ca parlaua lauozs la santa sgleya. parlāt
dōchs los dexeables totes les lēgues: si
gnificaua q̄ totes les generaciōs e len
gues en la santa sgleya entrariē. Bona
dōchs lo spirit sant ala boca paraula: al
entenimēt claredat de sciēcia: ala volun
tat ardent caritat hī magnanim anio. e
deueni atendre q̄ le spirit sant es stat tra
mes sobzels senyor dos vegades: e dos so
bzels apostols. sobzels senyor en specia d̄
coloma al flum jorda en lo baptisme: y
en la trānsfiguracio en semblāça d̄ nuuol.
en specia de coloma q̄ es aīal fecunde si
gnifica: que la sāt sgleya en multitud
d̄ spirituals fills multiplicaria. En sem
blanča de nuuol la sua celestial e spiritu
al doctrina q̄ dl cel deuallana: e pço en
la trānsfiguracio dir: la veu del pare: a
quest es mō fill obiu lo. los apostols lo
jorn de pasqua en figura d̄ ale lo spirit sant

reberē: significāt q̄ los sacramēts: dels
q̄ls ells erē ministres: principalmēt del
sēyor p̄cebiē. Segonament de ualla so-
bre ells en lēgues d̄ foc̄ en lo p̄sent dia:
significāt la doctrina e p̄ycacio euāgeli-
ca en caritat fundada. diu sant gregori
Dos vegades apres la resurrectio los
apostols lo sant̄pit reberē. la vna stant
lo senyor en la terza lo dia de pasqua. la
tra stāt lo senyor en lo cel lo dia d̄ p̄teco-
ste: p̄ los dos manamēts: ē los q̄ls tota
la cristiana religio sta fūdada. lo p̄mer
amar a deu. lo segō lo p̄hisme: ari com
vna amor e caritat fa aq̄sts dos actes:
ari hū sp̄it̄at fō donat dos vegades. la
p̄mera es la amor d̄l p̄hisme: p̄q̄ amant
lo p̄hisme: apren lo cristia q̄ a deu ame.
diu sant iohā: q̄ no ama a son germa lo
q̄l veu mira e p̄tica: cō amara a deu: a
qui no veu ni p̄tica. Reberen encara
los dexebles lo sant̄pit ans dela passio
del senyor: quād reberē lo seu baptisme:
e quād los trames a p̄ycar: donāt los
poder d̄ fer mirades. diu sant ieronim:
yo dich q̄ de aq̄ll tēps quels d̄xebles en
lo senyor creguerē: reberē lo sant̄pit:
ni podiē obrar los marauellosos actes
q̄ obrauen: si d̄l sant̄pit no teniē la gr̄a:
po reberen lo sant̄pit segōs mesura: d̄l
que mester haviē. en lo p̄sent dia mes
abūdamēt lo rebē: cremāt en ells tota
temor: y calfant lo cor q̄ la mort los fos
dolça: p̄ la p̄ycacio d̄l sagrat euangeli.
diu sāt leo papa: no dubtrē q̄ lo dia d̄ p̄-
tecosta lo sp̄it̄ant v̄mpli d̄la sua gr̄a los
apostols: e no fon començ ni principi d̄
gr̄a: mas ajustament de maior abūdā-
cia: car tots los patriarques e p̄fetes e
sants d̄la ley vella tots foren viuificats
e iustificats p̄ la gr̄a: sens la qual ni po-
diē be obrar ni mereixer: e ari tostemp
la gr̄a d̄l sp̄it̄ant fon donada: segons q̄

mes o menys era mester ala sua santa es-
gleya. E deuem atēdre ques diu lo spe-
rit̄ant esser trames visiblement: quād
en algū senyal visible la sua gr̄a sēyala:
ari cō ē lo p̄sent dia. E legim q̄ en cinch
species o semblances: lo sp̄it̄ant es stat
trames visiblement en la terza. la prime-
ra en specia de coloma sobre lo senyor en
lo baptisme. segonament en la trāssigu-
racion en specia de nuuol. tercerament en
specia d̄ ale lo dia d̄ pasqua sobre los apo-
stols. q̄rtament e quita huy en specia de
foc̄: e figura de lengues. inuisiblemēt
lo sant̄pit se dona quād la sua gr̄a sens
algū visible senyal la n̄ra aia sanctifica
diu sant bern̄t: parant d̄la diuina inuisib-
le gr̄a: no entra p̄ los vlls q̄ no es colora-
da. ni p̄ les ozelles q̄ no sona. ni p̄ lo nas̄
q̄ nos d̄ra oldre. ni p̄ la boca q̄ no la po-
dem mējar ni beure. ni ab les mās la po-
dem pendre q̄ no es palpable. d̄ochs cō
yo no la senta: cō poze saber si dins mi
habita. dela affectio d̄l meu cor conech
la sua p̄sencia. d̄l fogir d̄ls carnals vicis
conech la sua potēcia. e q̄nd me reprēch
dins mi deles coses intrinseques: stich
maranellat d̄la p̄fuditat dela sua sapien-
cia. e d̄ algūa smena p̄ poca q̄ sia d̄ mos
vicis: tinch expiēcia d̄la bōdat sua. e d̄
alguna innouacio e reformacio d̄l meu
sp̄it: aprēch ari cō puch la sua puritat e
bellea. e d̄ p̄siderar tots aq̄sts marauē-
llosos effectes: me sp̄ate d̄la excellēt ma-
gnitut sua. diu sant crisostō: quād algu-
na cosa d̄ be en la n̄ra p̄sa reposa. lo spe-
rit̄ant es ab nosaltres: hi si algū pensa-
ment mal d̄l n̄re cor la bādeja: es senyal
q̄ ses partit de nosaltres. diu sant agosti
en lo principi d̄la santa esgleya quādo lo
sp̄it̄ant sobre los fels de uallaua parlauē
noues lengues: e p̄ aq̄ll tēps era necessa-
ri p̄ q̄l sagrat euāgeli p̄ miracles p̄ tot lo

mon volia prouar la veritat q̄ p̄ycaua:
po ara q̄ no es mester q̄ tals miracles se
acaben: dō coneixera algu si lo sp̄it̄sant
en ell habita: enterogue lo seu cor: si a-
ma son p̄h̄isme: mire si en ell amor de
pau reposa: reconega si ari a deu ama:
q̄ p̄ alḡua cosa no te preposit la sua ma-
gestat ofēdre: ni als se? manamēts des-
cōplaire. **E** ari coneixera q̄l sp̄it̄sant en
ell habita: ab tot q̄ de infallible certeni-
tat algu nou pot p̄pēdre: si no aq̄lls als
quals deu ho reuela: ari cō ala senyo-
ra n̄ra v̄ge mare sua. po podem ho entē-
dre p̄ r̄ahonables p̄iectures: segōs tres
stamēts d̄ls bōs en aq̄sta p̄sent vida: q̄
son principiāts: p̄ficiēts: e p̄fets. lo sp̄it̄
sant als principiāts inspira: en los p̄fici-
ēts habita: los p̄fets v̄mple. los sēyals
d̄ls q̄ inspira son tres diu sant ber̄it̄. lo
primer es dolor dela passada culpa: car
lo sp̄it̄sant auozreix les coses surzies: e no
pot habitar en lo cors a peccat subiecte.
lo segō es ferm preposit de no tornar la
diuina magestat ofēdre. lo terç es p̄p̄ti-
tut d̄ amor de bones obres. diu sant gre-
gori: q̄ la amor de deu q̄ ve del sp̄it̄sanct
no sta may ociosa. q̄nd als p̄ficiēts tres
altres senyals ho mostren. lo primer es
frequēt e iust examē dela p̄sciēcia: no so-
lamēt dels pecats mortals: mas encara
d̄les minimas culpes: q̄ ari cō lo peccat
mortal al sp̄it̄sant p̄traista: ari ala feruor
de caritat q̄ d̄l sp̄it̄sant es effecte: lo pec-
cat venial es p̄trari. lo segō senyal es di-
minucio d̄la p̄cupiscēcia: tāt cō la cari-
tat en lo p̄ficiēt se augmēta: tant lo seu
cor d̄les coses tēporals se l̄nya. diu sant
agosti: q̄l veri d̄ caritat es p̄cupiscēcia: e
lo nodrimēt de caritat es diminucio de
cupiditat. lo terç es d̄ls manamēts stu-
diosa e sollicita ob̄p̄uācia: car la vera ob-
seruācia d̄ls manamēts no pot esser sēs

amor de deu verbadera. diu sant agosti
q̄ pot dir yo ame lo emp̄ador: po auoz
reixch la sua ley iusta. dōchs si dius que
ames a deu: serua la ley q̄ ell mana. e los
p̄fets tres altres senyals se troben: dels
q̄ls se p̄iectura q̄l sp̄it̄sant los te plēs de
la sua gr̄a. lo primer es manifestacio de
la veritat diuina: cō lo sp̄it̄sant sia sperit̄
de veritat: e instrohir e mostrar veritat
es lo seu p̄pi effecte. **E** p̄ço en qualseuol
q̄l sant sp̄it̄ habita: p̄ alḡues reuelacions
dels secrets diuinals a ell se descobre: y
ari cō amich secret e fel a ell se comūica.
lo segon senyal q̄ no haja temor de algu-
na cosa: si no solamēt a deu ofēdre: car
la caritat p̄feta tota temor defora lāça.
lo terç senyal es desig d̄ partir se d̄ aq̄sta
p̄fēt vida: p̄ veure amar e fruhir la sua
deitat infinida: car lo sp̄it̄sant eleua la pē-
sa: q̄ desige les celestials alegries. **E** bē
auēturada aia q̄ desija d̄ aq̄st mō partir
se: p̄q̄ en lo cel ab ies̄? stiga. **E** aq̄st es cert
e principal senyal: q̄ del sp̄it̄sant es ple-
na. Son encara tres altres senyals q̄ la
habitacio del sp̄it̄sant demostre: segons
q̄ aparegue tres vegades. aparegue lo
sp̄it̄sant en specia de coloma sobrel sen-
yor en lo baptisme. en la transfiguracio
en semblança de nuuol. en specia d̄ foc̄h
sobrels apostols. lo primer es dexar les
injuries: q̄ sens fel significa la coloma.
lo segon plorar les culpes: quel nuuol fi-
gura. lo terç d̄stjar los celestials premis
ab flames de amor e caritat enceses. **E**
tornāt ala h̄istoria apostolica. eren en ie-
rusalem iube? homes religiosos e la ob-
seruancia dela ley iudaica d̄ totes naci-
ons q̄ dauall lo cel habitē: q̄ p̄ religio e
deuocio erē venguts ala gr̄a festa. q̄ ab
tot q̄ p̄ tot lo mō p̄q̄stats diuerses vega-
des disp̄gits stiguessen: po molts veniē
a ierusalem p̄ deuocio del tēple e d̄la pa-

squa: car no podiē p obseruança d'la ley sino en ierusalē mējar lo anyell dela palqua: ni oferir los sacrificis. obirē lo grāfo d'el vehemēt ayre sobrel cenacle: tā grā que p tota la ciutat obir se podia: corre guerē al cenacle: e trobarē los dexeables que vbertes les portes: d' nostre senyoz deu en diuerses lēgues grās excellēcies prycauē. stauē marauellats los qu obie de nouitat tā noua e nunq obida: obya cascū en ells la sua lēgua: ari cō si nats e criats y fossen: altres los scarniē diēt: q ēbriachs e plēs d' vi erē: e ab tot que p mēyspreu e p scarn ho diguessē: e q ells mētiē: po era vitar lō q ells pnūciauē: car erē plēs d' vi d'la grā d'el spitsant: q's feya calents alegres forts e furiosos de furia deuota: de amor e caritat: q p lo nom de iesus se alegrauē la mort acceptar e pēdre. lauozs sant pere ab los apostols en alta e eleuada veu ētona hū sermo al poble: mostrāt cō no eren embriachs: ni era hora ni costum d'ells q tā grā mati mējassen: e sens mējar de mati no acostumauē beure. po q' spitsant en ells parlaua: segōs hāuia p'fetizat joel p'feta: exhortant los a penitencia: e q en lo nom d' iesus rebessē lo baptisme: e batejaren se aqll dia en nombre de quasi cinch milia. acaba lo senyoz trametēt lo spitsant: segōs promes los hāuia: hāuials dit en la cena: si yo no men vaig: lo spitsant p'solador no vēdra en vosaltres: po si mē vaig yol trametre a vosaltres. diu sant gregori: si carnalmēt e tēporalmēt me amau no sou disposs q' spitsant pugau rebre: e p'ço mē vaig: p'que dexāt ab los vlls corporals de veurem: ap'egau de spirtualmēt amar me: q' si d'la vostra vista la mia corporal p'sencia no aparte no sperimentareu l' amor spirtual en vosaltres. diu sant bernit: sils apostols amāt

la carn d'el sēyoz: la qual sola es santa: p'q es carn d'el sant d'els sants: no poguerē la plenitud d'el spitsant rebre: e p' q' rebessē lo senyoz se absēta d'la sua vista: q' faras tu miserable stret e ligat ab la tua carn futzia: plena de diuerses futzies affectiōns e fātasies: cō pēses poder rebre aqll sperit munde: sino lances d' tu totes les affectiōns e cogitaciōns immūdes. diu sāt gregori: si nosaltres ala carn tallam les lues delectaciōns immūdes: tantost en lo n're spit trobā cogitaciōns quēs acōsolē: e quēs alegrē. po es gran dolo: que son poch's los q' los delits d'el spit als delits d'la carn p'posē: ab tot q' molts labit spirtual se visten. En les paraules d'el apostol se podē conerxer los q' spirtual o carnalmēt viuē: dient: aquells qui carnalmēt viuē: les coses d'la carn gusten. lome d' spirtual vida en algūs se'yals se mostra. lo primer: si fuig d'els lochs elof quals lo seu spit pot lesio pēdre: e q' mes les nafres d'el spit q' les d'el cors recele: car sens cōparacio es maior dan: que lo d'el cors lo d'la aia. lo segō senyal: si la vianda spirtual d'el aia: oro o lo diuinal offici: prycaio: o liço d'la sacra scptura: cōfessio e lo sacramēt d'la eucaristia: ari la sua aia delitē: cō lo seu cors les excellēts corporals viandes: e ari ab tristicia cōpote: quād passa lo tēps d'la spirtual cō d'la corporal vianda. lo terç senyal: q' ari sia diligent e solicit en les spirtuals coses: cō son diligēts los homēs d'el mō en les coses q' desigē: que p' ala vida e delits d' aqst mon cerquē e aparellē. son los homēs d' aqst mō solicits e diligēts: que se gōs la diuersitat d'el tēps siē p'uebits d'el q' volē. e ari en la primavera stin juern e octumne: d'el q' stimē q' fa p' ala sua vida se p'uebeirē. ari lo spirtual home deu es ser solicit: q'na es la grā q' p'tra la aduer

De pentecostes

fitat lo defena: q̄ impaciència nol afalte. quina p̄ ala p̄speritat q̄ nol allenegne: q̄ na p̄ als amic̄s: q̄na p̄ als enemich̄s: q̄ ha mester p̄ a cō tot sol porta la sua vida: q̄ p̄ a quād sta en cōpanyia d'altres. po q̄ es aq̄st: e donar li han laors les noftres lengues: q̄ ab tot q̄ algūis homēs en lo p̄sent tēps obren algūis virtuosos actes: no son obres de virtut cōplides: q̄algūis gr̄a de liberals atenyen: po incōtinēcia dela carn los derroca: altres cozporal castedat fuē: e auaricia los re prelos: altres gr̄a de mansuetud atenyen. po pusillanimitat los aresta: q̄ a fer al gu be nos mouen: altres tenen gracia q̄ deles injuries se obliden: po no guardāt lo seu coz ab prudēt cautela: en ira souit se ēcenē: e ari gr̄as bregues prouoquē: altres son q̄ les gracies q̄ tenen cō si fos sen ppies ala djuina clemencia no les regoneixen: altres la carn ab abstinēcia castigen: po supbia: auaricia: enueja dins la sua pensa acullē: y detrahent e menyfpreāt e maldient los p̄hismes: q̄si la carn de aq̄lles ab la sançh mengem. hō deuen atendre q̄ molts documents son al crestia necessaris: q̄ vol seruir a deu en spirital vida. lo primer es: q̄ tinga clara e p̄feta noticia deles sues infirmitats e fallences. lo segō: q̄ tinga gran ira p̄tra les sues inclinaciōs males. lo terç: q̄ tinga gr̄a tenor deles ofenses q̄ ha comeses: encara q̄ haja mudat lo viure en spiritu al vida: q̄ no es cert si ha satisfet ab satisfacio cōplida. lo quart es gr̄a sp̄ar q̄ p̄ la sua fragilitat en los p̄mers peccats no torne: o en maiozs no cayga. lo cinq̄ es fort disciplina e aspra correctio: a regir los cinch senys cozpals: e subjugar tot lo sen coz̄s elō diuinal seruici. lo sise squiuar sforçadament tota p̄sona: e tota altra creatura: q̄l no solament a peccar lo

puide: mas ēcarā a dēgūa spiritual ipsectio ari cō a infernat dimōi. lo sete dolç benigne e p̄tinu record dls beneficis rebutis fins en aq̄ll tēps d'la clemencia diuina: y dls q̄ d' p̄sent tostēps li dona: fet li gr̄es tates cō puga. lo huyte star d' p̄tinu en oīo deuota. lo noue q̄ sobre si la creu d'l senyor porte q̄ te q̄tre braços. lo primer mortificacio dls carnals vicis. lo segō menyspreu d' tots los bens temporals e pōpel. lo terç apartament e p̄cificio d' totes les carnals amicicies. lo q̄rt menyspreu abomiacio e anihilacio de si mateix. E seguit la apostolica historia: instrobirs los dexeables p̄ vtut d'l sp̄itfāt illuminats encesos h̄i p̄fortats: robotats e apsolats e plens de goige alegria: pobres homens e d' simple stament e cōdicio eren: po tot lo mō comogueren: e p̄ la maioz part subjugarē ab inflamades paraules d' amor diuina: ab p̄fets exēples de excellents vtuosos obres: ab euidēts admirables miracles: e ari p̄ tota labirable terra la sgleya santa catholica plāta ren: la q̄l p̄ la mateixa virtut d'l sp̄itfāt purgada illuminada e p̄feta: al seu spos es grosa bella e amable: y als q̄ h̄a tractat les sues sposalles: se mostra gētil speciosa d' varietat de admirables vestidures ornada: e a sathanas e als seus malignes angels terrible sp̄atable: cō exercit en cāp d' tendes ben ordenades. stigue ren p̄ycāt los apostols q̄si dorze anys en iudea: e apres les puincies d'l mō cō a capitās d'l senyor se partiren. p̄fermāt lo q̄ deyen absenyals e p̄digis marauellosos: y en lo nom de ies̄ a totes les creatures manauen: a totes les malalties: als inferns e ala mort: a sathanas e als dimonis. q̄ p̄uix lo q̄ p̄ycanen rāpo natural excellia: era mester se p̄fermas ab miraculosos actes: q̄ tot coz̄s de natura

excellien: e ari cō lauors p q̄ls homens
creguessen: lo q̄ls apostols prycauē fey
en senyals: passant tot orde de natura:
ari de p̄sent: p̄q̄ los pobles creguen les
virtuts: ales q̄ls los sermonadors los
amonesten: es mester q̄ ab virtuosos o-
bres les p̄fermen. (son lauors la p̄fecia
del psalmista cōplida: es obit en tota la
terra lo so e la veu d̄ aquells: sembra lo
foguejant e sanctificāt sp̄it en lo cor dels
beneyts apostols: paraules de foc̄ de
caritat enceses: q̄ a ells e als q̄ les hoyē
scalfanen: q̄ no stimauen: e quasi no sen-
tien la mort: quād p̄ lo nom d̄ ies̄la pre-
nien: y cō a mestre de infinida sapiencia
adoba e ordēa dotze flabutes en lozgue
dela sua s̄gleya: y ab lo vent del lūm̄of
ayre rocant ell mateix la tecla: tan alt so
melodios e suau sonaren: q̄ obits p̄ tot
lo mō p̄uidaren tots los homēs: a dan-
çar ales nocēs del fill d̄ deu ab la nostra
carn humana. diu sant gregori: pensan
carissims germās apres d̄la incarnacio
d̄l vnigenit fill de deu: quāt es grā e solē-
ne lo p̄sent dia: en lo dia d̄la sua incarna-
cio: ell deu pres e vni a si natura huma-
na. En aq̄st dauallāt del cel los homēs
hā pres a ell dins la sua p̄sa. En aquell
dia deu se feu home: en aq̄st p̄ adopcio
hā fet de? los homēs. p̄san quāt es grā
aq̄sta solēne festa: q̄ls homēs hāgē aco-
llit a deu dins les sues ētramenes. e de-
ueni atēdre q̄l s̄eyor spera deu dies apres
d̄la sua ascensio le sp̄it sant trametre: p̄q̄
ab oraciōs e dejunis deuotamēt milloz
se preparassen: e apres la resurreccio cin-
quāta dies: q̄ ari cō lo iudaich poble cin-
quāta dies apres q̄ de egypte forē delli-
ures: la ley de temor en lo mont de sinay
reberē. Axi lo cristia poble dela captiui-
tat d̄la mort delliures: en lo mōt de siō
la ley d̄ amor hā rebuda. e ari cō en lo

iubileu: q̄ era lany cinq̄nta: los iube? la
libertat e les heretats cobrauē: e los diu-
tes se absolien. Axi en aq̄st dia lo poble
cristia hā cobrat la libertat p̄duda: e la
heretat d̄la vida eterna: y p̄ la grā es ab-
solt d̄ls peccats y spirituals deutes. era
lo dia d̄ p̄tecosta als iube? celeberrima
festa: q̄ deualla n̄re s̄eyor deu ēlo mōt d̄
sinai en foguejāts flames: e dona la ley a
moyses p̄ tot lo poble. ari lo cinq̄ntē dia
apres la resurreccio deualla lo sp̄it sanct
ēlo mōt de siō en lēgues d̄ foc̄ sobzels
dexeables: y ēp̄tera ley viuua spiritual de
amor: e grā en les sues p̄ses. diu beda:
aq̄sta admirable festiuitat no solament
p̄ los misteris dela ley euāgelica es p̄se-
crada: mas encara p̄ les legals ob̄ser-
uācies alramēt figurada. dellinat lo pob-
le de israel p̄ lo sacrifici d̄l anyell d̄la sui-
tut d̄ egypte. vēch en lo desert p̄q̄ ala ter-
ra d̄ p̄missio tinguēs ētrada: e lo cinq̄n-
ten dia en lo mōt de sinai la ley reberen.
q̄l es lo anyell pasqual sacrifici n̄re: p̄ q̄
d̄la captiuitat d̄ infern som delliures: an-
yell immaculat fill d̄la humil māsueta o-
uella humil verge maria: offert p̄ nos al-
tres en la ara d̄la creu sacrifici sacerdot e
oferta: q̄ ab la sua p̄ciosa s̄ach nos hā re-
mut d̄la s̄uitut diabolica: e resuscitat hā
pres possessio p̄ a nosaltres d̄la celestial
patria: als s̄ats patriarqs ē figures pro-
mesa: e apres al cinq̄ntē jorn hā trames
ala sua nouella sposa lo sp̄it s̄at ē p̄eyora
d̄l dot infinit q̄ p̄mes li hāuia. fō la mis-
sio del sp̄it s̄at figurada ēla sobzabūdā-
cia d̄l oli ala pobzellerā viuā ēdeutada
p̄ les p̄garies d̄ helizen p̄feta: lo q̄l mo-
gut de pietat li ēpetra de n̄re s̄eyor deu
d̄oli grāabūdācia: ab q̄ pogue sos fills
d̄ s̄uitut rēbre. ari lo s̄eyor p̄ ala sua spo-
sa q̄ pla sua visible corpal absēcia era viu-
da: ēpetra ab la vēguda d̄l sp̄it s̄at abūdā

De pentecostes.

cia de gracies: ab les quals d'la carrega d'la
 ley iudaica: e d'les afflictions e miseries
 de aqst mō pogue e pot los se' fills de-
 lliurar e rēbre. en la edificació d'la baby-
 lonia torre: la diuina oipotencia d' vna lē-
 gua feu moltes: p'q' los edificats nos po-
 guesē entēdre: e no prēgues si lo supbo
 edifici: aci de moltes ha fet vna: p'q' pu-
 jas fins al cel: lo humil edifici d'la ca-
 tholica sgleya: dich de moltes lengues
 vna: p' q'ls gliosol apostols totes lēgues
 parlauen: e axi totes en ells eren vna: e
 quād plauē vna: tots los ēreniē. alli p' la
 diuersitat d'les lēgues forē p'fusos los q'
 edificauē. aci forē p'fusos los inbe' q' de-
 trocauē. alegrē nos dōchs en aqsta so-
 lēne festa: p'ncipi e fi d'la militāt sgleya.
 grā augmēt pres lo goig d'la n'ra sēyora
 q' d'la ascēsiō d' son fill: ē cara li duraua:
 quād veu q' en tā grā abūdancia lo spit-
 sāt les aies d'ls se' adopti' fills vimplia.
 miraua d' q'na caritat lo cor d'ls ēcēnia:
 q' p' lo nom d' ies' son fill alegrāmēt abā-
 donauē la vida: com veyā q' ala veu d'ls
 apostols tāta multitud comēçaua creu-
 re: miraua la vge sēyora la efficacia po-
 der e vtut: q' la mort d' son fill tenia: q' de
 aqlls q' haviē crīdat q' crucificassen: hi
 molts quē la vida nil creyē: nil seguien:
 apres quel hā vist mort: e algūs d'ls la
 mort pcurada viu lo p'fessen: y p' lo seu
 nom la mort nols spāta: e miraua lo ef-
 fecte: p' lo q' d'les sues purīssimes s'achs
 deu sera fet sō fill home. loem dōchs lo
 sēyoz e si algu d' lo ar cessa: es senyal q' l
 spitsant en ell no habita: q' alli hō es lo
 spitsant: lo cor a laoz d' deu excita. diu lo
 psalmista: bēauēturats sō los q' habitē
 ē la tua casa sēyoz etnament te loaran.
 En aqsta militāt sgleya los religiosos
 specialmēt lo sēyoz loē. diu sant ieroni:
 los religiosos se diu q' la puritat d'ls an-

gels tenē: q' axi com los āgels ē lo cel axi
 ells ē la terra p'iuamēt lo sēyoz lo ē. diu
 sāt bernt: noy ha cosa algūa q' axi la ce-
 lestial gl'ia ē la terra rēp'sente cō la p'sola-
 cio e alegria d' aqlls: q' d' p'tinu lo sēyoz
 loen. treballen dōchs nosaltres entrar
 en aqll repos: ē lo q' en tā grā abūdācia
 sobreabūda lo goig e alegria: e suspirē p'
 anar ala n'ra patria: peregrināt en aqsta
 misera vall d' lagremes: pensant q' stam
 luny d' l sēyoz: lūyem nos d'la n'ra carn:
 p' quēs acostē aqll: d' q' te sēblāça e ymat-
 ge la n'ra aia. q' mes nos val sens cōpa-
 cio dexar lo n're cors p' acostar nos a ie-
 sus deu y sēyoz n're: q' lūyar nos d' ies' p'
 star dins lo n're cors miserable. Auozrei-
 xcam dōchs los d' l'its de aqsta podrida
 carn n'ra: y tingam en oy les sues p'cupi-
 scēcies: p'fem q' ē cara q' nons puīdas a-
 tāts peccats e vicis: nos te en aqst mon-
 pegris e apartats d'ls goigs d'la n'ra ce-
 lestial patria. digā ab lo apostol: desig-
 tinch q' muyra e q' ab ies' stiga: y ell ma-
 reix apostol diu: o malauenturat home
 q' m delliuara d' l cors d' aqsta vida mor-
 ta. muyrā dōchs al mō e ales sues pōpēs
 e ales sues p'cupiscēcies: e lunyē nos ab
 cor ferm: e p'seuerāt d' aquests plozosos
 goigs e tristes alegries: q' les n'fes aies
 entrestexē y eufuzien: e d'la bellea d'la
 grā e d'les vtuts la despullē. diu sāt ago-
 sti: siē nos amarchs tots los carnals de-
 l'irs: p'q' n're cor sol ies' lo ē dolceirca. diu
 sāt crisostō: cō es benauēturat aqll q' la
 misera vanitat d' aqst mō nol engana: e
 cō es d' notar d' salamo aqlla sentēcia e
 d' l q' p' expiēcia parlana. o vanitat d' va-
 nitats: e totes les coses d' aqst mō sō va-
 nitat. Aqstes paraules si fossē prudēts
 los q' ē los bēs d' aqst mō se glozien: scil-
 pides tenir les deurien en les parets de
 la casa: en les portes: en tot lo q' miren:

e sobre tot éla sua pēsa p̄q̄ tostēps ab los
vlls d̄l cors e d̄la aia les mirassē: p̄q̄ mol
tes falses sēblāces als iprudēts ēganē :
e p̄ço ēlos puits: ēles festes: ēles musi
qs: ēlos pfums: ēlos balls e dāces: ēles
honozs pōpes e riqueses: deuē tenir aq̄
stes paraules ēlo cor sculpides: y no res
seria q̄ solament fossen vanitat: e q̄ ales
efnes penes d̄ infern als q̄ les amen nols
portassen. dexem dōchs lamoz d̄les co
ses defectuosas corruptibles e baixes: e
q̄ als inferns nos tirē. pugem ales altes
celestials e incorruptibles: ales qls lo sē
yor nos quida: e comēcem nos alegrar
d̄l qls s̄ats en parabis se alegrē. tingam
tostēps lo n̄re cor ēlo sēyor: q̄ ēlos cels
nos spera: e axi cō a jagāt diu lo psalmi
sta: ha corregut la via: no ha tardat cri
dar nos ab doctria: ab obres: ab mort:
ab vida: duallāt a nosaltres: e apres pu
jāt dauāt nosaltres: trametēt nos d̄l spe
ritsāt la insigne ēbarada: p̄q̄ anem a ell
q̄ns spera. has fet absēt d̄la n̄ra corpal
vista: p̄q̄ cercāt lo trobē d̄ins lo cor n̄re:
trobat lo abraçē: e ab tal e p̄ tal joya ba
tallē en aq̄sta p̄sēt vida: q̄ es p̄tinua ba
talla. batallē p̄tra nosaltres p̄spitat e ad
uersirat: calor e tebeetat: fā e abūndācia:
son e vigilia: sollicitut e perea: ploz e ria
lles: tristoz e alegria: repos e treball: sa
nitat e malaltia: afflictio e voluptat: soli
tut e p̄pāyia. e totes les coses d̄ aq̄st mō
p̄tra nosaltres pugnē: y ē aguayt d̄ nos
altres vetlē. e p̄q̄ nunquās fall enemich
quēs ipugna: sia tostemp̄s aparellat lo
n̄re aïo: car nōs fall si no volē quēs fall
ga lo ajutori d̄la diuina gr̄a: y es breu la
batalla d̄ aq̄sta p̄sēt vida y ē laltra etern
lo p̄mi: e james la n̄ra pugna cessa: q̄ p̄
molt q̄ vençā fins ala mort teni q̄ vēcre.
diu sāt leo papa: ab rot q̄ als sēclets do
ne lo sēyor p̄ la sua gr̄a cotidiana victo

ria: nols leua empo p̄ a poder vēcre p̄ti
nua batalla: pueh̄int ala n̄ra supbia: q̄
si en repos nos d̄raua apres d̄la victo
ria: seria perill q̄ nōs vençes supbia. diu
sāt crisostō: los s̄ats si la carn p̄q̄ sō spiri
tuals nols pot vēcre: pot los p̄batre: p̄q̄
en carn tenē la vida. dōchs q̄lseuol cosa
de aq̄st n̄re mort viure d̄ goig o de tristi
cia: puix tā prest passa: façā ne stignia: ari
cō si ja pasaua: y endreçē n̄ra pēsa q̄ pēse
ēlos goigs d̄ parabis: o ēles penes d̄ in
fern q̄ nunq̄ passen: q̄ rot es no res: lo q̄
aci d̄ be: o d̄ mal podē atēyer en p̄para
cio d̄ls goigs: o d̄les penes q̄ eternamet
durē. diu sāt berñt: no sō dignes les pas
siōs e afflictions d̄ aq̄st mō als peccats q̄
hauē comesos: als beneficis misericordi
es e gr̄es: ales penes de infer quen siam
d̄lliures: y als goigs d̄ parabis: d̄ls qls
teni sperāça. tāta es encert la p̄heminen
cia d̄la eterna gl̄ia: ales tēporals e trāsi
tories penes: q̄ q̄lseuol prudēt deuria ele
gir star molts anys en ardēts flames: e
soferir d̄ aq̄st mō totes les afflictions e an
gusties: ans q̄ d̄ parabis p̄dre hū minimi
p̄mi: e d̄ infern sentir vna minima pena.
diu sant agosti: o aia mia si de cada dia
era mester q̄ soferisses dolors e penes: en
cara q̄ les d̄ infern fossen: puix en algun
tēps pasasē seria digna cosa: sol q̄ a veu
re ielēla sua gl̄ia pogueses atēyer: y en
la p̄pāyia d̄ls sēclets alegrar te. aguay
tē me dōchs e molestē melos dimonis:
aflegeixquē la mia carn dejunis: macerē
la cilicis: y treballs la cāsen: despten me
vigilies: sia ple d̄ scars d̄ injurias e vitu
peris: cremat d̄ calor: y d̄ fret tremole:
turnētē la p̄sciencia: dolgam lo cap: cre
mē lo cor: dolgam lo vēcrel: mudes la
color: sia rot malalt: y en dolor ma vida
defallesca: e los meus anys e dies en ge
miechs y dolors finē: pudridura d̄ins los

me? ofros entre: y dl tot me podreirca:
puix q tu seyo? apres d tates penes elo
teu regne acollir me vullés.

Oracio.

Mest donador d totes les gres:
q e seblaca d foch has trames
lo satspic sobrels te? dexeables:
piados seyo? caramet te supliq: q aqsts
dōs qls te? dexeables ha pres dla tua libe
ral magnificēcia: q yo p la tua gracia
ēcara q idigne sia: algua part ne prega
per ala salut mia: e ala tua clemencia cle
met seyo? placia: sobre nosaltres suets
te? trametre lo spit dla tua caritat de a
mor e de pau: q les nres penes visite: e
dls vicis les purgue: e d virtuts les illu
stre: e ab ligā de amor ab tu senyo? les
strenga: e ab lmm dela tua coneixēca les
illumie: y ab lo foch dla tua amor les in
flame: e los pecats demētissim senyo?
nos pdona: e donās la vida etna amen.

De laoz diuina. Ca. XXVIII

S la fi dela sacra
scriptura q nosaltres cone
gā q tot lo nre esser gracies
dōs e beneficis: la diuina
bodat nos ho dona: pq siam incitats d
ptinu ala laoz dla magestat diuina: e pco
es decent cosa q dela laoz de nre senyo?
du scriuit hū poch allarguem la ploma
diu sant ancelm: desprat aia: hi aten al q
has rebut dla magestat diuina. **C**ōsid
ra ab qna dignitat: ab qna sublimitat te
crea en lo principi: hauia ja creat totes
les visibles e inuisibles creatures: e qua
si ab sobira psell comēca tractar dla di
gnitat tua diēt: sfaçā home a ymatge e
seblança nra. atē dōchs e psidera aqsta
dignitat excelsa q sies fet e creat a ymat
ge e seblaca d aqll qt ha creada. y apren
la diferēcia q es être ymatge e seblaca.

por lo cauall e altre qlseuol aial tenir al
home seblaca: menja lo cauall: menja lo
me: ja te en q li sebla: e cara q en natural
adicio sien diuersos: po no es lo cauall
ymatge del home. dōchs mira quād es
mes digna cosa ymatge q seblaca. a nre
seyo? deu teni seblaca: si psiderāt q es so
biranamēt bo: q siā bōs treballā nosal
tres: e ari deles altres pfectiōs sues. po
psidera cō som fets a ymatge sua. nre
seyo? deu ostēps se entē: d li tostēps se
recorda: tostēps se ama. e ari si tu segōs
lo teu flach poder tostēps d nre senyo?
deu te recordes: en ell tostēps pēses: e a
ell tostēps ames: seras fet a ymatge sua.
e faras lo q vol la sua bondat infinita:
e la fi p la ql te ha creat la sua ieffable sa
piēcia: q en aqsta miserable vida apren
gues les laozs sues: y en alta ierusalem
etnamēt les acabes. y apzē o aia cristia
na: pq milloz te pugues exercitar ēla la
oz diuina: q pstrat e humiliat dauāt du y
estes sobre la fra: ab ploz jamechs e so
spirs dles etramenes dl teu cor tals pa
ranles pcheixqn: e los te? labis les eto
nē. o pare d pietats e misericordies: yo se
e v daderamēt conech q seria milloz tot
lo tēps que dla mia vida me resta: ab la
gremes amargues los me? peccats plo
rar e dolre: e treballar q la tua infinita
misicordia los me pdōe: q ab los meus
polluts labis e veu rugallosa cantar la
ozs tues: les qls les āgeliqs jerarchies
dignamēt catar no podē. po psiant dla
tua demētissima misicordia: dela tua
dolçoz māsuetat p tots los homēs diuul
gada: dl fōdo retret dl meu cor dsige les
laozs tues pcheixqn: suplicāt e obsecrāt
les etramenes dles tues misicordies: q
a mí imūde vme gos mort pudzit cada
uer ēla tua laoz no mēyspres. certa cosa
es senyo? q les vtuts del cel a tu digna

mēt loar no podē: cō dōchs te loare yo
home fragil podridura e vme : tu sēyor
dls me? vneys no tēs fretura: e les mief
laozs ē tu q̄ podē: po deu infinit bo: ari
mostres la sobze excellēt bōdat tua: q̄nd
nres mifables dōs acceptes: los q̄ls p
sola grā e liberal magnificencia vols q̄
ab tot q̄ siē te? encara sien nres: e cō los
tornā a tu p la tua grā: benigne sēyor
arils acceptes: cō si dī tot fossen nres: e
no solamēt los acceptes: ans encara de
la tua glia los remūeres: e p ells a tu ma
teix nos dones. diu sant agosti: cō de tu
sēyor fōt de misericordia tantes miseri
cordies nos deuallē: cō tu sies iust e infi
nida iusticia: cō dīns tu ple d iusticia mi
sericordia tāt loch troba: q̄ sobre la iusti
cia en la tua casa lī dones alta posada: e
nos pot dir q̄ defora la iusticia lāges. yo
dolç e benigne sēyor meu psidere: q̄ tu
est sobiranamēt bo: e q̄ ref no pot milloz
esser: ni bo: si no tu sol bōdat infinida: y
aql es milloz: q̄ als bons e als mals es
bo: que no aqnell qui sol als bons es
bo: bo es aql qui puneix los mals: e lof
bons remūera: e milloz aql q̄ remūera
los bōs: e quād es mester atozga perdo
als mals: p̄q̄ bōs siē: e cō tu sēyor sobi
ranamēt iust: sies sobiranamēt bo: es ra
ho p la tua bōdat ifinida als insts remu
neres: e als mals p̄dones: p̄q̄ apzes los
iustifiqs: e les sues laozs acceptes. accep
ta dōchs piados sēyor les laozs mief: q̄
yo deu meu no ignore: q̄ la lū dī sol sens
vlls treballa veure: aql q̄ dignamēt sti
ma loar te: e lo seu treball en cosa ipossi
ble vol despendre: po no dellibere p aco
dexar les laozs tues: car so creatura tua
ni les mies culpes han pogut fer q̄ nou
fia: e la creatura q̄lseuol q̄ sia tot lo tēps
dī seu esser: loar lo seu creador es obliga
da: yo no ignore lo q̄l psalmista parla:

als iusts lo laoz del sēyor sguarda: e en
la boca dī peccador les laozs no son be
lles: serā sēyor d cor hi affectades: q̄ fa
re malauēturat q̄ dire: q̄ respondre a mi
mateix: q̄ la mia p̄sciēcia me acusa: sim
vull instificar: la mia boca me p̄dāna:
po sēyor infinit bo dexare de loar te: p
q̄ arim conech immūde: e puix yo sēyor
lo q̄ so atozgue: ja no so tan mal cō era
los vermēs sēyor te loen: les granotes
ales ribes deles aygues les tues laozs
garrulē: e tots los aials ari com podē a
tu creador loāt magnifiquē: les tues la
ozs no les cantē: ari cō la cadarnera: lo
rosinyol: o lo calādzi: mi ari com les raci
onals creatures a tu loar podē: po ab lo
q̄ tuls has dōat treballē: q̄ als q̄ a tu co
neixē donē materia q̄ tostēps te loen. o
com d̄fige: q̄ tots los sua? e melodiosos
instrumēts d musica: e les celestials ar
monies: e totes les dolçes melodies dī
cor de rotes les creatures en alt se eleua
sen en laozs tues: e laozs condignes ari
dolçamēt p̄sonassen: q̄ ales ozelles dela
tua magestat fossen agradables: y tota
la celestial cort d hū nouell goig alegras
fē: mas piados sēyor q̄ dire en laoz tua:
car be conech e atozgue la idignitat mia
E p̄co a tu de cor supliq̄: e ari suplicant
no peq̄: q̄ les altres creatures excellēts e
p̄dares lo meu d̄falt en laoz tua suplex
quē: e p̄co ab tot lo meu cor desige que
tots los celestials cercles: e lo stellat cel
ab les steles: e lo zodiach ab los dotze si
gnes: e tots los arbres herbes e flors de
la p̄mauera de diuerses colozs e odors
ornades: e totes les p̄ses e ve? dles raci
onals creatures: d caritat iflamades: e d
la amor tua enceses: incessantment te lo
en: hi eternament te beneixquen: e desi
ge sēyor deles intimes medulles del
meu cor: que si la mia vida tant com la

Delaor

de mathusalé durana: cascūa hōra e mi
 nima part d' hōra: e les parts totes d' to
 ta la mia psona en lēgues cōuertides: a
 tu deu meu creador redēpto: lo assē: ari
 deuoramet affectuosa: cō los bēauētū
 rats spīts ēla claredat d' la tua vista efna
 mēt te loē: q̄ dire deu senyor meu: esser e
 vida mia: fes d' mi lo q̄ plaēt te sia: q̄ tāt
 cō los me' leus admīstrarā ayre als me'
 labis: no cessare les laors tuēs: e cō ala
 hōra d' la mia mort me fallira força: q̄ en
 so d' veu no puga formar paranles: supli
 q̄ clemētissim sēyor: q̄ ab los vlls: ab les
 mās: ab los dits: ab q̄lseuol altra part:
 q̄ d' l' meu cors debil puga moure: tu sen
 yor p' laor tua ho acceptes: en senyal de
 aq̄lla affectio e amor: q̄ fins en aq̄lla hō
 ra hē rēgut ēles laors tuēs: e d' la q̄ tēdre
 fins al dia q̄l mō fine: e apres ēla d' nra
 cio efna: y ēcara benigne sēyor deu meu
 hī ajuste: q̄ ab affectat y duot cor desige:
 quād lo meu cors sera puertic en minu
 tissimes cēdres: tancat e cubert ab la pe
 dra d' la sepultura: d' cascūa part d' la mia
 pols minntissima: en laor tua vna veu
 mia se leue: q̄ penetrāt la pedra: ales tu
 es celestials ozelles atēga: e tāt dure: hī
 incessātmet no cesse: fins q̄ en la general
 resurrectio vnits lo cors e laia ab los te'
 elets eternamet te loe. po īmens dñ e sē
 yor ara de p'sent tant cō la mia aia dins
 aq̄st misable cors habite: no callare: ni
 cessare laors tuēs: e q̄na marauella sen
 yor: q̄ yo tostēps te loe: com mire cada
 dia ēlos prats e arborades silues: ētrels
 rosinyols cadarneres e calādzis: e altres
 ve' melodioses: los corbs q̄ no callē loar
 lo creador d' q̄ sō creatures: ab la veu q̄
 tu infinit bo los has donada: bōa es en
 ells p' a les laors tuēs: e si altre cātā no
 sabia: yo corb negre pecador misable cā
 tare aq̄sts v'sos. Suan es lo sēyor a tots

los q̄ a ell se acostē: e la sua misicordia
 es sobre totes les sues obres. aq̄st es lo
 goig d' la mia vida: ē aq̄o la mia p'sciēcia
 se alegra: e d' grā goig tots los me' ossol
 humiliats se acōsolē. aq̄st es lo breu can
 tich q̄ fins ala fi cātara la mia aia. o pi
 ados sēyor deu meu misericordia mia:
 cō yo pense e dins lo meu cor les cartes
 d'ls me' actes: dich mes p'pi deles mies
 culpes gire: e q̄ so stat trobe: cō ha ofes
 a tu creador seu: aq̄sta d'fectuosa creatu
 ra tua p' tu rā caramēt remuda: d' quins
 perills d' aia e d' cors me has fet d'lliure:
 y quātes vegades merexia les infernals
 penes p' rā multiplicades culpes: cō yo
 sēyor p'ese aq̄sts innumerables beneficis:
 marauella es: cō en tal piadosa recorda
 cio p' amor tua en ardēts flames d' cari
 tat no creme: cō d' l' tot nom p'sumeixch
 en laor tua. o misicordios sēyor ab q̄na
 paciēcia has spat a mi pecador p'seuerāt
 ēles tuēs ofeses: p'rastrāt ales tuēs inspi
 raciōs dinies: cō alguna vegada ab dol
 çor: altra ab pafnal rigoz me amonestā
 ues: e a mi fill p'dich d'spullat e famejāt
 desert d' bōes obres: lūy d' la mia patria:
 e d' la tua grā: cō me vingust al ecōtre:
 cō yo venia: e q̄ vingues a tu: qu' feu sino
 la tua grā: q̄ essēt yo ingrāt e rebetle de
 tātes grēs tuēs: no solamet me acceptes:
 mas encara q̄si forçat me tires: p'q̄ eter
 namēt nom p'da. o bōdat sobirana. o pi
 etat iestimable: cō recordāt tants benefi
 cis: pore p'tenir la mia lēgua d' laors tu
 es. o deu meu: misicordia mia: p' tots a
 q̄sts innūerables dōs e grēs: d' tot mon
 cor d' tota la mia aia d'sige: q̄ tal e tan io
 cunda alegra e digna sia la laor mia: cō
 fō d' aq̄lles āgeliqs ierarchies: quād mo
 strāt los la tua essēcia ē p'mi d'ls merits
 q̄ p' la tua grā merexiē: en nouelles y ex
 celses laors loar te comēgaren: prenent

possessio d'la felicitat eterna: mirat los al-
 tres miserables iustament condemnats a les
 eternes penes. o q' fos ta' digna e alegre la
 laoz mia: co' fon d'les santes aies: en lo si-
 d' abraa: quãd p'mer verẽ la tua diuina es-
 sencia: o q' fos tal e ari alegre: q' es la d'
 les purgades aies: quand d' purgatori
 pugẽ ala eterna glia: o q' sia ta' gra: co' sera
 de tots los sats ap'res d'la general sentẽ-
 cia: quãd en totes les places d'la celesti-
 al ierusalẽ cararã lo etern alleluia. o sa-
 piencia amatissima: o bõdat imensa: a tu
 supliq': q' cada mati q'nd me leuare: e ob-
 rir la mia vista: q' lo meu cor e pensa en
 laor tua se obrẽ: e d' cor ari co' vna falla
 d' amor ecesa d' clares e resplãdẽts laors
 tues en alt fins al teu p'specte puge: e su-
 pli q' s'eyor: q' aquesta laoz tua ari dolça
 m'et e suau e les tues ozelles resõc: co' les
 melodies d' aq'st mõ en sa mãera resonẽ:
 e lo cor jone p'sperat e alegre: y en aq'sta
 falla d' laoz tua ensẽps y puge hũ pfum
 d' suauitats odoriferes: ari sua? co' si to-
 tes les species aromatiqs hi fossen: e ari
 co' son e la p'manera totes les floz dels
 odorats arbres e florides herbes. ari a-
 q'sta falla d'la tua laoz sia odorifera y en-
 rramada: q' als te' vlls sia delitable hi a
 rota la tua cor accepta e graciosa. fes
 tu clametissim senyor: q' d' mi p'cebeixca
 ab hũ feruetissim foch d'la tua amor: q'
 lo meu cor inflame: e los me' labis ab
 feruets paralles la expliq'n: e les miec
 obres d' sãra sp'itual p'uersacio lo foch
 li encẽgue: e aq'sta falla d' laoz tua per la
 sua virtut: tots los me' enemichs e car-
 nals affectiõs lãce: e la gra en mi augmẽ-
 te fi beaueurada me obriga: y ala eter-
 na glia me p'sente: p'que la fi de aq'sta la-
 oz tẽporal sia p'icipi dela eterna. aten o
 aia cristiana: p'q' en la laoz diuina mes
 te encengues: eleua de les coses terrenes

la tua pensa: e ab sfoz q' pugues ales ce-
 lestials ierarchies: fes q' puge. Conside-
 ra co' aq'ls ciutadãs d' parais se delitẽ
 cãren e iubilen: e p'rinuamẽt a deu loen:
 e tant co' te sia possible discorrẽt lo goig
 de cascũ orde: mesclat e la sua p'panyia:
 e de tot lo teu cor ab sant acelm digues:
 deu meu: s'eyor meu: q' he stimat yo so-
 bre la fra: q' millor mes bell: ni mes ama-
 ble q' tu sia: p'q' he apartat lo meu cor de
 tu: p' a desijar ni amar en aq'st mõ algũa
 altra cosa q' no sies tu: en q' totes les co-
 ses amables se tanquẽ: p'q' tant he allar-
 gat amar a tu iesus deu meu: goig meu
 alegria mia: p'q' he etreposat algũ spay
 de r'eps e la mia vida: q' tu senyor no sies
 stat dins lo meu cor: dins la mia pensa:
 co' he pogut gustar altra dolçor: sino la
 tua sobre totes les dolços dolça: co' tots
 los me' desigs a tu nos p'uertirẽ hõ ana-
 ren sens tu les affectiõs mies: e yo hon-
 era co' ab tu no era: e no essent ab tu: no
 era ab mi: e ari no era: q' meu esser sens
 tu perdut era. donchs ara desigs meus
 correu tots cercau a iesus: e sil trobau:
 donau vos a ell p' trobadures: trobarlen
 ans ell vos trobara: p'q' als q' cerquẽ ell
 los troba. desigs me' affectiõs mies cer-
 cau a ies' de nazareth crucificat: resusci-
 tat es: no es aci: pujat es a senre ala dre-
 ta part d' pare. desigs e sospirs me' pu-
 jau e lo cel: e no torneu a mi: q' si yo ana-
 ua alla hon vos enuie: no tornaria a vos
 altres: e p'que tingau p' a pujar mes for-
 ces: p'reneu ales d' sperança. desigs son co-
 uertiu vos en sperança p' seguretat dela
 certa p'mesa: en lo cel habita lo senyor
 amatissim: nol cerqueu ja sobre la fra: so-
 bre la altitud d'ls cels sta la sna cadira:
 alla dreta part de deu son pare: equal:
 consubstancial: e coetern: vnigenit fill
 coronat e circuhit de gloria: omnipo-

tent deu e home: senyor sobretot lo que
 en ell hi per ell ha creat deu son pare: a
 ell adoren tots los àngels: e tota la mul-
 titud d'la celestial siō en ell ab hū aīo se a-
 legra: la sua d'sijable speciosa cara: tots
 los vlls d'ls sàts mirē: tots los d'sigs en
 ell termenē: e nos torbē nis ēpachē: p'q
 la sua bōdat es īfinida: tots lo volē hīl
 trobē: a tots vimple: a tots ptēta: a tots
 satia: e p'q a tots ama: a dēgu mēys no
 ama: ans a cascu mes ama: p'q molts en
 sēps ama: car p' la caritat e amor q' ētre
 si tenē es maior lo goig d' cascu: p'q tots
 se alegrē: q' si hū tot sol sēs los altres se
 alegra. alegrat dōchs e cāta īdita ha
 bitacio d'la celestial siō: q' grā es en tu lo
 sāt d' israel: cēt milia d' mil: e mil milia d'
 cēt milia dauāt ief' lo teu rey stā e cātē:
 lo q' es sacrari d' teu lumios tēple: jubi-
 len: sonē: hymnes cātichs: v'sof: psalms
 e profes: en honor laoz e gl'ia sua. e p' ell
 son mil milia tramesos pa cōplir lo que
 mana: q' entrel cel e la terra volen cō ab
 elles entorn deles florides herbes: dispo-
 nen la mel: la cera: e les bresques: d' aq'ls
 elers q' hā vimplir de parabis les colme-
 nes. p' aq'fts angelichs sperits los n'res
 negocis se disponē: los regnes se gouer-
 nen: son humiliats es leuē: los n'res cof-
 sos e aies guarden: los diuinals secrets
 nos renden: e entre le spos deu ief' e la
 sua sposa s'gleya s'ata embarades d' amor
 sancera porten. Sta lo príncep sant mī
 q' virey general governador d'ls celesti-
 als regnes: la spasa tirada: en defen-
 sa d' exercit de iesus: exclamāt en eltra veu: q'
 als enemichs sp'ata: q' es altre deu sino
 ief' deu e senyor n're: q' presa carn hūana
 habitant en la fra: ha q'uerfat ab los ho-
 mens. alegrau vos illustres patriarques
 en lo d'sijat fill v're: q' en ell teniu compli-
 des les v'res sperāges: en ell axi cō p'mes

vos h'auia. mirau totes les gēts beney-
 tes. alegrau vos benauenturats p'fetes:
 mirant les v'res veritats cōplides: en lo
 v're p'feta ief' deu e home: q' marauello-
 famēt e gliosa ha verificat lo q' h'auia sē-
 brat en v'res pensēs. alegrau vos en lo
 v're sēyor deu e mestre. o gl'oriosos e ge-
 nerals capitans del mō prínceps apo-
 stols. alegrau vos: e altra vegada dich a
 alegrau vos: ab lo v're amich rey senyor
 e mestre: mirau aq'll: q' ab vosaltres ha
 sostengut fam: set: cāsament: son: pobre-
 tat: e miseria: pobre dejecte: miserable:
 pres e ligat dauāt vosaltres: scarnit: vi-
 tuperat: batut: crucificat: e mort: cō so-
 bre totes les creatures regna: cō te p' sca-
 bell d'ls seus pe' los serafins: aq'll q' age-
 nollat vos laua los pe' en lo cenacle. a-
 alegrau vos ab lo príncep e capita de v'ra
 milicia: cauallers stren' gl'oriosos mar-
 tres: ara tenin lo premi d' v'ra victoria:
 ara mirau clar la ioya e pris p'q comba-
 tieu: e p' q' hi en q' vencien. Aq'ft es lo sen-
 yor p' q' soferint turments: donas la v'ra
 mortal vida. si au alegrē q' ara possehiu
 a ell en eterna vida. alegrau vos en iesus
 sobiran doctor e mestre: vosaltres bena-
 uenturats doctors e mestres: ara mirau
 clara aq'lla v'itat q' en tāt's volums de li-
 bres h'auen escrita e d'clarada: e p' les tro-
 nes p'ycada: ara la enteneu: hi entenen-
 a ella teniu la felicitat efna. alegrau vos
 en lo v're iesus v'ge: vosaltres v'gens sem-
 blant als angels: aq'll spos q' tant desija
 ueu veure: hi ab ardentissims desigs lo
 cercaueu: aral teniu: aral possehiu: p' a-
 mor d' q' h'auen dexat les terrenes spo-
 salles: les tēporals noçes: los ornāmets
 deles mūdanes pōpes: lo treball de col-
 rre la miserable bellea: ara stau ab ell en
 lo celestial talem: spos es v're: goig e ale-
 gria v'ra: e no teniu temor d' poder lo p'

dre: tots los sants p fessors generalmēt alegrau vos: q̄ p v̄ra boca e obres haueu p fessat iesus p deu e senyor v̄re dauant los homēs. miran cō vos p fessa p clets seus dauāt son pare: e dauant les celestials ierarchies: po entre tots e sobre tots sies tu alegre v̄ge senyora mare: tāt me alegrā q̄ls altres: puix es fill teu aq̄ll: en qui tots se alegren: tant mes alegre q̄nt es la diferencia d̄ seruenta a mare. o singular excellent liri: flor de les flors: blanca e v̄mella rosa: o murta florida: o carmesina e candida clauellina: q̄ de p̄tinu sta dauāt son fill deu e home: lo q̄l ari en la vista d̄la v̄ge mare se d̄lita: q̄ alta veu q̄ tots los cels resonen en tona. Alq̄sta es la mia v̄ge mare: en la creacio d̄la q̄l hi en esser son fill yom so molt complagut: e de p̄sent me delite: mirau la tots: e adoraula: e yo cō a s̄yora e mare mia la adoze: e les mās li beſe: e vull q̄ en lalta cadira ala mia part d̄reta reyna de parais eternament regne. **D** benauenturada ierusalē ciutat supna mare n̄ra: q̄ sobre los cels triumphes: hi en segura pau en aq̄ll q̄ ta edificada te alegres: intercedeix p nosaltres q̄ d̄ins les tues portes ciudadās teus nos acullgues.

Oracio.

A Tu ies̄ deu e senyor meu misericordia mia: les gracies q̄ puch te p̄sente: q̄ p la tua infirma bōdat: te ha plagut crear me: e apres me has remut e portat ala tua conrença: e p lo caracte q̄ p̄regui ales fōts d̄l baptisme: entre ls te? adopti? fills te ha plagut p̄gregar me: a tu s̄yora loe: a tu gl̄ifiq̄: q̄ tāt tēps me has sperat q̄ de la mia reprouada vida fes smena: y de molts perills me has fet delliure. a tu dōchs benigne senyor faç gr̄a: p les gra

cies tues en mi comēçades: e p̄ço humil mēt te supliq̄: q̄ les acabes: e q̄ en la via d̄la salut eterna me endreçes: e la tua cara: la q̄l los āgels mirē: e tostēps mirar defigē: tu benigne senyor p la tua misericordia a mi indigne entre los te? benauenturats eternamēt la mostres amē.

De la assumpció e laor dela senyora nostra. Capitol XXIX

A lo mōt de sion stigue la v̄ge mare s̄yora n̄ra: fins al dia d̄la sua assumpcio gliosa: hō de present encaras mostra vna cella: en la qual staua orāt recordāt e p̄tēplāt de son fill tots los misteris: e al costat de aq̄lla capella vna altra: q̄ fon en lo mō la p̄mera sgleya: en la q̄l sant iohan ala sua nouella s̄yora mare celebra la p̄mera missa: e la serui tots los dotze anys d̄la sua p̄fectissima vida: en lo q̄l tēps de quāts amorosos sospirs d̄ son fill la sua eleuada aia era calenta: sant ieronim ho testifica diēt: p̄sidera aia cristiana: d̄ q̄ns p̄ samēts e altes p̄tēplaciōs era circuhida laia mūdissima d̄la senyora v̄ge mare: apres q̄ pujat son fill en lo cel: veu complits tots los misteris: q̄ del principi d̄l mon figurats erē: d̄ quina amor e defiglo seu cor se inflamaua quād p spay del absentia de son fill visitaua lo mōt d̄ caluari: lo sepulcre: e los altres lochs: q̄ la p̄sencia de son fill cōsecrats hania: plorant visitaua: e visitāt ploraua: e ari defcansaua la castissima tortra: d̄ son fill filla hi mare d̄ deu sposa: e dauall les sues ales cobria hi scalfaua los adopti? fills derebles: era singularmēt y spcial p lo nouell fill v̄ge iohan seruida: al q̄l son fill natural iesus stant e la creu lamia aco manada: hi era visitada e aconsolada d̄

Dela assumpció e laor

multiplicades en barades: q̄l seu special
 fernēt sant gabriel li portaua: hauia en
 lo mont d̄ sion vna gran bella e deuota
 sgleya en la q̄l canōges a deu fernien: se
 guit d̄ sant agosti la regla: e dins la es-
 gleya se mostra vna capella: hō habita-
 na la senyora n̄ra: e apres vna altra en la
 q̄l passa d̄ aq̄sta p̄sent vida: y en mig d̄ la
 vall de iofafat se mostra hun venerable
 sepulcre: en lo q̄l los apostols al seu mū
 d̄issim cors donarē sepultura: e no sola-
 ment los cristiās: mas ēcara los moros
 grā veneració li celebrē. aquesta vall ab
 tot q̄ molt sia fōda: po es ja molt mes al-
 ta del q̄ era: car lo sepulcre dela senyora
 n̄ra q̄ staua lanors en la cara dela terza:
 ara sta tan fōdo q̄ la sgleya en la q̄l sta lo
 dit sepulcre: ab tot q̄ sia alta: sta tota en
 sēps ab lo sepulcre dauall terza: q̄ la cu-
 berta d̄ la sgleya ve al equal d̄ la terza: po
 en la cara dela terza hi ha hun edifici al
 modo d̄ vna capella: y de allí p̄ cinquā-
 ta gradōs fins al sepulcre se deualla: hō
 y ha hō bell altar d̄ marbre: e lo loch d̄ l
 sepulcre cauar en la pedra. es la sgleya re-
 dona molt bella cuberta de marbre: de-
 dicada a honor d̄ la mateixa sēyora no-
 stra: en la q̄l q̄tre altars si mostrē: hi hu
 ala part de oriēt mes baix q̄ls altres: hi
 ala part d̄reta d̄l altar se mostra buyt lo
 sepulcre: en lo q̄l fon posat lo mūdissim
 cors d̄ la v̄ge mare d̄ deu sēyora nostra.
 ala entrada d̄ la sgleya ala part d̄reta sta
 en la paret la pedra: sobra la q̄l stigue a-
 genollat lo sēyor quād en lozt de gethse-
 mani oraua: e los senyals dels genolls
 se mostrē: axi cō si fossen en cera. Tenien
 aq̄sta sgleya mōges negres: q̄ segōs loz
 de d̄ sant benet ala diuina magestat ser-
 uien. Algūa autētica historia no recōta
 cō la senyora d̄ aq̄st mō passa ala eterna
 gl̄ia: ni algu d̄ls doctōrs d̄ la santa sgle-

ya se troba: particularmēt d̄ la sua mort
 hauer d̄erat alguna certa scriptura: q̄ lo
 seu nouell fill iohan q̄ la tenia en special
 comāda: no ha d̄erat algūa cosa escrita:
 e si ala diuina magestat fos stat accepte:
 algū altre milloz nou podia scriure. e axi
 podem p̄cloure q̄ algu no vulla diēt fal-
 sia scriure p̄ cosa certa: lo q̄ no te aucto-
 ritar d̄ la sacra scriptura. diu sant ieroni:
 lo sepulcre d̄ la sēyora n̄ra fins a huy en
 lo mig d̄ la vall de iofafat se mostra: la
 q̄l vall entrel mōt d̄ sion e lo mōt oliuet
 sta situada: hō sta vna sgleya de maraue-
 llosa fabrica: en la q̄l tots afermē que al
 sacratissim cors d̄ la n̄ra senyora fon do-
 nada sepultura: po de p̄sent lo sepulcre
 buyt a tot hom se mostra. Aço dich p̄q̄
 algū dubtē. si ensēps ab lo cors fon al-
 sumpta: o si morint d̄era lo cors ē la ter-
 ra: cō empo quād ni en q̄na manera: o p̄
 q̄ lo sacratissim cors fō trāsportat del se-
 pulcre: o si apres d̄ mort resuscita en glo-
 ria: nou sabē ab tot q̄ algū afermar vo-
 len: q̄ resuscitada e benaueturada ab sō
 fill regna: po de aço q̄ sia veritat certa:
 milloz stimā a n̄re sēyor deu remetreu: a
 q̄ res no es impossible: q̄ follamēt voler
 ho diffinir p̄ veritat ab auctoritat n̄ra.
 de sant ieronim son aq̄stes paraules: po
 diu sant agosti. del santissim cors d̄ la p̄-
 petua v̄ge mare diem: que apres q̄l sen-
 yor p̄q̄ la fuis la acomana al nebot euā-
 gelista. no legim en la sacra sc̄ptura sino
 lo q̄ diu sant luch en los actes d̄ls apo-
 stols: tots aq̄sts eren p̄seuerāt en oracio
 ab la mare d̄ ies̄ maria. q̄ direm d̄ochs
 dela sua mort: q̄ dirē dela sua assumpció:
 hō la sacra scriptura alguna cosa no reci-
 ta: sino q̄ cerquem p̄ raço cosa q̄ a veri-
 tat puiga: e sia feta la veritat auctoritat:
 sens la qual ni es ni val auctoritat: e axi
 recordant nos dela p̄dicció humana: no

de la senyora nostra

hauem por de dir: q̄ ella beatíssima cor-
poralmēt sia morta: po dir q̄ sia en pols
vermēs e cēdres resolta. molt duem tre-
ballar en veure: si aço coue a tãta sancte-
dat e puritat sua: y ala porrogatiua d̄la
diuinal cãbra. bē sabem q̄ fon dit al pri-
mer pare: pols est: y en pols te refoldras
Aq̄sta ley ala carn d̄ ies⁹ no passa: la q̄l
no sostigue corrupcio algũa. dōchs ex-
empta fō la carn q̄ d̄ maria: iesus hauia
presa de aq̄lla general sentēcia. dix deu
ala primera dona: multiplicare les tuas
angusties: en dolor parras. angustia sē-
tila adolorada senyora: quãd la sua aia
trauessa lo cotell q̄ simeō p̄fetisat hauia
po es certa cosa: q̄ sens dolor pari v̄ge.
dōchs exēpta es maria de moltes gene-
rals dolors p̄ la porrogatiua d̄la sua di-
gnitat excelsa. e axi si diem q̄ fō morta:
po los ligãs dela mort detenir no la po-
guerē. seria cosa impiadosa si deu fō fill
volgue ab entrega virginitat q̄ fos ma-
re sua: p̄q̄ no haura volgut seruar la sua
carn de putrefactio pudēta: ēcert ala be-
nignitat d̄ fill ptany guardar la honoz d̄
sa mare: e mes d̄ aq̄ll fill: q̄ ha donat la
ley: d̄ hōrrar pare e mare: e no es v̄gut
p̄ trēcar la ley: mas per q̄s acabe: essent
mes son fill q̄ algun altre d̄ altra dona.
dōchs aq̄ll q̄ en la vida la hōrrada sobre
les altres: volēt q̄ v̄ge lo p̄cebes hil por-
tas el paris v̄ge. piadosa cosa es creure
q̄ en la mort de special gr̄a laja honra-
da: e d̄ tota putrefactio p̄seruada: pudri-
dura e v̄mēs son de natura humana op-
pbris: e cō no sofira dubte q̄ ies⁹ sia str̄ay
de aq̄st general oppbr̄i: es cert q̄ la carn
de maria en fō fill ne fō exempta: car la
carn d̄ iesus carn es d̄la sua v̄ge mare: q̄
deles sues puríssimes sanchs hauia pre-
sa: la q̄l ell ha portat sobre totes les āge-
liques ierarchies hōrrāt la carn huma-

na: que de maria verge hauia presa. vna
mateixa cosa fō aq̄st fill e la mare: p̄q̄ al
engērrar la sua carn altres sanchs noy
forē: sino les sues pures mūdes e puris-
simes: e axi tremole: e dir no gose: aq̄ll
sacrari de aq̄lla carn puríssima: q̄ algũa
corrupcio haja sētida: e q̄ en lo cel no sti-
ga: q̄ es loch mes digne p̄ aq̄ll cors mū-
dissim q̄ no la terra. p̄uidē me a creureu
les innūerables porrogatiues: excellēts
dignitats sues. p̄siderāt moltes auctori-
tats dela sacra scriptura: e axi stime que
duem p̄fessar maria als eternalis goigs
assumpta: p̄ la benignitat de fō fill molt
mes honozablemēt q̄ls altres sants ex-
alçada: e q̄ la sua carn mūdissima no ha-
ja tēgut lo camí d̄les altres: q̄ a pols ver-
mēs e cēdra acaminē: p̄q̄ hauia engen-
rrat lo saluador seu: e de tots los altres.
si plague ala diuina bondat que los vesti-
mēs d̄ls tres jouēs les flames d̄la for-
nal encesa no cremassen: perq̄ no ha vol-
gut en la sua ppia vestidura: lo q̄ volgue
ēla str̄aya. volgue seruar a daniel sens le-
sio dels leōs en fam terrible: e no haura
seruada d̄ls v̄mēs la sua v̄ge mare: q̄ d̄
rãtes dignitas hauia ornada. Alegres
dōchs ēlo cel maria en son fill: p̄ son fill
e d̄ son fill: e ab son fill en cors e aia. d̄ ale-
gria q̄ stimar nos dera: ha volgut fō fill
q̄ feu q̄ sens corrupcio lo p̄cebes: hil pa-
ris entrega v̄ge: q̄ la sua carn sens corru-
pcio eternamēt sia entrega. Aq̄lla qui d̄
tan abūdāt gr̄a fō plena quēs ha portat
vida ētrega. o senyor si he dit lo q̄ deuia
apnau tu: e los q̄ p̄ tu apuar ho poden:
sino p̄donau tu: e aq̄lls q̄ per tu p̄donar
ho podē: q̄ laors son d̄la tua v̄ge senyo-
ra mare. Nosaltres crehē q̄ la tua mare
senyora n̄ra es morta: po q̄ la sua carn
mūdissima ans de corrupuda: ni comē-
çada corrópre. fō ala gl̄iosa aia piūcta:

Dela assumpcio e laoz

e glorificat lo cors ala tua part dreta sobre totes les ierarquies exalçada. diu sāt ieronim: aq̄st entre tots es preclarissim dia: en lo q̄l la intemerada v̄ge es pujada sublimada e exalçada sobre tots los celestials ordēs: ēles obseq̄es d̄la q̄l es de creure q̄ls āgels seruiē: e totes les angeliq̄s potestats ensēps ab tots los sāt̄s deuallarē: p̄ acōpāyar son deu e sēyor q̄ anaua a rebre la sua senyora mare: e tota la ciutat de ierusalē supna ēpaliada: enrramada: pfumada: grā y ineffable festa celebrarē: ordenarē ētramesos e representacions. los patriarq̄s e pfetes de les figures q̄ en lo vell testamēt la v̄ge sēyora mare representauē: q̄ si goig en lo cel celebrē los āgels quād hū peccador se penid es smena: quāt mes sens comparacio se alegrē. p̄ la exaltacio de aq̄sta senyora mare de aq̄ll: p̄ q̄ los peccadors se penidē: e los iusts mereirē. **E** no es marauella tan solēne festa la supna ierusalē celebre: p̄q̄ la honoz dela mare es honoz del fill: dauāt lo q̄l les v̄tuts angeliques tremolē: e totes les creatures los genolls encorbē: e p̄co deuē apendre: q̄ noy ha res de v̄tut: de grā: de bellea: ni gl̄ia: q̄ tot no resplādeixca en aq̄sta sēyora. donchs si tant nos plau la sua gl̄ia: la sua virtut nos placia: q̄ treballei seguir les sues obres: si desijā q̄ de son fill nos recapte la grā. diu sāt bern̄t: hū precios do ha trames huy al cel la terra n̄ra. **E**s pujada la n̄ra senyora arbre de vida: al loch don totes les gr̄es q̄ li demanani nos enuja: que son fill les hi atorga: si ja no dubtam: que son fill deu poder t̄nga: o que ella piadosa mare p̄ esser tā alta haja dexat de esser reyna de misericordia: o quel fill denegar li puga grā: que mare que tant ama li demane: o que les entramenes dela mare p̄ a de-

manar de caritat no siē calentes: en les q̄ls la caritat habita nou mesos: e quād se parti del seu v̄tre romas en la sua pēsa. **E**āta huy la sgleya santa aquell euāgeli: com les dos germanes martha e maria al senyor en la sua casa acolliren. acollí la v̄ge donzella de nazareth a deu oipotēt en la posada d̄l seu v̄ge v̄tre: y staua en alta p̄tēplacio quād la saluda langel: e lauoys era magdalena. fon tātoft martha: p̄sant sollicita cō lo fill de deu e seu seuiria: cō seria v̄ge mare a q̄n ze anys partera. acollí dōchs la v̄ge dōzella a son deu e sēyor: p̄q̄ fos son fill en lo seu v̄ge immaculat ventre: castel de virginitat: murat d̄liris. **A**cullí huy lo fill ala senyora mare en la mes alta cambra d̄l cel imperi: noy hauia loch tan digne en lo mō cō lo talē: hon la v̄ge senyora acollí a deu v̄gut en la terra: ni en lo cel cadira tā alta com es aq̄lla. hō lo fill de deu colloca la sua mare: la hū hi laltre d̄ aq̄sts acollimēts son maranellosos: p̄q̄ la hū y laltre son ineffables: p̄q̄ son incogitables: po y ēla hū: y en laltre es d̄ maranellar la dignitat d̄la v̄ge senyora: q̄l ma pot guiar la ploma: que en les p̄ses duotes puga emprētar e descriure: la receptio quel obedient fill aparella: p̄ ala sua tan stimada mare: q̄ pot explicar cō de parabis se comença a moure: q̄n fon lo tro d̄les veus d̄ls clarons: d̄les trompetes d̄ls mistres: e sacabuges: los orguēs musetes lants e viules: ferē se dos cors tots los angelichs ordens. la hūn cor los istrumēts d̄la musica. laltre cor veus acordades: cātauen los cārichs de salamo tots en v̄sos e metres: besam sēyora mare: ab lo besar d̄ls teus labis: y record te cō primer me besist infāt quād nairq̄ del teu immaculat v̄ge v̄tre al peu d̄l pesebre: vine reyna d̄l meu regne: rey-

na del grā regne d' misericordia: donam
les mans: q̄ yo fill teu les te bese: les tu-
es mans yo les he fetes: po apres elles
me bolcaren: en temps ton creador ton
fill me atorque. agenollas lo fill besa les
mans ala senyora mare: e apres la boca.
vine senyora mare: q̄ tāt quāt has excel-
līt totes les creatures en singular grā:
tant en lo cel seras excellent en singular
glīa: q̄ si vlls no hā pogut veure: ni ore-
lles obir: ni cor d' home pēsar: lo que yo
he aparellat als q̄ ami han amat e amē:
cō pensaran lo q̄ tinch guardat p̄ a tu:
qm̄ has engenrat: e mes q̄ tots los al-
tres me ames. diu sant ancelm: ni aq̄lls
quey erē recitar ho podē: ni cogitar los
q̄ noy eren: q̄na festa la cort celestial to-
ta celebrava: sabent q̄ la honoz e festa d'
la mare al fill se sguarda. o q̄na alegria
tots los celestials ordēs alegrava: pen-
sant q̄ teniē reyna: en la q̄l: hi p̄ la qual
sperauē del rey atenyer grā. reyna d' pie-
tat humil benigne e mansueta. passa to-
tes les ierarchies la glīosa mare: e sobre
lo muscle de son fill la ma portava: fins
q̄ puja al mes alt loch dela mes alta spe-
ra. Era vna alegria e marauellosa vista:
mirar cō lo fill e la mare al seure se pui-
den: pres lo fill la mare senyora en los
braços: e volgue q̄ segues ala sua part
dreta: e apres q̄ ari fō collocada: ageno-
llas lo fill e les mans li besa: p̄ q̄ totes
les ierarchies p̄reguessē exēple. Graue
tots los sants seguts segōs los gra⁹ de
les dignitats sues mesclats: ab los cele-
stials angelichs ordens. Alegrem nos
dōchs nosaltres miserables en aquesta
misera vall d' lagremes. d' la coronacio e
exalçadamēt dela n̄ra senyora: en la pie-
tat d' la qual stā totes les n̄res sperāces.
¶ Son p̄figurada aq̄sta assumpcio excel-
sa en larca dela ley vella: al mudar dela

qual danid rey hymnes cantichs e v̄slos
ballant cantava. era de fusta d' sethim:
q̄ podir nos podia: significāt la purissi-
ma carn d' la verge mare: q̄ algūa corru-
pcio no la podia corrōpre: hi era cuber-
ta d' launa d' or purissim dins e defora:
q̄ figurava lo cors glīficat d' la reyna sen-
yora n̄ra. fō encara aq̄sta excelsa assum-
pcio p̄ sant iohān en apocalipsi en figu-
res notada: quād descriu aq̄lla admira-
ble dona vestida d' sol: e dauall los pe⁹
la luna: y en lo cap d' dotze steles resplā-
dent corona. vestida del sol la v̄ge mare
seu en la cadira: q̄ la diuinitat de son fill d'
totes les grēs y excellēcies la te cuberta
clarejāt e luminosa. dauall los seus pe⁹
sta la luna: q̄ tots los sants q̄ de son fill
sol d' iusticia la claredat prenē: tots los
peus li besen: tots la serueixē: la magni-
fiquen e adozē. los dotze steles d' la sua
resplādēt corona: son dotze excellēts di-
gnitats q̄ circubida la tenē: y ēcara los
dotze apostols: q̄ en la sua alegria mort
tots se trobarē. ¶ Nos ales diu sant iohā
q̄ foren donades ala dona: p̄ les q̄ls la
assumpcio d' la carne e d' la aia podem entē-
dre. eleuat dōchs o aia denota: puja per
p̄tēplacio e p̄tēpla aq̄sta alta reyna ma-
re d' deu aduocada tua: alta e humil mes
q̄ algūa creatura: piadosa e benigne: q̄ p̄
vil peccador q̄ sies: si li parles hauēt pie-
tat d' les tues miserief: scoltara les tues
mirables paraules: e girara los misicoz
des vlls: a mirar la tua dolorada p̄cinē-
ça. digues li dōchs ab labis humits: q̄
lagremes deuallāt d'ls vlls los banyen.
¶ Excelsa mare de deu dolça humil ver-
ge senyora. o font de misericordiosa ay-
gua: q̄ les n̄res miserables valls regues: e
faç q̄ germinē: e a nosaltres sedq̄ats do-
nes aygna quēs fa renoure. q̄ direm cre-
tures d' ton fill plens de peccats p̄ n̄res

Dela assumpció e laoz

culpes paralitichs misrables: qnes laozs
 podem p̄sentar ala tua magestat excelsa
 d̄ rantes gr̄es: cō dela tua pietat nos ve
 nē: que direm pobzellers de merits d̄ en
 gyn e forces: callarem: si callam sclata
 rem: q̄ les tues misericordies nos vimplē.
 o maria v̄ge plena de gracia: aq̄st nom
 alta reyna a nosaltres peccadors es mes
 dolç q̄ bresca: los cansats recrea: los es
 mortits despta: los cayguts relleua: los
 q̄ van pduts endreça: los paralitichs so
 stenta: als q̄s d̄esperē torna en sperāça.
 e axi cō lo sol quād lo h̄iuern passa: y pu
 jar comēça: q̄si totes les coses començē
 a reuiure. los aials h̄iren de les coues: e
 los camps de verts herbes e flors se vi
 sten: e los ocells ab diuerses modulaci
 ons entonē: e cāten les alegries d̄la pri
 mauera: los vells: fadzins: e jouēs tots
 se alegren. e quasi la vida d̄ tots los qui
 viuē se renoua. Ari nosaltres peccadors
 miserables cobrā los sp̄its de n̄ra vida:
 pujant en alt la n̄ra reyna: q̄ ab tot q̄ d̄l
 mon mes se lumya: a nosaltres mes scal
 fa: axi cō lo sol quād es mes alt los seus
 raigs milloz nos enuia. o b̄igne humil
 misericorde lumiosa sc̄apa los raigs de
 ton fill sobre nosaltres: e ab aq̄ll m̄atell
 burell e pobre: ara rich lumios insigne
 q̄ portist cubert ton fill: quand fugia en
 egipte: ab aq̄ll m̄atell tu mare de pietat
 nos cobre. fes li recort: q̄ si a ell cobri no
 es marauella a nosaltres cobra. h̄ages
 pietat de nosaltres mare de deu v̄ge ma
 ria. o f̄or de pietat e misericordia ab lay
 gua d̄la nafra d̄ ton fill: laua les n̄res cul
 pes: e h̄ages pietat d̄ n̄res miseries ma
 re d̄ deu v̄ge maria. o nom admirable: o
 nom d̄litable: o nom ple de sagrats mi
 steris: o nom gl̄ios: e de celeberrima fa
 ma: o nom de sublimitat excelsa: ans de
 tots los setgles ordenat e p̄destinat ēla

diuina sapiencia: e venint lo tēps impo
 sat: segōs lo q̄ pp̄iamēt significa: a vna
 v̄ge donzella. **D** nom q̄ mes q̄ algun al
 tre en tot lo mon se nomena: y en la cō
 gregacio d̄ls iusts dolçamēt le parla: e
 molt suau ēla boca d̄ls peccadors se pro
 n̄cia. q̄l peccador james ha demanat ve
 nia: sino p̄ intercessio d̄ maria: tots iuo
 quē a maria: tots nomenē maria: totel
 les generaciōs la denūcien benauētura
 da. y benauēturats los qui la reclamē.
Aq̄st es n̄re refugi: q̄ tāt cō dura n̄ra vi
 da nol podem p̄dre. los vlls plorosos d̄
 n̄re cor e p̄sa ēdreçam a tu ēdreça n̄ra:
 q̄ls te p̄iadosos als n̄res plorats los en
 dreces. diu sant ancelm: cosa alguna: ni
 remey algu no pot a nosaltres peccador
 esser mes vtil: q̄ la memoria e iuocacio
 d̄l nom d̄la n̄ra senyora. o cosa de mara
 uella: o dignitat exp̄imētada molt diffi
 cil d̄ creure: mes prest moltes vegades
 atenyē la n̄ra salut: inuocāt e reclamant
 la mare: q̄ no lo fill deu e senyor n̄re: no
 p̄q̄ la mare sia mes poderosa quel fill q̄
 la feta: ni es lo fill poderos p̄ la mare:
 mas p̄ lo fill la mare. po lo fill deu iur
 ge rey e senyor n̄re: discuteix e examina
 los merits d̄ aq̄lls quil inuocquē: segonf
 los q̄ls lo q̄ demanē disp̄esa: quād inuo
 cam la sua v̄ge s̄yora mare: ell deu son
 fill lo que demanā nos atorga: no p̄ los
 merits n̄res: mas p̄ los merits dela sua
 v̄ge mare q̄ tant ama: la q̄l p̄ nosaltres
 ho demana. a tu d̄ochs dolçoz d̄ nostra
 vida: sperāça n̄ra: goig e alegria dels q̄t
 serueiren: yo peccador miserable desige
 en laoz e gl̄ia tua: lo meu cor e labis se re
 solguē: ep̄strat sobre la fra ab gemechs
 e lagremes humils e deuotes: saludar:
 magnificar: loar lo teu nom treballe: e
 cō recorde los excellents illustres doc
 tores q̄ en los se scrits te h̄a loada: stich

de la senyora nostra

spantat e dins mí los spíts me fallé : po
recordát la tua hūilitat : pietat : e miseri
cordia : dins lo meu cor tals paraules fa
briq̄ : e no gofē ab la inabil lengua pnun
ciar les. de? te sal piadosa mare de deu
v̄ge : la q̄l loen lo cel la terra : e totes les
creatures : tot lo q̄ en laoz tua hā pogut
pēsar : dir : scriure : los s̄ats doctors glozi
osos : totes les sues paraules sc̄ptures e
cordials laozs tuos totes ensēps jūtes :
e mil milia multiplicades : ab cor deuot
ab aurea lēgua si la tenia : ab sabor mel
liflua : ab odor aromatica : y enbalsema
da : a tu les endrece : prē de mí humil sē
yora mare d̄ deu v̄ge los treballs laozs
e gr̄es deuotes : d̄ls te? deuots q̄ a tu hā
loada : als q̄ls has fet gr̄es : q̄ hagen po
gut loar te : car sil flach poder meu e po
bre saber me asp̄ayaua yo volguera tot
lo q̄ ells gliosos hā dit scrit fabricat e pē
sat en laoz tua : los meus labís ab tot q̄
sien poluts ho pnūciassen : puix la mun
dicia tua no pot en algūa manera p̄ la
nostra indignitat esser lesa. diu sant ago
sti : accepta piadosa senyora q̄ls enol la
ozs e gr̄es nostres indignes : p̄ als te? me
rits : e p̄ la tua abundant gracia fes me
nozs les n̄res culpes : e dins lo sacrari de
la tua misericordia admet les n̄res p̄ga
ries : e tramet nos de recōciliació segur
guiatge : atenguē p̄do les n̄res culpes : q̄
p̄ los te? meritis demanā la venia : la be
nignitat tua nōs denegue : lo q̄ n̄ra mi
seria demana : q̄ en la tua pietat sta tota
la n̄ra sperāca. accepta les n̄res p̄garies
e de ton fill lo q̄ demanā nos impetra :
donās ho tu senyora mare : q̄ lo fill nōs
leuara lo q̄ les tuos piadoses mans nos
donē : tu las engenrat : tu las criat : tot
temps te ha seruit en filial obediencia : e
p̄ esser en lo cel no has p̄dut esser li ma
re : quēs pots donar misericorde reyna :

q̄ no sia mes lo quēs donist en lo mōt d̄
caluari q̄nd ala creu e a nosaltres dōist
ton fill p̄ la redēpcio n̄ra : aduocans da
uant ton fill aduocada n̄ra : y defēsans
de la sua iusta ira : la q̄l temem p̄ nostres
culpes : a tu recorre : q̄ no trobam : ni tro
bar poziem : q̄ pogues placar la ira del
iutge : sino tu q̄ has engenrat a ell redē
ptoz e iutge. focozre dōchs als miserab
les : ajuda als pusillāims : p̄sola los plo
rosos : prega p̄ lo poble : interpella p̄ lo
clero : intercedeix p̄ los religiosos : supli
ca p̄ la femení p̄diciō nota : sētē lo teu
adjuoz tots lo q̄ la tua gl̄ia celebze : ba
ges cōpassio d̄ls aflagits e miserables : e
piadosa affectio als q̄ pegrinan en aq̄sta
misera vida : e p̄ aq̄lles lagremes q̄ls te?
pijsims vlls al peu d̄la creu plozaren : a
ra efnament alegra placiāt admetre les
nostres : e fes q̄ fins al teu fill deu e sen
yoz nostre passen : a tu pregam p̄q̄ nosal
tres lo p̄gues : e p̄q̄ les tuos p̄garies ac
cepte : recorda li p̄ nosaltres : q̄ chich in
fāt ell te p̄gaua : e ab lagremes la sagra
da let d̄les tuos castissimes mamelles oe
manaua. la excelsa felicitat tua nos poq̄
te oblit d̄ nosaltres : q̄ en aq̄sta steril mi
serable terra d̄ nostra carn maleyta : que
spines e carts germinia : stam exellats plo
rosos fills d̄ eua : p̄cebuts e nats en cul
pa : plēs d̄ injurias e opprobzis : ab fami
set : son : cāsament : en diuerses malalties
circuhits d̄ culpes e penes : nons menys
prebes : ara piadosa reyna nostra. o tri
umfāt reyna empadzin excelsa : per tots
los āgels e sants adorada : circuhida de
les v̄gens : los cavallers martres ab les
armes d̄la sua victozia dauāt te acōpan
yen : y al teu nom se agenollē : los inno
cents patges te portē les faldes : los do
ctozs la tua capella etonē : e axi p̄ los flo
rits prats d̄la supna ierusalem paseges

Del iubi

sobre liris: roses: floz: e violes: e nos en
 marceiren: p̄q̄ los te? pe? les calciguen.
 circubida d' tots los angels e acōpāya
 da puges ala fōt d' vida: etres ēlos nup
 cials talem: lo pare a tu abraça: lo spit
 sant e tō fill p̄ los braços te portē: tres p̄
 sones hū deu: vna deitat: mes claramēt
 q̄ algu d' les sāt̄s nī a tots justats a tu rey
 na d' parabis se mostra: mas quēs apfi
 ra suplicar ab paraules: si ab humilitat
 no seguim los se? exēples. p̄sem dōchs
 los q̄ en aq̄sta festiuitat desijam alegrar
 nos: quēs vistam d' caritat: humilitat: e
 mūdicia: nōs turmēte enueja del be del
 phisme: ira lo nre cor no squice: no lāçe
 a ies? dela nra pensa la misera auaricia:
 nons creme les entramenes tristicia de
 les coses aduerfes: e les p̄speres nōs a
 falaguē: e los peccats d' la carn nōs ēfut
 sien: nins ptamie imūdicia: supbia nōs
 infle: p̄q̄ mirāt nos la nra senyora en la
 festiuitat sua: ornats de vtnoses obres:
 en vera humilitat fūdades: supliq̄ al fill
 ies? deu senyor nre: q̄ axi cō ara en la sua
 militāt sgleya celebram aq̄sta festa. nos
 faça dignes q̄ eternamēt la celebrem ab
 los se? elets en la eterna glia. diu sāt an
 celin: p̄gā te benigne senyora p̄ aq̄lla so
 breeminēt grā: en la q̄l deu oīpotent fill
 teu te ha exalçada: donāt te abūdāt ple
 nitud d' totes les gr̄es: q̄ dela sua clemē
 cia obtigues: no p̄ los nres: mas p̄ los te?
 abūdants meritis: mereixcam loar te en
 les celestials plaçes. Recorda a ton fill
 prudēt vge senyora: cō ell deu ses fet fill
 teu germa nre: q̄ axi cō li ha plagut par
 ticipar e pendre la humanitat nra: nos
 faça p̄ los te? meritis participāts ēla frui
 cio dela diuinitat sua. Entē donchs ab
 sollicitut piadosa pijsima reyna: q̄ tō fill
 posse p̄ effecte en nosaltres la fi: p̄ la q̄l
 ell deu en tu d' les tues purissimes sāt̄chs

ses fet home: e not sia difícil mare d' pie
 tat p̄gar a ton fill: p̄ aq̄lls q̄ a tu p̄guē:
 q̄ vna seguretat nres p̄garies guia: q̄ sa
 bem q̄ ell benigne obediēt fill teu es p̄dō
 pre: quād tu vols: q̄ ell ho vulla: en atoz
 gar tot lo q̄ li demanes: e axi si tu de cor
 vols la salut nra: es impossible q̄ no la
 impetres. no strēgues dōchs misericor
 dia en sguard nre. diu lo p̄feta: q̄ tō
 fill es la misericordia nra: e tu es la lūa
 v̄dadera mare. si tu donchs q̄ en veritat
 est mare de misericordia: a nosaltres la
 denegues: q̄ farem desemparats misera
 bles: quād vendra tō fill a iutjar e discu
 tir p̄ iusticia les nres culpes. Alcorrens
 dōchs mare de deu vge maria: e no p̄si
 derant los peccats nres: gira la tua pie
 tat sobre nosaltres. s̄fes record al iutge
 ton fill: q̄ p̄ les entramenes dela sua mi
 sericordia diuines: ētra dins les tues hu
 manes. pres la hūanitat nra: p̄ quēs do
 nas la diuinitat sua: ell redemptor nre
 nōs ha creat p̄ dānar nos: mas p̄ quēs
 done p̄ los meritis q̄ ha guāyat ab la hu
 manitat nra: la sua eterna gliosa vista.
 excelsa reyna cō se pora fer: q̄ a nosal
 tres peccadors no valgues: p̄ los q̄ls en
 tan alta cellitud est eleuada: q̄ reyna e s̄e
 yora totes les creatures te adoren: no
 hauras ansia de nres miseries: p̄q̄ ales
 tues felicitats no podē noure. pensa ex
 cellent alta senyora: q̄ no solament p̄ la
 felicitat: y exaltacio tua est mare de deu
 verge: mas per la salut nostra. Mostra
 dōchs a ton fill q̄ li est mare: quand per
 nosaltres lo pregues: puix es ton fill per
 nosaltres: que direm miserables: si ara
 en tan excelsa felicitat de nres miseries
 te oblides. la abūdancia de les tues gra
 cies pora a nosaltres noure: p̄ los q̄ls es
 sent mare de deu: les has pogudes atē

per. Record te misericorde reyna nra: q̄ en la maior e mes atribulada aduersitat q̄ may sia stada. al peu dela creu te oblidist d̄ ton fill p̄ recordar te d̄ nosaltres: donant lo p̄ la redēpcio nra: volent que mozis p̄q̄ nosaltres vixāssim. dōchs a ra en p̄spitat tan elenada: q̄ ni es: ni sera: ni may es stada: not oblidēs de nosaltres: car no tenī altra sperança d̄ anar a ton fill sino per tu: p̄ q̄ ell primer es vēgut a nosaltres.

Oracio.

Qsenyor deu donador d̄ goig: d̄ solaç e de alegria: qui leues lo ploz: e la tristor bandeges: qui ala benauenturada v̄ge maria mare tua spill dela tua magestat: alegria dels angels: y matge d̄ la tua bōdat: fōt d̄ la nra salut: ab multiplicats goigs ē la terra: y en lo cel has alegrada. atorga a mi hu mil seruent teu: q̄ a ella axi cō a font de goig p̄sumeich recorrer en les mies āgu stiel: q̄ p̄ la sua intercessio e merits yo pūga dels seus goig de aq̄st mon: e del altre sentir algu effecte: hi al goig ineffable: en lo q̄ les stada assumpta: y ab tu sō fill eternament se alegra: yo p̄ la tua grā atenyer hi puga amen.

Del iubi final. Ca. XXX

Qlos cels triūfen: los cels regeixen: ē los cels regnen: senyoregen: manē e ordenen lo rey e reyna: iesus deu e home: e la sua v̄ge mare: e d̄ls cels los speram q̄ vinguē: e sobre la vall de iosafat deuallē: lo fill sera lo iutje: apuara la mare la sentēcia. dōchs rahonable cosa stime: d̄l iubi final scriure hū capitol. hō denē atēdre q̄ algūes coses lo iubi p̄cebeixē: altres lo acōpāvē: e altres

lo segueixē. son ans d̄l iubi les penes de purgatori: los sufragis d̄ la sgleya: e de antecrist la vēguda. lo general foc e la resurreccio d̄ tots los morts lo iubi acōpāvē. les penes d̄ infern e la celestial glia lo iubi segueixē. en lo purgatori dos penes se trobē. la vna es no veure la diuina essencia: y aq̄sta los doctozs pena d̄ dan nomenē. l'altra se diu pena d̄ sentimēt: q̄ es la tristicia: afflictio e dolor q̄ sent laia cruciada en diuerfes penes: hi es cert q̄ la menor pena d̄ purgatori es mes gran q̄ la maior pena d̄ aq̄sta p̄sent vida. diu sāt bern̄: q̄ la dolor d̄ purgatori es maior q̄ la d̄ls sants martres. diu sāt agosti: q̄ es maior q̄ les penes q̄ q̄lseuol sentenciats en aq̄st mon pasen. e axi cō val mes hū poch or que molt plom: axi val mes vna poca dolor en aq̄st mō volūtaria: q̄ no mil anys en purgatori. studies dōchs lo cristia q̄ sia mūde: q̄nd d̄l mort tal cors se parteirca: hi treballe en aq̄st mō q̄ les penes d̄ purgatori en gre turmēts nol detiguem. d̄ls sufragis ab los q̄ls aq̄stes penes se remeyē es paguē: en general sō q̄tre: als q̄ls tots los altres se redoheixē: ōro: dejuni: almoyna: e lo sacrifici dela missa. aq̄sts sufragis mes o mēys apfitē: segōs la pdicio: e dels q̄ls rebē: e d̄ls vi q̄ls enuien. als q̄ mes los sufragis valē sō aq̄lls: als q̄ls p̄ncipal mēt se endreçen. po es psell saludable: q̄ no sperē apres obte: q̄ p̄ nosaltres façē: lo q̄ nosaltres podē fer en nra vida: q̄nd tenī tēps de poder parahis o infern merer: car apres nra mort tots quāts sufragis pozia fer la sata sgleya: nōs podē valer sino p̄ ales penes de purgatori: si es ver q̄ siam morts en grā: e q̄ algunes penes a purgar nos restē: q̄ aq̄sts sō los q̄ vā al purgatori. comēçant a parlar d̄l fill d̄ pdicio antecrist e d̄ la sua potēcia.

TRIR

Del iubi

deuē atēdre q̄ en q̄tre cōbats sera ptida
 la sua artelleria: en astucies e psuasions
 ēganoses: en opaciōs marauellofes: en
 dōs e pmeses abūdosos: en crueldat de
 penes doloroses. e ab aq̄sts q̄tre poders
 tirara molts ala sua dānada secta. tira-
 ra asi los mals homēs p los grans dōs
 e pmeses. als bōs fara apostatar p los
 gre^t turmēts e penes. als simples p fal-
 sa doctria. los curiosos q̄ en veure coses
 noues se delitē p marauellosos actes. tē-
 dra ēla pōposa cort sua grās homēs en
 totes facultats e sciēcies: fertilers: forti-
 legos e nigromātichs. diu sāt iohā en lo
 apocalipsi *Uiu* la bestia q̄ d̄la mar puja
 ua q̄ set caps tenia. que vol dir: tots los
 p̄nceps d̄la terra: e deu corns: qui son a-
 q̄lls q̄ los deu manamēts ipugnē. *Aq̄st*
celeratissim dānat naixera d̄ pare e ma-
 re vells d̄l trib de dā: ēla maior babilōia
Opinē algūs q̄ naixera d̄ icestuos nefā
 dissim acte: d̄ pare e d̄ filla. altres diē q̄
 d̄ fill e mare: en lo q̄l habitara d̄ inq̄tat
 tota plēitud e abūdancia: car sera ab ell
 hū sp̄it mal: q̄ li valdra en tots los seus
 mals actes. es lo seu nom fill d̄ pdicio p
 bēt a ell: y a molts altres. vēdrā ēlo seu
 tēps d̄l parahis terrenal: helies e enoch
 q̄ p̄ycarā la vitar: e p̄trastrarā ala sua fal-
 sa doctria. los q̄ls lo p̄feta zacharies no
 mena dos olineres: p̄q̄ serā vntats d̄ oli
 d̄la grā d̄l sp̄itfant. sant ioā los diu: dos
 canelobres: q̄ illumiarā la s̄ata sgleya: e
 p̄ycaran mil docēts sirāta dies: q̄ tres
 anys e mig sō en nōbre. tāt cō p̄yca lo
 n̄re s̄eyoz e mestre: irā vestits d̄ sayal en
 senyal d̄ penitēcia: la q̄l p̄ycarā: y en si
 mateix ne mostrarā exēple. p̄ycarā lave-
 ritat d̄la s̄ata fe carhōlica: ipugnāt de an-
 trecrist la erroz nefādissima: h̄i farā excel-
 lēts miracles: no fara ātecrist v̄daders
 miracles: po seran obres marauelloses:

segōs los segrets d̄ natura: y ab enganf
 d̄l diable q̄ ab ell sera p̄junt en totes les
 sues obres. seguiran a helies e Enoch
 los bōs cristiās: q̄ no desēpara lo s̄eyoz
 la sua sposa s̄ata sgleya. sera p̄secucio tā
 grā q̄ may es stada: morran innumerab-
 les martres. abrenjara lo senyoz d̄ ante
 crist los dies: p̄q̄ tots nos pdē. en la pri-
 mera p̄secucio d̄la sgleya diu sant grego-
 ri: los martres vi⁹ e morts feyē miracles
 en aq̄sta p̄secucio los q̄ls mataran fa-
 ran maruellosos obres. vēdra en ierusa-
 lē lo dānat abomiāble: ab la maior s̄eyo-
 ria e pōpa q̄ may haja tengut empador
 rey ni p̄ncep. e venit al tēple manara q̄
 tots lo adorē: y i crepat p̄ helies e enoch
 māara q̄ls matē: e q̄ nols soterrē. starā
 morts tres dies: e apres resuscitats en
 cosfos gl̄iosos pujaran ala celestial gl̄ia
*Uiu*ra antecrist apres la mort d̄lls q̄nze
 dies: regnara p̄ tot tres anys e mig: sera
 la sua mort marauellosa: q̄ vēdra al mōt
 oliuet diēt: q̄ sen vol pujar a deu son pa-
 re: apres tornar en la terra. h̄i stāt axi en
 la sua real cadira: en la maior pōpa que
 may sia stada: deuallara d̄l cel lo glori-
 os archāgel sāt miql: q̄ ab vna foguejāt
 spasa en dos parts partra lo seu cors ne-
 fandissim. allí sera la sua mort dō lo sen-
 yoz sen puja al cel iperi. *Altres* opinen q̄
 pujant sē d̄l mōt oliuet en alt p̄ miesteri
 de diables: quād sera en aq̄ll loch hō lo
 nuuol pres lo s̄eyoz d̄la v̄lsta dels q̄l mi-
 ranē: ab vna foguejāt spasa partira sant
 miql lo seu cors nefandissim. mort aq̄st
 celerat abomiāble: q̄rātacinch dies ator-
 gara la diuina misericordia p̄ repos. dels
 bōs: e als peccadors tēps de penitēcia:
 puertir sehan tots los iube⁹: e vēdrā ala
 fōt d̄l baptisme: p̄neixēt la seguedat sua
 e sera en tranq̄lle repos la s̄ata sgleya. si
 durara mes d̄ls q̄rātacich dies: nō teni

certenitat alguna: q̄ difinidament algu si
es discret definenar ho puga. dl foch ge
ral es cert q̄ vedra ans dl iutge: e p̄cebi
ra lo seu aduenimēt: q̄ p virtut diuina no
solamēt lo foch d̄la spera: mas tots los
altres p̄correrā a fer aq̄st general incēdi
Ledra aq̄st foch d̄ q̄tre fochs p̄prietats
e actes: dl foch infernal: per a punir los
mals. del foch de purgatori: p̄ als bons
q̄ dl tot no haurā purgat les culpes. dl
foch d̄ aq̄st mō p̄ a cremar los cosfos: e
totes les coses aiades. e del foch elemē
tar p̄ a purgar: subtiliar: e apurar: e reno
uar los elements: e les altres naturals
creatures. p̄ aq̄st admirable foch la faç
dela terra sera cremada: ari cō p̄ lo gene
ral diluui fō lauada: e meritamēt tota
la terra cobri aygua contra la calor e ar
dor d̄la carn q̄ nefandissimamēt crema
ua: y ara lo foch cremara la fra p̄tra la
fredor d̄ caritat: d̄la q̄l sera lo mō fret q̄f
p̄ vellea: e pasat aq̄st general incēdi: sera
la resurrectio general dels cosfos resu
scitaran ari los mals cō los bons en la
edat q̄ resuscita lo senyor n̄re: resuscitarā
los mals difornes: passibles: leigs igno
miniosos. sera tan abomiāble lo cors dl
dāminat miserable: q̄ dl seu cors se span
tara la trista aia: y mes lo volguera pu
dēt e menjat de v̄mens. resuscitaran los
bons en la mateira carn humana: sme
nats los defalts: insignits de excellent
bellea: lumiosos mes q̄l n̄re sol set vega
des: e tant quāt d̄ls dānats serā maiors
les culpes: tant seran los cosfos mes dif
formes: e d̄ls iusts quād serā majors los
merits: tant mes belles seran los cosfos
Sera la resurrectio en hū moment ala
veu d̄la spantable trōpera: ala miya n̄it
stant lo mō defauisiat q̄ tal veu lo cride:
Per aq̄sta veu podē entēdre algū admī
rable so: q̄ sera p̄ voluntat diuina: p̄ q̄ls

morts resuscitē: nomenas en algū loch
dela scriptura veu dl archangel: en altre
veu d̄ trōpera: q̄ seyalara p̄tra los mals
la general batalla: hi als bons p̄uidara
al eterna cena. sera aq̄st iubi en la vall d̄
iosafat: q̄ ala part de orient entre ierusa
lem e lo mōt oliuet sta situada: ēlo mig
dela habitable terra: a totes les naciōs
p̄mūa: famosissima p̄ la redēpcio n̄ra: e
iutjara lo iutge ēla fra: hō lo iutjarē no
duallarā los iusts r̄suscitats sobre la fra
mas ē layre exirā al sēyor al ecōtre: y sta
ra lo sēyor sobre el mōt oliuet: ē aq̄ll loch
hō lo nuol luos lo cobri d̄la vista d̄ls
apostols. sera aq̄st iubi p̄ als misables
dānats p̄ totes pts orrible. stara dānūt
irat lo iutge: d̄auall lo infern vomitant
terribles flames: d̄ins les sues entrame
nes los accusara la trista p̄sciencia. ala
part d̄reta los āgels q̄ls ēpenyarā al in
cēdi. ala sinistra los diables q̄ls tirarā al
flamejant cargre. al costat dl iutge la rey
na de misericordia: quils girara la cara.
staran tots los sants q̄ apuarā dl sēyor
la iusta sētēcia: en special los dotze apo
stols: cō assessors seguts en dotze vene
rables cadires: e coneixerā e veuran los
bōs e los mals: en los dānats totes les
culpes: p̄ les q̄ls iustamēt la dānacio me
reixē. mostrar sa lo senyor als iusts man
suet e benigne: e als dānats irat e terrib
le: tant se mostrara als dānats iplacab
le: q̄ p̄ no veure la sua irada cara dirā a
les mōtanyes e roqs: cabeu sobre nosal
tres: e amagau nos dela cara dl q̄ sta se
gut en la iudicial cadira. mostrara lo sen
yor en lo seu glorios cors les nafres: e d̄
la sua passio totes les insignies. tota la
santa trinitat hū deu tres p̄sones sera
lo p̄cipal iutge: p̄o lo senyor en quant
home sera delegat: e fara la execucio de
p̄nūciar la sentēcia: p̄ quel iutge deu es

Del iubi

ser manifest a tots los qui iutja: e perço es mester q̄ en la sua forma humana promulgue la s̄tēcia: p̄q̄ tots lo vegē: tots lo mirē: tots la sua veu hōgē: car los dānats no veuran la diuina essencia en aq̄lla hūanitat q̄ iniquamēt lo iutjaren: iusta mēt los iutjara: y en aq̄lla sera iutge: q̄ stigue dauant lo iutge: y aq̄lla hūanitat iutjara q̄ fō iutjada. seran ēlo iubi q̄tre ordēs. los dos seran dels elets ala part dreta. los dos dls dānats ala sinistra. d̄ la part dreta los hūi iutjarā e no serā iutjats: e seran saluats: e serā aq̄lls: la vida dls q̄ls no fō maculada de mortals culpes: los q̄ls en pobrerat pfeta ells mateirs en aq̄st mō se iutjarē: acabant los manamēts e psells d̄l sagrat euāgeli: de spullats d̄les coses d̄ aq̄st mō: lo senyor seguirē: als q̄ls ell v̄itat efna ha pmes gran pmesa diēt: vosaltres q̄ haueu dexat tot lo q̄ tenieu: e haueu seguit a mi. **Cō** seura lo fill d̄l home ēla cadira dela magestat sua: seureu ab ell en dotze cadires iutjant los dotze tribs de israel. diu los: q̄ iutjaran: p̄q̄ assistirā al iutje cō assessors apnāt la s̄tēcia. altres dls elets serā iutjats e saluats: la vida dels quals fon enlegida de mortals culpes: les q̄ls en los merits d̄l senyor hauran ab penitēcia lauades: e ab obres d̄ caritat cubertes p̄ a no esser punides: als q̄ls dira lo s̄yor: he tēgut fam: e haueu me donat a mējar. e p̄ lo s̄blant les altres obres d̄ misericordia. dels dānats: los hūis serā iutjats e dānats: q̄ rebuda la santa fe catholica: no haurā posat en obra los manamēts d̄ aq̄lla: e ari en elle fon mortala fe sens obres: als q̄ls dira lo iutje: he tēgut fam: e nō haueu donat a menjar: he tēgut set: e nō haueu donat a beure: era pegri: e nō haueu acollit: e ari d̄les altres obres d̄ misericordia. altres seran dā

nats e no seran iutjats: aq̄lls infels q̄ la santa fe catholica p̄ la sua infidelitat no volguerē rebre: e si la reberē p̄ heretgia o apostasia la dexarē: dls q̄ls dix lo senyor: lo q̄ no creu ja es iutjat. e lo apostol diu: los q̄ s̄s ley peccarā: sens ley perrā. diu lo psalmista: no resuscitarā ēlo iubi los ifels ipiadosos: resuscitarā diu la glofa: po p̄ ales penes. diu sant crisostō: lo q̄ no creu: e no te d̄la fe lo caracte: ja es iutjat: car puix no te d̄l seu rey lo caracte: mostra q̄ no es d̄la sua familia: e ari s̄s altre iubi lo portē ales efnes penes. po lo q̄ te lo caracte s̄yal d̄l rey sera citat e fet examē d̄les sues obres: e finalmēt dānat: si les sues culpes ho mereixen. diu s̄t gregori: lo p̄ncep q̄ regeix la hūana policia: en altra manera puneix lo ciutada: q̄ dins la ciutat troba culpable: en altra manera lo enemich qui li fa guerra hi la ciutat li afeja. ēlo ciutada discuteix p̄ iusticia les sues obres. al enemich s̄s discucio lo destroheix p̄ bata lla. los pfets d̄ochs iutjarā e no serā iutjats. los altres entrogats d̄les obres d̄ misericordia serā iutjats. los hūis a p̄ea los altres a glia. los ifels iutjats al iubi venē. **E** no es d̄ p̄sar q̄ aq̄st iubi ē lōch tēps se defmene. p̄ōpta sera la discucio d̄ tots los merits: les p̄sciēcies de tots vbertes: y vbert lo libre d̄vida: e sera manifestacio d̄ bōs e d̄ mals: q̄ veura cascu d̄is la sua p̄sciēcia: q̄ no haura loch alguna excusable resposta. diu s̄t agosti: ari a cascu serā manifestes les sues obres: q̄ la p̄sciēcia sera iutge de simateira. diu s̄t agosti: q̄ tāt̄s homēs serā saluats cō cayguerē dimōis. diu sant gregori: que tāt̄s homēs serā saluats q̄nts angels stiguerē. altres opinen q̄ en parabis hi ha dos cors. la hu d̄ls homēs. altre d̄ls angels: e q̄ la robina d̄ls āgels sera tota re

parada de v̄gēs: e q̄ lo cor d̄ls homēs se
ra tāt cō sō tots los āgels e v̄gēs. es p̄fi-
tosa e necessaria cosa cogitar tostēps d̄
aq̄st final iubi: p̄q̄ p̄sāmēt e temoz tan
sp̄atable d̄ ofēdre la diuina magestat nos
faça retraure: y es q̄si ipossible de pecar
nos dexe lo cristia: q̄ souint hi pensa: e q̄
les coses d̄ aq̄st mō no meny sprehe: e q̄
les injuries no pdone: hi als pobres no
foco rrega: y pala mort nos aparelle. p̄ē
sem e recordē lo q̄ diu lo gl̄ios sant iero-
nim: ara mēge: ara bega: o q̄l seuol altra
cosa faça: tostēps me sembla q̄ les mies
ozelles sentē lo so de aq̄lla veu terrible.
leuau vos morts veniu al final iudici.
diu sant gregori: si d̄ aq̄st mō prenem al
ḡna alegria: ari tostēps la deuē p̄dre: q̄
nunq̄ la amargor d̄l iubi final stiga fora
d̄la n̄ra memoria. p̄sāt d̄o ch̄s aq̄st iubi
sp̄atable: al qual fogir es ipossible. lan-
gem de nosaltres tots los delits e p̄cupi-
l̄ccies: q̄ ala part sinistra d̄l iubi nos ti-
ren. q̄na follia tā gr̄a nos te cōpresos: q̄
p̄ h̄u minim doloros delit vullam etna-
mēt star en flames. Cōsiderem les gra-
cies e beneficis q̄ n̄re senyor nos dona: e
ari cō de infern nos guardē d̄ p̄sumir de
alḡus merits n̄res: e si peccant donā al-
ḡna cayguda: treballē en los merits d̄l
senyor ab lo sacramēt d̄ penitēcia leuar
nos: e recordem los bēs q̄ls senyor nos
dona: q̄ lēgues angeliqs ni h̄uanes spli-
car nols podē: h̄as fet q̄ no erem: h̄as re-
parat: q̄ derrocats e p̄duts en terra jabi-
em: h̄a p̄ref mort cruel ignomiosa p̄ nos
altres: e ab la sua p̄ciosa sanc̄ nos h̄a re-
mut d̄l general catiueri: es duallat als
infern: y h̄a fet parabis ēles scures te-
nebres: fet les tā clares cō lo cel imperi.
e p̄refa possessio d̄l seu regne: sperās que
eternamēt ab nosaltres regne: ans vol q̄
ab ell regnē nosaltres. sia donchs tot lo

n̄re studi ē obedir e suar tot lo q̄ ell du e
senyor n̄re mana: p̄q̄ d̄les c̄fnes penes si-
am delliures: y pugem ala gl̄ia quēs te
aparellada: cō no p̄sam insensats mise-
rables: q̄ farē en aq̄ll sp̄atable dia: q̄nd
tremolara lo mō al terrible so d̄les sp̄an-
tables trōpetes: Segut lo iutge ēlo tri-
bunal d̄la sua iudicial cadira: circuhit d̄
tota la celestial milicia: e tota natura hu-
mana ēlo p̄cipi engēdrada dela terra:
ara resuscitada sperara tremolāt lo iubi
d̄la sua iusta s̄tēcia: demanara als h̄us
e als altres raho d̄la pasada vida. sera a
aq̄ll dia la iusticia sobre la misericordia:
e ab seueritat iusta enterrogara tots los
culpables diēt: o inich ingrati home yo
ēlo p̄cipi ab les mies mans te format
d̄la terra: he inspirat en tu vida: e aia cre-
ada a ymatge e s̄eblança mia: e lo v̄ger e
d̄litos d̄ parabis terrenal te doni en po-
fessio p̄ delitosa posada: e tu meny spreāt
los me manamēts: volguist mes seguir
lo p̄ricep d̄ mort: q̄l s̄eyor d̄la vida: e ari
iustamēt lācat de parabis. staues deten-
gut en general catiueri: e p̄ d̄lliurar a tu
q̄ nou merexies: entri dins lo clos ima-
culat ventre de maria v̄ge: sens ofendre
ni ēla ētrada ni ēla exida los liris d̄ls se-
virginals talem̄s. fō lo meu b̄reç h̄u pe-
sebre en mig de dos aials creatures mi-
es. soferi les infacies misables p̄ fer me
s̄eblant a tu: p̄q̄ a tu fes s̄eblant a mi. so-
feri apres molta pobretat e fretura e tre-
balls ēla p̄sēt vida. y ēla mia passio igno-
miniosa: colps: bufets: scopines: açots
e corona de spines: e p̄ gr̄a fet q̄ d̄la tua
salut me aflegia: donarē me a beure fel
e viagre: apres clauat en la creu: p̄q̄ a tu
d̄la mort fes delliure: entre tātes penes
p̄nēt la mort: dexi la vida: p̄regui les tu-
es dolors e tristicies: p̄ quiet pogues do-
nar los meus goigs e alegries. prengui

Del iubi

donchs la tua mort: p'quet pogues do-
 nar la mia vida: e mort jagui enlo sepul-
 cre: p'q' enlo cel tu vixquesses: p'que has
 volgut insensat misfable aqsts treballs
 me' e infinits merits p'dre: p'q' i'grat has
 l'agat lo inestimable preu dela redēpcio
 tua: q' p' tu sia mort yo nō clame: mas p'
 q' tu nō has dōat la tua vida: p'uir p' tu:
 p' a tu yo he dōat la mia: p' que has leuat
 la tua: q' ab la mia sanch' lauia p'rada:
 p'q' lo meu habitacle: q' yo ē tu h'auia cō-
 sagrat ēlo baptisme: y la tua ania q' p' a
 mi h'ania fet tēple: p'q' ari lejamēt de ne-
 fādissims peccats las ensutziada: hi ab
 tantes turpituds las feta pudēta. ab los
 teus crims e delictes: me has mes affli-
 git: q' aquells q' ēla creu p' amor tua me
 crucificarē: mes greu es a mi la creu de
 tos pecats: ēla q'l me crucifiqs: q' no aq-
 lla q' p'regui p' hauer te misericordia. yo
 deu creador teu immortal ipassible: p' tu
 fuy mortal e passible: e so stat p'rent sofe-
 rir mort en terribles penes. mas tu has
 menyspreat en mi home: la deitat mia:
 has menyspreat enla infirmitat mia: la
 salut tua: enlo meu treball: lo teu repos:
 ēla mia mort: la tua vida: ēles mies do-
 lors: la tua medicina: en los me' oppro-
 brios: la gl'ia e honor tua. ab totes aqstes
 culpes e iniq'tats tuas: ab les mans e bra-
 ços vberts staua: p' atorgar te venia per
 la copiosa redēpcio mia: y abraçar te: si
 fosses v'gut ala fōt d'la mia nafra: dela
 q'l d' p'tinu ha brollat mūdissima aygua
 enla probatica piscina d'la santa sgleya.
 e p'uir has mēyspreat tanta misericordia:
 vol iusticia q' oges la mia iusta sentēcia.
 stara sathanas q'ls bons e mals tots lo
 porā veure: aq'lla ferocissima bestia: en
 mig d'ls dānats cruel spātible. Alegrar
 san los saluats: regraciāt ala diuina bō-
 dat tan gran benefici: q' h'agē pogut v'e-

gre drach e spēt tā feroçe: pēsará q'n spāt
 tinguerē si en aqsta p'sent vida: quād lo
 vengerē l'agnesen vista. tremolarā e cruxi-
 ran les dēts los dānats miserables: ma-
 labirā los dies d'la naixēca: malabiran
 los pares e mares q'ls han engendrat: e
 criats p' a les ifernals penes: e finalmēt
 malabirā la bōdat diuina: p' q'ls ha donat
 esser: y p'q' no fa q' d'l tot no siē: que mes
 amē q' a no res tornen: q' soferir tals hi
 eternes penes: girar se ha lo iutge ab la
 cara de iusta ira: p'mulgara aq'lla iusta
 terrible sentēcia. Anau maleyts al foc
 efnal: lo q'l sta aparellat p' al diable e als
 seus angels: multiplicarā los misfables
 dānats los crits y les blasfemies. ma-
 nara lo iustificat iutge: q' tot aq'll foc q'
 h'auia apurat e purgat los elements lo
 mō e la terra. pose en execucio la p'mul-
 gada sentēcia. e ab hū spātible impetu
 aq'lles fumoses flames: p'edrà los dā-
 nats ab sathanas: hi deuallar los hā en
 los abissos: mesclats ab ells innumera-
 bles dimonis. posada en execucio la iu-
 sta e vltima sentēcia: q'l lengua pot expli-
 car ni scriure la acerbitat d' aqstes efnes
 penes: e lo goig e alegria d'ls efnales pre-
 mis. diu sant ancelm: acabat lo admira-
 ble e spantible iubi sera feta aq'lla glozi-
 osa processo: vnides les parts en amor
 caritat e gl'ia ab lo seu cap iesus deu rey
 e senyor n're: pujara e p'sentara lo regne
 a deu son pare: q' en los seus propis va-
 falls regne: qui son tots los sants iustifi-
 cats enla sua sanch' p'ciosa. sera lauors la
 innohacio del mon acabada: que lo ge-
 neral foc h'aura embellit la mūdial fi-
 gura. stara lo foc ēla sua spera net dar-
 e lucido: ni cremara cosa que li acosten:
 layre sens mouiment algu stara ab vna
 diafanitat clara. stara laygua lucida cla-
 rejāt e neta: e gel no la pora cōpendre. se

ra la terra apurada plana gentil e lisa : e totes les impunitats dels elemēts duallaran al loch deles infernals penes: ari cō a prudenta cētina de totes inmūdici- es dela mūdana machina . cessaran les mutacions de anys e mesos e dies: noy haura fret: calor: pluja: ne?: trōs: ni nu- uols. staran les celestials speres sēs mo- uimēt algu en fermerat q̄eta: ab augmēt de claredat: molt major d̄la q̄ tenie. sta- ra lo sol en oziēt: hi ēlo occidēt la luna: en los lochs hō p̄mer creats forzē: e alli eternamēt sera la sua posada: car los se- mouiments eren p̄ les generacions hu- manes: fins q̄ fos p̄plit d̄ls elets lo nō- bre: lo q̄l acabar: lo mouiment d̄ls cels pēdra terme: e ari cessara lo tēps: e sera lo dia dela resurreccio diuenge darzer dia q̄ etnamēt durara: e sera nit als dā- nats etna. diu job: resuscitare en lo dar- zer dia. diu aymo : lauors sera cōplit lo parlar d̄ esaiēs: sera la lum d̄la luna ari cō la lum del sol : e la lum del sol major d̄la q̄ es huy set vegades. totes les coses q̄l senyor crea ēlo p̄icipi: p̄ lome forzē fe- tes: e cabēt e peccāt lome en p̄fectio mi- nuaren. fon la terra steril: layre e lo foch spes e terbolēt: laygua spātible: los cels luna e les steles deles sues lums minua- ren. fet lo inbī final: no solament cobra- ran les p̄fectiōs p̄meres: mas encara en grā excellencia les tendrā doblades: tres rahōs mostrē q̄l mō sera mes bell apres del final iudici . la primera q̄ ari cō p̄ lo peccat e decabimēt d̄l home tot lo mon- soferi injuria e d̄la sua p̄fectio algūa mi- nua: ari p̄ la glificacio d̄l home vol la di- uina bōdat q̄ pulcritud e bellea cobze. se- gonamēt q̄ vol la diuina sapiēcia: q̄ les creatures siē enbellides p̄ lo huir q̄ han fet als seus elets homēs: p̄ la p̄teplacio- deles quals son vēguts en coneixēça d̄l

q̄ les hauia fetes . terçeramet que puir- seran stades spill: enlo q̄l los homēs tāt- temps lo senyor mirarē: q̄ apres d̄ tāt- anys se netege: p̄q̄ romāga ner hi mun- de: no q̄ p̄ a coneixer lo senyor mester si- en: puir la deitat claramēt veben: en la q̄l totes les creatures mirē: mas p̄q̄ ala intellectual visio beatifica: encara si aju- ste goig d̄ alegra vista. Els ifāts q̄ sēs- vs de raho: ab sola culpa original de aq̄- sta vida passen. es certa cosa q̄ resuscita- ran en vida imortal: y edat p̄feta: no se- ran bēauenturats: car no veurā la diuina- essencia: e no sentirā dolor algūa : en tot- p̄cordes ab la volūtat diuina: p̄sarā que- ni ells han meritat q̄la diuina essencia pu- guē veure : niu han perdut per la culpa- del loch d̄la habitacio sua apres del in- bī diuerfes opinions entrels doctors se- reciten: entre les q̄ls es la mes pia : q̄ en- aquest mō la diuina bōdat los donara- delitosa stancia: ab grans p̄fectiōs d̄ in- telligēcia: ab amor entre ells comunica- cio e amistat delitable: comūicant e p̄fe- rint p̄ les creatures d̄les p̄fectiōs diui- nes: loāt eternamēt e magnificāt lo crea- dor q̄ls ha fet nobles racionals creaturef- e d̄ tā excellēt felicitat politica dotades.

Oracio.

Benignissim ieh̄ q̄ p̄ la grā pa- ciencia d̄la tua immēsa bōdat- speres a mi peccador que sine- ne. fes graa mi miserable: q̄ en aq̄st mō- yo mateix dins mi les mies culpes exa- mine e iutge: e totes les coses q̄ a tu son- desplaents de mi lanche: e q̄ les q̄ a tu pla- ent acabe: e ari sia fet plaent a tu e agra- dable: p̄q̄ en lo inbī final ab los te- elets- ala part d̄reta: placat e misericorde mi- rar te puga: e atēyer al regne: q̄ p̄ als te- aparelles : p̄q̄ la desiderable p̄sencia d̄la- deitat tua: ala q̄l suspire: eternament ser-

De la pena infernal

uir loar e fruyr puga: clementissim iehus
desig meu premi e vida mia amen.

**De la pena infernal hi eter-
na gloria. Capitol XXXI**

La pena de infern
e de parabis la gloria lo iu
hi final segueixen: e axi no
sera luy de nre preposit si
hu poch hi volem la ploma stendre. **E**
començat a parlar dles infernals penes
deuē atēdre: q̄ en lo peccat dos defalts se
trobe. lo p̄mer es girar del creador q̄ns
ha fet e refet la cara: e p̄uertir se ala crea-
tura: dexar e menysprear lo be incōmu-
table q̄ es dū: y amar la creatura e p̄uer-
tir se a ella: q̄ no te algū be: sino en quāt
en deu participa: e p̄ço no es be ni recta-
mēt amada: sino quād en deu se ama: **E**
d̄ aq̄sta amor nra desordenada ne roma-
nē leses les potēcies d̄la nra aia: mes o
menys: segōs la grauitat de les culpes:
e axi les penes d̄ls dānats son distintes.
Per hauer girada la cara d̄l be icōmuta-
ble q̄ es dū: sera la carēcia d̄la visio diuina
E p̄ lamoꝝ d̄sordnada ala creatura serā
diuerses afflictions acerbissimes hi eter-
nes: foc̄: fret: tenebres: fum: lagremes
interiors. ēla afligida turmētada aia: y
en los vlls amargues y eternes. lo foc̄
q̄ls crema algūa claredat nols dona: si
no vna fumosa miserable vista: p̄ a ven-
re diabolic̄s figures: drach̄s: serpēts: e
aials feroces. sentirā fam: set: e totes les
afflictions q̄ sentir se podē: crits: clamors
miserables: e blasfemies: pudor: p̄fusio:
enueja: ira: malicia: vgonya: e d̄ tots los
peccats e vicis: manifesta coneixēça. e so-
bre tot lo v̄me d̄la p̄sciēcia: p̄sant q̄ hā
p̄dut: e tenē p̄ sa culpa p̄duda d̄ tot be y
de remey hi descās tota sperāça: e lo es-
ser e viure: q̄ naturalment totes les crea-

res desigen: los sera axi detestable: q̄ per
menor mal desijarā la mort: e d̄l tot no
esser. etnes serā les penes: p̄q̄ peccarē cō-
tra la diuina magestat q̄ es etna: e p̄que-
rāt los dura lo peccar cō lo viure: y etna-
mēt peccarē si etnamēt vixq̄ren. diu sant
gregori: al iustificat intge se sguarda: la
nima q̄ ē peccat h̄avolgut finir la vida: sa-
bēt q̄ apres la mort no tenia remey d̄ pe-
nitēcia: q̄ apres la mort etnament stiga
en suplici: dexaren los peccats: p̄q̄ dexa-
ren la vida. e claramēt mostrē q̄ en pec-
cat etnamēt volguerē viure: p̄q̄ tāt cō vi-
xq̄ren peccarē. diu sāt agosti: dignament
mereix lome la p̄ea etna: puix sabia q̄ pe-
cāt p̄dia la gl̄ia etna. axi cō p̄ obres t̄pals
iustes en aquest mō fetes: se atēy en laltre
gl̄ia eterna: axi p̄ culpes t̄pals en aq̄st
mō fetes: se atēy en laltre pena eterna:
veurā se los dānats etre si: no p̄ p̄solacio
mas p̄ major pena. diu sāt gregori dona-
ra aq̄ll foc̄vna lū fumosa: q̄ puguē veu-
re totes les coses q̄ turmēt ar los podē.
diu sāt ieroni: q̄ sera tāta ē ifern la dolor
e p̄ea: q̄ no porā girar la p̄sa q̄ altra co-
sa p̄sdrar: ni p̄sar puguē: q̄ si vna lagre-
ma sola exia d̄l vll d̄l dānat p̄ cascū dia:
seria mes q̄ la mar nils ri: ni totes les ay-
gues. o miserables homēs: cō no p̄sā: cō
no plozā: cō no temē aq̄st etern suplici.
o d̄fallits d̄ sey e d̄ meoria: cō noy pue-
him ēlo tēps: q̄ ab lo sacramēt d̄ penitē-
cia ne podē esser d̄lliures: si d̄l tēps q̄ axi
peccāt p̄tra deu e guanyāt infern los ho-
mēs d̄spenē: sol hū moment los dānats
poguelē atēyer: quina penitēcia fariē: e
quāt grā e quāt larch̄ tēps la acceptariē:
p̄q̄ d̄les eternes penes fosen delliures. o
grā dolor q̄ la diuina iusticia nols ha do-
nat: nils donara temps algu que sme-
nar se puguen: tota misericordia los ha
negada: tota miseria atorçada: tota

esperança p̄duda. o defallits cō no p̄sant
la eternitat d̄ aq̄lla tā acerbissima pena:
q̄ seria p̄tēt lo miserable d̄anat: q̄ apres
d̄ deu milia e mil milia anys d̄ aq̄sta in-
numerable p̄ca: vna minima part lin al
leujassen. Si p̄siderā vna pedra q̄ tā grā
cō tot lo mō sia: e q̄ d̄ cēt en cēt anys vin-
gues hū petit ocell: a tāt cō hū gra d̄ mill
lenar ne: e que ari acabada la pedra: fos
acabada d̄l trist d̄anat la sua pena: seria
mes q̄ p̄tēt d̄ tan misericorde sentēcia. hī
deuē atēdre q̄ ēlos d̄anats sobre totes
les penes lo no veure la diuina essencia
es la maior pena. diu sāt crisostō: algūs sē
sibles ignorāts idoctes p̄sen: q̄ no seria
grā pena: puix altra afflictio no sētissen:
eser puats d̄la visio diuina: po yo dich q̄
aq̄sta pena es molt maior q̄ tots los tur-
mēts altres: quād p̄sen q̄ p̄ la culpa hā
p̄dut tāta gl̄ia. intolerables e horribles
son d̄l ifern les penes: po aq̄sta als d̄ani-
nats dona tāta afflictio dolor e tristicia:
q̄ pasa en ells totes les altres. o gran do-
lor d̄ p̄sent d̄ nosaltres miserables: q̄ ari
stimā q̄ ofenēt la magestat diuina: pasejā
segurs en aq̄sta misera vida: e no p̄uehī
ni p̄sā cō d̄ aq̄stes acerbissimes penes po-
riē eser d̄lliures. Aps̄ d̄les ifernals penes
ēla et̄na gl̄ia. volē la n̄ra ploma stēdre:
p̄ q̄ls p̄traris quād d̄ prop se mirē: mes
claramēt se mostrē: son tāts e tā grans
los goigs d̄la et̄na gl̄ia: q̄ tots los aris-
metichs p̄tar ni tots los geometres sti-
mar ni mesurar los porziē: e tots los gra-
matichs logichs e rethorichs nols porzi
en descriure. diu lo apostol: ni vlls han
vist: ni ozelles hā ohit: ni p̄sā hūana ha-
entes. lo p̄mi q̄l s̄eyo: ha p̄parat als q̄ a
ell amē. alegrē se los sāt̄s d̄l q̄ sobre ells
mirē: q̄ es du ēla sua clara vista: d̄les co-
ses q̄ menors q̄ ells mirē: q̄ es la bellea
d̄ls cels e deles altres cozporals creatu-

res. deles coses q̄ dins si tenē: que es la
gloria d̄l cors e aia. alegrē se d̄les coses
q̄ prop d̄ si tenē: q̄ sō los āgels e homēs
e cascu tāt d̄l be d̄l altre cō del seu p̄pi se
alegra: p̄ lo vicle d̄ amor e caritat: q̄ en-
tre si e ab dirlos liga. serā tots hū cors p̄
amor e p̄cordia: tots se conexaran: tots
se amaran. les ētramenes del cors e de
la aia d̄ls hūs als altres claramēt seran
māifestes. veurā d̄ls d̄anats les penes p̄
q̄ magnifiquē la diuina iusticia: e hagen
maior goig: q̄ p̄ la diuina misericordia ells
ne sō d̄lliures. veurā a deu en si mateix:
veurā lo en ells: y ēlos altres: y ells veu-
rā se en deu: y a deu en les creatures: y
en deu les creatures: q̄ deu q̄ es totes co-
ses: sera en tots los sants: y en ell posse-
hirā tot lo q̄ desijar se puga: vida: salut:
honor: riq̄a: p̄tēracio e abūdācia: trāq̄li-
tat e pau: e tots los bēs: goigs: delits e
alegries: q̄ p̄sar ni d̄sijar se podē: lo ēte-
nimēt en claramēt veure la diuina essencia
atēyara aq̄lla excellent clara noticia: na-
turalmēt p̄ los ētenimēts d̄sijada. la vo-
lūtāt amara: e fruirā aq̄ll ifinit be: q̄ totf
los altres bēs te en si p̄p̄os. e de aq̄st a-
mar e fruir sētra ineffable goig e alegria.
mirarā los vlls d̄l s̄eyo: la copal bellea:
p̄q̄ tot lome: en ell deu fet home: atēga
tota y ētrega beaueitūra: y ell deu e s̄e-
yo: n̄re beatificara tots los n̄res senys:
d̄ alegria e goig ineffable: sera verd ma-
ragde ala vista: musica excellēt ala ohi-
da: suau dolzor ala lengua: al nas odor
aromatica: ales mās sera ram d̄ flors e
liris: sera en parahis labūdācia d̄l octū-
ne: repos d̄l juern: gētilea d̄la p̄mauera:
claredat del stiu: q̄ la beatitud p̄feta en
dos coses se tāca: de tot be p̄sencia: e de
tot mal absēcia. sera tā grā la pulcritud
d̄la ciutat supna. la p̄porcio: orde e iusti-
cia: q̄ seria iusta causa: sol p̄ ētrar hī hūn

dia: totes aq̄stes n̄res miseries d̄ b̄es tē
porals: honors: delits e tristes alegries
auozrissem: m̄eyspreassem e lâçasse. no
sēs causa ha dir lo pfeta: milloz es ēlos
te? pala? hū dia: q̄ mil milia altres dies.
sta aq̄sta felicitat efna en gl̄ia d̄l n̄re coz
e aia. tres dots la gl̄ia d̄la aia acabē ma
nifesta coneixēça d̄la diuina essencia: q̄ suc
ceheix ala fe d̄la p̄sent vida: pfeta amor
e fruicio: la q̄l en aq̄st mō comēça: h̄i en
parahis acaba seguretats ferma: q̄ succe
heix ala p̄sēt sperāça: la gl̄ia d̄l coz q̄tre
dots la mostre: claredat: impassibilitat:
subtilitat: e agilitat. los dots d̄la aia s̄o
ari d̄ essēcia d̄la gl̄ia: q̄ sēs ells algu no a
tenyara la felicitat benauenturada. los
dots d̄l coz no s̄o d̄la essēcia d̄la gl̄ia ās
sens ells pot esser pfeta la felicitat efna.
ari cō en los āgels: los q̄ls s̄o p̄fetamēt
b̄eauēturats: y cosfos no tenē: po es or
denada p̄porcio: que aia gloriosa coz
gl̄ificat informe. Lo p̄mer dot d̄la aia
es la clara intellectual vista d̄la diuina es
sencia: la q̄l veurā tots tota: mas no to
ralmēt: p̄q̄ es infinida: e los h̄ūs segōs
los gra? d̄ meritis la veuran mes pfeta
mēt q̄ls altres: en quāt tēdran ēlo ente
nimēt maior o menor aq̄ll habit q̄ lum
d̄ gl̄orias nomena: d̄l q̄l parla lo psalmi
sta quād diu: ēla lum q̄ es aq̄st habit q̄l
n̄re ētenimēt illumia: veurē la tua lum q̄
es la tua essēcia. e deue atēdre al p̄posit
n̄re: q̄ en tres maneres algūa cosa pot es
ser coneguda: coneixēt q̄ te esser: o q̄n es
lo seu esser: o coneixēt acabadamēt tot
lo seu esser. ēlo primer modo coneixen a
deu en aq̄sta p̄sent vida: e los b̄os e los
mals: car tots coneixē q̄ deu es. en lo se
gō modo los s̄ats en parahis lo coneixē
car tots claramēt lo ērenē: e la sua diuī
nitat ab lo entenimēt mirē. en la tercera
manera ni ēla p̄sent vida: ni en l'altra al

gu pot totalmēt la sua q̄ditat e essencia
cōpendre: p̄q̄ es infinida: e d̄ēgū infinit
no pot esser cōpres p̄ potēcia finida. ari
cō vna q̄ntitat infinida: algu p̄ subtil vi
sta q̄ t̄iga no la pot acabadamēt veure.
Lo segō dot d̄la aia es amor: caritat: e
dilectio pfeta: la q̄l aci comēça: po en pa
rahis acaba. la fe y sperāça cessarā: e la ca
ritat se fara maior e pfeta. Lo terç dot
fera seguretats sēs recel d̄ poder p̄dre: ni
minuar la possessio d̄ tāta gl̄ia. s̄o d̄ōchs
d̄ls b̄eauēturats tres p̄fetes joyes. d̄l en
tēimēt clara vista sēs tenebres d̄ ignorā
cia. amor e dilectio q̄ nos cāsa nis fati
ga: ni fastig pot rebre. seguretats q̄ p̄dua
ni perill recela. d̄ls cosfos gl̄iosos lo pri
mer dot es claredat luminosa: q̄ sera lo
coz d̄l s̄at ari trāsparēt cō lo vidre: e lu
minos mes q̄l sol n̄re set vegades: po no
fera en tots equal la claredat: mas sera
mes o m̄eys: segōs la p̄fectio d̄la gl̄io
sa aia: e les parts del gl̄ificat coz no
serā egualmēt lumioses: mas segōs q̄ se
ra mester ala p̄porciōada cozpal bellea
Lo segon dot q̄ sera la impassibilitat p̄
la q̄l lo gl̄ios coz sera ari impassible:
q̄ algū p̄trari no li pora noure: tāt q̄ dis
en l'infem lesio algūa no s̄etiria. Lo terç
dot es subtilitat: p̄ la q̄l pot pasar y star
ab altre coz ē h̄ū mateix loch: q̄ res no
li ēpacha: ans sens dificultat algūa pas
sa: q̄ no perd la distictio e quātitat e me
sura deles sues belles parts organiques
Lo quart dot es agilitat: q̄ en h̄un mo
ment sera d̄la vna part d̄l mō en altra: e
sera mes o menys aq̄sta agilitat en los
s̄ats: segōs la p̄fectio d̄la aia. e sera la vo
lūtat dells ari ala raho p̄forme q̄ algūa
cosa: ni voldrā: ni voler poran: q̄ sia ala
diuina volūtat discorde. diu se la gl̄oria
eterna aurea: q̄ vol dir corona de or: la
qual tots los s̄ats d̄ parahis tenē: car

tots sō reys q̄ podē tot lo q̄ volē: y aq̄st es lo essencial p̄mi: q̄ es veure e fruyr la essencia diuina: y ensem̄ps ab aq̄st essencial p̄mi: los martres: doctozs: e v̄gēs tenē aureoles: q̄ vol dir coronetes: q̄ es lo goig q̄ tenē: quād pēsen la gr̄a q̄ la diuina bōdat los ha donada: q̄ h̄agē vençut los martres lo mō: los v̄gēs la carn los doctozs lo diable: e d̄ aq̄st goig: lo q̄l es en laia: ne resulta al cors vna special gētlea. posen encara algūs doctozs hū altre p̄mi accidētā q̄l nomenē palma: lo q̄l es lo record q̄ tenē molts p̄fessozs q̄ forē p̄p̄res a voler p̄ lo nom d̄ ies̄us ferir martiri: ēcara q̄ en ells no fō següida la obra: no p̄ defalt q̄ ells no fossen a parellats d̄ acceptar la mort p̄ la s̄ata fe catholica: ari cō lo glòrios s̄at marti: al q̄l la s̄gleya c̄ara. o beata aia: q̄ si coltell de martiri no la leua al cors: po no p̄de la palma d̄ martiri. posa ēcara s̄at ācelm̄ fet bēs d̄l cors: e fet d̄la aia q̄ posehiran los s̄ats ēla beatitud efna: e p̄mer posa los d̄l cors: q̄ sō bellea: laugeria: forta: lea: libertat: sanitat: d̄lit: efnitat. en aq̄lla ciutat s̄ata la bellea d̄ls s̄ats ala del sol sera equal: q̄ lanoz sera set vegades maior q̄ no es ara. diēt la sc̄ptura sacra Axi cō lo sol serā lumiosos los s̄ats en lo p̄specte d̄l s̄eyoz: tēdrā tanta laugeria q̄ equalmēt serā langers ab los āgels: q̄ d̄l cel en la terza: e d̄la fra ēlo cel mes prest q̄ nou diem sera la n̄ra volada: y ēlo raig d̄l sol aq̄stavelocitat claramēt podē veure: q̄ en hū p̄it d̄l oriēt al occidēt illumina: y es certa cosa: que les coses aiades maior velocitat q̄ les inaiades tenē. ten dran fortitud e força aq̄lls ciudadās de la ciutat sup̄na: tāt q̄ algū poder contraftar nols puga: e q̄l senol pes lo sera facil p̄ a poder lo moure: ab tan poch treball: cō en girar lull tenim nosaltres. dix

lo senyoz q̄ seran ari cō los angels: que als āgels res nols p̄traf̄ta: ni res los pot ēpachar ni p̄streper: ans tots los cosos penetrē ari cō volē: p̄ lo sēblāt noy h̄aura algū obstade ni tāca: q̄ als s̄ants deti ga: ni corpal creatura q̄ en res defobedi ent los sia. dela sanitat diu lo p̄salmista La salut d̄ls iusts lo senyoz lals p̄cura. dōchs q̄na malaltia pot noure: als q̄ lo senyoz la sanitat dona. tēdrā d̄elit p̄ tot lo cors: q̄ nos dera nis pot scriure: los vlls: les ozelles: lo nas: la boca: les mās los peus: la gola: lo coz: lo fetge: los le? los ossos: les medulles: e totes les parts d̄l cors: e arteries d̄ tā admirable delectacio e dolçoz serā plenes: que tot lome beura d̄l torrēt d̄l d̄elit d̄ n̄re s̄eyoz deu: p̄q̄ d̄la abūdācia dela sua casa se ēbria: gue: sera la vida p̄petua: la q̄l sens algū recel los sera segura. diēt lo profeta: los iusts p̄petualmēt viurā: gr̄as son aq̄sts bens q̄ d̄l cors h̄auē posat en nōbre: po no son menozs los q̄ ala aia s̄guardē: sapiencia: amicitia: p̄cordia: potestat: honoz: seguretāt: alegria. tan gran es ēlos s̄ants la sapiēcia: q̄ del q̄ saber volen res no ignozen: de tot lo q̄ deu ha fet e fara: sabē e tant cō volē: e tots ensem̄ps y en tot se coneixē don es cascu q̄l es lo linatge e patria: fins al primer home adā pare n̄re. amicitia es entrels tāta cō entre les parts del cors n̄re. ari cō a simateix entre si tots se amē: hū coz: hū voler: hū vna aia: ab tāta amor e p̄cordia: q̄ algu no discrepa d̄res q̄l altre vulla: hū cors vna s̄gleya: y d̄l senyoz vna s̄posa. E ari cō experēcia nos mostra: q̄ si lo hū vll se gira dels n̄res segueix lo tātoft laltre. Axi en parabis alli h̄ō la volūtāt d̄l sant lo seu voler endreça: tots los altres p̄ amor dell h̄i ensem̄ps ab ell h̄i giren: no molt q̄ la volūtāt dels s̄ats entre ells no

Dela pena infernal e eterna gloria

discrepe: puir la de nostre senyor deu ab
 la sua sera pcorde: q̄ lo cap no pot deles
 sues parts eser discorde. e si lo sant a no
 stre senyor deu: e tots los sants te ab ell
 pcorde: com poza voler cosa alguna q̄
 no la atenga. e axi sera poderos de gran
 potencia tenit lo oipotent en tot ala sua
 voluntat pcorde. donchs a tan gran po
 der pot li fallir honor e fama: hi segura
 vida tenint lo creador ab tots los sants
 p valença: y ab tals hi tants bens e p
 per poza star sens ineffable alegria: ale
 grant se cascutant del goig dels altres
 cō del seu propi. o goig que stimar nos
 dera: quand veuran q̄ nostre senyor deu
 tant los ama: y ells q̄ mes q̄ asi lamen:
 concirent e mirant la sua bondat infini
 da. e breument podē pcloure: que si los
 sants en tan gran felicitat e gloria eter
 nament se alegren. los miserables dam
 nats p lo p̄trari: en dolor e miseria eter
 namēt cruciats morir: e no esser d̄figē:
 e axi com los sants admirable bellea: ve
 locitat: fortitud: libertat: sanitat: e d̄lit
 los fa p̄tets iubilants e alegres. axi los
 miserables damnats la leja difformitat
 lo pes: e flaqa: malaltia: dolor: e catiue
 ri: los fa trists jamecants e plorosos: e p
 go la ppetuitat dela vida: que p esser de
 tants bens acōpanyada: los sants ab a
 mor sobirana molt amē. p lo p̄trari los
 mesquins damnats p squar tan acerbif
 simes penes: la vida e la ppetuitat d̄ aq̄
 lla ab terrible oy auoreixen: e tots los
 bens que als sants en alt grau alegren
 als mesquins damnats per lo p̄trari greu
 ment turmenten. E axi com per la glo
 ria tot lo quels sants ētenē e sabē: tots
 los torna en amor iocūditat e alegria.
 axi als miserables damnats en dolor tris
 ticia ploze miseria: e si amicia alguna
 entre ells hi resta: q̄ ēueja tota nola cre

me. mirant en tan grā dolor los q̄ amien
 tenē augmēt d̄ maior pena: guerra e dis
 cordia ab totes les creaturel: e totes cō
 tra ells cruel batalla: hi en loch dela grā
 potēcia q̄ls benauēturats posseheixen:
 no poran algūa cosa d̄l que volē: e auoz
 riran tot lo q̄ tenen: fins al esser e viure:
 no poran no auozrir: ni defēdres d̄l que
 auozreiē: y bes honrats soferrā etern op
 p̄ri. e axi cō los sants tenē seguretāt d̄
 eterna gliosa vida: axi ells trists mesquins
 seran certs q̄ etnamēt morran viuint en
 acerbissima pena. en loch del etern goig
 ineffable q̄ls benauēturats senten: here
 taran efna incogitable dolor e tristicia:
 p̄q̄ en aq̄st mō no han volgut de sos pe
 cats fer penitēcia. Troben se encara en
 trels dānats axi cō en la gloria diuersos
 staments de penes: segons la grauitat e
 diuersitat deles males obres. diu sanct
 crisostō: axi com en lo regne d̄ls cels hi
 ha mansiōs moltes hi distintes: les q̄ls
 no son aldre sino diuersos graus de pre
 mis. axi en los inferns hi ha diuersitat
 en diferēts suplicis: po tots haurā eter
 na pena. axi cō los clets tots hauran lo
 diner d̄la efna gloria: lo qual donara lo
 senyor a tots los q̄ haurā treballat en la
 sua vinya. en lo nom d̄l diner se cntē lo
 premi a tots comu: q̄ es la visio d̄la diui
 na essencia: la q̄l tots fruīrā en pau de vi
 da eterna. diu lo apostol: axi cō vna ste
 la en claredat es diferēt delaltra: axi hū
 sant del altre en la gloria. vna dōchs es
 la vinya: hu es lo diner: po hay māsiōs
 diuerses. diu sant agosti: algu no dubte
 q̄ en la felicitat sup̄ma no haja graus: se
 gōs aq̄lles q̄ la posseheixen: y en aq̄sta di
 uersitat de gra: hū gran be marauellos
 si troba: q̄ algū sant d̄l q̄ li sera superior
 no haura enueja: ans se alegrara com lo
 veura maior que ell en la gloria: axi cō

en lo cors nre lo peu se alegra : q̄ lo cors del qual ell es part : tan bells vlls tinga : podem encara expondre : q̄ en los cels hi ha moltes posades : segōs los distincts ordens dls āgels : q̄ es opinio q̄ d̄ cada orde algūns ne caygueren : la robina dls q̄ls los benaueturats homēs restaure.

Oracio

Iesus senyor a mi fragil miserable fes gracia : que entre les amargues dolçors de aquesta present vida : viuint en lo cors : ab la pensa en los inferns denalle : e alli p̄sidere e mire les penes acerbissimes : quels miserables damnats eternamēt passē : e ari tinga sollicitut e cura : que de peccar me abstinga : p̄q̄ d̄ tan gran perill me lūye. hi deuallant hi ab la pensa en la vida : apres la mort la mia anima noy deualle : y aq̄lles amarissimes dolors e penes yo remut peccador no les senta : e fes me gr̄a senyor entre les amargos de aq̄sta p̄sent vida : algūa dolçor dela eterna vida contemple : e ari contemplant la desfige : e p̄ hauer la treballe : e p̄q̄ no la tinch sospire : e sospirant p̄ la tua gr̄a la merexca : hi atorçam benigne iesus q̄ tostēps en la tua gr̄a a tum acoste : e res fora de tu ni cerque ni ame ni cogitar : ni pensar vulla : p̄q̄ finalmēt a tu mō be deu e senyor atenyer puga amen.

Conclusio de tot lo libre.

Capitol

XXXII

La vida de iesus deu e senyor nostre mires en lo present libre : segons la poquedat del meu entendre : ari cō he pogut scriure : p̄q̄ en iesus p̄tēples : ari com si p̄sent los teus vlls lo mirassē : e la tua vida ēla sua p̄ptinu record se transporte : quin al

tre libre als peccadors major cōsolacio presenta : que la vida del senyor vida nostra : en los sagrats euangelis ab certa veritat scr̄ita : y en aquest libre declarada : segons los sants doctors la exponen : hi en tenor de historia fins ala fi seguint lorde dels seus actes texida : segons la gracia d̄la diuina bōdat q̄ a mi seruet inutil : fragil e ignorant li ha plagut atorçar me. marauellosamēt la vida d̄l senyor als peccadors acōsola : h̄ins sc̄alfa : e gran sperança de venia nos presenta : tenim present quād la legim : que deu omnipotēt p̄ los peccadors ha pres carn humana : hi home ha vixcut entre nosaltres : e moltes vegades cāsat calci gāt la nostra terra : q̄ ell creador nre ha uia creada : e finalmēt morint p̄ los peccadors. ha ofert a simateix ab clamoses lagremāts p̄garies a deu son pare : lo nostre cami d̄ anar ala eterna gl̄ia : es p̄templar recordar e veure la hūanitat d̄ ies̄s̄ du e s̄eyor nre : p̄ la q̄l lo nre d̄sig d̄la sua diuinitat ari augmente : q̄ digā ab lo psal mista : lagremes sō a mi lo meu pa d̄ nit e de dia : fins que d̄la present miseria deliure : al teu d̄specte viga : e lauors cātare aquella dolça veu dels cantichs. aq̄ll amat meu que yo molt ame : hi ella mi : en los meus pits : que son los meus desigs e affections reposa. **D**iu sanct bernad : la affectio e amor de iesus sia en tu suan e dolça : contra les dolçors amargues de aquesta present vida : e vença la vna dolçor alaltra : ari com hun clau en peny laltre. Pren donchs o cristia reuerentment la present scriptura : e sens peera ab deuota e sollicita pensa cogita del senyor iesus deu e home los actes e vida : que aquesta cogitacio es la vida tua. Aquest es lo fonament sobre lo qual es mester q̄ edifiq̄s tot lo teu edifici : aci has

comēçar: si ales coses mes altes pujar
 desiges: q̄ la p̄tēplacio dela vida d̄ iesus
 no solamēt p̄ si es dolça: mas encara a
 mes excellēt dolçor p̄uida: q̄ es p̄tēplar
 la sua diuinitat excelsa: e les p̄fections
 sues. Aquell etern p̄ocehīmēt deles per
 sones realment distintes vna indiuidua
 essencia. en aquesta tan alta torre per a
 quests grabons dela humanitat de ies?
 si puja: y es mester q̄ en aquests grabōs
 lo cristiā se ature: en altra māera si p̄est
 pujar volia seria gran p̄sūpcio e super
 bia. Sant bern̄t: qui en cert altissim cō
 templadoz per tots se mira: diu que aq̄
 sta es mes dolça: e de major consolacio
 hi sperança als qui la p̄tēplen. diu sanct
 ancelm: o bon iesus dolçor del cor q̄ en
 tu pensa: e q̄ a tu ama: e cert yo no se: ni
 plenamēt puch p̄pēdre: dō v̄e q̄ est mes
 dolç en lo cor d̄l qui a tu ama: quād te cō
 tēpla fet home en la carn n̄ra: q̄ no verb
 diuinal naixent del pare: mes dolç en la
 humilitat tua: q̄ en la diuinitat excelsa:
 mes dolç nat en tēps: dela v̄ge mare: q̄
 en la claredat d̄ls sants ans de lucifer en
 gēdrat d̄l pare: mes dolç quād humiliat
 has pres de seruent la forma: q̄ en la for
 ma de deu equal en vna e tota perfectio
 a deu tō pare: mes dolç p̄siderāt te mort
 en la creu en lo mōt d̄ caluari: q̄ segut a
 la part d̄reta en lo cel senyor sobre totes
 les creatures: mes dolç mirāt te ēlo mō
 subiecte ala mare: q̄ senyor sobre les an
 geliques ierarchies: mes dolç home so
 ferint miseries humanes: q̄ deu obrāt di
 uinals actes: mes dolç redemptoz dels
 peccadors miserables: q̄ d̄ls angels cre
 adoz e dels homens. O benigne senyor
 com es cosa dolça: en lo secret del cor re
 uocar ala memoria: cō per nosaltres te
 p̄cebe la mare v̄ge sens lesio dela sua vir
 ginitat entregā: hi apres te porta et pari

v̄ge: y ēbolicat ē drapellats pobres te re
 clina ēlo pesebre: e los oppbril q̄ has so
 fert māsuet senyor p̄ nosaltres en amar
 te lo n̄re cor ēgenē: e mes cō miram q̄ axi
 benigne noy responies. o q̄na dolçor nos
 porta: p̄sar cō agenollat hauent d̄erat
 lo mātō: senyit ab les telef: laues los pe?
 als derebles: y a iudes q̄ sabies q̄ era. mi
 ram te apres p̄strat en terza orāt: e suant
 suoz sanguiea: venut en preu no de gran
 valua: trahit p̄ auaricia p̄ lo apostol de
 reble: pres e ligat ab gēt armada: aualo
 tat: accusat: açotat: coronat d̄ spines: cō
 dēnat a mort dela creu ignominiosa: e
 cō anyell māsuet sens obrir la boca por
 tat al sacrifici. quand te accusauē molt
 poch responies: ni mēys replicaues: so
 ferint colps: bufets: scopines: scarnit: e
 p̄ scarn adozat: corōat de spines: e lo teu
 cap ferit ab la canya: q̄ p̄ ceptre en la ma
 hanies tēguda: menyspreat cō a foll en
 vestidura blanca: e apres cō a rey d̄ bur
 les cubert dela squiçada porpra: e final
 ment crucificat en la creu que portaues:
 pregant ala hora que en la creu te steni
 en: per aquells qui les mans e pe? te cla
 uauen: fel e vinagre te donaren a beure:
 e los quit mirauen te blaffemauen: e lo
 ladre ab ells qui ab tu morria. fonts de
 sanç de tu font de vida brollauen: e ja
 ala mort propinque parlist ala doloro
 sa mare. e apres iclinat lo cap te plague
 acomanar lo sperit al pare. Totes aque
 stes penes has sofert p̄ nosaltres. la cō
 templacio deles quals ēla n̄ra aia goig
 p̄solacio: desig: amor hi sperança engen
 dra. qui nos alegra: q̄ no sperara mirāt
 lo seu creadoz: no solament fet home:
 mas encara tan dures e cruels dolors e
 amergues penes haja sofert per nosal
 tres: quina cosa mes suau: quina cosa
 me a dolça: quina cosa mes alegra p̄sar

pot la nra pēsa qm pot leuar : q̄ vo no tī-
ga posada enlo regne : del qual lo rey e
senyor es germa e carn mia : qm mal me
pot sdeuenir quem defacōsole : tenint de
tot mō be la sperāca tan certa : q̄na tri-
sticia pot hauer loch en aqll : en lo qual
aquest record sta ferm enla sua pēsa . lig
dōchs o cristia la vida d̄ iesus en aqst li-
bre : lig la vida d̄la tua vida : la glia tua :
pēsa q̄ li parles : q̄ li respons : quet mira :
quet scolca : ab ell reposes : ab ell paseges
ab ell mēges : a ell cō p̄yca scoltes . e q̄nd
multiplica los pās : ab ell te dines . treba-
lla donchs q̄ lo teu coz sia lo archiu dela
sua vida : p̄q̄ tu virqs ab dos vides : ab la
tua e ab la sua : e ari no stimaras la tua :
ans si es mester la dexaras : p̄q̄ virqs ab
la sua . pēsa crestia q̄ sol en iesus es lo re-
pos e la pau nra : es alegria d̄ls q̄ ploze :
efnitat d̄els q̄ viuē : suauitat d̄ls q̄ plāyē
p̄fort d̄ls q̄ lamēren : abūdancia d̄ls qui
frecurē : sanitat d̄ls q̄ enmalatreixē . diu
sāt bern̄ : gira e regira ves e torna : q̄ es
ipossible pau e repos sino en sol iēs̄ tro-
bar se puga . dōchs si reposar desiges : ie-
sus sobre lo teu coz cō a sagell posa : q̄ ell
pacific̄ rey de pau : totes les coses paci-
fica : y en repos les tanca . ama o cristia
aqll q̄ tāt te ama : torna li lo q̄ li de ab tā-
tes bestretes : q̄ molt li costes : p̄q̄ si p̄ ha-
uer te creat amar nol volies : p̄ hauer te
recreat ab tātes dolozs e penes : sies p̄tēt
q̄l reames . diu sant ācelm : o iēs̄ sia male-
yt q̄ a tu no ama : quia tu no ama : sia a-
march̄ d̄ amargues penes : s̄acera e casta
es lamoꝝ tua : res de impuritat en ella
nos troba . suau es la tua amor : e dela
dreta via no fa torçre : lo coz hō se repo-
sa : dolça es : e res de amargoz no cōpor-
ta : dolça de dolçoz admirable : q̄ les a-
margos de aqst mō fa dolçes : e les dol-
çes amargues : nos minua en les angu-

sties : nos perō en fretura : ni plozs e so-
spirs la apoquere : en los treballs sta fer-
ma : en les menaços segura : ē los delits
fancera : en los turnets fort p̄fenerāt : e
nunq̄ vēçuda : ē la mort viua : ari com lo
spos ē la vista d̄la sposa se delita : ari cō
en amor d̄l vnich̄ fill la viuda mare : ari
lo teu nom iēs̄ es dolç ala aia q̄ de coz te
ama : dolçoz te d̄ sucre : suauitat d̄ let : li-
quoz d̄ vi aromatic̄ : ni totes les saboz̄
ari lo gust d̄litē : cō la tua amor iēs̄ beni-
gne les pēses d̄ls q̄ d̄ coz te amē . scolca
deuot cristia e mira : y aqst libre abraça :
p̄q̄ iēs̄ abraçes : pēsa q̄l nom d̄ iesus es
lo sagell : titol e signatura sua : ari cō lo
rey scriu lo seu nō enles sues letres q̄nd
les signa : ari d̄ aqst libre es iēs̄ la signatu-
ra . diu sāt bern̄ : postillāt aqll parlar d̄ls
cātichs . oli scāpat es lo teu nō : es oli q̄
dona lum : dona viāda e vnta : es lum : vi-
anda e medicina : illumina quād lo p̄y-
que : dona viāda al coz quād lo cogita :
vnta e leua la dolor quād lo iuoque . cō
fō marauello samēt la lum d̄ aqst nō : p̄
tot lo mō stesa enla p̄ycacio euāgelica :
cō dona a menjar als q̄ vera doctria fa
mejaue : hi cō guari enlo coz : hi en laia
totes les malalties . la lum admirable d̄
aqst lumios nom : ala lum d̄la sua diuina
essència nos guia : e ari illumiat̄s de aq-
sta lum : veurem la illumiant deitat sua .
diu sant pau : tenebres som stats en algū
tēps : ara lum en iēs̄ : es viāda lo nom d̄
iesus que la tua aia p̄forta tantes vega-
des cō lo recordes . q̄na altra vianda . la
tua aia mes p̄tēta : qm altre mējar tots
los senys mes viuifica : les virtuts p̄fer-
ma : les honestes obres fa reuiure : les ca-
stes affectiōs d̄sperra . o cō sens aqst oli
es seca e d̄faborida q̄lseuol viāda : sit aco-
stes ala taula : e lo nō d̄ iēs̄ no iuoqs : cō
son fredes e d̄faborides les viandes . si

Conclusio de tot lo libre

scri^o cō sta sens grā la sc̄ptura si lo nom
d̄ ief^o en lo principi nos mostra: si dispu
tes: p̄yq̄s: o parles: nō ētra dins les ore
lles: si lo nom d̄ iefus ala mia orella no
resona. ief^o es mel ēla boca: melodia en
les ozelles: ēlo coz iubilacio e alegria: es
d̄l coz e d̄l coz medicina: q̄ si algu sta cō
pres d̄ dolor e tristicia: e dins lo seu coz
lo nom d̄ ief^o p̄esa. totes les dolors ban
deja d̄la sua pensa. e si lo peccador en al
gū crim se derroca: e desesp̄at lo laç dela
mort cerca: si lo nom d̄ ief^o inuoca: tan
toft comēça respirar p̄ viure. q̄l es lo coz
tā dur q̄ al nom de ief^o nos amollesca: e
tota malicia recordant lo nom d̄ ief^o del
seu coz no sen vaja: e tota p̄rea bādeje: e
si p̄ ira o enueja lo coz te sech: e los vlls
d̄ lagremes: lo nom d̄ ief^o iuoq̄: la calor
del q̄l li fara regalar lo coz: e los vlls en
dolçes aygues. qui es en pill q̄ inuocāt
lo nom de i^o no haja trobat defēsa: a q̄l
dubtos e fluctuāt lo nom d̄ ief^o no ha do
nat sp̄aça. a q̄l ja d̄fallint ē fortūa aduer
sa no ha donat sforç de fortalea: e no es
marauella q̄ totes aq̄stes passiōs: malal
ties son n̄res. q̄ dōchs les pot guarir si
no ief^o medicina n̄ra: q̄ refrena lo ip̄etu
d̄la ira: q̄ resol la infladura d̄ supbia: sa
na les nafres d̄ ēueja: apaga les flames
d̄ luxuria: tēpra la set d̄ auaricia: e de to
ta rācoz sana la malicia. es lo nō d̄ iefus
a tots n̄res mals p̄feta medicina: quād
inuoq̄ e p̄fidere ief^o mō deu senyor e me
stre. recorde hi p̄se hū home mes bell d̄
tots los homēs: suau: humil: benigne:
modest: v̄ge: e misericorde: hi en tota ho
nestat e s̄atedāt admirable. ap̄s me recor
de cō es deu etern oipotēt: infinit: incō
p̄resible: major q̄ q̄l seuol cosa q̄ cogitar
se puga. e ari p̄q̄ es deu e home: es p̄fet
letouari e medicina n̄ra: ab la sua hūani
tat nos p̄tra: ab la diuitat nos dona vi

da: ab la hūanitat lo apetit excita: ab la
diuitat acabadamēt facia. o aia p̄re aq̄
sta p̄fectio q̄ als morts resuscita: hi ala
mort mata. p̄fectio d̄ tres d̄stintes spe
cies: lo coz d̄la carn n̄ra: q̄ ha pres d̄les
purissimes s̄achs d̄la sua v̄ge mare: laia
excellēt creada: e la diuitat imensa: laia
al coz vnida: resultāt hūanitat v̄dade
ra: p̄ lo verb diuial deu assūpta: en vni
tat de hū suposit: lo q̄l es iefus deu e sen
yor n̄re. p̄re dōchs aia mia: p̄re aquesta
manna: p̄re aq̄st letouari: p̄re aq̄st pa de
vida: p̄re aq̄sta bresca: p̄re aq̄sta fruyta:
q̄ etnamēt nos fa viure e poras la collir
d̄l arbre d̄ aq̄st libre: lo titol d̄l q̄l es ief^o
q̄ ab lo pare e les p̄itfāt eternamēt regna.

Oracio.

Es fill de deu viu: p̄ totes les
coses q̄ de tu hauē dire: e per
totes les altres q̄ de tu crehē:
e deuē creure te p̄sentam gracies: ab tot
q̄ siē indignes: e humilmēt te suplicam:
q̄ a tu mateix ofires dignes laors e gra
cies a deu tō pare: p̄ part d̄ totes les cre
atures celestials terrenes e infernades:
de aq̄lles totes q̄ sabs e coneix: q̄ la s̄ata
trinitat pot esser loada: regraciali tu be
nigne s̄eyor p̄ nosaltres tots los benifi
cis. ofir ēcara ala magestat sua a tu ma
reix en hostia pura s̄ata imaculada: p̄ re
cōpensacio d̄ tots los mals: q̄ d̄l p̄icipi
d̄l mō sō stats comesos: p̄ sufficiēt paga
de tots los bēs q̄ son obimesos: p̄ p̄ com
plit e suficiēt merit d̄ tots los q̄ benauē
turadamēt regnē: p̄ regnar sperē: e p̄ la
grā q̄ iustifica los q̄ ēla p̄sent vida pere
grinē: e p̄ sinena d̄ls penidēts q̄ la diui
na magestat hā ofesa: e p̄ suffragi satisfi
ctio e refrigeri: d̄ aq̄lles q̄ los pecats p̄do
nats purguē. ari ē aq̄st mō cō ēlo purga
tozi: e p̄ releuacio d̄ q̄l seuol: e d̄ totes no
stres miseries amen. ffinis

Taula del quart del cartora.

Bela passio del senyor nre. capitol pri-
mer. a cartes **II**
Bel primer completori capitol segon a
cartes **VI**
Be matines capi. terç. a cartes **XVII**
Be hora prima capi. qrt. a car. **XXV**
Be hora tercia ca. v. a cartes **XXXII**
Be hora sexta ca. vi. a car. **XXXXV**
Be hora nona ca. vij. a cartes **LXI**
Be vespres ca. viij. a cartes **LXVII**
Be segões còpletas ca. ix. a car. **LXIX**
Summa dela passio de nre senyor e la-
ors d'la creu ca. x. a car. **LXXIII**
Bel disabte sant ca. xi. a car. **LXXVI**
Bela resurreccio de nostre senyor capi-
tol dotze. a cartes **LXXIX**
Bels enguents deles tres maries: e cõ
lo senyor aparegue ala sua verge ma-
re capitol. xiiij. a cartes **LXXXII**
Com maria magdalena e les altres ma-
ries: e pere e iohan vinguerẽ al moni-
mẽt capitol. xiiij. a car. **LXXXIII**
Com lo senyor aparegue ala maria ma-
gdalena ca. xv. a car. **LXXXVIII**
Com aparegue lo senyor a les tres ma-
ries ca. xvj. a cartes **LXXXXI**
Be falsia deles guardes capitol. xvij. a
cartes **LXXXXIII**
Com aparegue lo senyor a pere e a iosef
e jaume menor capitol de huyt. a car
tes **LXXXVIII**

Com aparegue lo senyor als dos dereb-
les qui anauen en emaus capitol. xix
a cartes **LXXXV**
Com aparegue lo senyor als apostols
absent thomas en lo cenacle capitol
xx. a cartes **LXXXVII**
Com aparegue lo senyor als derebles
present thomas capitol vint hi hun.
a cartes **CI**
Com aparegue lo senyor als set dereb-
les ala mar de tiberia capitol vint hi
dos. a cartes **CIII**
Com aparegue lo senyor als onze dere-
bles en galilea: y encara a cinch cers
altres ca. xxij. a cartes **CVII**
Summa deles aparicions del senyor
apres la resurreccio capitol vint hi q-
tre. a cartes **CIX**
Bela resurreccio del senyor capitol vint
hi cinch. a cartes **CX**
Bela fi e vtilitat dela fe e d'la euãgelica
scptura capitol. xxvj. a cartes **CXV**
Be pẽtecosten ca. xxvij. a car. **CXVIII**
Be laoz diuia ca. xxvij. a car **CXXIII**
Bela assumpcio e laoz dela senyora no-
stra capitol. xxix. a car. **CXXV**
Bel iuhĩ final ca. xxx. a car. **CXXIX**
Bela pena infernal e gloria eterna capi-
tol. xxxj. a cartes **CXXXII**
Conclusio de tot lo libre capitol. xxxij.
a cartes **CXXXV**

Suma hu moriacyhor de cap _____
 en los ccxv no ya benyes en los ccijij ya benyes

Oracio ala senyora nostra
 tenint son fill deu iesus en la falda deua
 llar dela creu.

Ab ploz tā grā: q̄ n̄res p̄its abeura
 e greu dolor: quel n̄re coz s̄nça
 venim a vos: filla d̄ deu e mare
 que nra carn: dels ossos se arranca
 h̄il sperit: desija leser perdre
 p̄fant q̄ mort: p̄ n̄res greus delictes
 per deu e hom: lo fill de deu e vostre
 jau tot stes: en vostres castes faldes.

Ab fonts de sanch: rega lo verge strado
 hon chich infant: lo bolcas ab rialles
 h̄ils v̄res v̄lls: stillen tan gran aygua
 que pot lauar: les sues cruels nafres
 fent ab la sanch: hun enguent e colliri
 din finit preu: per leuar nos les taques
 quel primer hom: com a vasall rebelle
 nos ha causat: ēsemps ab n̄stra culpa.

Lo vostre coz: partit ab fort scarpze
 de grā dolor: vos mostra tā greu plāyer
 q̄ls serafins: enseps ab tots los angels
 mirant a vos: planyent aprenen dolrre
 plany se lo mō: cubert daspre cilici
 crida lo sol: plozant ab cabells negres
 e tots los cels: vestits de negra sarga
 portē acorts: al plant de vostra lengua.

Fill tot meu: oh̄iu a mi queus parle
 quen lo dur pal: h̄auen oh̄it lo ladre
 p̄ix no voleu: que de present yo m̄ytra
 stigab vos: tancadan lo sepulcre
 yous acollí: en lo meu verge ventre
 ara vos fill: rebeu me dins la tomba
 que nos pot fer: entrels vius yo p̄nerse
 p̄ix q̄ vos mort: es ja ma vida morta.

En major loch: no penseu yom stenga
 del q̄ vos fill: pendreu dins en la pedra
 giten a mi: primera en lo marbre
 q̄ nous es nou: dormir ēlos me'braços
 cobzir vos ha: lo mantell quami cobze
 e si nous par: vos baste tal mortalla
 la mia carn: que viu h̄auen vistida
 nous sia greu: q̄ mort encaraus cobra.

Adare de deu: humil tostems e verge
 lum de aq̄st mō: del cel luent caruonde
 mirra portam: de nostra vidamarga
 dolent nos fort: com h̄auen fet offensa
 a vostre fill: deu e senyor benigne
 ensens tenim: que nostre coz perfuma
 que som contents: fe faça sacrifici
 de nostra carn: si vostre fill ho mana.

Eno gosam: les nostres mans stendre
 per a vntar: de vostre fill insigne
 lo sagrat cors: mas preneu aq̄st balsem
 que sens temor: n̄stra lengual p̄fessa
 redempzor deu: a deu plaent offerta
 qui al terç jorn: trahēt del fondo cargre
 los sants cari: lo veren oins la cambra
 mes clarejant: quel sol alt en lo cerce.

Ad laudem ⁊ honorem domini nostri
 iesu christi eiusqz virginis marie matris
 impressum fuit opus istud: correctū nec
 non diligētissime emendatum: p̄ reuerē
 dissimū dominū Joannē roic de cozella
 doctorem sacre theologie. die v̄o sexta
 mensis nouemb̄ris. Anno domini. mil-
 lesimo quadringentesimo nonagesimo
 quinto.